ព្រះ
ត្រៃបិដកចារលី
និង
សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ
វិនយបិដក
មហាវិភង្គ ចតុត្ថភាគ
៤

បាចិត្តិយកណ្ឌ បាដិទេសនីយកណ្ឌ
សេខិយកណ្ឌ និង អធិករណសមថកណ្ឌ

ចោះពុម្ពលើកទី ២

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ព.ស ២៥៥៨

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកស្កានេះ
ត្រូវទាបថតចេញពី ច្បាប់គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកដប៉ុន ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះ ចាប់ពីភាគ១ ដល់ ភាគ៥០
គឺជាទបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្គិចណៃ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រធីតា,
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត-សាវង្ស ។ និងទុកក្នុង
គេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន ។

កែសម្រួលតាមកុំព្យូទ័រ តម្រូវឲ្យបកវណ៌អានអេឡិត្រូនិច
ដោយខ្ញុំព្រះករុណាខ្ញុំបាទ ស្រុង-ចាន់ណា ។

www.5000-years.org

ព្រះ
វិន័យបិដក ជាភាសាខ្មែរ
និង
សេចក្តីប្រៀបធៀបភាសាខ្មែរ
ទៅនឹងបិដក
មហាវគ្គ ចតុក្កនិបាត

៤

ជាបិត្តិយកណ្ឌ ជាដំទេសនីយកណ្ឌ

សេខិយកណ្ឌ និង អធិករណសមថកណ្ឌ

ពោះពុម្ពលើកទី ២

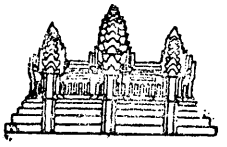

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

៣. ស. ២៥៩៨

ឧទ្ទិសកថា

យើងខ្ញុំ សូមថ្លែងស្មារតីសូត្រព្រះធម៌ឧទ្ទិសជូនជនជាតិខ្មែរ ។

ឥឡូវ យើងខ្ញុំអាចជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះ ទៅអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិខ្មែរបានហើយ ។

ព្រះធម៌នៃព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់នេះ ត្រូវបានសូត្រចេញពីជម្រៅដួងចិត្តនៃអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា ជនជាតិជប៉ុន ។

このカンボジア版南伝大蔵経を
カンボジアの佛教徒へ
贈ることができることに感謝します。
これが日本の佛教徒の心です。

It is with a deep sense of gratitude that I present the translation of the complete collection of "TRIPITAKA" to the Cambodian Buddhists on behalf of the Japanese Buddhist community.

អារម្ភកថា

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរ ជាទីរាប់អាន !

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរដែលកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា ជាទីគោរព !

គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកខ្មែរនេះ ត្រូវបាន" ក្រុមជំនុំព្រះត្រៃបិដក" នៃពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ នៅភ្នំពេញ បកប្រែពីភាសាបាលីមកជាភាសាខ្មែរ តាំងពីឆ្នាំ ១៩៣០ ទៅឆ្នាំ ១៩៦៨ គឺត្រូវចំណាយពេល ៣៩ ឆ្នាំ ទើបបានសម្រេចបើយសព្វគ្រប់ ។ នេះពិតជាកំណប់ព្រះធម៌របស់ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ហើយក៏ជាកំណប់វប្បធម៌ខាងផ្នែកបោះពុម្ពរបស់ជនជាតិខ្មែរផងដែរ ។ យើងខ្ញុំ ពុទ្ធសាសនិកជាតិជប៉ុន មានសន្ដានចិត្ដរីករាយនឹងបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ ដោយសង្ឃឹមថា ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរក៏នឹងរុងរឿងឡើងវិញដែរ ។

នេះគឺជាអំណោយពីជម្រៅដួងចិត្ដ ជូនទៅដល់ជនជាតិខ្មែរទាំងអស់ ព្រមទាំងមនុស្សជាតិទូទៅ នៅក្នុងពិភពលោកនេះ ដែលមានចិត្ដស្រឡាញ់សន្ដិភាព ។

ខ្មែរបានរងសោកនាដកម្មដែលមិនធ្លាប់មានពីមុនមក ។ ម្យ៉ាងទៀត ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ក៏ត្រូវរន្ដរាយយ៉ាងខ្លាំង ក៏ប៉ុន្ដែឥឡូវនេះ យើងទាំងអស់គ្នា បានឈានជើងកន្លងផុតពីសេចក្ដីទុក្ខសោកដ៏ធ្ងន់ធ្ងរនេះ ចាកផុតពីអំពើឃោរឃៅ បញ្ចប់គំនុំគុំគួន ដើរតាមពុទ្ធដីកាព្រះបរមគ្រូ ខិតខំព្យាយាមធ្វើឱ្យមានសន្ដិភាពក្នុងពិភពលោក ។

ការណ៍ដែលយើងខ្ញុំជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកពេលនេះ គឺជានិមិត្ដរូបនៃការប្ដេជ្ញាចិត្ដរបស់អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិជប៉ុនថា យើងខ្ញុំធ្វើសហប្រតិបត្ដិការដើម្បីសន្ដិភាពក្នុងពិភពលោក ដើម្បីទុកជាភស្ដុតាងនៃចំណងមេត្រីភាព និងមិត្ដភាពរវាងប្រជាជាតិជប៉ុន និងប្រជាជាតិខ្មែរ ។

ថ្ងៃកត្ដឋ្ឋបក្ស កក្ដដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

អ្នកតំណាងចាត់ការ Rev. Muchaku Seikyo

ប្រធានការិយាល័យ Rev. Sinohara Eiichi

អ្នកចាត់ការ Rev. Matunaga Zendo Rev. Arima Jitsujo Rev. Ito Yoshimichi
Rev. Watai Keiichi Rev. Sugiya Yoshizumi Rev. Sigeta Shincyo
Rev. Maeda Risyo Rev. Nakajima Kyoshi Mr. Ei Rokusuke

『トリピタカ』復刻進呈にあたって

親愛なるカンボジアの皆さん！
敬愛するカンボジアの仏教徒の皆さん！

カンボジア版『トリピタカ』は、プノンペンの仏教研究所が、仏教界の英知を集め、1930年から1968年まで、39年の歳月をかけて翻訳し、分類し、集大成して完成されました。まさにカンボジア仏教の法宝であると共に、カンボジア出版文化の至宝です。日本仏教徒の有志は、カンボジア仏教の復興再生を願いつつ、これを復刻刊行し、贈らせていただきます。

これはカンボジア仏教徒のみならず、カンボジア全人民、否、平和を愛する地球上のすべての人々への、心からの贈り物です。

カンボジアは、古今未曾有の悲劇を体験しました。カンボジア仏教もこの受難の時代に壊滅的な打撃を受けました。しかし、今はその悲しみを乗りこえ、瞋りを離れ、怨みを怨し、ブッダの教えに従い、世界平和の実現に努力するときです。

この本の贈呈は、日本の仏教徒も共々に、世界平和のために努力することを誓うしるしであり、相互の連帯と友情の証なのです。

合掌

1994年７月吉日

カンボジア版トリピタカ（南伝大蔵経）復刻救援委員会

世話人代表　無着　成恭　　世話人　松永　然道　　有馬　実成
事務局長　　篠原　鋭一　　　　伊藤　佳通　　渡井　奎一
　　　　杉谷　義純　　茂田　真澄
　　　　前田　利勝　　中島　教之
　　　　永　　六輔

Acknowledgment

My dear Cambodian friends and respected members of the Cambodian Buddhist community.

It gives me a great pleasure to learn that the translation of the " Pali Tripitaka " into Cambodian by the " Tripitaka Commission " of the Buddhist Institute, Phnom Penh has been successfully achieved. The project to translate the Tripitaka was launched in 1930 and took 39 years to complete the whole work only in 1968.

The Cambodian translation of this great work will not only become a cherished treasure of the Cambodian Buddhist community but is also an important milestone in the history of publication in Cambodia.

Revival and prosperity of Buddhism in Cambodia is the ardent desire of the Japanese Buddhist Community. It is with this spirit that we have completed this important project and want to present the complete work to the Cambodian Buddhist community. It is a present not only to the Buddhist community in Cambodia but also to the Cambodian people and all the peace loving people in the world.

Cambodia experienced the greatest tragedies of modern times and the Cambodian Buddhist community also underwent severe trials and suffered crushing blows during this period. But now a time has come to surmount this grief and anger, and to forgive and start working again for world peace.

This great work is a symbol of Japanese Buddhist communities resolve to work with our Cambodian brothers and sisters toward world peace and a testimony to the friendship between the people.

Join hands in prayer...
July 1994

TRIPITAKA PUBLISHING SUPPORT COMMITTEE

Project Manager: Rev. Seikyo Muchaku
Secretary General: Rev. Eiichi Sinohara
Management Team:

Rev. Zendo Matunage Rev. Jitsujo Arima Rev. Yoshimichi Ito
Rev. Keiichi Watai Rev. Yoshizumi Sugiya Rev. Shincyo Sigeta
Rev. Risyo Maeda Rev. Kyoshi Nakajima Mr. Rokusuke Ei

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ចតុត្ថភាគ

៤

ចាតុទ្ទិយកណ្ឌា ចាដន្ទេសនីយកណ្ឌា

សេខិយកណ្ឌា នឹង អធិករណសមថកណ្ឌា

ព. ស. ២៤៩៨

ឆដ្ឋសិក្ខាបទំ

(១) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ វុសេយ្យាយោ បលិពុទ្ធន្តិ ថេរេ ភិក្ខូ ឧដ្ឋាបេន្តិ ។ អថខោ ឆព្ភក្ខិ-យានំ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ កេន នុ ខោ មយំ ឧចាយេន ឥធេវ វស្សំ វុសេយ្យាមាតិ ។ អថខោ ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ ថេរេ ភិក្ខូ អនុប្បខជ្ជ សេយ្យំ កប្បេន្តិ យស្ស សម្ពាធោ ភវិស្សតិ សោ បក្ក-មិស្សតីតិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភ-ក្ខិយា ភិក្ខូ ថេរេ ភិក្ខូ អនុប្បខជ្ជ សេយ្យំ កប្បេស្សន្តីតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខវេ ថេរេ ភិក្ខូ អនុប្បខជ្ជ សេយ្យំ កប្បេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវា-តិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ

សិក្ខាបទទី ៦

(១) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ បៀតបៀនយកទីដេកល្អ ។ ញុំាងភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយឲ្យក្រោកចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ គិតគ្នាថា យើងទាំងឡាយនៅចាំវស្សាក្នុងទីនេះ ដោយៗបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ លំដាប់នោះ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុចូលទៅដេកបៀតបៀតភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយដោយគិតថា ភិក្ខុណាមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ភិក្ខុនោះនឹងចៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីជ្ងាជ្ងាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនសមបីនឹងចូលទៅដេកបៀតបៀតពួកភិក្ខុចាស់សោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះនាំគ្នាក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកពាល់គាចូលទៅដេកបៀតបៀតភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនើងចូលទៅដេក

មោឃបុរិសា ឯវេ ភិក្ខុ អនុប្បន្នេ សេយ្យំ កប្បេ-
ស្សថ ឯតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ
។បេ។ ឯវញ្ហេ បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិ-
សេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ សង្ឃិកេ វិហារេ ជានំ
បុព្ពូបគតំ ភិក្ខុំ អនុប្បន្នេ សេយ្យំ កប្បេយ្យ យស្ស
សម្ពាធោ ភវិស្សតិ សោ បក្កមិស្សតីតិ ឯតទេវ បច្ច-
យំ ករិត្វា អនញ្ញំ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(២) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។
ភិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ
ភិក្ខូតិ ។ សង្ឃិកោ នាម វិហារោ សង្ឃស្ស ទិន្នោ
ហោតិ បរិច្ចត្តោ ។ ជានាតិ នាម វុឌ្ឍាតិ ជានាតិ
កិលានោតិ ជានាតិ សង្ឃេន ទិន្នេតិ ជានាតិ ។
អនុប្បន្នាតិ អនុប្បវិសិត្វា ។ សេយ្យំ កប្បេយ្យាតិ
មញ្ចស្ស វា បីឋស្ស វា បវិសន្តស្ស វា និក្ខមន្តស្ស វា
ឧបចារេ សេយ្យំ សន្ថរតិ វា សន្ថរាបេតិ វា អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស អភិនិសីទតិ វា អភិនិបជ្ជតិ វា អាបត្តិ

ប្រៀតប្រៀតពួកកិកុចាស់សោះឡើយ នែមោយបុរសទាំងឡាយអំពើដែលអ្នកទាំងឡាយធ្វើនេះ មិនទាំងឲ្យដែះថាដល់ពួកបុគ្គលដែលមិនទាន់ដែះថានោះទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយដឹងហើយចូលទៅប្រៀតប្រៀតនូវកិកុដែលចូលទៅនៅមុនហើយសម្រែចនូវទីដេក ក្នុងវិហាររបស់សង្ឃដោយគិតថា កិកុណាមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ កិកុនោះនឹងប្រៀសបេញ្ញាទៅត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះធ្វើនូវសេចក្តីប្រៀតប្រៀតនោះឯងឲ្យជាបច្ច័យ មិនមែនហេតុដទៃទេ ។

(២) ត្រង់ពាក្យថា កិកុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី១ នៃចាតុដកណ្ឌ ។ វិហារដែលគេលះបែរគេនដល់សង្ឃ ហៅថាវិហាររបស់សង្ឃ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺកិកុដឹងថា កិកុនេះចាស់ ដឹងថាកិកុនេះឈឺ ដឹងថាវិហារនេះសង្ឃបានឲ្យហើយ ។ ពាក្យថា ចូលទៅប្រៀតប្រៀតគឺចូលទៅប្រៀតដែក ។ ពាក្យថា សម្រែចនូវទីដេក សេចក្តីថា កិកុក្រាលឯងក្តី ប្រើគេឲ្យក្រាលក្តី នូវទីដេកក្នុងទុបចារ[1]នៃគ្រែក្តី នៃតាំងក្តី នៃកិកុចូលទៅក្តី ចេញមកក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ កិកុអង្គុយសង្កត់ក្តី

---

๑ ឧបចារគ្រែនឹងតាំង តាមអដ្ឋកថា ថាកំណត់ពីរហត្ថមួយបំអាម ។

ปาจิตฺติยสฺส ฯ ฯลฯ ปฐมนฺตรา ปฐมนฺตรา อญฺญตฺร อญฺญา กาปิ ปฐมนฺตรา โหติ อนุปฺปฺขชฺช สเยฺย กปฺเปตุ ฯ

(๓) สนฺถเต สนฺถตสญฺญี อนุปฺปฺขชฺช สเยฺย กปฺเปติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ สนฺถเต วิมติโน อนุปฺปฺขชฺช สเยฺย กปฺเปติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ สนฺถเต ปุคฺคลิกสญฺญี อนุปฺปฺขชฺช สเยฺย กปฺเปติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ มญฺจสฺส ปีฐสฺส ภิสิยา พิมฺพโกหนสฺส ฯ ติณฺณมนฺตรา ทุปฺปฺปจฺจาตฺถเต ปเร อนุปฺปฺขชฺช สเยฺย กปฺเปติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ วิหารสฺส อุปจาเร ฯ อุปฏฺฐานสาลายํ ฯ มณฺฑเป ฯ รุกฺขมูเล ฯ อนฺตมโส ตงฺขณญฺญาตกานมฺปิ สนฺถเต สนฺถตสญฺญี อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ปุคฺคลิเก สนฺถเต

ដេកសង្កត់ក្តី (លើទីដេកនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ព្រោះធ្វើនូវសេចក្តីច្រឹតបៀតនេះឯង ឲ្យជាបច្ច័យ មិនមែនហេតុដទៃទេ សេចក្តីថា គ្មានហេតុដទៃនីមួយដែលក្រៅពីការចូលទៅដេកច្រឹតបៀតនោះឡើយ ។

(៣) វិហាររបស់សង្ឃ កិក្ខុសំគាល់ថា វិហាររបស់សង្ឃមែន ហើយចូលទៅដេកច្រឹតបៀត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហាររបស់សង្ឃ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយចូលទៅដេកច្រឹតបៀត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហាររបស់សង្ឃ កិក្ខុសំគាល់ថារបស់បុគ្គលវិញ ហើយចូលទៅដេកច្រឹតបៀត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុក្រាលឯងក្តី ប្រើគេឲ្យក្រាលក្តី នូវទីដេក រៀវលែងតែឧបចារនៃគ្រែក្តី នៃតាំងក្តី នៃកិក្ខុចូលទៅក្តី ចេញមកក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុអង្គុយសង្កត់ក្តី ដេកសង្កត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុក្រាលឯងក្តី ប្រើគេឲ្យក្រាលក្តី នូវទីដេក កង់ឧបចារនៃវិហារក្តី កង់ឧបដ្ឋានសាលាក្តី[1] កង់មណ្ឌបក្តី ទៀបគល់ឈើក្តី កង់ទីវាលក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុអង្គុយសង្កត់ក្តី ដេកសង្កត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ វិហាររបស់បុគ្គល កិក្ខុសំគាល់ថារបស់សង្ឃ

---

๑ ប្រែថា សាលាសម្រាប់បម្រើ តែអដ្ឋកថាថា ជាឧបលក្ខណៈសាលាសម្រាប់ធាន់ ឬភោងធាន់ ។

អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បុគ្គលិនេរ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បុគ្គលិកេ បុគ្គលិកសញ្ញី អញ្ញស្ស បុគ្គលិកេ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អវត្ថុនោ បុគ្គលិកេ អនាបត្តិ ។

(๔) អនាបត្តិ តិណវាហោ បរិសតិ សីតេន វា ឧណ្ហេន វា បីឋិតោ បរិសតិ អាបជាសុ ឧម្មត្ត-កស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ឆដ្ឋសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ វិហាររបស់បុគ្គល កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្កដ ។ វិហាររបស់បុគ្គល កិក្ខុសំគាល់ថារបស់បុគ្គលដែល
ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ព្រោះវិហារនោះ ជារបស់បុគ្គល តែវិហារ នៃកិក្ខុ
ដទៃ ។ កិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិ ព្រោះវិហារ ជារបស់បុគ្គល តែវិហារ
របស់ខ្លួនឯង ។

(៤) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលមានជម្ងឺបួលទៅក្តី ដល់កិក្ខុ
ដែលត្រូវគ្រូជាក់ប្តូរក្តៅបៀតបៀនហើយបួលទៅក្តី ដល់កិក្ខុមានសេចក្តី
អន្តរាយក្តី ដល់កិក្ខុធ្លត់ក្តី ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិក្តី ។

សត្តមសិក្ខាបទំ

(៥) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិ-
យំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន សត្តរសវគ្គិយា ភិក្ខូ
អញ្ញតរំ បច្ចន្តិមំ មហាវិហារំ បដិសង្ខរោន្តិ ឥធ
មយំ វស្សំ វសិស្សាមាតិ ។ អទ្ទសំសុ ខោ
ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ សត្តរសវគ្គិយេ ភិក្ខូ វិហារំ ប-
ដិសង្ខរោន្តេ ទិស្វាន ឯវមាហំសុ ឥមេ អាវុសោ
សត្តរសវគ្គិយា ភិក្ខូ វិហារំ បដិសង្ខរោន្តិ មាទ្ធ
នេ[1]វុដ្ឋាបេស្សាមាតិ ។ ឯកច្ចេ ឯវមាហំសុ អា-
កង្ខមានាវុសោ យាវ បដិសង្ខរោន្តិ បដិសង្ខតេ វុដ្ឋា-
បេស្សាមាតិ ។ អថខោ ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ សត្ត-
រសវគ្គិយេ ភិក្ខូ ឯតទវោចុំ ឧដ្ឋេថាវុសោ អម្ហាកំ
វិហារោ ចាបុណាតីតិ ។ ឧទុ អាវុសោ បដិកច្ចេវ

---

១ តេតិបិ ៣យោ ។

សិក្ខាបទទី ៣

(៥) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវនៈ របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកសត្តសេវគ្គិយកិក្ខុ (កិក្ខុមានពួក ១៧ រូប) នាំគ្នាដួសដុលវិហារធំ ១ មាននៅក្នុងបច្ចន្តប្រទេសដោយគិតគ្នាថា យើងទាំងឡាយនឹងនៅចាំវស្សាក្នុងទីនេះ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុ (កិក្ខុមានពួក ៦ រូប) ឃើញពួកសត្តសេវគ្គិយកិក្ខុនាំគ្នាដួសដុលវិហារ លុះឃើញហើយបាននិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ពួកសត្តសេវគ្គិយកិក្ខុនេះនាំគ្នាដួសដុលវិហារ បើដូច្នោះ យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើឲ្យកិកុទាំងនោះចៀសចេញទៅ ។ ឆព្វគ្គិយកិក្ខុពួកខ្លះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ សូមលោកទាំងឡាយបង្អង់ចាំឲ្យសត្តសេវគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយដួសដុលវិហារចប់សិន លុះដួសដុលស្រេចហើយ យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើកិកុទាំងនោះឲ្យចៀសចេញទៅ ។ គ្រានោះ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុបាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួកសត្តសេវគ្គិយកិក្ខុថា ម្នាលអាវុសោ ពួកលោកចូរនាំគ្នាចៀសចេញទៅ វិហារត្រូវបានពួកយើងទេ ។ ពួកសត្តសេវគ្គិយកិក្ខុនិយាយថា ម្នាលអាវុសោ ហេតុដូចម្តេច

អាចរិយកំ ឥទំ មយា្ហ អញ្ញំ បដិសន្ធិវេយ្យាមាតិ ។
ឯតុ អាវុសោ សង្ឃរក្ខោ វិហារេតិ ។ អាមាវុសោ
សង្ឃរក្ខោ វិហារេតិ ។ ឧដ្ឋេហាវុសោ អម្ហាកំ
វិហារេ ចាបុណាតីតិ ។ មហល្លកោ អាវុសោ
វិហារេ តុម្ហេបិ វសថ មយំបិ វសិស្សាមាតិ ។
ឧដ្ឋេហាវុសោ អម្ហាកំ វិហារេ ចាបុណាតីតិ ភិក្ខូ
អនត្តមនា តិក្ខិយំ តហេត្វា ឯក្កឌ្ឍន្តិ ។ តេ
ឯក្កឌ្ឍិយមានា ភេនន្តិ ។ តិក្ខ្ត្តុ វាមាហំសុ តិស្សុ
តុម្ហេ អាវុសោ ភេនថាតិ ។ ឥមេ អាវុសោ ឆព្ពគ្គិយា
តិក្ខ្ត្តុ ភិក្ខូ អនត្តមនា អម្ហេ សង្ឃរក្ខោ វិហារា
ឯក្កឌ្ឍន្តីតិ ។ យេ តេ តិក្ខ្ត្តុ អប្បិច្ឆា ។បេ។
តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ ករំ បាំ ជាម

ក័ពួកលោកមិនជ្រាបយើងជាមុនសិន យើងតាំងឮឆ្ងាយនឹងបានជួសជុលវិហារឯទៀតវិញ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសួរថា ម្នាលអាវុសោ ក្រែងវិហារនោះជារបស់សង្ឃទេដឹង ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុនិយាយតបថា អើអាវុសោ វិហារជារបស់សង្ឃ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ពួកលោកចូរនាំគ្នាចៀសចេញទៅ វិហារត្រូវបានពួកយើងទេ ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុនិយាយថា ម្នាលអាវុសោ វិហារជាវិហារធំ ពួកលោកក៏នៅបាន ពួកយើងក៏នៅបាន ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនិយាយដដែលទៀតថា ម្នាលអាវុសោ ពួកលោកចូរនាំគ្នាចៀសចេញទៅ វិហារត្រូវបានពួកយើងទេ ហើយមានចិត្តកម្រើកខឹងឡើងនាំគ្នាចាប់កន្ត្រាក់ៗញេញចេញទៅ ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុនោះ កាលត្រូវពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ កន្ត្រាក់កៗញេញចេញ ក៏នាំគ្នាយំ ។ ទើបភិក្ខុតាំងឆ្ងាយ (ភិក្ខុដទៃចាកភិក្ខុពីរពួកនោះ) បាននាំគ្នាសួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ហេតុអ្វី បានជាពួកលោកយំ ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុនិយាយតបថា ម្នាលអាវុសោ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុតាំងនេះ មានចិត្តកម្រើកខឹងនាំគ្នាបណ្តេញពួកយើងចេញចាកវិហាររបស់សង្ឃ ។ ភិក្ខុតាំងឆ្ងាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីជ្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុតាំងឆ្ងាយនោះក៏តោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនសមបើ

ឧឡុក្កិយា កិក្ខុ ភិក្ខុបិតា អនត្តមនា កិក្ខុ សង្ឃ-
ភា វិហារ ឯក្កច្ឆិស្សន្តីតិ ។ អថខោ តេ កិក្ខុ
ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា
ឧឡុក្កិយេ កិក្ខុ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ កិក្ខវេ
ភិក្ខុបិតា អនត្តមនា កិក្ខុ សង្ឃភា វិហារ ឯក្ក-
ច្ឆថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ
ភគវា ភិក្ខំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា
ភិក្ខុបិតា អនត្តមនា កិក្ខុ សង្ឃភា វិហារ
ឯក្កច្ឆិស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ
វា បសាទាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន កិក្ខវេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ កិក្ខុំ ភិក្ខុបិតោ
អនត្តមោ សង្ឃភា វិហារ ឯក្កច្ឆេយ្យ វា ឯក្ក-
ច្ឆាបេយ្យ វា ទាតព្ពិយត្តិ ។

ទើមានចិត្តក្រែាធខឹងទង់ទាញភិក្ខុតាំងឡាយចេញចាកវិហារបស់សង្ឃ
សោះ ។ ទើបភិក្ខុតាំងនោះក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ។ ក្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សួរពួកឆព្វគ្គិយ
ភិក្ខុថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ពួកថា អ្នកតាំងឡាយមានចិត្តក្រែាធ
ខឹងទង់ទាញភិក្ខុតាំងឡាយចេញចាកវិហារជារបស់សង្ឃ មែនឬទេ ។
ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។
ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសតាំង
ឡាយ អ្នកតាំងឡាយមិនសមបីនឹងមានចិត្តក្រែាធខឹងទង់ទាញភិក្ខុតាំង
ឡាយចេញចាកវិហារបស់សង្ឃសោះ ម្នាលមោឃបុរសតាំងឡាយ អំពើ
ដែលអ្នកតាំងឡាយធ្វើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់បុគ្គលតាំងឡាយដែល
មិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយគប្បី
សំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយមានចិត្តក្រែាធខឹង
ទង់ភិក្ខុផងគ្នា ហើយទង់ទាញឯងក្តី ប្រើគេឲ្យទង់ទាញក្តី ចេញចាក
វិហារបស់សង្ឃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๖) យោ បជានតិ យោ ยาនิเสา ฯ បេ ฯ กิญฺจนติ ฯ បេ ฯ អយំ ๔មสฺมึ អត្ថេ អធิปฺเปโต กิญฺจนติ ฯ กิญฺจิญฺจំ អญฺญំ กิญฺจิ ฯ กุปิโต อนตฺตมโนតំ อนภิรទ្ធោ អាหតចិត្តោ ขิลชาโต ฯ

(๗) สង្ឃោ ภាគ វิภាเร สង្ឃสฺส និទ្ទោសតំ បរិទีปេតិ ฯ និกฺกឌ្ឍយฺយាតិ តត្ថេ តហេត្វា បមុខំ និกฺกឌ្ឍតិ អាបត្តិ ថាចិត្តិយสฺส ฯ បមុខេ តហេត្វា ពហិ និกฺกឌ្ឍតិ អាបត្តិ ថាចិត្តិយสฺส ฯ ឯកេន បយោគេន ពហុเกបិ ទ្វារេ អតិกฺกាមេតិ អាបត្តិ ថាចិត្តិយสฺส ฯ និกฺกឌ្ឍាបេยฺยาតិ អញ្ញំ អាណាបេតិ អាបត្តិ ថាចិត្តិយสฺส ฯ สកឹ អាណត្តោ ពហុเกបិ ទ្វារេ អតិกฺกាមេតិ អាបត្តិ ថាចិត្តិយสฺส ฯ

(๘) สង្ឃកេ សង្ឃเกสញ្ញី กុปิโต អនត្តមនោ និกฺกឌ្ឍតិ ก និกฺกឌ្ឍាបេតិ ก អាបត្តិ ថាចិត្តិយสฺส ฯ สង្ឃកេ វេមតิเกา กุปิโต អនត្តមនោ និกฺกឌ្ឍតិ ก និกฺกឌ្ឍាបេតិ ก អាបត្តិ ថាចិត្តិយสฺส ฯ

(๖) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាកង៏សិក្ខាបទទី ๑ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ពាក្យថា នឹងកិក្ខុ គឺនឹងកិក្ខុដទៃ ។ ពាក្យថា មានចិត្តក្រែាធខឹង សេចក្តីថា មានចិត្តមិនត្រេកអរ មានចិត្តដែលខោសកំចាត់បង់ មានចិត្តរឹងរូស ។

(๗) វិហារដែលគេបច្ចាគប្រគេនដល់សង្ឃ ឈ្មោះថា វិហារបស់សង្ឃ ។ ពាក្យថា ទង់ខាញឯង គឺកិក្ខុចាប់យកពីកង៏បន្ទប់ហើយទង់ខាញខៅឯរបៀងវិហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុចាប់យកពីកង៏របៀងហើយទង់ខាញខៅខាងក្រៅ ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ទុកជាកិក្ខុទង់ខាញកិក្ខុឲ្យកន្ទង៏ខ្លារខាំង ឲ្យាយជាច្រើន តែដោយប្រយោគមួយ ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយតែមួយ ។ ពាក្យថា ប្រើគេឲ្យទង់ខាញ នោះគឺបង្គាប់អ្នកដទៃ (កិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះ) ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុបង្គាប់តែវារៈម្តង អ្នកទទួលបង្គាប់ខៅទង់ខាញកិក្ខុដទៃឲ្យកន្ទង៏ខ្លារសូម្បីច្រើន ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយតែមួយ ។

(๘) វិហាររបស់សង្ឃ កិក្ខុសំគាល់ថាជារបស់សង្ឃដដែល ហើយមានចិត្តក្រែាធខឹងទង់ខាញឯង៏ក្តី ប្រើគេឲ្យទង់ខាញក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហាររបស់សង្ឃ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយមានចិត្តក្រែាធខឹងទង់ខាញឯង៏ក្តី ប្រើគេឲ្យទង់ខាញក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

សង្ឃិកោ បុក្កលិកោសញ្ចី កុបិតោ អនត្ថមនោ
ឯក្កច្ឆតិ ក ឯក្កច្ឆាបេតិ ក អាបត្តិ ចាបិត្តិយស្ស ។
តស្ស បរិក្ខារំ ឯក្កច្ឆតិ ក ឯក្កច្ឆាបេតិ ក អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ វិហារស្ស ឧបចារ ក ឧបដ្ឋានសាលាយ
ក មណ្ឌបា ក រុក្ខមូលា ក អជ្ឈោកាសា ក
ឯក្កច្ឆតិ ក ឯក្កច្ឆាបេតិ ក អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
តស្ស បរិក្ខារំ ឯក្កច្ឆតិ ក ឯក្កច្ឆាបេតិ ក អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ អនុបសម្បន្នំ វិហារ ក វិហារស្ស
ឧបចារ ក ឧបដ្ឋានសាលាយ ក មណ្ឌបា ក
រុក្ខមូលា ក អជ្ឈោកាសា ក ឯក្កច្ឆតិ ក ឯក្ក-
ច្ឆាបេតិ ក អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ តស្ស បរិក្ខារំ
ឯក្កច្ឆតិ ក ឯក្កច្ឆាបេតិ ក អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
បុក្កលិកោ សង្ឃិកសញ្ចី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បុក្ក-
លិកោ បេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បុក្កលិកោ
បុក្កលិកសញ្ចី អញ្ញស្ស បុក្កលិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
អនត្ថមនោ បុក្កលិកោ អនាបត្តិ ។

วิหารของสงฆ์ กิกขุสำคัญว่าเป็นของบุคคลเหล่าอื่น ทำให้มีจิตเลื่อมใสยิ่งขึ้นแล้วถวายก็ดี ให้เขาถวายก็ดี ควรอยู่ ๑ คืน ๑ วัน ๒ คืน ๒ วัน ๓ คืน ๓ วัน ๔ คืน ๔ วัน ๕ คืน ๕ วัน ๖ คืน ๖ วัน ๗ คืน ๗ วัน ๘ คืน ๘ วัน ๙ คืน ๙ วัน ๑๐ คืน ๑๐ วัน

(๙) អជាបេតំ អលជ្ជិំ ឯឡកំ ឯឡកបេតំ ឯ តស្ស បរិក្ខារំ ឯឡកំ ឯ ឯឡកបេតំ ឯ ឆមូភូតកំ ឯឡកំ ឯ ឯឡកបេតំ ឯ តស្ស បរិក្ខារំ ឯឡកំ ឯ ឯឡកបេតំ ឯ អណ្ឌកោសកំ ឯ កលហកោសកំ ឯ វិកឥតកោសកំ ឯ តស្សកោសកំ ឯ សង្ឃេ អធិករណកោសកំ ឯ ឯឡកំ ឯ ឯឡក-បេតំ ឯ តស្ស បរិក្ខារំ ឯឡកំ ឯ ឯឡកបេតំ ឯ អឡោកសិកំ ឯ សន្ថរិវោហរកំ ឯ ឯ សម្ភារសុទ្ធំ ឯឡកំ ឯ ឯឡកបេតំ ឯ តស្ស បរិក្ខារំ ឯឡក-ឡំ ឯ ឯឡកបេតំ ឯ ឆមូភូតកស្ស អាទិកម្មិ-កស្សាតំ ។

(៩) អាបត្តិមិនមានដល់កិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ឬប្រើគេឲ្យទង់ទាញនូវកិក្ខុអលជ្ជី ដល់កិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ឬប្រើគេឲ្យទង់ទាញនូវបរិក្ខារបស់កិក្ខុអលជ្ជីនោះ ដល់កិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ឬប្រើគេឲ្យទង់ទាញនូវកិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ឬប្រើគេឲ្យទង់ទាញនូវបរិក្ខារបស់កិក្ខុឆតនោះ ដល់កិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ឬប្រើគេឲ្យទង់ទាញនូវកិក្ខុជាអ្នកធ្វើនូវសេចក្តីបង្អរហេតុក្តី អ្នកធ្វើនូវសេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ក្តី អ្នកធ្វើនូវសេចក្តីទាស់ទែងក្តី អ្នកធ្វើនូវពាក្យឡេះឡោះតាមតែរួចពីមាត់ក្តី[1] អ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍កុង្គសង្ឃក្តី ដល់កិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ឬប្រើគេឲ្យទង់ទាញនូវបរិក្ខារបស់កិក្ខុនោះចេញ ដល់កិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ឬប្រើគេឲ្យទង់ទាញនូវអន្តេវាសិក ឬសទ្ធិវិហារិក ដែលប្រព្រឹត្តមិនត្រឹមត្រូវ ដល់កិក្ខុដែលទង់ទាញឯង ឬប្រើគេឲ្យទង់ទាញនូវបរិក្ខារបស់អន្តេវាសិកឬសទ្ធិវិហារិកដែលប្រព្រឹត្តមិនត្រឹមត្រូវនោះ ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

---

១ ពោលពាក្យដាក់រំលោភគេថា ឬនិយាយសរសើរពីស្រីនឹងប្រុសដាដើម ។ ន័យអដ្ឋកថា ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ

(១០) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ទ្វេ តិក្ខ្វ សង្ឃិកេ វិហារេ ឧបរិវេហាសកុដិយា ឯកោ ហេដ្ឋា វិហារតិ ឯកោ ឧបរិ ។ ឧបរិមោ តិក្ខ្វ អាមាឝ្ចាធកំ មញ្ចំ សហសា អតិនិសីទិ ។ មញ្ចោ បតិត្វា ហេដ្ឋិមស្ស តិក្ខ្វោ មត្ថកេ អវត្ថាសិ ។ សោ តិក្ខ្វ វិស្សរមកាសិ ។ តិក្ខ្វ ឧបជាវិត្វា តំ តិក្ខ្វំ ឯតទវោចុំ កិស្ស ត្វំ អាវុសោ វិស្សរមកាសីតិ ។ អថខោ សោ តិក្ខ្វ តិក្ខ្វំ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ យេ តេ តិក្ខ្វ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម តិក្ខ្វ សង្ឃិកេ វិហារេ ឧបរិវេហាសកុដិយា អាមាឝ្ចាធកំ មញ្ចំ សហសា អតិនិសីទិស្សតីតិ ។ អថខោ តេ តិក្ខ្វ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា តំ តិក្ខ្វំ បដិបុច្ឆិ

សិក្ខាបទទី ៨

(១០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង កិក្ខុ២រូប ១ រូបនៅថ្នាក់ខាងក្រោម ១ រូបនៅថ្នាក់ខាងលើ ក្នុងវិហាររបស់សង្ឃ ។ កិក្ខុដែលនៅខាងលើអង្គុយចុះ ដោយរហ័សសង្កត់ជ្រែដែលមានជើងគ្រាន់តែសិកទុក (ដោយបណ្តោះអាសន្ន) ។ ជើងជ្រែ (នោះ) ក៏របូតធ្លាក់ចុះមកទង្គិចក្បាលកិក្ខុអ្នកនៅខាងក្រោម ។ កិក្ខុនោះបានស្រែកសំឡែងឮប្លែក ។ កិក្ខុទាំងឡាយបានសួរទៅសួរកិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ហេតុអ្វីក៏លោកស្រែក ។ កិក្ខុនោះបានប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិក្ខុមិនសមបីនឹងមកអង្គុយចុះ ដោយរហ័សសង្កត់ជ្រែដែលមានជើងគ្រាន់តែសិកទុក (ដោយបណ្តោះអាសន្ន) លើថ្នាក់ក្នុងវិហាររបស់សង្ឃសោះ ។ លុះ កិក្ខុទាំងឡាយនោះ នាំគ្នាក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរកិក្ខុនោះថា ម្នាលកិក្ខុ ឮថាអ្នកឯង

សង្ឃំ ការេ តុំ ភិក្ខុ សង្ឃកេ វិហារេ ឧបរិវេហាសកុដិយា អាហច្ចបាទកំ មញ្ចំ សហសា អកិត្តិសីទសីតិ ។ សង្ឃំ ភគវាតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធោ ភគវា កេចំ ហិ ឆាម តុំ មោឃបុរិស សង្ឃកេ វិហារេ ឧបរិវេហាសកុដិយា អាហច្ចបាទកំ មញ្ចំ សហសា អកិត្តិសីទិស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។បេ។ ឃវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ សង្ឃកេ វិហារេ ឧបរិវេហាសកុដិយា អាហច្ចបាទកំ មញ្ចំ វា បីឋំ វា អភិនិសីទេយ្យ វា អភិនិបជ្ជេយ្យ វា ចាចិត្តិយន្តិ ។

(១១) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ ភិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ ភិក្ខូតិ ។ សង្ឃកោ នាម វិហារោ សង្ឃស្ស ទិន្នោ ហោតិ បរិច្ចត្តោ ។

(១២) វេហាសកុដី នាម មញ្ចមស្ស បុរិសស្ស អសីសេយ្យា ។ អាហច្ចបាទកោ នាម មញ្ចោ អន្តេ វិជ្ឈិត្វា បិតោ ហោតិ ។ អាហច្ចបាទកំ នាម

អង្គុយចុះ ដោយរហ័សសង្កត់ត្រែដែលមានដើងគ្រាន់តែសឹកទុក (ដោយបណ្តោះអាសន្ន) លើថ្នាក់កងវិហាររបស់សង្ឃ ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុពាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមបើនឹងមកអង្គុយចុះ ដោយរហ័សសង្កត់ត្រែដែលមានដើងគ្រាន់តែសឹកទុក (ដោយបណ្តោះអាសន្ន) លើថ្នាក់កងវិហាររបស់សង្ឃទេ ម្នាលមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ មិនគាំទ្រឲ្យជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលអ្នកមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ អ្នកពាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយអង្គុយចុះ ដោយរហ័សសង្កត់ ឬដេកសង្កត់នូវត្រែក្តី នូវតាំងក្តី ដែលមានដើងគ្រាន់តែសឹកទុក (ដោយបណ្តោះអាសន្ន) លើថ្នាក់កងវិហាររបស់សង្ឃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១១) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាឋដិកកណ្ឌ ។ វិហារដែលគេបរិច្ឆាគប្រគេនដល់សង្ឃ ហៅថា វិហាររបស់សង្ឃ ។

(១២) ឆ្នើរ (ដែលគេធ្វើខ្ពស់) មិនទន្ទឹងក្បាលមជ្ឈិមបុរស ហៅថា ថ្នាក់ ។ ត្រែដែលមានដើងគ្រាន់តែសឹកចូលកងមេហើយតាំងទុក ហៅថា ត្រែដែលមានដើងគ្រាន់តែសឹកទុក ។ តាំងដែលមានដើងគ្រាន់តែសឹក

ปิปิ อาเนฺ วิฌฺฌิตฺวา ปิตเ ปเหาติ ฯ อกิจฺจสีเลยฺยาติ
ตสฺมึ อกิจฺจสีลเ อาปตฺติ ฑาจิตฺตุยสฺส ฯ อกิจฺ-
ปเชฺชยฺยาติ ตสฺมึ อกิจฺปชฺชติ อาปตฺติ ฑาจิตฺตุยสฺส ฯ

(๑๓) สงฺฆิเก สงฺฆิกสญฺี อุปริเวหาสกุฏิ-
ยา อาหฑฺฒาธกเ มญฺเ ก ปิปิ ก อกิจฺจสีลเ
ก อกิจฺปชฺชติ ก อาปตฺติ ฑาจิตฺตุยสฺส ฯ สงฺฆิเก
เวมติเกา อุปริเวหาสกุฏิยา อาหฑฺฒาธกเ มญฺเ
ก ปิปิ ก อกิจฺจสีลเ ก อกิจฺปชฺชติ ก อาปตฺติ
ฑาจิตฺตุยสฺส ฯ สงฺฆิเก ปุคฺคลิกสญฺี อุปริเวหา-
สกุฏิยา อาหฑฺฒาธกเ มญฺเ ก ปิปิ ก
อกิจฺจสีลเ ก อกิจฺปชฺชติ ก อาปตฺติ ฑาจิตฺตุยสฺส ฯ
ปุคฺคลิเกา สงฺฆิกสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปุคฺค-
ลิเกา เวมติเกา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปุคฺคลิเกา

ចូលកន្លងមេ ហៅថា តាំងដែលមានដើងគ្រាន់តែសឹកខ្ទុក ។ ពាក្យថា អង្គុយសង្កត់ គឺកិក្ខុអង្គុយសង្កត់លើគ្រែឬតាំងនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ដេកសង្កត់ គឺកិក្ខុដេកសង្កត់លើគ្រែឬតាំងនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๑๓) វិហាររបស់សង្ឃ កិក្ខុសំគាល់ថាជារបស់សង្ឃមែន ហើយអង្គុយសង្កត់ ឬដេកសង្កត់លើគ្រែក្តី លើតាំងក្តី ដែលមានដើងគ្រាន់តែសឹកខ្ទុកកន្លងមេ (ដែលគេតាំងខ្ទុក) លើថ្នាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហាររបស់សង្ឃ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយអង្គុយសង្កត់ ឬដេកសង្កត់លើគ្រែក្តី លើតាំងក្តី ដែលមានដើងគ្រាន់តែសឹកខ្ទុកកន្លងមេ (ដែលគេតាំងខ្ទុក) លើថ្នាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហាររបស់សង្ឃ កិក្ខុសំគាល់ថាជារបស់បុគ្គលវិញ ហើយអង្គុយសង្កត់ ឬដេកសង្កត់លើគ្រែក្តី លើតាំងក្តី ដែលមានដើងគ្រាន់តែសឹកខ្ទុកកន្លងមេ (ដែលគេតាំងខ្ទុក) លើថ្នាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហាររបស់បុគ្គល កិក្ខុសំគាល់ថាជារបស់សង្ឃវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ វិហាររបស់បុគ្គល កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ វិហាររបស់បុគ្គល

ปุคฺคลิเกสญฺี อญฺสฺส ปุคฺคลิเกเ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
อตฺตโน ปุคฺคลิเกเ อนาปตฺติ ฯ

(๑๔) อนาปตฺติ อาปทาสุกุฏิยา สีสยฏฺาย
เหฏฺา อปริโภคํ เหาติ ปกาสนียกมฺมกตสฺส ปริโภคํ เหาติ ปฏิสามิ
นิฏฺา เหาติ ตสฺมึ ปิเตา กณฺหาติ วา ลิขิตฺวา วา
อุทฺทิสฺสกสฺส อาธิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

อฏฺมสิกฺขาปทํ นิฏฺิตํ ฯ

កិក្ខុសំគាល់ថាជារបស់បុគ្គលដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ព្រោះវិហារនោះ ជារបស់បុគ្គលនៃកិក្ខុដទៃ គឺវិហាររបស់គេ ។ កិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិ ព្រោះវិហារជារបស់ខ្លួន គឺវិហាររបស់ខ្លួនឯង ។

[១៤] អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលអន្ធ័យ ឬដេកសង្កត់លើគ្រែ ក្តី តាំងក្តី ដែលគេដម្កល់ទុកលើទីដែលមិនមែនថ្នាក់ លើទីតាបដែល ដើរទង្គិចក្បាលទីដែលមិនបានប្រើប្រាស់ខាងក្រៅមិនឲ្យជាទីនៅ ទីដែលគេក្រាលជិតដោយរនាប លើគ្រែ ឬតាំងនោះ ដែលគេជាក់គន្ធឹះហើយ ដល់កិក្ខុដែលឈរនៅលើគ្រែ ឬតាំងនោះ ហើយកាន់យក ឬញ្ឆួរទូរៈបរិក្ខារ ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់ ។

ឥរិយាបថសិក្ខាបទំ

(១៥) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា កោសម្ពិយំ វិហរតិ ឃោសិតារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ ឆន្នស្ស ឧបដ្ឋាកោ មហាមត្តោ អាយស្មតោ ឆន្នស្ស វិហារំ ការាបេតិ ។ អថខោ អាយស្មា ឆន្នោ ភគវតិយេវ សិតំ វិហារំ បុនប្បុនំ ឆាទាបេសិ[1] បុនប្បុនំ លិម្បាបេសិ[2] អតិភារិកោ[3] វិហារោ បរិបតតិ ។ អថខោ អាយស្មា ឆន្នោ តំណាញ្ច កដ្ឋញ្ច សន្ថរិត្វា អញ្ញតរស្ស ព្រាហ្មណស្ស យាវទត្ថំ ទ្វេសិ ។ អថខោ សោ ព្រាហ្មណោ ឧជ្ឈាយតិ ខីយតិ វិបាចេតិ កថំ ហិ នាម ភទ្ទន្តោ អម្ហាកំ យាវទត្ថំ ទ្វេសស្សតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តស្ស ព្រាហ្មណស្ស ឧជ្ឈាយន្តស្ស ខីយន្តស្ស វិបាចេន្តស្ស ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម អាយស្មា ឆន្នោ ភគវតិយេវ សិតំ

---

១ ឱ. ម. ឆាទាបេតិ ។ ២ លិម្បាបេតិ ។ ៣ អតិភារិតោ ។

សិក្ខាបទទី ៩

(១៩) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់ទៅក្នុង
ឃោសិតារាម ជិតក្រុងកោសម្ពី ។ គ្រានោះឯង មហាមាត្យជាឧបដ្ឋាក
របស់ឆន្នកកុដ៏មានអាយុ បានឲ្យគេធ្វើវិហារប្រគេនឆន្នកិកុដ៏មានអាយុ ។
លំដាប់នោះ ឆន្នកិកុដ៏មានអាយុ បានឲ្យគេប្រគំនឹងបូកលាបវិហារដែល
គេធ្វើស្រេចហើយនោះឯង ។ វិហារនោះធ្ងន់ហួសកណាត់ កំបាក់រលំចុះ
មក ។ គ្រានោះ ឆន្នកិកុដ៏មានអាយុ កំដរឲ្យយកស្មៅនឹងឈើទៅធ្វើ
(វិហារទៀត) បៀតបៀនស្រែស្រវរបស់ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ ឲ្យខូចខាត
ទៅ ។ ទើបព្រាហ្មណ៍នោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា
លោកម្ចាស់តាំងឡាយ មិនសមបើនឹងមកបៀតបៀនស្រែស្រវរបស់យើង
ឲ្យខូចខាតទៅសោះ ។ កិក្ខុតាំងឡាយបានឮពាក្យរបស់ព្រាហ្មណ៍
នោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ កិក្ខុតាំងឡាយណា
ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុតាំងឡាយនោះ ពោលទោស
តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ឆន្នកិកុដ៏មានអាយុ មិនគួរនឹងឲ្យគេប្រគំរឿយ ។

វិហារំ បុនប្បុនំ ឆាទាបេស្សតិ បុនប្បុនំ លិម្បាបេស្សតិ អតិការិតោ វិហារោ បរិបតីតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ភន្តេ ភគវតា បដិក្ខិត្តន្តិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ កថហិ នាម ត្វំ មោឃបុរិស ភគវតា បដិក្ខិត្តំ វិហារំ បុនប្បុនំ ឆាទាបេស្សសិ បុនប្បុនំ លិម្បាបេស្សសិ អតិការិតោ វិហារោ បរិបតតិ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ មហល្លកំ បន ភិក្ខុនា វិហារំ ការាយមានេន យាវ ទ្វារកោសា អក្កមិត្វា ថម្ភនិដ្ឋបនាយ អាលោកសន្ធិបរិកម្មាយ ទ្វិត្តិច្ឆទនស្ស បរិយាយំ

បូកលាបរឿយ ។ នូវវិហារដែលគេធ្វើស្រែចហើយ ពាល់តែវិហារនោះ ធ្ងន់ហួសកំណត់ ជាក់រលំចុះមកសោះ ។ តិក្ខុអម្បាលណោះនាំគ្នាគាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលឆន្ទៈ ឮថា អ្នកឯងឲ្យគេប្រែក់រឿយ ។ ទើបបូកលាបរឿយ ។ នូវវិហារដែលគេធ្វើស្រែចហើយ ពាល់តែវិហារនោះធ្ងន់ហួសកំណត់ ជាក់រលំចុះមកពិតមែនឬ ។ ឆន្ទៈតិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា នែមោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមបើនឹងឲ្យគេប្រែក់រឿយ ។ ទើបបូកលាបរឿយ ។ នូវវិហារដែលគេធ្វើស្រែចៈហើយ ពាល់តែវិហារៈនោះធ្ងន់ហួសកំណត់ ជាក់រលំចុះមកទេ ម្នាលមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះមិនគាំឲ្យដ្រះថ្លាដល់បុគ្គលដែលមិនទាន ដ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា តិក្ខុកាលឲ្យគេធ្វើវិហារធំ គប្បីឈរ (លាបបូកញាយ ។ បាន) កំណត់ទីមានទុកាសត្រឹមតែសន្ធឹកទ្វារ[1] (ទើបសន្ធឹកបង្អួច) ដើម្បីទុកប្រើប្រាស់នូវទ្វារ ទើបដើម្បីបរិកម្មនូវសន្ធឹកបង្អួច ឯដំបូលតិក្ខុត្រូវឈរកន

---

១ ក្នុងមហាបច្ចរីថា មានទំហំមួយហត្ថមួយចំអាម រាប់អំពីមេទ្វារចេញទៅ ក្នុងកុរុន្ទីថា កំណត់ត្រឹមសន្ធឹកទ្វារទាំងពីរជាប្រមាណ ក្នុងមហាអដ្ឋកថាថា សន្ធឹកទ្វារនោះមួយហត្ថមួយចំអាមក៏មាន ពីរហត្ថក៏មាន ពីរហត្ថមួយចំអាមក៏មាន ។

อุปสมฺปาเทติ ปิตเรน อนุญฺญาตญฺเจ ตาโย เจ อุปชฺฌา[๑] อุปสม-
ปาเทปิ ปิตา อนุญฺญาโย ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

(๑๖) มหาลฺลโก นาม วิหาโร สสฺสปริโภโค วุจฺจติ ฯ วิหาโร นาม อุลฺโลโก จ โหติ อวลิตฺโต จ อุลฺลิตฺตาวลิตฺโต จ ฯ การยมานตาติ กโรนฺโต จ การาเปนฺโต จ ฯ ยาว ทฺวารโกสาติ ปิฏฺฐิ-สงฺฆาฏสฺส สามนฺตา หตฺถปาสา ฯ อกฺกมฺม ฉฑฺเฑติ ยาติ ทฺวารฏฺฐปนาย ฯ อาโลกสนฺธิปริกมฺมายาติ ภิตฺติยา ฉิทฺทปริกมฺมาย เสตวณฺณาย กาฬวณฺณาย เรขา-วณฺณาย มาลากมฺมาย ลตากมฺมาย มกรทนฺตกาย ปญฺจปฺปฏิ-กาย ฯ ทิฏฺฐิวิชฺชนสฺส ปริยายาย อุปชฺฌายาย ปิตเรน อนุญฺญาตญฺจ มาตรา ปน ปุพฺพญฺญาย อปรญฺญาย ฯ สเจ มาตา ปิตา อนุญฺญาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ มกฺกฏ

---

๑ ฉ. ม. อตฺถิ ฯ

ទីដែលគ្មានដំណាំ (នោះទើប) ប្រែក់បានត្រឹមពីរឫបីជាន់ បើកិកុប្រែក់ឲ្យច្រើនលើសជាងកំណត់នោះទៅ ទុកជាឈរនៅក្នុងទីដែលគ្មានដំណាំ ក៏គង់ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ ។

(๑๖) ដែលហៅថា វិហារធំ សំដៅយកវិហារដែលមានឥស្សរជាម្ចាស់របស់ ។ ដែលហៅថា វិហារ គឺវិហារដែលគេបូកខាងក្នុងក្តី បូកខាងក្រៅក្តី បូកទាំងខាងក្នុង ខាងក្រៅក្តី ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យធ្វើក្តី ។ ពាក្យថា កំណត់ទីមានទុកាសត្រឹមតែសន្ធឹកទ្វារ គឺកំណត់ត្រឹមហត្ថបាសដោយជុំវិញនៃក្របទ្វារ ។ ពាក្យថា ដើម្បីទុកប្រើប្រាស់នូវទ្វារ គឺដើម្បីបើកបិទនូវទ្វារ ។ ពាក្យថា ដើម្បីបរិភោគនូវសន្ធឹកបង្អួច សេចក្តីថា (តថាគតអនុញ្ញាត) នូវតុមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ ពណ៌ត្នោត ក្បាច់ក្តីផ្កា ក្បាច់ក្តីស្លឹ ក្បាច់ធ្វេញមកវ ទឹងក្បាច់ឈ្មោះបញ្ចបដិក[1] ដើម្បីបរិភោគនូវសន្ធឹកបង្អួច ។ ពាក្យថា ឯដំបូលកិកុត្រូវឈរក្នុងទីដែលគ្មានដំណាំ (នោះទើប) ប្រែក់បានត្រឹមពីរបីជាន់ ឯដំណាំនោះបានដល់វត្ថុដែលត្រូវស៊ីមុន (គឺស្រូវ៧ប្រការ មានស្រូវសាលី ស្រូវក្រហមជាដើម) ទឹងវត្ថុដែលត្រូវស៊ីក្រោយ (បានដល់សណ្តែកបាយ សណ្តែកពងមាសជាដើម) ។ បើកិកុឈរធ្វើការប្រែក់កន្លងទីមានដំណាំ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលកិកុប្រើឲ្យគេប្រែក់ម្តងរួចទៅហើយ

---

๑ ក្បាច់ដែលមានស្រែកាប់ ๕ ឬជាន់ ๕ ។

ชานนฺตสฺส เทฺว มคฺเค อธิฏฺฐหิตฺวา ตติยํ มคฺคํ อาณาเปตฺวา ปกฺกมิตพฺพํ ฯ ปริยาเยน ชานนฺตสฺส เทฺว ปริยาเย อธิฏฺฐหิตฺวา ตติยํ ปริยายํ อาณาเปตฺวา ปกฺกมิตพฺพํ ฯ

(๑๗) ตโต เจ ทุติยํ อปราปรเมปิ ปิตา อธิฏฺฐเหยฺยาติ สฏฺฐกาย ชานนฺตสฺส สฏฺฐกิฏฺฐกาย อาปตฺติ ทาตพฺพายสฺส ฯ สิลาย ชานนฺตสฺส สิลาย สิลาย อาปตฺติ ทาตพฺพายสฺส ฯ สุชาย ชานนฺตสฺส ปิณฺโฑ ปิณฺโฑ อาปตฺติ ทาตพฺพายสฺส ฯ ตณฺฑุเลน ชานนฺตสฺส กพเฬ กพเฬ อาปตฺติ ทาตพฺพายสฺส ฯ ปณฺฑุเนน ชานนฺตสฺส ปณฺโฑ ปณฺโฑ อาปตฺติ ทาตพฺพายสฺส ฯ

(๑๘) อตีเรกทฺวิตฺติปริยาเย อตีเรกสญฺี อธิฏฺฐาติ อาปตฺติ ทาตพฺพายสฺส ฯ อตีเรกทฺวิตฺติปริยาเย เวมตฺติกา อธิฏฺฐาติ อาปตฺติ ทาตพฺพายสฺส ฯ อตีเรกทฺวิตฺติปริยาเย ฆนกสญฺี อธิฏฺฐาติ อาปตฺติ ทาตพฺพายสฺส ฯ ฆนกทฺวิตฺติปริยาเย อตีเรกสญฺี อาปตฺติ

ត្រូវប្រគល់ខ្លួនឯងបានតែមពីរដង ដល់គ្រាទីបីត្រូវបង្គាប់គេហើយចៀសចេញទៅ ។ កាលកិក្ខុប្រើឲ្យគេប្រគល់មួយជាន់រួចហើយ ត្រូវប្រគល់ខ្លួនឯងបានតែមពីរជាន់ ដល់ជាន់ទីបីត្រូវបង្គាប់គេហើយចៀសចេញទៅ ។

(១៧) ត្រង់ពាក្យថា បើកិក្ខុប្រគល់ឲ្យច្រើនលើសជាងកំណត់នោះទៅ ទុកជាឈរនៅកន្លែងដែលគ្មានដំណាំ សេចក្តីថា កាលកិក្ខុប្រើគេឲ្យប្រគល់ដោយក្បឿង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គប់ៗផែនក្បឿង ។ កាលកិក្ខុប្រើគេឲ្យប្រគល់ដោយឥដ្ឋ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គប់ៗផែនឥដ្ឋ ។ កាលកិក្ខុប្រើគេឲ្យប្រគល់ដោយកំបោ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គប់ៗ ដុំកំបោ ។ កាលកិក្ខុប្រើគេឲ្យប្រគល់ដោយស្មៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគប់ៗកណ្តាប ។ កាលកិក្ខុប្រើគេឲ្យប្រគល់ដោយស្លឹកឈើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គប់ៗសន្ទឹក ។

(១៨) វិហារបូកប្រគល់លើសកំណត់ពីរបីជាន់ កិក្ខុសំគាល់ថាលើសមែនហើយនៅតែធ្វើថែម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហារបូកប្រគល់លើសកំណត់ពីរបីជាន់ កិក្ខុសង្ស័យហើយនៅតែធ្វើថែម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហារបូកប្រគល់លើសកំណត់ពីរបីជាន់ កិក្ខុសំគាល់ថាខ្វះវិញ ហើយធ្វើថែម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហារបូកប្រគល់មិនទាន់ដល់ពីរបីជាន់ កិក្ខុសំគាល់ថាលើស ហើយ(ធ្វើថែម) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ទុក្កដស្ស ។ ឱឧត្តរិត្ថិបរិយាយេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឱឧត្តរិត្ថិបរិយាយេ ឱឧត្តរិសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(๑๙) អនាបត្តិ ទ្វិត្តិបរិយាយេ ឱឧត្តរិត្ថិបរិយាយេ លេណេ កុហាយ តិណកុដិកាយ អព្ភោស្សុត្តាយ អត្តនោ ឧទ្ទេន ភិក្ខាគារំ ឋបេត្វា សព្ពត្ថ អនាបត្តិ ខុទ្ទកស្ស អាធិកម្មិកស្សាតិ ។

នវមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិហារបូកប្រែក់មិនទាន់ដល់ពីរបីជាន់ កិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ វិហារបូកប្រែក់មិនទាន់ដល់ពីរបីជាន់ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់ដល់មែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[๑๙] អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលបូកប្រែក់វិហារគ្រឹមពីរបីជាន់ ដល់កិក្ខុដែលបូកប្រែក់វិហារមិនដល់ពីរបីជាន់ ដលកិក្ខុដែលបូកប្រែក់លេណ (ទីពួន) គុហា កុដិប្រែក់ដោយស្មៅ ធ្វើដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃ ធ្វើដោយទេព្យរបស់ខ្លួន ទីសេនាសនៈទាំងពួង វៀរលែងតែកុដិសម្រាប់នៅរបស់ខ្លួន ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់ ។

ទសមសិក្ខាបទំ

[២០] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា អាឡវិយំ វិហរតិ អគ្គាឡវេ ចេតិយេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាឡវិកោ កិក្ខុ ឧវាកម្មំ ភវេត្តា ជានំ សប្បាណកំ ឧទកំ តិណមប្បិ មត្តិកម្បិ សិញ្ចន្តិបិ សិញ្ចាបេន្តិបិ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម អាឡវិកោ កិក្ខុ ជានំ សប្បាណកំ ឧទកំ តិណម្បិ មត្តិកម្បិ សិញ្ចិស្សន្តិបិ សិញ្ចាបេស្សន្តិបីតិ ។ អថខោ តេ កិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ត្វម្ភោ កិក្ខវេ ជានំ សប្បាណកំ ឧទកំ តិណម្បិ មត្តិកម្បិ សិញ្ចថបិ សិញ្ចាបេថបីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម ត្វម្ភោ មោឃបុរិសោ ជានំ សប្បាណកំ ឧទកំ តិណម្បិ មត្តិកម្បិ សិញ្ចិស្សថបិ សិញ្ចាបេស្សថបិ

សិក្ខាបទទី ១០

(๒๐) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងអគ្គាឡវចេតិយ ទៀបស្រុកអាឡវី ។ គ្រានោះឯង កិកុស្រុកអាឡវីពាំងឆ្ងាយកាលធ្វើនូវនវកម្ម (កម្មថ្មីបែតែកសាងថ្មី) ដឹងថាទឹកមានសត្វ ក៏ស្រោចឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យស្រោចខ្លះ នូវស្មៅខ្លះ នូវដីខ្លះ ។ កិកុពាំងឆ្ងាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីជ្រាបថាតិច ។ បេ ។ កិកុពាំងឆ្ងាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកកិកុស្រុកអាឡវីដឹងថាទឹកមានសត្វហើយមិនសមបើនឹងយកមកស្រោចឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យស្រោចខ្លះ នូវស្មៅខ្លះ នូវដីខ្លះសោះឡើយ ។ ទើបកិកុពាំងនោះនាំគ្នាក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលកិកុពាំងឆ្ងាយ ពុថា អ្នកពាំងឆ្ងាយដឹងថាទឹកមានសត្វ ហើយស្រោចឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យស្រោចខ្លះ នូវស្មៅខ្លះ នូវដីខ្លះ ពិតមែនឬ ។ កិកុពាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសពាំងឆ្ងាយ ពួកអ្នកឯងដឹងថាទឹកមានសត្វហើយមិនសមបើនឹងយកមកស្រោចឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យស្រោចខ្លះ នូវស្មៅខ្លះ នូវដីខ្លះទេ នែមោឃបុរសពាំងឆ្ងាយ អំពើដែល

เนตัง โมฆปุริสา อปฺปสนฺนานัง วา ปสาทายะ ปสนฺนานัง วา ภิยฺโยภาวายะ ฯเปฯ ฯ ยาวญฺจิทัง ภิกฺขเว สมัง สิกฺขาปทัง อุทฺทิสิตพฺพนฺติ ยาวะ ปาติโมกฺขา ตาวะ สังฆมชฺเฌ ญัตติทุติยกัมมวาจาย สีมายะ วา สีมาสัมโภคายะ วา สังฆกัมมายะ วา ฐาปิตัตตายะ ฯ

(๒๑) โย ปนาติ โย โย วาติโย ฯเปฯ ภิกฺขูติ ฯเปฯ อยัง สมสฺมี อตฺถะ อธิปฺเปโต ภิกฺขูติ ฯ ชาติ นามะ สามัง วา ชาตินติ อญฺญา วา ตาทิสา อาโรเจติ ฯ

(๒๒) สังฆายาติ สยัง สังฆติ อาปตฺติ ฐาปิตัตตา ฐาปิตัตถิยสฺส ฯ สังฆาเปยาติ อญฺญัง อาณาเปติ อาปตฺติ ฐาปิตัตถิยสฺส ฯ สกึ อาณาตฺตา พหุกัมปิ สังฆติ อาปตฺติ ฐาปิตัตถิยสฺส ฯ สปฺปาณเก สปฺปาณกสญฺญี ติณัง วา มตฺติกัง วา สังฆติ วา สังฆาเปติ วา อาปตฺติ ฐาปิตัตถิยสฺส ฯ สปฺปาณเก วิมติโก ติณัง วา มตฺติกัง วา สังฆติ วา สังฆาเปติ วา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ สปฺปาณเก อปฺปาณกสญฺญี ติณัง วา มตฺติกัง

អ្នកធ្វើនេះមិនទាំងឲ្យជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលតាំងពាយដែលមិនជាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬមួយញុាំងបុគ្គលដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងមិនបានទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងពាយ អ្នកតាំងពាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយដឹងថាទឹកមានសត្វហើយស្រោចឯងក្តី ប្រើគេឲ្យស្រោចក្តី នូវស្មៅឬដី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๑) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ๑ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ភិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃប្រាប់ដល់ភិក្ខុនោះក្តី ឈ្មោះថា ភិក្ខុដឹង ។

(๒๒) ត្រង់ពាក្យថា ស្រោចឯង គឺភិក្ខុស្រោចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រើគេឲ្យស្រោច គឺភិក្ខុបង្គាប់អ្នកដទៃឲ្យស្រោច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុប្រើតែម្តង ហើយអ្នកទទួលបង្គាប់ទៅស្រោចច្រើនដង ភិក្ខុអ្នកប្រើត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ (ទឹក) មានសត្វ ភិក្ខុសំគាល់ថា (ទឹក) មានសត្វមែន ហើយស្រោចឯងក្តី ប្រើគេឲ្យស្រោចក្តី នូវស្មៅឬដី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ (ទឹក)មានសត្វ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយស្រោចឯងក្តី ប្រើគេឲ្យស្រោចក្តី នូវស្មៅឬដី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ (ទឹក) មានសត្វ ភិក្ខុសំគាល់ថាគ្មានសត្វវិញ ហើយស្រោចឯងក្តី ប្រើគេឲ្យស្រោចក្តី នូវស្មៅឬដី

ก สญฺญตึ ก สญฺญาเยตึ ก อภาสิตุนฺ ฯ อปฺปาณเกน สปฺปาณกสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อปฺปาณเกน วิมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อปฺปาณเกน อปฺปาณกสญฺญี อนาปตฺติ ฯ

(๒๓) อนาปตฺติ อสญฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส ขิตฺตจิตฺตสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ฉสมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ภูตคามวคฺโค ปฐโม ฯ

មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីទេឬ ។ (ទឹក) មិនមានសត្វ កិក្ខុសំគាល់ថា មានសត្វ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ (ទឹក) មិនមានសត្វ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ (ទឹក) មិនមានសត្វ កិក្ខុសំគាល់ថា មិនមានសត្វ មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីទេឬ ។

(๒๓) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុមិនក្រៃឆ ដល់កិក្ខុមិនមានស្មារតី ដល់កិក្ខុមិនដឹង ដល់កិក្ខុឆ្កួត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់ ។

ភូតគាមវគ្គទី ๒ ចប់ ។

ចាប៉ិត្តំយោកណ្តោ ភ្លុតភាមវត្តិស្ស ឧត្តាទំ

តស្ស ឧត្តានំ

ភូតំ អញ្ញាយ ឧជ្ឈាយំ

បក្កមន្តេន តេ ទុវេ

បុព្ពេ និក្កឌ្ឍនាហច្ច ទ្វារំ

សប្បាណាកោន[1] ចាតិ ។

---

๑ ឧ. ម. ទ្វារសប្បាណកេ ។

ឋាចំតុំយកណ្តូ ភូតគាមវគ្គ ៩ខ្ពាន

ចំនួនសិក្ខាបទកុងភូតគាមវគ្គនោះ គឺ

កិក្ខុធ្វើភូតគាមឲ្យដាច់ចាកទី ១ កិក្ខុយកភឿងដទៃមកបន្ទប់ដើម្បី បិទបាំងទោសខ្លួន ១ កិក្ខុលើកទោសកិក្ខុអកធ្វើការសង្ឃ ១ កិក្ខុយកគ្រែតាំងពួកភៅអីរបស់សង្ឃទៅចោលក្នុងទីវាល ហើយចៀសចេញទៅ ១ កិក្ខុយកកម្រាលរបស់សង្ឃទៅក្រាលចោលហើយចៀសចេញទៅ ១ កិក្ខុដេកបៀតបៀតកិក្ខុអកនៅមុនក្នុងកុដិសង្ឃ ១ កិក្ខុខឹងនឹងកិក្ខុឯទៀតហើយបណ្តេញចាកវិហាររបស់សង្ឃ ១ កិក្ខុអង្គុយឬដេកលើគ្រែមានជើងស៊ីគុក ១ កិក្ខុលាបបូកវិហារញ៉ាយ ៗ ឃានកំណត់ត្រឹមសន្ធឹកខ្ពារឬសន្ធឹកបង្គ្រប់ដោយជុំវិញ ១ កិក្ខុយកទឹកមានសត្វស្រែចស្នូឬដ ១ ។

ទិវាទវគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទំ

[២៤] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ថេរកា ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តា លាភិនោ ហោន្តិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ ។ អថខោ ឆព្ពគ្គិយានំ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ ឯតរហិ ខោ អាវុសោ ថេរកា ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តា លាភិនោ ហោន្តិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ ហន្ទាវុសោ មយំបិ ភិក្ខុនិយោ ឱវទាមាតិ ។ អថខោ ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ ឧបសង្កមិត្វា ឯតទវោចុំ ឯថ អម្ហេបិ ភគិនិយោ ឧបសង្កមថ មយំបិ ឱវទិស្សាមាតិ ។ អថខោ តា ភិក្ខុនិយោ យេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ ។ អថខោ ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុនីនំ បរិត្តំ យេវ ធម្មឹ ភណំ ភណ្ឌា និវសំ តំវច្ឆានភាថាយ រីតិជាមេត្វា

ឱវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

(៦៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង កិកុជាថេរៈ ពាំង ឮថាយប្អូនានកិកុនីពាំងឮថាយ ក៏បាននូវចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ នឹងភេសជ្ជបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ ។ លំដាប់នោះ ពួកឆព្វគ្គិយ កិកុបានគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ឥឡូវនេះកិកុជាថេរៈពាំងឮថាយ ប្អូនានពួកកិកុនីបាននូវចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈនឹងភេសជ្ជបរិក្ខារជាបច្ច័យ ដល់មនុស្សឈឺ ម្នាលអាវុសោពាំងឮថាយ បើដូច្នោះ យើងពាំងឮថាយ ក៏ប្អូនានពួកកិកុនីដែរ ។ លុះនោះ ពួកឆព្វគ្គិយកិកុនាំគ្នាចូលទៅរកកិកុនីពាំងឮថាយហើយបាននិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលប្អូនស្រីពាំងឮថាយ ពួកនាងចូរមករកពួកយើង ។ នឹងប្អូនាន ។ គ្រានោះ កិកុនីពាំងឮថាយ នោះក៏ចូលទៅរកឆព្វគ្គិយកិកុពាំងឮថាយ លុះចូលទៅដល់ហើយបានថ្វាយបង្គំឆព្វគ្គិយកិកុពាំងឮថាយហើយអង្គុយក្នុងទីគួរមួយ ។ ពួកឆព្វគ្គិយ កិកុធ្វើធម្មីកថាបន្ទិចបន្តួច ដល់ពួកកិកុនី ហើយក៏ពោលតិរច្ឆានកថាឲ្យកន្លងអស់ ១ ថ្ងៃ រួចបញ្ជូនពួកកិកុនីឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ ដោយពាក្យថា

ឧយ្យោជេសុំ កច្ចថ កតិនិយោតិ ។ អថខោ តា
កិក្ខុនិយោ យេន កកភ តេនុបសង្កមិសុ ឧបសង្កមិត្វា
កកភំ អភិភនេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋំសុ ។ ឯកមន្តំ ឋិតា
ខោ តា កិក្ខុនិយោ កកភ ឯតទវោច កច្ចំ កិក្ខុនិយោ
ផិភនោ ឥច្ចោ អហោសីតិ ។ ភុតោ កន្តេ ផិភនោ ឥច្ចោ
ភវិស្សតិ អយ្យា ឆព្ភក្តិយា បរិត្តំ យេវ ឆម្មឹ កថំ កត្វា
និវសំ តំវច្ចានភថាយ វីតិនាមេត្វា ឧយ្យោជេសុន្តិ ។
អថខោ កកភ តា កិក្ខុនិយោ ឆម្មិយា កថាយ សទ្ធ-
ស្សេសំ សមាធបេសំ សមុត្តេជេសំ សម្បហំសេសំ ។
អថខោ តា កិក្ខុនិយោ កកភតា ឆម្មិយា កថាយ
សទ្ធសិ្សតា សមាធបិតា សមុត្តេជិតា សម្បហំសិតា
ឧដ្ឋាយាសនា កកភំ អភិភនេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា
បក្កមឹសុ ។ អថខោ កកភ ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ
បករណេ កិក្ខុសង្ឃំ សន្និបាតាបេត្វា ឆព្ភក្តិយេ កិក្ខូ
បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ ភុម្ហេ កិក្ខវេ កិក្ខុនីនំ បរិត្តំ
យេវ ឆម្មឹ កថំ កត្វា និវសំ តំវច្ចានភថាយ

ម្នាលប្អូនស្រីចាំងឡាយ ពួកនាងចូរទៅវិញចុះ ។ គ្រានោះ កិកុនីចាំងឡាយនោះចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយបានថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយឈរក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គ្រាស់សួរពួកកិកុនីនោះ ដែលឈរក្នុងទីដ៏សមគួរដោយពុទ្ធដីកាយ៉ាងនេះថា ម្នាលកិកុនីចាំងឡាយ ឧភាទ(នោះ)បានបរិបូណ៌សម្រេចហើយឬ ។ កិកុនីចាំងឡាយទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឧភាទ(នោះ)នឹងបរិបូណ៌សម្រេចមកពីណា ព្រោះលោកម្ចាស់ធម្មគិយចាំងឡាយធ្វើធម្មីកថាតែបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ ហើយពោលតិរច្ឆានកថាឲ្យកន្លងអស់ ១ ថ្ងៃរួចក៏បញ្ឈប់ព្រះអង្គចាំងឡាយឲ្យត្រឡប់មកវិញ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់កិកុនីចាំងឡាយនោះឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា ។ លំដាប់នោះ កិកុនីចាំងឡាយនោះ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយគ្រាស់សួរបញ្ជាក់ធម្មគិយកិកុចាំងឡាយថា ម្នាលកិកុចាំងឡាយ ពុំថាអ្នកចាំងឡាយធ្វើធម្មីកថាដល់កិកុនីចាំងឡាយតិចណាស់ ពោលតែតិរច្ឆានកថា

វីតិក្កមេត្វា ឧយ្យោជេថាតិ ។ សចេ ភគវាតិ ។ វិការហិ ពុទ្ធេ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃ-បុរិសា កិញ្ចនំ បរិត្តំយេវ ឆឌ្ឌេ កថំ កត្វា ឥមំ តិរច្ឆានកថាយ វីតិក្កមេត្វា ឧយ្យោជេស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ វិការហិត្វា ឆឌ្ឌេ កថំ កត្វា កិញ្ចិ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ កិញ្ចិវេ កិញ្ចិនោវាឧកំ សម្មដ្ឋិតុំ ឯវញ្ច បន កិញ្ចិវេ សម្មដ្ឋិតព្ពោ បឋមំ កិញ្ចិ យាចិតព្ពោ ។ យាចិត្វា ព្យត្តេន កិញ្ចិនា បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ កិញ្ចិំ កិញ្ចិនោវាឧកំ សម្មដ្ឋេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។

ឲ្យកន្ទុងអស់ ១ ថ្ងៃ ហើយកំបញ្ចុះកិកុនីទាំងនោះឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មគិយកិកុទាំងឡាយក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោសពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនសមបើនឹងធ្វើធម្មីកថាដល់កិកុនីទាំងឡាយតិចពេក ពោលតែតិរច្ឆានកថាឲ្យកន្ទុងអស់ ១ ថ្ងៃ ហើយបញ្ចុះកិកុនីទាំងឡាយឲ្យត្រឡប់ទៅវិញសោះ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកពាល់គ្នាធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬមួយនាំបុគ្គលអ្នកដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងមិនបាន ។ បេ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលហើយ ក៏ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ត្រាស់ហៅកិកុទាំងឡាយមកដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃសន្មតកិកុ ឲ្យជាអ្នកឲ្យនុវទដល់កិកុនី ម្នាលកិកុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវសន្មតកិកុ ឲ្យជាអ្នកឲ្យនុវទដល់កិកុនីយ៉ាងនេះ សង្ឃត្រូវអាពធនាកិកុ (នោះ) ជាមុនសិន ។ លុះអាពធនារួចហើយ កិកុអកឈ្លាសអង់អាចគប្បីញុំងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើសម្មតិកម្មនេះមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតកិកុឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នកឲ្យនុវទដល់កិកុនី ។ នេះជាវាចាប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ភិក្ខុំ ភិក្ខុនោវាទកំ សម្មន្នតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុនោ ភិក្ខុនោវាទកស្ស សម្មតិ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ ទុតិយម្បិ ឯតមត្ថំ វទាមិ ។បេ។ តតិយម្បិ ឯតមត្ថំ វទាមិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ភិក្ខុំ ភិក្ខុនោវាទកំ សម្មន្នតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុនោ ភិក្ខុនោវាទកស្ស សម្មតិ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ឃេន ឥត្ថន្នាមោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនោវាទោ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។ អថខោ ភគវា ឧព្ភក្ខេយ ភិក្ខុ អនេកបរិយាយេន វិគរហិត្វា ឧព្ភរតាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ អសម្មតោ

សង្ឃសន្មតកិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នកឲ្យនុវាទដល់កិក្ខុនី ។ ការសម្មតិកិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នកឲ្យនុវាទដល់កិក្ខុនី សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀមនៅ មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលម្បើង ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះអស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះអស់វារៈបីដងផង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតកិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នកឲ្យនុវាទដល់កិក្ខុនី ។ ការសម្មតិកិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នកឲ្យនុវាទដល់កិក្ខុនី គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀមនៅ មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលម្បើង ។ កិក្ខុឈ្មោះនេះសង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នកឲ្យនុវាទដល់កិក្ខុនីហើយ ។ សម្មតិកម្មនេះគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយអាការៈស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលនូវធម្មគិយកិក្ខុទាំងឡាយដោយបរិយាយជាច្រើន ។ បេ ។ ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងម្បើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយដែលសង្ឃមិនបានសន្មត

កិក្ខុនិយោ ឱវទេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវញ្ចិទំ កម្មវាចា កិក្ខុំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(๒๙) តេន ខោ បន សមយេន ថេរេ កិក្ខូ សម្មតា កិក្ខុនិយោ ឱវទន្តា តថេវ លាភិនោ ហោន្តិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ ។ អថខោ ឆព្ពគ្គិយានំ កិក្ខូនំ ឯតទហោសិ ឯវមេវំ ខោ អាវុសោ ថេរេ កិក្ខូ សម្មតា កិក្ខុនិយោ ឱវទន្តា តថេវ លាភិនោ ហោន្តិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ ហន្ទមយំ អាវុសោ បយំបិ និស្សីមំ គន្ត្វា អញ្ញមញ្ញំ កិក្ខុនោវាទកំ សម្មន្និត្វា កិក្ខុនិយោ ឱវទាមាតិ ។ អថខោ ឆព្ពគ្គិយា កិក្ខូ និស្សីមំ គន្ត្វា អញ្ញមញ្ញំ កិក្ខុនោវាទកំ សម្មន្និត្វា កិក្ខុនិយោ ឧបសង្កមិត្វា ឯតទវោចុំ បយំបិ កតិនិយោ សម្មតា អម្ហេ ឧបសង្កមថ បយំបិ ឱវទិស្សាមាតិ ។ អថខោ តា កិក្ខុនិយោ យេន ឆព្ពគ្គិយា កិក្ខូ តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា ឆព្ពគ្គិយេ កិក្ខូ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ ។ អថខោ ឆព្ពគ្គិយា កិក្ខូ កិក្ខុនិយំ

ហើយទៅប្រដៅពួកភិក្ខុនី ត្រូវអាបត្តិចាបិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

(๒๙) សម័យនោះឯង ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយដែលសង្ឃបានសន្មតរួចហើយក៏ទៅប្រដៅភិក្ខុនីទាំងឡាយក៏បានចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈនឹងភេសជ្ជបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់ភិក្ខុឈឺយ៉ាងនោះដដែល ។ គ្រានោះ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ បានគិតគ្នាថា អាវុសោ ឥឡូវនេះ ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ ដែលសង្ឃបានសន្មតហើយ ក៏ទៅប្រដៅភិក្ខុនីទាំងឡាយ បានចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈនឹងភេសជ្ជបរិក្ខារ ជាបច្ច័យដល់ភិក្ខុឈឺយ៉ាងនោះដដែល អាវុសោ បើដូច្នោះ មានតែពួកយើងទៅកាន់ទីគ្មានសីមា ហើយសន្មតគ្នាទៅវិញទៅមក ឲ្យជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនី រួចប្រដៅពួកភិក្ខុនី ។ គ្រានោះ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាទៅកាន់ទីគ្មានសីមា ហើយសន្មតគ្នាទៅវិញទៅមក ឲ្យជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនី ហើយចូលទៅរកភិក្ខុនីទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលប្អូនស្រីទាំងឡាយ សង្ឃបានសន្មតពួកយើងហើយ ទាងទាំងឡាយ ចូរមករកពួកយើងចុះ យើងនឹងប្រដៅប្អូនៗ ។ ទើបភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះចូលទៅរកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយហើយអង្គុយទៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ គ្រានោះ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ

បរិត្តំយេវ ជម្មឹ កថំ កត្វា ឥមំ តិរច្ឆានកថាយ វីតិនាមេត្វា ឧយ្យោជេសុំ កច្ចថ កតិនិយោតិ ។ អថខោ តា កិក្ខុនិយោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋំសុ ។ ឯកមន្តំ ឋិតា ខោ តា កិក្ខុនិយោ ភគវា ឯតទវោច កច្ចិ កិក្ខុនិយោ ខមនីយំ យាបនីយំ អបោសីតិ ។ កុតោ ភន្តេ ខមនីយំ យាបនីយំ ភវិស្សតិ អយ្យា ធម្មទិន្នាយ បរិត្តំយេវ ជម្មឹ កថំ កត្វា ឥមំ តិរច្ឆានកថាយ វីតិនាមេត្វា ឧយ្យោជេសុន្តិ ។ អថខោ ភគវា តា កិក្ខុនិយោ ជម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេសិ សមាទបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថខោ តា កិក្ខុនិយោ ភគវតា ជម្មិយា កថាយ សន្ទស្សិតា សមាទបិតា សមុត្តេជិតា សម្បហំសិតា ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កមិំសុ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ កិក្ខុសង្ឃំ សន្និបាតាបេត្វា ធម្មិយេ

ធ្វើធម្មីកថាបន្តិចបន្តួចដល់កិកុនីចាំឆ័ព្យាយ ហើយពោលតំរូវានកថាឲ្យ
កន្ទឹងអស់ ๑ ថ្ងៃទៀ រួចក៏បញ្ជូនកិកុនីចាំឆ័នោះឲ្យត្រឡប់ទៅវិញដោយ
ពាក្យថា ម្នាលប្អូនស្រីចាំឆ័ព្យាយ ពួកនាងចូរទៅវិញចុះ ។ ទើបកិកុនី
ចាំឆ័នោះនាំគ្នាចូលទៅកាន់ទីគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ហើយបានថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយឈរក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរកិកុនីចាំឆ័ព្យាយ ដែលឈរនៅក្នុងទី
ដ៏សមគួរនោះថា ម្នាលកិកុនីចាំឆ័ព្យាយ នុ៎ះបានសម្រេចបរិបូណ៌ឬ
ទេ ។ កិកុនីចាំឆ័ព្យាយទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន នុ៎ះនឹងបាន
សម្រេចបរិបូណ៌មកពីឯណា លោកម្ចាស់ធម្មគិយចាំឆ័ព្យាយធ្វើធម្មីកថា
បន្តិចបន្តួច ហើយពោលតែតំរូវានកថាឲ្យកន្ទឹងអស់ ๑ ថ្ងៃ រួចក៏បញ្ជូន
យើងខ្ញុំឲ្យត្រឡប់មកវិញ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់
កិកុនីចាំឆ័ព្យាយនោះឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីក-
រាយដោយធម្មីកថា ។ កិកុនីអម្បាលនោះលុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយព្រះ
ធម្មីកថាហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ
ធ្វើប្រទក្សិណចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទានេះ ដំណើរនេះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ឲ្យប្រជុំកិកុសង្ឃរួចសួរបញ្ជាក់ពួកធម្មគិយកិកុថា

กิกฺขู ปฏิปุจฺฉิ สจฺจំ กิร ตุมฺเห กิกฺขเว กิกฺขุនំ
បរិត្តំយេវ ឆម្មឹ កថំ កត្វា ធិវសំ តិរច្ឆានកថាយ
វីតិនាមេត្វា ឆុយ្យោជេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។
វិគរហិ พุទ្ធោ ភគវា កថំ หิ นาម តុมฺเห โมฆ-
ปុរิសា กิกฺขុនំ បរិត្តំយេវ ឆម្មឹ កថំ កត្វា
ធិវសំ តិរច្ឆានកថាយ វីតិនាមេត្វា ឆុយ្យោជេស្សថ
នេតំ โมฆปุរิសា อปฺปสนฺนានំ วา បสាទាយ ป-
สนฺนានំ วา ภิយฺโยภาวาย ។ เป ។ วิគរហิត្វา ឆម្មឹ កថំ
កត្វา กิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว អฏฺฐหงฺเคหิ
สมนฺนาคตំ กิกฺขុំ กิกฺขុនោวาទกំ สมฺมนฺนิตุំ สีลวา
โหติ ចាតុមោក្ខสំวรสំวุโต วิหรติ อาចารโคจร-
สมฺปนฺโน อนุมตฺเตสุ วชฺเชสุ ภยទสฺสาวี สมา-
ทาย สิกฺขติ สิกฺขาปเทสุ พหุสฺสุโต โหติ
สุตធរោ สุตสนฺนิจโย เย เต ឆម្មา អาទิกลฺยา-
ณา มชฺเฌกลฺยาณา បរิโยสานกลฺยาณา
สาត្ថំ สព្យញ្ជនំ เกวลปริปุณฺณំ បរิสุទฺธំ ព្រហ្មចរิยំ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយធ្វើធម្មីកថាដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បន្តិចបន្តួច ហើយពោលតិរច្ឆានកថាឲ្យកន្លងអស់មួយថ្ងៃ រួចក៏បញ្ជូនភិក្ខុនីទាំងនោះឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាច្រើ្ចស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកមិនសមបើនឹងធ្វើធម្មីកថាបន្តិចបន្តួចដល់ពួកភិក្ខុនី ហើយពោលតិរច្ឆានកថាឲ្យកន្លងអស់មួយថ្ងៃ រួចបញ្ជូនភិក្ខុនីទាំងនោះឲ្យត្រឡប់ទៅវិញសោះ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ មិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬមួយញុំាងបុគ្គលដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងមិនបានទេ ។ បេ ។ ទ្រង់តិះដៀលហើយក៏ធ្វើនូវធម្មីកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃសន្មតភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនី គឺភិក្ខុជាអ្នកមានសីលសង្រួមតាមបាតិមោក្ខសំវរៈ បរិបូណ៌ដោយអាចារ(មារយាទ)ទំាងឥរិយាបថគោចរជាអ្នកឃើញភ័យក្នុងទោសទាំងឡាយ មានប្រមាណតិចតួច សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១ ភិក្ខុជាពហុស្សូត ទ្រទ្រង់ពុទ្ធវចនៈ សន្សំនូវពុទ្ធវចនធម៌ទាំងឡាយណា ពីរោះខាងដើម ពីរោះកណ្តាល ពីរោះខាងចុង តែងប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌

อภิวาเทฺย ตถาคตสฺส ฉนฺทา ทุหุสฺสุตา โหนฺติ ฉตา วิจสา ปริจิตา มนสานุเปกฺขิตา ทิฏฺยา สุปฺปฏิวิทฺธา อุภยานิ โข ปนสฺส ชาติโคตฺตานิ วิตฺถาเรน สฺวากตานิ โหนฺติ สุวิภตฺตานิ สุปฺปวตฺตีนิ(๑) สุวินิจฺฉิตานิ สุตฺตโส อนุพฺยญฺชนโส กลฺยาณวาจตา โหติ กลฺยาณวากฺกรณา เยภุยฺเยน กิกฺขนีนํ ปิโย โหติ มนาโป ปฏิพโล โหติ กิกฺขนิโย ขิปิตุ น โข ปเนตํ ภควนฺตํ อุทฺทิสฺส ปญฺญตฺตาย กาสายวตฺถสาธาย กรุณมฺหิ อฏฺฐปนฺนปุพฺพา โหติ วิสภาคสิปฺปกา โหติ อภิเภทวิสภาคสิปฺปกา อนุชานาปิ กิกฺขเว สเมปิ อฏฺฐหนฺเตปิ สมฺปาเทตุ กิกฺขุ กิกฺขโนภนกาเล สมฺปฏิจฺฉิตุนฺติ ฯ

(๒๖) โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯ เป ฯ กิกฺขูติ ฯ เป ฯ อยํ สมสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปโต กิกฺขูติ ฯ อสมฺมโต นาม ญตฺติจตุตฺเถน กมฺเมน อสมฺมโต ฯ กิกฺขุนิโย นาม อุภโตสงฺเฆ อุปสมฺปนฺนา ฯ

---

๑ สุปฺปวตฺตีนีติปิ ปาฬิ ฯ

ត្រមតាំងអត្តតាំងព្យញ្ជនៈឲ្យបរិសុទ្ធបរិបូណ៌តាំងអស់ ធម៌តាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ កិក្ខុនោះចាំច្រើនហើយ ច្រែងច្រើនហើយ សន្សំហើយដោយវាចាដ៏ស្ទាត់រត់មាត់ ប្ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ យល់ត្រូវល្អដោយទិដ្ឋិ ๑ ចំណែកបាតិមោក្ខតាំងពីរ កិក្ខុនោះក៏ចេះចាំដោយពិស្តារ ចែកចេញបានដោយប្រពៃ ចាំស្ទាត់រត់មាត់ កាត់សេចក្តីបានដោយល្អដោយសុត្ត (គឺខន្ធកៈនឹងបរិវារៈ) ដោយអនុព្យញ្ជនៈ ๑ កិក្ខុនោះមានវាចាពោលតែមត្រូវដោយសិថិលធនិតជាដើម មានសំឡេងពីរោះ ๑ កិក្ខុនោះជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តនៃកិក្ខុនីតាំងឡាយដោយច្រើន ๑ កិក្ខុនោះជាអ្នកអាចដើម្បីនឹងប្រដៅកិក្ខុនីបាន ๑ កិក្ខុនោះមិនធ្លាប់ប្រព្រឹត្តកន្ទងតុធម៌នឹងកិក្ខុនីដែលស្លៀកដណ្តប់សម្ពត់ជ្រលក់ដោយទឹកចត់ ប្ចូសចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគនេះ ๑ កិក្ខុនោះមានវស្សាម្តងឬមានវស្សាជាងម្តង ๑ ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃសន្មតនូវកិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គតាំងឡាយ ๘ នេះឲ្យជាអ្នកប្រដៅកិក្ខុនី ฯ

(๒๖) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី๑នៃភាគដីតកណ្ឌ ฯ កិក្ខុដែលឈ្មោះថាសង្ឃមិនបានសន្មតនោះ គឺសង្ឃមិនបានសន្មតដោយញត្តិចតុត្ថកម្មវាចា ฯ ពួកស្រីដែលឈ្មោះថាកិក្ខុនីនោះ បានដល់ស្រីដែលបានឧបសម្បទាហើយក្នុងទុតោសង្ឃ ฯ

(๒๗) ជីវនេយ្យាតំ អដ្ឋហិ ករុណម្មេហិ ជីវនតំ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ អញ្ញេន ឆម្មេន ជីវនតំ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឯកតោ ឧបសម្បន្នំ ជីវនតំ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

(๒๘) តេន សម្មតេន តិក្ខុនា បរិវេណំ សម្មជ្ជិតុ ចានិយំ បរិភោជនិយំ ឧបដ្ឋាបេតុ អាសនំ បញ្ញាបេតុ ទុតិយំ កហេតុ និសីទិតពុំ ។ តិក្ខុនិហិ តត្ត តុច្ឆំ តំ តិក្ខុំ អតិក្កមេតុ ឯកមន្តំ និសីទិតពុំ ។ តេន សម្មតេន[1] តិក្ខុនា បុច្ឆិតព្ពា សមក្កត្ត តតិនិយោតិ ។ សចេ សមក្កម្មាយ្យាតិ កណន្តិ វត្តន្តិ តតិនិយោ អដ្ឋ ករុណម្មាតិ ។ សចេ វត្តន្តិ អយ្យាតិ កណន្តិ ឯសោ តតិនិយោ ជីវនោតិ និយ្យាទេតព្ពោ ។ សចេ ន វត្តន្តិ អយ្យាតិ កណន្តិ ជីសារេតព្ពោ វុស្សុសតុប-សម្បជ្ជាយ តិក្ខុនិយា តនហុបសម្បន្នស្ស តិក្ខុនោ អតិក្កនំ បច្ចុដ្ឋានំ អញ្ជលិតម្មំ សាមីចិតម្មំ តាតពុំ អយំ ឆម្មោ សក្កតុ តុ ករុតុ មានេតុ ប្បូជេតុ យាវនីវំ

---

๑ ម. ម. ឋោតុកេ អយំ ជាឡោ ត្ថ ហោតិ ។

(២៧) តែងពាក្យថា ប្រដៅ គឺកិក្ខុប្ញត្តានដោយគុរុធម៌៨ ត្រូវអាបត្តិ ធុល្លច្ចយ ។ កិក្ខុប្រដៅដោយធម៌ដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុប្រដៅកិក្ខុនី ដែលបានឧបសម្បទាកន្លងសំណាក់សង្ឃតែមួយចំណែក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(២៨) កិក្ខុដែលសង្ឃសន្មតនោះគប្បីប្រាសចាសន្ទូទៅបរិវេណ រួចត្រូវតាំងទឹកឆាន់នឹងទឹកប្រើប្រាស់តែងតាំងទូវាសនៈទុក ហើយនាំយកកិក្ខុជាគំរប់ពីរទៅអង្គុយនៅបុរេ ។ កិក្ខុនីតាំងឆ្លាយគប្បីទៅកន្លងទីនោះ ហើយថ្វាយបង្គំទូវកិក្ខុនោះ រួចអង្គុយនៅកន្លងទីដ៏សមគួរ ។ កិក្ខុដែលសង្ឃសន្មតនោះគប្បីសួរកិក្ខុនីតាំងឆ្លាយថា ម្នាលនាងតាំងឆ្លាយ ពួកនាងព្រមព្រៀងគ្នាហើយឬ ។ បើកិក្ខុនីតាំងឆ្លាយពោលថា លោកម្ចាស់ យើងខ្ញុំតាំងឆ្លាយព្រមព្រៀងគ្នាហើយ កិក្ខុគប្បីសួរថា ម្នាលនាងតាំងឆ្លាយ គុរុធម៌៨ចាំស្ទាត់រត់មាត់ហើយឬ ។ បើកិក្ខុនីតាំងឆ្លាយពោលតបថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ចាំស្ទាត់រត់មាត់ហើយ កិក្ខុគប្បីប្រគល់ឧភតោភង្គវាចាដោយពាក្យថា ម្នាលនាងតាំងឆ្លាយ នេះហើយជាឧភតោភង្គវាចា ។ បើកិក្ខុនីតាំងឆ្លាយពោលថា គុរុធម៌មិនទាន់ស្ទាត់ទេ លោកម្ចាស់ កិក្ខុគប្បីសូត្រប្រាប់កិក្ខុនីថា កិក្ខុនីឧបសម្បទាហើយបានមួយរយវស្សាត្រូវធ្វើអភិវាទនកម្ម បច្ចុដ្ឋានកម្ម អញ្ជលីកម្មទន្ទឹងសាមីចិកម្មដល់កិក្ខុ (សូម្បី) ឧបសម្បទាហើយកន្លងថ្ងៃនោះ នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុនីត្រូវធ្វើឲ្យល្អគោរពរាប់អានបូជា

អនតិក្កមនីយោ ។ ឯ តំក្ខណំយេវ អតិក្កមេ អាបត្តិ
វាចាយ វាចាតព្ពំ អយម្បិ ឆម្មោ សញ្ញាតា តរុកាតា
មានេតា បូជេតា យាវជីវំ អនតិក្កមនីយោ ។ អទ្ធ-
មាសំ តំក្ខណំយេវ តិក្ខត្តុំសង្ឃោ ទ្វេ ឆម្មា បច្ចាសីសិតព្ពា
ឱចោសថបុច្ឆកញ្ច ឆទ្ធញ្ច ឧបសង្កមនញ្ច អយម្បិ ឆម្មោ
សញ្ញាតា តរុកាតា មានេតា បូជេតា យាវជីវំ អនតិក្កម-
នីយោ ។ វស្សំ វុត្ថាយ តំក្ខណំយេវ ឱកាសេ ផ្ឋ
តីហិ ឋានេហិ បវារេតព្ពំ ទិដ្ឋេន ឯ សុតេន ឯ បរិសង្កាយ
ឯ អយម្បិ ឆម្មោ សញ្ញាតា តរុកាតា មានេតា
បូជេតា យាវជីវំ អនតិក្កមនីយោ ។ តរុឆម្មំ អជ្ឈា-
បន្នាយ តំក្ខណំយេវ ឱកាសេ បក្ខមានត្តំ ចរិតព្ពំ
អយម្បិ ឆម្មោ សញ្ញាតា តរុកាតា មានេតា បូជេតា
យាវជីវំ អនតិក្កមនីយោ ។ ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ
ឆម្មេសុ សិក្ខិតសិក្ខាយ សិក្ខមានាយ ឱកាសេ
ឧបសម្បទា បរិយេសិតព្ពា អយម្បិ ឆម្មោ សញ្ញាតា
តរុកាតា មានេតា បូជេតា យាវជីវំ អនតិក្កមនីយោ ។
ឯ តំក្ខណំយេវ កោធចិត្តេ បរិយាយេន តិក្ខត្តុំ អក្កោសិតព្ពោ

កុំប្រព្រឹត្តកន្លងជាបអស់មួយជីវិត ១ ។ កិក្ខុនីមិនត្រូវនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសដែលគ្មានកិក្ខុ នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុនីត្រូវធ្វើឲ្យល្អគោរពរាប់អានបូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងជាបអស់មួយជីវិត ១ ។ កិក្ខុនីត្រូវប្រាថ្នាធម៌ពីរប្រការ គឺការសាកសួរនូវឧបោសថ ១ ការចូលទៅទទួលនូវ ១ អំពីកិក្ខុសង្ឃគ្រប់ៗកន្លះខែ នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុនីត្រូវធ្វើឲ្យល្អគោរពរាប់អានបូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងជាបអស់មួយជីវិត ១ ។ កិក្ខុនីនៅចាំវស្សារួចហើយ ត្រូវបវារណាក្នុងទុកគោសង្ឃ ដោយហេតុ ៣ យ៉ាង គឺដោយឃើញក្តី ដោយឮក្តី ដោយរង្កៀសក្តី នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុនីត្រូវធ្វើឲ្យល្អគោរពរាប់អានបូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងជាបអស់មួយជីវិត ១ ។ កិក្ខុនីត្រូវគរុកាបត្តិ(ជាសតេកិច្ចា) ហើយត្រូវប្រព្រឹត្តបក្ខមានត្តកង់ទុកគោសង្ឃ នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុនីត្រូវធ្វើឲ្យល្អគោរពរាប់អានបូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងជាបអស់មួយជីវិត ១ ។ កិក្ខុនីត្រូវស្វែងរកឧបសម្បទាក្នុងទុកគោសង្ឃដល់សិក្ខមានាដែលមានសិក្ខាសិក្ខាកន្លងធម៌ទាំង ៦ អស់ពីវស្សាហើយ នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុនីត្រូវធ្វើឲ្យល្អគោរពរាប់អានបូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងជាបអស់មួយជីវិត ១ ។ កិក្ខុនីមិនត្រូវជេរ មិនត្រូវប្រទេចផ្តាសាកិក្ខុដោយបរិយាយណាមួយឡើយ

ปริภาสิตพฺพา อยมฺปิ ฉมฺมา สกฺกจฺจา กรุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา ยาวชีวํ อนติกฺกมนียา ฯ อฏฺฐกถาสุ ปเนตฺถ กิกฺกินีนนฺ กิกฺกิสุ วจนปเถ อเนวาโต กิกฺกินนฺ กิกฺกินีสุ วจนปเถ อยมฺปิ ฉมฺมา สกฺกจฺจา กรุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา ยาวชีวํ อนติกฺกมนียาติ ฯ สเจ สมกฺขมฺยาติ กณาเปติ(๑) อญฺญํ ฉมฺมํ กณาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ สเจ ขมฺยาติ กณาเปติ(๒) อสฺส กรุณมฺเห กณาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปิฏฺฐนฺ อนิยฺยาเตตฺวา อญฺญํ ฉมฺมํ กณาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๒๙) อฉมฺมกมฺเห อฉมฺมกมฺหสญฺญี วกฺกนฺ กิกฺกินีสงฺฆาฏนฺ วกฺกสญฺญี ปิวนติ อาปตฺติ ถาจิกฺขิยสฺส ฯ อฉมฺมกมฺเห อฉมฺมกมฺหสญฺญี วกฺกนฺ กิกฺกินีสงฺฆาฏนฺ เวมติโก ปิวนติ อาปตฺติ ถาจิกฺขิยสฺส ฯ อฉมฺมกมฺเห อฉมฺมกมฺหสญฺญี วกฺกนฺ กิกฺกินีสงฺฆาฏนฺ สมกฺขสญฺญี ปิวนติ อาปตฺติ ถาจิกฺขิยสฺส ฯ

๑-๒ ฉ. ม. ภณาเปนฺติ ฯ

នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុនីត្រូវធ្វើឲ្យល្អគោរពរាប់អានបូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់មួយជីវិត ១ ។ ពួកកិក្ខុនីមិនត្រូវស្តីប្រដៅពួកកិក្ខុឡើយ ពួកកិក្ខុត្រូវស្តីប្រដៅដល់ពួកកិក្ខុនីបាន តាំងអំពីថ្ងៃនេះជាដើម នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុនីត្រូវធ្វើឲ្យល្អគោរពរាប់អានបូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់មួយជីវិត ១ ។ បើកិក្ខុនីចាំឆ្លាយពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងខ្ញុំចាំឆ្លាយត្រមៃត្រៀងគ្នាហើយ កិក្ខុពោលធម៌ដទៃវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បើកិក្ខុនីចាំឆ្លាយពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងខ្ញុំចាំឆ្លាយបែកគ្នាជាពួកៗ កិក្ខុចេះតែពោលនូវគរុធម៌ ៨ ដដែល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុមិនបានប្រគល់នូវទៅឲ្យដល់កិក្ខុនី ត្រឡប់ពោលធម៌ដទៃវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[២៩] កម្មមិនមែនជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថា កម្មមិនជាធម៌មែន កិក្ខុនីសង្ឃបែកគ្នាជាពួក កិក្ខុសំគាល់ថាជាពួកមែន ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មមិនមែនជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនជាធម៌មែន កិក្ខុនីសង្ឃបែកគ្នាជាពួក កិក្ខុសង្ស័យ ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មមិនមែនជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនជាធម៌មែន កិក្ខុនីសង្ឃបែកគ្នាជាពួក កិក្ខុសំគាល់ថាត្រមៃត្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[๓๐] អឆម្មកម្មេ វេមតិកោ វក្កំ កិក្កុដីសង្ឃំ វក្កសញ្ញី ភិរទតិ ។បេ។ វេមតិកោ ភិរទតិ ។បេ។ សមក្កសញ្ញី ភិរទតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[๓๑] អឆម្មកម្មេ ឆម្មកម្មសញ្ញី វក្កំ កិក្កុដីសង្ឃំ វក្កសញ្ញី ភិរទតិ ។បេ។ វេមតិកោ ភិរទតិ ។បេ។ សមក្កសញ្ញី ភិរទតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[๓๒] អឆម្មកម្មេ អឆម្មកម្មសញ្ញី សមក្កំ កិក្កុដីសង្ឃំ វក្កសញ្ញី ភិរទតិ ។បេ។ វេមតិកោ ភិរទតិ ។បេ។ សមក្កសញ្ញី ភិរទតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[๓๓] អឆម្មកម្មេ វេមតិកោ សមក្កំ កិក្កុដីសង្ឃំ វក្កសញ្ញី ភិរទតិ ។បេ។ វេមតិកោ ភិរទតិ ។បេ។ សមក្កសញ្ញី ភិរទតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[๓๐] កិក្ខុសង្ឃ័យក្នុងកម្មមិនជាធម៌ កិក្ខុនីសង្ឃបែកគ្នាជាពួក កិក្ខុសំគាល់ថាជាពួកមែន ហើយប្រដៅ ។បេ។ កិក្ខុសង្ឃ័យហើយប្រដៅ ។បេ។ កិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[๓๑] កម្មមនមែនជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថា កម្មជាធម៌ កិក្ខុនីសង្ឃបែកគ្នាជាពួក កិក្ខុសំគាល់ថាជាពួកមែន ហើយប្រដៅ ។បេ។ កិក្ខុសង្ឃ័យហើយប្រដៅ ។បេ។ កិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[๓๒] កម្មមិនមែនជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថា កម្មមិនជាធម៌មែន កិក្ខុនីសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា កិក្ខុសំគាល់ថាបែកគ្នាជាពួកវិញ ហើយប្រដៅ ។បេ។ កិក្ខុសង្ឃ័យហើយប្រដៅ ។បេ។ កិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[๓๓] កម្មមិនមែនជាធម៌ កិក្ខុសង្ឃ័យ កិក្ខុនីសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា កិក្ខុសំគាល់ថាបែកគ្នាជាពួកវិញ ហើយប្រដៅ ។បេ។ កិក្ខុសង្ឃ័យ ហើយប្រដៅ ។បេ។ កិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๓๔) อกุสลกัมมปถา อกุสลกัมมปถสัมปยุตตา สมาปัตติ กิริยา-อัพยากตา วิปากาพยากตา ฯ เป ฯ เวทนาขันธ์ อุปาทาขันธ์ ฯ เป ฯ สมาปัตติ อุปาทาขันธ์ อาปัตติ นิกันติยา ฯ

(๓๕) อกุสลกัมมปถา อกุสลกัมมปถสัมปยุตตา ธาตุ กิริยาอัพยากตา วิปากาพยากตา เวทนาขันธ์ อุปาทาขันธ์ ฯ อกุสลกัมมปถา อกุสลกัมมปถสัมปยุตตา ธาตุ กิริยาอัพยากตา เวทนาขันธ์ อุปาทาขันธ์ ฯ อกุสลกัมมปถา อกุสลกัมมปถสัมปยุตตา ธาตุ กิริยาอัพยากตา สมาปัตติ อุปาทาขันธ์ อาปัตติ นิกันติยา ฯ

(๓๖) อกุสลกัมมปถา เวทนาขันธ์ ธาตุ กิริยาอัพยากตา วิปากาพยากตา ฯ เป ฯ เวทนาขันธ์ อุปาทาขันธ์ สมาปัตติ อาปัตติ นิกันติยา ฯ เป ฯ สมาปัตติ อุปาทาขันธ์ อาปัตติ นิกันติยา ฯ

(๓๗) อกุสลกัมมปถา อกุสลกัมมปถสัมปยุตตา ธาตุ กิริยาอัพยากตา วิปากาพยากตา ฯ เป ฯ เวทนาขันธ์ อุปาทาขันธ์ ฯ เป ฯ สมาปัตติ อุปาทาขันธ์ อาปัตติ นิกันติยา ฯ

(๓๔) กมฺมมิនមែនជាធម៌ កិកុសំគាល់ថាកម្មមិនមែនជាធម៌មែន កិកុនីសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា កិកុសំគាល់ថាបែកគ្នាជាពួកវិញ ហើយប្រដៅ ។បេ។ កិកុសង្ឃ័យហើយប្រដៅ ។បេ។ កិកុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๓๕) កម្មជាធម៌ កិកុសំគាល់ថាកម្មមិនជាធម៌វិញ កិកុនីសង្ឃបែកគ្នាជាពួក កិកុសំគាល់ថាជាពួកមែន ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មជាធម៌ កិកុសំគាល់ថាកម្មមិនជាធម៌វិញ កិកុនីសង្ឃបែកគ្នាជាពួក កិកុសង្ឃ័យ ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មជាធម៌ កិកុសំគាល់ថាកម្មមិនជាធម៌វិញ កិកុនីសង្ឃបែកគ្នាជាពួក កិកុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๓๖) កម្មជាធម៌ កិកុសង្ឃ័យ កិកុនីសង្ឃបែកគ្នាជាពួក កិកុសំគាល់ថាជាពួកមែន ហើយប្រដៅ ។បេ។ កិកុសង្ឃ័យ ហើយប្រដៅ ។បេ។ កិកុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๓๗) កម្មជាធម៌ កិកុសំគាល់ថាកម្មជាធម៌មែន កិកុនីសង្ឃបែកគ្នាជាពួក កិកុសំគាល់ថាជាពួកមែន ហើយប្រដៅ ។បេ។ កិកុសង្ឃ័យ ហើយប្រដៅ ។បេ។ កិកុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๓๘) ឆឌ្ឍកម្មេ អឆឌ្ឍកម្មសញ្ញី សមក្ខំ តិក្ខត្តុំ ឯសង្ឃំ វក្ខសញ្ញី ទុវង្គតិ ។បេ។ វេមតិកោ ទុវង្គតិ ។បេ។ សមក្ខសញ្ញី ទុវង្គតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

(๓๙) ឆឌ្ឍកម្មេ វេមតិកោ សមក្ខំ តិក្ខត្តុំ ឯសង្ឃំ វក្ខសញ្ញី ទុវង្គតិ ។បេ។ វេមតិកោ ទុវង្គតិ ។បេ។ សមក្ខសញ្ញី ទុវង្គតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

(๔๐) ឆឌ្ឍកម្មេ ឆឌ្ឍកម្មសញ្ញី សមក្ខំ តិក្ខត្តុំ ឯសង្ឃំ វក្ខសញ្ញី ទុវង្គតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឆឌ្ឍកម្មេ ឆឌ្ឍកម្មសញ្ញី សមក្ខំ តិក្ខត្តុំ ឯសង្ឃំ វេមតិកោ ទុវង្គតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឆឌ្ឍកម្មេ ឆឌ្ឍកម្មសញ្ញី សមក្ខំ តិក្ខត្តុំ ឯសង្ឃំ សមក្ខសញ្ញី ទុវង្គតិ អនាបត្តិ ។

(๓๘) กัมมชาติ ภิกษุสำคัญว่ากรรมไม่เป็นกรรมชาติด้วย ภิกษุณีสงฆ์พร้อมเพรียงกัน ภิกษุสำคัญว่าแตกกันกันเป็นพวกด้วย แล้วยังให้ ฯ เป ฯ ภิกษุสงฆ์ยังให้ ฯ เป ฯ ภิกษุสำคัญว่าพร้อมเพรียงกัน แล้วยังให้ ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

(๓๙) กัมมชาติ ภิกษุมีสเจตนาสงฆ์ยังให้ ภิกษุณีสงฆ์พร้อมเพรียงกัน ภิกษุสำคัญว่าแตกกันกันเป็นพวกด้วย แล้วยังให้ ฯ เป ฯ ภิกษุสงฆ์ยังให้ ฯ เป ฯ ภิกษุสำคัญว่าพร้อมเพรียงกัน แล้วยังให้ ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

(๔๐) กัมมชาติ ภิกษุสำคัญว่ากรรมชาติมีอยู่ ภิกษุณีสงฆ์พร้อมเพรียงกัน ภิกษุสำคัญว่าแตกกันกันเป็นพวกด้วย แล้วยังให้ ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ กัมมชาติ ภิกษุสำคัญว่ากรรมชาติมีอยู่ ภิกษุณีสงฆ์พร้อมเพรียงกัน ภิกษุสงฆ์ยังให้ แล้วยังให้ ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ กัมมชาติ ภิกษุสำคัญว่ากรรมชาติมีอยู่ ภิกษุณีสงฆ์พร้อมเพรียงกัน ภิกษุสำคัญว่าพร้อมเพรียงกันอยู่ แล้วยังให้ ไม่ต้องอาบัติอะไรเลย ฯ

(๔๑) អជាបត្តំ ឧទ្ទេសំ ទេន្តោ បរិបុច្ឆំ ទេន្តោ ឯសាវេហិ អយ្យាតំ វុច្ចមានោ ឯសាវេតិ បញ្ហំ បុច្ឆតិ បញ្ហំ បុដ្ឋោ កថេតិ អញ្ញស្សត្ថាយ កណន្តំ តិក្ខិន្ទិយោ សុណន្តំ សិក្ខមានាយ សាមណេរិយា ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

បឋមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

(៤១) អាបត្តិមិនមានដល់កិក្ខុដែលសំដែងនូវបាឡីនៃគរុធម្មិ[ច្ចុ]បី ដល់កិក្ខុដែលសំដែងនូវអដ្ឋកថានៃគរុធម្មិ[ច្ចុ]បី ដល់កិក្ខុដែលកិក្ខុនីពោលថា លោកម្ចាស់ ចូរសូត្រទៅកិក្ខុក៏សូត្រ ដល់កិក្ខុដែលកិក្ខុនីសួរច្រើនហើយឆ្លើយដោះ ដល់កិក្ខុដែលសំដែងធម៌ឲ្យអ្នកដទៃស្តាប់ ហើយកិក្ខុនីចូលស្តាប់ផង ដល់កិក្ខុប្រដៅធម៌ដល់សិក្ខមានាឬដល់សាមណេរី ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ

(៤២) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ថេរា ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តិ បវិយាយេន ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ ចូឡបន្ថកស្ស បវិយាយោ ហោតិ ភិក្ខុនិយោ ឱវទិតុំ ។ ភិក្ខុនិយោ ឱវាទាយ ឧបសង្កមន្តិ អជ្ជ ឱវទតោ ឥទ្ធោ ភវិស្សតិ តញ្ញេវជានំ ឧបានំ អយ្យោ ចូឡបន្ថកោ បុនប្បុនំ ភណិស្សតីតិ ។ អថខោ តា ភិក្ខុនិយោ យេនាយស្មា ចូឡបន្ថកោ តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ចូឡបន្ថកំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសីទិំសុ ។ ឯកមន្តំ ឯសិន្នា ខោ តា ភិក្ខុនិយោ អាយស្មា ចូឡបន្ថកោ ឯតទវោច សមក្កត្ថ ភគិនិយោតិ ។ សមក្កម្មាយ្យាតិ ។ វត្តន្តិ ភគិនិយោ អជ្ជ ភរុធម្មាតិ ។ វត្តន្តិ អយ្យាតិ ។ ឯសោ ភគិនិយោ ឥភោនោតិ ឯយ្យាទេត្វា ឥមំ ឧទានំ បុនប្បុនំ អភាសិ

សិក្ខាបទទី ២

(៤២) *សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេត-*
វន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុជា
ថេរៈតាំងឆ្នាយ ប្រជៅពួកភិក្ខុនីដោយវេនជាលំដាប់ ។ សម័យនោះឯង
ព្រះចូឡបន្ថកដ៏មានអាយុ ត្រូវវេនប្រជៅភិក្ខុនីតាំងឆ្នាយ ។ ពួកភិក្ខុនី
និយាយគ្នាថា ថ្ងៃនេះខ្លាចគង់នឹងមិនសម្រេចបរិបូណ៌ទេ លោកម្ចាស់
ចូឡបន្ថកគង់នឹងឆោលនូវខុទាននោះឯងដដែល ។ឥឡូវហ្នឹង ។ ភិក្ខុនី
តាំងនោះនាំគ្នាចូលទៅរកព្រះចូឡបន្ថកដ៏មានអាយុ លុះទៅដល់ហើយ
ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះចូឡបន្ថកដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
ឯព្រះចូឡបន្ថកដ៏មានអាយុ បាននិយាយនឹងភិក្ខុនីតាំងនោះ ដែលអង្គុយ
នៅហើយក្នុងទីដ៏សមគួរដោយពាក្យយ៉ាងនេះថា ម្នាលនាងតាំងឆ្នាយ
ពួកនាងព្រមព្រៀងគ្នាហើយឬ ។ ពួកភិក្ខុនីតបថា ព្រមព្រៀងគ្នា
ហើយ លោកម្ចាស់ ។ ព្រះចូឡបន្ថកសួរថា ម្នាលនាងតាំងឆ្នាយ
គរុធម៌ ៨ ចាំស្ទាត់ហើយឬ ។ ពួកភិក្ខុនីតបថា ចាំស្ទាត់ហើយ លោក
ម្ចាស់ ។ ព្រះចូឡបន្ថកប្រាប់ថា ម្នាលនាងតាំងឆ្នាយ នេះហើយជាខុទ្ទក
ហើយបានឆោលនូវខុទាននេះដដែលថា

អដ្ឋិកេតសោ អប្បមជ្ជតោ
មុនិនោ មោនបថេសុសិក្ខតោ
សោកា ន ភវន្តិ តាទិនោ
ឧបសន្តស្ស សទា សតីមតោតិ ។

[๔๓] តិក្ខិន្ទិយោ ឋវមាមាសុ ន្តុ អភេព្ភោ ន្តានិ អជ្ជ ឯវនោ ឥទ្ធោ ភវិស្សតិ តញ្ញេវនានិ ឧន្តានំ អយ្យោ ចូឡបន្ថកោ បុនប្បុនំ កណិស្សតីតិ ។ អស្សោសិ ខោ អាយស្មា ចូឡបន្ថកោ តាសំ តិក្ខិន្ទិនំ ឥមំ កថាសល្លាបំ ។ អថខោ អាយស្មា ចូឡបន្ថកោ ឋហាសំ អព្ភុក្កន្ត្វា អាកាសេ អន្តលិក្ខេ ចង្កមតិបិ តិដ្ឋតិបិ និសីទតិបិ សេយ្យំបិ កប្បេតិ ធូមាយតិបិ បជ្ជលតិបិ អន្តរធាយតិបិ តញ្ញេវ ឧនានំ កណតិ អញ្ញេ ពហុំ ពុទ្ធវចនំ ។ តិក្ខិន្ទិយោ ឋវមាមាសុ អច្ចរិយំ វត ភោ អព្ភុតំ វត ភោ ន វត ភោ ឥតោ បុព្វេ ឯវនោ ឯវំ ឥទ្ធោ ភូតបុព្វោ យថា អយ្យស្ស ចូឡបន្ថកស្សាតិ ។ អថខោ អាយស្មា

សេចក្តីសោកតាំងឡាយ រមែងមិនមានដល់មុនីដែលមាន
អធិចិត្តមិនប្រមាទ សិក្សានៅក្នុងផ្លូវនៃមោនធម៌ (គឺអរហត្ត-
ញ្ញាណ) មិនញាប់ញ័រ (ដោយលោកធម៌) មាន
ចិត្តស្ងប់ (ចាកកិលេស) តែងមានស្មារតី ជានិច្ច ។

(៤៣) កិកុនីតាំងឡាយ ឮនិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា យើងតាំង
ឡាយឮនិយាយគ្នាតុកមកហើយថា វេលាថ្ងៃនេះនុ៎ះគង់នឹងមិន
សម្រេចបរិបូណ៌ទេ លោកម្ចាស់ចូឡបន្ថក គង់នឹងពោលនូវខុនានោះ
ឯងដដែលក្នុងកាលឥឡូវហ្នឹង ។ ព្រះចូឡបន្ថកដ៏មានអាយុឮបានស្តាប់
ពាក្យនិយាយចរចានេះរបស់កិកុនីតាំងឡាយនោះហើយ ។ គ្រានោះ
ព្រះចូឡបន្ថកដ៏មានអាយុហោះទៅកាន់វិហាសស្ថានហើយចង្ក្រមខ្លះ ឈរ
ខ្លះ អង្គុយខ្លះ ដេកខ្លះ បង្ហុយផ្សែងខ្លះ បញ្ចេញភ្លើងខ្លះ បំបាត់
ខ្លួនទៅខ្លះ ហើយពោលខុនានោះទៀតផងនឹងពុទ្ធវចនៈដទៃជាច្រើនផង
ឮដ៏អាកាសរាល់ទេ ។ កិកុនីតាំងឡាយបាននិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា
ម្នាលគ្នាយើងតាំងឡាយ សេចក្តីអស្ចារ្យ (នេះ) ចំឡែកពេកណាស់
ម្នាលគ្នាយើងតាំងឡាយ ហេតុមិនធ្លាប់កើត ។ ហើយ ខុនាដែល
សម្រេចបរិបូណ៌ ដូចជាខុនារបស់លោកម្ចាស់ចូឡបន្ថកយ៉ាងនេះ កាលពី
ដើមយើងមិនធ្លាប់បាន(ស្តាប់)ទេ ។ លំដាប់នោះព្រះចូឡបន្ថកដ៏មានអាយុ

ฉพฺพคฺคิยาปิ ตาว กิกฺขนฺติยา ยาว สมฺมุขีภาวา ฉินฺทิตฺวา ขุยฺยาเปสุ ปจฺฉา ภิกฺขู ภิกฺขุนิยาปิ ฯ อถ โข ตา กิกฺขนฺติยา ฉกฺขตฺตุปรมตาย ปกฺกามิตเร วิสิตฺวา กาลเสฺสว ฉกฺขตฺตุปรมตาย ปวิสนฺติ ฯ มนุสฺสา ทุฏฺฐายนฺติ ทียนฺติ วิกาเลปิ อพฺภาจิกฺขนฺติ สมณิโย กิกฺขนฺติโย อาภิเสกกิกฺขาปิ สนฺติ วิสิตฺวา ฉกฺขตฺตุปรมตาย ฉกฺขตฺตุปรมตาย ปวิสนฺตีติ ฯ อเสฺสสุ โข กิกฺขู เตสํ มนุสฺสานํ ทุฏฺฐายนฺตานํ ทียนฺตานํ วิกาเลปิ อพฺภาจิกฺขนฺตานํ ฯ เย เต กิกฺขู อปฺปิจฺฉา ฯเป ฯ เต ทุฏฺฐายนฺติ ทียนฺติ วิกาเลปิ กเถหิ นาม อายสฺมา ฉพฺพคฺคิยา อตฺตฺถเต สุริเย กิกฺขนฺติโย ทิวาธิสฺสตีติ ฯเป ฯ สจฺจํ กิร ตุมฺเห ฉพฺพคฺคิยา อตฺตฺถเต สุริเย กิกฺขนฺติโย ทิวาธิสีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถญฺหิ นาม ตุมฺเห ฉพฺพคฺคิยา อตฺตฺถเต สุริเย กิกฺขนฺติโย ทิวาธิสฺสถ เนตํ ฉพฺพคฺคิยา อปฺปสนฺนานญฺเจว ปสาทาย ฯเป ฯ

ប្រដៅកិក្ខុនីអម្បាលនោះដរាបដល់យប់ ហើយបញ្ជូនទៅវិញថា ម្នាលនាង
ចាំងឡាយ ពួកនាងចូរទៅចុះ ។ លុះនោះទ្វារនគរគេបិទហើយ កិក្ខុនីចាំង
នោះក៏ទៅខាងក្រៅនគរ លុះព្រឹកឡើងទើបចូលទៅកាន់នគរ ។ មនុស្ស
ចាំងឡាយ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិក្ខុនីចាំងឡាយនេះ
មិនមែនជាព្រហ្មចារិនី (មិនមែនជាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អ) ទេ នៅជាមួយនឹងកិក្ខុ
ចាំងឡាយក្នុងអាវាសហើយទើបតែចូលមកកាន់នគរក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។
កិក្ខុចាំងឡាយ ឮពាក្យមនុស្សអម្បាលនោះ ពោលទោស តិះដៀល
បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ កិក្ខុចាំងឡាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
។បេ។ កិក្ខុចាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ចូឡ-
បន្ថកៈដ៏មានអាយុ កាលព្រះអាទិត្យអស្តង្គតហើយមិនគួរនឹងទៅប្រដៅ
កិក្ខុនីចាំងឡាយទេ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាល
ចូឡបន្ថកៈ ឮថាកាលព្រះអាទិត្យអស្តង្គតហើយ អ្នកឯងទៅប្រដៅ កិក្ខុនី
ចាំងឡាយពិតមែនឬ ។ ព្រះចូឡបន្ថកៈដ៏មានអាយុទូលថា សូមទ្រង់
មេត្តាជ្រាបសពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោស
ថា ម្នាលចូឡបន្ថកៈ កាលព្រះអាទិត្យអស្តង្គតទៅហើយ អ្នកឯងមិនគួរ
នឹងទៅប្រដៅកិក្ខុនីចាំងឡាយទេ ម្នាលចូឡបន្ថកៈ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ
មិនទាំងឲ្យជ្រះថ្លា ដល់បុគ្គលចាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។

ฆาฏฺฏ ปน ภิกฺขเว ๔มํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิเสยฺยาถ สมฺมาปิ เจ ภิกฺขู อตฺถงฺคเต สุริเย ภิกฺขุนิยา อุวาเทยฺย ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

(๔๘) สมฺมา ปาม ญตฺติจตุตฺเถน กมฺเมน สมฺมา ฯ อตฺถงฺคเต สุริเยติ อุคเต สุริเย ฯ ภิกฺขุนิยา ปาม อุคเตปิ สุริเย ฯ อุปสมฺปนฺนา ฯ อุวาเทยฺยาติ อฏฺฐหิ ปา การเณหิ อญฺญตเรน ปา ปเรน อุวาเทติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๔๙) อตฺถงฺคเต อตฺถงฺคตสญฺญี อุวาเทติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อตฺถงฺคเต วิมติโก อุวาเทติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อตฺถงฺคเต อนตฺถงฺคตสญฺญี อุวาเทติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อนตฺถงฺคเต อตฺถงฺคตสญฺญี อุวาเทติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนตฺถงฺคเต วิมติโก อุวาเทติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนตฺถงฺคเต อนตฺถงฺคตสญฺญี อุวาเทติ อนาปตฺติ ฯ

---

๑ ยตฺถ ปน เอกาย อุปสมฺปนฺนาย ปาจิตฺติยนฺติ ทิสฺสติ ฯ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុបើខុកជាសង្ឃ ចានសន្ទុតហើយ កាលបើព្រះអាទិត្យអស្តង្គតហើយទៅប្រជៅពួកភិក្ខុនី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៤៤) ដែលហៅថា សង្ឃចានសន្ទុតនោះ គឺសង្ឃសន្ទុតដោយញត្តិចតុត្ថកម្មវាចា ។ ត្រង់ពាក្យថា ព្រះអាទិត្យអស្តង្គតហើយ សេចក្តីថា ព្រះអាទិត្យលិចចុះហើយ ។ ពួកស្រីដែលចានឧបសម្បទាកុងដំនុំសង្ឃពីរចំណែក ហៅថា ភិក្ខុនី ។ ពាក្យថា ប្រជៅ សេចក្តីថា ភិក្ខុប្រជៅភិក្ខុនីដោយគរុធម៌ ៨ ក្តី ដោយធម៌ដទៃក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៤៥) ព្រះអាទិត្យអស្តង្គតហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថា អស្តង្គតមែនហើយទៅប្រជៅ(ភិក្ខុនី)ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ព្រះអាទិត្យអស្តង្គតហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយទៅប្រជៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ព្រះអាទិត្យអស្តង្គតហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់អស្តង្គត ហើយទៅប្រជៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុប្រជៅភិក្ខុនីដែលឧបសម្បទាហើយកុងដំនុំសង្ឃមួយចំណែក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ព្រះអាទិត្យមិនទាន់អស្តង្គត ភិក្ខុសំគាល់ថាអស្តង្គតហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ព្រះអាទិត្យមិនទាន់អស្តង្គត ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ព្រះអាទិត្យមិនទាន់អស្តង្គត ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនទាន់អស្តង្គត មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

(๔๖) អនាបត្តិ ទុន្នេសំ នេន្តោ បរិបុច្ឆំ នេន្តោ ទិសាវេហិ អយ្យាតិ វុច្ចមានោ ទិសាវេតិ បញ្ហំ បុច្ឆតិ បញ្ហំ បុដ្ឋោ កថេតិ អញ្ញស្សត្ថាយ កណន្តំ តិក្ខិនិយោ សុណន្តិ សិក្ខមានាយ សាមណេរិយា ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ปาจิตตีย์กณฺฑ ฉฏฺฐวคฺค สิกฺขาปทที่ ๒ อาสาปตฺติ

(๔๖) อาปตฺติมิ่นมาน ฉลก์กิกฺขุใฉลสำใฉงฉ่งฺวาปาลีในคฺรุธมิ์ปุ๋ำปี ฉลก์กิกฺขุใฉลสำใฉงฉ่งฺวาอฏฺกถาในคฺรุธมิ์ปุ๋ำปี ฉลก์กิกฺขุใฉลกิกฺขุนีโพลถา โลกหฺมาสก์ปูวฺรสูตฺรเพกิกฺขุก์สูตฺร ฉลก์กิกฺขุใฉลกิกฺขุนีสูวฺรปฺรสฺนาเหีนยาเจฺลียเฮาะ ฉลก์กิกฺขุใฉลสำใฉงฉ่งธมิ์ฌฺรกฺขเจสฺตาบ์ เหีนยกิกฺขุนีปูลสฺตาบ์ผง ฉลก์กิกฺขุปฺรเพ่ธมิ์ฉลก์สิกฺขมานาปฺรฉลก์สามเณรี ฉลก์กิกฺขุฉฺฉต ฉลก์กิกฺขุเฉมปญฺญตฺติ ฯ

สิกฺขาปทที่ ๒ จบ ฯ

តតិយសិក្ខាបទំ

[៤៧] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ កបិលវត្ថុស្មឹ និគ្រោធារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុនូបស្សយំ ឧបសង្កមិត្វា ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តិ ។ ភិក្ខុនិយោ ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ ឯតទវោចុំ ឯថ អយ្យេ ឱវទថ នមិស្សាមាតិ ។ យម្បិ[1] មយំ អយ្យេ ភគ្គេយ្យាម ឱវាទស្ស ការណា អយ្យា ឆព្ពគ្គិយា ឥតោ អម្ហេ ឱវទន្តីតិ ។ ភិក្ខុនិយោ ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិហាយន្តិ ភេជ្ជំ ហរិំ ឆាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុនូបស្សយំ ឧបសង្កមិត្វា ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តីតិ ។ អថខោ តា ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិហាយន្តិ ភេជ្ជំ ហរិំ ឆាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុនូបស្សយំ ឧបសង្កមិត្វា ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ

---

១ ម.ម. យំ ហិ ។

សិក្ខាបទទី ៣

(៤៧) សម័យនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅទៀគា-ធាភម ជិតក្រុងកបិលពស្តុ ក្នុងដែនឈ្មោះសក្កៈ ។ គ្រានោះឯង ធម្មគុយ្ហកិក្ខុ៑ពាំង១ឡាយ ចូលទៅកាន់លំនៅរបស់កិក្ខុនី ហើយប្រដៅធម្ម-គុយ្ហកិក្ខុនីពាំង១ឡាយ ។ កិក្ខុនីពាំង១ឡាយបាននិយាយបបួលធម្មគុយ្ហកិក្ខុ-នីយ៉ាងនេះថា ម្នាលនាងពាំង១ឡាយ ពួកនាងចូរមក យើងនឹងទៅទួលទុក្ខ (ជាមួយគ្នា) ។ ធម្មគុយ្ហកិក្ខុនីនិយាយថា ម្នាលនាងពាំង១ឡាយ យើងពាំង១ឡាយ នាំគ្នាទៅព្រោះហេតុនៃទុក្ខធ្វើអ្វី ដ្បិតធម្មគុយ្ហកិក្ខុជាម្ចាស់ពាំង១ឡាយមកប្រដៅពួកយើងក្នុងលំនៅនេះហើយ ។ កិក្ខុនីពាំង១ឡាយនាំគ្នាពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកធម្មគុយ្ហកិក្ខុមិនគួរនឹងចូលដល់លំនៅកិក្ខុនីហើយប្រដៅកិក្ខុនីពាំង១ឡាយទេ ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុនីអម្ប្រាលនោះ ប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់កិក្ខុពាំង១ឡាយ ។ កិក្ខុពាំង១ឡាយ ណា ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុពាំង១ឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកធម្មគុយ្ហកិក្ខុ មិនគួរចូលដល់លំនៅរបស់កិក្ខុនី ហើយប្រដៅកិក្ខុនី ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុពាំង១ឡាយ ឮថា អ្នកពាំង១ឡាយ

ตุมฺเห ภิกฺขเว ภิกฺขุนฺ‌ูปสฺสยํ อุปสงฺกมิตฺวา ภิกฺขุนิยา
ทาตพฺพนฺติ ฯ สงฺโฆ ภควนฺตนฺติ ฯ ภิกฺขเวติ ตุณฺหา ภควา
ตสฺมึ ขเณ ตาย ตุณฺหีภาวาการปฺปตฺติยา ตุณฺหีภูโต ตุณฺหี-
ภูตา ปริสา อปฺปสทฺทา ตุณฺหีภูตา ปริสา ฯเป ฯ ฌายติ
ปน ภิกฺขเว ๙มิ สิกฺขาปทํ ฐปิเตยฺยาติ ยาว
ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุนฺ‌ูปสฺสยํ อุปสงฺกมิตฺวา ภิกฺขุนิยา
ทาเตยฺย จาติตฺถิยนฺติ ฯ ฌายิตพฺพนฺติ ภควตา ภิกฺขุ-
สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตนฺ‌ติ ฯ

[๘๘] เตน ขฺวาหนฺ‌ติ ยสฺมึ ขเณ มหาปชาปติ
โคตมี ตสฺมึ ขเณ ภควา ภิกฺขุ ยสฺมึ ขเณ
มหาปชาปติ โคตมี เตนุปสงฺกมีสุ อุปสงฺกมิตฺวา
มหาปชาปตี โคตมี ปาทนฺเตนุ ภควโต ปาเท เต โคต-
มี ๑มนิยา ภควโต ยาจนิยนฺติ ฯ น ขฺเว อยฺยา

ประเวศกิกฺขุนีตำหนักแล้วจูลดลำดับเรือนกิกฺขุนี ดีแลหรือ ฯ พวกชนทั้งหลายกิกฺขูจึงว่า ดูกรเจริญทั้งหลาย ดีแล ฯ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสเรียกภิกษุทั้งหลายมาตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุนั้นไม่ควรเพื่อจะประเวศกิกฺขุนีตำหนักแล้วจูลดลำดับเรือนกิกฺขุนีเลย ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุนั้นเป็นโมฆบุรุษ ประเวศกิกฺขุนีตำหนักแล้วจูลดลำดับเรือนกิกฺขุนี ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราไม่สรรเสริญการกระทำของภิกษุนั้นเลย ฯ เป ฯ ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราครั้นกล่าวธรรมีกถาโดยอเนกปริยายแล้ว ฯ เป ฯ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุใดประเวศกิกฺขุนีตำหนักแล้วจูลดลำดับเรือนกิกฺขุนี ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ฯ

[๔๘] สมัยนั้นแล พระมหาปชาบดีโคตมีกิกฺขุนีมีความดำริ ฯ กิกฺขุนีชื่อว่าเวฬุกัณฑกีประเวศตำหนักแล้วจูลเรือนกิกฺขุนีพระมหาปชาบดีโคตมีกิกฺขุนีลุกจูลเรือนแล้ว ได้กล่าวกับพระมหาปชาบดีโคตมีกิกฺขุนีนี้ว่า ดูกรพระนางโคตมี สรีรยนต์ของพระนางล้มเหลวแล้วหรือ ฯ พระมหาปชาบดีโคตมีกิกฺขุนีตอบว่า ดูกรเจริญ สรีรยนต์ของดิฉันล้มเหลวแล้วหามิได้ ฯ

๑มนีย์ ฉ ยาปนีย์ ฯเปฯ ฉนฺนญฺเหตสฺส ฯ
ฉ ตาว ภควนฺตนฺ กปฺปติ กิกฺขุสงฺฆปริวุตสฺส อุปสงฺกมิตุ-
กิกฺขุนิยา ฉนฺนญฺเหตสฺสุทฺเทสญฺจ ปริปุจฺฉิตุญฺจ ฉ เหเส-
สนฺ ฯ อถโข ภควา ปุพฺพณฺหสมยนฺ นิวาเสตฺวา
ปตฺตจีวรมาทาย เยน มหาปชาปติ โคตมี เตเ-
นุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปญฺญตฺเต อาสเน นิสีทิ ฯ นิ-
สชฺช โข ภควา มหาปชาปตึ โคตมึ เอตทโวจ
กปฺปติ เต โคตมิ เอมนีย์ กปฺปิ ยาปนีย์นฺติ ฯ ปุพฺเพ
เม ภนฺเต เอวา กิกฺขู อาจิณฺณา ฉนฺนญฺเหสนฺติ เตน
เม ชาสุ เหเตนิ สทิสนิ บน ภควตา ปนิกฺขิตฺตนฺติ
กปฺปติ ฉ เหเสนฺติ เตน เม ฉ ชาสุ
เหเตนิ ฯ อถโข ภควา มหาปชาปตึ โคตมึ
ฉนฺนญฺจา กถาย สนฺทสฺเสตฺวา สมาทเปตฺวา สมุตฺเต-
เชตฺวา สมฺปหเสตฺวา อุฏฺฐายาสนา ปกฺกามิ ฯ

ប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលទេ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ណ្ហើយចុះ សូមពួកលោកម្ចាស់សំដែងធម៌ឲ្យខានខ្ញុំ កិក្ខុទាំងនោះនិយាយថា ម្នាលនាង កិរិយាដែលកិក្ខុចូលមកកាន់លំនៅរបស់កិក្ខុនី ហើយសំដែងធម៌ដល់កិក្ខុនី មិនគួរឡើយ ហើយមានសេចក្តីសង្ស័យ (យ៉ាងនេះ) ក៏មិនហ៊ានសំដែងធម៌ឡើយ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្តេកស្បង់ ហើយប្រដាប់ដោយចាត្រទំនឹងចីវរក្នុងវេលាព្រឹក ហើយទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់លំនៅរបស់ព្រះមហាបជាបតិគោតមី លុះដល់ហើយទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលតែងតាំងទុក ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ហើយ ទ្រង់ត្រាស់សួរព្រះមហាបជាបតិគោតមីយ៉ាងនេះថា ព្រះនាងគោតមី សរីរយន្ត ព្រះនាងល្មមអត់ទ្រាំបានដែរឬ ល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលដែរឬ ។ ព្រះនាងទូលតបថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលមុនកិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ មកសំដែងធម៌ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ហេតុនោះខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីសប្បាយ ក៏ឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមឃាត់ហើយ ព្រោះហេតុនោះ កិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ មានសេចក្តីខ្វាចក្រែង ទើបមិនហ៊ានសំដែង សេចក្តីមិនសប្បាយមានដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ព្រោះហេតុនោះឯង ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ព្រះមហាបជាបតិគោតមីឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយ ទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ។

อชฺเฌ ภิกฺขุ ฌตฺตึ ฐเปตฺวา ฌตฺตึ ปกาเรฬา ฉนฺนึ กมฺมานํ กตฺตา กิจฺเจ อาเปตฺเวสิ อนุฉาวิกานิ กิจฺจานิ กาเรตฺวา กิจฺจูปสฺสยึ อุปสงฺกมิตฺวา กิลาสึ กิจฺจนิ ฌายิตุ ฬภฺภ ปน กิจฺจานิ สมึ สิกฺขาปทึ อุทฺทิเสยฺยาปิ เย ปน กิจฺจา กิจฺจูปสฺสยึ อุปสงฺกมิตฺวา กิจฺจานิเย ฌายิเตยฺย อญฺญตฺร สมยา ฉาจิตฺตุยึ ตตฺถยึ สมเย กิลาสิ เหาติ กิจฺจนิ อยึ ตตฺถ สมเยาติ ฯ

(๔๙) เย ปนาติ เย เย นามาเส ฯเป ฯ กิจฺจาติ ฯเป ฯ อยึ สมึ อตฺถ อธิปฺเปโต กิจฺจาติ ฯ กิจฺจูปสฺสเยา[๑] นาม เย กิจฺจนิเย ฬกาเรตฺวา วสนฺติ ฯ อุปสงฺกมิตฺวาติ ตตฺถ คนฺตฺวา ฯ กิจฺจนิเย นาม อุกาเสเส อุปสมฺปนฺนา ฯ ฌายิเตยฺยาติ อฏฺฐหิ การเณหิ ฌายิตึ อาปตฺติ ฉาจิตฺตุยสฺส ฯ อญฺญตฺร สมยาติ ฬเปตฺวา สมยึ ฯ กิลาสิ นาม กิจฺจนิ น สกฺโกติ ฉิกิจฺฉาย ฯ สมฺภาสาย ฯ กตฺตุ ฯ

๑ กิจฺจูปสฺสยเตฺวปิ ปาเฐ ฯ

ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងធម្មីកថា ហើយទ្រង់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុចូលដល់លំនៅរបស់ភិក្ខុនី ហើយប្រដៅភិក្ខុនីដែលមានជម្ងឺបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ចូលដល់លំនៅរបស់ភិក្ខុនី ហើយប្រដៅពួកភិក្ខុនី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀរលែងតែមានសម័យ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺភិក្ខុនីមានជម្ងឺ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(๔๙) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាចិតិយកណ្ឌ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនៅក្នុងទីណា សូម្បីអស់រាត្រី ១ ទីនោះហៅថាទីនៅរបស់ភិក្ខុនី ។ ពាក្យថា ចូលដល់ គឺទៅក្នុងទីនោះ ។ ពួកស្ត្រីដែលបានឧបសម្បទា ក្នុងសង្ឃពីរចំណែក ហៅថា ភិក្ខុនី ។ ពាក្យថា ប្រដៅ គឺភិក្ខុប្រដៅដោយគរុធម៌ ៨ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា រៀរលែងតែមានសម័យ គឺលើកលែងតែមានសម័យ ។ ភិក្ខុនីមិនអាចទៅទទួលនូវទប្ចទៅនៅរួមសង្ឃកម្មបាន ហៅថាមានជម្ងឺ ។

(๕๐) อุปสมฺปชฺชาย อุปสมฺปชฺชสญฺี กิกฺขุภาว-
สฺสยํ อุปสงฺกมิตฺวา อญฺเตฺร สมยา ฆาเตติ อาปตฺติ
ทาติยสฺส ฯ อุปสมฺปชฺชาย เวมติโก กิกฺขุภาวสฺส-
ยํ อุปสงฺกมิตฺวา อญฺเตฺร สมยา ฆาเตติ อาปตฺติ
ทาติยสฺส ฯ อุปสมฺปชฺชาย อนุปสมฺปชฺชสญฺี
กิกฺขุภาวสฺสยํ อุปสงฺกมิตฺวา อญฺเตฺร สมยา ฆาเตติ
อาปตฺติ ทาติยสฺส ฯ อเญฺญน ฉนฺเทน ฆาเตติ อาปตฺติ
ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ ฯกเตา อุปสมฺปชฺชํ ฆาเตติ อาปตฺติ
ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ อนุปสมฺปชฺชาย อุปสมฺปชฺชสญฺี
อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ อนุปสมฺปชฺชาย เวมติโก
อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ อนุปสมฺปชฺชาย อนุปสมฺปชฺช-
สญฺี อนาปตฺติ ฯ

(๕๐) ภิกษุสงสัยในภิกษุที่ล่วงอุปสมบทแล้วว่าอุปสมบทแล้ว ก็ล่วงเข้าถึงเขตแดนของภิกษุนี้แล้วข้ามไป ต้องปาจิตตีย์ ทุกๆ ขณะ ๆ ภิกษุสงฆ์สงสัยในภิกษุที่ล่วงอุปสมบทแล้ว ก็ล่วงเข้าถึงเขตแดนของภิกษุนี้แล้วข้ามไป ต้องปาจิตตีย์ ทุกๆ ขณะ ๆ ภิกษุที่อุปสมบทแล้ว ภิกษุสงสัยว่ายังมิได้อุปสมบทเลย ก็ล่วงเข้าถึงเขตแดนของภิกษุนี้แล้วข้ามไป ต้องปาจิตตีย์ ทุกๆ ขณะ ๆ ภิกษุข้ามภิกษุนี้ (เว้นไว้แต่คุณธรรม) ต้องอาบัติทุกกฏ ๆ ภิกษุข้ามภิกษุที่ล่วงอุปสมบทในสงฆ์ฝ่ายเดียวกัน ต้องอาบัติทุกกฏ ๆ ภิกษุสงสัยในสตรีที่ยังมิได้อุปสมบทว่าอุปสมบทแล้ว ต้องอาบัติทุกกฏ ๆ ภิกษุสงฆ์สงสัยในสตรีที่ยังมิได้อุปสมบท ต้องอาบัติทุกกฏ ๆ ภิกษุสงสัยในสตรีที่ยังมิได้อุปสมบท ว่ายังมิได้อุปสมบทแล้ว ไม่ต้องอาบัติอะไรเลย ๆ

ปาจิตฺติยกณฺฑ ฆฏาทิวคฺคสฺส ตติยสิกฺขาปทสฺส อฏฺฐกถาย

(๕๑) อถาปเรน สมเยน อุทฺทิสนฺเตน เทฺวปิ ปาติโมกฺขานิ เทฺวปิ ปาติโมกฺขุทฺเทสา อญฺญาตพฺพา วิญฺญูหิ ภิกฺขูหิ ปณฺฑิเตหิ พฺยตฺเตหิ เมธาวีหิ ปาติโมกฺขุทฺเทสกาเลน ปาติโมกฺขุทฺเทสกาเล ปาติโมกฺขุทฺเทสกาเล ปาติโมกฺขุทฺเทสกาเลน ปาติโมกฺขุทฺเทสกาเลน ปาติโมกฺขุทฺเทสกาเลน

ចាប់ត្តិយកណ្ឌ ឧភយវិភង្គ សិក្ខាបទទី ៣ ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

(៥១) អាបត្តិមិនមានដល់តិក្ខុដែលប្រដៅតិក្ខុនីកងសម័យ ដល់តិក្ខុដែលសំដែងជាឧទ្ទីនៃគរុធម៌ជាំបី ដល់តិក្ខុដែលសំដែងអដ្ឋកថានៃគរុធម៌ជាំបី ដល់តិក្ខុដែលតិក្ខុនីពោលថាលោកម្ចាស់ចូរសូត្រទៅតិក្ខុក៏សូត្រ ដល់តិក្ខុដែលតិក្ខុនីសូត្រប្រស្នាហើយឆ្លើយដោះ ដល់តិក្ខុដែលសំដែងធម៌ដើម្បីអ្នកដទៃហើយតិក្ខុនីចូលស្តាប់ផង ដល់តិក្ខុដែលប្រដៅធម៌ដល់សិក្ខមានាឬដល់សាមណេរី ដល់តិក្ខុឆត ដល់តិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

បត្តុត្តសិក្ខាបទំ

[៥២] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ថេរា ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តា ឧបាសកេ ហោន្តិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលាន-ប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេន ។ ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឯវំ វទេន្តិ(១) ន តុម្ហាកំ ថេរា ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ ឱវទិតុំ អាមិសហេតុ ថេរា ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តីតិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយ្យន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឯវំ វក្ខន្តិ ន តុម្ហាកំ ថេរា ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ ឱវទិតុំ អាមិសហេតុ ថេរា ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខវេ ឯវំ វទេថ ន តុម្ហាកំ ថេរា ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ ឱវទិតុំ អាមិសហេតុ ថេរា ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ

---

១ ឆ.ម. វក្ខន្តិ ។

សិក្ខាបទ ទី ៤

(៥៤) សម័យនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គង់នៅវត្តជេតវន
របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង កិកុជាថេរៈតាំង
ឡាយប្រដៅពួកកិកុនី តែងបានន្ទូវចីវរ ចំណែកបាត សេនាសនៈនឹងភេ-
សជ្ជបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិកុ និយាយគ្នាយ៉ាង
នេះថា កិកុជាថេរៈតាំងឡាយ មិនសូវយកចិត្តទុកដាក់នឹងប្រែនប្រដៅ
ពួកកិកុនីឡើយ កិកុជាថេរៈតាំងឡាយប្រដៅពួកកិកុនី ព្រោះហេតុតែ
អាមិស ។ កិកុតាំងឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីជ្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
កិកុតាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ថ្លីឡើយ ពួក
ឆព្វគ្គិយកិកុមកនិយាយយ៉ាងនេះថា កិកុជាថេរៈតាំងឡាយមិនសូវយកចិត្ត
ទុកដាក់នឹងប្រដៅពួកកិកុនីឡើយ កិកុជាថេរៈតាំងឡាយប្រដៅពួកកិកុនី
ព្រោះហេតុតែអាមិស ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាល
កិកុតាំងឡាយ ឮថាអ្នកតាំងឡាយនិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា កិកុជាថេរៈតាំង
ឡាយមិនសូវយកចិត្តទុកដាក់នឹងប្រែនប្រដៅពួកកិកុនីប៉ុន្មានទេ កិកុជា
ថេរៈតាំងឡាយប្រដៅពួកកិកុនី ព្រោះហេតុតែអាមិសពិតមែនឬ ។

ฉาทนฺตีติ ฯ สงฺฆํ ภควาติ ฯ วิหารหิ ตุณฺหา ภควา กเถ หิ ฉาม ตุมฺเห โมฆปุริสา ฯลฯ วิกฺเขปา น ปหุกตา เวร กิกฺขิ กิกฺขินิยา ฉาทิตุ อาทิสหตุ เวร กิกฺขิ กิกฺขินิยา ฉาทนฺตีติ เตน โมฆปุริสา อปฺปสนฺนานญฺจ ปสาทาย ฯ เป ฯ ฯลฯ ปน กิกฺขาย ฯลฯ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

(๕๓) โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯ เป ฯ กิกฺขูติ ฯ เป ฯ อยํ ฯลฯ อาเตฺว อภิปฺเปโต กิกฺขูติ ฯ อาทิสหตูติ ปีวาหตุ ปิณฺฑปาตหตุ เสนาสน-หตุ ติลาหปฺปจฺจยเภสชฺชปริกฺขาราหตุ สกฺการหตุ ครุการาหตุ มานนหตุ วนฺทนหตุ ปูชนหตุ ฯ

(๕๔) ฯลฯ ปาเตติ อุปสมฺปนฺนํ สเงฺฆน สมฺมตํ กิกฺขุโนปาทกิ อาฬฺหา กตฺตุกาโม อยสิ กตฺตุ-กาโม มงฺกุกตฺตุกาโม ฯลฯ ปาเตติ ปีวาหตุ

ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុពួលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ ក៏ថ្វីខ្សោយ ពួកអ្នកឯងមកពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយមិនសូវយកចិត្តទុកដាក់នឹងប្រែនប្រែជៅពួកភិក្ខុនីខ្សោយ ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយប្រែជៅពួកភិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែអាមិស នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុទាំងឡាយប្រែជៅពួកភិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែអាមិស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៥៣) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាកង្ខសិក្ខាបទទី ១ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ព្រោះហេតុតែអាមិស សេចក្តីថា ព្រោះហេតុតែចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គេសជ្ជបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ គ្រឿងសក្ការៈ សេចក្តីគោរព សេចក្តីពាប់អាន កិរិយាថ្វាយបង្គំ នឹងកិរិយាបូជា ។

(៥៤) ពាក្យថា ពោលយ៉ាងនេះ សេចក្តីថា ភិក្ខុណាប្រាថ្នាដើម្បីនឹងធ្វើនូវពាក្យដំនៀល ប្រាថ្នាដើម្បីនឹងធ្វើបង្អាប់យស ប្រាថ្នាដើម្បីនឹងធ្វើនូវសេចក្តីបង្អាប់បង្អោន ចំពោះឧបសម្បន្នដែលសង្ឃសន្មត

บิณฑปาตเหตุ เสนาสนเหตุ คิลานปจฺจยเภสชฺชปริกฺขารเหตุ สกฺการเหตุ ครุกรณเหตุ มานนเหตุ วนฺทนเหตุ ปูชนเหตุ ฉินฺนตนฺตึ กณฺตึ อาปชฺชติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๘๕) ธมฺมกมฺเม ธมฺมกมฺมสญฺี ฉนฺทํ ทเทติ อาปชฺชติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ธมฺมกมฺเม เวมติโก ฉนฺทํ ทเทติ อาปชฺชติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ธมฺมกมฺเม อธมฺมกมฺมสญฺี ฉนฺทํ ทเทติ อาปชฺชติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๘๖) อุปสมฺปนฺเน สงฺฆเน อสมฺมตึ กิกฺขาปนกึ อาณึ กตฺตุกามา อยสึ กตฺตุกามา มุฏฺกึ กตฺตุกามา ฉนฺทํ ทเทติ ปาจิตฺติยเหตุ ปิณฺฑปาตเหตุ เสนาสนเหตุ คิลานปจฺจยเภสชฺชปริกฺขารเหตุ สกฺการเหตุ ครุกรณเหตุ มานนเหตุ วนฺทนเหตุ ปูชนเหตุ ฉินฺนตนฺตึ กณฺตึ อาปชฺชติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๘๗) อนุปสมฺปนฺเน สงฺฆเน สมฺมตึ วา อสมฺมตึ วา กิกฺขาปนกึ อาณึ กตฺตุกามา อยสึ กตฺตุกามา มุฏฺกึ กตฺตุกามา ฉนฺทํ ทเทติ ปาจิตฺติยเหตุ

ឲ្យជាអ្នកប្រដៅកិក្ខុនី ហើយពោលយ៉ាងនេះ គឺនិយាយថា កិក្ខុប្រដៅកិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសន: គេសង្ឃបវិក្ខារ ជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ គ្រឿងសក្ការៈ សេចក្តីគោរព សេចក្តីរាប់អាន កិរិយាថ្វាយបង្គំ នឹងកិរិយាបូជា (កិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๕๕) កម្មជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មជាធម៌មែន ហើយពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មជាធម៌ កិក្ខុសង្ស័យ ហើយពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថា កម្មមិនមែនជាធម៌វិញ ហើយពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๕๖) កិក្ខុណា ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើនូវពាក្យដំនៀល ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើបង្អាប់យស ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើនូវសេចក្តីបង្អាប់បង្អោនចំពោះឧបសម្បន្នដែលសង្ឃមិនបានសន្មតឲ្យជាអ្នកប្រដៅកិក្ខុនី ហើយពោលយ៉ាងនេះ គឺនិយាយថា កិក្ខុប្រដៅកិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសន: គេសង្ឃបវិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ គ្រឿងសក្ការៈ សេចក្តីគោរព សេចក្តីរាប់អាន កិរិយាថ្វាយបង្គំ នឹងកិរិយាបូជា (កិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๕๗) កិក្ខុណា ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើនូវពាក្យដំនៀល ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើបង្អាប់យស ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើនូវសេចក្តីបង្អាប់បង្អោនចំពោះអនុបសម្បន្នបុគ្គលដែលសង្ឃសន្មតក្តី មិនបានសន្មតក្តី ឲ្យជាអ្នកប្រដៅកិក្ខុនី

ปิณฺฑปาตเหตุ เสนาสนเหตุ คิลานปจฺจยเภสชฺชปริกฺขารเหตุ สกฺการเหตุ ครุกาเรหตุ มานนเหตุ วนฺทนเหตุ ปูชนเหตุ ฌานตฺถิตฺถิ กณาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๕๘) อธมฺมกมฺเม ธมฺมกมฺมสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อธมฺมกมฺเม เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อธมฺมกมฺเม อธมฺมกมฺมสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๕๙) อนาปตฺติ ปกติยา ปีฬาเหตุ ปิณฺฑปาตเหตุ เสนาสนเหตุ คิลานปจฺจยเภสชฺชปริกฺขารเหตุ สกฺการเหตุ ครุกาเรหตุ มานนเหตุ วนฺทนเหตุ ปูชนเหตุ ฌานตฺถิ กณาติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

จตุตฺถสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ហើយពោលយ៉ាងនេះ គឺពោលថា កិក្ខុប្រដៅកិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គេសដ្ឋបរិក្ខារ ជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ គ្រឿងសក្ការៈ សេចក្តីគោរព សេចក្តីកាន់អាន កិរិយាថ្វាយបង្គំ នឹងកិរិយាបូជា (កិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๕๘) កម្មមិនមែនជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មជាធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនមែនជាធម៌ កិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនមែនជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនមែនជាធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๕๙) អាបត្តិមិនមានដល់កិក្ខុដែលពោលចំពោះកិក្ខុផង់គ្នាដែលជាអ្នកប្រដៅកិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គេសដ្ឋបរិក្ខារ ជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ គ្រឿងសក្ការៈ សេចក្តីគោរព សេចក្តីកាន់អាន កិរិយាថ្វាយបង្គំ នឹងកិរិយាបូជាដោយប្រការតិ ដល់កិក្ខុធុតង្គ ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ๔ ចប់ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ

[៦០] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សាវត្ថិយំ អញ្ញតរិស្សា វិសិខាយ បិណ្ឌាយ ចរតិ ។ អញ្ញតរាបិ ភិក្ខុនី តស្សា វិសិខាយ បិណ្ឌាយ ចរតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុនឹ ឯតទវោច កច្ចិ ភគិនិ អមុកស្មឹ ឱកាសេ ភិក្ខា ឡទ្ធបុព្វា តិ ។ សាបិ ឱវាទាយ កច្ចិ អយ្យ អមុកស្មឹ ឱកាសេ ភិក្ខា ឡទ្ធបុព្វា តិ ។ តេ អភិណ្ហទស្សនេន សន្ថិដ្ឋា អហោសុំ ។ តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស ចីវរំ កាឡិយតិ ។ អថខោ សា ភិក្ខុនី ឯវមាហ ភគ្គា យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ ភិក្ខុំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ ឋិតំ ខោ តំ ភិក្ខុនឹ សោ ភិក្ខុ ឯតទវោច អយំ មេ ភគិនិ ចីវរប្បដិវិសោ សាធិយិស្សតិ តិ ។ អាម អយ្យ

សិក្ខាបទទី ៥

(៦០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុមួយរូបគ្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត តាមផ្លូវឬច្រកមួយ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ មានភិក្ខុនីមួយរូបទៀតក៏គ្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតតាមផ្លូវឬច្រកនោះដែរ ។ ទើបភិក្ខុនោះនិយាយនឹងភិក្ខុនីនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលនាង នាងចូរទៅកន្លែងទុកាសឯណោះ គេប្រគេនភិក្ខា ។ ឯភិក្ខុនីនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ចូរទៅកន្លែងទុកាសឯណោះចុះ គេប្រគេនចង្ហាន់ ។ ភិក្ខុនីនឹងភិក្ខុនីនោះបានស្គាល់គ្នា ព្រោះបានឃើញគ្នាញឹកញាយ ។ គ្រានោះឯង សង្ឃកំពុងចែកចីវរគ្នា ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនីនោះកាលទៅទទួលខុវទក៏ចូលទៅកភិក្ខុនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំភិក្ខុនោះហើយបានបិតនៅកន្លែងដ៏សមគួរ ។ ភិក្ខុនោះបាននិយាយនឹងភិក្ខុនីដែលបិតនៅកន្លែងដ៏សមគួរនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលនាង ចំណែកចីវរនេះរបស់យើង នាងនឹងត្រៃការដែរឬទេ ។ ភិក្ខុនីនោះឆ្លើយថា សាធុ លោកម្ចាស់

ទុព្ភលចីវរម្ហីតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ តស្សា ភិក្ខុនិយា
ចីវរំ អទាសិ ។ សោបិ ខោ ភិក្ខុ ទុព្ភលចីវរោ ហោតិ ។
ភិក្ខូ តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោចុំ កោហេមិទានិ តេ អាវុសោ
ចីវរន្តិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខូនំ ឯតមត្ថំ អារោ-
ចេសិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ភិក្ខុ ភិក្ខុ-
និយា ចីវរំ ទស្សតីតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ ភិក្ខុ ភិក្ខុ-
និយា ចីវរំ អទាសីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ ញាតិកា
តេ ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាតិ ។ អញ្ញាតិកា ភគវាតិ ។
អញ្ញាតកោ មោឃបុរិស អញ្ញាតិកាយ ន ជាតាតិ
បដិរូបំ វា អប្បដិរូបំ វា សន្តំ វា អសន្តំ វា កថំ
ហិ នាម ត្វំ មោឃបុរិស អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា
ចីវរំ ទស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា
បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខា-
បទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ

ខ្ញុំក៏ណា មានចីវរចាស់ហើយ ។ កិក្ខុនោះឲ្យចីវរដល់កិក្ខុនីនោះ ។ ចំណែកកិក្ខុនោះជាអ្នកមានចីវរទុព្វលភាព ។ កិក្ខុតាំងឆ្នាយបានឱយនឹងកិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកចូរធ្វើចីវរបស់អ្នកក្នុងកាលឥឡូវនេះចុះ ។ កិក្ខុនោះប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់កិក្ខុតាំងឆ្នាយ ។ កិក្ខុតាំងឆ្នាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុតាំងឆ្នាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិក្ខុមិនសមគួរនឹងឲ្យចីវរដល់កិក្ខុនីទេ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុ ឮថាអ្នកឯងឲ្យចីវរដល់កិក្ខុនី ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុនោះក្រាបទូលតបថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាប ពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុ កិក្ខុនីនោះជាញាតិរបស់អ្នកឯងឬមិនមែនញាតិទេ ។ កិក្ខុនោះទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាប កិក្ខុនីនោះមិនជាញាតិទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា នែមោឃបុរស ប្រុសមិនមែនជាញាតិ រមែងមិនដឹងនូវកម្មដ៏សមគួរឬមិនសមគួរ ល្អិតល្អន់ឬមិនល្អិតល្អន់របស់ស្ត្រីដែលមិនមែនជាញាតិទេ នែមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងឲ្យចីវរដល់កិក្ខុនីមិនមែនញាតិទេ នែមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនមែនទាំងឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកបុគ្គលដែលមិនជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុតាំងឆ្នាយ អ្នកតាំងឆ្នាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយឲ្យចីវរ

ภิกฺขุนิยา จีวรํ ทาตพฺพนฺติ ฯ ฝาฏิกาปิ ภควตา ภิกฺขูนํ สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตนฺติ ฯ

(๖๑) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู กุกฺกุจฺจายนฺตา ภิกฺขุนีนํ จีวรกมฺมํ น กโรนฺติ ฯ ภิกฺขุนิโย อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กถญฺหิ นาม อยฺยา อมฺหากํ จีวรกมฺมํ น กริสฺสนฺตีติ ฯ อสฺโสสุ โข ภิกฺขู ตาสํ ภิกฺขุนีนํ อุชฺฌายนฺตีนํ ขียนฺตีนํ วิปาเจนฺตีนํ ฯ อถ โข เต ภิกฺขู ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํ ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมึ นิทาเน เอตสฺมึ ปกรณเ ธมฺมึ กถํ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปญฺจหิ จีวรกมฺมํ กาตุ ภิกฺขุสฺส ภิกฺขุนิยา สิกฺขมานาย สามเณรสฺส สามเณริยา อนุชานามิ ภิกฺขเว เอเตสํ ปญฺจนฺนํ จีวรกมฺมกาตุ ฝาฏิกา ปน ภิกฺขเว เอตฺถ สิกฺขาปทํ อุทฺทิเสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ อญฺญาติกาย ภิกฺขุนิยา จีวรกมฺมกาตุ อญฺญตฺร จีวรกา จาเปตพฺพนฺติ ฯ

ដល់កិក្ខុនីដែលមិនមែនជាញាតិ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(๖๑) សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនហ៊ានផ្ទះផ្លូវចីវរនឹងកិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ពួកកិក្ខុនីនាំគ្នាពោលទោស តិះដៀល បន្ទោបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយមិនសមបីនឹងមិនហ៊ានផ្ទះផ្លូវចីវរនឹងពួកយើងសោះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយបានឮពួកកិក្ខុនីនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទោបង្អាប់ហើយ ។ កិក្ខុទាំងនោះនាំគ្នាក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើនូវធម្មីកថាហើយទ្រង់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុផ្ទះផ្លូវចីវរនឹងសហធម្មិកទាំង ๕ គឺ កិក្ខុ ๑ កិក្ខុនី ๑ សិក្ខមានា ๑ សាមណេរ ๑ សាមណេរី ๑ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុផ្ទះផ្លូវចីវរនឹងសហធម្មិកទាំង ๕ នេះបាន ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយឲ្យចីវរដល់កិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវតែផ្ទះផ្លូវគ្នា ។

[๖๒] โย ปนาติ โย โย ยาทิโส ฯเปฯ ภิกฺขูติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขูติ ฯ อญฺญาติกา นาม มาตโร จ ปิตโร จ ยาว สตฺตมา ปิตามหยุคา อสมฺพนฺธา[๑] ฯ ภิกฺขุนิ นาม อุภโตสงฺเฆ อุปสมฺปนฺนา ฯ จีวรํ นาม ฉฬงฺคํ จีวรานิ อญฺญตรํ จีวรํ วิกปฺปนุปคํ ปจฺฉิมํ[๒] ฯ อญฺญตฺร ชาวิฏฺฐกาติ ปเทสา ชาวิฏฺฐกานิ เจเตน อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

[๖๓] อญฺญาติกาย อญฺญาติกสญฺญี จีวรํ เจเตติ อญฺญตฺร ชาวิฏฺฐกา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อญฺญาติกาย เวมติกา จีวรํ เจเตติ อญฺญตฺร ชาวิฏฺฐกา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อญฺญาติกาย ญาติกสญฺญี จีวรํ เจเตติ อญฺญตฺร ชาวิฏฺฐกา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ปวาริตาย อุปสมฺปนฺนาย จีวรํ เจเตติ อญฺญตฺร ชาวิฏฺฐกา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ญาติกาย อญฺญาติกสญฺญี

---

๑ อสมฺพนฺธาติปิ ปาโฐ ทิสฺสติ ฯ ๒ ม. วิกปฺปนุปคปจฺฉิมํ ฯ

(៦៦) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាឋជតិកណ្ឌ ។ កិក្ខុនីដែលមិនបានសម្ពន្ធជាប់រង្វង់គ្នាមកអំពីចំណែកខាងមាតាក្តី អំពីចំណែកខាងបិតាក្តី ដរាបអំពីគួនៃដីដូនដីតាជាគំរប់ ៧ ហៅថាមិនមែនជាញាតិ ។ ស្រីដែលបានឧបសម្បទាហើយក្នុងសង្ឃពីរចំណែក ហៅថា កិក្ខុនី ។ បណ្តាចីវរ ៦ យ៉ាងចីវរណាមួយ យ៉ាងតូចបំផុតដ៏គួរដល់វិកប្បបាន ហៅថាចីវរ ។ ពាក្យថា វៀរលែងតែផ្ទះផ្លូវគ្នា សេចក្តីថា កិក្ខុឲ្យ (ចីវរដល់កិក្ខុនីមិនមែនញាតិ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ លើកលែងតែផ្ទះផ្លូវគ្នា ។

(៦៧) កិក្ខុនីមិនមែនញាតិ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនញាតិ ហើយឲ្យចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែផ្ទះផ្លូវគ្នា ។ កិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ កិក្ខុសង្ស័យ ហើយឲ្យចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែផ្ទះផ្លូវគ្នា ។ កិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ កិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ ហើយឲ្យចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែផ្ទះផ្លូវគ្នា ។ កិក្ខុឲ្យចីវរដល់កិក្ខុនីដែលបានឧបសម្បទាអំពីសង្ឃមួយចំណែក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ វៀរលែងតែផ្ទះផ្លូវគ្នា ។ កិក្ខុនីជាញាតិ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនញាតិ

អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ញាតិកាយ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញី អនាបត្តិ ។

[๖๔] អនាបត្តិ ញាតិកាយ ចារិត្តកំ បរិត្តេន ភ វិបុលំ វិបុលេន ភ បរិត្តំ កិក្ខុនី វិស្សាសំ គណ្ហាតិ តាវកាលិកំ គណ្ហាតិ ចីវរំ ឋបេត្វា អញ្ញំ បរិក្ខារំ នេតិ សិក្ខមានាយ សាមណេរិយា ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុនីជាញាតិ កិក្ខុសង្ឃ័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុនីជាញាតិ កិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

(៦៤) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលឲ្យចីវរដល់កិក្ខុនីជាញាតិ ដល់កិក្ខុដែលផ្ទះផ្តុំចីវរគ្នា ដល់កិក្ខុដែលផ្តុំយកចីវរមានដំឡៃច្រើនដោយចីវរមានដំឡៃតិច ឬចីវរមានដំឡៃតិចដោយចីវរមានដំឡៃច្រើន ដល់កិក្ខុដែលកិក្ខុនីកាន់យកចីវរបស់ខ្លួនដោយសេចក្តីសិនេ្ទហ៍ ដល់កិក្ខុដែលកិក្ខុនីកាន់យកចីវរជារបស់ខ្លីគ្នា ដល់កិក្ខុដែលឲ្យបរិក្ខារដទៃវៀរលែងតែចីវរ ដល់កិក្ខុដែលឲ្យចីវរដល់សិក្ខមានាឬដល់សាមណេរី ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ចប់ ។

ឆដ្ឋសិក្ខាបទំ

(៦៥) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទាយិ បច្ឆោ បេាតិ ចីវរកម្មំ ការេសុំ ។ អញ្ញតរា កិក្ខុនី យេនាយស្មា ឧទាយិ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ឧទាយិំ ឯតទវេច សាធុ មេ អយ្យោ ចីវរំ សិព្ពេតុតិ ។ អថខោ អាយស្មា ឧទាយិ តស្សា កិក្ខុនិយា ចីវរំ សិព្ពិត្វា សុរត្តំ សុបរិកម្មកតំ កត្វា មញ្ជុ បដិភាណចិត្តំ វុដ្ឋាបេត្វា សំហរិត្វា និក្ខិបិ ។ អថខោ សា កិក្ខុនី យេនាយស្មា ឧទាយិ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ឧទាយិំ ឯតទវេច កច្ចំ(1) តេ អយ្ហេ ចីវរន្តិ ។ ហន្ទ កិកិនិ ឥមំ ចីវរំ យថាសំហដំ ហរិត្វា និក្ខិបិត្វា យថា កិក្ខុនីសង្ឃោ ចិរដ្ឋិតិកំ អាកង្ខតិ តថា ឥមំ ចីវរំ ចារុបិត្វា កិក្ខុនីសង្ឃស្ស បិដ្ឋតោ បិដ្ឋតោ អាកឌ្ឍាតិ ។ អថខោ សា កិក្ខុនី តំ ចីវរំ

---

1 កត្ថ តេតិបិ ជាយេ ។ ឱ. ម. កហន្តំ ។

សិក្ខាបទទី ៦

(៦៩) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត ជេតវនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ទាយិដ៏មានអាយុជាអ្នកប្រសប់ធ្វើចីវរកម្ម ។ មានកិច្ចនីមួយបូចូលទៅកាន់ទីជិតទាយិដ៏មានអាយុនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយនឹងទាយិដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់ដេរចីវរឲ្យខ្ញុំផង ។ គ្រានោះ ទាយិដ៏មានអាយុក៏ដេរចីវរ ហើយធ្វើកិច្ចជ្រលក់គក់បោកដ៏ល្អរួចធ្វើរួបគំនូរ[1]ត្រង់កណ្តាលចីវរ ស្រេចហើយបរិភុក្តឲ្យកិច្ចនីនោះ ។ គ្រានោះ កិច្ចនីនោះទៅកាន់លំនៅទាយិដ៏មានអាយុ លុះទៅដល់ហើយបាននិយាយនឹងទាយិដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ចីវរបស់លោកម្ចាស់នោះដូចម្តេចទៅ ។ ទាយិឆ្លើយថា ម្នាលប្អូនស្រី ហ៎ា នាងចូរនាំយកចីវរនេះទៅទាំងផ្តត់ហើយទុក កាលណាកិច្ចនីសង្ឃមកទទួលទុកទ ចូរដណ្តប់ចីវរនេះដើរទៅតាមក្រោយ ។

---

១ អដ្ឋកថាថា គួរបង្ហាញបុរសស្ត្រី ធ្វើសណ្ឋានរួមគ្នា មានទាយលាយដោយវត្ថុផ្សេងៗ តាមតំនិតរបស់ខ្លួន ត្រង់កណ្តាលចីវរ ។

យថាសំហដំ ហរិត្វា ឯកិមិតិ្វា យថា កិក្ខុនីសង្ឃេ
ឧភតោ អាគច្ឆតិ តថា តំ ចីវរំ ចារុបិត្វា កិក្ខុនីសង្ឃស្ស
បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ អាគច្ឆតិ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយឆ្ដិ
ទិយឆ្ដិ រិចាចេឆ្ដិ យាវច្ចិដ្ឋិកា ឥមា កិក្ខុនិយោ ឆុត្តិ-
កា អហិរិកាយោ យត្រ ហិ នាម ចីវរេ បដិកា-
ណចិត្តំ ឧដ្ឋាបេស្សន្តីតិ ។ កិក្ខុនិយោ ឃវមាហំសុ
កស្សនំ កម្មន្តំ ។ អយ្យស្ស ទុធាយិស្សាតិ ។ យេបិ
តេ ជិន្នកា ឆុត្តកា អហិរិកា តេសំបិ ឃវំបំ ន
សោកេយ្យ កឹ បន អយ្យស្ស ទុធាយិស្សាតិ ។ អថខោ
តា កិក្ខុនិយោ កិក្ខុនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ យេ
តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទុដ្ឋាយឆ្ដិ ទិយឆ្ដិ
រិចាចេឆ្ដិ កថំ ហិ នាម អាយស្មា ទុធាយិ កិក្ខុនិយា
ចីវរំ សិព្ភេស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ ទុធាយិ កិក្ខុ-
និយា ចីវរំ សិព្ភេសីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ ញាតិកា

ภิกฺขุนีสงฺฆ ก็ตาลณาะ ฯ ลำดับนั้น ภิกษุณีนั้นนำยกจีวรนั้น
ไปตั้งผึ่งแล้วคลี่ดู ครั้นภิกษุณีสงฆ์มาถึงแล้วนั่งบนอาสนะที่ปูลาดไว้
จีวรนั้นเสียแล้วไปตามเดิม ฯ ภิกฺขุนีสงฺฆ ก็ตาลณาะ ฯ
มนุสฺสา ตำหนิ ติเตียน โพนทะนาว่า ภิกษุณีอัมพาล
นี้เป็นสตรีไม่ละอาย ไม่รู้จักความละอาย เป็นสตรีอลัชชี ไม่มี
สมบัติคือความละอาย ฯ ภิกฺขุนี ตำหนิ ประณาม ว่ากล่าวสตรี
นั้นว่า นี้เป็นการงานของใครกัน ฯ ภิกษุณีตำหนิแล้วถามว่า
นี้เป็นการงานของใครกันหนอ ฯ พวกภิกษุณีบอกว่า
ชนตำหนิใด เป็นสตรีไม่ละอาย ไม่รู้จักความละอาย เป็นสตรีอลัชชี
ไม่มีสมบัติคือความละอาย ชนนั้นยังไม่ถึงความเลื่อมใสในพระศาสดา
ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในพระธรรม ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในพระสงฆ์
ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในสิกขา ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในสามีจิกรรม
ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในพระวินัย ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในพระปาติโมกข์
ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในอุเทศ ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในปาติโมกขุทเทส
ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในสิกขาบท ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในอุโบสถ
ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในปวารณา ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในสังฆกรรม
ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในภิกษุ ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในภิกษุณี
ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในอุบาสก ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในอุบาสิกา
ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในสิกขมานา ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในสามเณร
ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในสามเณรี ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในอุปาสก
ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในอุปาสิกา ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในมารดา
ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในบิดา ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในพระอรหันต์
ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในพระอนาคามี ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในพระสกทาคามี
ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในพระโสดาบัน ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในผู้ปฏิบัติ
เพื่อบรรลุพระโสดาบัน ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในผู้ปฏิบัติเพื่อบรรลุพระสกทาคามี
ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในผู้ปฏิบัติเพื่อบรรลุพระอนาคามี ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในผู้ปฏิบัติ
เพื่อบรรลุพระอรหันต์ ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในผู้ปฏิบัติเพื่อบรรลุพระปัจเจกโพธิ
ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในผู้ปฏิบัติเพื่อบรรลุพระสัมมาสัมโพธิ ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในพระตถาคต
ยังไม่ถึงความเลื่อมใสในพระตถาคตผู้ทรงพระนามว่าอย่างนี้ ฯ ภิกษุณีนั้น
ได้ยินได้ฟังข่าวนี้ของภิกษุณีนั้น ฯ ภิกษุณีนั้นได้ยินได้ฟังข่าวนี้ของภิกษุณีนั้น
ฯ ภิกษุณีนั้น

เตน ขฺวายํ อญฺญาตกาติ ฯ อญฺญาตกา ภคินี ฯ อญฺญาตกา มาตุยปิ อญฺญาตกายปิ ยา ปิตุสฺสาปิ ภคินิโย ปิตุสฺสาปิ ภคินิโย มาตุยาปิ ภคินิโย มาตุยาปิ ภคินิโย ปิตุสฺสาปิ ภคินิโย ปิตามหสฺสาปิ ภคินิโย มาตามหสฺสาปิ ภคินิโย มาตุยาปิ ภคินิโย ปิตามหสฺสาปิ ภคินิโย มาตามหสฺสาปิ ภคินิโย ปิตุสฺสาปิ ภคินิโย ปิตามหสฺสาปิ ภคินิโย มาตามห

របស់អ្នកឯង ឬមិនមែនជាញាតិទេ ។ ខ្ញុំយកិកុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស មិនមែនជាញាតិទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា នែមោឃបុរស ប្រុសដែលមិនមែនជាញាតិ រមែងមិនស្គាល់កម្មដ៏សមគួរក្តី មិនសមគួរក្តី កម្មជាទីជ្រះថ្លាក្តី មិនជាទីជ្រះថ្លាក្តី របស់ស្ត្រីដែលមិនមែនជាញាតិទេ នែមោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមគួរនឹងដេរចីវរឲ្យកិកុនីមិនមែនញាតិទេ នែមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនទាំងឲ្យជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយ ដេរឯងឬប្រើគេឲ្យដេរនូវចីវរឲ្យកិកុនីមិនមែនញាតិ (កិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៦៦) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាឋដិកកណ្ឌ ។ កិកុនីដែលមិនបានជាប់តវ៉ាគ្នាមកអំពីចំណែកខាងមាតាក្តី អំពីចំណែកខាងបិតាក្តី ដរាបអំពីគូដំណដីតាជាគំរប់ ៧ ហៅថាមិនមែនញាតិ ។ ស្ត្រីដែលបានឧបសម្បទាហើយក្នុងសង្ឃពីចំណែកហៅថា កិកុនី ។ បណ្តាចីវរ ៦ យ៉ាង ចីវរណាមួយ យ៉ាងតូចបំផុតល្មមកំប្លុងបាន ហៅថា ចីវរ ។ ពាក្យថា ដេរឯង គឺកិក្ខុដេរដោយខ្លួនឯង

ចាចិត្តិយស្ស ។ សិក្ខាបេយ្យាតិ អញ្ញំ អាណាបេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ សកឹ អាណាត្តោ ពហុកំបិ សិក្ខេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(៦៧) អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញី ចីវរំ សិក្ខេតិ ឯ សិក្ខាបេតិ ឯ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញាតិកាយ វេមតិកោ ចីវរំ សិក្ខេតិ ឯ សិក្ខាបេតិ ឯ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញី ចីវរំ សិក្ខេតិ ឯ សិក្ខាបេតិ ឯ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឯកតោ ឧបសម្បន្នាយ ចីវរំ សិក្ខេតិ ឯ សិក្ខាបេតិ ឯ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ញាតិកាយ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(៦៨) អនាបត្តិ ញាតិកាយ ចីវរំ បវេត្វា អញ្ញំ បរិក្ខារំ សិក្ខេតិ ឯ សិក្ខាបេតិ ឯ សិក្ខមានាយ សាមណេរិយា ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ឆដ្ឋសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយពាល់ៗផ្លូវម្ភៃ ។ ពាក្យថា ប្រើគេឲ្យដេរ គឺកិក្ខុបង្គាប់អ្នកដទៃឲ្យដេរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុបង្គាប់តែម្តង អ្នកទទួលបង្គាប់ដេរច្រើនដង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ(តែមួយ) ។

(៦៧) **កិក្ខុនីមិនមែនញាតិ** កិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនញាតិមែន ហើយដេរឯង៏ក្តី ប្រើគេឲ្យដេរក្តីនូវចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ៏ ។ កិក្ខុនីមិនមែនញាតិ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយដេរឯង៏ក្តី ប្រើគេឲ្យដេរក្តីនូវចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុនីមិនមែនញាតិ កិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ ហើយដេរឯង៏ក្តី ប្រើគេឲ្យដេរក្តីនូវចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុដេរឯង៏ក្តី ប្រើគេឲ្យដេរក្តីនូវចីវរដើម្បីកិក្ខុនីដែលបានឧបសម្បទាអំពីសង្ឃតែមួយចំណែក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុនីជាញាតិ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនញាតិ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុនីជាញាតិ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុនីជាញាតិ កិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិមែន មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

(៦៨) អាបត្តិមិនមានដល់កិក្ខុដែលដេរចីវរដល់កិក្ខុនីជាញាតិ ដល់កិក្ខុដែលដេរឯង ឬប្រើគេឲ្យដេរនូវបរិក្ខារដទៃក្រៅពីចីវរ (ឲ្យកិក្ខុនី) ឲ្យសិក្ខមានាឬ ឲ្យសាមណេរី ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ

(៦៩) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ សំវាសាយ បក្កន្តានមញ្ញំ បដិបដ្ឋិំ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ យថេវ មយំ សម្ប-ដាបតិកា[1] អាហិណ្ឌាម បរមេវមេ សមណា សក្យ-បុត្តិយា ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ អាហិណ្ឌិស្សន្តិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ទុដ្ឋាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ ភគវតោ ហិ ជាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ សំវាសាយ បក្កន្តានមញ្ញំ បដិបដ្ឋិស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ភន្តេ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ សំវាសាយ បក្កន្តានមញ្ញំ បដិបដ្ឋថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា ភគវតោ ហិ ជាម

---

១ ឱ. ម. សបដាបតិកា ។

សិក្ខាបទទី ៧

(៦៩) សម័យនោះឯង ព្រះសព្វញ្ញុពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ បបួលភិក្ខុនីដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជាមួយគ្នា ។ មនុស្សពាំងឆ្ងាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា យើងពាំងឆ្ងាយមានប្តីប្រពន្ធដើរទៅយ៉ាងណា សមណៈពាំងឆ្ងាយនេះ ជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រដើរទៅមួយអន្ទឿដោយភិក្ខុនីពាំងឆ្ងាយ យ៉ាងនោះឯង ។ ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយបានឮពាក្យមនុស្សពាំងឆ្ងាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុពាំងឆ្ងាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមបើឆព្វគ្គិយភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ បបួលភិក្ខុនីដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជាមួយគ្នាទេ ។ បេ ។ ព្រះអង្គតែាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្ងាយ ឮថាអ្នកពាំងឆ្ងាយ បបួលភិក្ខុនីដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជាមួយគ្នា ពិតមែនឬ ។ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុពាំងឆ្ងាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសពាំងឆ្ងាយ អ្នកពាំងឆ្ងាយមិនគួរទើបបបួលភិក្ខុនី

ตุมฺเห หොยปุริสา กิกฺขุนิยา สទ្ធឹ សំវិหាย ฯกฺกฺขา-
ณมกฺกំ បដិបជ្ជិสฺสថ เนตំ หොยปุริสา อปฺปสนฺนានំ
วา បสาទาย ฯเป ฯ ฯาฏฺฐ បน กิกฺขវ ๔ม
สิกฺขาបទំ อุទฺทิเสยฺยาថ យោ បน กิกฺขุ กิกฺขุนิยา
สទ្ធឹ សំវិหาย ฯกฺกฺขาณมกฺกំ បដិបជ្เชยฺย អนฺตមសោ
តាមณฺฑูปฺปิ ចាចិត្តยนฺติ ฯ ฯาฏฺฐิនំ กกวតา กิกฺขុនំ
สิกฺขาបទំ បញฺญตฺตំ หොតិ ฯ

(๗๐) តេน ខោ បน สมเยน สมฺพหุลา กิกฺขุ ච
กิกฺขุนิยោ ච สาเกតา สาวตฺถิ์ อทฺธาณมคฺคปฺปដិបជ្ชา
หොนฺติ ฯ อថខោ តา กิกฺขุนิยោ เต กิกฺขุ បស្សิตฺวา
ฯតณเวจุ์ มយំបิ អยฺยេหิ สទ្ធឹ គมิสฺสามาតិ ฯ ณ
ภគินิ คมฺยតิ กิกฺขุนิยา สទ្ធឹ សំវិหาย ฯกฺกฺขา-
ณมกฺกំ បដិបជ្ជิตุ์ តុมฺเห ภ បឋมំ คច្ឆថ มยំ ภ
គมิสฺสามาតិ ฯ អยฺยา คเณ អគฺคបุริสา អยฺยา
វ បឋมំ គច្ឆนฺตិ ฯ អថខោ តាสំ กิกฺขุนីនំ
បច្ឆา គច្ឆนฺตีនំ អนฺตรมគฺเค จោរา อច្ឆិទฺทิสุ ថេវ

ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជាមួយគ្នាទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យដុះថ្ងាដល់ជនដែលមិនទាន់ដុះថ្ងាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយបបួលភិក្ខុនីដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីកាន់ទីជាលង្វែកនៃស្រុក១ (ភិក្ខុនោះ)ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគបញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៧០) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីឆ៍ភិក្ខុនីទាំងឡាយច្រើនរូប ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយអំពីក្រុងសាកេតទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ កាលនោះ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ឃើញពួកភិក្ខុនោះហើយ បាននិយាយពាក្យនេះថា យើងទាំងឡាយនឹងទៅជាមួយនឹងលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះឆ្លើយថា ម្នាលនាង ការដែលភិក្ខុបបួលភិក្ខុនីដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជាមួយគ្នាមិនគួរទេ នាងទាំងឡាយទៅមុនចុះ។ យើងទាំងឡាយនឹងទៅមុន ។ ភិក្ខុនីទាំងនោះឆ្លើយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់ទាំងឡាយជាបុរសដ៏ប្រសើរ គួរតែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តទៅមុន ។ កាលភិក្ខុនីទាំងនោះដើរទៅជាខាងក្រោយនៃភិក្ខុទាំងឡាយដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ចោរទាំងឡាយក៏ដណ្តើមយក (ចាត្រនឹងចីវរ) ផង

ទូសេសុញ្ញ[1] ។ អថខោ តា កិក្ខុនិយោ សាវត្ថិំ គន្ត្វា កិក្ខុនីនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ កិក្ខុនិយោ កិក្ខូនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ កិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ ធម្មឹ កថំ កត្វា កិក្ខូ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ កិក្ខវេ សត្តកមនីយេ មត្តេ សាសង្កសម្មតេ សប្បដិភយេ កិក្ខុនិយា សន្តិ សំវិជាយ ឯកទ្ធានមគ្គំ បដិបជ្ជិតុំ វា។ បន កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ កិក្ខុនិយា សន្តិ សំវិជាយ ឯកទ្ធានមគ្គំ បដិបជ្ជេយ្យ អន្តមសោ គាមន្តរម្បិ អញ្ញត្រ សមយា ទាចិត្តិយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ សត្តកមនីយោ ហោតិ មត្តោ សាសង្កសម្មតោ សប្បដិភយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។

(៧១) យោ បជានតិ យោ យានិសោ ។បេ។ កិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ កិក្ខូតិ ។ កិក្ខុនី ជាម ឧភតោសង្ឃេ ឧបសម្បន្នា ។

---

๑ ឩ. ម. អដ្ឋកថាសុ ច ទូសេសុំ ច ។

ប្រទុស្តផង (កំហែងធ្វើសេវនកិច្ច) ក្នុងកាលនោះឯង ។ ទើបភិក្ខុនី
ទាំងនោះទៅដល់ក្រែងសាវត្ថី ក៏ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ពួកភិក្ខុនី ។ ពួកភិក្ខុនី
ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ពួកភិក្ខុ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់
ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកទាំងឡាយបបួលភិក្ខុនីដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយជា
មួយគ្នា ក្នុងផ្លូវដែលគួរនឹងទៅដោយមានគ្នាជាពួកដែលគេសន្មតថា
ប្រកបដោយសេចក្តីរង្កៀស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុ
ណាមួយបបួលភិក្ខុនីដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅ
សូម្បីទៅកាន់ទីជាលង្វែកនៃស្រុក ១ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវ
លែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺផ្លូវដែលគួរនឹងទៅ
ដោយមានគ្នាជាពួក ១ ដែលគេសន្មតថាប្រកបដោយសេចក្តីរង្កៀស ១
ដែលប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ១ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(៧១) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១
នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុនី គឺស្ត្រីដែលបានឧបសម្បទា

สงฺฆสฺส ฯเปฯ ฯ สมฺมาวาจาย กมฺมสฺส กตตฺตา กมฺมสฺส
อยฺย กมฺมสฺส อยฺย กมฺมสฺส กตตฺตา อฏฺฐ ฯ หายฺยา ฯ
ปเร ฯ กมฺมสฺสาติ สมฺมาทหาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
อนฺตมโส ตามนฺตารมฺปีติ กุกฺกุฏสมฺปาเต ตาเม ตา-
มนฺตาเร[1] อาปตฺติ ถาจิตฺติยสฺส ฯ อตามเก อารญฺเ
อฑฺฒโยชเน อฑฺฒโยชเน อาปตฺติ ถาจิตฺติยสฺส ฯ
อญฺญตฺร สมยาติ ฐเปตฺวา สมยํ ฯ สตฺตกมฺมีโย
ชาม มกฺโข น สกฺกา โหตุ วินา สตฺเตน กาตุ ฯ
สาสงฺกิ ชาม ตสฺมึ มกฺเข โจทนา นิวตฺตติ สาเสน
นิสฺสฏฺโ กุลฺลตาสาเส นิสฺสฏฺโ ปิโลตาสาเส นิสฺสฏฺโ
นิสีโลกาสาเส นิสฺสฏฺโ นิปโลกาสาเส นิสฺสฏฺโ ฯ
สปฺปฏิภยํ ชาม ตสฺมึ มกฺเข โจเรหิ มนุสฺสา หาตา

---

๑ ฉ. ม. ตามนฺตเร ตามนฺตเร ฯ

កន្ទុកគោសង្ឃ ។ ពាក្យថា ជាមួយគ្នា សេចក្តីថា ពួកជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា បបួល គឺបបួលគ្នាថា ម្នាលនាង យើងទាំងឡាយនឹងទៅ បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងទាំងឡាយនឹងទៅ បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងទាំងឡាយនឹងទៅ ម្នាលនាង យើងទាំងឡាយនឹងទៅ យើងទាំងឡាយនឹងទៅកន្លែងនេះ ឬកន្លែងស្អែក កន្លែងខាងស្អែក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពាក្យថា ដោយហោចទៅសូម្បីទៅកាន់ទីជាលំអែកនៃស្រុក ១ សេចក្តីថា (កិក្ខុបបួលកិក្ខុនីដើរជាមួយគ្នាទៅ) កន្លែងជាចន្លោះនៃស្រុក កន្លែងស្រុកមានចម្ងាយល្មមមានហើរទៅដល់ (គឺ ១រយៈមានហើរ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ (កិក្ខុបបួលកិក្ខុនីដើរជាមួយគ្នាទៅ) កន្លែងព្រៃដែលមិនមែនស្រុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ៗកន្លះយោជន៍ ។ ពាក្យថា រៀវលែងតែមានសម័យ សេចក្តីថា លើកទុកតែមានសម័យ ។ ដែលហៅថា ផ្លូវដែលគួរនឹងទៅ ដោយមានគ្គីគាជាពួក គឺផ្លូវដែលបុគ្គលឥតមានគ្គីគាមិនអាចដើរទៅបាន ។ ដែលហៅថា ផ្លូវប្រកបដោយសេចក្តីរង្កៀស គឺកន្លែងដែលចោរអាស្រ័យនៅក៏ជាកដ កន្លែងដែលចោរបរិភោគអាហារក៏ជាកដ កន្លែងដែលចោរឈរនៅក៏ជាកដ កន្លែងដែលចោរអង្គុយក៏ជាកដ កន្លែងដែលចោរដេកក៏ជាកដ ក្នុងផ្លូវនោះ ។ ដែលហៅថា ផ្លូវប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ គឺផ្លូវនោះដែលចោរទាំងឡាយ សម្លាប់មនុស្សក៏ជាកដ

ន៑ិសជ្ជន្តិ វិលុត្តា ន៑ិសជ្ជន្តិ អាកោដិតា ន៑ិសជ្ជន្តិ ។ សប្ប-
ដិភយំ កត្វា អប្បដិភយំ បស្សិត្វា[1] ឧយ្យោជេតព្ពា
កច្ចេ កត៑ិនិយោតិ ។

[៧២] សំវិធហិតេ សំវិធហិតសញ្ញី ឯកង្គុឡមត្តំ
បដិបជ្ជតិ អន្តមសោ តាមន្តរម្បិ អញ្ញត្រ សមយា
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ សំវិធហិតេ វេមតិកោ ឯ-
កង្គុឡមត្តំ បដិបជ្ជតិ អន្តមសោ តាមន្តរម្បិ អញ្ញត្រ
សមយា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ សំវិធហិតេ អសំវិធ-
ហិតសញ្ញី ឯកង្គុឡមត្តំ បដិបជ្ជតិ អន្តមសោ តាមន្ត-
រម្បិ អញ្ញត្រ សមយា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ កិក្ខុ
សំវិធហតិ កិក្ខុនី ន សំវិធហតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
អសំវិធហិតេ សំវិធហិតសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
អសំវិធហិតេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អសំ-
វិធហិតេ អសំវិធហិតសញ្ញី អនាបត្តិ ។

---

๑ ម. វស្សិត្វា ។ ម. វស្សេត្វា ។

ปูรณ์มนุสฺสภูตคฺคาหาปกสฺส ๆ ภิกฺขุเปสิ ภนฺเต ภควตา ปญฺจ เวรานิ ปฏิวิรตสฺส ๆ ภิกฺขุ ปาราชิกา โหติ ๆ ภิกฺขุ ปาราชิกา โหติ ๆ ภิกฺขุ ปาราชิกา โหติ

(៧៣) អនាបត្តិ សមយេ អសំវិទហិត្វា កច្ឆន្តំ កិញ្ចិទេ សំវិទហតិ កិញ្ចិ ន សំវិទហតិ វិសញ្ញិតេន កច្ឆន្តំ អាបទាសុ ខិត្តចិត្តស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

(៧៣) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលមានសម័យ ដល់ភិក្ខុដែលមិនបានបបួលភិក្ខុនីហើយដើរទៅ ដល់ភិក្ខុដែលភិក្ខុនីបបួល តែភិក្ខុមិនបានបបួល ដល់ភិក្ខុនឹងភិក្ខុនីដែលទៅដោយឫទ្ធិសង្កេត ដល់ភិក្ខុដែលទៅ(ជាមួយនឹងភិក្ខុនី)ដោយមានសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ភិក្ខុឆ្កួត ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ

(៧៤) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិ-
យំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុ-
នីហិ សទ្ធិំ សំវាសាយ ឯកាគារំ អភិរូហន្តិ ។ មនុស្ស
ទុដ្ឋាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ យថេវ មយំ សប្បជាប-
តិកា ឯកាគារិយេ ភោគេ ភុញ្ជាម ឯវមេវមេ សមណា
សក្យបុត្តិយា ភិក្ខូនីហិ សទ្ធិំ សំវាសាយ ឯកាគារិយេ
ភោគេ ភុញ្ជន្តីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ
ទុដ្ឋាយន្តានំ ខិយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខូ
អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ
កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ
សំវាសាយ ឯកាគារំ អភិរូហិស្សន្តីតិ ។ អថខោ
តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថ-
ខោ ភគវា ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ
ភុម្ហេ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ សំវាសាយ ឯកាគារំ

សិក្ខាបទទី ៨

(៧៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេត-
វន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយបបួលពួកភិក្ខុនីឡើងដំរីតូច ១ ជាមួយគ្នា ។ មនុស្ស
ទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា យើងទាំងឡាយមានប្តី
ប្រពន្ធដំរីលេងលើតូច ១ យ៉ាងណា សមណៈទាំងឡាយនេះជាកូនចៅព្រះ
ពុទ្ធជាសក្យបុត្រ បបួលពួកភិក្ខុនីដំរីលេងលើតូច ១ ជាមួយគ្នាយ៉ាងនោះ
ឯង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល
បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ឆព្វគ្គិយភិក្ខុ
ទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងបបួលពួកភិក្ខុនីឡើងដំរីតូច ១ ជាមួយគ្នាទេ ។ ទើប
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់សួរចំពោះឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងពេល
នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយបបួលពួកភិក្ខុនីឡើងដំរីតូច

อภิรูหาปาตุ ฯ สงฺฆ ภคฺคาตุ ฯ วิสาขาหิ พุทฺธา ภคฺคา ภคฺคตรา หิ นาม สุทฺธา มหาปุริสา ภิกฺขุนีหิ สทฺธึ สมาคนฺตฺวา อภิรูหิสฺสนฺติ เนตฺถ มหาปุริสา อปฺปสนฺนานญฺจ ปสาทนาย ฯเปฯ ปาฏิเทสนียนฺติ ภิกฺขุ ปน ภิกฺขุนึ สงฺฆาทิเสสาปตฺติยา จ ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา สทฺธึ สมาคนฺตฺวา อภิรูหาเปยฺย อุทฺธฏฺฐามิยา[๑] วา อโนตามิยา วา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ปาฏิเทสนียนฺติ ภิกฺขุนึ สงฺฆาทิเสสาปตฺตึ ปญฺญตฺตนฺติ ฯ

(๗๔) เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ภิกฺขู จ ภิกฺขุนิโย จ สาเกตา สาวตฺถึ อทฺธานมคฺคปฺปฏิปนฺนา โหนฺติ ฯ อนฺตรามคฺเค นที อุตฺตรีตฺวา[๒] โหติ ฯ อถ โข ตา ภิกฺขุนิโย เต ภิกฺขู ปจนฺตเรปิ มยิเม อยฺยาหิ สทฺธึ อุตฺตริสฺสามาติ ฯ น ภทนฺเต กปฺปติ ภิกฺขุนิยา สทฺธึ สมาคนฺตฺวา อภิรูหิตุนฺติ สุทฺธาปิ มยนฺติ อุตฺตริสฺสามาติ ฯ

๑ อุทฺธาปิตาย ปาฬิ ฯ ๒ ม. ตรีตฺวา ฯ

ជាមួយគ្នា ពិតមែនឬ ។ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរទេ ឯបបួលពួកភិក្ខុនីឡើងដំរែកូក ១ ជាមួយគ្នាទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយបបួលភិក្ខុនីឡើងដំរែកូក ១ ជាមួយគ្នា ទៅច្រាសទឹកក្តី ទៅបណ្តាយទឹកក្តី (ភិក្ខុនោះ)ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៧៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីឆព្វគ្គិយភិក្ខុនីទាំងឡាយច្រៀនរបៃ ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយអំពីក្រុងសាកេតទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីកណ្តាលផ្លូវមានស្ទឹង ១ ដែលគេតែងតែឆ្លង ។ ទើបភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះបានពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយនោះថា យើងទាំងឡាយនឹងឆ្លងមួយអន្ទឹរដោយលោកម្ចាស់ទាំងឡាយដែរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះឆ្លើយថា ម្នាលនាង ការដែលភិក្ខុបបួលភិក្ខុនីឡើងដំរែកូក ១ ជាមួយគ្នា មិនគួរទេ (បើដូច្នោះ) នាងទាំងឡាយឆ្លងទៅមុនឬ ។ យើងទាំងឡាយនឹងឆ្លងទៅមុន ។

អយ្យា កន្តេ អក្ខបុរិសោ អយ្យា វ បឋមំ ខុត្តរន្តិ ។ អថខោ តាសំ កិក្ខុនីនំ បច្ឆា ខុត្តរន្តីនំ ចោភ អច្ឆិន្ទិំសុ ចេវ ទូសេសុញ្ច ។ អថខោ តា កិក្ខុនិយោ សារត្តា កច្ឆា កិក្ខុនីនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ កិក្ខុនិយោ កិក្ខូនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ កិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មិំ និទានេ ឯតស្មិំ បករណេ ធម្មិំ កថំ កត្វា កិក្ខូ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ កិក្ខវេ តិរិយន្តរណាយ កិក្ខុនិយា សន្តិំ សំវិជាយ ឱកជាវំ អភិរូហិតុំ ឱវញ្ច បន កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ កិក្ខុនិយា សន្តិំ សំវិជាយ ឱកជាវំ អភិរូហេយ្យ ខុទ្ទង្កាមិធំ វា អនង្កាមិធំ វា អញ្ញត្រ តិរិយន្តរណាយ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(๗๖) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ កិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មិំ អត្ថេ អធិប្បេតោ កិក្ខូតិ ។ កិក្ខុនី ជាម ឧភតោសង្ឃេ ឧបសម្បន្នា ។ សន្តិន្តិ ឱកតោ ។ សំវិជាយាតិ អភិរូហាម កតិនិ

កិក្ខុនីទាំងឡាយឆ្លើយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ជាបុរសដ៏ប្រសើរ លោកម្ចាស់ទាំងឡាយចូរឆ្លងទៅមុនចុះ ។ កាលកិក្ខុនីទាំងឡាយនោះឆ្លងទៅជាមាន់គ្រាយ ចោរទាំងឡាយក៏ដណ្តើមយក (ចាត្រនឹងចីវរ)ផង ប្រទុស្តផងក្នុងកាលណោះ ។ លុះកិក្ខុនីទាំងឡាយនោះទៅដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ ក៏ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់កិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ពួកកិក្ខុនីក៏ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកកិក្ខុក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រេកធ្លឹងដោយធម្មីកថាហៅកិក្ខុទាំងឡាយមក ហើយត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុបបួលកិក្ខុនីឡើងជិះទូក ๑ ជាមួយគ្នាដើម្បីឆ្លងទន្លឹង ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយបបួលកិក្ខុនីឡើងជិះទូក ๑ ជាមួយគ្នា ទៅច្រាសទឹកក្តី ទៅបណ្តាយទឹកក្តី (កិក្ខុនោះ)ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវលែងតែការឆ្លងទន្លឹង ។

(๗๖) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ๑ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ បេ ។ ដែលហៅថា កិក្ខុនី ឧបសម្បទាក្នុងសំណាក់នៃទុកតោសង្ឃ[๑] ។ ពាក្យថា ជាមួយគ្នា គឺពួកជាមួយ ។ ពាក្យថា បបួល គឺបបួលគ្នាថា ម្នាលនាង យើងទាំងឡាយ

๑ សង្ឃ៤ពីរពួក គឺភិក្ខុសង្ឃ ๑ ភិក្ខុនីសង្ឃ ๑ ។

อกิริยาย อยญฺจ อกิริยาย อยญฺจ อกิริยาย กตตฺตา จ หิ ยญฺจ ปน จ อกิริยาติ สพฺพตฺถ ทุกฺกฏสฺส ฯ กิญฺจาปิ อกิริยา อญฺญตฺร กิญฺจิ อกิริยาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กิญฺจาปิ อญฺญตฺร กิญฺจิ อกิริยาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อุภโต[๑] จ อกิริยาย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อุทฺธมฺมนฺติ อุชฺชานิกาย ฯ อโธมนฺติ อุชฺชานิกาย ฯ อญฺญตฺร ตถิยนฺตฺวาณายาติ ปเทน ตถิยนฺตฺวาณา[๒] ฯ กุกฺกุจฺจสมฺปาเต ตาเย ตายนฺตเร ตายนฺตเร อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อตายเก อญฺเญ อญฺญยาเนน อญฺญยาเนน อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๗๗) สงฺฆาทิเสเส สงฺฆาทิเสสสญฺญี ฆเนน ฆนสงฺฆาฏิยา อกิริยาย อุทฺธมฺมนฺติ จ อโธมนฺติ จ อญฺญตฺร ตถิยนฺตฺวาณาย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ สงฺฆาทิเสเส วิมติเก ฆเนน ฆนสงฺฆาฏิยา อกิริยาย อุทฺธมฺมนฺติ จ

---

๑ ฉ. ม. อุภโย ฯ ๒ ฉ. ตถิยนฺตฺวาณาย ฯ

នឹងឡើងដំរែកូនបពិត្រលោកម្ចាស់ យើងចាំងឡាយនឹងឡើងដំរែកូន បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងចាំងឡាយនឹងឡើងដំរែកូន ម្នាលនាង យើងចាំងឡាយនឹងឡើងដំរែកូន យើងចាំងឡាយនឹងឡើងដំរែកូនកងថ្ងៃនេះ ឬកងថ្ងៃស្អែក កងថ្ងៃខានស្អែក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលកិក្ខុនីឡើងដំរែកូន កិក្ខុក៏ឡើងដំរែដែរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលកិក្ខុឡើងដំរែកូន កិក្ខុនីក៏ឡើងដំរែដែរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុនឹងកិក្ខុនីឡើងដំរែកូនស្មើគ្នា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ទៅច្រាសទឹក សេចក្តីថា នាវាទៅទីខាងលើទឹក ។ ពាក្យថា ទៅបណ្តោយទឹក សេចក្តីថា នាវាទៅទីខាងក្រោមទឹក ។ ពាក្យថា រៀវលែងតែការឆ្លងទន្លឹង សេចក្តីថា លើកទុកតែការឆ្លងទន្លឹង ។ (កិក្ខុបបួលកិក្ខុនីឡើងដំរែកូន) ទៅកងស្រែកចម្ងាយមានល្មមហើរទៅដល់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗចន្លោះស្រែក ។ (កិក្ខុបបួលកិក្ខុនីឡើងដំរែកូន) ទៅកងវៃព្រមិនមែនជាស្រែក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗកន្លះយោជន៍ ។

(๗๗) ការដែលបានបបួលហើយ កិក្ខុសំគាល់ថា បានបបួលគ្នាមែន ហើយឡើងដំរែកូនជាមួយគ្នា ទៅច្រាសទឹកក្តី ទៅបណ្តោយទឹកក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវលែងតែការឆ្លងទន្លឹង ។ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យកងការដែលបានបបួលគ្នា ហើយឡើងដំរែកូនជាមួយគ្នា ទៅច្រាសទឹកក្តី

អញ្ញោ គាមំ វា អញ្ញំ តិរិយន្តរណាយ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ សំវិធហិត្វា អសំវិធហិតសញ្ញី ឯកាទសាហំ អតិក្កាមេតិ ទុក្កដស្ស ។ គាមំ វា អញ្ញំ តិរិយន្តរណាយ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ តិក្ខត្តុំ សំវិធហតិ តិក្ខត្តុំ ន សំវិធហតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អសំវិធហិត្វា សំវិធហិតសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អសំវិធហិត្វា វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អសំវិធហិត្វា អសំវិធហិតសញ្ញី អនាបត្តិ ។

[๗๘] អនាបត្តិ តិរិយន្តរណាយ អសំវិធហិត្វា អតិក្កាមេតិ តិក្ខត្តុំ សំវិធហតិ តិក្ខត្តុំ ន សំវិធហតិ វិសង្កេតេន អតិក្កាមេតិ អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ទៅបណ្តោយទឹកក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវលែងតែធ្លុងទទឹង ។ ការដែលបានបបួលគ្នា កិកុខ្មុំសំគាល់ថាមិនបានបបួលគ្នា ហើយទៀងដំរូកជាមួយគ្នា ទៅចាសទឹកក្តី ទៅបណ្តោយទឹកក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវលែងតែធ្លុងទទឹង ។ កិកុបបួល កិកុនីមិនបានបបួល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនបានបបួលគ្នាទេ តែកិកុសំគាល់ថា បានបបួលគ្នាហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនបានបបួលគ្នាទេ តែកិកុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនបានបបួលគ្នាទេ កិកុសំគាល់ថា មិនបានបបួលគ្នាមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(៧៨) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិកុដែលធ្លុងទទឹង ដល់កិកុដែលមិនបានបបួលកិកុនីហើយទៀងដំរូក ដល់កិកុដែលមិនបានបបួលកិកុនី តែកិកុនីបបួល ដល់កិកុដែលទៀងដំរូកជាមួយនឹងកិកុនីដោយខុសសង្កេតគ្នា ដល់កិកុដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ ដល់កិកុឆ្កួត ដល់កិកុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់ ។

សារមសិក្ខាបទំ

(៧៩) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា ភដ្ដគហោ វិហរតិ វេឌ្ឍុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ជុលុនទ្ធោ កិក្ខុនី អញ្ញតរស្ស កុលស្ស កុលូបិកា[1] ហោតិ និច្ចភត្តិកា ។ តេន ច គហបតិនោ ថេរា កិក្ខូ និមន្តិតា ហោន្តិ ។ អថខោ ជុលុនទ្ធោ កិក្ខុនី បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន តំ កុលំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ គហបតឹ ឯតទវោច កិមិទំ គហបតិ បហូតំ ខាទនីយំ ភោជនីយំ បដិយត្តន្តិ ។ ថេរា មយា អយ្យេ និមន្តិតាតិ ។ កេ បន តេ គហបតិ ថេរាតិ ។ អយ្យា សារិបុត្តោ អយ្យា មហាមោគ្គល្លានោ អយ្យា មហាកច្ចានោ អយ្យា មហាកោដ្ឋិតោ អយ្យា មហាកប្បិនោ អយ្យា មហាចុន្ទោ អយ្យា អនុរុទ្ធោ អយ្យា រេវតោ អយ្យា ឧបាលិ អយ្យា អានន្ទោ អយ្យា រាហុលោតិ ។ កឹ បន តុំ គហបតិ

---

1 ឱ. កុលូបិកា ។

សិក្ខាបទទី ៩

(៧៩) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តវេឡុវន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះ
ឯង កិកុនីឈ្មោះចុល្លនន្ទា ជាដីតុនរបស់ត្រកូល ១ ជាកិកុនីប្រកប
ដោយទិដ្ឋគត្ត ។ ចំណែកគហបតីនោះក៏បានទិមន្តពួកកិកុជាថេរៈទៅ
ផង ។ គ្រានោះឯង កិកុនីឈ្មោះចុល្លនន្ទា ស្លៀកស្បង់ប្រដាប់ដោយ
ចាត្រនិងចីវរ កាន់វេលាព្រឹក ហើយចូលទៅកាន់ត្រកូលនោះ លុះចូល
ទៅដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងគហបតីនោះថា ម្នាលគហបតី
ខាទនីយភោជនីយាហារមានប្រមាណច្រើននេះ គេចាត់ចែងដើម្បីអ្វី ។
គហបតីឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំបានទិមន្តព្រះថេរៈទាំងឡាយ
មកឆាន់ ។ កិកុនីឈ្មោះចុល្លនន្ទាសួរថា ម្នាលគហបតី ព្រះថេរៈ
ទាំងនោះ គឺព្រះថេរៈណាខ្លះ ។ គហបតីឆ្លើយថា ព្រះសារីបុត្ត ជា
ម្ចាស់ ព្រះមោគ្គល្លាន ជាម្ចាស់ ព្រះមហាកច្ចាន: ជាម្ចាស់ ព្រះមហា-
កោដ្ឋិត: ជាម្ចាស់ ព្រះមហាកប្បិន ជាម្ចាស់ ព្រះមហាចុន្ទ ជាម្ចាស់ ព្រះ
អនុរុទ្ធ ជាម្ចាស់ ព្រះរេវត្ត ជាម្ចាស់ ព្រះឧបាលិ ជាម្ចាស់ ព្រះ
អានន្ទ ជាម្ចាស់ ព្រះរាហុល ជាម្ចាស់ ។ កិកុនីឈ្មោះចុល្លនន្ទាឆ្លើយ
ថា ម្នាលគហបតី កាលព្រះថេរៈមហាទាគដ៏ប្រសើរមាននៅទេតើ

មហានាគេ តិដ្ឋមានេ ចេតគេ ជិមន្តេសីតិ ។ គេ បន តេ អយ្យេ មហានាគាតិ ។ អយ្យា នេវនត្តោ អយ្យា គោគាលិគោ អយ្យា កតមោរកតិស្សគោ អយ្យា ខណ្ឌទេវិយា បុត្តោ អយ្យា សមុទ្ទទត្តោតិ ។ អយញ្ហ-រហិ(๑) ទុល្លទច្ចាយ កិត្តិយា អត្តភ ភាវា វិប្បភតា ។ អថ ចេភ(๒) តិត្តិ បរិសីសុ ។ សចេ មហានាគា ខោ តយា ភមាបតិ ជិមន្តិតាតិ ។ តានាទេវ ខោ តុំ អយ្យេ ចេតគេ អភាសិ តានាជំ មហានាគេតិ តេមាតោ(๓) ច ជិត្តិ ជ្ជិ ជិច្ចភត្តញ្ច ឧបច្ឆិន្ទិ(๔) ។ យេ តេ តិត្តិ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចាចេន្តិ ភេជំ ហិ ជាម នេវនត្តោ ជានំ តិត្តិនិមរិចាចិតំ បិណ្ឌ-ចាតំ ភុញ្ជិស្សតីតិ ។ បេ ។ សចេ តិរ តុំ នេវនត្ត ជានំ តិត្តិនិមរិចាចិតំ បិណ្ឌចាតំ ភុញ្ជសីតិ ។

---

๑ ឧ. ម. អយំ ចរហិ ។ ๒ ឧ. ម. អថ តែ ចេភ ។ ๓ ឧ. ម. ឃរតោ ។ ๔ បច្ឆិន្ទិ ។

ហេតុដូចម្តេចក៏អ្នកទៅនិមន្តពួកកូនក្មេងមកវិញ ។ គហបតីសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ព្រះថេរៈមហានាគដ៏ប្រសើរខាំងនោះ មានព្រះនាមដូចម្តេចខ្លះ ។ កិកុនីឈ្មោះថុល្លនន្ទាឆ្លើយថា លោកម្ចាស់ទេវទត្ត លោកម្ចាស់កោកាលិក លោកម្ចាស់កតមោរកតិស្សកៈ លោកម្ចាស់ខណ្ឌទេវីបុត្រ លោកម្ចាស់សមុទ្ទទត្ត ។ កាលកិកុនីឈ្មោះថុល្លនន្ទាកំពុងតែនិយាយពាក្យនេះមិនទាន់អស់នៅឡើយ ។ ស្រាប់តែកិកុជាថេរៈខាំងឡាយចូលមកក្នុងពេលនោះ ។ កិកុនីឈ្មោះថុល្លនន្ទាសួរថា ម្ចាលគហបតី ព្រះថេរៈមហានាគដ៏ប្រសើរខាំងឡាយអ្នកបាននិមន្តហើយ ពិតមែនឬ ។ គហបតីឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ឥឡូវនេះ លោកម្ចាស់បានធ្វើនូវព្រះថេរៈមហានាគដ៏ប្រសើរខាំងឡាយថាជាកូនក្មេង លោកម្ចាស់ត្រឡប់ធ្វើពួកកិកុជាកូនក្មេងថាជាមហានាគដ៏ប្រសើរទៅវិញ (ថាដូច្នោះហើយ) ក៏ចាប់ខាញកិកុនីឈ្មោះថុល្លនន្ទាចេញពីផ្ទះផង និច្ចកត្ត (គឺចង្ហាន់ដែលផ្គត់ផ្គង់ជានិច្ច) ក៏ផ្តាច់បង់ចេញ គឺឈប់ឲ្យតទៅទៀតផង ។ កិកុខាំងឡាយណាមានសេចក្តីជ្រាបច្បាស់ ។ បេ ។ កិកុខាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀលបន្ទុះបង្អាប់ថា ទេវទត្តបានដឹងហើយ មិនគួរនឹងឆាន់បិណ្ឌបាតដែលកិកុនីចាត់ចែងទេ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាលទេវទត្ត ឮថាអ្នកដឹងហើយឆាន់បិណ្ឌបាតដែលកិកុនីចាត់ចែង ពិតមែនឬ ។

สงฺฆํ ภควาติ ฯ วิภาเวติ ตุจฺโฉ ภควา ภวติ หิ ตาย ตุจฺโฉ มោឃปุริส ជានំ តិក្ខត្តុំ បរិចាចិតំ បណ្ឌាចាតំ กุญฺชิสฺสสิ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសาธาយ ฯ เป ฯ ฝาฬฺหา បន តិក្ខត្តុំ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទฺทิเสยฺยาថ យោ បន តិក្ខត្តុ ជានំ តិក្ខត្តុំ បរិចាចិតំ បณ្ឌាចាតំ กุญฺเญยฺย ចាចิตฺตียสฺส ฯ ฝาฬฺหุ ภควาតา តิក្ខត្តុំ สิក្ขาបទំ បญฺญตฺตំ โหติ ฯ

(๘๐) តេន ខោ បន สมเยน អญฺญតโร ภิក្ខุ ภาคหา បฏิสาโร ญาតิกุลំ อគมาสิ ฯ มនុสฺสา ចิรสฺสปิ ภគฺเฆ อาគเตติ สกฺกจฺจំ ภត្តំ អกំสุ ฯ តสฺส กุลสฺส กุลูปิกา ภิក្ខុនี តេ มនุสฺเส ฝតនเวច នេថ អាវุសោ អยฺยสฺส ภត្តន្តิ ฯ អថ ខោ សោ ภิក្ខុ ภควาតา បដิក្ខิตฺตំ ជានំ តិក្ខត្តុំ បរិចាចិតំ បณ្ឌាចាតំ กุญฺชิตฺวន្តิ กุกฺกุจฺจายนฺโต នប្បដิក្ខេยสิ ជាសក្ខិ បិណ្ឌាយ จរิตุំ ឯតฺถาតฺเต อเหាสิ ฯ

ទេវទត្តគ្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា នែមោឃបុរស អ្នកឯងដ៏ឆ្កួតហើយ មិនគួរនឹងឆាន់បិណ្ឌបាតដែលកិក្ខុនីចាត់ចែងទេ ម្នាលមោឃបុរស ការនេះមិនមែនដាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនជាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ កាលដឹងហើយឆាន់បិណ្ឌបាតដែលកិក្ខុនីចាត់ចែង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៨០) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ១រូបចេញពីក្រុងរាជគ្រឹះទៅបួសហើយទៅកាន់ត្រកូលញាតិ។ មនុស្សទាំងឡាយនិយាយគ្នាថាលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើនខាននិមន្តមកយូរហើយ (ថាដូច្នោះហើយ) ក៏នាំគ្នាធ្វើចង្ហាន់ប្រគេនដោយគោរព ។ មានភិក្ខុនីម្នាក់ជាជីតុនរបស់ត្រកូលនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សទាំងឡាយនោះថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យចង្ហាន់ដល់លោកម្ចាស់ចុះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា ការដឹងហើយបរិភោគបិណ្ឌបាតដែលកិក្ខុនីចាត់ចែង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ (សង្ស័យដូច្នោះហើយ) ក៏មិនទទួល (បិណ្ឌបាតនោះ) ហើយមិនអាចនឹងត្រាច់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបាតទៀតផង ក៏អត់ឆ្លាន់កន្លងពេលនោះឯង ។

អថខោ សោ កិក្ខុ អាភមំ កច្ឆា កិក្ខូនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ កិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ ធម្មឹ កថំ កត្វា កិក្ខូ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ កិក្ខវេ បុព្វេ តិហិសមារម្ភេ ជានំ កិក្ខុនីបរិចាចិតំ បិណ្ឌចាតំ ភុញ្ជិតុំ យាវ្ហ បន កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិ-សេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ ជានំ កិក្ខុនីបរិចាចិតំ បិណ្ឌចាតំ ភុញ្ជេយ្យ អញ្ញត្រ បុព្វេ តិហិសមារម្ភា ចាចិត្តិយន្តិ ។

(៨១) យោ បជានាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ កិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ កិក្ខូតិ ។ ជានាតិ ជានាម សាមំ វា ជានាតិ អញ្ញេ វា តស្ស អារោចេន្តិ សា វា អារោចេតិ ។ កិក្ខុនី ជាម ឧភតោសង្ឃេ ឧបសម្បន្នា ។ បរិចាចេតិ ជាម បុព្វេ អជានុកាមានំ អកត្តុកាមានំ អយ្យា ភាណាកោ អយ្យា ពហុស្សុតោ អយ្យា សុត្តន្តិ-កោ អយ្យា វិនយធរោ អយ្យា ធម្មកថិកោ ឥមំ

ទើបភិក្ខុនោះទៅអាចម ហើយច្រាបសេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលចង្ការមានគ្រហស្ថច្រាវព្វជាមុនហើយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលដឹងធាន់ចិណ្ណចាតដែលភិក្ខុនីចាត់ចែងបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភគុណាមួយកាលដឹងហើយធាន់ចិណ្ណ-ចាតដែលភិក្ខុនីចាត់ចែង ត្រូវអាបត្តិចាចិត្តិយ រៀវលែងតែចង្ការដែលគ្រហស្ថបានច្រាវព្វជាមុន ។

(៨១) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី១ នៃចារភដិកកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុដឹងឯងក្តី ជនទាំងឡាយដទៃដឹងហើយច្រាបដល់ភិក្ខុនោះក្តី ភិក្ខុនីនោះច្រាបក្តី ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុនី គឺស្ត្រីដែលបានឧបសម្បទាក្នុងសំណាក់ឧភតោសង្ឃ ។ ដែលហៅថា ចាត់ចែង (គឺភិក្ខុនីនិយាយច្រាបដល់ជន) ដែលមិនចង់ឲ្យ មិនចង់ធ្វើទានក្នុងកាលមុនថា លោកម្ចាស់នេះជាអ្នកពោល លោកម្ចាស់នេះជាពហុស្សុត លោកម្ចាស់នេះ ជាអ្នកចេះព្រះសូត្រ លោកម្ចាស់នេះទ្រទ្រង់វិន័យ លោកម្ចាស់នេះជាធម្មកថិក អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យ (ចង្ការ)

อยฺยสฺส ภควโต อยฺยสฺสาติ ฯลฯ ปริจาเรตีติ ฯ ปิณฺฑาจาโร ปญฺจงฺโค ภิกฺขาจาโร อฏฺฐงฺคิโก ฯ อญฺญตฺร ปุพฺเพ กิริยาหารา ปเรสญฺจ กิริยาหารา ฯ กิริยาหาโร นาม ญาตกา ปวาริตา ภ มกกิริยฺยฺจ ภ ฯ อญฺญตฺร ปุพฺเพ กิริยาหารา กุญฺชิสฺสาหีติ ปฏิกฺขิตฺตา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อเชฺฌาหาเร อเชฺฌาหาเร อาปตฺติ จาริตฺตสฺส ฯ

[๘๒] ปริจาริเต ปริจาริตสญฺญี กุญฺชติ อญฺญตฺร ปุพฺเพ กิริยาหารา อาปตฺติ จาริตฺตสฺส ฯ ปริจาริเต วิมติโก กุญฺชติ อญฺญตฺร ปุพฺเพ กิริยาหารา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปริจาริเต อปริจาริตสญฺญี กุญฺชติ อญฺญตฺร ปุพฺเพ กิริยาหารา อนาปตฺติ ฯ ปกติโก อุปสมฺปชฺชาย ปริจาริตํ กุญฺชติ อญฺญตฺร ปุพฺเพ กิริยาหารา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

ដល់លោកម្ចាស់អគ្គនេះ ចូរឆ្លើ(ចង្ហាន់) ដល់លោកម្ចាស់នេះ កិក្ខុនីនេះ ហៅថា ចាត់ចែង ។ ដែលហៅថា បិណ្ឌបាត បានដល់គោជនទាំង៥ គោជនណាមួយ ។ ពាក្យថា រៀរលែងតែចង្ហាន់ដែលគ្រហស្ថគេប្រាវ្ពជាមុន សេចក្តីថា លើកទុកតែចង្ហាន់ដែលគ្រហស្ថគេឆ្លើមជាមុន ។ ដែលហៅថាគ្រហស្ថប្រាវ្ពគឺជនទាំងឡាយជាញាតិក្តី បិណ្ឌបាតដែលគេបវារណាក្តី ចង្ហាន់ដែលគេតាក់តែងជាប្រក្រតីក្តី ។ កិក្ខុទទួលបិណ្ឌបាតដោយគិតថា អញនឹងឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ រៀរលែងតែបិណ្ឌបាត ដែលគ្រហស្ថប្រាវ្ពជាមុន ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូល ។

(៨២) ចង្ហាន់ដែលកិក្ខុនីចាត់ចែង កិក្ខុសំគាល់ថា កិក្ខុនីចាត់ចែងហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀរលែងតែចង្ហាន់ដែលគ្រហស្ថប្រាវ្ពជាមុន ។ ចង្ហាន់ដែលកិក្ខុនីចាត់ចែង កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ រៀរលែងតែចង្ហាន់ដែលគ្រហស្ថប្រាវ្ពជាមុន ។ ចង្ហាន់ដែលកិក្ខុនីចាត់ចែង កិក្ខុសំគាល់ថា មិនបានចាត់ចែងទេ ទំនងចង្ហាន់ដែលគ្រហស្ថបានប្រាវ្ពជាមុន ហើយឆាន់ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ កិក្ខុឆាន់គោជន ដែលកិក្ខុនីបានឧបសម្បទាកម្មដ៏ឯកគោសង្ឃបានចាត់ចែង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ រៀរលែងតែគោជនដែលគ្រហស្ថគេប្រាវ្ពឧទ្ទិសជាមុន ។

อปริปาจิเต ปริปาจิตสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อปริปาจิเต วิมติโน อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อปริปาจิเต อปริปาจิตสญฺญี อนาปตฺติ ฯ

(๘๓) อนาปตฺติ[๑] ตินฺนานญฺจ ปกติยา สิกฺขมานาย ปริปาจิเต สามเณรี ปริปาจิเต ปญฺจ เภชฺชานิ ปเวตฺวา สพฺพตฺถ อนาปตฺติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

สมนฺตปาสาทิกายํ ภิกฺขุนีวิภงฺคสฺส ปาจิตฺติยกณฺโฑ นิฏฺฐิโต ฯ

---

๑ ม. อนาปตฺติ ปุเพฺร ฯ

កិក្ខុសំគាល់គោជនដែលកិក្ខុនីមិនបានចាត់ចែងថា បានចាត់ចែងទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុសង្ស័យក្នុងគោជនដែលកិក្ខុនីមិនបានចាត់ចែង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុសំគាល់គោជន ដែលកិក្ខុនីមិនបានចាត់ចែងថា មិនបានចាត់ចែង មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(៨៣) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលឆាន់គោជន ដែលគហស្ថ ប្រារព្ធឡើងជាមុន ដល់កិក្ខុដែលឆាន់គោជន ដែលសិក្ខមានាចាត់ចែង ដល់កិក្ខុដែលឆាន់គោជន ដែលសាមណេរីចាត់ចែង អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលឆាន់គោជនចាំងពួនក្រៅពីគោជន ៥ យ៉ាង ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់ ។

ទុសមសិក្ខាបទំ

(៨៤) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ ឧទាយិស្ស បុរាណ-
ទុតិយិកា កិក្ខុនិសុ បត្ថនិតា ហោតិ ។ សា
កិក្ខុនី[1] អាយស្មតោ ឧទាយិស្ស សន្តិកេ អកិក្ខណំ
អាគច្ឆតិ ។ អាយស្មាបិ ឧទាយិ តស្សា កិក្ខុនិយា
សន្តិកេ អកិក្ខណំ គច្ឆតិ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន អាយស្មា ឧទាយិ តស្សា កិក្ខុនិយា សទ្ធឹ
ឯកោ ឯកាយ រហោ និសជ្ជំ កប្បេសិ ។ យេ តេ
កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ
កថំ ហិ នាម អាយស្មា ឧទាយិ កិក្ខុនិយា សទ្ធឹ
ឯកោ ឯកាយ រហោ និសជ្ជំ កប្បេស្សតីតិ
។បេ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ ឧទាយិ កិក្ខុនិយា សទ្ធឹ
ឯកោ ឯកាយ រហោ និសជ្ជំ កប្បេសីតិ ។ សច្ចំ

---

១ ម. ភោត្តកេសុ ន ទិស្សតិ ។

សិក្ខាបទទី ១០

(៨៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ស្ត្រីជាគូវត់ដើមរបស់ខុទាយិដ៏មានអាយុ ចូលក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនីទាំង
ឡាយ ។ ភិក្ខុនីនោះតែងមកកាន់សំណាក់ខុទាយិដ៏មានអាយុរឿយៗ ។
ចំណែកខាងខុទាយិដ៏មានអាយុ តែងទៅកាន់សំណាក់ភិក្ខុនីនោះរឿយៗ ។
គ្រានោះ ខុទាយិដ៏មានអាយុម្នាក់ឯង អង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹង
ភិក្ខុនីនោះតែម្នាក់ឯង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ចុះហេតុ-
អ្វី បានជាខុទាយិដ៏មានអាយុម្នាក់ឯងសម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជា-
មួយនឹងភិក្ខុនីតែម្នាក់ឯង ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលខុទាយិភិក្ខុ
ពុទ្ធថា អ្នកឯងតែម្នាក់ឯងសម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងភិក្ខុនីតែ
ម្នាក់ឯង ពិតមែនឬ ។ ខុទាយិភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ

ภควาติ ฯ วิภชวาติ พุทฺธา ภควา ตญฺจ หิ ตสฺส ภควโต
เมธาวิปุริส กิตฺติสทฺโท สทฺทนฺตรมนุปฺปตฺโต ปณฺฑิโต
พฺยตฺโต เมธาวี พหุสฺสุโต จิรปฏิหานฏฺฐายี ปฏิพโล
ธมฺมญฺจ วินยญฺจ ปฏิสงฺขาตา ภิกฺขูนญฺจ ภิกฺขุนีนญฺจ
อุปาสกานญฺจ อุปาสิกานญฺจ สตฺถา ปาวจนา ปฏิคฺคาหโก
ปจฺจกฺขาตา ธมฺมานญฺจ ปจฺจกฺขาตา ภิกฺขูนญฺจ ภิกฺขุนีนญฺจ
อุปาสกานญฺจ อุปาสิกานญฺจ สตฺถา ปาวจนา ปฏิคฺคาหโก
ตสฺมา ภควาติ ฯ

[๘๙] โย ภควาติ โย ยาทิโส ฯเป ฯ ภิกฺขูติ ฯเป ฯ
อยํ สมฺมุขา อตฺเถ อาคนฺตุโก ภิกฺขูติ ฯ ภิกฺขุนี นาม
อุภโตสงฺเฆ อุปสมฺปนฺนา ฯ สทฺธิวิหาริกา วา โหติ
อาจริยา วา ฯ ยาวตา ภิกฺขู จตฺตาโร โหนฺติ ภิกฺขุนี จ ฯ
ยาวตา นาม จกฺขุสฺส ยาวตา โสตสฺส ยาวตา ฯ จกฺขุสฺส
ยาวตา นาม น สกฺกา โหติ อกฺขีนิ วา นิขนิตฺวา ภมุกา วา
อุกฺขิปิตฺวา นลาฏํ วา อุกฺขิปิตฺวา สีสํ วา อุกฺขิปิตฺวา
ปสฺสิตุนฺติ ฯ โสตสฺส ยาวตา นาม น สกฺกา โหติ
ปกติกถา โสตุนฺติ ฯ
สทฺธิวิหาริกาติ ภิกฺขุนิยา สิกฺขมานาย สามเณริยา

ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងតែម្នាក់ឯង មិនគួរនឹងសម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ជាមួយនឹងកិក្ខុនីតែម្នាក់ឯងទេ នែមោឃបុរស ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំជនទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាវែកែលែងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឧទ្ទេសនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយសម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងកិក្ខុនីតែម្នាក់ឯងក្តី (កិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៨៥) ក្នុងពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាឋដិកកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា កិក្ខុនី គឺស្ត្រីដែលបានឧបសម្បទាកម្មក្នុងសំណាក់ទាំងគោសង្ឃ ។ ពាក្យថា ជាមួយ គឺក្នុងទីជាមួយ ។ ពាក្យថា តែម្នាក់ឯង គឺកិក្ខុនឹងកិក្ខុនី ។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ គឺទីកំបាំងភ្នែក ១ ទីកំបាំងត្រចៀក ១ ។ ដែលហៅថា ទីកំបាំងភ្នែក គឺទីដែលគេមិនចង្អៀតភ្នែក ញាក់ចិញ្ចើមក្តី ឆក់ក្បាលក្តី ក៏មិនអាចនឹងមើលឃើញបាន ។ ដែលហៅថា ទីកំបាំងត្រចៀក គឺទីដែលគេមិនអាចដើម្បីស្តាប់ពាក្យពោលជាប្រក្រតីបាន ។ ពាក្យថា សម្រេចការអង្គុយ សេចក្តីថាកាលកិក្ខុនីអង្គុយ

อุปสิสฺสนฺโต ก โหติ อุปสิปนฺโต ก อาปตฺติ ทาตพฺพา. ยสฺส ฯ ภิกฺขุ สิสฺสนฺโต ภิกฺขุนึ อุปสิสฺสา ก โหติ อุปสิปนฺโน ก อาปตฺติ ทาตพฺพา ยสฺส ฯ อุภโต ก สิสฺสา โหนฺติ อุภโต ก สิปนฺโน อาปตฺติ ทาตพฺพา ยสฺส ฯ

[๘๖] ยาย ยาสญฺี ยาย ยาย สิสฺสา กาเรตพฺพา อาปตฺติ ทาตพฺพา ยสฺส ฯ ยาย ยาสญฺี ยาย ยาย สิสฺสา กาเรตพฺพา อาปตฺติ ทาตพฺพา ยสฺส ฯ ยาย อายาสญฺี ยาย ยาย สิสฺสา กาเรตพฺพา อาปตฺติ ทาตพฺพา ยสฺส ฯ อายาย ยาสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อายาย ยาสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อายาย อายาสญฺี อนาปตฺติ ฯ

[๘๗] อนาปตฺติ โย เจปิ ตญฺเ ปุริโส[๑] ทุติโย โหติ ติฏฺติ น นิสีทติ อายาเยเจตฺถ อญฺาวิหิโต นิสีทติ ทุปฺปฏิกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ทสมสิกฺขาปทํ นิฏฺิตํ ฯ

ภิกฺขุนีวิภงฺคา ตติโย ฯ

---

๑ ฉ. ม. ปุริเสน สทฺธึ ฯ

กิกฺขมงฺคยชีตกฺกี ฉេកជីតកྐ្ក [ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលកិក្ខមង្គយ
កិក្ខនីអង្គយជីតកྐ្ក ឆេកជីតកྐ្ក [ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ជនទាំងពីរបួប
(គឺកិក្ខនីងកិក្ខនី) អង្គយកྐ្ក ជនទាំងពីរបួប (គឺកិក្ខនីងកិក្ខនី) ឆេកកྐ្ក
[ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๘๖) ទីស្វាត់ កិក្ខុក៏សំគាល់ថាទីស្វាត់ ហើយអង្គយជាមួយនឹង
កិក្ខុនីតែមួយនឹងមួយ [ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ទីស្វាត់ តែកិក្ខុសង្ឃ្យ
ហើយអង្គយជាមួយនឹងកិក្ខុនីតែម្នាក់នឹងម្នាក់ [ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ទីស្វាត់ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនស្វាត់ ហើយអង្គយជាមួយនឹងកិក្ខុនីតែម្នាក់
នឹងម្នាក់ [ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ទីមិនស្វាត់ កិក្ខុសំគាល់ថាទីស្វាត់
[ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យកងទីមិនស្វាត់ [ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្កដ ។ ទីមិនស្វាត់ កិក្ខុក៏សំគាល់ថាមិនស្វាត់ មិន[ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(๘๗) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលមានបុរសណាទីមួយដែលដឹង
សេចក្តីនៅជាពីរនាក់នឹងខ្លួន ដល់កិក្ខុដែលឈរមិនអង្គយ ដល់កិក្ខុដែល
មានបំណងនូវទីមិនស្វាត់ហើយ (អង្គយ) ដល់កិក្ខុដែលមានចិត្តបញ្ញានៅ
កាន់អារម្មណ៍ដទៃអង្គយនៅ ដល់កិក្ខុឆ្កួត ដល់កិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ๑๐ ចប់ ។

ឧភយវគ្គ ដាក់រប់ ๓ ចប់ ។

ตสฺสุทฺทานํ

อสมฺมตฺตจีวรา อุปสฺสยา.
อาทิสนาเนน สิพฺพติ
อนฺตรวาสกญฺจ ปาวุรณฺเยน
ฉกโณ ฉกาย เตนาหาติ ฯ

ចាបិត្តយកណ្ឌ ឧភតោវិភង្គ ទុតិយភាគ

ចំនួនសិក្ខាបទនៃទុតិយវគ្គនោះមាន ១០ គឺ

អសម្មតសិក្ខាបទ (កិក្ខុនោតិទសិក្ខាបទ) ១ អដ្ឋង្គតសិក្ខាបទ ១
ឧបស្សុយសិក្ខាបទ (កិក្ខុនូបស្សុយ) ១ អាមិសសិក្ខាបទ ១
ទានសិក្ខាបទ (ចីវរទានសិក្ខាបទ) ១ សិព្ពនសិក្ខាបទ (ចីវរ-
សិព្ពនសិក្ខាបទ) ១ អទ្ធានសិក្ខាបទ (សំវិធានសិក្ខាបទ) ១
ឆាវកិរុហនសិក្ខាបទ ១ កុញ្ចនសិក្ខាបទ (បរិភោចនសិក្ខាបទ) ១
ឯកតោឯកាយសិក្ខាបទ (រហានិសជ្ជសិក្ខាបទ) ១ ។

ភោជនវគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទំ

[៨៨] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន សាវត្ថិយា អវិទូរេ អញ្ញតរស្ស បុគ្គលស្ស អារាធបិណ្ឌោ បញ្ញត្តោ ហោតិ ។ ឆព្ភក្ខិ-យោ កិក្ខុ បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សាវត្ថិ(១) បិណ្ឌាយ បវិសិត្វា បិណ្ឌំ អលភមានា អារា-ធបំ អគមំសុ ។ មនុស្សា ចិរស្សាបិ កច្ចិត្តា អា-គតាតិ សក្ការំ បវិសិំសុ ។ អថខោ ឆព្ភក្ខិយា កិក្ខូ ទុតិយំបិ ទិវសំ តតិយំបិ ទិវសំ បុព្ពណ្ហ-សមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សាវត្ថិ(២) បិណ្ឌោ-យ បវិសិត្វា បិណ្ឌំ អលភមានា អារាធបំ គច្ឆា កុញ្ជិំសុ ។ អថខោ ឆព្ភក្ខិយានំ កិក្ខូនំ ឯតទហោ-សិ កិំ មយំ ភរិស្សាម អាភតំ តតា(៣) កិយ្យា-បិ ឥធេវ អាគច្ឆំ ភរិស្សតីតិ ។ តត្ថេវ អច្ចាសិត្វា

១-២ សាវត្ថិយត្តំបិ ទិស្សតិ ។ ៣ ឱ. ម. តត្ថ ។

ភោជនវគ្គ បឋមសិក្ខាបទ

(៨៨) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យ
នោះឯង មានពួកជន ១ ពួក ទៅដំឡើងក្រុងសាវត្ថី បាននាំគ្នាតាក់តែង
បិណ្ឌបាតក្នុងផ្ទះសំណាក់ប្ដូរកន្លែងទាន ។ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាស្ងៀក
ស្បង់ហើយប្រដាប់ដោយបាត្រនិងចីវរអំពីព្រឹក ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុង
ក្រុងសាវត្ថី ដល់មិនបានបិណ្ឌបាតក៏នាំគ្នាទៅកាន់ផ្ទះសំណាក់ប្ដូរកន្លែងទាន
(នោះ) ។ មនុស្សទាំងឡាយនិយាយគ្នាថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ទានទិមន្តមកយូរណាស់ហើយ (ថាដូច្នោះហើយ) ក៏នាំគ្នាអង្គាសដោយ
គោរព ។ កាលនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ នាំគ្នាស្ងៀកស្បង់
ហើយប្រដាប់ដោយបាត្រនិងចីវរអំពីព្រឹក ចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីដើម្បី
បិណ្ឌបាត ដល់មិនបានក៏នាំគ្នាទៅកាន់ផ្ទះសំណាក់ប្ដូរកន្លែងទាន(នោះ)
ហើយធាន់ កន្លងថ្ងៃជាគំរប់ពីរផង កន្លងថ្ងៃជាគំរប់បីផង ។ ទើបឆព្វ-
គ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្ដីត្រិះរិះដូច្នេះថា យើងទាំងឡាយទៅអាចម
ធ្លើអ្វី យើងគួរតែមកកន្លងផ្ទះសំណាក់ប្ដូរកន្លែងទាននេះប៉ុណ្ណោះបានហើយ ។
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយនៅហើយនៅទៀត កន្លងផ្ទះសំណាក់នោះឯង

អនុវសិតា អាវសថបិណ្ឌំ កុញ្ជន្តិ ។ តំតុំយោ អប-
សក្កន្តិ ។ មនុស្សា ទជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិការេន្តិ តតិ
ហិ ឆាម សមណា សក្យបុត្តិយា អនុវសិតា អនុវសិតា
អាវសថបិណ្ឌំ កុញ្ជិស្សន្តិ ឆយិមេសញ្ច អាវសថបិណ្ឌា
បញ្ញត្តា សព្ពេសញ្ច អាវសថបិណ្ឌោ បញ្ញត្តោតិ ។
អស្សោសុំ ខោ តិក្ខ តេសំ បនុស្សានំ ទជ្ឈាយន្តានំ
ខីយន្តានំ វិការេន្តានំ ។ យេ តេ តិក្ខ អប្បិច្ឆា
។បេ។ តេ ទជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិការេន្តិ តតិ
ហិ ឆាម ឆព្ពគ្គិយា តិក្ខ អនុវសិតា អនុវសិតា
អាវសថបិណ្ឌំ កុញ្ជិស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ តិរ
ភុម្ហេ តិក្ខវេ អនុវសិតា អនុវសិតា អាវសថបិណ្ឌំ
កុញ្ជថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ
ភគវា តតិ ហិ ឆាម ភុម្ហេ មោឃបុរិសា អនុវសិតា
អនុវសិតា អាវសថបិណ្ឌំ កុញ្ជិស្សថ នេតំ មោ-
ឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ
វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន តិក្ខវេ

នាំគ្នាឆាន់នូវអាសេចបិណ្ឌបាត (គឺបិណ្ឌបាតក្នុងផ្ទះសំណាក់ឬភេរវានោះ) ។ តិរ្ថីយទាំងឡាយក៏ចៀសចេញទៅ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា សមណៈទាំងឡាយជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រមិនគួរនឹងនៅគាំវៃត្រង់ឆាន់អាសេចបិណ្ឌបាត អាសេចបិណ្ឌបាតមិនមែនជនគាក់តែងដើម្បីតែពួកសមណៈនេះទេ អាសេចបិណ្ឌបាតជនគាក់តែងដើម្បីជនទាំងឡាយទាំងពួងពាល់គ្នា ។ កិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោសតិះដៀលបន្ទុះបង្អាប់(ដូច្នោះ)ហើយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ឆព្វគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយ មិនគួរនឹងនៅគាំវៃត្រង់ឆាន់អាសេចបិណ្ឌបាតសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយនៅគាំវៃត្រង ឆាន់អាសេចបិណ្ឌបាត ពិតមែនឬ ។ ឆព្វគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងនៅគាំវៃត្រង់ឆាន់អាសេចបិណ្ឌបាតទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា នឹងមិននាំជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងតែតែជ្រះថ្លាតទៅទៀតទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ

สมึ สกฺกาปเท ขุฏฺฐิเสยฺยาย ฯเปฯ อายสฺมโต ปิณฺฑปาตญฺจ ปญฺญเปตพฺพ ตญฺจ ขตฺตึ[1] กุญฺชเย ฐาปิตนฺติ ฯ ฯเปฯ กถญฺจ ภควา สกฺกปเท ปญฺญตฺเต ฯ

[๘๙] เตน ขฺวาหิ ปน สมเยน อายสฺมา สาริปุตฺโต โกสลเรสุ ฉนปเทสุ สาวตฺถึ ปฏิปฺปโต เยน อญฺญตโร อารญฺญโก เตนุปสงฺกมิ ฯ มนุสฺสา ปสฺสิตฺวา ปสฺสิตฺวา ปิหยนฺติ อาคโตติ สกฺกจฺจ ปาปยึสุ ฯ อถ โข อายสฺมโต สาริปุตฺตสฺส กุลานุสฺสุ ขเร อาพาโธ อุปฺปชฺชิ ฯ ตาสกฺกิ ตสฺมา อารญฺญกา ปกฺกมิตุ ฯ อถ โข เต มนุสฺสา ทุติยมฺปิ ติยมฺปิ อายสฺมนฺตญฺจ สาริปุตฺตญฺจ ปฏิชคฺคิตุ กุญฺชึ ปกฺกนฺตา ฯ อถ โข อายสฺมา สาริปุตฺโต ภควา ปฏิกฺกมิตฺวา อนุสิตฺถา อนุสิตฺถา อารญฺญกา ภิกฺขู ปฏิกฺกมิตฺวา ภควนฺตญฺเจว ปฏิกฺกมนสีลา ธมฺมญฺจ ปจฺจเวกฺขนฺตา นิสินฺนา โหนฺติ ฯ อถ โข อายสฺมา สาริปุตฺโต สาวตฺถึ ปิณฺฑาย ปาวิสิ ฯ อถ โข อายสฺมา สาริปุตฺโต สาวตฺถึ ปิณฺฑาย จริตฺวา ปจฺฉาภตฺต ปิณฺฑปาตปฏิกฺกนฺโต เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ ฯ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺต อภิวาเทตฺวา เอกมนฺต นิสีทิ ฯ เอกมนฺต นิสินฺโน โข อายสฺมา สาริปุตฺโต ภควนฺต เอตทโวจ ฯ

---

๑ ม. ขตฺตึ ฯ

អ្នកតាំងឆ្លាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា អាហារកន្លងផុតសំណាក់ប្រពេណីខាន កិក្ខុត្រូវធានាថាបានតែម្តង បើធានាឲ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយដល់កិក្ខុតាំងឆ្លាយយ៉ាងនេះ ។

(៨៩) សម័យនោះឯង ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុនិមន្តទៅក្រុងសាវត្ថីកាលជនបទ បានចូលទៅកាន់ផ្ទះសំណាក់ប្រពេណីខាន ១ ។ មនុស្សតាំងឆ្លាយនិយាយគ្នាថា ព្រះថេរៈខាននិមន្តមកយូរណាស់ហើយ (ថាដូច្នោះហើយ) ក៏នាំគ្នាអង្គាសដោយគោរព ។ លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុធានារួចហើយ ក៏មានអាពាធជាទម្ងន់ ។ លោកមិនអាចនឹងចៀសចេញពីផ្ទះសំណាក់ប្រពេណីខាននោះទៅបាន ។ ទើបមនុស្សតាំងឆ្លាយនោះ បានពោលពាក្យនេះនឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុក្នុងថ្ងៃជាគំរប់ពីរថា បពិត្រព្រះថេរដ៏ចំរើន សូមលោកនិមន្តធានាចុះ ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុមានសេចក្តីសង្ស័យថា ការដែលនៅត្រាំត្រែងធានាបិណ្ឌបាតក្នុងផ្ទះសំណាក់ប្រពេណីខាន ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានហាមហើយ ហើយមិនទទួលបិណ្ឌបាត ក៏អត់ឆ្អាន់ក្នុងពេលនោះ ។ គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុនិមន្តទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ហើយដំណាលសេចក្តីនុ៎ះដល់កិក្ខុតាំងឆ្លាយ ។ គ្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះ

ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មិំ និទានេ ឯតស្មិំ បករណេ ធម្មិំ កថំ កត្វា តំក្ខណេ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ តំក្ខណេ តំខណេ អនុវស្សិតុ អនុវស្សិតុ អារោគ្យបវារណំ កុញ្ជិតុំ ឱវាទបតិ តំក្ខណេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុទ្ទេសេយ្យាថ អតិលាភេន តំខណេ ឯតោ អារោគ្យបវារណេ កុញ្ជិតព្ពោ តតោ ចេ ឧត្តរិំ កុញ្ជេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(៩០) អតិលាភោ នាម សក្កោតិ តម្ហា អារោគ្យា បក្កមិតុំ ។ តំលាភោ នាម ន សក្កោតិ តម្ហា អារោគ្យា បក្កមិតុំ ។ អារោគ្យបវារណេ នាម បញ្ចន្នំ ភោជនានំ អញ្ញតរំ ភោជនំ សាលាយ[1] វា មណ្ឌបេ វា រុក្ខមូលេ វា អជ្ឈោកាសេ វា អនោទិស្ស យាវទត្ថំ បញ្ចត្តោ ហោតិ ។ អតិលាភេន តំខណេ សក្កោ កុញ្ជិតព្ពោ តតោ ចេ ឧត្តរិំ កុញ្ជិស្សាមីតិ បដិញ្ញាតំ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អជ្ឈាហារេ អជ្ឈាហារេ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

---

๑ ម. សាលាយំ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកកុដិពេលនោះ ហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុមានដម្បីអាស្រ័យនៅរឿយ ។ ធាន់ភោជនក្នុងភេរ៉ានបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា បិណ្ឌបាតក្នុងភេរ៉ាន ភិក្ខុមិនមានដម្បីត្រូវធាន់បានតែម្តង បើធាន់ឲ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[๙๐] ភិក្ខុដែលអាចដើម្បីចៀសចេញពីភេរ៉ាននោះទៅបាន ហៅថា មិនមានដម្បី ។ ភិក្ខុដែលមិនអាចដើម្បីចៀសចេញពីភេរ៉ាននោះទៅបាន ហៅថា មានដម្បី ។ ដែលហៅថា បិណ្ឌបាតក្នុងភេរ៉ានបានដល់ភោជនទាំង៥យ៉ាង ភោជនណាមួយ ដែលគេតាក់តែងក្នុងសាលាក្តី ក្នុងមណ្ឌបក្តី ទៀបគល់ឈើក្តី ក្នុងទីវាលក្តី មិនចំពោះបុគ្គលណាគេតាក់តែងកំណត់ល្មមមួយឆ្អែត (គ្រប់ៗគ្នា) ។ ភិក្ខុមិនមានដម្បីត្រូវធាន់បានតែម្តង បើទទួលឲ្យហួសពីកំណត់នោះទៅ ដោយគិតថាអញនឹងធាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗវារៈដែលលេបចូលទៅ ។

(๙๑) อกิลาเนฺ[๑]อกิลาสญฺญี ตตุตฺถึ[๒]อาส-
ชปิณฺฑำ ภุญฺชติ อาปตฺติ ทาจิตฺติยสฺส ฯ อกิลาเน
เสสกาเล ตตุตฺถึ อาสชปิณฺฑำ ภุญฺชติ อาปตฺติ
ทาจิตฺติยสฺส ฯ อกิลาเน กิลาสญฺญี ตตุตฺถึ
อาสชปิณฺฑำ ภุญฺชติ อาปตฺติ ทาจิตฺติยสฺส ฯ กิลาเน
อกิลาสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กิลาเน เสส-
กาเล อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กิลาเน กิลาส-
สญฺญี อนาปตฺติ ฯ

(๙๒) อนาปตฺติ กิลาสสฺส อกิลาสา สกึ
ภุญฺชติ กปฺปติ ปจฺฉา อากปฺปติ ปุน ภุญฺชติ สามิ-
กา ลภิตฺวา เทนฺติ ขิปิสฺส ปญฺจนฺนำ เหตุ
น ยาวทตฺถา ปญฺจนฺนำ เหตุ ปญฺจ เภสชฺชานิ ปเฏคฺคา
สปฺปึ อนาปตฺติ ขุทฺทกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ปเรวิสติกปทำ นิฏฺฐิตำ ฯ

---

๑ ฉ. อกิลาสา ฯ ๒ ฉ. ม. ตตุตฺถึ ฯ

(៩១) ខ្លួនមិនមានជម្ងឺ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមានជម្ងឺ ហើយបវារេគអាសេចបិណ្ឌបាត ឲ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ខ្លួនមិនមានជម្ងឺ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយបវារេគអាសេចបិណ្ឌបាត ឲ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ខ្លួនមិនមានជម្ងឺ កិក្ខុសំគាល់ថាមានជម្ងឺ ហើយឆាន់អាសេចបិណ្ឌបាត ឲ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ខ្លួនមានជម្ងឺ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមានជម្ងឺ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ខ្លួនមានជម្ងឺ កិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ខ្លួនមានជម្ងឺ កិក្ខុសំគាល់ថាមានជម្ងឺ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(៩២) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុមានជម្ងឺ ដល់កិក្ខុមិនមានជម្ងឺឆាន់តែម្តង ដល់កិក្ខុដែលដើរទៅក្តី ដើរមកក្តិ ហើយឆាន់[1] ដល់កិក្ខុដែលជនជាម្ចាស់ទានគេនិមន្តឲ្យឆាន់ ដល់កិក្ខុដែលឆាន់បិណ្ឌបាតដែលគេតាក់តែងចំពោះ ដល់កិក្ខុដែលឆាន់បិណ្ឌបាតដែលគេតាក់តែងមិនដល់មួយចំអែត អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុព្រោះឆាន់ភោជនទាំងពួង ក្រៅពីភោជន៥យ៉ាង ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់ ។

---

១ បានដល់កិក្ខុមានដំណើរចេញពីស្រុក ១ ទៅស្រុក ១ ចម្ងាយផ្លូវទៅមួយថ្ងៃមកមួយថ្ងៃ ថ្ងៃទីមួយទៅឆាន់ម្តង ថ្ងៃទីពីរត្រឡប់មកវិញឆាន់ម្តងទៀត ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ

(៩៣) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ទេវទត្តោ បរិហីនលាភសក្ការោ(១) សបរិសោ កុលេសុ វិញ្ញាបេត្វា វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជតិ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ ឥមំ ហិ នាម សមណោ សក្យបុត្តិយោ កុលេសុ វិញ្ញាបេត្វា វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិស្សន្តិ ឥស្សូ សម្បន្នំ ន មជាបំ ឥស្សូ សាទុំ(២) ន ភុច្ចតីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ទុដ្ឋាយន្តានំ ខិយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ ឥមំ ហិ នាម ទេវទត្តោ សបរិសោ កុលេសុ វិញ្ញាបេត្វា វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុំ ទេវទត្ត សបរិសោ កុលេសុ វិញ្ញាបេត្វា វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជសីតិ ។

---

១ ម. ម. បហីនលាភសក្ការោ ។ ២ ពុទ្ធបិ ពោគ្គលេ សាធុតរំបិ ទិស្សតិ ។

សំក្ខេបទី ២

(៨៣) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តវេឡុវន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងពជគ្រិះ ។ សម័យនោះឯង
ទេវទត្ត មានលាភសក្ការៈសោបសូន្យហើយ ព្រមទាំងបរិសទ្យក៏នាំគ្នាដើរ
សូមរឿយ ។ កុង្ខ៍ពួកត្រកូលហើយធាន់ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោល
ទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា សមណៈទាំងឡាយជាកូនចៅព្រះពុទ្ធ
បុត្រសក្យពជ មិនគួរទន់ទាំគ្នាដើរសូមរឿយ ។ កុង្ខ៍ពួកត្រកូលហើយធាន់
សោះ (ធម្មតាមនុស្ស) អ្នកណាមួយដែលមិនគាប់ចិត្តនឹងគោជនល្អ
អ្នកណាមួយដែលមិនពេញចិត្តនឹងគោជនដ៏ឆ្ងាញ់ពីសារ ។ កិក្ខុទាំងឡាយ
បានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ (ដូច្នោះ)
ហើយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុ
ទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ទេវទត្តព្រមទាំង
បរិសទ្យ មិនគួរទន់ទាំគ្នាដើរសូមរឿយ ។ កុង្ខ៍ត្រកូលទាំងឡាយហើយធាន់
សោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលទេវទត្ត ឮថាអ្នកឯងព្រមទាំងបរិ-
សទ្យនាំគ្នាដើរសូមរឿយ ។ កុង្ខ៍ត្រកូលទាំងឡាយហើយធាន់ ពិតមែនឬ ។

สตฺถุ ภควโต ฯ วิหรติ ตุณฺหี ภควา ภควนฺตญฺเว ชาเม ตุณฺหี เหเยน ปุริส สมฺปริเสา ภาเลสุ วิญฺญาเปตฺวา วิญฺญาเปตฺวา ภุญฺชิสฺสสิ เอตฺตเก เหเยน ปุริส อปฺปสนฺนานญฺจ ปสาทาย ปสนฺนานญฺจ ภิยฺโยภาวาย ฯเปฯ ฯ ฯ

ទៅទត្តក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងត្រូមតាំងបរិសេ្ស មិនគួរនឹងដើរសូមរឿយ ។ កុងត្រកូលតាំងឡាយហើយឆាន់ទេ ម្នាលមោឃបុរស ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លានឹងមិននាំជនតាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យវិនិតតែជ្រះថ្លាកៃ្រលែងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុឆាន់គណភោជន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុតាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៤៤) សម័យនោះឯង មនុស្សតាំងឡាយនិមន្តពួកភិក្ខុដែលមានជម្ងឺ ដោយភត្ត ។ ពួកភិក្ខុសង្ស័យមិនទទួលដោយគិតថា គណភោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ ទើបពួកភិក្ខុក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហៅភិក្ខុតាំងឡាយមកកុងពេលនោះហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុមានជម្ងឺឆាន់គណភោជនបាន ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះឆាន់គណភោជន

อญฺญตฺร สมยา ฯเปฯ สมยา ฯเปฯ สมโย ตีณิ สมโยนาม ฯ ปฐโม สมโย ตีณิ สมโยนาม ฯ ปฐมมฺปิ ตีณิ สมโยนาม ฯ มชฺฌิมมฺปิ ตีณิ สมโยนาม ฯ ปจฺฉิมมฺปิ ตีณิ สมโยนาม ฯ ปฐโม สมโย ปฐมสฺส ภาณวารสฺส ปมาณนฺติ ฯ มชฺฌิโม สมโย มชฺฌิมสฺส ภาณวารสฺส ปมาณนฺติ ฯ ปจฺฉิโม สมโย ปจฺฉิมสฺส ภาณวารสฺส ปมาณนฺติ ฯ อยมฺปิ ตีหิ สมเยหิ ปริจฺฉินฺนตฺตา ปริจฺเฉโท ฯ ตีณิ ปาฏิหาริยานิ นาม ยมกปาฏิหาริยํ ฯ ฯเปฯ ตีณิ ปาฏิหาริยานีติ ฯ ตีณิ ปาฏิหาริยานิ ปฏิจฺจ ปาฏิหาริยปกฺขนฺทิกา ปญฺญา ปาฏิหาริยนฺ

វៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ សម័យដែលមានជម្ងឺ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(๙๕) សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ តាក់តែងចង្ហាន់ព្រមទាំងចីវរ ក្នុងសម័យចីវរទាន ហើយទិមន្តកិក្ខុទាំងឡាយថា យើងទាំងឡាយនឹងនិមន្តលោកម្ចាស់ទាំងឡាយឲ្យឆាន់ រួចហើយនឹងប្រគេនចីវរឲ្យស្រេកដណ្តប់ ។ កិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃ័យមិនទទួលដោយគិតថា គណភោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ ចីវរក៏កើតឡើងដល់កិក្ខុដោយស្តួចស្តើង ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកទាំងឡាយឆាន់គណភោជនបានក្នុងសម័យនៃចីវរទាន ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះឆាន់គណភោជន វៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ សម័យដែលមានជម្ងឺ១ សម័យដែលគេឲ្យចីវរ១ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(๙๖) เตน โข ปน สมเยน มนฺสฺสา จีวรกา-
รเก ภิกฺขู ภเณน ฉินฺทนฺติ ฯ ภิกฺขู กุกฺกุจฺจายนฺตา
ชาติวาเสนฺติ ปฏิกฺกิตฺตุ ภควตา ฉณาโรจนนฺติ ฯ
ภควาโต ปฏมตฺตุ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว
จีวรการสมเย ฉณาโรจนนฺ กุญฺชิตุ ปวาฬ ปน
ภิกฺขเว ฉมุ สิกฺขาปทนฺ อุทฺทิเสยฺยาถ ฉณาโรจเน
อญฺญตฺร สมยา ฯเปฯ ตตฺถายนฺ สมโย
ฉินฺนสมโย จีวรทานสมโย จีวรการสมโย
อยนฺ ตตฺถ สมโยติ ฯ ปวาฬนฺ ภควตา ภิกฺขูนฺ
สิกฺขาปทนฺ ปญฺญตฺตุ โหติ ฯ

(๙๗) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ม-
นุสฺเสปิ สทฺธึ อทฺธานนฺ คจฺฉนฺติ ฯ อถโข เต ภิกฺขู
เต มนุสฺสา ปฏทเหนฺตุ มุหุตฺตุ อายสฺมนฺโต อาคเม-
ถ ปิณฺฑาย จริสฺสามาติ ฯ เต ปวาหนฺสุ ฉเณว
ภเณ กุญฺชถาติ ฯ ภิกฺขู กุกฺกุจฺจายนฺตา น ปฏิกฺกมนฺติ

(๙๖) สมัยนั้นแล มนุสสถ่านผู้หนึ่งได้ถวายนิมนต์พวกภิกษุผู้เป็นอาคันตุกะ ด้วยข้าวยาคู ฯ ภิกษุถ่านผู้หนึ่งได้ถวายสงฆ์ยังมิได้รับ ด้วยคิดว่า คณาคันตุกะ พระผู้มีพระภาคเจ้าห้ามแล้ว ฯ ภิกษุถ่านผู้หนึ่งได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ฯ พระอรหันต์ตรัสว่า ดูกรภิกษุถ่านผู้หนึ่ง ตถาคตอนุญาตให้ภิกษุผู้เป็นอาคันตุกะได้ ในสมัยที่เป็นอาคันตุกะ ดูกรภิกษุถ่านผู้หนึ่ง เธอจงบอกสิกขาบทนี้แก่ภิกษุทั้งหลายอย่างนี้ว่า ภิกษุควรอภิวาทบุคคลที่ควรอภิวาท ฯลฯ ในสมัยทั้งปวง ในสิกขาบทนั้น สมัยที่มีภัยมีอยู่ ๑ สมัยที่เขาไม่ให้ ๑ สมัยที่เป็นอาคันตุกะ ๑ นี้เป็นสมัยทั้งปวงในสิกขาบทนั้น ฯ สิกขาบทนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงบัญญัติแล้วแก่ภิกษุถ่านผู้หนึ่งอย่างนี้แล ฯ

(๙๗) สมัยนั้นแล ภิกษุถ่านผู้หนึ่งเข้าไปสู่ตระกูลแห่งหนึ่งในเวลาวิกาล ด้วยมนุสสถ่านผู้หนึ่ง ฯ ภิกษุถ่านนั้นได้กล่าวคำนี้กะมนุสสถ่านนั้นว่า ดูกรอาวุโส ท่านจงเข้าไปก่อนสักครู่หนึ่ง เราจักเข้าไปเพื่อบิณฑบาต ฯ มนุสสถ่านนั้นได้กล่าวอย่างนี้ว่า ขอพระคุณเจ้าจงรีบเข้าไปเถิด ขอพระคุณเจ้าจงเข้าไปเพื่อบิณฑบาตในกาลนี้เถิด ฯ ภิกษุถ่านผู้หนึ่งได้ถวายสงฆ์ยังมิได้รับ ด้วยคิดว่า

បដិក្ខិត្តំ ភគវតា កណាភោជនន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ អទ្ធានគមនសមយេ កណាភោជនំ ភុញ្ជិតុំ ឋបេត្វា បនភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ កណាភោជនេ អញ្ញត្រ សមយា បាចិត្តិយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ តំ លានសមយោ ចីវរទានសមយោ ចីវរការសមយោ អទ្ធានគមនសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។ ឋបេត្វានំ ភគវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(๙๘) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូ មនុស្សេ-ហិ សទ្ធឹ ឆាឋយ ភុញ្ជន្តិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ តេ មនុស្សេ ឯតទវោចុំ មុហុត្តំ អាវុសោ តីរំ ជាវ[1] ខុបនេថ បិណ្ឌាយ បវិសិស្សាមាតិ ។ តេ ឋបេត្វា តំ ភិក្ខុំ តុណ្ហីភូតំ ន បដិក្កណ្ហន្តិ បដិក្ខិត្តំ ភគវតា

---

๑ ឧ. ម. ឱតរថេសុ អយំ បាឋោ ន ហោតិ ។

គណៈភោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធាន់គណៈភោជន ក្នុងសម័យដែលដើរផ្លូវឆ្ងាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះធាន់គណៈភោជន លៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺ សម័យដែលមានជម្ងឺ ១ សម័យដែលគេប្រគេនចីវរ ១ សម័យដែលធ្វើនូវចីវរ ១ សម័យដែលទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ១ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៤៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទៅដោយទូកមួយអន្លើដោយមនុស្សទាំងឡាយ ។ ឯភិក្ខុទាំងនោះនិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សទាំងនោះថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកទាំងឡាយ ចូរអែបទូកទៀបឆ្នេរមួយរំពេចសិន យើងទាំងឡាយនឹងត្រេចទៅដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ មនុស្សទាំងឡាយនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយធាន់ចង្ហាន់ក្នុងទីនេះចុះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនហ៊ានទទួលដោយគិតថា គណៈភោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។

กณาเภาชนนฺติ ฯ ภควาโต ปฏมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ฉาภิกฺขหานสมเย กณาเภาชนํ ภุญฺชิตุํ ฬาฑุ ปน ภิกฺขเว ๙มํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิเสยฺยาถ กณาเภาชเน อญฺญตฺร สมเย ฉาทิตพฺพนฺติ ฯ ตตฺถายํ สมโย กิลานสมโย ชีวานสมโย ชีวการสมโย อทฺธานคมนสมโย ฉาภิกฺขหานสมโย อยํ ตตฺถ สมโยติ ฯ ฬาฑุ ปน ภควาโต ภิกฺขูนํ สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตํ โหติ ฯ

(๙๙) เตน โข ปน สมเยน ธิสาสุ วสฺสํ วุตฺถา ภิกฺขู ภาคมหา อาคจฺฉนฺติ ภควนฺตํ ทสฺสนาย ฯ มนุสฺสา นานาวิชฺชาเก ภิกฺขู ปสฺสิตฺวา ภตฺเตน นิมนฺเตนฺติ ฯ ภิกฺขู ภุญฺชิตฺวายฺเว นานิกาเสนฺติ ปณีตานิ ภควาโต กณาเภาชนนฺติ ฯ ภควาโต ปฏมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว มหาสมเย กณาเภาชนํ

កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធាន់គណៈភោជនក្នុងសម័យឆ្នើងដំរះទូកបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឆ្នើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា កិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ព្រោះធាន់គណៈភោជន លៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ សម័យដែលមានជម្ងឺ ១ សម័យដែលគេប្រគេនចីវរ ១ សម័យដែលធ្វើចីវរ ១ សម័យដែលទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ១ សម័យដែលឆ្នើងដំរះទូក ១ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៩៩) សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយ នៅចាំវស្សាក្នុងទិសទាំងឡាយ លុះចេញវស្សារួចហើយ ក៏នាំគ្នាមកឯក្រុងរាជគ្រឹះដើម្បីគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ពួកមនុស្សឃើញកិក្ខុទាំងឡាយមកពីរដ្ឋសីមា[1] ផ្សេងៗគ្នា ហើយក៏និមន្តធាន់ ។ កិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនទទួលដោយគិតថា គណភោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកទាំងឡាយធាន់

---

១ ភាជអារណាចក្រជិតខ្ទៃ ប្រទេសជិតខ្ទៃ ជែតជិតខ្ទៃ ។

កុញ្ជិតុំ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិ-
សេយ្យាថ កណាភោជនេ អញ្ញត្រ សមយា ចាចិត្តិយំ ។
តត្ថាយំ សមយោ កិលានសមយោ ចីវរទានសមយោ
ចីវរការសមយោ អទ្ធានគមនសមយោ ឯតាភិរូហន-
សមយោ មហាសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។
ឯវញ្ចិទំ ភគវតា ភិក្ខូនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(១០០) តេន ខោ បន សមយេន រាជា មាគ-
ធស្ស សេនិយស្ស ពិម្ពិសារស្ស ញាតិសាលោហិតោ
អាជីវកេសុ បព្ពជិតោ ហោតិ ។ អថខោ សោ
អាជីវកោ យេន រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា រាជានំ មាគធំ សេនិយំ
ពិម្ពិសារំ ឯតទវោច ឥច្ឆាមហំ មហារាជ សព្ពា-
សណ្ឌិកំ ភត្តំ(១) កាតុន្តិ ។ សចេ តុំ ភន្តេ ពុទ្ធប្បមុខំ
ភិក្ខុសង្ឃំ បឋមំ កោឌេយ្យាសិ ឯវំ ករេយ្យាមីតិ ។

---

១ ឧ. ម. សព្ពាសណ្ឌិកភត្តំ ។

คณภោជនក្នុងសមយៈបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
ព្រោះឆាន់គណភោជន រៀវៃលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុង
សិក្ខាបទនោះ គឺ សម័យដែលមានជម្ងឺ ១ សម័យដែលគេប្រគេនចីវរ ១
សម័យដែលធ្វើនូវចីវរ ១ សម័យដែលទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ១ សម័យ
ដែលឡើងជិះទូក ១ សម័យដែលមានភិក្ខុច្រើន ១ នេះជាសម័យក្នុង
សិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយ
ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(๑๐๐) សម័យនោះឯង (មានបុរសម្នាក់) ត្រូវជាញាតិសាលោ-
ហិតរបស់ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារពរាជ បានបួសក្នុងសំណាក់អាជី-
វកទាំងឡាយ ។ លំដាប់នោះ អាជីវកនោះចូលទៅគាល់ព្រះបាទ
មាគធសេនិយពិម្ពិសារពរាជ ហើយបានទូលពាក្យនេះចំពោះព្រះបាទ
មាគធសេនិយពិម្ពិសារពរាជថា បពិត្រមហារាជ អាត្មាំបាទូលដើម្បីធ្វើ
នូវកត្តិការបៀបបាសណ្ឌសុទ្ធ[1] ។ ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសា-
រពរាជត្រាស់ថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន បើលោកនិមន្តភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធ
ជាប្រធានឆាន់មុនសិន (ទើប) យើងត្រូវធ្វើយ៉ាងនេះ (បាន) ។

---

๑ គឺរបៀបធ្វើភត្តរបស់មិច្ឆាទិដ្ឋិ ក្រៅពីព្រះពុទ្ធសាសនា ។

อถโข สโม อาฬิวโก กิกฺขุ สตฺถุโก ทูตํ ปาเหสิ อภิกฺกเมตุ เม กิกฺขู สาสนายา ภคฺคนฺติ ฯ กิกฺขู กุกฺกุจฺจายนฺตา ปาภิกฺเขยฺยุ ปฏิกฺกิตฺตุ ภควา กณาโภชนนฺติ ฯ อถโข สโม อาฬิวโก เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควตา สทฺธิ สมฺโมทิ สมฺโมทนียํ กถํ สาราณียํ วีติสาเรตฺวา เอกมนฺตํ อฏฺาสิ ฯ เอกมนฺตํ ปิโต โข สโม อาฬิวโก ภควนฺตํ เอตทโวจ กถาปิ โตตมา ปฏิโต อหาปิ โตตมา ปฏิโต อหาติ ปฏิโต ปฏิสฺสุ ปิณฺฑาย ปวิสิตุ อภิกฺเขตุ เม ภนฺ โตตมา สาสนายา ภคฺคา สทฺธิ กิกฺขุสเงฺฆนาติ ฯ อภิกฺเขสิ ภควา ตุณฺหีภาเวน ฯ อถโข สโม อาฬิวโก ภควโต อภิกฺขนฺ วิทิตฺวา ปกฺกามิ ฯ อถโข ภควา เอตสฺมึ นิทาเน เอตสฺมึ ปกรเณ ธมฺมึ กถึ กตฺวา กิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ กิกฺขเว สมณภคฺคสมเย กณาโภชนนฺ ภุญฺชิตุ เวฬุ ปน กิกฺขเว เอกนฺ สิกฺขาปทนฺ

អាជីវកនោះក៏ប្រើបម្រើទៅកាន់សំណាក់កិកុតាំងឆ្អាយ ក្នុងពេលនោះថា កិកុតាំងឆ្អាយសូមទទួលបង្ហាន់របស់ខ្ញុំដើម្បីកត្តកិច្ចកាន់ថ្ងៃស្អែក ។ កិកុតាំងឆ្អាយសង្ស័យមិនទទួលដោយគិតថា គណៈគោដនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ គ្រានោះ អាជីវកនោះ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដល់ហើយក៏ពោលពាក្យជាទីពក់ព័ន្ធជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលបុគ្គលគប្បីរីករាយ ដែលបុគ្គលគប្បីលើកស្រែចហើយ ក៏ស្ថិតនៅកាន់ទីដ៏សមគួរ ។ អាជីវកនោះលុះស្ថិតនៅកាន់ទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បានក្រាបទូលពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើនជាអ្នកបួស ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ជាអ្នកបួសដែរ អ្នកបួសគួរទទួលដុំបាយរបស់អ្នកបួសផងគ្នា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន សូមទទួលបង្ហាន់របស់ខ្ញុំព្រះអង្គដើម្បីកត្តកិច្ចកាន់ថ្ងៃស្អែក មួយអន្ទោដោយកិកុសង្ឃ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលដោយតុណ្ហីភាព ។ អាជីវកនោះដឹងច្បាស់ជាព្រះដ៏មានព្រះភាគទទួលនិមន្តហើយក៏ចៀសចេញទៅកាន់ពេលនោះ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថារហៅកិកុតាំងឆ្អាយមកដូបដុំកាន់ពេលនោះហើយត្រាស់ថា មាលកិកុតាំងឆ្អាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុនាន់គណៈគោដនកាន់សម័យនៃសមណកត្តបាន មាលកិកុតាំងឆ្អាយ អ្នកតាំងឆ្អាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា

ทุฏฺฐิเสยฺยาย กณาโภชเน อญฺญตฺร สมยา ฯเปฯ สมโย ฯ ตตฺถายํ สมโย กิลานสมโย ฯเปฯ อนฺธกาลสมโย ชาคริยานุโยคสมโย มหาสมโย สมณพฺราหฺมณสมโย อยํ ตตฺถ สมโยติ ฯ

(๑๐๑) กณาโภชนนฺติ ฯเปฯ ยตฺถ ปติฏฺฐาติ กิกฺขิ ปญฺจนฺนํ โภชนานํ อญฺญตรเมน โภชเนน ฉิมฺปิตา กุญฺชิ ฯเปฯ กณาโภชนนฺติ ฯ อญฺญตฺร สมยาติ ปวิเสฺสา สมยนฺติ ฯ กิลานสมโย ฯเปฯ อนฺตมโส ปาทปิ ฉลิกา หโรติ ฯ กิลานสมยาติ กุญฺชิตุ ฯ ชิณฺณสมโย ฯเปฯ อนฺตเต กปิเณ วสฺสสตชิณฺณ ปฏิโมฺห มาโส อนฺตเต กปิเณ ปญฺจ มาสา ฯ ชิณฺณสมยาติ กุญฺชิตุ ฯ ชาคริยานุโยโค ฯเปฯ

កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះឆាន់គណភោជន រៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ សម័យដែលមានជម្ងឺ១ សម័យដែលគេប្រគេនចីវរ១ សម័យដែលធ្វើទូរចីវរ១ សម័យដែលដើរផ្លូវឆ្ងាយ១ សម័យដែលខ្លាំងដំរះទូក១ សម័យដែលមានកិក្ខុច្រើនអង្គ១ សម័យនៃសមណកត្តព១ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(១០១) ដែលហៅថា គណភោជន គឺកិក្ខុ៤រូបដែលគេនិមន្តចេញឈ្មោះភោជនចាំង៥ ដោយភោជនណាមួយ ហើយឆាន់ភោជនណាភោជនខ្លះ ហៅថា គណភោជន ។ ពាក្យថា រៀរលែងតែមានសម័យ គឺលើកទុកតែមានសម័យ (គឺហេតុដែលគួរនឹងឆាន់បាន) ។ ដែលហៅថា សម័យមានជម្ងឺ ដោយហោចទៅសូម្បីតែដើងចាំងឡាយដែលបែក (ចាក់ផ្តៅក៏ហៅថាមានជម្ងឺ) ។ កិក្ខុដឹងថាខ្លួនមានសម័យឈឺថ្កាត់ហើយគប្បីឆាន់គណភោជនបាន ។ ដែលហៅថា សម័យដែលគេប្រគេនចីវរ គឺថាកាលបើកិក្ខុមិនបានគ្រាលកឋិនទេ (សម័យនៃចីវរទាន) បានត្រឹមតែ១ខែ គឺខែជាខាងចុងនៃវស្សានរដូវ[1] បើកិក្ខុបានគ្រាលកឋិន (សម័យនៃចីវរទាន) បាន៥ខែ[2] ។ កិក្ខុដឹងថាមានសម័យនៃចីវរទាន ហើយគប្បីឆាន់គណភោជនបាន ។ ដែលហៅថា សម័យដែលធ្វើទូរចីវរ

---

១ គឺគិតពី ១ កោជខែអស្សុជ ទៅដល់ថ្ងៃពេញបូណ៌មីខែកត្តិក ។ ២ គឺគិតពី ១ កោជខែអស្សុជ ទៅដល់ថ្ងៃពេញបូណ៌មីខែផគ្គុណ ។

ចីវរេ កយិរមានេ ។ ចីវរការសមយោតំ កុញ្ជិតព្ពំ ។ អន្ធានកមនសមយោ ជាម អឌ្ឍយោជនំ គមិស្សាមីតិ កុញ្ជិតព្ពំ ។ គច្ឆន្តេន កុញ្ជិតព្ពំ ។ អាគតេន កុញ្ជិតព្ពំ ។ ជាគរិយានុយោគសមយោ ជាម ជាគរំ អនុយុញ្ជិស្សាមីតិ កុញ្ជិតព្ពំ ។ អាវុទ្ធេន កុញ្ជិតព្ពំ ។ ឱវុទ្ធេន កុញ្ជិតព្ពំ ។ មហាសមយោ ជាម យត្ថ ទ្វេ តយោ ភិក្ខូ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា យាបេន្តិ បត្តុត្តេ អាគតេ ន យាបេន្តិ ។ មហាសមយោតិ កុញ្ជិតព្ពំ ។ សមណាគតសមយោ ជាម យោ តោចិ បរិព្ភាជកសមាបន្នោ ភត្តំ ភក្ខេតិ ។ សមណាគតសមយោតិ កុញ្ជិតព្ពំ ។ អញ្ញត្រ សមយា កុញ្ជិស្សាមីតិ បដិក្ខិត្តំ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អជ្ឈោហរេ អជ្ឈោហរេ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

គឺកាលដែលកិក្ខុកំពុងឆ្លើចីវរ ។ កិក្ខុដឹងថាមានសម័យដាទីឆ្លើនូវចីវរហើយ គប្បីនាន់គណាកោជនបាន ។ ដែលហៅថា សម័យដែលដើរផ្លូវឆ្ងាយ គឺកិក្ខុដឹងថាអញនឹងដើរផ្លូវឆ្ងាយប្រមាណកន្លះយោជន៍ ហើយគប្បីនាន់គណាកោជនបាន ។ កាលកិក្ខុកំពុងដើរទៅ ក៏គប្បីនាន់គណាកោជនបាន ។ កាលកិក្ខុមកវិញ ក៏គប្បីនាន់គណាកោជនបាន ។ ដែលហៅថា សម័យឡើងជិះទូក គឺកិក្ខុដឹងថាអញនឹងឡើងជិះទូក ហើយគប្បីនាន់គណាកោជនបាន ។ កិក្ខុឡើងជិះទូកហើយគប្បីនាន់គណាកោជនបាន ។ កាលកិក្ខុចុះអំពីទូកហើយគប្បីនាន់គណាកោជនបាន ។ ដែលហៅថា សម័យមានកិក្ខុច្រើនអង្គ គឺសម័យដែលកិក្ខុចាំងឡាយពីរប្រាំបីអង្គ ត្រែចទៅដើម្បីបិណ្ឌបាតហើយបាននាន់ឆ្អែតកង់ទីណា ដល់កិក្ខុមួយអង្គមកទៀត ត្រូវដាបួនអង្គ នាន់មិនឆ្អែត ។ កិក្ខុដឹងថា សម័យមានកិក្ខុច្រើនអង្គដូច្នេះ ហើយគប្បីនាន់គណាកោជនបាន ។ ដែលហៅថា សម័យនៃសមណកត្តិ គឺអ្នកណាមួយដែលពាប់បញ្ចូលកង់ពួកអ្នកបួស (ក្រៅព្រះពុទ្ធសាសនា) ធ្វើកត្តិ ។ កិក្ខុដឹងថា សម័យនៃសមណកត្តិហើយគប្បីនាន់គណាកោជនបាន ។ កិក្ខុទទួលគណាកោជនដោយគិតថា អញនឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ រៀវលែងតែមានសម័យ ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ត្រង់ ។ ភវ: ដែលលេបចូលកង់ក ។

(๑๐๒) គណភោជនេ គណភោជនសញ្ញី អញ្ញត្រ សមយា ភុញ្ជតិ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស ។ គណភោជនេ វេមតិកោ អញ្ញត្រ សមយា ភុញ្ជតិ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស ។ គណភោជនេ នគណភោជនសញ្ញី អញ្ញត្រ សមយា ភុញ្ជតិ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស ។ នគណភោជនេ គណភោជនសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ នគណភោជនេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ នគណភោជនេ នគណភោជនសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(๑๐๓) អនាបត្តិ សមយេ ទ្វេ តយោ ឯកតោ ភុញ្ជន្តិ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា ឯកតោ សន្និបតិត្វា ភុញ្ជន្តិ ឯកូភតេ សលាភភតេ បក្ខិកេ ឧបោសថិកេ បាដិបទិកេ បញ្ច ភោជនានិ ឋបេត្វា សព្ពត្ថ អនាបត្តិ ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

[๑๐๒] គណភោជន ភិក្ខុសំគាល់ថាគណភោជនមែន ហើយបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រៀវលែងតែមានសម័យ ។ ភិក្ខុសង្ស័យក្នុងគណភោជនហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រៀវលែងតែមានសម័យ ។ ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងគណភោជនថា មិនមែនគណភោជនហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រៀវលែងតែមានសម័យ ។ មិនមែនគណភោជន ភិក្ខុសំគាល់ថាគណភោជន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនគណភោជន ភិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនគណភោជន ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនគណភោជន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[๑๐๓] អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុមានសម័យ ដល់ភិក្ខុគាំង ឮយពីរឬបីអង្គដែលឆាន់ជាមួយគ្នា ដល់ភិក្ខុគាំង ឮយដែលគ្រាចង៍ដើម្បីបិណ្ឌបាតហើយប្រជុំគ្នាឆាន់កន្លែងជាមួយគ្នា ដល់ភិក្ខុដែលឆាន់និច្ចភត្ត សលាកភត្ត បក្ខិកភត្ត ឧបោសថិកភត្ត បាដិបទិកភត្ត អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលឆាន់ភោជនគាំងពួងក្រៅពីភោជន ๕ យ៉ាង ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

តតិយសិក្ខាបទំ

(១០៤) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា វេសាលិយំ វិហរតិ មហាវនេ កូដាគារសាលាយំ ។ តេន ខោ បន សមយេន វេសាលិយំ បណីតានំ ភត្តានំ ភត្ត-បដិបាដិ អដ្ឋិតា ហោតិ ។ អថខោ អញ្ញតរស្ស ឧលុង្កស្ស កម្មការស្ស ឯតទហោសិ ន ខោ មំ ជានន្តិ យទិទំ ភរិយត្តេ យថាយិមេ[1] មនុស្សា សក្កច្ចំ ភត្តំ ករោន្តិ យន្នូ[2]ខាហំបិ ភត្តំ ករេយ្យន្តិ ។ អថខោ សោ ឧលុង្កោ កម្មការោ យេន ភិក្ខុបតិកោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ ភិក្ខុបតិកំ ឯតទវោច ឥច្ឆាមហំ អយ្យប្បុត្ត ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស ភត្តំ ការាបេតុំ នេហិ មេ វេតនន្តិ ។ សោបិ ខោ ភិក្ខុបតិកោ សទ្ធោ ហោតិ បសន្នោ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុបតិកោ តស្ស ឧលុង្កស្ស កម្មការស្ស អតិវេកំ[3] វេតនំ[4] អទាសិ ។ អថខោ សោ ឧលុង្កោ កម្មការោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា

---

១ ឱ ម. យថយិមេ ។ ២ ឱ. ម. យំ នូនាហំ ។ ៣ ឱ. ម. អតិរេកំ ។ ៤ វេតនន្តិបិ បាឋោ។

សិក្ខាបទទី ៣

(១០៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងវត្ត-
គារសាលា ក្នុងមហាវន ក្បែរក្រុងវេសាលី ។ សម័យនោះឯង ក្រុង
វេសាលីគេបានចាត់ចែងកត្តដ៏ខ្ពត្តមធាំធ្លាយតាំងនៅជានិច្ច ។ គ្រានោះ
អ្នកធ្វើការម្នាក់ជាមនុស្សទាល់ក្រមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា មនុស្សធាំ-
ធ្លាយនេះធ្វើកត្តដោយគោរព តាមទំនងយ៉ាងណា (ទំនង) នេះមិនមែន
ជាថោកទាបឡើយ បើដូច្នោះមានតែអញត្រូវធ្វើកត្តទំនងគេដែរ ។ ឯអ្នក
ធ្វើការងារដែលជាមនុស្សទាល់ក្រនោះ ចូលទៅរកបុរសឈ្មោះកិរបតិក
លុះចូលទៅហើយក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសឈ្មោះកិរបតិកនោះថា
បពិត្រអយ្យបុត្រ ខ្ញុំប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើកត្តដល់កិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន
សូមអ្នកឲ្យថ្លៃឈ្នួលមកខ្ញុំចុះ ។ បុរសឈ្មោះកិរបតិកនោះឯង ក៏ជាមនុស្ស
មានសទ្ធាជ្រះថ្លាដែរ ។ ឯបុរសឈ្មោះកិរបតិកនោះ បានឲ្យថ្លៃឈ្នួល
ច្រើនគ្រាន់បើដល់អ្នកធ្វើការងារដែលជាមនុស្សទាល់ក្រនោះ ។ គ្រានោះ
អ្នកធ្វើការងារដែលជាមនុស្សទាល់ក្រនោះចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយនៅ

ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ឧលិង្គោ កម្មការោ ភគវន្តំ ឯតទវោច អធិវាសេតុ មេ ភន្តេ ភគវា ស្វាតនាយ ភត្តំ សទ្ធឹ តិក្ខុសង្ឃេ-ន្តិ ។ មហា ខោ អាវុសោ តិក្ខុសង្ឃោ ជានាហីតិ ។ ហោតុ ភន្តេ មហាតិក្ខុសង្ឃោ ពហូ មេ ពន្ធវា បដិយត្តា ពន្ធមិស្សកេន(១) បេយ្យា បរិភុវេស្សន្តី-តិ ។ រញ្ញោវេសិ ភគវា តុណ្ហីភាវេន ។ អថខោ សោ ឧលិង្គោ កម្មការោ ភគវតោ អធិវាសនំ វិទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អស្សោសុំ ខោ តិក្ខុ ឧលិង្គេន កិរ កម្មការេន ស្វាតនាយ ពុទ្ធប្បមុខោ តិក្ខុសង្ឃោ និមន្តិតោ ពន្ធមិស្សកេន បេយ្យា បរិភុវេស្សន្តីតិ ។ តេ កាលស្សេវ បិណ្ឌាយ បវិត្វា តុណ្ហីសុ ។ អស្សោសុំ ខោ មនុស្សា ឧលិង្គេន កិរ កម្មការេន ពុទ្ធប្បមុខោ តិក្ខុសង្ឃោ និមន្តិតោតិ ។ តេ ឧលិង្គស្ស កម្ម-ការស្ស បហូតំ ខាទនីយំ ភោជនីយំ អភិហរិំសុ ។

---

๑ ម. ពន្ធមិស្សេន ។

กุสินารีอันสมควร ฯ บุรุษผู้ทำการงานรับใช้เป็นมนุษย์เลี้ยงโคนั้น ลุกขึ้นจากกุสินารีอันสมควรแล้ว ก็เข้าไปกราบทูลพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าพร้อมด้วยภิกษุสงฆ์ จงรับภัตตาหารในวันพรุ่งนี้ของข้าพระองค์ ฯ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า ดูก่อนอาวุโส ภิกษุสงฆ์มีประมาณเท่านี้ ท่านจงถวายเถิด ฯ บุรุษนั้นกราบทูลว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ภิกษุสงฆ์มีประมาณน้อยหรือมีประมาณมาก ข้าพระองค์ได้ถวายแล้วเหมือนกัน ฯ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงนิ่งรับนิมนต์ด้วยดุษณีภาพ ฯ ลำดับนั้น บุรุษผู้ทำการงานรับใช้นั้นรู้ว่าพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงรับนิมนต์แล้ว ก็เข้าไปหาภรรยาแล้วบอกว่า ดูก่อนนางผู้เจริญ พระผู้มีพระภาคเจ้าพร้อมด้วยภิกษุสงฆ์ ทรงรับภัตตาหารในวันพรุ่งนี้ของเรา เธอจงรีบทำกิจที่ควรทำเถิด ฯ ภรรยาของบุรุษนั้นได้ฟังดังนั้นแล้ว ก็ดีใจ ฯ ภิกษุสงฆ์มีพระพุทธเจ้าเป็นประธาน ผู้ทำการงานรับใช้นิมนต์แล้วเพื่อกระทำกิจที่ควรทำ เลี้ยงดูด้วยของเคี้ยวของฉันอันประณีต ฯ ภิกษุสงฆ์นั้นฉันเสร็จแล้ว เพื่อให้ชำระล้างบาตรและจีวรเสร็จ ฯ มนุษย์ทั้งหลายได้ฟังแล้วว่า ภิกษุสงฆ์มีพระพุทธเจ้าเป็นประธาน ผู้ทำการงานรับใช้นิมนต์แล้ว ฯ มนุษย์ทั้งนั้น

อถขោ សោ ឧលិង្គោ កម្មការោ តស្ស រត្តិយា អច្ចយេន បណីតំ ខាទនីយំ ភោជនីយំ បដិយាទាបេត្វា កតវតោ កាលំ អារោចាបេសិ[๑]កាលោ ភន្តេ និដ្ឋិតំ ភត្តន្តិ ។ អថខោ ភគវា បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្ត-ចីវរមាទាយ យេន តស្ស ឧលិង្គស្ស កម្មការស្ស និវេ-សនំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និ-សីទិ សទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃេន ។ អថខោ សោ ឧលិង្គោ កម្ម-ការោ ភគវន្តំ ភិក្ខុ បរិវិសតិ ។ ភិក្ខុ ឱវាទាហំសុ ថោកំ អាវុសោ ឧទាហិ ថោកំ អាវុសោ ឧទាហីតំ ។ មា ខោ តុម្ហេ ភន្តេ អយំ ឧលិង្គោ កម្មការោតិ ថោកំ ថោកំ បដិក្កណ្ឌិត្ត បហូតំ មេ ខាទនីយំ ភោជនីយំ បដិយត្តំ បដិក្កណ្ឌាថ ភន្តេ យាវទត្ថន្តិ ។ ន ខោ មយំ អាវុសោ ឯតំការណា ថោកំ ថោកំ បដិក្កណ្ឌាម អបិច មយំ ការសេ្សវ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា កុញ្ជិម្ហា តេន មយំ

---

๑ អារោចេសីតិបិ ជាយតិ ។

នាំយកភាទនីយភោជនីយ មានប្រមាណច្រើនទៅ ដើម្បីអ្នកធ្វើការងារដ៏កំសត់ (នោះ) ។ លុះព្រឹកឡើង ទើបអ្នកធ្វើការងារដ៏កំសត់នោះ ឲ្យមនុស្សគាក់តែងភាទនីយភោជនីយដ៏ឧត្តម ហើយឲ្យគេក្រាបទូលនូវកត្តកាលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលគួរហើយ កត្តសម្រេចហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្បែកស្បង់ ហើយប្រដាប់ដោយចាតនឹងចីវរអំពីព្រឹក រួចហើយយាងចូលទៅកាន់លំនៅអ្នកធ្វើការងារដ៏កំសត់នោះ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏គង់លើអាសនៈដែលគេគាក់តែងថ្វាយ មួយអន្ទឹងដោយកិក្ខុសង្ឃ ។ ទើបអ្នកធ្វើការងារដ៏កំសត់នោះក៏អង្គាសកិក្ខុទាំងឡាយក្នុងភោគកត្ត ។ ពួកកិក្ខុពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកចូរឲ្យតែបន្តិចហើយ ម្នាលអាវុសោ អ្នកចូរឲ្យតែបន្តិចហើយ ។ អ្នកធ្វើការងារដ៏កំសត់នោះឆ្លើយថា បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចំរើន លោកទាំងឡាយសូមកុំទទួលនូវតែបន្តិចៗដោយគិតថា អ្នកធ្វើការងារនេះជាមនុស្សកំសត់ឡើយ (ព្រោះ) ភាទនីយភោជនីយមានប្រមាណច្រើន ខ្ញុំព្រះករុណាឲ្យគេគាក់តែងហើយ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមលោកទាំងឡាយទទួល (ឆាន់) គ្រាតែឆ្អែត ។ ពួកកិក្ខុឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ យើងទាំងឡាយទទួលតែបន្តិចៗ ព្រោះតែហេតុនេះ ក៏មិនមែនទេ មកពីយើងទាំងឡាយគ្រាប់តែដើម្បីបិណ្ឌបាត

ปาปกานิ ปาปกานิ ปฏิกฺกูลานิ ปาปกานิ ๆ เปฯ ต

ធាន់តាំងអំពីព្រឹកហើយ ហេតុនោះ ចានជាយើងតាំងឆ្ងាយទទួលតែបន្តិចៗម្នាក់ ។ លំដាប់នោះ អ្នកធ្វើការងារដ៏កំសត់នោះពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមបើលោកតាំងឆ្ងាយដ៏ចំរើនខ្ញុំចាននិមន្តហើយមិនគួរនឹងធាន់កងទីដទៃសោះ ប្តូខ្ញុំមិនអាចដើម្បីប្រគេនឲ្យធាន់ឆ្អែតទេដឹង ។ កិក្ខុតាំងឆ្ងាយពួកអ្នកធ្វើការងារដ៏កំសត់នោះពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ (ដូច្នោះ) ហើយ ។ កិក្ខុតាំងឆ្ងាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុតាំងឆ្ងាយនោះពោលទោសតិះដៀលបន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកកិក្ខុដែលគេចាននិមន្តកងទីដទៃហើយ មិនគួរនឹងធាន់កងទីដទៃសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុតាំងឆ្ងាយ ឮថាពួកកិក្ខុជនគេចាននិមន្តកងទីដទៃហើយ តែឲ្យធាន់កងទីដទៃវិញពិតមែនឬ ។ ពួកកិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលកិក្ខុតាំងឆ្ងាយ ម្នាយបុរសតាំងនោះគេចាននិមន្តកងទីដទៃហើយ មិនគួរនឹងធាន់ កងទីដទៃ ម្នាលកិក្ខុតាំងឆ្ងាយ ការនេះនឹងនាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនតាំងឆ្ងាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំជនតាំងឆ្ងាយដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងតែតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុតាំងឆ្ងាយ អ្នកតាំងឆ្ងាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុតែវអាបត្តិជាចិត្តិយ

បរម្បរភោជនេ ចាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវញ្ចិទំ ភគវតា តំក្ខណំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(១០៥) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ តិត្ថិ
តិលាឧោ ហោតិ ។ អញ្ញតរោ តិត្ថិ បិណ្ឌចារំ អាចាយ
យេន សោ អារាមោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ តិត្ថិំ
ឯតទវោច កុញ្ជាហិ អាវុសោតិ ។ អលំ អាវុសោ អត្ថំ
មេ ភត្តប្បច្ចាសាតិ ។ តស្ស តិត្ថិឧោ បិណ្ឌចារោ
ទុស្សរោ អាហរិយិត្ថ ។ សោ តិត្ថិ ន ចិត្តរូបំ
កុញ្ជិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ
ភគវា ឯតស្មិំ និទានេ ឯតស្មិំ បករណេ ធម្មិំ
កថំ កត្វា តិត្ថិ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ តិត្ថវេ
តិលាឧេន តិត្ថិឧា បរម្បរភោជនំ កុញ្ជិតុំ ឯវញ្ច បន
តិត្ថវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ បរម្បរភោជនេ
អញ្ញត្រ សមយា ចាចិត្តិយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ

ព្រោះឆាន់បរម្បរភោជន[1] (គឺភោជនដែលគេនិមន្តខាងក្រោយ) សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(១០៥) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ១រូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុ១រូបទៀតកាន់យកបង្ហាន់បិណ្ឌបាតចូលទៅរកភិក្ខុនោះ លុះចូលទៅហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកបួរឆាន់ ។ ភិក្ខុមានជម្ងឺឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ កុំទើ្យយ បង្ហាន់ដែលគេបម្រុងឲ្យខ្ញុំមានហើយ ។ បិណ្ឌបាតដែលគេនាំយកមកប្រគេនភិក្ខុនោះកន្លងពេលថ្ងៃត្រង់ ។ ភិក្ខុមានជម្ងឺនោះឆាន់មិនបានដោយស្រួលសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក កាលពេលនោះហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុមានជម្ងឺឆាន់បរម្បរភោជនបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឆ្លើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះឆាន់បរម្បរភោជន រៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យកន្លងសិក្ខាបទនោះគឺ

---

១ ព្រោះភិក្ខុនោះទទួលនិមន្តឆាន់ភោជន ៥ យ៉ាង ភោជនណាមួយក្នុងទីឯណោះ ហើយត្រឡប់ទៅឆាន់ក្នុងទីឯណោះវិញ ឬទទួលនិមន្តឆាន់ក្នុងទីឯណោះ ហើយត្រឡប់មកឆាន់ក្នុងទីឯណោះវិញ ។

តំ ឧលានសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។ ឯវញ្ចិទំ ភគវតា កិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(๑๐๖) តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា ចីវរកាលសមយេ សចីវរកត្តំ បដិយាទេត្វា កិក្ខូ ឯមន្តេន្តិ ភោជេត្វា ចីវរេន អច្ឆាទេស្សាមាតិ ។ កិក្ខូ កុក្កុច្ចាយន្តា នាធិវាសេន្តិ បដិក្ខិបិត្តំ ភគវតា បរម្បរភោជនេន្តិ ។ ចីវរំ បរិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ កិក្ខវេ ចីវរកាលសមយេ បរម្បរភោជនំ ភុញ្ជិតុំ ឯវញ្ច បន កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ បរម្បរភោជនេ អញ្ញត្រ សមយា នាធិដ្ឋិយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ ឧលានសមយោ ចីវរកាលសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។ ឯវញ្ចិទំ ភគវតា កិក្ខូនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(๑๐๗) តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា ចីវរការកេ កិក្ខូ ភត្តេន និមន្តេន្តិ ។ កិក្ខូ កុក្កុច្ចាយន្តា

សម័យដែលកិក្ខុមានជម្ងឺ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[๑๐๖] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ តាក់តែងកត្តព្រមទាំងបីវរក្នុងសម័យនៃបីវរទាន ហើយនិមន្តកិក្ខុទាំងឡាយថា ពួកយើងនឹងនិមន្តលោកម្ចាស់ទាំងឡាយឆាន់ រួច(នឹងប្រគេន)បីវរឲ្យស្រេចដណ្តាប់ ។ កិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនទទួលដោយគិតថា បរម្បរភោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ បីវរក៏កើតឡើងដល់កិក្ខុដោយស្តួចស្តើង ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុឆាន់បរម្បរភោជនក្នុងសម័យនៃបីវរទានបាន ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះឆាន់បរម្បរភោជន លើកលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺ សម័យដែលកិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ សម័យនៃបីវរទាន ๑ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[๑๐๗] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ និមន្តពួកកិក្ខុជាអ្នកធ្វើបីវរឲ្យឆាន់ចង្ហាន់ ។ កិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនទទួលដោយគិតថា

ชาติภาเสฏฺฐ ปติกฺกฏฺฐ ภควตา ปรมฺปราโภชนฺติ ฯ ภควโต ฯเตมตฺถ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว จีวรกาลสมเย ปรมฺปราโภชนํ ภุญฺชิตุ ฯเวฬุ ปน ภิกฺขเว ฯมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิเสยฺยาถ ปรมฺปราโภชเน อญฺญตฺร สมยา ตาติยิ ฯ ตตฺถายํ สมโย กิลา-นสมโย จีวรทานสมโย จีวรกาลสมโย อยํ ตตฺถ สมโยติ ฯ เวฬุโน ภควตา ภิกฺขุ สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตํ โหติ ฯ

(๑๐๘) อถโข ภควา ปุพฺพณฺหสมยํ นิวา-เสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย อายสฺมตา อานนฺเทน ปจฺฉาสมเณน เยน อญฺญตรา ภุลา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปญฺญตฺเต อาสเน นิสีทิ ฯ อถโข เต มนุสฺสา ภควโต จ อายสฺมโต จ อานนฺทสฺส ภোชนํ อทํสุ ฯ อายสฺมา อานนฺโท ภุญฺชนฺตญฺเจว ปติกฺขิปายเจว ปติกฺขิปติ ฯ ภณฺฑกมฺปิ อานนฺทติ ฯ อลํ

បរម្បរកោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ កិកុធាឥឡាយ
ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាល
កិកុធាឥឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុធាន់បរម្បរកោជន ក្នុងសម័យជាទី
ឆ្ងៃនូវចីវរបាន ម្នាលកិកុធាឥឡាយ អ្នកធាឥឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវ
សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះធាន់បរម្បរកោជន
លើកលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ សម័យ
ដែលកិកុមានជម្ងឺ១ សម័យនៃចីវរធាន១ សម័យជាទីឆ្ងៃនូវចីវរ១ នេះជា
សម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន
បញ្ញត្តហើយដល់កិកុធាឥឡាយយ៉ាងនេះ ។

(១០៨) គ្រានោះ ពេលបុព្វណ្ហសម័យ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ស្បែកស្បង់ហើយប្រដាប់ដោយបាត្រនិងចីវរ មានព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ
ជាបច្ឆាសមណៈ ព្រះអង្គទ្រង់យាងចូលទៅកាន់ត្រកូល១ លុះចូលទៅ
ហើយក៏ទ្រង់គង់លើអាសនដែលគេតាក់តែងថ្វាយ ។ ទើបមនុស្សធាឥឡាយ
នោះបានថ្វាយភោជនដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគផង ដល់ព្រះអានន្ទ
ដ៏មានអាយុផង ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុសង្ស័យ មិនហ៊ានទទួល ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ អ្នកទទួលចុះ ។ ព្រះអានន្ទក្រាបទូលថា

កតកា អត្តិ មេ ភគ្គប្បទ្ធាសាតិ ។ តេនហានន្ទ វិកប្បេត្វា កណ្ហាហីតិ ។ អថខោ កតកា ឯតស្មឹ ឯធានេ ឯតស្មឹ បករណេ ឆម្មឹ កិដំ កត្វា តិក្ខត្តុំ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ តិក្ខវេ កគ្គប្បទ្ធាសំ(១) វិកប្បេត្វា បរមប្បភោជនំ ភុញ្ជិតុំ ឯវញ្ច បន តិក្ខត្តុំ វិកប្បេតព្ពំ មយ្ហំ កគ្គប្បទ្ធាសំ ឥត្ថន្នាមស្ស ឧម្មីតិ ។

(១០៩) បរមប្បភោជនំ នាម បញ្ចន្នំ ភោជនានំ អញ្ញតរេន ភោជនេន ឯមន្តនោ តំ ឋបេត្វា អញ្ញំ បញ្ចន្នំ ភោជនានំ អញ្ញតរំ ភោជនំ ភុញ្ជតិ ឯតំ បរមប្បភោជនំ នាម ។ អញ្ញត្រ សមយាតិ ឋបេត្វា សមយំ ។ តិលាឧសមយោ នាម ឧ សង្កាតិ ឯកាសនេ និសិន្នោ យាវឧត្តំ ភុញ្ជិតុំ ។ តិលាឧ-សមយោតិ ភុញ្ជិតព្ពំ ។ ចីវរទានសមយោ នាម អនត្ថតេ

---

๑ ឱ. ម. ភោគ្គភេសុ អយំ ឋានេវ ន ហោតិ ។

សូមទ្រង់មេត្តាទ្រាស តែកិច្ចមិនគួរ ព្រោះខ្ញុំព្រះអង្គមានចង្ហាន់គេបម្រុងនឹងប្រគេនហើយ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ បើដូច្នោះអ្នកចូរកំណត់ (ចង្ហាន់នោះដល់ភិក្ខុឯទៀត) ហើយទទួលយក (ចង្ហាន់នេះ) ចុះ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ក្នុងពេលនោះ ហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុកំណត់នូវចង្ហាន់ដែលគេបម្រុងដើម្បីខ្លួនដល់ភិក្ខុឯទៀត ហើយឆាន់បម្បរភោជនបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីកំណត់ដោយពាក្យយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឲ្យនូវភត្តដែលគេបម្រុងទុកដើម្បីខ្ញុំដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។

(១០៩) ដែលហៅថា បម្បរភោជន គឺ(ភិក្ខុ)ដែលគេនិមន្តដោយភោជន ៥ យ៉ាង ភោជនណាមួយ ហើយវៀរភោជននោះបែរទៅឆាន់ភោជន ៥ យ៉ាង ភោជនណាមួយ នៅទីដទៃ ភោជនន៎ុះហៅថា បម្បរភោជន ។ ពាក្យថា វៀរតែមានសម័យ គឺលើកទុកតែមានសម័យ (គឺហេតុដែលគួរនឹងឆាន់បាន) ។ ដែលហៅថា សម័យដែលភិក្ខុមានជម្ងឺ គឺភិក្ខុមិនអាចនឹងអង្គុយឆាន់ដកបាល់ឆ្អែតលើអាសនៈមួយ ។ ភិក្ខុដឹងថាខ្លួនមានសម័យឈឺថ្កាត់ហើយគប្បីឆាន់(បម្បរភោជនបាន) ។ ដែលហៅថា សម័យនៃចីវរទាន គឺបើភិក្ខុមិនបានក្រាល

កបិនេ វស្សានស្ស បច្ចិមោ មាសោ អត្តតេ កបិនេ បញ្ច មាសា ។ ចីវរធានសមយោតិ កុញ្ជិតព្ពំ ។ ចីវរការសមយោ ឆាទ ចីវរេ ករិយមានេ ។ ចីវរការសមយោតិ កុញ្ជិតព្ពំ ។ អញ្ញត្រ សមយា កុញ្ជិស្សាមីតិ បដិក្ខិបាតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។

(១១០) បរម្បរភោជនេ បរម្បរភោជនសញ្ញី អញ្ញត្រ សមយា ភុញ្ជតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ បរម្បរភោជនេ វេមតិកោ អញ្ញត្រ សមយា ភុញ្ជតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ បរម្បរភោជនេ នបរម្បរភោជនសញ្ញី អញ្ញត្រ សមយា ភុញ្ជតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ នបរម្បរភោជនេ បរម្បរភោជនសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ នបរម្បរភោជនេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ នបរម្បរភោជនេ នបរម្បរភោជនសញ្ញី អនាបត្តិ ។

កឋិនទេ សម័យចីវរកាលមានតែ ១ ខែ គឺខែជាទីបំផុតនៃវស្សានរដូវ បើភិក្ខុបានក្រាលកឋិន សម័យនៃចីវរកាលមាន ៥ ខែ ។ ភិក្ខុដឹងថាសម័យនៃចីវរកាលគប្បីធាន់(បរម្បរភោជនបាន) ។ ដែលហៅថាសម័យជាទីធ្វើនូវចីវរ គឺកាលដែលភិក្ខុកំពុងធ្វើចីវរ ។ ភិក្ខុដឹងថាសម័យជាទីធ្វើនូវចីវរគប្បីធាន់(បរម្បរភោជនបាន) ។ ភិក្ខុទទួល(បរម្បរភោជន)ដោយគិតថា អញនឹងធាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ រឿរលែងតែមានសម័យ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ ។ ភារៈដែលលេប ។

(១១០) ភិក្ខុសំគាល់ ក្នុងបរម្បរភោជនថា បរម្បរភោជនមែន ហើយធាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រឿរលែងតែមានសម័យ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងបរម្បរភោជន ហើយធាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រឿរលែងតែមានសម័យ ។ ភិក្ខុសំគាល់ ក្នុងបរម្បរភោជនថា មិនមែនបរម្បរភោជន ហើយធាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រឿរលែងតែមានសម័យ ។ មិនមែនបរម្បរភោជន ភិក្ខុសំគាល់ថាបរម្បរភោជន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនបរម្បរភោជន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនបរម្បរភោជន ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាបរម្បរភោជន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

ฉฏฺฐวคฺคสฺส ภาชนสิกฺขาปทสฺส อนาปตฺติวาเร

(๑๑๑) อนาปตฺติ สมเย วิกปฺเปตฺวา กุญฺชตีเ
ทฺเ ตโย ฉมฺพเณ ฯเปฯ กุญฺชิ ฉมฺพณปติ-
ฏาปิยา กุญฺชตีเ สกเลน ปเมน ฉมฺพิโต
ตสฺมึ ปเม ยตฺต กตฺตพฺเ กุญฺชตีเ สกเลน
ปญฺเจน ฉมฺพิโต ตสฺมึ ปญฺเจ ยตฺต กตฺตพฺเ กุญฺชตีเ
ฉมฺพิยมาโน กีฬนฺโ ปเหสฺสามีติ กณาติ ฉิชฺ-
ชเต สณาเตน ปกฺขิเต ขุทาสฺสเย ปาปิเต ปาปิเต
ปริโภเค ปญฺ ปาจิตฺติยานิ ฯ สพฺพตฺถ อนาปตฺติ
ขิตฺตจิตฺตสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ตติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

(១១១) អាបត្តិមិនមាន ដល់(កិក្ខុដែលឆាន់បម្បរភោជន) ក្នុងសមយ័ ដល់កិក្ខុដែលបានកំណត់ (បម្បរភោជនដល់កិក្ខុឯទៀត) ហើយឆាន់ ដល់កិក្ខុពីរបីអង្គឆាន់ជាមួយគាកង់ទីដែលគេនិមន្ត ដល់កិក្ខុឆាន់តាមលំដាប់លំដោយដែលគេនិមន្ត ដល់កិក្ខុដែលអ្នកស្រុកតាំងអស់និមន្តហើយឆាន់កង់ទីណាមួយក្នុងស្រុកនោះ ដល់កិក្ខុដែលប្រជុំជនតាំងអស់និមន្តហើយឆាន់កង់ទីណាមួយក្នុងប្រជុំជននោះ ដល់កិក្ខុដែលគេនិមន្តហើយពោលថា អាត្មានឹងទទួលតែចង្ហាន់ (ដែលបានមកដោយតាប់បិណ្ឌបាត) ដល់កិក្ខុដែលឆាន់និច្ចភត្ត សលាកភត្ត បក្ខិកភត្ត ឧបោសថិកភត្ត បាដិបទិកភត្ត អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលឆាន់ភោជនតាំងពួនក្រៅពីភោជន ៥ យ៉ាង ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

បត្តុត្តសិក្ខាបទំ

(១១២) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន កាឡមាតា ឧចាសិកា សទ្ធា ហោតិ បសន្នា ។ កាឡា តាមកេ អញ្ញតរស្ស បុរិសស្ស ធិតា ហោតិ ។ អថខោ កាឡា មាតុឃរំ អគមាសិ តេនចិទេវ ករណីយេន ។ អថខោ កាឡាយ សាមិកោ កាឡាយ សន្តិកេ ទូតំ បាហេសិ អាគច្ឆតុ កាឡា ឥច្ឆាមិ កាឡាយ អាគតន្តិ ។ អថខោ កាឡមាតា ឧចាសិកា កិស្មឹ វិយ វិត្តហត្ថំ កត្តុន្តិ ប្បរំ បច ។ បក្កេ ប្បវេ អញ្ញតរេ បិណ្ឌបាតិកោ កិក្ខុ កាឡមាតាយ ឧចាសិកាយ ឯវមាសនំ បាវិសិ ។ អថខោ កាឡមាតា ឧចាសិកា តស្ស កិក្ខុនោ ប្បរំ បាហេសិ ។ សោ ឯកូនមិត្តំ អញ្ញស្ស អាចិក្ខិ ។ តស្សាបិ ប្បរំ បាហេសិ ។ សោ ឯកូនមិត្តំ អញ្ញស្ស អាចិក្ខិ ។ តស្សាបិ ប្បរំ បាហេសិ ។

សិក្ខាបទទី ៤

(១១៦) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ឧបាសិកាជាមាតារបស់នាងកាណា ជាស្ត្រីមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ។ (ឧបាសិកានោះ) បានឲ្យនាងកាណាជាកូន ទៅបុរសម្នាក់ នៅក្នុងស្រុកតូច ។ គ្រានោះ នាងកាណា បានទៅផ្ទះមាតា ដោយកិច្ចអ្វីនីមួយដែលខ្លួនត្រូវធ្វើ ។ ទើបប្តីនាងកាណាប្រើបម្រើទៅកុងសំណាក់នាងកាណាថា នាងកាណាចូរមក អញចង់ឲ្យនាងកាណាត្រឡប់មកវិញ ។ កាលនោះ ឧបាសិកាជាមាតារបស់នាងកាណាគិតថា ការទៅដោយដៃទេ ដូចម្តេចនឹងកើត (គិតដូច្នោះហើយ) នាងក៏ចំអិនំ ។ ដល់ទំនុកមានកិច្ចអ្នកត្រាច់បិណ្ឌបាត ១ អង្គចូលទៅកាន់លំនៅរបស់ឧបាសិកាជាមាតានាងកាណា ។ ទើបឧបាសិកា ជាមាតារបស់នាងកាណា ឲ្យគេប្រគេននំដល់កិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុនោះចេញទៅផ្ទាប់ដល់កិក្ខុឯទៀត ។ (មាតារបស់នាងកាណា) ឲ្យគេប្រគេននំដល់កិក្ខុនោះទៀត ។ កិក្ខុនោះចេញទៅផ្ទាប់ដល់កិក្ខុដទៃ ។ (មាតារបស់នាងកាណា) ឲ្យគេប្រគេននំដល់កិក្ខុនោះទៀត ។

ยถาปฏิยตฺตํ ปูวํ ปริภุญฺชิ อคมาสิ ฯ ทุติยมฺปิ โข กาฬาย สามิกา กาฬาย สทฺธิวิหาริกสฺส ทูตํ ปาเหสิ อาคจฺฉตุ กาฬา ปูวานิ กาฬาย อาคตฺวา ฯ ทุติยมฺปิ โข กาฬมาตา อุปาสิกา กิสฺมึ วิย ภิกฺขามตฺตํ ลภิตฺวา ปูวํ ปจิ ฯ ปกฺกปูวา อญฺญตเร ปิณฺฑปาตกาเล ภิกฺขุ กาฬมาตาย อุปาสิกาย นิเวสนํ ปาวิสิ ฯ อถ โข กาฬมาตา อุปาสิกา ตสฺส ภิกฺขุโน ปูวํ ปาเทสิ ฯ โส นิกฺขมิตฺวา อญฺญสฺส อาจิกฺขิ ฯ ตสฺปิ ปูวํ ปาเทสิ ฯ โส นิกฺขมิตฺวา อญฺญสฺส อาจิกฺขิ ฯ ตสฺปิ ปูวํ ปาเทสิ ฯ ยถาปฏิยตฺตํ ปูวํ ปริภุญฺชิ อคมาสิ ฯ ตติยมฺปิ โข กาฬาย สามิกา กาฬาย สทฺธิวิหาริกสฺส ทูตํ ปาเหสิ อาคจฺฉตุ กาฬา ปูวานิ กาฬาย อาคตํ สเจ กาฬา ชีวมิสฺสานิ[1] อมฺหากญฺเจว ปน อาเนสฺสามีติ ฯ ตติยมฺปิ โข กาฬมาตา อุปาสิกา กิสฺมึ วิย ภิกฺขามตฺตํ

---

๑ ม. ม. ชีวมิสฺสานิ ฯ

នំដែលមាតារបស់នាងកាណាបានចាត់ចែងហើយយ៉ាងណាក៏អស់គ្មានសល់ ។ ស្វាមីរបស់នាងកាណាប្រើបម្រើទៅ ក្នុងសំណាក់នាងកាណាជាគំរប់ពីរដងថា នាងកាណាចូរមកវិញ អញចង់ឲ្យនាងកាណាត្រឡប់មកវិញ ។ ឧបាសិកា ជាមាតារបស់នាងកាណាគិតថា ការទៅដោយដៃទទេដូចម្តេចនឹងកើត (គិតដូច្នោះហើយ) ក៏ចំអិននំអស់ភារៈជាគំរប់ពីរដង ។ កាលនំឆ្អិន មានកិក្ខុ ១ អង្គអកត្រាច់ទៅ ដើម្បីបិណ្ឌបាតចូលទៅកាន់លំនៅរបស់ឧបាសិកា ជាមាតានាងកាណា ។ ទើបឧបាសិកាជាមាតារបស់នាងកាណា ឲ្យគេប្រគេននំដល់កិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុនោះចេញទៅច្រកដល់កិក្ខុឯទៀត ។ (ឧបាសិកា) ឲ្យគេប្រគេននំដល់កិក្ខុនោះទៀត ។ កិក្ខុនោះចេញទៅច្រកដល់កិក្ខុឯទៀត ។ (ឧបាសិកា) ឲ្យគេប្រគេននំដល់កិក្ខុនោះទៀត ។ នំដែលឧបាសិកាបានចាត់ចែងហើយ ទាំងប៉ុន្មានក៏អស់គ្មានសល់ ។ ស្វាមីរបស់នាងកាណាក៏ប្រើបម្រើទៅក្នុងសំណាក់នាងកាណា ជាគំរប់បីដងថា នាងកាណាចូរមកវិញ អញចង់ឲ្យនាងកាណាត្រឡប់មកវិញ ថាបើនាងកាណាមិនត្រឡប់មកវិញទេ អញនឹងយកប្រពន្ធឯទៀតហើយ ។ ឧបាសិកា ជាមាតារបស់នាងកាណាគិតថា ការទៅដោយដៃទទេដូចម្តេចនឹងកើត (គិតដូច្នោះហើយ)

ตณฺฑุลฺลิ ปฏฺฐปิ ๆ ปกฺกมิ ปฏฺฐาย อญฺญตเรน ปิณฺฑจารี-
กสฺส ภิกฺขุโน กาฬมาตาย อุปาสิกาย สนฺติเก ปพฺพชิ
จาริตฺตึ ๆ อถโข กาฬมาตา อุปาสิกา
ตสฺส ภิกฺขุโน ปฏฺฐปิ ฆาเปสิ ๆ โส ปิณฺฑปาตา
อญฺญสฺส อาจิกฺขิ ๆ ตสฺสาปิ ปฏฺฐปิ ฆาเปสิ ๆ
โส ปิณฺฑปาตา อญฺญสฺส อาจิกฺขิ ๆ ตสฺสาปิ ปฏฺฐปิ
ฆาเปสิ ๆ ยถาปฏิยตฺตํ ปฏฺฐปิ ปริภุญฺชิ อกมา-
สิ ๆ อถโข กาฬาย สามิกสฺส เอตทโหสิ ปาป-
กตฺตา อาเนสิ ๆ อาเนตฺวาปิ โข กาฬา เนว
กาเร ปุริเสน อญฺญา ปชาปตี อาทิตาติ ๆ สา
ภิกฺขุนิโย อปุจฺฉิ ๆ อถโข ภิกฺขู ภควโต ปุพฺพณฺหสมยํ
นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย เยน กาฬมาตาย อุปา-
สิกาย นิเวสนํ เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปญฺญตฺเต
อาสเน นิสีทิ ๆ อถโข กาฬมาตา อุปาสิกา
เยน ภิกฺขู เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภิกฺขู
อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตं นิสีทิ ๆ เอกมนฺตं นิสินฺนา
โข กาฬมาตา อุปาสิกา ภิกฺขู เอตทโวจ

ក៏ចំអិនម៉ស់ឥវ: ជាគំរប់បីដង ។ កាលនំឆ្អិន មានកិកុអកត្រាច់ទៅ
ដើម្បីបិណ្ឌបាត ១ អង្គុយចូលទៅកាន់លំនៅរបស់ឧបាសិកា ជាមាតារបស់
នាងកាណា ។ ទើបឧបាសិកា ជាមាតារបស់នាងកាណាឲ្យគេប្រគេនទំ
ដល់កិកុនោះ ។ កិកុនោះចេញទៅប្រាប់ដល់កិកុឯទៀត ។ (មាតារបស់
នាងកាណា) ឲ្យគេប្រគេនទំដល់កិកុនោះទៀត ។ កិកុនោះចេញ
ទៅប្រាប់ដល់កិកុឯទៀត ។ (មាតារបស់នាងកាណា) ឲ្យគេប្រគេនទំ
ដល់កិកុនោះទៀត ។ នំដែលមាតារបស់នាងកាណាបានចាត់ចែងហើយ
តាំងប៉ុន្មាន ក៏អស់គ្មានសល់ ។ កាលនោះ ស្វាមីរបស់នាងកាណាក៏
យកប្រពន្ធ១ ទៀត ។ នាងកាណាបានដឹងច្បាស់ថា ឮថាបុរសនោះ
យកប្រពន្ធទៀតហើយ ។ នាងកាណានោះក៏ឈរយំ ។ គ្រានោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ស្តេកស្បង់ហើយប្រដាប់ដោយបាត្រនិង
ចីវរអំពីព្រឹក យាងទៅកាន់លំនៅរបស់ឧបាសិកា ជាមាតានាងកាណា
លុះយាងទៅដល់ហើយក៏គង់លើអាសនៈដែលគេបានចាត់ចែងថ្វាយ ។
ទើបឧបាសិកា ជាមាតារបស់នាងកាណា ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ លុះចូលទៅដល់ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ អង្គុយនៅ
កន្លែងដ៏សមគួរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកានេះនឹងឧបា-
សិកា ជាមាតារបស់នាងកាណា ដែលបានអង្គុយនៅកន្លែងដ៏សមគួរថា

กเถสฺสายํ กาฬา ภเวยฺยาติ ฯ อถ โข กาฬมาตา อุปาสิกา ภควตา ฯเปฯ เทสิตนฺติ ฯ อถ โข ภควา กาฬมาตรํ อุปาสิกํ อิมินา กถาย สนฺทสฺเสตฺวา สมาทเปตฺวา สมุตฺเตเชตฺวา สมฺปหํเสตฺวา อุฏฺฐายาสนา ปกฺกามิ ฯ

(๑๑๓) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร สทฺธา ภิกฺขุ ปฏิปาฏิโกกํ กณฺฑกาโม โหติ ฯ อญฺญตโร ปิณฺฑจาริโก ภิกฺขุ ตํ สทฺธํ ปิณฺฑาย จาริสิ ฯ อญฺญตโร อุปาสโก ตสฺส ภิกฺขุโน สทฺธํ ปาเปสิ ฯ โส อิมินา มิตฺตา อญฺญสฺส อาจิกฺขิ ฯ ตสฺสาปิ สทฺธํ ปาเปสิ ฯ โส อิมินา มิตฺตา อญฺญสฺส อาจิกฺขิ ฯ ตสฺสาปิ สทฺธํ ปาเปสิ ฯ ยถาปฏิปาฏิยา จาเตยฺยุ ปริกฺขยํ อคมาสิ ฯ อถ โข โส อุปาสโก เต มนุสฺเส ปฏิปาฏิยา อฏฺฐเปสิ อยฺยา

នាងកាណានេះ ហេតុអ្វីបានជាយំ ។ ឧបាសិកាជាមាតារបស់នាងកាណា ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងពេលនោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឧបាសិកាជាមាតារបស់នាងកាណាឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកច្បាស់ ឲ្យឧស្សាហ៍ ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថាដ៏ប្រកបដោយធម៌ ហើយក្រោកចាកអាសនៈយាងទៅវិញ ។

(๑๑๓) សម័យនោះឯង មានពួករនេះ ๑ ពួកមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីចេញអំពីក្រុងពន្ធគីរៈទៅកាន់ប្រទេសឈ្មោះបដិយាលោក(๑) ។ មានកិក្ខុអកត្រាប់ទៅ ដើម្បីបិណ្ឌបាតមួយអង្គ ចូលទៅកាន់ពួករនេះនោះដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ មានឧបាសកម្នាក់បានឲ្យគេប្រគេនសង្ហរដល់កិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុនោះចេញទៅប្រាប់ដល់កិក្ខុឯទៀត ។ ឧបាសកនោះឲ្យគេប្រគេនសង្ហរដល់កិក្ខុនោះទៀត ។ កិក្ខុនោះចេញទៅប្រាប់ដល់កិក្ខុឯទៀត ។ ឧបាសកនោះឲ្យគេប្រគេនសង្ហរដល់កិក្ខុនោះទៀត ។ ស្បៀងដែលឧបាសកនោះបានចាត់ចែងហើយទាំងប៉ុន្មានក៏អស់គ្មានសល់ ។ ទើបឧបាសកនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សទាំងនោះថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមអ្នកម្ចាស់រង់ចាំភត្តដ៏ថ្ងៃនេះ ๑ ថ្ងៃសិន (ព្រោះ)

---

๑ គឺប្រទេសនៅទិសខាងលិចចំពោះអាទិត្យអស្តង្គត ។

អាគមេថ យថាបដិយត្តំ ចាថេយ្យំ អយ្យានំ ទិន្នំ ចាថេយ្យំ បដិយាទេស្សាមីតិ ។ ឆាយ្យ[1] សង្កា អាគមេតុំ បយោគោ សត្តាតិ អាគមំសុ ។ **អថខោ** តស្ស ឧចាសកស្ស ចាថេយ្យំ បដិយាទេត្វា បច្ឆា កច្ចន្តស្ស ចោរា អច្ឆិន្ទិំសុ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិហេឋេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា សក្យ-បុត្តិយា ន មត្តំ ជានិត្វា បដិក្ខេបេស្សន្តិ អយំ ឥមេសំ ទត្វា បច្ឆា កច្ចន្តោ ចោរេហិ អច្ឆិន្នោតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិហេឋេន្តានំ ។ **អថខោ** តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ **អថខោ** ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ ធម្មឹ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេស្សាមិ ទស អត្ថ-វសេ បដិច្ច សង្ឃសុដ្ឋុតាយ សង្ឃផាសុតាយ ។បេ ។

---

๑ ឆ. ម. ឆាយ្យោ ។

ស្បែកដែលខ្ញុំបានចាត់ចែងហើយទាំងប៉ុន្មាន ខ្ញុំប្រគេនដល់លោកម្ចាស់ទាំងឡាយអស់ទៅហើយ ខ្ញុំនឹងចាត់ចែងស្បែក (ថ្មីទៀត) ។ មនុស្សទាំងនោះឆ្លើយថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ យើងមិនអាចនឹងរង់ចាំបានទេ (ព្រោះ) ពួករនេះចេញទៅហើយ (ឋាដូច្នោះហើយ) ក៏នាំគ្នាទៅ ។ កាលឧបាសកនោះចាត់ចែងស្បែកហើយក៏ទៅក្រោយគេ ចោរទាំងឡាយក៏ដណ្តើមយក (របស់ទ្រព្យ) ក្នុងពេលនោះ ។ មនុស្សទាំងឡាយគំពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា សមណៈទាំងឡាយជាសក្យបុត្រ មិនសមបើនឹងមិនដឹងនូវប្រមាណហើយទទួលសោះ ឧបាសកនេះប្រគេនសព្វដល់សមណៈទាំងនេះ ហើយទៅកាលជាខាងក្រោយ ចោរទាំងឡាយ ក៏ដណ្តើមយក (របស់ទ្រព្យ) ។ កិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ (ដូច្នោះ) ហើយ ។ ទើបកិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រើតម្តីកថា ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមក ក្នុងពេលនោះហើយត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង គឺដើម្បីការប្រែពៃដល់សង្ឃ ដើម្បីនៅសប្បាយដល់សង្ឃ ។ បេ ។ ដើម្បីសេចក្តីអនុគ្រោះ

วินยานุกฺกมาย ฯ ฯเปฯ ปน ภิกฺขเว ฯเปฯ สิกฺขาปทํ ฐปฺเปยฺย ภิกฺขุ เจว ภิกฺขุนี จ อุปาสโก จ อุปาสิกา จ ปญฺเหน จ ปุจฺฉิตพฺโพ ฯ อาคจฺฉมาเนน ภิกฺขุนา ทิฏฺฐปตฺตปุพฺพา ปฏิกฺกมิตพฺพา ฯ ตโต เจ อุตฺตรึ[๑] ปฏิกฺกเมยฺย ฉาจิตฺติยํ ฯ ทิฏฺฐปตฺตปุพฺพาย ปฏิกฺกมิตพฺพา ตโต จ อิมาวตฺวา ภิกฺขูหิ สทฺธึ สมฺภิกฺขิตพฺพา อยญ ตตฺถ สามีจิ ฯ

(๑๑๔) ภิกฺขุ ปเนว กุลานิ อุปคจฺฉติ กุลานิ นาม จตฺตาริ กุลานิ ขตฺติยกุลานิ พฺราหฺมณกุลานิ เวสฺสกุลานิ สุทฺทกุลานิ ฯ อุปคจฺฉติ ตตฺถ อุปคโต[๒] ฯ ปุเร ภตฺตา ยญฺเญน วา ปหิณาคจฺฉติ ปจฺฉา ภตฺตา ยญฺเญน วา ปหิณาคจฺฉติ ฯ อาคจฺฉมาเนนาติ สทฺธมาเนน ฯ ทิฏฺฐปตฺตปุพฺพา

๑ ฉ. ม. อตฺตรึ ฯ ๒ ฉ. ม. คตา ฯ

ដល់ព្រះវិន័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ជនបវារណានូវភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់ត្រកូលដោយនំទាំងឡាយក្តី ដោយសម្លូវទាំងឡាយក្តី ដើម្បីនាំទៅបានតាមប្រាថ្នា ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នា ត្រូវទទួលបានត្រឹមពេញពីរបីបាត្រ ។ បើទទួលឲ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុដែលបានទទួលនំប្អុសត្តូវកំណត់ពេញត្រឹមពីរបីបាត្រហើយ ត្រូវនាំចេញអំពីទីនោះមកចែកមួយអន្ទេ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយ ការចែកនំប្អុសដូវនេះជាសាមីចិកម្មក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(๑๑๔) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់ត្រកូល សេចក្តីថា ដែលហៅថា ត្រកូល បានដល់ត្រកូលមាន ៤ យ៉ាង គឺត្រកូលក្សត្រ ๑ ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ๑ ត្រកូលអ្នកជំនួញ ๑ ត្រកូលអ្នកគ្រួ ๑ ។ ពាក្យថា ចូលទៅគឺចូលទៅកាន់ត្រកូលទាំងនោះ ។ ដែលហៅថា នំ បានដល់វត្ថុអ្វីនីមួយដែលគេចាត់ចែងដើម្បីបញ្ជូនទៅ ។ ដែលហៅថា សម្លូវ បានដល់វត្ថុអ្វីនីមួយដែលគេចាត់ចែងដើម្បីជាស្បៀង ។ ពាក្យថា បវារណា ដើម្បីនាំទៅតាមប្រាថ្នា សេចក្តីថា (ទាយកនាំមកបវារណាដោយពាក្យថា) លោកប្រាថ្នានូវវត្ថុប៉ុន្មាន លោកយកវត្ថុប៉ុណ្ណោះចុះ ។ ពាក្យថា មានសេចក្តីប្រាថ្នា គឺមានបំណង ។ ពាក្យថា ត្រូវទទួលបានត្រឹមពេញពីរបីបាត្រ

ปฏิกฺกเหตญฺจาติ เอตฺถาปตฺติปิ ปฏิกฺกเหตญฺจ ฯ
ตโต เจ อุตฺตรึ ปฏิกฺกณฺเณยฺยาติ ตนฺตึ[๑] ปฏิกฺกณฺเณติ
อาปตฺติ ทาตพฺพายสฺส ฯ ทิฏฺฐิปตฺตปิเย ปฏิกฺกเหตฺวา ตโต
ฉนฺทมนฺตเน กตฺวา ปสฺสิตฺวา อาจิกฺขิตพฺพํ อมุตฺร มยา
ทิฏฺฐิปตฺตปิเย ปฏิกฺกหิตา มา เหา ตตฺถ ปฏิกฺกณฺหีติ ฯ
สเจ ปสฺสิตฺวา ฉาทิกฺขตฺถ อาปตฺติ มุจฺจติ ฯ
สเจ อาจิกฺขิโตเย ปฏิกฺกณฺหาติ อาปตฺติ มุจฺจติ ฯ

(๑๑๕) ตโต ฉินฺทิตฺวา กิกฺขิ สงฺฆี สมีกฺ-
ขิตพฺพนฺติ ปฏิกฺกมนํ ฉินฺทิตฺวา สมีกฺขิตพฺพํ ฯ อยํ
ตตฺถ สามีจิ อยํ ตตฺถ อนุธมฺมตา ฯ อถาเร-
กทิฏฺฐิปตฺตปิเย อถาเรกสญฺญี ปฏิกฺกณฺหาติ อาปตฺติ
ทาตพฺพายสฺส ฯ อถาเรกทิฏฺฐิปตฺตปิเย เวมติโก ป-
ฏิกฺกณฺหาติ อาปตฺติ ทาตพฺพายสฺส ฯ อถาเรกทิฏฺฐิปตฺตปิเย
อนาเรกสญฺญี ปฏิกฺกณฺหาติ อาปตฺติ ทาตพฺพายสฺส ฯ

---

๑ ม. ตตฺถาปิ ฯ

សេចក្តីថា គប្បីទទួលយកបានត្រឹមពេញពីរបីបាត្រ ។ ពាក្យថា បើទទួលឲ្យហួសពីកំណត់នោះទៅ សេចក្តីថា កិក្ខុទទួលឲ្យលើសលុបពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ (បើ) កិក្ខុទទួល (នំឬសដូវ) កំណត់ពេញពីរបីបាត្រហើយចេញពីទីនោះមកឃើញកិក្ខុ (ឯទៀត) ត្រូវប្រាប់ថា កន្លែងឯណោះខ្ញុំទទួល (នំឬសដូវ) ពេញពីរបីបាត្រមកហើយ លោកកុំទៅទទួលកន្លែងនោះឡើយ ។ បើកិក្ខុឃើញហើយមិនប្រាប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បើប្រាប់ហើយ កិក្ខុនៅតែទៅទទួល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๑๑๙) ត្រង់ពាក្យថា ត្រូវនាំចេញអំពីទីនោះហើយចែកមួយអន្លើដោយកិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីថា កន្លែងដែលត្រឡប់មកត្រូវនាំយក (នំឬសដូវ) នោះមកចែកគ្នា ។ ពាក្យថា ការចែកនំឬសដូវនេះជាសាមីចិកម្មកន្លែងសិក្ខាបទនោះ សេចក្តីថា ការចែកនំឬសដូវនេះជាទំនៀមដ៏សមគួរកន្លែងសិក្ខាបទនោះ ។ កិក្ខុសំគាល់កន្លែងនំឬសដូវដ៏ច្រើនជាងកំណត់ពេញពីរបីបាត្រ ថាច្រើនជាងមែន ហើយទទួល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុសង្ស័យកន្លែងនំឬសដូវដ៏ច្រើនជាងកំណត់ពេញពីរបីបាត្រ ហើយទទួល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុសំគាល់កន្លែងនំឬសដូវដ៏ច្រើនជាងកំណត់ពេញពីរបីបាត្រ ថាខ្វះទៅវិញហើយទទួល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

ฉ.จ.ติ.ยกณฺโ ภោជនវគฺคสฺส จตุตฺถสิกฺขาปទสฺส អនាបត្តិវារោ

ឧឍកទ្ធិតិបត្តបូរេ អតិរេកសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
ឧឍកទ្ធិតិបត្តបូរេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
ឧឍកទ្ធិតិបត្តបូរេ ឧឍកសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(๑๑๖) អនាបត្តិ ទ្ធិតិបត្តបូរេ បដិក្កណ្ហាតិ ឧឍកទ្ធិតិបត្តបូរេ បដិក្កណ្ហាតិ ន បហិណាកគ្គាយ ន ចាដេយ្យគ្គាយ· បដិយត្តំ នេន្តិ បហិណាកគ្គាយ ឯ ចាដេយ្យគ្គាយ ឯ បដិយត្តសេសកំ នេន្តិ តមនេ បដិប្បស្សទ្ធេ នេន្តិ ញាតកានំ បវារិតានំ អញ្ញស្សត្ថា-យ អត្តនោ ឆនេន ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

จตุตฺถสิกฺขาปทំ นิដฺฐิตំ ។

ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងនំឬសដូវដែលមិនពេញកំណត់ពីរបីថ្ងៃ ថាលើសទៅ
វិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុសង្ស័យក្នុងនំឬសដូវដែលមិនពេញពីរ
បីថ្ងៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងនំឬសដូវដែលមិនពេញ
ពីរបីថ្ងៃ ថាមិនពេញមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(១១៦) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលទទួលនំឬសដូវកំណត់ពេញ
តឹមតែពីរបីថ្ងៃ ដល់ភិក្ខុដែលទទួលនំឬសដូវមិនពេញពីរបីថ្ងៃ ដល់
ភិក្ខុដែលទទួលវត្តុ (ឯណាទីមួយ) ដែលជនមិនគាក់តែង ដើម្បីបញ្ជូន
ទៅ (ញាតិ) មិនគាក់តែង ដើម្បីជាស្បៀង ដល់ភិក្ខុដែលទទួល
វត្តុដ៏សេសសល់អំពីនំឬសដូវដែលគេចាត់ចែងដើម្បីបញ្ជូនទៅ (ញាតិ) ក្តី
ដើម្បីជាស្បៀងក្តី ដល់ភិក្ខុដែលទទួលនំឬសដូវអំពីជនដែលគេមានដំណើរ
ច្រើនទីឆ្ងាយហើយមានវិញ ដល់ភិក្ខុដែលទទួលនំឬសដូវរបស់ញាតិ ដល់
ភិក្ខុដែលទទួលនំឬសដូវរបស់ជនដែលបវារណា ដល់ភិក្ខុដែលទទួលនំឬ
សដូវដើម្បីអ្នកដទៃ ដល់ភិក្ខុដែលទទួលនំឬសដូវដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន
ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ

(១១៧) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ព្រាហ្មណោ កិក្ខិ និមន្តេត្វា ភោជេសិ ។ កិក្ខិ ភុត្តាវី បវារិតោ ញាតំកុ-លានិ គន្ត្វា ឯកច្ចេ ភុញ្ជិសុ ឯកច្ចេ បិណ្ឌចារំ អាទាយ អគមំសុ ។ អថខោ សោ ព្រាហ្មណោ បដិ-វិស្សកេ ឯតទវោច កិក្ខិ មយា អយ្យា សន្តប្បិតា ឯថ តុម្ហេបិ សន្តប្បេស្សាមីតិ ។ តេ ឯវមាហំសុ កិំ តុំ អយ្យ អម្ហេ សន្តប្បេស្សសិ យេបិ តយោ និមន្តិតា តេបិ អម្ហាកំ ឃរានិ អាគន្ត្វា ឯកច្ចេ ភុញ្ជិសុ ឯ-កច្ចេ បិណ្ឌចារំ អាទាយ អគមំសូតិ ។ អថខោ សោ ព្រាហ្មណោ ខុជ្ឈាយតិ ខីយតិ វិចាវេតិ កថំ ហិ នាម ភទន្តា អម្ហាកំ ឃរេ ភុញ្ជិត្វា អញ្ញត្រ ភុញ្ជិស្សន្តិ ន ចាហំ បដិពលោ យាវទត្ថំ ទាតុន្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៥

(១១៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ទំមន្តកិក្ខុទាំងឡាយឲ្យធាន់ ។ ពួកកិក្ខុធាន់ហើយបានហាមកត្តហើយ ក៏ទៅកាន់ត្រកូលញាតិទាំងឡាយ កិក្ខុពួកខ្លះក៏ធាន់ កិក្ខុពួកខ្លះកាន់យកបិណ្ឌបាតទៅ ។ គ្រានោះ ព្រាហ្មណ៍នោះបានពោលពាក្យនេះនឹងពួកជនជាអ្នកសិទ្ធស្មាលថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ កិក្ខុទាំងឡាយខ្ញុំបានប្រគេនចង្ហាន់ធាន់បរិបូណ៌ហើយ សូមអ្នកទាំងឡាយអញ្ជើញមក ខ្ញុំនឹងអង្គាសអ្នកពាល់គ្នាទៀត ។ អ្នកសិទ្ធស្មាលទាំងនោះពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ អ្នកនឹងអង្គាសយើងទាំងឡាយឲ្យឆ្អែតដូចម្តេចបាន អម្បាលកិក្ខុទាំងឡាយណាដែលអ្នកទំមន្តមកហើយ កិក្ខុទាំងនោះមកកាន់ផ្ទះពួកយើង ខ្លះធាន់ ខ្លះកាន់យកបិណ្ឌបាតហើយទៅ ។ ទើបព្រាហ្មណ៍នោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា លោកដ៏ចំរើនទាំងឡាយមិនសមនឹងធាន់កងផ្ទះយើងទាំងឡាយហើយទៅធាន់កងទីដទៃទៀតសោះ ហាក់ដូចជាខ្ញុំមិនអាចដើម្បីប្រគេនលោកធាន់ឲ្យឆ្អែតបាន ។

អសฺสฺสาสุ ខោ ភិក្ខូ តស្ស ព្រាហ្មណស្ស ខជ្ជ-
យន្តស្ស ខីយន្តស្ស វិចាវេន្តស្ស ។ យេ តេ ភិក្ខូ
អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ខជ្ជាយន្តំ ខីយន្តំ វិចាវេន្តំ កេ៎ចំ
ហិ ឆាម ភិក្ខូ កុត្តាវី បហរិតា អញ្ញត្រ កុញ្ជិស្សន្តីតិ
។បេ។ សុត្វំ ភិរ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ កុត្តាវី បហរិតា អញ្ញ-
ត្រ កុញ្ជិន្តីតិ ។ សុត្វំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា
កេ៎ចំ ហិ ឆាម តេ ភិក្ខវេ មោឃបុរិសា កុត្តាវី បហ-
រិតា អញ្ញត្រ កុញ្ជិស្សន្តិ នេតំ ភិក្ខវេ អប្បសន្នានំ វា
បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។
ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ
យោ បន ភិក្ខុ កុត្តាវី បហរិតោ ខាទនីយំ វា
ភោជនីយំ វា ខាទេយ្យ វា កុញ្ជេយ្យ វា ទាចិត្តិ-
យន្តិ ។ ឯវញ្ចិទំ ភគវតា ភិក្ខូនំ សិក្ខាបទំ
បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

ពួកកិក្ខុត្តព្រាហ្មណ៍នោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់(ដូច្នោះ) ហើយ ។ កិក្ខុតាំងឡាយណា មានសេចក្តីជ្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុ តាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិក្ខុតាំងឡាយ ឆាន់ហើយហាមកត្តរួចហើយ មិនគួរនឹងទៅឆាន់កន្លងទីដទៃទៀតសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ ឮថាកិក្ខុតាំងឡាយ ឆាន់ហើយហាមកត្តហើយ រួចទៅឆាន់កន្លងទីដទៃទៀត ពិតមែនឬ ។ ពួកកិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជា ម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ មោឃបុរស តាំងនោះ ឆាន់ហើយហាមកត្តរួចហើយ ហេតុអ្វីក៏ទៅឆាន់កន្លងទីដទៃ ទៀត ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែល មិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាតទៅ ទៀតទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយឆាន់ហើយ ហាមកត្តហើយ ទំពាស៊ុក្តី បរិភោគក្តី នូវខាទនីយ ឬភោជនីយាហារ ត្រូវអាបត្តិ ចាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយ ដល់កិក្ខុ តាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(๑๑๘) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู กิลา-
ญานิ ภิกฺขูนิ ปณีเตน ขาทนีเยน โภชนีเยน ๆ กิลาญา
นิ จีวรานิ กุกฺกุฏฺเฐนฺติ ๆ ตานิ ภิกฺขู ชเนนฺติ ๆ อเสฺสสิ
โข ภควา อุจฺจาสทฺเท มหาสทฺเท กากโสวสทฺเท สุ-
ณนฺโต อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ อามนฺเตสิ กินฺนุ โข โส
อานนฺท อุจฺจาสทฺโท มหาสทฺโท กากโสวสทฺโทติ ๆ
เอวโข อายสฺมา อานนฺโท ภควโต ปฏิสฺสุตฺวา อาเส-
เจสิ ๆ กุญฺเญยฺยานิ ปญฺญายนฺติ ภิกฺขู กิลาญานิ ธาเรนฺติ ๆ
นิ กุญฺเญยฺยานิ ภควาติ ๆ เอวโข ภควา เอตสฺมึ นิทาเน
เอตสฺมึ ปกรเณ ธมฺมึ กถึ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ
อนุชานามิ ภิกฺขเว กิลานสฺส จ อกิลานสฺส จ
อติรตฺตํ กุญฺชิตุ เวฬุ ปน ภิกฺขเว อติรตฺตํ กาตพฺพ
อลเมตฺถ สพฺพนฺติ ๆ เวฬุ ปน ภิกฺขเว ฯมิ สิกฺขาปทิ

(១១៨) សមយនោះឯង កិកុំតាំងឡាយ នាំយកនូវបិណ្ឌបាតដ៏ឧត្តមទៅឲ្យពួកកិកុឈី ។ ពួកកិកុឈីធាន់មិនបានដោយស្រួល ។ ពួកកិកុនាំគ្នាចោលបិណ្ឌបាតដ៏ឧត្តមចាំងនោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានឮសំឡេងខ្លាំង សំឡេងធំ សំឡេងកញ្ជ្រៀវនៃក្អែក លុះឮហើយទ្រង់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុហើយត្រាស់សួរថា ម្នាលអានន្ទ សំឡេងខ្លាំង សំឡេងធំ សំឡេងកញ្ជ្រៀវនៃក្អែក សំឡេងនោះ ជាសំឡេងអ្វីហ្ន៎ ។ គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលអានន្ទ ពួកកិកុធាន់កោជនដ៏សល់អំពីកិកុឈី ពិតមែនឬ ។ ព្រះអានន្ទក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពួកកិកុមិនធាន់ទេ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហៅកិកុតាំងឡាយមក កុង ពេលនោះហើយត្រាស់ថា ម្នាលកិកុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុធាន់កោជនដ៏សល់អំពីកិកុឈីក្តី កិកុមិនឈីក្តី ម្នាលកិកុតាំងឡាយ កិកុត្រូវធ្វើកោជនដ៏សល់ (អំពីកិកុឈី) ដោយពាក្យយ៉ាងនេះថា កោជនតាំងអស់នេះសមគួរហើយ ។ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយធាន់ហើយ

ฐปิเสยฺยาย ยถา ปน ภิกฺขุ ภุตฺตาวี ปวาริโต อนติริตฺตัง ขาทนียัง วา โภชนียัง วา ขาเทยฺย วา ภุญฺเชยฺย วา ปาตพฺพิยนฺติ ฯ

[๑๑๙] ยถา ปนาติ ยถา ยาทิโส ฯ เป ฯ ภิกฺขูติ ฯ เป ฯ อยัง สมุทาโย อตฺเถ อภิเธยฺยโต ภิกฺขุ-ติ ฯ ภุตฺตาวี นาม ปญฺจนฺนัง ภোชนานัง อญฺญตรัง ภোชนัง อนฺตมโส กุสคฺคนฺติปิ ภุตฺตัง ภวติ ฯ ปวาริโต นาม อสนัง ปญฺญายติ ภোชนัง ปญฺญายติ ปาตุกามตา สูจิยา ปิโต อภิหารติ ปฏิกฺเขปো ปญฺญายติ ฯ อนติริตฺตัง

ជានហាមភោជនហើយ ទំពាស្តុក្តី ឆាន់ក្តី នូវខាទនីយាហារ ឬភោជនីយាហារដែលជាអនតិរិត្ត គឺជាវត្ថុដែលមិនបានធ្វើវិនយកម្ម នឹងមិនមែនសល់អំពីភិក្ខុឈឺ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๑๑๙) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី១នៃបាឋដិកកណ្ឌ ។បេ។ ដែលហៅថា ឆាន់ហើយ គឺឆាន់ភោជន៥យ៉ាង ភោជនណាមួយ ដោយហោចទៅសម្លឹងតែភោជនប្រមាណប៉ុនបុងស្បូវ ។ ដែលហៅថា ហាមភោជន (គឺហាមប្រកបដោយអង្គ៥យ៉ាង) គឺភិក្ខុកំពុងឆាន់១ គេយកភោជនមកប្រគេន១ គេនៅក្នុងហត្ថបាស១ គេបង្អាន់ភោជនមកចំពោះ ១ ភិក្ខុហាមភោជន ១ ។ ដែលហៅថា អនតិរិត្ត[1]

---

๑ អដ្ឋកថា ដែលហៅថា អនតិរិត្តភោជន បានដល់ភោជនដែលមិនគួរដល់អាការទៃ វិនយកម្ម ៧ យ៉ាង និងភោជនដែលមិនមែនសល់អំពីភិក្ខុឈឺ ។

ឯអាការដែលមិនគួរដល់វិនយកម្ម ៧ យ៉ាងនោះ អធិប្បាយថា

๑ វត្ថុទាំងឡាយមានផ្លែនិងមើមជាដើម ដែលគេមិនបានធ្វើឲ្យជាវត្ថុគួរដល់សមណកប្បក្តី នឹងសាច់ដែលមិនគួរក្តី ភោជនដែលមិនគួរក្តី ហៅថាអកប្បិយទាំងអស់ ភិក្ខុអ្នកធ្វើវិនយកម្ម យកអកប្បិយវត្ថុទាំងនេះមកធ្វើជាវិនយកម្មថា វត្ថុទាំងអស់នេះជារបស់គួរហើយ ។

๒ វត្ថុដែលភិក្ខុអ្នកធ្វើវិនយកម្មមិនទាន់បានទទួលមកទេ ហើយធ្វើវិនយកម្មថា វត្ថុទាំងអស់នេះគួរហើយ ។

๓ វត្ថុដែលភិក្ខុកាន់មកដើម្បីឲ្យភិក្ខុអ្នកធ្វើវិនយកម្ម ធ្វើឲ្យជារបស់គួរតែមិនបានលើកឡើង ឬមិនបានបង្ហោនទៅ ហើយធ្វើវិនយកម្មថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ។

ជាម អកប្បិយកតំ ហោតិ អប្បដិក្ខិត្តកតំ ហោតិ

អនុញ្ញាតកតំ ហោតិ អហត្ថបាសេ កតំ ហោតិ អ-

កុត្តាវិជា កតំ ហោតិ កុត្តាវិជា បរិភុតេន អាសជា

ទុដ្ឋេតេន កតំ ហោតិ អលមេតំ សព្វន្តិ អវុត្តំ ហោតិ

ន តិលាជាតិវុត្តំ ហោតិ ឯតំ អនតិរិត្តំ ជាម ។ អតិរិត្តំ

ជាម កប្បិយកតំ ហោតិ បដិក្ខិត្តកតំ ហោតិ

ចានដល់វត្ថុដែលមិនបានធ្វើវិនយកម្ម(ដោយអាការ ៧ យ៉ាង) គឺរបស់ដែលគេមិនបានធ្វើឲ្យជាវត្ថុគួរ ១ របស់ដែលភិក្ខុមិនបានទទួលហើយធ្វើឲ្យជារបស់គួរ ១ របស់ដែលភិក្ខុមិនបានលើកឡើង (ឬ) មិនបានបង្ហោនចូលទៅជិតដើម្បីឲ្យភិក្ខុធ្វើឲ្យជារបស់គួរ ១ ភិក្ខុមិនបិតនៅខាងក្នុងហត្ថបាសហើយធ្វើ ១ ភិក្ខុមិនទាន់បានឆាន់ហើយធ្វើ ១ ភិក្ខុឆាន់ហើយបានហាមភោជនហើយ ក្រោកចាកអាសនៈហើយធ្វើ ១ របស់ដែលភិក្ខុមិនពោលថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ១ នឹងវត្ថុដែលមិនមែនជារបស់សល់អំពីភិក្ខុឈឺ វត្ថុទាំងពីរយ៉ាងនេះហៅថា អនតិរិត្ត ។ ដែលហៅថាអតិរិត្តនោះ បានដល់វត្ថុដែលបានធ្វើវិនយកម្ម (ដោយអាការ៧យ៉ាង)

---

៤ ភិក្ខុកាន់យកវត្ថុមកដើម្បីឲ្យភិក្ខុដទៃគ្នាធ្វើវិនយកម្មឲ្យ តែភិក្ខុអ្នកធ្វើវិនយកម្មនោះបិតនៅខាងក្រៅហត្ថបាស ហើយធ្វើវិនយកម្មថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ។

៥ ភិក្ខុណាមួយធ្វើវិនយកម្មថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ តែភិក្ខុអ្នកធ្វើវិនយកម្មនោះឯងមិនទាន់ឆាន់ភោជនទៅឡើយ ហើយធ្វើវិនយកម្មថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ។

៦ ភិក្ខុអ្នកធ្វើវិនយកម្មបានឆាន់ហើយ ហាមភោជនហើយ ក្រោកចាកអាសនៈហើយ ទៅធ្វើវិនយកម្មឲ្យគេថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ។

៧ ភិក្ខុអ្នកធ្វើវិនយកម្ម មិនបានបញ្ចេញវចីភេទថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ។

ទឹងភោជន ៥ យ៉ាង ភោជនណាមួយដែលមិនមែនសល់អំពីភិក្ខុឈឺ ។ វត្ថុដែលមិនគួរជាសល់អាការនៃវិនយកម្មទាំង ៧ យ៉ាងនេះក្តី ភោជនដែលមិនមែនសល់អំពីភិក្ខុឈឺក្តី ទាំងពីរបែបណែនេះ ហៅថា អនតិរិត្តភោជន ។

ฯ ตตฺถาวิตกฺกตา ปหีนา ตาสาเสน กตา ปหีนา กุกฺกุจฺจาวินา กตา ปหีนา กุกฺกุจฺจาวินา ปกาวิเตน อาสนา อวุฏฺฐิเตน กตา ปหีนา อลเมตา สพฺพนฺติ วุตฺตา ปหีนา กิลานา. ติวิธา ปหีนา ฯเปฯ อติวิตฺตา ตาม ฯ ขาทนีย์ ตาม ปญฺ ภาชนานิ ยาวกาลิกา สตฺตาหกาลิกา ยาวชีวิกา ปเวตฺวา อาสเสสา ขาทนีย์ ตาม ฯ ภาชนีย์ ตาม ปญฺ ภาชนานิ ขีณาสวา กุมฺภาสา สตฺต ปญฺญา มหา ฯ ขาทิสฺสามิ ภุญฺชิสฺสามีติ ปฏิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อชฺฌาหาเร อชฺฌาหาเร อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๑๒๐) อนติริตฺเต อนติริตฺตสญฺญี ขาทนีย์ ก ภาชนีย์ ก ขาทติ ก ภุญฺชติ ก อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อนติริตฺเต วิมติกา ขาทนีย์ ก ภาชนีย์ ก ขาทติ ก ภุญฺชติ ก อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อนติริตฺเต อติริตฺตสญฺญี ขาทนีย์ ก

គឺ របស់ដែលគេធ្វើឲ្យជាវត្តគួរ ๑ របស់ដែលកិក្ខុបានទទួលហើយធ្វើឲ្យជារបស់គួរ ๑ របស់ដែលកិក្ខុលើកឡើង ឬបានបង្អោនទៅជិត ដើម្បីធ្វើឲ្យជារបស់គួរ ๑ កិក្ខុនៅកន្លែងហត្ថបាសហើយធ្វើ ๑ កិក្ខុធាន់ឆ្អែចហើយទើបធ្វើ ๑ របស់ដែលកិក្ខុធាន់ហើយហាមភោជនហើយ មិនបាន់ក្រែកចាកអាសនៈហើយធ្វើ ๑ របស់ដែលកិក្ខុគោលថា របស់អស់ពាំង៉នេះគួរហើយ ๑ នឹងរបស់ដែលសល់អំពីកិក្ខុឈឺ វត្តពាំង៉ពីរយ៉ាង៉នេះ ហៅថា អតិរេត្ត ។ ដែលហៅថា ខាទនីយាហារនោះ បានដល់របស់ពាំង៉អស់ទៀវលែង៉តែភោជន៥យ៉ាង៉ នឹងរបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវជីវិកចេញ ហៅថា ខាទនីយាហារ ។ ដែលហៅថា ភោជនីយាហារនោះបានដល់ភោជន ៥យ៉ាង៉ គឺបាយ នំស្រស់ នំក្រៀម ត្រីសាច់ ។ កិក្ខុទទួលដោយគិតថា អញនឹង៉ទំពាស៊ី អញនឹង៉បរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ត្រង់ៗវារៈដែលលេបចូល ។

(๑๒๐) ខាទនីយភោជនីយាហារ ជាអនតិរិត្ត កិក្ខុសំគាល់ថាជាអនតិរិត្តពិតមែន ហើយទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី នូវខាទនីយាហារឬភោជនីយាហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុសង្ស័យក៏ខាទនីយភោជនីយាហារជាអនតិរិត្ត ហើយទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី នូវខាទនីយាហារឬភោជនីយាហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុសំគាល់ក៏ខាទនីយភោជនីយាហារ ជាអនតិរិត្ត

เจว ฉนฺนญฺจ ภิกฺขูนญฺจ อาปตฺติ จ ทุกฺกฏสฺส ฯ ยาม-กาลิกญฺจ สตฺตาหกาลิกญฺจ ยาวชีวิกญฺจ อาหารตฺถาย ปฏิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อชฺฌาหาเร อชฺฌาหาเร อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อติรตฺเต อนติรตฺตสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อติรตฺเต วิมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อติรตฺเต อติรตฺตสญฺญี อนาปตฺติ ฯ

(๑๒๑) อนาปตฺติ อติรตฺตญฺจ กาลกเต กาลกเตติ ปฏิคฺคณฺหาติ อติรตฺตญฺจ กาลกเต กาลกเตติ ปฏิคฺคณฺหาปิตานิ ปฏิคฺคณฺหาติ อญฺญสฺสตฺถาย หารเณ ปฏิคฺคณฺหาติ ตาวกาลิกญฺจ ยามกาลิกญฺจ สตฺตาหกาลิกญฺจ ยาวชีวิกญฺจ สติ ปจฺจเย ปริภุญฺชติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ปญฺหมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ថាជាអតិរិត្តទៅវិញ ហើយទំពាសុទ្ធិ បរិភោគក្តី នូវខាទនីយាហារឬ
ភោជនីយាហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុទទួលរបស់ជាយាមកាលិក
សត្តាហកាលិក យាវជីវិក ដើម្បីប្រយោជន៍ជាអាហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ។
កិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដ គ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូល ។ កិក្ខុសំគាល់កង
ខាទនីយភោជនីយាហារដែលជាអតិរិត្ត ថាជាអនតិរិត្តទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្កដ ។ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងខាទនីយភោជនីយាហារដែលជា
អតិរិត្ត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុសំគាល់ក្នុងខាទនីយភោជនីយាហារ
ដែលជាអតិរិត្ត ថាជាអតិរិត្តពិតមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(១២១) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលឲ្យគេធ្វើនយកមកហើយឆាន់
ដល់កិក្ខុដែលទទួលរបស់ដោយគិតថា អញនឹងឲ្យគេធ្វើនយកមកហើយ
ឆាន់ ដល់កិក្ខុដែលនាំយករបស់ទៅដើម្បីកិក្ខុដទៃ ដល់កិក្ខុដែលឆាន់
របស់ដ៏សេសសល់អំពីកិក្ខុឈឺ ដល់កិក្ខុដែលឆាន់របស់ជាយាមកាលិក
សត្តាហកាលិក យាវជីវិកដោយមានហេតុ ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុ
ខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ចប់ ។

ឆដ្ឋសិក្ខាបទំ

(១២២) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ទ្វេ ភិក្ខូ កោសលេសុ ជនបទេសុ សារត្តំ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នា ហោន្តិ ។ ឯកោ ភិក្ខុ អនាចារំ អាចរតិ ។ ទុតិយោ ភិក្ខូ តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោច មា អាវុសោ ឯវរូបំ អកាសិ នេតំ កប្បតីតិ ។ សោ តស្មឹ ឧបនន្ទិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ សាវត្ថឹ អគមំសុ ។ តេន ខោ បន សមយេន សាវត្ថិយំ អញ្ញតរស្ស បូគស្ស សង្ឃភត្តំ ហោតិ ។ ទុតិយោ ភិក្ខុ កុត្តារី បរិវេសកោ ហោតិ ។ ឧបនន្ទោ ភិក្ខុ ញាតិកុលំ គន្ត្វា បិណ្ឌចារំ អាចាយ យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោច កុញ្ជាហិ អាវុសោតិ ។ អលំ អាវុសោ បរិបុណ្ណោ ម្យាតិ ។ សុទ្ធកេ អាវុសោ បិណ្ឌចារោ កុញ្ជាហីតិ ។ អថខោ សោ

សិក្ខាបទទី ៦

(១២២) កាលណោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុពីរបួបដើរផ្លូវឆ្ងាយទៅក្រុងសាវត្ថីកងកោសលជនបទ ។ ភិក្ខុ ១ រូប ប្រព្រឹត្តអនាចារ ។ ភិក្ខុជាគំរប់ពីរបាននិយាយពាក្យនេះ (ឃាត់) ភិក្ខុនោះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោកកុំធ្វើអំពើយ៉ាងនេះ អំពើដែលលោកធ្វើនេះមិនគួរទេ ។ ភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តអនាចារនោះក៏បង្អាប់ភិក្ខុអ្នកឃាត់នោះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុពាំងនោះបានទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងសាវត្ថីមានប្រជុំជនមួយពួក (ធ្វើ) សង្ឃកត្ត ។ ភិក្ខុជាគំរប់ពីរបានធាន់សង្ឃកត្តរួចហើយ ហាមកត្តហើយ ។ ភិក្ខុដែលបង្អាប់ភិក្ខុទៅកាន់គ្រកូលជាញាតិហើយទទួលចំណីបាត រួចហើយក៏ចូលទៅរកភិក្ខុដែលហាមកត្តនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុអ្នកហាមកត្តនោះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោកចូរធាន់ (ចង្ហាន់នេះ) ចុះ ។ ភិក្ខុអ្នកហាមកត្តក៏ប្រកែកថា កុំអាវុសោ ខ្ញុំធាន់បរិបូណ៌ហើយ ។ ភិក្ខុដែលបង្អាប់ក៏អង្វរថា ម្នាលអាវុសោ បិណ្ឌបាត(នេះ)ល្អ លោកចូរធាន់ទៅ ។ កាលបើភិក្ខុអ្នកបង្អាប់នោះដម្រុលខ្លាំងពេក

កិក្ខុ តេន កិក្ខូនា ឯប្បឡិយមានោ តំ បិណ្ឌាចា-
តំ កុញ្ជិ(១) ។ ឧបនន្ទោ(២) កិក្ខុ តំ កិក្ខុំ ឯតទវោច
តុំ ហិ នាម អាវុសោ មំ វត្តពុំ មញ្ញសិ យំ តុំ
កុត្តាវី បវាវតោ អនតិរិត្តំ ភោជនំ កុញ្ជសីតិ ។ ន-
ជុ អាវុសោ អាចិក្ខិតពុន្តិ ។ នតុ អាវុសោ បុច្ឆិតពុន្តិ ។
អថខោ សោ កិក្ខុ កិក្ខូនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។
យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ
ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម កិក្ខុ កិក្ខុំ
កុត្តាវី បវាវិតំ អនតិរិត្តេន ភោជនេន អភិហដ្ឋុំ
បវារេស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុំ កិក្ខុ កិក្ខុំ
កុត្តាវី បវាវិតំ អនតិរិត្តេន ភោជនេន អភិហដ្ឋុំ
បវារេសីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ
ភគវា កថំ ហិ នាម តុំ មោឃបុរិស កិក្ខុំ កុត្តាវី
បវាវិតំ អនតិរិត្តេន ភោជនេន អភិហដ្ឋុំ បវារេស្សសិ
នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ

---

១ ឧ. ម. កុញ្ជតិ ។ ២ ឧ. ម. ឧបនន្ទោ ។

កិក្ខុអកហាមកត្តនោះ (ទ្រាំមិនបាន) ក៏ធាន់បិណ្ឌបាតនោះទៅ ។ កិក្ខុដែលបង់ពៀរក៏ពោលពាក្យនេះនឹងកិក្ខុអកហាមកត្តនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកសំគាល់មកខ្ញុំថាជាបុគ្គលដែលគេត្រូវតែស្តីថាប្តូរអ្វី ក៏រួបលោកធាន់រួចហើយហាមកត្តហើយ ម្តេចឡើយក៏នៅតែធាន់អនតិរិត្តកោជន ។ កិក្ខុអកហាមកត្តនោះតបថា ម្នាលអាវុសោ ហេតុម្តេច លោកមិនជ្រាប (ខ្ញុំ) ផង ។ កិកអកបង់ពៀរក៏ឆ្លើយថា ហេតុម្តេច លោកមិនសួរ (ខ្ញុំជាមុន) ។ កិក្ខុអកហាមកត្តនោះក៏ដំណាលរឿងនុ៎ះជ្រាប់កិក្ខុទាំងឡាយក្នុងខណៈនោះ ។ ពួកកិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីជ្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិក្ខុមិនគួរនឹងនាំកត្តទៅហើយបវារណាបង្ខំកិក្ខុដែលធាន់ហើយហាមកត្តហើយ ឲ្យធាន់នូវអនតិរិត្តកោជន (ដូច្នេះ) សោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុ ឮថា អ្នកឯងបាននាំកត្តទៅបវារណាបង្ខំកិក្ខុដែលធាន់ហើយ ហាមកោជនហើយ ឲ្យធាន់អនតិរិត្តកោជន ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាត្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងនាំកត្តទៅបវារណាបង្ខំកិក្ខុដែលធាន់ហើយហាមកត្តហើយ ឲ្យធាន់អនតិរិត្តកោជនទេ នែមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្លាប់នេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា

ปสฏฺฐาหิ ก กิเยฺยาคาวย ฯ เป ฯ ฝาฏฺ มน
กิกฺขเว ๙มิ สิกฺขาปทิ อุทฺทิเสยฺยาถ เยา ปน กิกฺขุ
กิกฺขุ ภุตฺวาฯ ปวาริตา อนติริตฺเตน ขาทนียเยน ก ภาเชนิ-
เยน ก อกิมาฏฺ ปวาเรยฺย หาฏฺ กิกฺขุ ขาท ก ภุญฺช
กิตา ชาน อาสาทนาเปกฺขา ภุตฺตสฺมิ ฆาจิตฺตุยฺยฏฺ ฯ

(๑๒๓) เยา ปนาตา เยา ยาทิเสา ฯ เป ฯ
กิกฺขุตา ฯ เป ฯ อยิ ๙มสฺมิ อตฺเถ อธิปฺเปโต
กิกฺขุตา ฯ กิกฺขุฏฺ อญฺ กิกฺขุ ฯ ภุตฺตาวี นาม
ปญฺจหิ ภาเชนาน อญฺตรา ภาเชน อนฺตมเสา ภุ-
สกฺเขนปิ ภุตฺตา เหาตา ฯ ปวาริโต นาม อสนา
ปญฺญายตา ภาเชน ปญฺญายตา หาตฺถาเส ปิโต
อกิมาตา ปฏิกฺเขเปา ปญฺญายตา ฯ อนติริตฺตา นาม
อกปฺปิยกตา เหาตา อปฺปฏิคฺคหิตกตา เหาตา
อนฺตาวิตกตา เหาตา อหาตฺถาเส กตา เหาตา

ប្តូនាំពួកជនដែលដែះថ្លាស្រាប់ហើយ ឲ្យរំងឹតែតែដែះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ កាលដឹងហើយរំពៃរកទោសនាំកត្តុទៅបវារណាបង្អិតភិក្ខុដែលឆាន់ហើយហាមកត្តុហើយ ឲ្យទំពាស្ទីក្តី បរិភោគក្តី នូវអនតិរិត្តភោជន ដោយពាក្យថា នែភិក្ខុ អ្នកចូរទំពាស្ទីក្តី បរិភោគក្តី ដូច្នេះ និមិត្តតែភិក្ខុនោះឆាន់ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១២៣) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាវចនីយកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុ គឺភិក្ខុដទៃ ។ ដែលហៅថា ឆាន់ហើយ គឺភិក្ខុបានឆាន់នូវភោជនទាំង ៥ យ៉ាង ភោជនណាមួយ ដោយហោចទៅសូម្បីតែប៉ុនបុង្គសូរភ្លាំង ។ ដែលហៅថា ហាមកត្តុ (គឺហាមប្រកបដោយអង្គ ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុកំពុងឆាន់ ១ គេយកភោជនមកប្រគេនទៀត ១ គេឋិតនៅកន្លែងហត្ថបាស ១ គេបង្អោនភៅជនមកចំពោះ ១ ភិក្ខុហាមភោជន ១ ។ ដែលហៅថា អនតិរិត្តៈ បានដល់វត្ថុដែលមិនបានធ្វើនិយកម្មដោយ (អាការ ៧ យ៉ាង) គឺរបស់ដែលគេមិនបានធ្វើឲ្យជាវត្តុគួរ ១ របស់ដែលភិក្ខុមិនបានទទួលហើយធ្វើឲ្យជារបស់គួរ ១ របស់ដែលភិក្ខុមិនបានលើកឡើង (ឬមិនបានបង្អោនចូលទៅជិតដើម្បីធ្វើឲ្យជារបស់គួរ) ១ ភិក្ខុមិនស្ថិតនៅខាងក្នុងហត្ថបាសហើយធ្វើ ១

អកុត្តាវិនា កតំ ហោតិ កុត្តាវិនា បហរិតេន អាសនា
រុដ្ឋិតេន កតំ ហោតិ អលមេតំ សព្ពន្តិ អវុត្តំ ហោតិ
ន កិលាន្តរូបេន ហោតិ ឯតំ អន្តរាយំ ឆាម ។
ខាទនីយំ ឆាម បញ្ច ភោជនានិ យាមកាលិកំ
សត្តាហកាលិកំ យាវជីវិកំ ឋបេត្វា អវសេសំ ខាទ-
នីយំ ឆាម ។ ភោជនីយំ ឆាម បញ្ច ភោជនានិ
ឱទនោ កុម្មាសោ សត្តុ មច្ឆោ មំសំ ។ អភិហដ្ឋុំ
បវារេយ្យាតិ យាវតកំ ឥច្ឆតិ តាវតកំ គណ្ហាហីតិ ។
ជាឆាតិ ឆាម សាមំ វា ជាឆាតិ អញ្ញេ វា តស្ស
អារោចេន្តិ សោ វា អារោចេតិ ។ អាសាទនាបេក្ខោតិ
ឥមិនា ឥមំ ចោទេស្សាមិ សារេស្សាមិ បដិចោទេស្សាមិ
បដិសារេស្សាមិ មញ្ញំ ការិស្សាមីតិ អភិហរតិ អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ តស្ស វចនេន ខាទិស្សាមិ ភុញ្ជិស្សាមីតិ

កិក្ខុមិនទាន់ឆាន់ហើយផ្តើ១ កិក្ខុឆាន់ហើយ ហាមភោជនហើយ ក្រែកចាកអាសនៈហើយផ្តើ១ របស់ដែលកិក្ខុមិនពោលថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ១ និងវត្តដែលមិនមែនជារបស់សល់អំពីកិក្ខុឈឺ វត្តទាំងពីរយ៉ាងនេះហៅថា អនតិរិត្ត ។ ដែលហៅថា ខាទនីយ(នោះ) បានដល់វត្តទាំងអស់ លើកលែងភោជនទាំង៥យ៉ាង និងវត្តជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិកនិងយាវជីវិកចេញ ហៅថាខាទនីយ ។ ដែលហៅថា ភោជនីយ បានដល់ភោជន៥យ៉ាងគឺបាយ១ នំស្រស់១ នំក្រៀម១ ត្រី១ សាច់១ ។ ពាក្យថា នាំកត្តុំថាវណា (នោះ) គឺកិក្ខុនិយាយថា លោកចង់បានប៉ុន្មាន និមន្តយកប៉ុណ្ណោះចុះ ។ ដែលហៅថា ដឹង (នោះ)គឺកិក្ខុដឹងខ្លួនឯង ឬពួកជនដទៃប្រាប់ដល់កិក្ខុអកប្បិយនោះ ឬក៏កិក្ខុអកប្បិយហាមភោជននោះប្រាប់ ។ ពាក្យថា រំពៃរកគោស (នោះ)គឺ កិក្ខុនាំយក (ខាទនីយឬភោជនីយ) ទៅដោយគិតថា អញនឹងចោទនឹងរំលឹកកិក្ខុនេះដោយវត្ថុនេះ អញនឹងចោទចំពោះនឹងរំលឹកចំពោះកិក្ខុនេះ ដោយវត្ថុនេះ អញនឹងធ្វើកិក្ខុនេះឲ្យអាប់មុខ ដោយវត្ថុនេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុអកប្បិយហាមភោជនទទួលដោយគិតថា អញនឹងទំពាស៊ី នឹងឆាន់

ปฏิกฺกณฺฑาตเ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อาฬฺหกาเร อาฬฺหกาเร อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ เภาชนปริโยสาเน อาปตฺติ ฆาติตฺติยสฺส ฯ

(๑๒๔) ปกาเรติ ปกาเรติสญฺญี อนติเรตฺตเ ฆาทนีเยน วา เภาชนีเยน วา อกิเหาฏฺเฐ ปกาเรติ อาปตฺติ ฆาติตฺติยสฺส ฯ ปกาเรติ เวมติเกา อนติเรตฺตเ ฆาทนีเยน วา เภาชนีเยน วา อกิเหาฏฺเฐ ปกาเรติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปกาเรติ อปฺปกาเรติสญฺญี[๑] อนติเรตฺตเ ฆาทนีเยน วา เภาชนีเยน วา อกิเหาฏฺเฐ ปกาเรติ อนาปตฺติ ฯ ยาเมกาลิกเก สตฺตาหกาลิกเก ยาวชีวิกเก อาหาเรตฺวา อกิเหาเรติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ตสฺส วเจน ขาทิสฺสามิ ภุญฺชิสฺสามีติ ปฏิกฺกณฺฑาตเ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อาฬฺหกาเร อาฬฺหกาเร อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อปฺปกาเรเต[๒] ปกาเรติสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อปฺปกาเรเต[๓] เวมติเกา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อปฺปกาเรเต[๔] อปฺปกาเรติสญฺญี[๕] อนาปตฺติ ฯ

๑-๒-๓-๔-๕ ม. อปกาเรเต ฯ

តាមពាក្យរបស់លោកអ្នកចោទ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ គប់ៗខណៈដែលលេប ។ លុះកិក្ខុនោះឆាន់រួចស្រេច កិក្ខុអកប្បិំត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๑๒๔) កិក្ខុហាមភោជនហើយ កិក្ខុអ្នកចោទសំគាល់ថាហាមហើយ ក៏នាំខាទនីយឬភោជនីយដែលជាអនតិរិត្តទៅបង្ខំ(កិក្ខុនោះ)ឲ្យឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុហាមភោជនហើយ កិក្ខុអ្នកចោទមានសេចក្តីសង្ស័យ ក៏នាំខាទនីយឬភោជនីយដែលជាអនតិរិត្តទៅបង្ខំឲ្យឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុហាមភោជនហើយ កិក្ខុអ្នកចោទសំគាល់ថាមិនឆាន់ហាម ក៏នាំខាទនីយឬភោជនីយដែលជាអនតិរិត្តទៅបង្ខំឲ្យឆាន់ មិនត្រូវអាបត្តិ ។ កិក្ខុអ្នកចោទបង្អោនរបស់ដែលជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវជីវិក ដើម្បីជាអាហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុអ្នកហាមភោជនទទួលវត្ថុទាំងនោះដោយគិតថា អញនឹងំពារស្ទឹ នឹងឆាន់ តាមពាក្យរបស់លោកអ្នកចោទនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ពាល់ៗ ខណៈដែលលេប ។ កិក្ខុមិនហាមភោជនទេ តែកិក្ខុអ្នកចោទសំគាល់ថាហាម ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុមិនហាមភោជនទេ កិក្ខុអ្នកចោទសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុមិនឆាន់ហាមភោជន កិក្ខុអ្នកចោទក៏សំគាល់ថាមិនឆាន់ហាមមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[๑๒๕] អជាបត្តំ អតិរិត្តំ ការេត្វា ឧតុំ អតិរិត្តំ ការាបេត្វា កុញ្ចហីតំ ឧតុំ អញ្ញេស្សត្ថាយ ហរណ្តេ កច្ឆាហីតំ ឧតុំ តិលានស្ស សេសកំ ឧតុំ យាមកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ យាវជីវិកំ សតិ បច្ចយេ បរិភុញ្ជាតិ ឧតុំ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ឆដ្ឋិសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

(១៦៥) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលឲ្យភិក្ខុផង់គ្នាធ្វើវិនយកម្ម ហើយឲ្យ ដល់ភិក្ខុដែលឲ្យដោយពាក្យថា លោកចូរឲ្យគេធ្វើឲ្យជាវិនយកម្មហើយនិមន្តធាន់ចុះ ដល់ភិក្ខុដែលឲ្យដោយពាក្យថា លោកចូរនាំ (ភាទនីយភោជនីយាហារនេះ) ទៅដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃចុះ ដល់ភិក្ខុដែលឲ្យរបស់ដ៏សល់អំពីភិក្ខុឈឺ ដល់ភិក្ខុដែលឲ្យរបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវជីវិក ដោយពាក្យថា កាលបើមានហេតុចូរលោកធាន់ចុះ ដល់ភិក្ខុធុត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ

[១២៦] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា ភដគហោ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភដគហោ តិរក្ខសមជ្ជោ ហោតិ ។ សត្ត-រសវគ្គិយា តិក្ខ្ត្តុ តិរក្ខសមជ្ជំ ឧស្សរាយ អកមំសុ ។ មនុស្សា សត្តរសវគ្គិយេ តិក្ខ្ត្តុ បស្សិត្វា ឧហារេត្វា វិលិម្បេត្វា គោដេត្វា ខាឧនីយំ អទំសុ ។ សត្តរសវគ្គិ-យា តិក្ខ្ត្តុ ខាឧនីយំ អាទាយ អាគមំ កត្វា ឆឌ្ឌគ្គិ-យេ តិក្ខ្ត្តុ ឯតឧភេចុំ កល្លោជាវុសោ ខាឧនីយំ ខាឧ-ជាតិ ។ កុតោ តុម្ហេហិ អាវុសោ ខាឧនីយំ លទ្ធន្តិ ។ សត្តរសវគ្គិយា តិក្ខ្ត្តុ ឆឌ្ឌគ្គិយានំ តិក្ខ្ត្តុំ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ កឹ បន តុម្ហេ អាវុសោ វិតាលេ គោដនំ កុញ្ជោតិ ។ ឯវមាវុសោតិ ។ ឆឌ្ឌគ្គិយា តិក្ខ្ត្តុ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម សត្ត-រសវគ្គិយា តិក្ខ្ត្តុ វិតាលេ គោដនំ កុញ្ជិស្សន្តីតិ ។

សិក្ខាបទទី ៧

(១២៦) កាលនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តវេឡុវន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ក្បែរក្រុងពជគ្គិះ ។ សម័យនោះឯង
ក្រុងពជគ្គិះលេចមហោស្រពលើកំពូលភ្នំ ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយកិក្ខុ
ក៏បានទៅដើម្បីមើលមហោស្រពដែលគេលេងលើកំពូលភ្នំ (នោះ) ។
មនុស្សទាំងឡាយ បានឃើញពួកសត្តរសវគ្គិយកិក្ខុហើយ និមន្តឲ្យស្រេច
ទឹក ឲ្យលាប ឲ្យឆាន់ ស្រេចហើយក៏ប្រគេនន្ហូវាទនីយៈ ។ ពួកសត្តរស-
វគ្គិយកិក្ខុ កាន់យកភាទនីយៈទៅអាស្រម ហើយនិយាយពាក្យនេះប្រាប់ពួក
ឆព្វគ្គិយកិក្ខុថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរទទួល
យកភាទនីយៈទៅឆាន់ចុះ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុទាំងនោះសួរថា ម្នាលអាវុ-
សោទាំងឡាយ ពួកលោកបានភាទនីយៈមកពីណា ។ ពួកសត្តរស-
វគ្គិយកិក្ខុបានប្រាប់រឿងនុ៎ះដល់ឆព្វគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុ
សួរថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយបានឆាន់គោជនកង
ពេលដែលមិនគួរមែនឬ ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយកិក្ខុឆ្លើយថា មែនអាវុសោ
ទាំងឡាយ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួក
សត្តរសវគ្គិយកិក្ខុ មិនគួរនឹងឆាន់គោជនកងពេលវិកាល (ដូច្នេះ) សោះ ។

ราชาโน ฉพฺภิญฺญา ภิกฺขู ภิกฺขูนญฺจ ฌานมนฺตรา อาโรเจสุ ฯ
เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา ฯเป ฯ เต อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ
วิปาเจนฺติ กถญฺหิ นาม สตฺถารสาสนิยา ภิกฺขู วิกาเล
ภোชนํ ภุญฺชิสฺสนฺตีติ ฯเป ฯ สจฺจํ กิร ตุมฺเห ภิกฺขเว
วิกาเล ภোชนํ ภุญฺชถาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ
พุทฺโธ ภควา กถญฺหิ นาม ตุมฺเห โมฆปุริสา
วิกาเล ภোชนং ภุญฺชิสฺสถ เนตํ โมฆปุริสา อปฺป-
สนฺนานญฺจ ปสาทาย ปสนฺนานญฺจ ภิยฺโยภาวาย
ฯเป ฯ ยาวญฺจ ปน ภิกฺขเว สมฺมา สทฺธาปทนฺ ฐปิ-
สฺสติ ยาว ปน ภิกฺขู วิกาเล ขาทนียญฺจ
ภোชนียญฺจ ขาทิสฺสนฺติ ภุญฺชิสฺสนฺติ ฯ

(๑๒๗) ยาว ปณีตา ยาว ยาทิสา ฯเป ฯ
ภิกฺขูติ ฯเป ฯ อยญฺจ สมสฺสี อตฺถิ อญฺญิปฺปเวโท
ภิกฺขูติ ฯ วิกาเลปิ นาม มญฺญิสฺสเร วีติวตฺเต ยาว อรุ-
ณุคฺคมนา ฯ ขาทนียญฺจ นาม ปญฺจ ภোชนานิ

ខ្ញុំ:ណ:នោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុ្ខបានប្រាប់រឿងនុ៎ះដល់កិកុ្ខទាំងឡាយ ។ ពួកកិកុ្ខណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិកុ្ខទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសក្យបុត្តិយសេវគ្គិយកិកុ្ខ មិនគួរឆាន់កោជនកុងពេលវិកាល (ដូច្នេះ) ទេ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ្គខ្ញុំតែងតែសួរថា ម្នាលកិកុ្ខទាំងឡាយ បានឮថា អ្នកទាំងឡាយឆាន់កោជនកុងពេលវិកាល ពិតមែនឬ ។ កិកុ្ខទាំងនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគក្តេ ដ៏បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងឆាន់កោជនកុងពេលវិកាលទេ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលពួកអ្នកឯងធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា នឹងមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយឲ្យរឹងឹតតែជ្រះថ្លាតទៅទៀតទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិកុ្ខទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះដូច្នេះថា កិកុ្ខណាមួយទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី នូវខាទនីយៈ ភោជនីយៈកុងពេលវិកាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๑๒๗) ត្រង់ពាក្យថា កិកុ្ខណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាកុងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ ។ សេចក្តីដែលព្រះអាទិត្យរះផុតទៅដល់នឹងអស្តង្គតនេះឯង ហៅថា ពេលវិកាល ។ ដែលហៅថា ខាទនីយៈ (នោះ)

ยาวตติยกมฺมา สตฺตาหกาลิกา ยาวชีวิกา ปาเรวฺหา อาเสสา ฆาตนียา ฉาทา ฯ เภทนียา ฉาทา ปญฺจ ภาชนานิ ทุพฺพลานิ กุมฺภาสา สตฺต มญฺโช มีสา ฯ ฆาตนิสฺสิตา กุฏิสฺสิตา ปฏิกฺขิตฺตา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อเญฺญหาเร อเญฺญหาเร อาปตฺติ ฉายนิสฺสิตสฺส ฯ

(๑๒๘) วิกาเล วิกาลสญฺญี ฆาตนียา ฉ ภาชนานิ ฉ ฆาตนา ฉ กุฏิโย ฉ อาปตฺติ ฉายนิสฺสิตสฺส ฯ วิกาเล วิมติกา ฆาตนียา ฉ ภาชนานิ ฉ ฆาตนา ฉ กุฏิโย ฉ อาปตฺติ ฉายนิสฺสิตสฺส ฯ วิกาเล กาลสญฺญี ฆาตนียา ฉ ภาชนานิ ฉ ฆาตนา ฉ กุฏิโย ฉ อาปตฺติ ฉายนิสฺสิตสฺส ฯ ยาวตติยกมฺมา สตฺตาหกาลิกา ยาวชีวิกา อาหารตฺถาย ปฏิคฺคหิตา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อเญฺญหาเร อเญฺญหาเร อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กาเล

ที่ชื่อว่าเปรต ได้แก่ ผู้ที่ตายแล้วเกิดในปิตติวิสัย ที่ชื่อว่าสัตว์ดิรัจฉาน ได้แก่ สัตว์ที่เกิดในดิรัจฉานกำเนิด ที่ชื่อว่าอสุรกาย ได้แก่ ผู้ที่เกิดในอสุรกายกำเนิด ที่ชื่อว่าคนบัณเฑาะก์ ได้แก่ ผู้ที่เกิดในบัณเฑาะก์กำเนิด ที่ชื่อว่าคนอุภโตพยัญชนก ได้แก่ ผู้ที่เกิดในอุภโตพยัญชนกกำเนิด ที่ชื่อว่าคนมีมาตุฆาตเป็นต้น ได้แก่ ผู้ที่ทำมาตุฆาตเป็นต้น ที่ชื่อว่าภิกษุณีผู้ทำสังฆเภท ได้แก่ ผู้ที่ทำสังฆเภทแล้ว ที่ชื่อว่าภิกษุณีผู้ทำโลหิตุปบาท ได้แก่ ผู้ที่ทำโลหิตุปบาทแล้ว ที่ชื่อว่าภิกษุณีผู้ถือลัทธิเดียรถีย์ ได้แก่ ผู้ที่ถือลัทธิเดียรถีย์ ที่ชื่อว่าภิกษุณีผู้ถือลัทธิเดียรถีย์ ได้แก่ ผู้ที่ถือลัทธิเดียรถีย์ ที่ชื่อว่าสิกขมานา ได้แก่ ผู้ที่ศึกษาสิกขาบทอยู่ ที่ชื่อว่าสามเณรี ได้แก่ ผู้ที่บวชเป็นสามเณรี ที่ชื่อว่าสามเณร ได้แก่ ผู้ที่บวชเป็นสามเณร ที่ชื่อว่าภิกษุผู้ต้องอาบัติปาราชิก ได้แก่ ผู้ที่ต้องอาบัติปาราชิก ที่ชื่อว่าภิกษุผู้ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ได้แก่ ผู้ที่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส ที่ชื่อว่าภิกษุผู้ต้องอาบัติถุลลัจจัย ได้แก่ ผู้ที่ต้องอาบัติถุลลัจจัย ที่ชื่อว่าภิกษุผู้ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ได้แก่ ผู้ที่ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ที่ชื่อว่าภิกษุผู้ต้องอาบัติปาฏิเทสนียะ ได้แก่ ผู้ที่ต้องอาบัติปาฏิเทสนียะ ที่ชื่อว่าภิกษุผู้ต้องอาบัติทุกกฏ ได้แก่ ผู้ที่ต้องอาบัติทุกกฏ ที่ชื่อว่าภิกษุผู้ต้องอาบัติทุพภาสิต ได้แก่ ผู้ที่ต้องอาบัติทุพภาสิต ที่ชื่อว่าภิกษุผู้ไม่ต้องอาบัติ ได้แก่ ผู้ที่ไม่ต้องอาบัติ ที่ชื่อว่าภิกษุผู้ต้องอาบัติเป็นอันมาก ได้แก่ ผู้ที่ต้องอาบัติเป็นอันมาก ที่ชื่อว่าภิกษุผู้ต้องอาบัติเล็กน้อย ได้แก่ ผู้ที่ต้องอาบัติเล็กน้อย ที่ชื่อว่าภิกษุผู้ต้องอาบัติหนัก ได้แก่ ผู้ที่ต้องอาบัติหนัก ที่ชื่อว่าภิกษุผู้ต้องอาบัติเบา ได้แก่ ผู้ที่ต้องอาบัติเบา ที่ชื่อว่าภิกษุผู้ต้องอาบัติที่ชำระได้ยาก ได้แก่ ผู้ที่ต้องอาบัติที่ชำระได้ยาก ที่ชื่อว่าภิกษุผู้ต้องอาบัติที่ชำระได้ง่าย ได้แก่ ผู้ที่ต้องอาบัติที่ชำระได้ง่าย ที่ชื่อว่าภิกษุผู้ต้องอาบัติที่ชำระได้ด้วยอาการอย่างนี้ ได้แก่ ผู้ที่ต้องอาบัติที่ชำระได้ด้วยอาการอย่างนี้ ที่ชื่อว่าภิกษุผู้ต้องอาบัติที่ชำระได้ด้วยอาการอย่างนั้น ได้แก่ ผู้ที่ต้องอาบัติที่ชำระได้ด้วยอาการอย่างนั้น ที่ชื่อว่าภิกษุผู้ต้องอาบัติที่ชำระได้ด้วยอาการอย่างนี้และอย่างนั้น ได้แก่ ผู้ที่ต้องอาบัติที่ชำระได้ด้วยอาการอย่างนี้และอย่างนั้น ที่ชื่อว่าภิกษุผู้ต้องอาบัติที่ชำระได้ด้วยอาการอย่างนี้ก็ไม่ได้ อย่างนั้นก็ไม่ได้ ได้แก่ ผู้ที่ต้องอาบัติที่ชำระได้ด้วยอาการอย่างนี้ก็ไม่ได้ อย่างนั้นก็ไม่ได้ ที่ชื่อว่าภิกษุผู้ต้องอาบัติที่ชำระได้ด้วยอาการอย่างนี้ก็ได้ อย่างนั้นก็ได้ ได้แก่ ผู้ที่ต้องอาบัติที่ชำระได้ด้วยอาการอย่างนี้ก็ได้ อย่างนั้นก็

วิกาลสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กาเล เวมติ-
กา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กาเล กาลสญฺี
อนาปตฺติ ฯ

[๑๒๙] อนาปตฺติ ยาม กาลิกํ สตฺตาหกา-
ลิกํ ยาวชีวิกํ สติ ปจฺจเย ปริภุญฺชติ ฐปฺต-
กสฺส อาธิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

កិក្ខុសំគាល់ថា ពេលវិកាល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពេលជាកាលគួរ កិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពេលជាកាលគួរ កិក្ខុសំគាល់ថា កាលគួរមែន មិនត្រូវអាបត្តិទៀយ ។

(๑๒๙) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលឆាន់តែវត្ថុជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក នឹងយាវជីវិកដោយមានហេតុដែលគួរឆាន់បាន ដល់កិក្ខុឆុត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

វរដ្ឋិមសិក្ខាបទំ

[១៣០] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ អានន្ទស្ស ឧបដ្ឋាយោ អាយស្មា វេឋ្ឋញ្ញសីសោ[1]អរញ្ញេ វិហរតិ ។ សោ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា ពហុំ បិណ្ឌចារំ លភិត្វា[2]សុក្ខុំ[3] ក្ករំ អាភមំ បរិត្វា សុក្ខាបេត្វា ឯក្កិបតំ យនា អាមកាវេន អត្តោ ហោតិ តនា ឧទកេន តេមេត្វា ភុញ្ជតិ ចិរេន តាមំ បិណ្ឌាយ បរិសតិ ។ តិក្ខ្ត្តុំ អាយស្មន្តំ វេឋ្ឋញ្ញសីសំ ឯតទវោចុំ តិំស្ស ភុំ អាវុសោ ចិរេន តាមំ បិណ្ឌាយ បរិសសីតិ ។ អថខោ អាយស្មា វេឋ្ឋញ្ញសីសោ តិក្ខ្ត្តុំ ឯតមត្តំ អារោចេសិ ។

---

១ ឱ. ម. ពេលដ្ឋសីសោ ។ ២ ពហុំ បិណ្ឌបាតំ លភិត្វាតិបិ មរម្មឧរោបិយបោត្ថកេ នត្ថិ ។ ៣ ឱ. ម. សុក្ខក្ករំ ។

សិក្ខាបទទី ៨

(១៣០) កាលនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ព្រះវង្គីសៈដ៏មានអាយុ ជាឧបដ្ឋាយ៍របស់ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ
គង់នៅក្នុងវិត ។ ព្រះថេរៈនោះត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត លុះបានអាហារបិណ្ឌ-
បាតជាច្រើនហើយក៏នាំយកបាយសុទ្ធ[1]មកកាន់អារាម រួចហាលបាយ
នោះឲ្យស្ងួតក្រៀមហើយទុកជាក់ កាលណាមានសេចក្តីត្រូវការដោយ
អាហារដើរយកបាយក្រៀមនោះមកត្រាំទឹក ហើយក៏ឆាន់ក្នុងកាលនោះ
យូរៗ បានលោកចូលទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាតម្តង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះវង្គីសៈដ៏មានអាយុថា ម្នាលអាវុសោ
ចុះហេតុអ្វីបានជាយូរៗ ទើបលោកចូលទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាតម្តង ។
ទើបព្រះវង្គីសៈដ៏មានអាយុក៏ដំណាលរឿងនុ៎ះ+ប្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។

---

១ អដ្ឋកថា តិបាយតែម្យ៉ាង មិនមានសម្ងន់ឯងម្ហូបក្រៀមណាយដាមួយផង ។

កតី បន ត្វំ អាវុសោ សន្ធិំ ឆិន្ទាសិ គោចរំ កុញ្ជសី-
តំ ។ ឯវមាវុសោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។
តេ ទុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម អា-
យស្មា ឧទ្ទាលកោ សន្ធិំ ឆិន្ទាសិ គោចរំ កុញ្ជិស្សរ-
តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ ឧទ្ទាលក សន្ធិំ ឆិន្ទាសិ គោចរំ
គោចរំ កុញ្ជសីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ
ភគវា កថំ ហិ នាម ត្វំ ឧទ្ទាលក សន្ធិំ ឆិន្ទាសិ គោចរំ
គោចរំ កុញ្ជិស្សសិ នេតំ ឧទ្ទាលក អប្បសន្នានំ
វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។
ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ
បន ភិក្ខុ សន្ធិំ ឆិន្ទេយ្យ ខាទនីយំ វា គោចនីយំ វា
ខាទេយ្យំ វា កុញ្ជេយ្យំ វា ចាចិត្តិយន្តិ ។

ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏សួរថា ម្នាលអាវុសោ បើដូច្នោះមានតែលោកនាន
កោដនដែលខ្ជូនទុកជាក់ឲ្យកន្ទួងពត្រីឬអ្វី ។ ព្រះវេឡដ្ឋសីសៈឆ្លើយថា
យ៉ាងហ្នឹងហើយ អាវុសោ ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីជ្រាថ្នា
តិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា
ព្រះវេឡដ្ឋសីសៈដ៏មានអាយុ មិនសមបើនឹងឆាន់កោដនដែលខ្ជូនទុកជាក់
ឲ្យកន្ទួងពត្រី (ដូច្នេះ) ទេ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា
ម្នាលវេឡដ្ឋសីសៈ ឮថាអ្នកឯងបានឆាន់កោដនដែលខ្ជូនទុកជាក់ឲ្យកន្ទួង
ពត្រី ពិតមែនឬ ។ ព្រះវេឡដ្ឋសីសៈក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស
ពិតមែន ។ ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាល
វេឡដ្ឋសីសៈ អ្នកឯងមិនសមបើនឹងឆាន់កោដនដែលខ្ជូនទុកជាក់ឲ្យកន្ទួង
ពត្រី (ដូច្នេះ) ទេ ម្នាលវេឡដ្ឋសីសៈ អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនមែន
នាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនជ្រះថ្លា នឹងមិនមែននាំពួកជនដែល
ជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាតទៅទៀតទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុ
ណាមួយទំពាស៊ុក្តី បរិភោគក្តី ខ្ជូវាទនីយៈ ឬភោជនីយៈជាសន្និធិការកៈ
គឺវត្ថុដែលខ្ជូនទុកជាក់ឲ្យកន្ទួងពត្រី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๑๓๑) โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯ เป ฯ
ภิกฺขูติ ฯ เป ฯ อยํ สมสฺมึ อตฺเถ อธิเปฺปโต
ภิกฺขูติ ฯ สงฺฆสิเนหนตฺถาย นาม อสฺส ปฏิคฺคหิตนฺติ
อปราปฺปา ทาตพฺพนฺติ ฯ ทาตพฺพียนฺติ นาม ปญฺจ
ภาชนานิ ยาคุปกาลิกานิ สตฺตาหกาลิกานิ ยาวชี-
วิกานิ ปเวตฺวา อาโรเสนปิ ทาตพฺพียนฺติ นาม ฯ ภาชิยนฺติ
นาม ปญฺจ ภาชนานิ ตนุกานิ กาตุมฺปิ สกฺกา ปุน
ปมสทิสานิ ฯ ทาตพฺพสฺมินฺติ ภุญฺชิตพฺพยุตฺตกสฺมึ ปฏิคฺคณฺหาตีติ อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ อาปตฺติปาจิตฺติยสฺส อาปตฺติปาจิตฺติยสฺส อาปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๑๓๒) สงฺฆิกาปกฺเก สงฺฆิกาปกฺขสญฺญี ทา-
ตพฺพียนฺติ ปาเฐ ภาชิยนฺติ ปาเฐ ทาตพฺเพ ปาเฐ ภุญฺชิตพฺเพ ปาเฐ อาปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ฯ สงฺฆิกาปกฺเก วิมติกปฺปเก ทาตพฺพียนฺติ
ปาเฐ ภาชิยนฺติ ปาเฐ ทาตพฺเพ ปาเฐ ภุญฺชิตพฺเพ ปาเฐ อาปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ฯ สงฺฆิกาปกฺเก อสงฺฆิกาปกฺขสญฺญี
ทาตพฺพียนฺติ ปาเฐ ภาชิยนฺติ ปาเฐ ทาตพฺเพ ปาเฐ ภุญฺชิตพฺเพ ปาเฐ อาปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ฯ ยาวกาลิเกปิ สตฺตาหกาลิเกปิ

ឃាចិត្តិយកណ្ឌ ភោជនវគ្គ សិក្ខាបទទី ៨ សិក្ខាបទវិភង្គ

(๑๓๑) ត្រង់ពាក្យថា កិកុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ๑ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ខ្ជនទុកជាក់ឲ្យកន្ទួតគ្រឹត (បានដល់ខាទនីយៈឬភោជនីយៈ) ដែលខ្ជនទទួលទុកក្នុងថ្ងៃនេះ ហើយឆាន់ក្នុងថ្ងៃខាងក្រោយ ។ ដែលហៅថា ខាទនីយៈ (នោះ) បានដល់វត្ថុទាំងអស់សម្រាប់ទំពាស៊ី រៀវលែងតែភោជនទាំង ៥ យ៉ាង នឹងវត្ថុជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវជីវិកចេញ ហៅថា ខាទនីយៈ ។ ដែលហៅថា ភោជនីយៈ បានដល់ភោជនទាំង ៥ យ៉ាង គឺបាយ ๑ នំស្រស់ ๑ នំក្រៀម ๑ ត្រី ๑ សាច់ ๑ ។ កិកុទទួលដោយគិតថា អញនឹងទំពាស៊ី អញនឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិកុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ ๆ ពាះដែលលេបចូលទៅ ។

(๑๓๒) វបស់ដែលជាសន្និធិការកៈ កិកុគំសំគាល់ថាជាសន្និធិការកៈមែន ហើយទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី នូវខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វបស់ដែលជាសន្និធិការកៈ កិកុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី នូវខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វបស់ដែលជាសន្និធិការកៈ កិកុសំគាល់ថាមិនមែនជាសន្និធិការកៈ ហើយទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី នូវខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិកុទទួលវត្ថុជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក

យាវជីវិកំ អាហារត្ថាយ បដិក្ខិត្តាតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
អជ្ឈុហារេ អជ្ឈុហារេ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អសន្និ-
ធិការកេ សន្និធិការកសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
អសន្និធិការកេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
អសន្និធិការកេ អសន្និធិការកសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(១៣៣) អនាបត្តិ យាវកាលិកំ យាវកាលេ
ឯនហិត្វា ភុញ្ជតិ យាមកាលិកំ យាមេ ឯនហិត្វា
ភុញ្ជតិ សត្តាហកាលិកំ សត្តាហំ ឯនហិត្វា ភុញ្ជតិ
យាវជីវិកំ សតិ បច្ចយេ បរិភុញ្ជតិ ខុទ្ទកសិក្ខា
អនិកម្មិកសិក្ខាបទំ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

យាវជីវិក ដើម្បីប្រែយោជន៍ជាអាហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុត្រូវ
អាបត្តិទុក្កដ ត្រង់ខណៈដែលលេបចូលទៅ ។ របស់ដែលមិនមែនជា
សន្និធិការកៈ កិក្ខុសំគាល់ថាជាសន្និធិការកៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ របស់មិន
មែនជាសន្និធិការកៈ កិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ របស់មិនមែនជាសន្និ
ធិការកៈ កិក្ខុក៏សំគាល់ថាមិនមែនជាសន្និធិការកៈ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

(១៣៣) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលទុកជាក់វត្ថុជាយាវកាលិក(១)
ហើយឆាន់ត្រូវតាមកំណត់កាល ដល់កិក្ខុដែលទុកជាក់វត្ថុជាយាម-
កាលិក(២)ហើយឆាន់ត្រូវតាមកំណត់យាម (គឺថ្ងៃ១ យប់១) ដល់កិក្ខុ
ដែលទុកជាក់វត្ថុជាសត្តាហកាលិក(៣)ហើយឆាន់អស់ត្រឹម៧ថ្ងៃ ដល់កិក្ខុ
ដែលឆាន់វត្ថុជាយាវជីវិក(៤)ព្រោះមានហេតុដែលគួរឆាន់បាន ដល់កិក្ខុឆត
ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់ ។

---

១ អដ្ឋកថា អាហារមានបាយជាដើម ដែលអ្នកបួសគប្បីឆាន់បានតាំងពីព្រឹកទៅដល់ថ្ងៃត្រង់ ហៅថាយាវកាលិក ។ ២ ទឹក ៨ យ៉ាងមានទឹកស្វាយជាដើម ដែលអ្នកបួសគប្បីឆាន់បានត្រឹមថ្ងៃ ១ យប់ ១ ហៅថាយាមកាលិក ។ ៣ ភេសជ្ជៈ ៥ យ៉ាង មានទឹកដោះថ្លាជាដើម ដែលអ្នកបួសគប្បីទុកឆាន់បានក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃ ហៅថា សត្តាហកាលិក ។ ៤ វត្ថុឯទៀតក្រៅពីកាលិកទាំង ៣ ខាងដើម ដែលអ្នកបួសគប្បីរក្សាទុកឆាន់បានជរាបចាស់អស់មួយជីវិត ហៅថា យាវជីវិក ។

(១៣៤) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ កិត្តិ ពលិតកោដ្ឋានំ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តិ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋា-យន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា សក្យ-បុត្តិយា បលិតកោដ្ឋានំ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិស្សន្តិ កស្ស សទ្ធំ ន មនាបំ កស្ស សានុំ ន រុច្ចតីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ទុដ្ឋាយន្តានំ ខិយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភិក្ខូ បលិតកោដ្ឋានំ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខវេ បលិតកោដ្ឋានំ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។

សិក្ខាបទទី ៩

(១៣៤) កាលនោះ ព្រះសព្វញ្ញុពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសូមភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឡាយមកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន
ហើយឆាន់ ។ ពួកមនុស្សពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសម-
ណៈជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រ មិនសមទំាសូមភោជនដ៏ឧត្តមទាំង
ឡាយដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនហើយឆាន់សោះ អ្នកណាមួយមិនគាប់ចិត្ត
ទំាភោជនដែលសម្បូរ អ្នកណាមួយមិនចូលចិត្តទំាភោជនដែលមានរស
ឆ្ងាញ់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពួកមនុស្សទាំងនោះកំពុងពោលទោស
តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិប
។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួក
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនសមទំាសូមភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឡាយមកដើម្បីប្រយោជន៍
ដល់ខ្លួន ហើយឆាន់ដូច្នោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយសូមភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឡាយ
មកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ហើយក៏នាំគ្នាឆាន់ ពិតមែនឬ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។

วิตกฺกหิ ตุมฺเห ภิกฺขเว ตถา หิ ปน ตุมฺหาเก
โมฆปุริสา ปฏิลทฺธสาธุกานิ อตฺตโน อตฺถาย
วิญฺญาเปตฺวา กุปฺปิสฺสถ เนตฺถ โมฆปุริสา อปฺปสนฺนานญฺจ
ปสาทาย ปสนฺนานญฺจ ภิโยภาวาย ฯเปฯ
ฝาฏฺฐ ปน ภิกฺขเว สพฺพ สิกฺขาปทญฺจ อุทฺทิเสยฺยาถ
ยานิ เจว ปน ตานิ ปฏิลทฺธสาธุกานิ เสยฺยถีทญฺจ
สพฺพ ฌานิตฺถ เตลญฺจ มธุ ผาณิตญฺจ มญฺเจ มญฺเจ
ฐิตญฺจ ฐิเต ฯ โย ปน ภิกฺขุ ฝาฏฺฐาเน ปฏิลทฺธ-
สาธุกานิ อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภุญฺเชยฺย
ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ฝาฏฺฐิกนฺ ภควตา ภิกฺขูนญฺจ สิกฺขาปทญฺจ
ปญฺญตฺตนฺ โหติ ฯ

[๑๓๕] เตน เจ ปน สมเยน ภิกฺขู
ภิลาสา เหนฺติ ฯ ภิลาสปุจฺฉกา ภิกฺขู ภิลาเส
ภิกฺขู ฝตฺถเกปิ ภควาปุเสา ขมนียนฺ ภิกฺขู ยาปนี-
ยนฺติ ฯ ปุเจฺฉ มยนฺ อาวุเสา ปฏิลทฺธสาธุกานิ
อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภุญฺชาม เตน เจา ภาสุ

ព្រះសព្វញ្ញុពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលពួកបុរសសោះសូន្យ អ្នកទាំងឡាយ មិនសមនឹងសូមភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឡាយមក ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ហើយឆាន់ដូច្នេះទេ នែពួកបុរសសោះសូន្យ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាតទៅទៀតទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឡាយណាមួយ ភោជនដ៏ឧត្តមទាំងនោះ ដូចម្តេច ភោជនដ៏ឧត្តមទាំងនោះគឺទឹកដោះថ្លា ទឹកដោះខាប់ ប្រេង ទឹកឃ្មុំ ស្ករអំពៅ ត្រី សាច់ ទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះជូរ ។ ភិក្ខុណាមួយ សូមភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(១៣៩) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានជម្ងឺ ។ ពួកភិក្ខុអ្នកសួរជម្ងឺបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុឈឺទាំងឡាយថា ម្នាលអាវុសោ លោកអាចអត់ទ្រាំបានឬទេ អាចប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ ។ ពួកភិក្ខុឈឺឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ កាលមុនយើងទាំងឡាយបានសូមភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឡាយមកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនហើយឆាន់ ព្រោះហេតុនោះ

เหาติ ฯ ยานิ ขาทนียานิ ปน ภควตา ปฏิกฺขิตฺตานิ กปฺปิยฏฺฐาย ฐปิตานิ วิญฺญาปิตานิ ตานิ ปน ปาสุ เหาติเยว ฯ ภควาเตา ปิตมตฺตํ อาเภเชสุ ฯ อถ โข ภควา ปิตสฺมึ ฐิเตน ปิตสฺมึ ปกฺกามนฺโต ฉมฺยา กฏึ กตฺวา กิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ กิกฺขเว กิลานเตน กิกฺขุนา ปณีตภោชนานิ อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาปิตฺวา ภุญฺชิตุํ ฯเปฯ ยานิ โข ปน กิกฺขเว ฯ ปิ ฯ สิกฺขาปทานิ ทุทฺทิสฺสยานิ ยานิ โข ปน ตานิ ปณีตภោชนานิ สปฺปิ นวนีตํ เตลํ มธุ ผาณิตํ มจฺโฉ มํสํ ขีรํ ทธิ ฯ ยาโย ปน กิกฺขุ ฯเปฯ ปณีตภោชนานิ อกิลานโน อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาปิตฺวา ภุญฺเชยฺย ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

(๑๓๖) ยานิ โข ปน ตานิ ปณีตภោชนานีติ สปฺปิ นาม โคสปฺปิ วา อชิกาสปฺปิ วา

ទើបយើងតាំងឡាយមានសេចក្តីសប្បាយ តែឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ហាមហើយ យើងតាំងឡាយខ្វាចក្រែង មិនហ៊ានសូមទៀត ទើប សេចក្តីមិនសប្បាយមានដល់យើងតាំងឡាយៈដោយហេតុនោះ ។ កិក្ខុតាំង ឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះរឿងនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហៅកិក្ខុតាំងឡាយមកកាន់ ពេលនោះហើយត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុឈឺ សូមកោជនដ៏ឧត្តមតាំងឡាយ មកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនហើយឆាន់បាន ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយគប្បីសំដែងឧទ្ទេសនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កោជនដ៏ឧត្តមតាំងឡាយណាមួយ កោជនដ៏ឧត្តមតាំងនោះដូចម្តេច កោជនដ៏ឧត្តមតាំងនោះគឺ ទឹកដោះថ្លា ទឹកដោះខាប់ ប្រែង ទឹកឃ្មុំ ស្ករអំពៅ ត្រី សាច់ ទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះជូរ ។ កិក្ខុណាមួយគ្មានជម្ងឺសូមកោជនដ៏ឧត្តមតាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๑๓๖) ត្រង់ពាក្យថា កោជនដ៏ឧត្តមតាំងឡាយណាមួយ កោជនដ៏ឧត្តមតាំងនោះ គឺទឹកដោះថ្លារបស់គោក្តី ទឹកដោះថ្លារបស់ពពែក្តី

មហាសសប្បិ ភ[1] យេសំ មំសំ កប្បតិ តេសំ សប្បិ ។ នវនីតំ ជាម តេសំយេវ នវនីតំ ។ តេលំ ជាម តិលតេលំ សាសបតេលំ មធុកតេលំ ឯរណ្ឌតេលំ វសាតេលំ ។ មធុ ជាម មក្ខិកាមធុ ។ ផាណិតំ ជាម ឧច្ឆុម្ហា និព្ពត្តំ ។ មច្ឆោ ជាម ឧទកចរោ[2] វុច្ចតិ ។ មំសំ ជាម យេសំ មំសំ កប្បតិ តេសំ មំសំ ។ ខីរំ ជាម គោខីរំ ភ អជិកាខីរំ ភ មហិសខីរំ ភ យេសំ មំសំ កប្បតិ តេសំ ខីរំ ។ ទធិ ជាម តេសំ-យេវ ទធិ ។

(១៣៧) យោ បជានតិ យោ ឃានិសោ ។បេ។ កិក្ខតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មិំ អត្ថេ អធិប្បេ-តោ កិក្ខតិ· ។ ឯវំវុចានិ បណីតភោជនានីតិ តជាវុចានិ បណីតភោជនានិ ។ អតិលាឃោ ជាម យស្សុ វិនា បណីតភោជនានិ ផាសុ ហោតិ ។

---

១ ម. មហិសំ ភ សប្បិ ។ ម. មហិសា សប្បិ ភ ។ ២ សព្ពត្ថ ឦទិសេសុ ឋានេសុ ទិស្សតិ ភ័ក្ខុនីវិភង្គេសុ បាដិទេសនីយកណ្ឌេ បន សព្ពត្ថាបិ ឧទកោតិ ទិស្សតិ ។ វិចារេត្វា គហេតព្ពំ ។

ទឹកដោះថ្លារបស់គ្រប់ពួក ហៅថាទឹកដោះថ្លា ឬសប្បិនីឆសាច់របស់ពួកសត្វណាដ៏គួរ (ដល់វិនយបញ្ញត្តិ) ទឹកដោះថ្លារបស់ពួកសត្វនោះ ហៅថា ទឹកដោះថ្លាឬសប្បិ ។ ទឹកដោះខាប់របស់សត្វអម្បាលនោះឯង ហៅថា ទឹកដោះខាប់ឬនវនីត ។ ប្រែងល្ង ប្រែងស្អិត ប្រែងស្រស់ ប្រែងល្អុងខ្ទេ នឹងប្រែងគឺខ្លាញ់ពេរ ហៅថា ប្រែង ។ ទឹកឆ្អែមរបស់មេឃ្មុំ ហៅថា ទឹកឃ្មុំ ។ ទឹកឆ្អែមដែលកើតអំពីអំពៅ ហៅថា ទឹកអំពៅឬស្ករអំពៅ ។ សត្វដែលត្រាច់ទៅក្នុងទឹក ហៅថា ត្រីឬមច្ឆជាតិ ។ សាច់នៃពួកសត្វណាក៏គួរ (ដល់វិនយបញ្ញត្តិ) សាច់នៃពួកសត្វទាំងនោះ ហៅថា សាច់ឬមំសៈ ។ ទឹកដោះស្រស់របស់គោក្តី ទឹកដោះស្រស់របស់ពពែក្តី ទឹកដោះស្រស់របស់ក្របីក្តី ហៅថា ទឹកដោះស្រស់ឬខីរៈ សាច់របស់ពួកសត្វណាដ៏គួរ (ដល់វិនយបញ្ញត្តិ) ទឹកដោះស្រស់របស់ពួកសត្វទាំងនោះ ហៅថា ទឹកដោះស្រស់ឬខីរៈ ។ ទឹកដោះជូររបស់ពួកសត្វទាំងនោះ ហៅថា ទឹកដោះជូរឬទធិ ។

(១៣៧) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ ។ ពាក្យថា គោជនដ៏ឧត្តមទាំងឆ្ងាយមានសភាពយ៉ាងនេះ គឺគោជនដ៏ថ្លៃថ្លាទាំងឆ្ងាយមានសភាពដូច្នោះ ។ កិក្ខុណាវៀរគោជនដ៏ឧត្តមទាំងឆ្ងាយហើយនៅជាសប្បាយបាន កិក្ខុនោះហៅថាគ្មានជម្ងឺ ។

กิลาเสน ฉาเทติ ยสฺส วิตฺติ ปณีตภาวนาย ฉ ฉาสุ โหติ ฯ อกิลาเสน อตฺตโน อตฺถาย วิญฺ-ญาเปติ ปโยเคเ ทุกฺกฏํ ฯ ปฏิลาเภน กุปฺปิสฺส-มีติ ปฏิกฺขิปติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อาฬฺหาเร อาฬฺหาเร อาปตฺติ ฉาจิตฺตุยฺยสฺส ฯ

[๑๓๘] อกิลาเสน อกิลาสญฺญี ปณีต-ภาวนาย อตฺถาย วิญฺญาเปติ กุปฺปติ อาปตฺติ ฉาจิตฺตุยฺยสฺส ฯ อกิลาเสน เวมติโก ปณี-ตภาวนาย อตฺถาย วิญฺญาเปติ กุปฺปติ อาปตฺติ ฉาจิตฺตุยฺยสฺส ฯ อกิลาเสน กิลาสญฺญี ปณีตภาวนาย อตฺถาย วิญฺญาเปติ กุปฺปติ อาปตฺติ ฉาจิตฺตุยฺยสฺส ฯ กิลาเสน อกิลาสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กิลาเสน เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กิลาเสน กิลาสญฺญี อนาปตฺติ ฯ

ភិក្ខុណាវៀរចោកភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឆ្អាយហើយនៅសប្បាយមិនបាន ភិក្ខុនោះហៅថាមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុគ្មានជម្ងឺ សូមភោជនទាំងនោះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដព្រោះប្រយោគ ។ ភិក្ខុទទួលដោយគំនិតថា អញនឹងឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងខណៈដែលបានមក ។ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ៗ ភាវៈដែលលេបចូលទៅ ។

(๑๓๘) ខ្លួនមិនឈឺ ភិក្ខុសំគាល់ថាខ្លួនមិនឈឺ ហើយសូមភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឆ្អាយមក ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ខ្លួនមិនឈឺ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយសូមភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឆ្អាយមក ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ខ្លួនមិនឈឺ ភិក្ខុសំគាល់ថាខ្លួនឈឺ ហើយសូមភោជនដ៏ឧត្តមទាំងឆ្អាយមក ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ខ្លួនឈឺ ភិក្ខុសំគាល់ថាខ្លួនមិនឈឺ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ខ្លួនឈឺ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ខ្លួនឈឺ ភិក្ខុសំគាល់ថាខ្លួនឈឺ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(១៣៩) អនាបត្តិ តិលាឧស្សេ តិលានោ ហុត្វា វិញ្ញាបេត្វា អតិលានោ កុញ្ជតិ តិលាឧស្សេ សេសកំ កុញ្ជតិ ញាតកានំ បវារិតានំ អញ្ញស្សត្ថាយ អត្ត-នោ ឯនេ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ឧបរមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

(១៣៩) អាបត្តិមិនមាន ដល់តិក្ខុឈឺ ដល់តិក្ខុដែលមានជម្ងឺហើយ
សូម លុះសូមបានមកក៏ចាត់ជម្ងឺនោះហើយឆាន់ ដល់តិក្ខុដែលឆាន់តោជន
ដ៏សល់អំពីតិក្ខុឈឺ ដល់តិក្ខុដែលឆាន់តោជនរបស់ពួកញាតិ ដល់តិក្ខុ
ដែលឆាន់តោជនរបស់ពួកជនដែលបានបវារណា ដល់តិក្ខុដែលសូម
ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អ្នកឯទៀត ដល់តិក្ខុដែលឆាន់តោជនដែលកើតដោយ
ទព្យរបស់ខ្លួន ដល់តិក្ខុឆត ដល់តិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់ ។

ទសមសិក្ខាបទំ

(១៤០) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា វេសាលិ-
យំ វិហរតិ មហាវនេ កូដាគារសាលាយំ ។ តេន ខោ
បន សមយេន អញ្ញតរោ កិក្កិ សព្ភំ សុក្ខលិកោ
សុសានេ វិហរតិ ។ សោ មនុស្សេហិ ឌយមានំ ន
ឧច្ចតិ បដិក្កហេតុំ ។ សុសានេបិ រុក្ខមូលេបិ ឧម្មារេបិ
អយ្យកៈសាដិតកានំ សាមំ តហេត្វា កុញ្ជតិ ។ មនុស្ស
ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម អយំ កិក្កិ
អម្ហាកំ អយ្យកៈសាដិតកានំ សាមំ តហេត្វា កុញ្ជិស្ស-
តិ ថេរោយំ កិក្កិ វធរោ មនុស្សមំសំ មញ្ញេ ខាន-
តីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ កិក្កិ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈា
យន្តានំ ខីយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។ យេ តេ កិក្កិ
អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ
កថំ ហិ នាម កិក្កិ អនិដ្ឋំ មុខទ្វារំ អាហារំ
អាហរិស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ កិក្កិ អនិដ្ឋំ

សិក្ខាបទទី ១០

(១៤០) កាលនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងសាវត្ថី ក្នុងមហាវន ក្បែរក្រុងវេសាលី ។ សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ ១ រូបជាអ្នកប្រព្រឹត្តបំសុកូលន្ទូវរបស់គ្រប់យ៉ាង[1] នៅក្នុងព្រៃស្មសាន ។ កិក្ខុនោះមិនប្រាថ្នានឹងទទួលយកវត្ថុដែលមនុស្សចាំងឡាយឲ្យឡើយ ។ កិក្ខុនោះកាន់យកន្ទូវសំណែន ក្នុងព្រៃស្មសានខ្លះ ទៀបគល់ឈើខ្លះ ទៀបឆ្រែភ្លាវខ្លះ ដោយខ្លួនឯង ហើយឆាន់ ។ មនុស្សចាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិក្ខុនេះមិនគួរបើនឹងកាន់យកសំណែនរបស់យើងចាំងឡាយដោយខ្លួនឯង ហើយឆាន់ទេ កិក្ខុជាថេរៈនេះមានកាយធាត់ ទំនងជាស៊ីសាច់មនុស្សទេដឹង ។ កិក្ខុចាំងឡាយបានឮមនុស្សចាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ពួកកិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកកិក្ខុនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិក្ខុមិនគួរនឹងស៊ីសេបន្ទូវអាហារតាមឆ្នាមាត់ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រែគេនសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុ ឮថាអ្នកឯងស៊ីសេបន្ទូវអាហារ

---

[1] អដ្ឋកថា កិក្ខុនោះប្រព្រឹត្តបំសុកូលត្រឹមបំផុតពួក ដោយហោចទៅសូម្បីឈើស្នង់កំបំសុកូលយកវិញ ។

มุขทฺวารํ อาหารํ อาหารสีตึ ฯ สตฺถุ ภควโต ฯ สาวกานญฺหิ พุทฺธา ภควนฺโต กถญฺจิ ทานมฺปิ ลาภึ เหเตฺวว ปุคฺคลสฺส อธิปฺปายญฺจ มุขทฺวารํ อาหารํ อาหารสฺสาทญฺจ ญตฺวา เอตสฺส ปุคฺคลสฺส อปฺปสนฺนานญฺจ วา ปสาทนาย ปสนฺนานญฺจ วา ภิยฺโยภาวาย ฯเปฯ ฝาสุ ปน ภิกฺขุนา ๔ปญฺจ สิกฺขาปทานิ ชานิตพฺพานิ เยสุ ปน ภิกฺขุ อธิปฺปายญฺจ มุขทฺวารญฺจ อาหารญฺจ อาหารเยฺย จาติฏฺฐียติ ฯ ฝาสุปิ ภควตา ภิกฺขูนญฺจ สิกฺขาปทานิ ปญฺญตฺตานิ โหนฺติ ฯ

(๑๘๑) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ทุทฺทกนฺตโกฬาเก กุกฺกุจฺจายนฺติ ฯ ภควาเตา ฝตมตฺเต อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ทุทฺทกนฺตโกฬานิ สามเณ หเรตฺวา ขาทิตุนฺติ ฝาสุ ปน ภิกฺขุ ๔ปญฺจ สิกฺขาปทานิ ชานิตพฺพานิ เยสุ ปน ภิกฺขุ อธิปฺปายญฺจ มุขทฺวารญฺจ อาหารญฺจ อาหารเยฺย อญฺญตฺร ทุทฺทกนฺตโกฬา จาติฏฺฐียติ ฯ

តាមទ្វារមាត់ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រគេន ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះសម្មុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងស៊ីលេបនូវអាហារតាមទ្វារមាត់ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រគេន (ដូច្នេះ) ទេ នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងតទៅទៀតទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយលេបនូវអាហារតាមទ្វារមាត់ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រគេន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(១៤១) សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងទឹកនឹងឈើស្មូន ។ ពួកកិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុកាន់យកទឹកនឹងឈើស្មូនធានដោយខ្លួនឯងបាន ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយលេបនូវអាហារតាមទ្វារមាត់ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រគេន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ លៀរលែងតែទឹកនឹងឈើស្មូន ។

(๑๔๒) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ฯ បេ ฯ កិក្ខតិ ฯ បេ ฯ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ កិក្ខតិ ฯ អនិដ្ឋំ នាម អប្បដិក្កូលិតកំ វុច្ចតិ ฯ និដ្ឋំ នាម ភោយេន វា ភោយប្បដិពទ្ធេន វា និស្សដ្ឋំ យេន វា នេន្តេ ហត្ថាសេ ឋិតោ ភោយេន វា ភោយប្បដិពទ្ធេន វា បដិក្កណ្ហាតិ ឯតំ និដ្ឋំ នាម ฯ អាមកោ នាម ឧទកធញ្ញចោឡំ ឋបេត្វា យញ្ញិញ្ចិ អជ្ឈោហរណីយំ ឯសោ អាមកោ នាម ฯ អញ្ញត្រ ឧទកធញ្ញចោឡាតិ ឋបេត្វា ឧទកធញ្ញចោឡំ ฯ ខាទិស្សាមិ ភុញ្ជិស្សាមីតិ កណ្ហាតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ฯ អជ្ឈោហរេ អជ្ឈោហរេ អាបត្តិ ចាតុត្ថិយស្ស ฯ

ជាចំពូកយកណ្ហ ភោជនវគ្គ សិក្ខាបទទី ១០ វិភង្គ

(១៤៦) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា គេមិនបានប្រែគេន គឺសំដៅយកវត្ថុដែលកិក្ខុមិនបានទទួលប្រែគេន ។ ដែលហៅថា របស់ដែលគេប្រែគេន គឺកាលបើគាយកឲ្យរបស់ណាដោយកាយក្តី ដោយរបស់ដែលជាប់នឹងកាយក្តី ដោយចោះឲ្យក្តី កិក្ខុក៏ស្ថិតនៅក្នុងហត្ថបាសបានទទួល[1]ដោយកាយ ឬ ដោយរបស់ដែលជាប់នឹងកាយ របស់នេះហៅថា គេប្រែគេន ។ ដែលហៅថា អាហារ គឺរបស់ណាមួយដែលគួរលេបចូលទៅបាន រៀវលែងតែទឹកនឹងឈើស្ងួន របស់នេះហៅថា អាហារ ។ ពាក្យថា រៀវលែងតែទឹកនឹងឈើស្ងួន គឺលើកលែងតែទឹកនឹងឈើស្ងួន ។ កិក្ខុទទួលយកដោយគិតថា អញនឹងទំពាស៊ី អញនឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗភាវៈដែលលេបចូលទៅ ។

---

១ អដ្ឋកថា កិរិយាទទួលប្រែគេនប្រែកបដោយអង្គ ៥ គឺ ១ វត្ថុដែលបុរសមានកំលាំងយ៉ាងកណ្តាល លួមលើកឡើងបាន ។ ២ អ្នកប្រែគេនបិតនៅក្នុងហត្ថបាស ។ ៣ អ្នកប្រែគេនបានបង្អោនខ្លួនចូលមក ។ ៤ ទៅជាក្តី មនុស្សក្តី សត្វតិរច្ឆានក្តីប្រែគេន ។ ៥ កិក្ខុទទួលវត្ថុនោះដោយកាយក្តី ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយក្តី ។

[๑๘๓] อปฺปฏิคฺคหิตเกน อปฺปฏิคฺคหิตกสญฺเญี อธิฏฺฐำ มุขทฺวำรำ อำหำรำ อำหำรตำ อญฺเญน ขาทนียโภชนียำ อำหฏำ ชำติยำ สฺสุ ฯ อปฺปฏิคฺคหิตเกน วิมตินำ อธิฏฺฐำ มุขทฺวำรำ อำหำรำ อำหำรตำ อญฺเญน ขาทนียโภชนียำ อำหฏำ ชำติยำ สฺสุ ฯ อปฺปฏิคฺคหิตเกน ปฏิคฺคหิตกสญฺเญี อธิฏฺฐำ มุขทฺวำรำ อำหำรำ อำหำรตำ อญฺเญน ขาทนียโภชนียำ อำหฏำ ชำติยำ สฺสุ ฯ ปฏิคฺคหิตเกน อปฺปฏิคฺคหิตกสญฺเญี อำหฏำ ทุกฺกฏสฺสุ ฯ ปฏิคฺคหิตเกน วิมตินำ อำหฏำ ทุกฺกฏสฺสุ ฯ ปฏิคฺคหิตเกน ปฏิคฺคหิตกสญฺเญี อนำหฏำ ฯ

[๑๘๔] อนำหฏำ ขาทนียโภชนียำ จตฺตำริ มหาวิกตำนิ สติ ปจฺจเย อสติ กปฺปิยกำรเก สำมํ คโหตฺวำ ปริภุญฺชิตำ ขุทฺทำนุขุทกสฺสำ อำปตฺติกฺขนฺธสฺสำ ฯ

ทสมสิกฺขำปทำ นิฏฺฐิตำ ฯ

ภิกฺขุนีวิภงฺโค จตุตฺโถ ฯ

(๑๔๓) វត្ថុដែលភិក្ខុមិនបានទទួលប្រគេន ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនបានទទួលប្រគេន ហើយលេបនូវអាហារតាមទ្វារមាត់ ជាអាហារដែលគេមិនប្រគេន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ឬវិលឆៃតែទឹកនឹងឈើស្ងួន ។ វត្ថុដែលភិក្ខុមិនបានទទួលប្រគេន ភិក្ខុសង្ស័យ ហើយលេបនូវអាហារតាមទ្វារមាត់ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រគេន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ឬវិលឆៃតែទឹកនឹងឈើស្ងួន ។ វត្ថុដែលភិក្ខុមិនបានទទួលប្រគេន ភិក្ខុសំគាល់ថាបានទទួលប្រគេន ហើយលេបនូវអាហារតាមទ្វារមាត់ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រគេន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ឬវិលឆៃតែទឹកនឹងឈើស្ងួន ។ វត្ថុដែលភិក្ខុបានទទួលប្រគេន ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់បានទទួលប្រគេន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ វត្ថុដែលភិក្ខុទទួលប្រគេន ភិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ វត្ថុដែលភិក្ខុទទួលប្រគេនហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាបានទទួលប្រគេនហើយ មិនត្រូវអាបត្តិទៀ ។

(๑๔๔) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលឆាន់ទឹកនឹងឈើស្ងួន ដល់ភិក្ខុដែលកាន់យកថ្នាំមហាវិកត ๔ យ៉ាង[๑] ដោយខ្លួនឯងហើយឆាន់ ព្រោះមានហេតុហើយ គ្មានកប្បិយការក ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ๑๐ ចប់ ។

ភោជនវគ្គទី ๔ ចប់ ។

---

๑ មហាវិកត ๔ គឺ អ្នត ๑ គូថ ๑ ផេះ ๑ ដី ๑ ។

ตสฺสุทฺทานํ

ปิณฺฑา กฬา ปวาฬญฺจ
เขฬ ปตฺตา ปวารณา[๑]
วิกาเลา[๒] สนฺนิธิ การา[๓]
ปณีตาทิ ภารกา ธนา[๔]

---

๑ ฉ ภุตฺตา ปวารณา ฯ ๒ ฉ. ม. วิกาเล ฯ ๓ ฉ. ม. สนฺนิธิ ขีรา ฯ ๔ ฉ ม ขาทนีเยน เต ธนาทิ ฯ

ចាប់តំណើយកណ្ដាល កោដនវគ្គ ទុតិយភាគ

ចំនួនសិក្ខាបទក្នុងកោដនវគ្គនោះមាន ១០ យ៉ាង គឺ

បិណ្ឌ (សិក្ខាបទ) ១ គណ (សិក្ខាបទ) ១

បវ (សិក្ខាបទ) ១ ឋប (សិក្ខាបទ) ១

បវារណា (សិក្ខាបទ) ពីរ [ព្រះដ៏មានព្រះភាគទោសហើយ

វិកាល (សិក្ខាបទ) ១ សន្និធិការ (សិក្ខាបទ) ១

បណីត (សិក្ខាបទ) ១ ឱវាទ (សិក្ខាបទ) ១ ។

អចេលកវគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទំ

(១៤៩) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា វេសាលិយំ
វិហរតិ មហាវនេ កូដាគារសាលាយំ ។ តេន ខោ បន
សមយេន សង្ឃស្ស ខាទនីយំ ខុប្បន្នំ ហោតិ ។ អថខោ
អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។
តេនហានន្ទ វិឃាសាទានំ ប្ហរំ ទេហីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ
ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ បដិស្សុណិត្វា វិឃាសាទេ
មដិថាដិយា ឆំ សីឆាបេត្វា ឯកេកំ ប្ហរំ ទេន្តោ អញ្ញតរ-
ស្សា បរិព្ពាជិកាយ ឯកំ មញ្ញមានោ ទ្វេ ប្ហរេ អទាសិ ។
សាមន្តា បរិព្ពាជិកាយោ តំ បរិព្ពាជិកំ ឯតទវោចុំ
ជាវេ តេ ឯសោ សមណោតិ ។ ន មេសោ សមណោ
ជាវេ ឯកំ មញ្ញមានោ ទ្វេ ប្ហរេ អទាសីតិ ។ ទុតិយម្បិ
ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ឯកេកំ ប្ហរំ ទេន្តោ តស្សា-
យេវ បរិព្ពាជិកាយ ឯកំ មញ្ញមានោ ទ្វេ ប្ហរេ អទាសិ ។

អបេលកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

(១៤៥) កាលនោះ ព្រះសព្វញ្ញុពុទ្ធដ៏មានជោគ គង់នៅ
កុដាគារសាលាក្នុងព្រៃមហាវន ទៀបក្រុងវេសាលី ។ សម័យនោះឯង
រមស់ដែលបុគ្គលគប្បីទំពាស៊ីកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មាន
អាយុក្រាបទូលសេចក្តីនុ+ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ បើដូច្នោះអ្នកចូរឲ្យនំដល់ពួកមនុស្សអ្នកស៊ី
ដែលចុះ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុទទួលព្រះពុទ្ធដីកាថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចំរើន យ៉ាងហ្នឹងហើយ។ ក៏ឲ្យពួកមនុស្សដែលជាអ្នកស៊ីដែលអង្គុយជាជួរ
ហើយក៏ឲ្យនំមួយ។ (ដល់មនុស្សដែលជាអ្នកស៊ីដែល) រួចឲ្យនំពីរទៅនាង
បរិព្វាជិកាម្នាក់ដោយសំគាល់ថាឲ្យនំមួយដូចគេទាំងពួងដែរ ។ ពួកនាង
បរិព្វាជិកា (ដែលនៅ) ដុំវិញ ចានិយាយពាក្យនេះនឹងនាងបរិព្វាជិកានោះ
ថា សមណានោះជាសហាយរបស់នាងឬ ។ នាងបរិព្វាជិកានោះឆ្លើយថា
សមណា+នុ:មិនមែនជាសហាយរបស់ខ្ញុំទេ គឺលោកសំគាល់ថាឲ្យនំមួយដល់
ខ្ញុំ តែត្រឡប់ទៅជាឲ្យនំពីរមកវិញ ។ រាវជាគំរប់ពីរដង ព្រះអានន្ទដ៏មាន
អាយុ ឲ្យនំមួយ។ (ដល់មនុស្សដែលជាអ្នកស៊ីដែល) រួចឲ្យនំពីរទៅនាង
បរិព្វាជិកាដដែលនោះ ដោយសំគាល់ថាឲ្យនំមួយដូចគេទាំងពួងដែរ ។

សាមគ្គា បវារេតិ បវារេតុំ ឯតទហោសិ ។ ន ខោ មេ សោ សមណោ ជានេ តេ ឯសោ សមណោតិ ។ ន មេសោ សមណោ ជានេ ឯតំ មញ្ញមានោ ខ្វេ បុរេ អនាសីតិ ។ តតិយម្បិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ឯតេតំ បុរិំ ខេត្តេ តស្សាយេវ បវារេតិ បវារេតុំ ឯតំ មញ្ញមានោ ខ្វេ បុរេ អនាសិ ។ សាមគ្គា បវារេតិ បវារេតុំ ឯតទហោសិ ។ ន មេសោ សមណោ ជានេ ឯតំ មញ្ញមានោ ខ្វេ បុរេ អនាសីតិ ។ ជានេ ន ជានេតិ ឆប្ញឆ្នាសុ ។ អញ្ញតរេបិ អាជីវកោ បវារេសុំ អតមាសិ ។ អញ្ញតរេ តំក្ខ បញ្ហតេន សម្បន្នេ ខិនំ មត្តិត្វា តស្ស អាជីវកស្ស មហាន្តំ បិណ្ឌំ អនាសិ ។ អថខោ សោ អាជីវកោ តំ បិណ្ឌំ អាទាយ អតមាសិ ។ អញ្ញតរេ អាជីវកោ តំ អាជីវកំ ឯតទហេ គុតោ

ពួកនាងបរិព្វាជិកា(ដែលនៅ)ដុំវិញ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងនាងបរិព្វាជិកានោះថា សមណៈនុ៎ះជាសហាយរបស់នាងឬ។ នាងបរិព្វាជិកានោះឆ្លើយថា សមណៈនុ៎ះមិនមែនជាសហាយរបស់ខ្ញុំទេ គឺលោកសំគាល់ថាឲ្យនំមួយដល់ខ្ញុំ តែត្រឡប់ទៅជាឲ្យនំពីរមកវិញ ។ ភរៈជាគំរប់បីដងទៀត ព្រះកេនន្ទដ៏មានអាយុ ឲ្យនំមួយ។(ដល់មនុស្សដែលជាអ្នកស៊ីដែរ) រួចឲ្យនំពីរទៅនាងបរិព្វាជិកាដដែលនោះ ដោយសំគាល់ថាឲ្យនំមួយដូចគេតាំងពួងដែរ ។ ពួកនាងបរិព្វាជិកា(ដែលនៅ)ដុំវិញ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងនាងបរិព្វាជិកានោះថា សមណៈនុ៎ះជាសហាយរបស់នាងឬ។ នាងបរិព្វាជិកានោះឆ្លើយថា សមណៈនុ៎ះមិនមែនជាសហាយរបស់ខ្ញុំទេ គឺលោកសំគាល់ថាឲ្យនំមួយដល់ខ្ញុំ តែត្រឡប់ទៅជាឲ្យនំពីរមកវិញ ។ ពួកនាងបរិព្វាជិកាតាំងនោះ ក៏នាំគ្នានិយាយចចម្អកថា (សមណៈនុ៎ះ) សហាយឬមិនមែនសហាយ ។ (វេលានោះ) មានអាជីវកម្នាក់ដើរទៅកាន់ទីដែលគេអង្គាស ឬចែក(នំ) ។ (ពេលនោះ) មានកិកុមួយរូបកំពុងច្រចាប់ចាយលាយដោយទឹកដោះជូរដ៏ច្រើន ហើយក៏ឲ្យដុំចាយ១ដុំធំដល់អាជីវកនោះ ។ លំដាប់នោះ អាជីវកនោះក៏កាន់យកដុំចាយនោះហើយដើរទៅ ។ (ពេលនោះ) មានអាជីវកម្នាក់ទៀតបានពោលពាក្យនេះនឹងអាជីវកនោះថា

តយោ អាវុសោ បិណ្ឌិកា លទ្ធាតិ ។ តស្សាវុសោ សបណាស្ស តោតមស្ស មុណ្ឌកកមាបតិកស្ស បរិវេសនាយ លទ្ធាតិ ។ អាស្សាសុំ ខោ ឧបាសកា តេសំ អាជីវកានំ ឥមំ កថាសល្លាបំ ។ អថខោ តេ ឧបាសកា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ-សុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ តេ ឧបាសកា ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ ឥមេ ភន្តេ តិត្ថិយា អាឡ្ឍកា-មា ពុទ្ធស្ស អាឡ្ឍកាមា ធម្មស្ស អាឡ្ឍកាមា សង្ឃស្ស សាធុ ភន្តេ អយ្យា តិត្ថិយានំ សហត្ថា ន ទទេយ្យុន្តិ ។ អថខោ ភគវា តេ ឧបាសកេ ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេសិ សមា-ទបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថខោ តេ ឧបាសកា ភគវតា ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សិតា សមាទបិតា សមុត្តេជិតា សម្បហំសិតា ឧដ្ឋា-យាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា

ម្នាលអាវុសោ អ្នកឯងបានដុំបាយមកពីទីណា ។ អាជីវកដែលបានដុំបាយនោះឆ្លើយតបថា ម្នាលអាវុសោ ដុំបាយនុ៎ះបានមកអំពីទីដែលគេអង្គាសនៃមុណ្ឌកគហបតី (គហបតីត្រដោល) របស់ព្រះសមណគោតមនោះ ។ ពួកឧបាសកបានឮពាក្យចរចានេះនៃពួកអាជីវកនោះច្បាស់លាស់ហើយ ។ ទើបពួកឧបាសកទាំងនោះចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានបុណ្យហើយក៏អង្គុយក្នុងទី ១ ដ៏សមគួរ ។ ឧបាសកទាំងនោះ លុះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួកតិរ្ថិយអម្បាលនេះ ថ្កោលទោសដល់ព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមកុំឲ្យលោកម្ចាស់ទាំងឡាយឲ្យ (វត្ថុអ្វី ។) ដល់ពួកតិរ្ថិយដោយដៃរបស់ខ្លួនឡើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឧបាសកទាំងនោះ ឲ្យឃើញច្បាស់លាស់ ឲ្យកាន់យកត្រម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថាហើយ ។ ឯពួកឧបាសកទាំងនោះ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់លាស់ ទ្រង់ឲ្យកាន់យកត្រម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថា ហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ

បញ្ញាមីសុ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ[1]
បការណេ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និបាតាបេត្វា ភិក្ខូ តថ-
ញ្ចវាទិកំ តថញ្ចលោមិកំ ធម្មំ ភណំ ភណ្ឌា ភិក្ខូ
អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខវេ ភិក្ខូនំ សិក្ខាបទំ
បញ្ញាបេស្សាមិ ទស អត្ថវសេ បដិច្ច សង្ឃសុដ្ឋុតាយ
សង្ឃផាសុតាយ ។បេ។ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា វិនយា-
នុគ្គហាយ ឥមញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ អចេលកស្ស វា
បរិព្ពាជកស្ស វា បរិព្ពាជិកាយ វា សហត្ថា ខាទនីយំ
វា ភោជនីយំ វា ទទេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(១៨៦) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។
ភិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ
ភិក្ខូតិ ។ អចេលោតោ នាម យោ កោចិ បរិព្ពាជ-
កសមាបន្នោ ឧត្តា ។ បរិព្ពាជោតោ នាម ភិក្ខុញ្ច

---

๑ ភិក្ខុសង្ឃំ ។បេ។ ឥទមុត្តរបទលោបំ មារមនវោបំយញ្ចេត្ថ ទដ្ឋព្ពំ ។

ធ្វើច្រមុះក្សិណ ហើយចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាដ៏ល្មមសម-គួរតាមហេតុនោះ ដល់ពួកភិក្ខុ ហើយទ្រង់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកត្រាស់ថា នែភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ភិក្ខុទាំង-ឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ๑๐ យ៉ាង គឺ ដើម្បីសេចក្តីល្អ ដល់សង្ឃ ๑ ដើម្បីសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ ๑ ។ បេ ។ ដើម្បី ញុំាងព្រះសទ្ធម្មឲ្យស្ថិតស្ថេរ ๑ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ ๑ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ឲ្យវត្ថុដែលបុគ្គលគួរទំពាស៊ី ឬវត្ថុដែលបុគ្គលគួរបរិភោគ ដល់អចេលកក្តី បរិព្វាជកក្តី បរិព្វាជិកាក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๑๘๖) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខា-បទទី ๑ នៃបាឋដ៏កណ្ឌ ។ ដែលហៅថា អចេលក គឺបុគ្គលដែលបួសជាបរិព្វាជកមានកាយអាក្រាតទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា បរិព្វាជក គឺបុរសដែលបួសជាបរិព្វាជកទាំងអស់ រៀរលែងតែភិក្ខុនឹងសាមណេរ ដេញ ។ ដែលហៅថា បរិព្វាជិកា គឺស្ត្រីដែលបួសជាបរិព្វាជិកាទាំងអស់

สาปเณยฺยกฺ ปเตฺต ยาเค เขาทนีเย ปริภุญฺชิตพฺพสมฺ-
ปนฺนา ฯ ปริภุญฺชิตพฺพา นาม ตีณิปิ สตฺถานิ สาม-
เณริกฺ ปเตฺต ยาเค ขาทนีเย ปริภุญฺชิตพฺพสมฺ-
ปนฺนา ฯ ขาทนียํ นาม ปญฺจ โภชนานิ อนตฺถนฺตร-
โภชนํ ปเตฺต อาสเยสิ ขาทนียํ นาม ฯ โภชนียํ
นาม ปญฺจ โภชนานิ อนโต กุจฺฉิสาโร สตฺต มณฺฑ
มิสฺสา ฯ ธาตุยาปิ เขายเน ปิ ขายปฺปฏิพาหเน
ปิ ลิสฺสฏฺฐิยเน ปิ เธตพฺพา อาปตฺติ ทาตพฺพิยสฺส ฯ

[๑๘๗] ตีณิปิเย ตีณิปิยสญฺญี สปตฺตา ขาท-
นียํ ปิ โภชนียํ ปิ เธตพฺพา อาปตฺติ ทาตพฺพิยสฺส ฯ
ตีณิปิเย เวมติโก สปตฺตา ขาทนียํ ปิ โภชนียํ
ปิ เธตพฺพา อาปตฺติ ทาตพฺพิยสฺส ฯ ตีณิปิเย อตีณิ-
ปิยสญฺญี สปตฺตา ขาทนียํ ปิ โภชนียํ ปิ
เธตพฺพา อาปตฺติ ทาตพฺพิยสฺส ฯ อนตฺถนฺตรโภชนํ
เธตพฺพา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อตีณิปิเย ตีณิปิยสญฺญี

រឿរលែងតែកិក្ខុនី សិក្ខមានានិងសាមណេរីចេញ ។ ដែលហៅថា វត្ថុដែលបុគ្គលគួរទំពាស៊ី គឺលើកទុកតែគោជន ៥ យ៉ាង ព្រមទាំងទឹកនឹងឈើស្លុនចេញ ក្រៅពីនោះហៅថា វត្ថុដែលបុគ្គលគួរទំពាស៊ីទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា វត្ថុដែលបុគ្គលគួរបរិភោគ បានដល់គោជន ៥ យ៉ាង គឺបាយ ១ នំស្រស់ ១ នំក្រៀម ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ ពាក្យថា ឲ្យ គឺកិក្ខុឲ្យដោយកាយក្តី ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយក្តី ដោយបោះឲ្យក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៤៧) ជនជាតិរិយ កិក្ខុសំគាល់ថាជាតិរិយ ហើយឲ្យវត្ថុដែលគួរទំពាស៊ី ឬវត្ថុដែលគួរបរិភោគ ដោយដៃរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ជនជាតិរិយ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយឲ្យវត្ថុដែលគួរទំពាស៊ី ឬវត្ថុដែលគួរបរិភោគ ដោយដៃរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ជនជាតិរិយ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាតិរិយ ហើយឲ្យវត្ថុដែលគួរទំពាស៊ី ឬវត្ថុដែលគួរបរិភោគ ដោយដៃរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុឲ្យទឹកនឹងឈើស្លុន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បុគ្គលមិនមែនជាតិរិយ

ជាចំត្តំយកណ្តោ អចេលកវត្តស្ស បរមសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវារោ

អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អតិត្តំយេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អតិត្តំយេ អតិត្តំយសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(១៤៨) អនាបត្តិ ឆាបេតិ ន ទេតិ ឧបនិក្ខិបិត្វា ទេតិ ពាហិរលេបំ[1] ទេតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិ-កស្សាតិ ។

បរមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

---

1 ម. ពាហិរលេបំ ។

កិក្ខុសំគាល់ថាជាតិរ្ថិយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ជនមិនមែនជាតិរ្ថិយ កិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ជនមិនមែនជាតិរ្ថិយ កិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនជាតិរ្ថិយ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(១៤៨) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលប្រើគេឲ្យឲ្យ មិនឲ្យដោយខ្លួនឯង ដល់កិក្ខុដែលដាក់[1]ត្រង់ទុកឲ្យ ដល់កិក្ខុដែលឲ្យរបស់ជាគ្រឿងលាបខាងក្រៅ[2] ដល់កិក្ខុឆ្កួត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់ ។

---

១ ភិក្ខុដាក់របស់ក្នុងភាជន៍ ហើយលើកយកភាជន៍នោះទៅដំណល់ទុកលើដី ជិតតិរ្ថិយទាំងនោះ ហើយឲ្យដោយវាចា ។ ២ បានដល់គ្រឿងលាបកាយត្រង់យ៉ាងមានម្សៅជាដើម ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ

(១៤៩) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ ភាតុនោ សន្ធិវិហារិកំ កិត្តិំ ឯនតភេច ឯហាវុសោ តាមំ បិណ្ឌាយ បវិសិស្សាមាតិ តស្ស អនាបេត្វា ឧយ្យោជេសិ កច្ចាវុសោ ន មេ តយោ សទ្ធិំ កថា វា និសជ្ជា វា ជាសុ ហោតិ ឯកកស្ស មេ កថា វា និសជ្ជា វា ជាសុ ហោតីតិ ។ អថខោ សោ កិត្តិ ឧបក្កន្តេ កាលេ ជាសក្តិ បិណ្ឌាយ បវិដ្ឋំ បដិក្កម-នេបិ កត្តរិសុត្តំ ន សម្ភាវេសិ និន្នកត្តោ អហោសិ ។ អថខោ សោ កិត្តិ អាវាមំ កត្តា កិត្តិំ ឯតមត្តំ អាវោចេសិ ។ យេ តេ កិត្តិ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ កិត្តិំ ឯហាវុសោ តាមំ បិណ្ឌាយ បវិសិស្សាមាតិ តស្ស អនាបេត្វា

សិក្ខាបទទី ២

(១៤៩) កាលនោះ ព្រះសព្វញ្ញុពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុជាសទ្ធិវិហារិករបស់ព្រះថេរៈជាបងប្អូនថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរមក យើងទាំងឡាយនឹងចូលទៅកាន់ស្រុក ដើម្បីបិណ្ឌបាត ថាដូច្នេះហើយ ក៏មិនឲ្យគេប្រគេន(អ្វី ។) ដល់ភិក្ខុនោះឡើយ(បែរជា) ប្រើឲ្យត្រឡប់ទៅវិញថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរទៅចុះ ខ្ញុំនឹងនិយាយឬនឹងអង្គុយជាមួយនឹងលោកមិនសប្បាយទេ ខ្ញុំនឹងនិយាយឬនឹងអង្គុយតែម្នាក់ឯងស្រួលជាង ។ គ្រានោះ កាលមើពេលដែលត្រូវធាន់កាន់តែចូលមកជិតហើយ ភិក្ខុនោះមិនអាចនឹងត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតបាន សូម្បីគ្រាន់តែត្រឡប់មកធ្វើកត្តកិច្ចវិញក៏មិនបាន់ ជាអ្នកអត់ចង្ហាន់ (មួយពេលនោះឯង) ។ ទើបភិក្ខុនោះទៅកាន់អារាមហើយដំណាលរឿងនុ៎ះ ប្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ មិនសមបើមកបបួលភិក្ខុថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរមក យើងទាំងឡាយនឹងចូលទៅកាន់ស្រុក

ขุยฺยาเชสฺสตีติ ฯ เป ฯ สงฺฆํ กิร ภูโต อุปนนฺโท กิกฺกุโฏ ฝหาวุโส กามํ ปิณฺฑาย ปวิสิสฺสามาติ ตสฺส อฆาเปตฺวา ขุยฺยาเชสีติ ฯ สงฺฆํ ภคฺคนฺติ ฯ วิสาขา ตุโฏ ภคฺคา กตํ หิ ฆาม ภูโต เมาฬปุริส กิกฺกุโฏ ฝหาวุโส กามํ ปิณฺฑาย ปวิสิสฺสามาติ ตสฺส อฆาเปตฺวา ขุยฺยาเชสฺสสิ เนตํ เมาฬปุริส อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย ปสนฺนานญฺจ ภิยฺโยภาวาย ฯ เป ฯ ฝาฏา ปน กิกฺกาเร ฬมํ สิกฺขาปทํ ฐเปสฺสนฺตีติ ยา ปน กิกฺกุ กิกฺกุโฏ ฝาโฏ วา[๑] ฝหาวุโส กามํ วา ฉิกมํ วา ปิณฺฑาย ปวิสิสฺสามาติ ตสฺส อฆาเปตฺวา วา อฆาเปตฺวา วา ขุยฺยาเชยฺย ปฏฺฐาวุโส ฉ เม ตยา สทฺธึ ภณา วา ฉิสฺสนฺติ วา ฆาสฺ

---

๑ ฬมํ ปาเฐสุ ฉ. ม. โปตฺถเกสุ จ ทิสฺสติ ฯ

ដើម្បីបិណ្ឌបាត ហើយមិនឲ្យគេប្រគេនអ្វីៗដល់ភិក្ខុនោះ ស្រាប់តែបញ្ជូនឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ (ដូច្នេះ) សោះ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា នែឧបនន្ទ ចានថាអ្នកឯងបបួលភិក្ខុថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរមក យើងចាំឆ្ងាយនឹងចូលទៅកាន់ស្រុក ដើម្បីបិណ្ឌបាត ហើយមិនឲ្យគេ (ឲ្យអ្វីៗ) ដល់ភិក្ខុនោះ (បែរជា) បញ្ជូនឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ មែនពិតឬ ។ ព្រះឧបនន្ទក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ សេចក្តីនេះ ពិតមែន ។ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងបបួលភិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរមក យើងចាំឆ្ងាយនឹងទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាត ហើយមិនឲ្យគេឲ្យ(អ្វីៗ)ដល់ភិក្ខុនោះ(បែរជា)បញ្ជូនឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ ដូច្នេះទៀត នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែនទាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងតែតែជ្រះថ្លាឡើងទៀតទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឆ្ងាយ អ្នកចាំឆ្ងាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយនិយាយនឹងភិក្ខុយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរមក យើងចាំឆ្ងាយនឹងទៅកាន់ស្រុកឬនិគមដើម្បីបិណ្ឌបាត ហើយឲ្យគេឲ្យ ឬមិនឲ្យគេឲ្យ(អ្វីៗ) ដល់ភិក្ខុនោះ ហើយបញ្ជូនឲ្យត្រឡប់ទៅវិញដោយពាក្យថា នែអាវុសោ លោកចូរទៅវិញចុះ ខ្ញុំនិយាយឬអង្គុយជាមួយនឹងលោកមិនសប្បាយទេ

ហោតំ ឯកកស្ស មេ កថា វា និស្សជ្ជា វា ជាសុ ហោតីតិ ឯតទេវ បច្ចយំ ការំត្វា អនញ្ញំ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(๑๙๐) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ តិក្ខត្តុំ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ តិក្ខត្តុំ ។ តិក្ខត្តុន្តិ អញ្ញំ តិក្ខត្តុំ ។ ឯហាវុសោ តាមំ វា និតមំ វាតិ តាមោបិ និតមោបិ ឧភយំបិ តាមោ ចេវ និតមោ ច ។ តស្ស ចាបេត្វាតិ យាតុំ វា ភត្តំ វា ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា ចាបេត្វា ។ អចាបេត្វាតិ ន កិញ្ចិ ចាបេត្វា ។ ឧយ្យោជេយ្យាតិ មាតុក្ការមេន សទ្ធឹ ហាសិតុកាមោ កីឡិតុកាមោ រហោនិសីទិតុកាមោ អធាចារំ អាចរិតុកាមោ ឯវំ វាទេតិ តច្ចាវុសោ ន មេ តយា សទ្ធឹ កថា វា និស្សជ្ជា វា ជាសុ ហោតិ ឯកកស្ស មេ កថា វា និស្សជ្ជា វា ជាសុ ហោតីតិ ឧយ្យោជេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឧស្សុបចារំ វា សវន្តុបចារំ វា

ខ្ញុំនិយាយឬអង្គុយតែម្នាក់ឯងស្រួលជាង ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ព្រោះធ្វើនូវហេតុនុ៎ះឯងឲ្យជាបច្ច័យ មិនមែនជាហេតុដទៃឡើយ ។

(១៩០) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទ ទី ១ នៃបាវចនីកណ្ឌ ។ ពាក្យថា នឹងកិក្ខុ គឺនឹងកិក្ខុដទៃ ។ ពាក្យថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរមក (យើងនឹងទៅ) កាន់ស្រុកឬនិគម (ដើម្បីបិណ្ឌបាត) គឺស្រុកក្តី និគមក្តី នគរក្តី ក៏ហៅថាស្រុកនឹងនិគម (ក្នុងសិក្ខាបទនេះ) ។ ពាក្យថា ឲ្យគេឲ្យ(អ្វី ។) ដល់កិក្ខុនោះ គឺប្រើគេឲ្យឲ្យយាគូក្តី ភត្តក្តី ខាទនីយក្តី ភោជនីយក្តី (ដល់កិក្ខុនោះ) ។ ពាក្យថា មិនឲ្យគេឲ្យ គឺមិនឲ្យនរណាឲ្យ(អ្វី ។)សោះ ។ ពាក្យថា បញ្ជូនឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ សេចក្តីថា កិក្ខុប្រាថ្នាដើម្បីសើច ប្រាថ្នាដើម្បីលេង ប្រាថ្នាដើម្បីអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រព្រឹត្តអនាចារជាមួយនឹងមាតុគ្រាម ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ លោកចូរទៅវិញចុះ ខ្ញុំនិយាយឬអង្គុយជាមួយនឹងលោកមិនស្រួលទេ ខ្ញុំនិយាយឬអង្គុយតែម្នាក់ឯងស្រួលជាង ថាហើយក៏បញ្ជូនឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលកិក្ខុនោះកំពុងលះបង់ទីលុមមើលគ្នាយើញឬទីលុមស្តាប់ឮ

วิสหนฺตสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ วิสหิเต อาปตฺติ ฆาจิตฺตุยฺยสฺส ฯ ฯลฯ ปฐมปฺปหาเรน มริตฺวา อนฺตรายิโก โหติ อเญฺญ เกจิ ปฐมปฺปหาเรเนว มรนฺติ ฯ

(๑๙๑) อุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺญี อุยฺยาเสติ อาปตฺติ ฆาจิตฺตุยฺยสฺส ฯ อุปสมฺปนฺเน วิมติเกา อุยฺยาเสติ อาปตฺติ ฆาจิตฺตุยฺยสฺส ฯ อุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺญี อุยฺยาเสติ อาปตฺติ ฆาจิตฺตุยฺยสฺส ฯ กาลิสาสนํ อาโรเปติ[๑] อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺนํ อุยฺยาเสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กาลิสาสนํ อาโรเปติ[๒] อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน วิมติเกา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

๑-๒ กตฺถจิ โปตฺถเก อาโรเปตีติ ทิสฺสติ ฯ

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលកិក្ខុនោះលះបង់ផុត (នូវទីល្មមមើលឃើញប្តូរ
ល្មមស្តាប់ឮ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ព្រោះធ្វើនូវហេតុនុ៎ះឯង
ឲ្យជាបច្ច័យ មិនមែនជាហេតុដទៃឡើយ សេចក្តីថា មិនមានហេតុនី-
មួយដទៃជាបច្ច័យ ក្រៅអំពីហេតុដែលបញ្ជូនទៅនោះឡើយ ។

(๑๕๑) ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្បន្ន ហើយបញ្ជូនទៅ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន តែកិក្ខុសង្ស័យ ហើយបញ្ជូនទៅ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាឧបសម្បន្ន
ហើយបញ្ជូនទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុលើកឡើងនូវពាក្យបញ្ឈឺចិត្ត
(ចំពោះឧបសម្បន្ន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុបញ្ជូនអនុបសម្បន្នទៅ
ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុលើកនូវពាក្យបញ្ឈឺចិត្ត (ចំពោះអនុបសម្បន្ន)
ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនជាឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថាជាឧបសម្បន្ន
ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនជាឧបសម្បន្ន កិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្កដ ។ មិនមែនជាឧបសម្បន្ន កិក្ខុក៏សំគាល់ថាមិនមែនជាឧបសម្បន្ន
ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(១៥២) អជាបត្តិ ខុភោ ឯកតោ ន យាបេស្សា-
មាតិ ខុយ្យោជេតិ មហាកប្បំ កណ្ឋំ បស្សិត្វា លោកធម្មំ
ខុប្បាទេស្សតីតិ ខុយ្យោជេតិ មាតុក្កាមំ បស្សិត្វា អន-
តិរតិំ ខុប្បាទេស្សតីតិ ខុយ្យោជេតិ តិលាឧស្សុ ភ ខុហី-
យកស្សុ ភ វិហារទាលស្សុ ភ យាគុំ ភ ភត្តំ ភ(១)
ខាទនីយំ ភ ភោជនីយំ ភ ឧបហរតិ ខុយ្យោជេតិ ន
អជាចារំ អាចរិតុកាមោ សតិ ករណីយេ ខុយ្យោ-
ជេតិ ខុម្មត្តកស្សុ អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

---

១ អយំ បាឋោ ឧ. ឆោត្តុកេ ន ទិស្សតិ ។

(១៥២) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលបញ្ញត្តភិក្ខុផង់គាឲ្យត្រឡប់ទៅដោយគិតថា យើងទាំងពីរបួននឹងញុំាងជីវិតឲ្យប្រព្រឹត្តទៅកង់ទីជាមួយគ្នាមិនបាន ដល់ភិក្ខុដែលបញ្ញត្តភិក្ខុផង់គាឲ្យទៅដោយគិតថា ក្រែងភិក្ខុនោះបានឃើញវេបស់មានដំណៀច្រើនហើយ នឹងញុំាងលោកធម៌ឲ្យកើតឡើង ដល់ភិក្ខុបញ្ញត្តភិក្ខុផង់គាឲ្យទៅដោយគិតថា ក្រែងភិក្ខុនោះបានឃើញមាតុគ្រាមហើយនឹងញុំាងសេចក្តីអផ្សុកឲ្យកើតឡើង ដល់ភិក្ខុបញ្ញត្តភិក្ខុផង់គាឲ្យទៅដោយពាក្យថា លោកចូរនាំយាគ្លីកត្តីខាទនីយត្តីភោជនីយត្តីទៅឲ្យដល់ភិក្ខុមានដម្ងី ឬភិក្ខុដែលនៅកង់វត្តឬអ្នកដែលរក្សាវត្ត ដល់ភិក្ខុមិនប្រាថ្នានឹងប្រព្រឹត្តអនាចារទេ (តែ) កាលបើមានកិច្ចហើយ ក៏បញ្ញត្តភិក្ខុផង់គាទៅ ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ២ ចប់ ។

តតិយសិក្ខាទិបទ

(១៨៣) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ សមាយកស្ស ឃរំ គច្ឆតិ តស្ស បជាបតិយា សទ្ធឹ សយនីយវេ ឯសន្តិ កាឡសិ ។ អថខោ សោ បុរិសោ យេនាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ឋិតោ ខោ សោ បុរិសោ បជាបតឹ ឯតទវោច នេហយ្យស្ស កិក្ខន្តិ ។ អថខោ សា ឥត្ថី អាយស្មតោ ឧបនន្ទស្ស សក្យបុត្តស្ស កិក្ខំ អនាសិ ។ អថខោ សោ បុរិសោ អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ ឯតទវោច កច្ចថ ភន្តេ យតោ អយ្យស្ស កិក្ខា និដ្ឋាតិ ។ អថខោ សា ឥត្ថី សល្លក្ខេត្វា បរិយុដ្ឋិតោ អយំ បុរិសោតិ អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ

សិក្ខាបទទី ៣

(១៥៣) កាលនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលទ្រង់សម្រេចឥរិយាបថក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុបានដើរទៅផ្ទះរបស់សំឡាញ់ ហើយក៏អង្គុយនៅក្នុងផ្ទះសម្បាប់ដេកជាមួយនឹងប្រពន្ធរបស់សំឡាញ់នោះ ។ ឯបុរសនោះក៏ចូលសំដៅទៅត្រង់ទីដែលព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុអង្គុយនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ ហើយក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះបុរសនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ និយាយពាក្យនេះនឹងប្រពន្ធថា នាងចូរប្រែគេនចង្ហាន់ដល់លោកម្ចាស់ចុះ ។ ស្ត្រីនោះក៏ប្រែគេនចង្ហាន់ដល់ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុក្នុងគ្រានោះ ។ លំដាប់នោះ បុរសនោះក៏និយាយពាក្យនេះនឹងព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់និមន្តទៅចុះ ព្រោះយើងខ្ញុំបានប្រែគេនចង្ហាន់ដល់លោកម្ចាស់ហើយ ។ ឯស្ត្រីនោះកំណត់ដឹងថា បុរសនេះមានពគ:គ្រប់សង្កត់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងព្រះឧបនន្ទ

សក្យបុត្តំ ឯតទវោច និសីទថ ភន្តេ មា អកមិត្ថាតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ សោ បុរិសោ ។បេ។ តតិយម្បិ ខោ សោ បុរិសោ អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ ឯតទវោច កច្ចថ ភន្តេ យតោ អយ្យស្ស កិក្ខា និដ្ឋិតា ។ តតិយម្បិ ខោ សា ឥត្ថី អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ ឯតទវោច និសីទថ ភន្តេ មា អកមិត្ថាតិ ។ អថខោ សោ បុរិសោ និក្ខមិត្វា កិក្ខូ ឧជ្ឈាបេសិ អយំ ភន្តេ អយ្យោ ឧបនន្ទោ មយ្ហំ បជាបតិយា សទ្ធិំ សយនីយវេ និសិន្នោ សោ មយា ឧយ្យោជិយមានោ ន ឥច្ឆតិ កត្តុំ ពហុកិច្ចា មយំ ពហុការណីយាតិ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ សភោជនេ កុលេ អនុប្បខជ្ជ និសជ្ជំ កប្បេស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ ឧបនន្ទ សភោជនេ កុលេ អនុប្បខជ្ជ និសជ្ជំ កប្បេសីតិ ។

ជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់គង់
សិន កុំអាលនិមន្តទៅ ។ បុរសនោះ(ឋាននិយាយ)ជាគំរប់ពីរដង ។ បេ ។
បុរសនោះ ឋាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ
ជាគំរប់បីដងថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់និមន្តទៅវិញ
ចុះ ព្រោះយើងខ្ញុំបានប្រគេនចង្ហាន់ដល់លោកម្ចាស់ហើយ ។ ឯស្ត្រី
នោះសោតក៏និយាយពាក្យនេះនឹងព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ ជា
គំរប់បីដងថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់គង់សិន កុំអាល
និមន្តទៅឡើយ ។ ឯបុរសនោះក៏ដើរចេញអំពីផ្ទះទៅ ហើយពោលទោស
នឹងកិក្ខុតាំងឡាយថា បពិត្រលោកតាំងឡាយដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់ឧបនន្ទ
នេះទៅអង្គុយក្នុងផ្ទះសម្បាប់ដេកជាមួយនឹងប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំ ព្រះឧបនន្ទនោះ
កាលខ្ញុំបញ្ជូនឲ្យទៅវិញក៏មិនចង់ទៅ យើងខ្ញុំតាំងឡាយជាអ្នកមានកិច្ច
ច្រើន មានវេលាច្រើន ។ ពួកកិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
។ បេ ។ កិក្ខុអម្បាលនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ព្រះ
ឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ មិនសមបើនឹងហ៊ានចូលទៅអង្គុយនៅក្នុង
ត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ (គឺតែប្រុសនឹងស្រី) (ដូច្នោះ) សោះ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលឧបនន្ទ ឮថា អ្នកឯងបាន
ចូលទៅអង្គុយនៅក្នុងត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ ពិតមែនឬ ។

សង្ឃំ ភគវាតិ ។ កិមហិ ពុទ្ធោ ភគវា កេចិ ហិ ជាម
ត្ថំ មោឃបុរិស សភោជនេ កុលេ អនុប្បទ្ទ ឯសង្ឃំ
ភេប្បេស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសា-
ទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន
ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ
សភោជនេ កុលេ អនុប្បទ្ទ ឯសង្ឃំ ភេប្បេយ្យ
ចាចិត្តិយន្តិ ។

(១៩៤) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខូតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ
ភិក្ខូតិ ។ សភោជនំ នាម កុលំ ឥត្ថិ ចេវ ហោតិ
បុរិសោ ច ។ ឧភោ(๑) អធិក្ខន្តា ហោន្តិ ឧភោ
អវីតរាគា ។ អនុបខជ្ជាតិ អនុប្បវិសិត្វា ។ ឯសង្ឃំ
ភេប្បេយ្យាតិ មហល្លកេ ឃរេ បិដ្ឋិសង្ឃាតស្ស ហត្ថ-
ចាសំ វិនហិត្វា ឯសីទតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
ខុទ្ទកេ ឃរេ បិដ្ឋិវំសំ អតិក្កមិត្វា ឯសីទតិ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។

---

๑ ឥតោ បុព្ពេ ឧ. ម. ឱត្ថរកេសុ ឥត្ថី ច បុរិសោ ចាតិ ឯវមេវ ទិស្សតិ ។

ព្រះឧបនន្ទក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ដំណើរនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមបើនឹងហ៊ានចូលទៅអង្គុយនៅកន្លែងត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់(ដូច្នោះ)ទេ នែមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យវឹងឹតតែជ្រះថ្លាទៀតទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នេះអ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយចូលទៅសម្រេចការអង្គុយនៅ ក្នុងត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៥៤) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី១ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ គឺមានតែស្រីនឹងប្រុសប៉ុណ្ណោះ ។ ជនទាំងពីរនាក់មិនទាន់ចេញទៅ ហើយជនទាំងពីរនាក់នោះ ជាមនុស្សមានភាគៈនៅឡើយ ។ ពាក្យថា ចូលទៅ គឺដើរចូលទៅ ។ ពាក្យថា សម្រេចការអង្គុយ សេចក្តីថា ភិក្ខុលះហត្ថបាសនៃមេឌ្ឋារឬឈរណីក្នុងផ្ទះធំ ហើយអង្គុយនៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ (បើ) ក្នុងផ្ទះតូច ភិក្ខុចូលហួសមេដំបូល[1]ទៅហើយអង្គុយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

---

១ អដ្ឋកថា អធិប្បាយថា ភិក្ខុចូលទៅហួសពាក់កណ្តាលផ្ទះ ពីហួសមេដំបូលផ្ទះ ។

(១៥៥) សយនីយវេ សយនីយសញ្ញី សភោជនេ
ភុញ្ជេ អនុប្បទេ ឯសន្ថំ ភវេយ្យ អាបត្តិ ទាតព្ពា
យស្ស ។ សយនីយវេ វេមតិកោ សភោជនេ ភុញ្ជេ
អនុប្បទេ ឯសន្ថំ ភវេយ្យ អាបត្តិ ទាតព្ពា យស្ស ។
សយនីយវេ នសយនីយសញ្ញី សភោជនេ ភុញ្ជេ
អនុប្បទេ ឯសន្ថំ ភវេយ្យ អាបត្តិ ទាតព្ពា យស្ស ។
នសយនីយវេ សយនីយសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
នសយនីយវេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ នស-
យនីយវេ នសយនីយសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(១៥៦) អនាបត្តិ មហល្លកេ ឃរេ បិដ្ឋិសង្ឃាតស្ស
ហត្ថបាសំ អវិជហិត្វា ឯសីទតិ ខុទ្ទកេ ឃរេ បិដ្ឋិវំសំ
អនតិក្កមិត្វា ឯសីទតិ កិក្ខុ ទុតិយោ ហោតិ ឧភោ
ឯក្ខត្តា ហោន្តិ ឧភោ វីតរាគា នសយនីយវេ ឧម្មត្ត-
កស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(១៥៥) ផ្ទះសម្រាប់ដេក កិក្ខុក៏សំគាល់ថាផ្ទះសម្រាប់ដេក ហើយចូលទៅសម្រេចការអង្គុយក្នុងត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ផ្ទះសម្រាប់ដេក កិក្ខុសង្ស័យ ហើយចូលទៅសម្រេចការអង្គុយក្នុងត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ផ្ទះសម្រាប់ដេក កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនផ្ទះសម្រាប់ដេក ហើយចូលទៅសម្រេចការអង្គុយក្នុងត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មិនមែនផ្ទះសម្រាប់ដេក កិក្ខុសំគាល់ថាផ្ទះសម្រាប់ដេក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនផ្ទះសម្រាប់ដេក កិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនផ្ទះសម្រាប់ដេក កិក្ខុក៏សំគាល់ថាមិនមែនផ្ទះសម្រាប់ដេក មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(១៥៦) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលអង្គុយក្នុងផ្ទះធំ មិនលះហត្ថបាសនៃមេផ្ទះប្តូរណា ដល់កិក្ខុអង្គុយក្នុងផ្ទះតូច មិនហួសមេដំបូល ដល់កិក្ខុដែលមានកិក្ខុជាគំរប់ពីរអង្គុយនៅផង ដល់កិក្ខុដែលអង្គុយនៅតែជនពាលពីរនាក់គេចេញទៅហើយ ដល់កិក្ខុដែលអង្គុយនៅជាមួយនឹងជនពាលពីរនាក់ជាបុគ្គលមិនមានភាគ ដល់កិក្ខុអង្គុយនៅក្នុងផ្ទះ ដែលមិនមែនជាផ្ទះសម្រាប់ដេក ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

បត្តគ្គសិក្ខាបទំ

(១៥៧) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ សហាយកស្ស ឃរំ គន្ត្វា តស្ស បជាបតិយា សទ្ធឹ រហោ បដិច្ឆន្នេ អាសនេ និសជ្ជំ កប្បេសិ ។ អថខោ សោ បុរិសោ ឧដ្ឋាយតិ ទិយតិ វិចារេតិ កថំ ហិ នាម អយ្យោ ឧបនន្ទោ មយ្ហំ បជាបតិយា សទ្ធឹ រហោ បដិច្ឆន្នេ អាសនេ និសជ្ជំ កប្បេស្សតីតិ ។ អស្សុសុំ ខោ តិក្ខ្ត្តុំ តស្ស បុរិសស្ស ឧដ្ឋាយន្តស្ស ទិយន្តស្ស វិចារេន្តស្ស ។ យេ តេ តិក្ខ្ត្តុំ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ មាតុគ្គាមេន សទ្ធឹ រហោ បដិច្ឆន្នេ អាសនេ និសជ្ជំ កប្បេស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ភិក្ខវេ ឧបនន្ទ មាតុគ្គាមេន សទ្ធឹ រហោ បដិច្ឆន្នេ

សិក្ខាបទទី ៤

(១៩៧) កាលនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលទ្រង់សម្រេច
ឥរិយាបថនៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។
សម័យនោះឯង ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ បានទៅកាន់ផ្ទះ
របស់បុរសជាសំឡាញ់ ហើយក៏សម្រេចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់
កំបាំង ជាមួយនឹងប្រពន្ធរបស់សំឡាញ់នោះ ។ គ្រានោះ បុរសនោះក៏
ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់ មិនគួរៈបី
ទើបហ៊ានមកសម្រេចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង ជាមួយនឹង
ប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំ(ដូច្នេះ)សោះ ។ កិកុតាំងឡាយបានឮសំដីនៃបុរសនោះ
និយាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ពួកកិកុណាដែល
មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ កិកុតាំងនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល
បន្ទុះបង្អាប់ថា ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ មិនសមបើទើបហ៊ាន
ទៅសម្រេចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង ជាមួយនឹងមាតុគ្រាម
(ដូច្នេះ)ទេ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាល
ឧបនន្ទ ឮថា អ្នកឯងទៅសម្រេចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង

អាសនេ ឯសដ្ឋំ កាបេ្បសីតិ ។ សដ្ឋំ ភគ
វាតិ ។ វិតរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុំ
មោឃបុរិស មាតុគ្គាមេន សទ្ធិ រហោ បដិច្ឆន្នេ
អាសនេ ឯសដ្ឋំ កាបេ្បស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស
អបេ្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោ.
ភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខា-
បទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ មាតុគ្គាមេន
សទ្ធិ រហោ បដិច្ឆន្នេ អាសនេ ឯសដ្ឋំ កាបេ្បយ្យ
ចាចិត្តិយន្តិ ។

(១៥៨) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។
ភិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មិំ អត្ថេ អធិប្បេតោ
ភិក្ខូតិ ។ មាតុគ្គាមោ នាម មនុស្សិត្ថី ន យក្ខិ
ន បេតិ ន តិរច្ឆានគតា អន្តមសោ តទហុជាតាបិ
ធារិកា បគេវ មហន្តតរំ[1] ។ សទ្ធិន្តិ ឯកតោ ។
រហោ នាម ចក្ខុស្ស រហោ សោតស្ស រហោ ។
ចក្ខុស្ស រហោ នាម ន សក្កា ហោតិ អក្ខីនិ

---

១ ម. ម. មហតរំ ។

ជាមួយនឹងមាតុគ្រាម ពិតមែនឬ ។ ព្រះឧបនន្ទក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ សេចក្តីនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហៅសួរថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមបើនឹងហ៊ាននៅសម្រេចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង ជាមួយនឹងមាតុគ្រាម (ដូច្នោះ) ទេ នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែនទាំងឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទៀតទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិកុតំាងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយសម្រេចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង មួយអន្ទេីដោយមាតុគ្រាម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៥៨) ត្រង់ពាក្យថា កិកុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទ ទី ១ នៃបាឋជិកកណ្ឌ ។ ដែលហៅថាមាតុគ្រាម គឺស្រីមនុស្ស មិនមែនជាយក្សស្រី មិនមែនជាប្រេតស្រី មិនមែនតិរច្ឆានញីដោយហោចទៅសូម្បីតែក្មេងស្រីដែលទើបនឹងកើតបាន ១ ថ្ងៃ មិនបាច់និយាយទៅថ្វីដល់ស្រីធំទេ ។ ពាក្យថាមួយអន្ទេី គឺជាមួយគ្នា ។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ គឺទីដែលស្ងាត់ក្អែក ស្ងាត់ត្រចៀក ។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ក្អែក គឺកាលបើកិកុមិនឮក្អែកក្តី

ก ฉิทฺทิยมาเน ภมุกนฺติ ก ขุทฺทิยมาเน สีสนฺติ ก ขุทฺทิยมาเน ปสฺสนฺติ ฯ สาตสฺส ปเนว ฆาม ฉ สณฺฐา เหนฺติ ปกติเกติ สาตนฺติ ฯ ปฏิจฺฉนฺนฆาม อาสนฺน กาเฬน ก กกฺกาเฬน ก กาลเญฺชน ก สมฺมาเปกาเรน ก ปุเรกฺขน ก ปจฺฉาเขน ก กาชฺชนิยา ก เยน เกนจิ ปฏิจฺฉนฺนนฺติ ฯ ฉิสนฺนนฺติ ปเญฺญยฺยาตีมาตุกาเม ฉิสิเนฺน ตีกฺขุ อุปฉิ-สิเนฺนติ ก เหนฺติ อุปฉิปเนฺนติ ก อาปตฺติ ทาจิตฺติยสฺส ฯ ปีกฺขุ ฉิสิเนฺน มาตุกาเม อุปฉิสิเนฺนติ ก เหนฺติ อุปฉิปเนฺนติ ก อาปตฺติ ทาจิตฺติยสฺส ฯ อุเก ก ฉิ-สิเนฺนติ เหนฺติ อุเก ก ฉิปเนฺนติ อาปตฺติ ทาจิตฺติยสฺส ฯ

(๑๙๙) มาตุกาเม มาตุกามสญฺญี ปเนติ ปฏิจฺฉนฺเน อาสเน ฉิสนฺนนฺติ เกปเยติ อาปตฺติ ทาจิตฺติยสฺส ฯ มาตุกาเม เวมติเก ปเนติ ปฏิจฺฉนฺเน อาสเน ฉิสนฺนนฺติ เกปเยติ อาปตฺติ ทาจิตฺติยสฺส ฯ มาตุกา-เม อมาตุกามสญฺญี ปเนติ ปฏิจฺฉนฺเน อาสเน ฉิสนฺนนฺติ เกปเยติ อาปตฺติ ทาจิตฺติยสฺส ฯ ยกฺขิยา ก

ញ្ញាត់ចិញ្ចើមក្តី ងក់ក្បាលក្តី បុគ្គលដទៃមិនអាចឃើញបាន ។ ដែលហៅថាទីស្ងាត់ត្រចៀក គឺទីដែលបុគ្គលដទៃមិនអាចស្តាប់ពាក្យជាប្រក្រតីបាន ។ ដែលហៅថា អាសនៈជាទីកំបាំង គឺអាសនៈដែលគេបិទបាំងដោយជញ្ជាំងក្តី ដោយសន្ធះទ្វារក្តី ដោយកន្ទេលផែនក្តី ដោយនាំងឬកាំង-នេនក្តី ដោយឈើក្តី ដោយស សរក្តី ដោយស្មៅក្តី ឬដោយវត្ថុណាមួយ ។ ពាក្យថា សម្រែចការអង្គុយ គឺកាលបើមាតុគ្រាមអង្គុយ កិក្ខុអង្គុយជិតឬដេកជិត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលបើកិក្ខុអង្គុយ មាតុគ្រាមអង្គុយជិតឬដេកជិត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ជនទាំងពីរអង្គុយក្តី ជនទាំងពីរដេកក្តី (ឯកិក្ខុ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៥៨) មាតុគ្រាម កិក្ខុកំសំគាល់ថាមាតុគ្រាម ហើយសម្រែចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មាតុគ្រាម កិក្ខុសង្ស័យ ហើយសម្រែចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មាតុគ្រាម កិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនមាតុគ្រាម ហើយសម្រែចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ។ កិក្ខុសម្រែចការអង្គុយលើអាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង ជាមួយនឹងយក្សស្រីក្តី

បេតិយោ ឯ បណ្ណាកោន ឯ តិរច្ឆានគតមនុស្សវិក្ក-
ហិតិយោ ឯ សន្ធិ វហោ បដិច្ចន្នេ អាសនេ និសជ្ជំ
កប្បេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អមាតុក្កាមេ មាតុក្កាម-
សញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អមាតុក្កាមេ ឋមតិរោ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អមាតុក្កាមេ អមាតុក្កាមសញ្ញី
អនាបត្តិ ។

(១៦០) អនាបត្តិ យោ កោចិ វិញ្ញូ បុរិសោ
ទុតិយោ ហោតិ តិដ្ឋតិ ឯ និសីទតិ អវហោបេក្ខោ
អញ្ញាវិហិតោ និសីទតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិ-
កស្សាតិ ។

ស្រែតស្រីក្តី ខ្ទើយក្តី តិរច្ឆានញីដែលមានពង៏កាយដូចមនុស្សក្តី ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្កដ ។ មិនមែនមាតុគ្រាម កិក្ខុសំគាល់ថាមាតុគ្រាម ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្កដ ។ មិនមែនមាតុគ្រាម កិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែន
មាតុគ្រាម កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនមាតុគ្រាម មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(๑๖๐) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលអង្គុយនៅ មានបុរសណា-
មួយដែលជាមនុស្សដឹងក្តី(នៅ)ជាគំរប់ពីរ ដល់កិក្ខុឈរមិនបានអង្គុយ ដល់
កិក្ខុបានត្រឡែកគយគន់រកទីមិនស្អាត់ហើយអង្គុយ ដល់កិក្ខុមានចិត្តបញ្ឆិន
ទៅកាន់អារម្មណ៍ដទៃហើយអង្គុយ ដល់កិកធត ដល់កិក្ខុឆ្កួត ដល់កិកដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ๔ ចប់ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ

(១៦៧) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ សហាយកស្ស ឃរំ គន្ត្វា តស្ស បជាបតិយា សទ្ធឹ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសជ្ជំ កប្បេសិ ។ អថខោ សោ បុរិសោ ឧដ្ឋាយតំ ខីយតំ វិចារេតំ កថំ ហិ នាម អយ្យោ ឧបនន្ទោ មយ្ហំ បជាបតិយា សទ្ធឹ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសជ្ជំ កប្បេស្សតីតំ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តស្ស បុរិសស្ស ឧដ្ឋាយន្តស្ស ខីយន្តស្ស វិចារេន្តស្ស ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ខីយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម អាយស្មា ឧបនន្ទោ សយ្យបុត្តោ មាតុក្កាមេន សទ្ធឹ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសជ្ជំ កប្បេស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ ឧបនន្ទ មាតុក្កាមេន សទ្ធឹ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសជ្ជំ កប្បេសីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម ត្វំ មោឃបុរិស

សិក្ខាបទទី ៥

(១៦១) កាលនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលទ្រង់សម្រេចតិរោបថក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុដើរទៅកាន់ផ្ទះរបស់សំឡាញ់ ហើយក៏សម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងប្រពន្ធរបស់សំឡាញ់នោះតែម្នាក់នឹងម្នាក់ ។ គ្រានោះ បុរសនោះក៏ពោលពោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់មិនសមបើនឹងហ៊ានមកសម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំតែម្នាក់នឹងម្នាក់ (ដូច្នេះ) សោះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយបានឮពាក្យសំដីនៃបុរសនោះកំពុងពោលពោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ (ដូច្នោះ) ហើយ ។ ពួកកិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលពោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ មិនសមបើនឹងហ៊ានទៅសម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងមាតុគ្រាមតែម្នាក់នឹងម្នាក់ទេ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលឧបនន្ទ ឮថាអ្នកឯងទៅសម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងមាតុគ្រាមតែម្នាក់នឹងម្នាក់ ពិតមែនឬ ។ ព្រះឧបនន្ទក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ សេចក្តីនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរស

មាតុក្កាមេន សទ្ធឹ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសជ្ជំ
កប្បេស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា
បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ យាវញ្ច
បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន
ភិក្ខុ មាតុក្កាមេន សទ្ធឹ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសជ្ជំ
កប្បេយ្យ បាចិត្តិយន្តិ ។

(១៦២) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។
ភិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ
ភិក្ខូតិ ។ មាតុក្កាមោ នាម មនុស្សិត្ថី ន យក្ខី ន
បេតី ន តិរច្ឆានគតា វិញ្ញូ បដិពលា សុភាសិតទុព្ភាសិតំ
ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាជានិតុំ ។ សទ្ធិន្តិ ឯកតោ ។
ឯកោ ឯកាយាតិ ភិក្ខុ ចេវ ហោតិ មាតុក្កាមោ ច ។
រហោ នាម ចក្ខុស្ស រហោ សោតស្ស រហោ ។
ចក្ខុស្ស រហោ នាម ន សក្កា ហោតិ អក្ខីនិ វា
និខនិយមានេ ភមុកំ វា ឧក្ខិបិយមានេ សីសំ វា
ឧក្ខិបិយមានេ បស្សិតុំ ។ សោតស្ស រហោ នាម

អ្នកឯងមិនសមបើនឹងហ៊ានទៅសម្រែចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងមាតុគ្រាមតែម្នាក់នឹងម្នាក់ (ដូច្នេះ) ទេ នែមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ សម្រែចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ មួយអន្ទើដោយមាតុគ្រាមតែម្នាក់នឹងម្នាក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៦២) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាឋជិតកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា មាតុគ្រាម គឺចំពោះតែស្រីមនុស្ស មិនមែនជាយក្សស្រី មិនមែនជាប្រេតស្រី មិនមែនជាតិរច្ឆានញី ជាអ្នកដឹងក្តី ជាអ្នកអាចដើម្បីស្គាល់ពាក្យសំដី ដែលបុគ្គលនិយាយល្អឬអាក្រក់ ពាក្យអាសគ្រាមឬមិនមែនអាសគ្រាម ។ ពាក្យថា មួយអន្ទើ គឺជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា តែម្នាក់នឹងម្នាក់ គឺមានតែភិក្ខុនឹងមាតុគ្រាមប៉ុណ្ណោះ ។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ គឺទីស្ងាត់ភ្នែក ស្ងាត់ត្រចៀក ។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ភ្នែក គឺកាលបើភិក្ខុមិចភ្នែកក្តី ញាក់ចិញ្ចើមក្តី ងើកក្បាលក្តី ជនដទៃមិនអាចឃើញបាន ។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ត្រចៀក

ន សក្កា ហោតំ បកតិកថា សោតុំ ។ ន‌ំសជ្ជំ កប្បេ-
យ្យាតំ មាតុក្កាមេ ន‌ំសន្នេ កិក្ខុ ឧបន‌ំសន្នោ ក
ហោតំ ឧបន‌ំបន្នោ ក អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
កិក្ខុ ន‌ំសន្នេ មាតុក្កាមោ ឧបន‌ំសន្នោ ក ហោតំ
ឧបន‌ំបន្នោ ក អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧភោ ក
ន‌ំសន្នា ហោន្តិ ឧភោ ក ន‌ំបន្នា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(១៦៣) មាតុក្កាមេ មាតុក្កាមសញ្ញី ឋកោ
ឋកាយ រហោ ន‌ំសជ្ជំ កប្បេតំ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
មាតុក្កាមេ វេមតិកោ ឋកោ ឋកាយ រហោ ន‌ំសជ្ជំ
កប្បេតំ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ មាតុក្កាមេ អមាតុ-
ក្កាមសញ្ញី ឋកោ ឋកាយ រហោ ន‌ំសជ្ជំ កប្បេតំ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ យក្ខិយា ក បេតិយា ក
បណ្ឌកេន ក តិរច្ឆានគតមនុស្សវិក្កហិតិយា ក សទ្ធិំ
ឋកោ ឋកាយ រហោ ន‌ំសជ្ជំ កប្បេតំ អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ អមាតុក្កាមេ មាតុក្កាមសញ្ញី អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ អមាតុក្កាមេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
អមាតុក្កាមេ អមាតុក្កាមសញ្ញី អនាបត្តិ ។

คือว่าเมื่อบุคคลไม่อาจสำเร็จความประสงค์ได้ ฯ คำว่า สมัยแห่งการเสพเมถุนคือกาลเมื่อมาตุคามเสพเมถุนอยู่ ภิกษุเสพเมถุนเองก็ดี ให้เขาเสพก็ดี ต้องปาจิตตีย์ ฯ ภิกษุเสพเมถุนกับมาตุคามเสพเมถุนเองก็ดี ให้เขาเสพก็ดี ต้องปาจิตตีย์ ฯ ภิกษุสี่สามคนขึ้นไป เสพเมถุนเองก็ดี ให้เขาเสพก็ดี ต้องปาจิตตีย์ ฯ

(๑๖๓) มาตุคาม ภิกษุสำคัญว่า มาตุคาม แล้วสมัยแห่งการเสพเมถุนกับด้วยสัตว์เดียรัจฉานตัวผู้ ต้องปาจิตตีย์ ฯ มาตุคาม ภิกษุสงสัย แล้วสมัยแห่งการเสพเมถุนกับด้วยสัตว์เดียรัจฉานตัวผู้ ต้องปาจิตตีย์ ฯ มาตุคาม ภิกษุสำคัญว่า มิใช่มาตุคาม แล้วสมัยแห่งการเสพเมถุนกับด้วยสัตว์เดียรัจฉานตัวผู้ ต้องปาจิตตีย์ ฯ ภิกษุสมัยแห่งการเสพเมถุนกับด้วยสัตว์เดียรัจฉานตัวเมียก็ดี ตัวกะเทยก็ดี ตัวสองเพศก็ดี ตัวที่มีกายเหมือนมนุษย์ก็ดี ตัวผู้ ต้องทุกกฏ ฯ มิใช่มาตุคาม ภิกษุสำคัญว่ามาตุคาม ต้องทุกกฏ ฯ มิใช่มาตุคาม ภิกษุสงสัย ต้องทุกกฏ ฯ มิใช่มาตุคาม ภิกษุสำคัญว่า มิใช่มาตุคาม มิได้อาบัติ ฯ

(๑๖๔) អនាបត្តិ យោ កោចិ វិញ្ញូ បុរិសោ ទុតិយោ ហោតិ តិដ្ឋតិ ន ឯសីឧតិ អវហោបេក្ខោ អញ្ញាវិហាតោ ឯសីឧតិ ឧម្មត្តកស្ស អាឯកម្ម-កស្សាតិ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

(๑๖๔) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលអង្គុយនៅ មានបុរសណា
ម្នាក់ជាអ្នកដឹងសេចក្តីនៅជាគំរប់ពីរ ដល់ភិក្ខុឈរមិនបានអង្គុយ ដល់ភិក្ខុ
បានក្រឡេកគយគន់រកទីមិនស្ងាត់ហើយអង្គុយនៅ ដល់ភិក្ខុមានចិត្តបញ្ជូន
ទៅកាន់អារម្មណ៍ដទៃអង្គុយនៅ ដល់ភិក្ខុឆ្កួត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ๔ ចប់ ។

ឆដ្ឋសិក្ខាបទំ

[១៦៩] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា ភាគភេយ្យា
វិហារតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អាយស្មតោ ឧបនន្ទស្ស សក្យបុត្តស្ស
ឧបដ្ឋាកកុលំ អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ ភត្តេន
និមន្តេសិ អញ្ញេបិ ភិក្ខូ ភត្តេន និមន្តេសិ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ
បុរេភត្តំ កុលានិ បយិរុទាសតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ
តេ មនុស្សេ ឯតទវោចុំ នេថាវុសោ ភត្តន្តិ ។ អាគ-
មេថ ភន្តេ យាវ អយ្យោ ឧបនន្ទោ អាគច្ឆតីតិ ។
ទុតិយម្បិ ខោ តេ ភិក្ខូ តេ មនុស្សេ ឯតទវោចុំ នេ-
ថាវុសោ ភត្តន្តិ ។ អាគមេថ ភន្តេ យាវ អយ្យោ ឧប-
នន្ទោ អាគច្ឆតីតិ ។ តតិយម្បិ ខោ តេ ភិក្ខូ តេ

សិក្ខាបទទី ៦

(១៦៥) កាលនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលទ្រង់សម្រេចឥរិយាបថនៅក្នុងវត្តវេឡុវន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ក្បែរក្រុងរាជគ្រឹះ។ សម័យនោះឯង ត្រកូលជាឧបដ្ឋាករបស់ព្រះឧបនន្ទ ជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ និមន្តព្រះឧបនន្ទ ជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុដោយកត្តុ ហើយក៏និមន្តពួកភិក្ខុឯទៀតដោយកត្តុដែរ។ សម័យនោះឯង ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ អាល័យតែចូលទៅរកត្រកូលតាំងឡាយ ក្នុងពេលមុនឆាន់។ ឯភិក្ខុតាំងឡាយនោះ ក៏ចាននិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សអម្ពាលនោះថា ម្នាលអាវុសោតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយចូរប្រគេនចង្ហាន់(មក)។ ពួកមនុស្សអម្ពាលនោះ ក៏និយាយយ៉ាត់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់តាំងឡាយដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់តាំងឡាយ រង់ចាំសិន ទម្រាំព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់លោកនិមន្តមក។ ភិក្ខុតាំងឡាយនោះចាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួកមនុស្សអម្ពាលនោះជាគំរប់ពីរដងថា ម្នាលអាវុសោតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយចូរប្រគេនចង្ហាន់មក។ ពួកមនុស្សអម្ពាលនោះក៏និយាយយ៉ាត់ថា បពិត្រព្រះគុណា តាំងឡាយដ៏ចំរើន សូមព្រះគុណា តាំងឡាយរង់ចាំសិនចុះ ទម្រាំតែព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់និមន្តមក។ ពួកភិក្ខុអម្ពាលនោះ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សតាំងឡាយនោះជាគំរប់បីដងថា

មនុស្សេ ឯតទវោចុំ ឧទាយុសោ កត្តំ បុរេ ភាសោ
អតិក្កមតីតិ ។ យម្បិ មយំ ភន្តេ កត្តំ ភវិម្ហា អយ្យស្ស
ឧបនន្ទស្ស ភារណា អាគមេថ ភន្តេ យាវ អយ្យោ
ឧបនន្ទោ អាគច្ឆតីតិ ។ អថខោ អាយស្មា ឧបនន្ទោ
សក្យបុត្តោ បុរេភត្តំ កុលានិ បយិរុទាសិត្វា និវា
អាគច្ឆតិ ។ តិក្ខ្ម ន ចិត្តរូបំ កុញ្ជីសុ ។ យេ តេ
តិក្ខ្ម អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបា-
ចេន្តិ ភវំ ហិ ជាម អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ
ឯមន្តិតោ សភត្តោ សមានោ បុរេភត្តំ ភុលេសុ ចារិត្តំ
អាបជ្ជិស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ ភិរ តុំ ឧបនន្ទ ឯមន្តិ-
តោ សភត្តោ សមានោ បុរេភត្តំ ភុលេសុ ចារិត្តំ
អាបជ្ជសីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិភរហិ ពុទ្ធោ ភគវា
ភវំ ហិ ជាម តុំ មោឃបុរិស ឯមន្តិតោ សភត្តោ

ម្នាលអាវុសោ ចាំង ឮយ អ្នកចាំង ឮយ ចូរប្រែគេនចង្ហាន់មក (នឹងបង្អួនៅ) ត្រែង ហួសពេលឆាន់ ។ មនុស្សចាំង ឮយ ក៏និយាយថា បពិត្រព្រះកុណា ចាំង ឮយ ដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំចាំង ឮយ បានធ្វើកត្តចាំងប៉ុន្មានព្រោះតែព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់ (ទេតើ) បពិត្រព្រះកុណា ចាំង ឮយ ដ៏ចំរើន សូមព្រះកុណា ចាំង ឮយ រង់ចាំតែម្ចាស់តែព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់និមន្តមកសិន ។ លំដាប់នោះ ព្រះឧបនន្ទ ជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុអាល័យតែចូលទៅគួរសមនឹងត្រកូលចាំង ឮយ ក្នុងពេលមុនឆាន់ ហើយក៏មកក្នុងវេលាថ្ងៃត្រង់ ។ កិក្ខុចាំង ឮយ ក៏ឆាន់ចង្ហាន់មិនល្មមដល់ចិត្ត ។ ពួកកិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីជ្រាបថាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុចាំងនោះក៏ពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ព្រះឧបនន្ទ ជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ បានទទួលនិមន្តគេជាអ្នកមានកត្តហើយ មិនគួរនឹងត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូលចាំង ឮយ (ដទៃ) ក្នុងពេលមុនឆាន់ (ដូច្នេះ) សោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលឧបនន្ទ ឮថាអ្នកឯងបានទទួលនិមន្តគេជាអ្នកមានកត្តហើយ។ ត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូលចាំង ឮយ (ដទៃ) ក្នុងពេលមុនឆាន់ ពិតមែនឬ ។ ព្រះឧបនន្ទក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាជ្រាប សេចក្តីនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងបានទទួលនិមន្តគេជាអ្នកមានកត្តហើយ មិនគួរនឹងត្រាច់ទៅ

សមាគោ បុរេភត្តំ កុលេសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជិស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ហិ បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ ឯមន្តិតោ សភត្តោ សមាគោ បុរេភត្តំ កុលេសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវញ្ចិទំ ភគវតា ភិក្ខូនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[๑๖๖] តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ ឧបនន្ទស្ស សក្យបុត្តស្ស ឧបដ្ឋាកកុលំ សង្ឃស្សត្ថាយ ខាទនីយំ ចាហោសិ អយ្យស្ស ឧបនន្ទស្ស ឧស្សន្នា សង្ឃស្ស ធាតព្ពន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ តាមំ បិណ្ឌាយ បវិដ្ឋោ ហោតិ ។ អថខោ តេ មនុស្សា អារាមំ គន្ត្វា ភិក្ខូ បុច្ឆិំសុ កហំ ភន្តេ អយ្យោ ឧបនន្ទោតិ ។ ឯសាវុសោ អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ តាមំ បិណ្ឌាយ បវិដ្ឋោតិ ។ ឥធំ ភន្តេ ខាទនីយំ អយ្យស្ស

ก็ในตระกูลต่ำนี้ (ดังนี้) ก็ในเวลามีนาย (ดังนี้) เป็นต้น ได้แก่ เพราะเหตุไร มิได้มีนายให้ไหว้ แก่คนที่ไม่ควรไหว้ ๆ ก็ในตระกูลต่ำนี้ ในเวลามีนาย ย่อมมีการ

อุปนนฺทสฺส ธเนฏฺฐา สงฺฆสฺส ลาภา ภวนฺติ ฯ ภควาเตา
ปสมตฺถํ อาโรเจสุ(๑) ฯ ตตฺรหิ ภิกฺขเว ปฏิกฺกโกฏฺฐา
ปิกฺขิปถ ยาว อุปนนฺโท อาคจฺฉติ วา ฯ อถโข
อายสฺมา อุปนนฺโท สกฺยปุตฺโต ภควตา ปฏิกฺกิฏฺฐํ
ปุเรภตฺตํ กุเลสุ จาริตฺตํ อาปชฺชิตฺวา ปจฺฉาภตฺตํ กุเลสุ
ปยิรุปาสิตฺวา ติกา ปฏิกฺกมิ ฯ มาตุลิยา อุสฺสาหิ-
ยนฺโต(๒) ฯ เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา ฯเป ฯ เต อุชฺฌายนฺติ
ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา อุปนนฺโท
สกฺยปุตฺโต ปจฺฉาภตฺตํ กุเลสุ จาริตฺตํ อาปชฺชิสฺสตีติ
ฯเป ฯ สจฺจํ กิร ตุมฺเห อุปนนฺท ปจฺฉาภตฺตํ กุเลสุ
จาริตฺตํ อาปชฺชสีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ
พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตุมฺเห โมฆปุริส
ปจฺฉาภตฺตํ กุเลสุ จาริตฺตํ อาปชฺชิสฺสสิ เนตํ

---

๑ ฉโกฬ ปน อถโข ภควา ตสฺมึ นิทาเน ธมฺมึ กถึ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ ตาลิ
สญฺโญตฺตเกสุ ทิสฺสติ ฯ สา วิภงฺเคปิ ฯ ๒ ฉ. อุสฺสาหิยิตฺถ ฯ

កំឡុះយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ខាទនីយាហារនេះ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយបង្ហាញដល់ព្រះឧបនន្ទដ៏មានអាយុ ហើយសឹមប្រគេនដល់សង្ឃចុះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយត្រូវទទួលហើយដម្កល់ទុកទម្រាំឧបនន្ទត្រឡប់មកវិញ ។ គ្រានោះ ព្រះឧបនន្ទ ជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមឃាត់មិនឲ្យត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយក្នុងវេលាមុនភត្ត (គិតដូច្នោះហើយ) ក៏ចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយក្នុងវេលាក្រោយភត្ត ហើយត្រឡប់មកក្នុងវេលាហួសពេល ។ ខាទនីយាហារគេក៏ផ្ញើត្រឡប់ទៅវិញ ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ព្រះឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុមិនគួរបើនឹងត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយក្នុងវេលាក្រោយភត្ត (ដូច្នោះ) សោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលឧបនន្ទ ឮថា អ្នកឯងត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយក្នុងវេលាក្រោយភត្ត ពិតមែនឬ ។ ព្រះឧបនន្ទក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សេចក្តីនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយក្នុងពេលក្រោយភត្ត (ដូច្នេះ)

ភោយបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឍវញ្ច បន តិក្ខត្តុំ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន តិក្ខុ ឯមត្តិតោ សភគ្គោ សមានោ បុរេភត្តំ វា បច្ឆាភត្តំ វា កុលេសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។ ឍវញ្ចិទំ ភគវតា តិក្ខត្តុំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(๑๖๗) តេន ខោ បន សមយេន តិក្ខូ ចីវរធារណសមយេ កុក្កុច្ចាយន្តា កុលានិ ន បយិរុបាសន្តិ ។ ចីវរំ បរិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ចីវរធារណសមយេ កុលានិ បយិរុបាសិតុំ ឍវញ្ច បន តិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន តិក្ខុ ឯមត្តិតោ សភគ្គោ សមានោ បុរេភត្តំ វា បច្ឆាភត្តំ វា កុលេសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជេយ្យ អញ្ញត្រ សមយា ចាចិត្តិយំ ។

ទេ នែមោយបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនមែនទាំងឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទៀតទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិកុធាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយបានទទួលនិមន្តគេជាអ្នកមានកត្តហើយដល់នូវកិរិយាត្រាច់ ទៅកាន់ត្រកូលទាំងឡាយកាន់ពេលមុនកត្តកិ ក្រោយកត្តកិ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់កិកុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(១៦៧) សម័យនោះឯង កិកុទាំងឡាយមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងសម័យនៃចីវរទាន ហើយមិនបានចូលទៅកាន់ត្រកូលទាំងឡាយ ។ ចីវរក៏កើតឡើងតិចស្តួចស្តើង ។ កិកុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុចូលទៅកាន់ត្រកូលទាំងឡាយ ក្នុងសម័យនៃចីវរទាន ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយ បានទទួលនិមន្តគេ ជាអ្នកមានកត្ត ហើយដល់នូវកិរិយាត្រាច់ទៅ ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ ក្នុងពេលមុនកត្តកិ ក្រោយកត្តកិ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ លុះលែងតែមានសម័យ ។

ตตฺถายํ สมโย จีวรกาลสมโย อยํ ตตฺถ สมโยติ ฯ ฝาสฺวิทํ ภควตา กิตฺตนฺตี สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตนฺ ติ ฯ

(๑๖๙) เตน โข ปน สมเยน กิตฺติ จีวรกมฺมา กาเรติ อาสา จ โหติ สุจิยาปิ สุเลนปิ สตฺตเกนปิ ฯ กิตฺติ กุกฺกุจฺจายนฺตี กุลานิ น ปยิรุปาสติ ฯ ภควตา ฝตมตฺตี อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว จีวรกาลสมเย กุลานิ ปยิรุปาสิตุ ฝาสฺวิ ปน ภิกฺขเว ฯมี สิกฺขาปทนฺ อุทฺทิเสยฺยาถ เยน ปน ภิกฺขุ อิมสฺมิเตา สภาคาเย สภาเคา ปุเรภตฺตนฺ วา ปจฺฉาภตฺตนฺ วา กุลเสสุ จาริตฺตนฺ อาปชฺเชยฺย อญฺญตฺร สมเย ปาจิตฺติยนฺ ฯ ตตฺถายนฺ สมโย จีวรกาลสมโย จีวรกาลสมโย อยนฺ สมโยติ ฯ ฝาสฺวิทนฺ ภควตา กิตฺตนฺ สิกฺขาปทนฺ ปญฺญตฺตนฺ ติ ฯ

ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ កាលដែលថាយកប្រគេនចីវរ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[๑๖๘] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយធ្វើចីវរកម្ម គឺការដេរចីវរ ត្រាមានសេចក្តីត្រូវការដោយម្ជុលខ្លះ ដោយចេសខ្លះ ដោយកំបិតខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីសង្វល់ មិនបានចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយ ក្នុងសម័យធ្វើចីវរបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយបានទទួលនិមន្តគេជាអ្នកមានតត្តៈ ហើយដល់នូវកិរិយាគាប់ទៅកាន់ត្រកូលទាំងឡាយក្នុងពេលមុនតត្តកី ក្រោយតត្តកី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ក៏ព្រោះតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ កាលដែលថាយកប្រគេនចីវរ ๑ កាលដែលភិក្ខុធ្វើចីវរ ๑ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[๑๖๙] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ติจีวรา โหนฺติ อญฺญตรา จ โหติ เคลญฺเญหิ ฯ ภิกฺขู กุกฺกุจฺจายนฺตา กุลานิ น ปยิรุปาสนฺติ ฯ ภควาเตา ปฏิสงฺขาเรสุ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว สนฺตํ ภิกฺขุ อาปุจฺฉา กุลานิ ปยิรุปาสิตุ ฯ ยาวญฺจ ปน ภิกฺขเว ตทหุ สงฺฆาปฬิ ทุติยเสยฺยาย โย ปน ภิกฺขุ นิมนฺติโต สกเฉ สมาโน สนฺตํ ภิกฺขุ อนาปุจฺฉา ปุเรภตฺตํ วา ปจฺฉาภตฺตํ วา กุเลสุ จาริตฺตํ อาปชฺเชยฺย อญฺญตฺร สมยา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ตตฺถายํ สมโย จีวรทานสมโย จีวรกาลสมโย อยํ ตตฺถ สมโยติ ฯ

[๑๗๐] โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯ เป ฯ ภิกฺขูติ ฯ เป ฯ อยํ อิมสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขูติ ฯ นิมนฺติโต นาม ปญฺจนฺนํ เภาชนานํ อญฺญตเรน เภาชเนน นิมนฺติโต ฯ สกเฉ นาม ยเตน นิมนฺติโต เตน สกเฉ ฯ สนฺตํ นาม ภิกฺขุ สกฺกา

(๑๖๙) สมัยนั้นแล ภิกษุฉันน์เป็นผู้ [๑] ประพฤติคุ้นเคยกับพวกคฤหัสถ์ ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ยินดีในการเข้าไปสู่ตระกูล ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในสิกขาบท ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในภิกษุทั้งหลาย ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในสิกขา ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในสมาธิ ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในความไม่ประมาท ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในปฏิสันถาร ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในภิกษุผู้เถระ ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในความเป็นผู้มักน้อย ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในความสันโดษ ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในความเป็นผู้สงัด ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในความเป็นผู้ประกอบด้วยความเพียร ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในปาติโมกขสังวร ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในภิกษุผู้เป็นพหูสูต ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในภิกษุผู้ทรงวินัย ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในภิกษุผู้เป็นมาติกาธร ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในภิกษุผู้เป็นธรรมกถึก ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในภิกษุผู้เป็นอารัญญิก ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในภิกษุผู้ทรงธุดงค์ ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในภิกษุผู้เป็นเสขะ ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในภิกษุผู้ใคร่การศึกษา ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในภิกษุผู้เป็นอุปัชฌาย์ ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในภิกษุผู้เป็นอาจารย์ ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในภิกษุผู้เป็นสัทธิวิหาริก ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในภิกษุผู้เป็นอันเตวาสิก ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในภิกษุผู้เป็นสหธรรมิก ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในภิกษุณีทั้งหลาย ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในสิกขมานา ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในสามเณรและสามเณรี ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในอุบาสกและอุบาสิกา ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในราชา ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในราชอำมาตย์ ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในเดียรถีย์และสาวกของเดียรถีย์ ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในความไม่เบียดเบียน ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในความเป็นผู้ใคร่ต่อการอบรม ๆ ภิกษุฉันน์ไม่ทำความเคารพในความเป็นผู้ใคร่ต่อการเจริญ

ปเทสานิ อาปุชฺชา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ **อสญฺจิ**จฺจ ภิกฺขุ
ปณฺณตฺติ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ปุเรภตฺตนฺ
ภิกฺขุ ยาคุยา นิมนฺติโต อนาปุจฺฉา อกปฺปิเย ฯ ปจฺฉาภตฺตนฺ
ภิกฺขุ ยาคุยา นิมนฺติโต อนฺตมโส กุสคฺคนฺตมตฺตมฺปิ
อนาปุจฺฉา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ กุลนฺ ภิกฺขุ จตฺตาริ กุลานิ
ขตฺติยกุลนฺ พฺราหฺมณกุลนฺ เวสฺสกุลนฺ สุทฺทกุลนฺ ฯ
กุลเสฺสว จาริตฺตนฺ อาปชฺชนฺตสฺส อญฺญสฺส ยาวตติยา
ปิณฺฑปาตสฺส อาคตฺตุ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปฐมนฺ ทานนฺ
ทุติยาย อาคเตกาเลติ อาคตฺตุ ทุกฺกฏสฺส ฯ ทุติยนฺ
ทานนฺ อาคเตกาเลติ อาคตฺตุ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อญฺญตฺร
สมยาติ ปเหฬา สมยนฺ ฯ ปาวารสมโย
ภิกฺขุ อนตฺถเต กปฺปิเย วสฺสิกสฺส ปจฺฉิมา มาสา
อตฺถเต กปฺปิเย ปญฺจ มาสา ฯ จีวรกาลสมโย
ภิกฺขุ จีวเร กยิราเณ ฯ

កិក្ខុផងគ្នាហើយចូលទៅកាន់ (ត្រកូល) ជាន ។ កិក្ខុដែលមិនមាននៅនោះ គឺកិក្ខុមិនអាចលាកិក្ខុផងគ្នាហើយចូលទៅកាន់ (ត្រកូល) ឡើយ ។ ដែលហៅថា កុងពេលមុនកត្តិ គឺជននិមន្តដោយកត្តិណា ហើយកិក្ខុមិនទាន់ជានធាន់កត្តិនោះ ។ ដែលហៅថា កុងពេលក្រោយកត្តិ គឺជននិមន្តដោយកត្តិណា កិក្ខុជានធាន់កត្តិនោះហើយ ដោយហោចទៅសូម្បីប៉ុនចុងនៃស្បូវ ។ ដែលហៅថា ត្រកូល គឺត្រកូលទាំង៤ គឺត្រកូលក្សត្រ១ ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ១ ត្រកូលវេស្សៈ (អ្នករកស៊ីដូញប្រែធ្វើស្រែចំការ) ១ ត្រកូលសុទ្ទៈ (អ្នកធ្វើការស៊ីឈ្នួល) ១ ។ ពាក្យថា ដល់នូវកិរិយាត្រេចទៅកុងត្រកូលទាំង៤ គឺកាលដែលកិក្ខុឈានចូលទៅដល់ឧបចារផ្ទះរបស់បុគ្គលដទៃទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ឈានដើរជាជម្លងឲ្យកន្ទុយហួសធរណីទ្វារទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ឈានដើរជាគំរប់ពីរឲ្យកន្ទុយហួសទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា រៀរលែងតែមានសម័យ គឺលើកទុកតែមានសម័យ ។ ដែលហៅថា កាលដែលទាយកប្រគេនចីវរនោះ គឺថា បើកិក្ខុមិនបានត្រាលកឋិន កំណត់កាល ត្រឹម១ខែជាទីបំផុតនៃវស្សានរដូវ (គឺតាំងពី១រោចខែអស្សុជទៅដល់១៥កើតខែកត្តិក) បើកិក្ខុបានត្រាលកឋិន កំណត់កាលត្រឹម ៥ខែ (តាំងតែពី ១រោចខែអស្សុជទៅដល់ ១៥ កើតខែផល្គុន) ។ ដែលហៅថា កាលដែលកិក្ខុធ្វើចីវរនោះ គឺកិក្ខុកំពុងធ្វើចីវរ ។

(๑๗๑) ឯមឆ្តេ ឯមឆ្តសញ្ញី សឆ្តំ កិក្ខុំ អឆាបុច្ឆា បុរេភត្តំ វា បច្ឆាភត្តំ វា កុលេសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជតិ អញ្ញត្រ សមយា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឯមឆ្តេ វេមតិកោ សឆ្តំ កិក្ខុំ អឆាបុច្ឆា បុរេភត្តំ វា បច្ឆាភត្តំ វា កុលេសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជតិ អញ្ញត្រ សមយា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឯមឆ្តេ អឯមឆ្ត-សញ្ញី សឆ្តំ កិក្ខុំ អឆាបុច្ឆា បុរេភត្តំ វា បច្ឆាភត្តំ វា កុលេសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជតិ អញ្ញត្រ សមយា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អឯមឆ្តេ ឯមឆ្តសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អឯមឆ្តេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អឯមឆ្តេ អឯមឆ្តសញ្ញី អឆាបត្តិ ។

(๑๗๑) មានគេនិមន្តហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាគេនិមន្តហើយ មិនបានលាកិក្ខុផង្គាដែលមាននៅ ហើយត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ ក្នុងពេលមុនភត្តក្តី ក្រោយភត្តក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវលែងតែមានសម័យ ។ មានគេនិមន្តហើយ កិក្ខុសង្ស័យ មិនបានលាកិក្ខុផង្គាដែលមាននៅ ហើយត្រាច់ទៅ ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ ក្នុងពេលមុនភត្តក្តី ក្រោយភត្តក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវលែងតែមានសម័យ ។ មានគេនិមន្តហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់និមន្ត ហើយមិនបានលាកិក្ខុផង្គាដែលមាននៅ ហើយត្រាច់ទៅ ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ ក្នុងពេលមុនភត្តក្តី ក្រោយភត្តក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវលែងតែមានសម័យ ។ គេមិនបាននិមន្ត កិក្ខុសំគាល់ថានិមន្តហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ គេមិនបាននិមន្ត កិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ គេមិនបាននិមន្ត កិក្ខុសំគាល់ថាមិនបាននិមន្ត មិនមានអាបត្តិ ។

(๑๗๒) អនាបត្តិ សមយេ សន្តំ ភិក្ខុំ អាបុច្ឆា បរិសតិ អសន្តំ ភិក្ខុំ អនាបុច្ឆា បរិសតិ អញ្ញស្ស ឃរេ មត្តោ ហោតិ ឃរុបចារេ មត្តោ ហោតិ អន្ធភាមំ[๑] កច្ចតិ ភិក្ខុនូបស្សយំ កច្ចតិ តិត្តិយសេយ្យំ កច្ចតិ បដិក្កមនំ កច្ចតិ ភត្តិយឃរំ កច្ចតិ អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ឆដ្ឋសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

---

๑ អន្ធគាមំ ។

(๑๗๒) អាបត្តិមិនមាន ដល់តិក្ខុដែលមានសម័យ ដល់តិក្ខុដែលបានលាតិក្ខុផង្គាដែលមាននៅហើយចូលទៅ ដល់តិក្ខុដែលមិនបានលាតិក្ខុផង្គា ព្រោះមិនមានតិក្ខុផង្គាហើយចូលទៅ ដល់តិក្ខុដែលដើរទៅតាមផ្លូវក្បែរផ្ទះនៃបុគ្គលដទៃ ដល់តិក្ខុដែលដើរទៅដោយផ្លូវតាមទបចារនៃផ្ទះ ដល់តិក្ខុដែលទៅកាន់អាវាសដែលមានតិក្ខុច្រើនរូបស្រុក ដល់តិក្ខុដែលទៅកាន់លំនៅនៃនាងតិក្ខុនី ដល់តិក្ខុដែលទៅកាន់លំនៅនៃតិរ្ថិយ ដល់តិក្ខុដែលដើរត្រឡប់មកវិញ ដល់តិក្ខុទៅកាន់ផ្ទះនៃទាយក ជាម្ចាស់កត្តុ ដល់តិក្ខុដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ ដល់តិក្ខុឆ្កួត ដល់តិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ

(១៧៣) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សក្កេសុ វិហរតិ កបិលវត្ថុស្មឹ និគ្រោធារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន មហានាមស្ស សក្កស្ស តេសជ្ជំ ឧស្សន្នំ ហោតិ ។ អថខោ មហានាមោ សក្កោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ មហានាមោ សក្កោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ឥច្ឆាមហំ ភន្តេ សង្ឃំ ចាតុទ្ទាសំ តេសជ្ជេន បវារេតុន្តិ ។ សាធុ សាធុ មហានាម តេនហិ ត្វំ មហានាម សង្ឃំ ចាតុទ្ទាសំ តេសជ្ជេន បវារេហីតិ ។ តិក្ខ ក្ខុត្តុំ យន្តា ជានិវសេន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោ-ចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខត្តុំ ចាតុទ្ទាសំ បញ្ចយបញ្ចវណ្ណំ

សិក្ខាបទទី ៣

(១៧៣) កាលនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងនិគ្រោធារាម ក្បែរក្រុងកបិលពស្តុ ក្នុងដែនសក្កៈ ។ សម័យនោះឯង មហានាមសក្យៈ(១) មានថ្នាំសម្រាប់កែរោគដ៏បរិបូណ៌ ។ លំដាប់នោះ មហានាមសក្យៈក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះមហានាមសក្យៈអង្គុយនៅ ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គចង់បវារណាព្រះសង្ឃដោយថ្នាំសម្រាប់កែរោគកំណត់ ៤ ខែ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា មហានាម ការនេះប្រែពៃពេកហើយ មហានាម បើដូច្នោះចូរព្រះអង្គបវារណាសង្ឃ ដោយថ្នាំសម្រាប់កែរោគកំណត់ ៤ ខែចុះ ។ ពួកកិកុមានសេចក្តីសង្ស័យ ក៏មិនហ៊ានទទួល ។ កិកុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុត្រេកអរចំពោះការបវារណា

---

១ អដ្ឋកថាថា មហានាមសក្យៈនេះ ជាបុត្រនៃជូឡបិតារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគចាស់ជាងព្រះដ៏មានព្រះភាគប្រមាណ ១ ខែ ជាអរិយសាវ័កបានជម្កល់នៅក្នុងផលទាំងពីរ គឺសោតាបត្តិផល និងសកទាគាមិផល ។

សាធិតុន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខូ មហាជានំ សក្កំ បរិត្តំយេវ[1] កេសញ្ចិ វិញ្ញាបេន្តិ ។ តថេវ មហាជានមស្ស សក្កស្ស កេសញ្ចិ ឧស្សន្នំ ហោតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ មហាជានោ សក្កោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ មហាជានោ សក្កោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ឥច្ឆាមហំ ភន្តេ សង្ឃំ អបរិមិ ចាតុម្មាសំ កេសញ្ចេន បវារេតុន្តិ ។ សាធុ សាធុ មហាជានម តេនហិ តំ មហាជានម សង្ឃំ អបរិមិ ចាតុម្មាសំ កេសញ្ចេន បវារេហីតិ ។ កិក្ខូ ក្កុក្កុច្ចាយន្តា ជានិវសេន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ តិក្ខវេ បុន បវារណំ សាធិ-តុន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខូ មហាជានំ សក្កំ បរិត្តំយេវ កេសញ្ចិ វិញ្ញាបេន្តិ ។ តថេវ មហាជានមស្ស សក្កស្ស កេសញ្ចិ ឧស្សន្នំ ហោតិ ។ តតិយម្បិ ខោ មហាជានោ សក្កោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ

---

១ ម. បរិត្តំ ។

ដោយបច្ច័យកំណត់ត្រឹម ៤ ខែ ។ សម័យនោះឯង កិកុខាំងឡាយទៅ
សូមកេសជ្ជៈនឹងមហានាមសក្យៈតែបន្តិច ។ ។ កេសជ្ជៈរបស់មហានាម
សក្យៈក៏ជារបស់នៅតែបរិបូណ៌ដដែល ។ ឯមហានាមសក្យៈក៏ចូល
ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាគំរប់ពីរដងទៀត លុះចូលទៅដល់ហើយ
ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះ
មហានាមសក្យៈ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ពោលពាក្យនេះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគដ៏ចំរើន ខ្ញុំ
ព្រះអង្គចង់បវារណាព្រះសង្ឃដោយកេសជ្ជៈកំណត់ ៤ ខែតទៅទៀត ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា មហានាម ការនេះប្រពៃហើយ ។ មហានាម
បើដូច្នោះ ចូរព្រះអង្គបវារណាសង្ឃ ដោយកេសជ្ជៈកំណត់ ៤ ខែតទៅ
ទៀតចុះ ។ ពួកកិកុមានសេចក្តីសង្ស័យ ក៏មិនហ៊ានទទួល ។
កិកុខាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុខាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យកិកុ
ត្រែកអរនឹងការបវារណាថែមម្តងទៀត ។ ក៏សម័យនោះឯង កិកុ
ខាំងឡាយទៅសូមកេសជ្ជៈនឹងមហានាមសក្យៈតែបន្តិច ។ ។ ដោយ
ហេតុនោះឯង កេសជ្ជៈរបស់មហានាមសក្យៈក៏នៅតែបរិបូណ៌ដដែល ។
មហានាមសក្យៈក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាគំរប់បីដងទៀត

อุปสงฺกมิตฺวา กกจูปมํ อกิตฺตเยตฺวา ฯเปฯ ธมฺมิกถา กาตพฺพา ฯเปฯ ตสฺมา ตุมฺเหหิปิ ภิกฺขเว กกจูปมา ปฏิสารณียา ฯเปฯ เอวญฺหิ โว ภิกฺขเว กกจูปมา ปฏิสารณียา ฯเปฯ ตสฺมา ตุมฺเหหิปิ

លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះមហានាមសក្យៈអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បានពោលពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គចង់បវារណាព្រះសង្ឃ ដោយកេសដ្ឋៈដកបដល់អស់ជីវិត ។ ព្រះអង្គត្រាស់តបថា មហានាម ការនោះប្រពៃហើយ ។ មហានាម បើដូច្នោះ ចូរមហាពជបវារណាសង្ឃ ដោយកេសដ្ឋៈដកបដល់អស់ជីវិតចុះ ។ ពួកកិកុមានសេចក្តីសង្ស័យ ក៏មិនហ៊ានទទួល ។ កិកុទាំងឡាយក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុត្រេកអរនឹងការបវារណាអស់កាលជានិច្ចក៏បាន ។

(๑๗๔) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុ ស្លៀកដណ្តប់មិនត្រឹមត្រូវ មានអាកប្បកិរិយាមិនសមគួរ មហានាមសក្យៈក៏និយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ហេតុដូចម្តេច បានជាលោកម្ចាស់ទាំងឡាយស្លៀកដណ្តប់សំពត់មិនត្រឹមត្រូវ មានអាកប្បកិរិយាមិនសមគួរ (ដូច្នេះ) ធម្មតាអ្នកបួសគេត្រូវស្លៀកដណ្តប់សំពត់ឲ្យត្រឹមត្រូវល្អ ហើយមានអាកប្បកិរិយាដ៏សមគួរទេតើ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិកុក៏បង៉ោសនឹងមហានាមសក្យៈ ។ សេចក្តីតិះដៀលនេះកើតមានដល់ពួកឆព្វគ្គិយកិកុកាលនោះថា

កោធ ន្តុ ខោ មយំ ឧទាយេន មហាធាមំ សក្កំ មន្តុំ
ការេយ្យាមាតិ ។ អថខោ ឆព្ភក្ខិយានំ ភិក្ខូនំ ឯតទ-
ហោសិ មហាធាមេន[1] អាវុសោ សក្កេន សទ្ធេ្ធ
ភេសជ្ជេន បវារិតោ ហន្ទ មយំ អាវុសោ មហាធាមំ
សក្កំ សប្បឹ វិញ្ញាបេមាតិ ។ អថខោ ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ
យេន មហាធាមោ សក្កោ តេនុបសង្កមិំសុ ឧប-
សង្កមិត្វា មហាធាមំ សក្កំ ឯតទវោចុំ ធោណោធ
អាវុសោ សប្បិនា អត្ថោតិ ។ អថ្លុណ្ហោ ភន្តេ អាគមេថ
មនុស្សា វជំ គតា សប្បឹ អាហរិតុំ តាវលេ ហរិស្ស-
ថាតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ។បេ។ តតិយម្បិ ខោ
ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ មហាធាមំ សក្កំ ឯតទវោចុំ ធោណោធ
អាវុសោ សប្បិនា អត្ថោតិ ។ អថ្លុណ្ហោ ភន្តេ អាគមេថ
មនុស្សា វជំ គតា សប្បឹ អាហរិតុំ តាវលេ ហរិស្ស-
ថាតិ ។ កិំ បន តយា អាវុសោ អធាតុតាមេធ

---

១ ឥតោ បរំ ឆ. ម. ជោតូវេសុ ទោសត្តេ ទិស្សតិ ។

យើងតាំងឡាយ គួរធ្វើមហានាមសក្យៈឲ្យអាប់អោនដោយ១ចុងដូចម្តេចអេះ ។ គ្រានោះ ពួកឆព្វគ្គិយកិកុក៏ចូនប្រឹក្សាគ្នាដូច្នេះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុតាំងឡាយ មហានាមសក្យៈចូនបាវណាសង្ឃដោយកេសដ្ឋៈហើយ ល្អើយចុះ ម្នាលលោកដ៏មានអាយុតាំងឡាយ យើងតាំងឡាយទៅសូមសប្បិអំពីមហានាមសក្យៈចុះ ។ ទើបពួកឆព្វគ្គិយកិកុចូលទៅកាមហានាមសក្យៈ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងមហានាមសក្យៈថា ម្នាលអាវុសោ ពួកអាត្មាត្រូវការដោយសប្បិមួយពោណៈ ។ ឯមហានាមសក្យៈឆ្លើយតបថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់បង្អង់ចាំក្នងថ្ងៃនេះ ១ ថ្ងៃសិន មនុស្សតាំងឡាយគេទៅឯគ្រែលេគោដើម្បីនាំសប្បិមក លោកម្ចាស់តាំងឡាយនឹងយកសប្បិនោះទៅក្នងកាលដ៏គួរ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិកុនិយាយសូមជាគំរប់ពីរដង ។ បេ ។ ឆព្វគ្គិយកិកុនិយាយពាក្យនេះនឹងមហានាមសក្យៈជាគំរប់បីដងថា ម្នាលអាវុសោ ពួកអាត្មាត្រូវការដោយសប្បិមួយពោណៈ ។ មហានាមសក្យៈឆ្លើយតបថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់បង្អង់ចាំក្នងថ្ងៃនេះ ១ ថ្ងៃសិន មនុស្សតាំងឡាយគេទៅឯគ្រែលេគោដើម្បីនាំសប្បិមក លោកម្ចាស់នឹងយកសប្បិនោះទៅក្នងកាលដ៏គួរ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិកុសួរថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកបាវណា

បភវតិនេន យំ តុំ បភវេត្វា ន នេសីតិ ។ អថខោ
មហាជាមោ សក្កោ ឧជ្ឈាយតិ ខីយតិ វិហាយតិ កថំ
ហិ នាម ភគ្គវា អជ្ជុណ្ហោ ភត្តេ អាគមេឋាតិ វុច្ចមានោ
ឯកមេសុទ្ធតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ មហាជាមស្ស
សក្កស្ស ឧជ្ឈាយន្តស្ស ខីយន្តស្ស វិហាយន្តស្ស ។
យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ
ខីយន្តិ វិហាយន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ
មហាជាមេន សក្កេន អជ្ជុណ្ហោ ភត្តេ អាគមេឋាតិ
វុច្ចមានា ឯកមេសុទ្ធតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ
ភិក្ខវេ មហាជាមេន សក្កេន អជ្ជុណ្ហោ ភត្តេ អាគមេ-
ឋាតិ វុច្ចមានា ឯកមេឋាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។
វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា
មហាជាមេន សក្កេន អជ្ជុណ្ហោ ភត្តេ អាគមេឋាតិ
វុច្ចមានា ឯកមេសុទ្ធ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ

ដោយកេសដ្ឋៈណាហើយមិនឲ្យវិញ ប្រយោជន៍អ្វីដោយកេសដ្ឋៈដែលអ្នកបវារណាតែមិនចង់ឲ្យនោះ ។ គ្រានោះ មហានាមសក្យៈក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា លោកដ៏ចំរើនតាំងឡាយ ខ្ញុំបានអង្វរថា លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមពួកលោកម្ចាស់បង្អង់ចាំកន្លងថ្ងៃនេះ ១ ថ្ងៃសិន ចុះហេតុដូចម្តេចបានជាមិនរង់ចាំ ។ តិក្ខតាំងឡាយបានពួមហានាមសក្យៈពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ពួកតិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ពួកតិក្ខុតាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយតិក្ខុកាលដែលមហានាមសក្យៈបានអង្វរថា លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមពួកលោកម្ចាស់បង្អង់ចាំកន្លងថ្ងៃនេះ ១ ថ្ងៃសិន មិនគួរនឹងមិនរង់ចាំសោះ ។ បេ ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ត្រាស់សួរថា ម្នាលតិក្ខុតាំងឡាយ ឮថាអ្នកតាំងឡាយ កាលដែលមហានាមសក្យៈបានអង្វរថា លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមពួកលោកម្ចាស់បង្អង់ចាំកន្លងថ្ងៃនេះ ១ ថ្ងៃសិនដូច្នេះ ហើយមិនរង់ចាំ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយតិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលពួកមោឃបុរស អ្នកតាំងឡាយ កាលដែលមហានាមសក្យៈបានអង្វរថា លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមពួកលោកម្ចាស់បង្អង់ចាំកន្លងថ្ងៃនេះ ១ ថ្ងៃសិន ហើយមិនសមនឹងមិនរង់ចាំ (ដូច្នេះ) សោះ នែមោឃបុរសតាំងឡាយ អំពើដែលពួកអ្នកឯងធ្វើនេះ

กา ปสาทาย ปสฏฺฐานํ กา ตุยฺหกามาย ฯ เปฯ ฆาฏฺเฏ ยนฺต ตตฺถเว ฯมํ สนิกฺกามนฺติ ทุฏฺฐเสยฺยาย อตฺถเมเนน ตทตฺถา ตาตุมฺหาสมฺปฏิปชฺชนฺติ สาธิ-ตญฺจ อญฺญตฺร ปุคฺคลภาวกมฺมา อญฺญตฺร ธมฺมปฺปภาวกมฺมา ตโต ปเร ทุตฺถี(๑) สาธิเยยฺย ตาติ ฯ

(๑๗๕) อตฺถเมเนน ตทตฺถา ตาตุมฺหาสมฺปฏิปชฺ-ชนฺติ สาธิตญฺจาติ ตทตฺถาย สมฺปฏิปชฺชนฺติ สาธิตญฺจ ปุคฺคลภาวกมฺมา สาธิตญฺจ ยถา ตทตฺถาย ปฏิปนฺโน ภิกฺขุ ตถา วิญฺญาเปสฺสามีติ ธมฺมปฺป-ภาวกมฺมา สาธิตญฺจ ยถา ตทตฺถาย ปฏิปนฺโน ภิกฺขุ ตถา วิญฺญาเปสฺสามีติ ฯ

(๑๗๖) ตโต ปเร ทุตฺถี สาธิเยยฺยาติ อตฺถิ ปภาวกมฺมา เจเสฏฺฐปริยนฺนา น วตฺถิปริยนฺนา อตฺถิ ปภาวกมฺมา วตฺถิปริยนฺนา น เจเสฏฺฐปริยนฺนา อตฺถิ ปภาวกมฺมา เจเสฏฺฐ-ปริยนฺนา จ วตฺถิปริยนฺนา จ อตฺถิ ปภาวกมฺมา เนว เจเสฏฺฐปริยนฺนา น วตฺถิปริยนฺนา ฯ เจเสฏฺฐปริยนฺนา

๑. ม. ม. ทุตฺถี ฯ

มิនមែននាំឲ្យដ្រែះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ដ្រែះថ្លា នឹងមិនមែននាំឲ្យរឹងតែតែដ្រែះថ្លាដល់ពួកជនដែលដ្រែះថ្លាស្រាប់ហើយនោះទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុដែលគ្មានជម្ងឺត្រូវត្រែកអានឹងការបរិភោជនាដោយបច្ច័យកំណត់ត្រឹម ៤ ខែ បើភិក្ខុត្រែកអរវៃក្រែលែងជាងនោះទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ឬវៃលែងតែគេបានបរិភោជនាថែមទៀត ឬវៃលែងតែគេបានបរិភោជនាជានិច្ច ។

(๑๗๕) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុដែលគ្មានជម្ងឺត្រូវត្រែកអានឹងការបរិភោជនាដោយបច្ច័យកំណត់ត្រឹម ៤ ខែ សេចក្តីថា ភិក្ខុគួរត្រែកអានឹងការបរិភោជនាដោយគិលានបច្ច័យ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុគួរត្រែកអានឹងការបរិភោជនាថែមទៀតដោយគិតថា អញជាអ្នកមានជម្ងឺកឋិនកាលណា អញនឹងសូមកឋិនកាលណោះ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុគួរត្រែកអានឹងការបរិភោជនាជាប់ជានិច្ចដោយគិតថា អញជាអ្នកមានជម្ងឺកឋិនកាលណា អញនឹងសូមកឋិនកាលណោះ ។

(๑๗๖) ត្រង់ពាក្យថា បើភិក្ខុត្រែកអរវៃក្រែលែងជាងនោះ សេចក្តីថា បរិភោជនាកំណត់កេសដ្ឋៈ មិនកំណត់ពត្រឹ បរិភោជនាកំណត់ពត្រឹ មិនកំណត់កេសដ្ឋៈ បរិភោជនាកំណត់ទាំងកេសដ្ឋៈ កំណត់ទាំងពត្រឹ បរិភោជនាមិនកំណត់ទាំងកេសដ្ឋៈ មិនកំណត់ទាំងពត្រឹ ។ ដែលហៅថា បរិភោជនា

ฉาม เกสฉฺฉานิ ปริกฺขิตฺตานิ เหนฺติ ฯฺลฺ เกสเฉหิ เกสเฉหิ ปกาเรหีติ ฯ รตฺติปริยนฺตา ฉาม รตฺติโย ปริกฺขิตฺตาโย เหนฺติ ฯฺลฺ รตฺตีสุ รตฺตีสุ ปกาเรหีติ ฯ เกสฉฺฉปริยนฺตา จ รตฺติปริยนฺตา จ ฉาม เกสฉฺฉานิ จ ปริกฺขิตฺตานิ เหนฺติ รตฺติโย จ ปริกฺขิตฺตาโย เหนฺติ ฯฺลฺ เกสเฉหิ เกสเฉหิ ฯฺลฺ รตฺตีสุ รตฺตีสุ ปกาเรหีติ ฯ เอวํ เกสฉฺฉปริยนฺตา จ รตฺติปริยนฺตา ฉาม เกสฉฺฉานิ จ อปริกฺขิตฺตานิ เหนฺติ รตฺติโย จ อปริกฺขิตฺตาโย เหนฺติ ฯฺลฺ เกสเฉหิ เกสเฉหิ ฯฺลฺ รตฺตีสุ รตฺตีสุ ปกาเรหีติ ฯ

(๑๗๙) เกสฉฺฉปริยนฺเต ยเทหิ เกสเฉหิ ปกาโร เหติ ตานิ เกสฉฺฉานิ ปเทสา อญฺญานิ เกสฉฺฉานิ วิญฺญายเรติ อาปชฺชติ จาติ-ยสฺส ฯ รตฺติปริยนฺเต ยาสุ รตฺตีสุ ปกาโร เหติ ตา รตฺติโย ปเทสา อญฺญาสุ รตฺตีสุ วิญฺญายเรติ

កំណត់កេសដ្ឋៈ (នោះ) គឺកេសដ្ឋៈដែលគេកំណត់ដោយពាក្យថា ខ្ញុំព្រះករុណាសូមបវារណា ដោយកេសដ្ឋៈតាំង១ឡាយ មានប្រមាណប៉ុណ្ណេះ ។ ដែលហៅថា បវារណាកំណត់ពត្រី គឺពត្រីដែលគេកំណត់ដោយពាក្យថា ខ្ញុំព្រះករុណាបវារណាអស់ពត្រីតាំង១ឡាយមានប្រមាណប៉ុណ្ណេះ ។ ដែលហៅថា បវារណាកំណត់តាំងកេសដ្ឋៈកំណត់តាំងពត្រីនោះ គឺគេកំណត់កេសដ្ឋៈតាំង១ឡាយផង កំណត់ពត្រីតាំង១ឡាយផង ដោយពាក្យថា ខ្ញុំព្រះករុណាសូមបវារណា ដោយកេសដ្ឋៈតាំង១ឡាយមានប្រមាណប៉ុណ្ណេះ អស់ពត្រីតាំង១ឡាយមានប្រមាណប៉ុណ្ណេះ ។ ដែលហៅថា បវារណាមិនកំណត់កេសដ្ឋៈ មិនកំណត់ពត្រី (នោះ) គឺគេមិនកំណត់កេសដ្ឋៈតាំង១ឡាយ ទំាងមិនកំណត់ពត្រីតាំង១ឡាយ ដោយពាក្យថា ខ្ញុំព្រះករុណាសូមបវារណា ដោយកេសដ្ឋៈតាំង១ឡាយមានប្រមាណប៉ុណ្ណេះ ទំាងអស់ពត្រីតាំង១ឡាយមានប្រមាណប៉ុណ្ណេះ ។

(១៧៧) ឯពាក្យដែលថា កំណត់កេសដ្ឋៈនោះ អធិប្បាយថា គេបវារណាកិក្ខុដោយកេសដ្ឋៈណា កិក្ខុត្រូវប់ៅសូមកេសដ្ឋៈតាំង១ឡាយដទៃវិញ ក្រៅពីកេសដ្ឋៈដែលគេបវារណានោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឯកំណត់ពត្រីនោះ គឺគេបវារណាកិក្ខុកង់ពត្រីតាំង១ឡាយណា កិក្ខុត្រូវប់សូមកង់ពត្រីតាំង១ឡាយឯទៀតវិញ ក្រៅពីពត្រីដែលគេបវារណានោះ

អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ កេសញ្ចបរិយន្តេ ច រត្តិ-
បរិយន្តេ ច យេហិ កេសញ្ចេហិ បរិវតោ ហោតិ
តានិ កេសញ្ចានិ ឋបេត្វា យោសុ រត្តីសុ បរិវតោ
ហោតិ តា រត្តិយោ ឋបេត្វា អញ្ញានិ កេសញ្ចានិ
អញ្ញាសុ រត្តីសុ វិញ្ញាបេតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។
នេវ កេសញ្ចបរិយន្តេ ន រត្តិបរិយន្តេ អនាបត្តិ ។

[๑๗๘] នកេសញ្ចេន ករណីយេ[๑] កេសញ្ចំ វិញ្ញា-
បេតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ អញ្ញេន កេសញ្ចេន
ករណីយេ[๒] អញ្ញំ កេសញ្ចំ វិញ្ញាបេតិ អាបត្តិ ចា-
តិត្តិយស្ស ។ តន្តុព្ពាយំ[๓] តន្តុព្ពាយសញ្ញី កេសញ្ចំ វិញ្ញាបេតិ
អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ តន្តុព្ពាយំ វេមតិកោ កេសញ្ចំ
វិញ្ញាបេតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ តន្តុព្ពាយំ នតន្តុព្ពាយ-
សញ្ញី កេសញ្ចំ វិញ្ញាបេតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។

---

๑ ឱ ម. នកេសញ្ចេន ករណីយេន ។ ๒ ឱ. ម. ករណីយេន ។ ๓ តន្តុព្ពាយំ ។

ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឯកំណត់ទាំងកេសដ្ឋៈ កំណត់ទាំងក្រឹនោះ គឺ
-គេបាវណា កិក្ខុដោយកេសដ្ឋៈទាំងឡាយណា កិក្ខុវៀរលែងកេសដ្ឋៈទាំង
នោះ គេបាវណា កិក្ខុកងក្រឹណា កិក្ខុវៀរលែងក្រឹទាំងនោះ ហើយ
ត្រឡប់ទៅសូមកេសដ្ឋៈទាំងឡាយដវិញ ទើងកងក្រឹទាំងឡាយឯទៀតវិញ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឯមិនកំណត់កេសដ្ឋៈ ទើងមិនកំណត់ក្រឹ
មិនមានអាបត្តិឡើយ ។

(๑๗๘) កាលបើមិនមានកិច្ចដោយកេសដ្ឋៈ ហើយកិក្ខុទៅសូម
កេសដ្ឋៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលបើមានកិច្ចដោយកេសដ្ឋៈឯទៀត
ហើយកិក្ខុទៅសូមកេសដ្ឋៈឯទៀតវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ហួសកំណត់
ដែលគេបាវណាហើយ កិក្ខុសំគាល់ថា ហួសកំណត់ដែលគេបាវណា
មែន ហើយទៅសូមកេសដ្ឋៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ហួសកំណត់ដែល
គេបាវណាហើយ កិក្ខុសង្ស័យ ហើយទៅសូមកេសដ្ឋៈ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ហួសកំណត់ដែលគេបាវណាហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនហួស
កំណត់បាវណាទេ ហើយទៅសូមកេសដ្ឋៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

ฉตฺถุตฺถิ ตตฺถุตฺถิสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉตฺถุตฺถิ เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉตฺถุตฺถิ ฉตฺถุตฺถิสญฺญี อนาปตฺติ ฯ

(๑๗๙) อนาปตฺติ เยหิ เกสญฺเจหิ ปกติโต หีนตรา เจ เกสญฺจานิ ปญฺญาเปติ ยาสุ รตฺตีสุ ปกติโต หีนตรา เจ ตาสุ รตฺตีสุ ปญฺญาเปติ ๔เยหิ ตยา เกสญฺเจหิ ปกติตฺตา อมฺหากญฺจ ๔มิตา จ ๔มิตา จ เกสญฺจน อตฺถาติ อาจิกฺขิตฺวา ปญฺญาเปติ ยาสุ ตยา รตฺตีสุ ปกติตฺตา ตายา จ รตฺติยา วีติวตฺตา อมฺหากญฺจ เกสญฺจน อตฺถาติ อาจิกฺขิตฺวา ปญฺญาเปติ ญาตกานํ ปกติตานํ อญฺญสฺสตฺถาย อตฺตโน จ เนว ชีวิตกสฺส อาธิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

สตฺตมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

មិនទាន់ហួសកំណត់ដែលគេបវារណាទេ កិក្ខុសំគាល់ថាហួសកំណត់ដែលគេបវារណាហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនទាន់ហួសកំណត់ដែលគេបវារណាទេ កិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនទាន់ហួសកំណត់ដែលគេបវារណាទេ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់ហួសកំណត់បវារណា មិនមានអាបត្តិ ។

(๑๗๙) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលគេបវារណាដោយកេសដ្ឋៈទាំងឡាយណា កិក្ខុសូមកេសដ្ឋៈទាំងឡាយនោះ ដល់កិក្ខុដែលគេបវារណាកង្ហាត្រីទាំងឡាយណា កិក្ខុសូមកង្ហាត្រីទាំងឡាយនោះ ដល់កិក្ខុដែលនិយាយប្រាប់គេថា យើងទាំងឡាយគឺអ្នកបានបវារណាហើយដោយកេសដ្ឋៈទាំងឡាយនេះ (ឥឡូវនេះ) យើងទាំងឡាយត្រូវការដោយកេសដ្ឋៈនេះផងនេះផងហើយសូម ដល់កិក្ខុដែលនិយាយប្រាប់គេថា យើងទាំងឡាយគឺអ្នកបានបវារណាហើយក្នុងកង្ហាត្រីទាំងឡាយណា ឯកង្ហាត្រីទាំងឡាយនោះកន្ទុយហួសទៅហើយ (ឥឡូវនេះ) យើងទាំងឡាយត្រូវការដោយកេសដ្ឋៈហើយសូម ដល់កិក្ខុដែលសូមអំពីពួកញាតិ ដល់កិក្ខុដែលសូមអំពីពួកទាយកដែលគេបានបវារណា ដល់កិក្ខុដែលសូមដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់កិក្ខុឯទៀត ដល់កិក្ខុដែលបានមកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ๗ ចប់ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ

(១៨០) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន រាជា បសេនទិ កោសលោ សេនាយ អត្ថវសិកោ ហោតិ ។ ឆព្ភិក្ខិយា តិក្ខ ខុយ្យុត្តំ សេនំ ឧស្សជាយ អភមំសុ ។ អទ្ទសា ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ ឆព្ភិក្ខិយេ តិក្ខ ទូរតោ វ អាគច្ឆន្តេ ទិស្វាន បក្កោសាបេត្វា ឯតទវោច កិស្ស តុម្ហេ ភន្តេ អាគតត្ថាតិ ។ មហារាជានំ មយំ ឧដ្ឋាមាតិ ។ កិំ ភន្តេ មំ ទិដ្ឋេន យុទ្ធាភិនន្ទិនំ ឧទ្ទ ភគវា បស្សិតព្ពោតិ ។ មនុស្ស ខុជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិទាហេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា ខុយ្យុត្តំ សេនំ ឧស្សជាយ អាគច្ឆិស្សន្តិ អម្ហាកម្បិ អលាភា អម្ហាកម្បិ ទុល្លទ្ធំ យេ មយំ អាជីវស្ស ហេតុ បុត្តទារស្ស ការណា សេនាយ អាគច្ឆាមាតិ ។ អស្សោសុំ ខោ តិក្ខ តេសំ មនុស្សានំ ខុជ្ឈាយន្តានំ ខិយន្តានំ វិទាហេន្តានំ ។ យេ តេ តិក្ខ អប្បិច្ឆា

សិក្ខាបទទី ៨

(១៨០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ព្រះបាទបសេនទិកោសលរាជ ទ្រង់លើកកងទ័ពចេញទៅ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុក៏បានទៅមើលកងទ័ពដែលស្តេចលើកចេញទៅហើយ ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសលរាជ បានទតឃើញពួកឆព្វគ្គិយដើរមកពីចម្ងាយ លុះទ្រង់ឃើញហើយក៏មានបន្ទូលឲ្យនិមន្តមកហើយទ្រង់ត្រាស់សួរដូច្នេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ពួកលោកនាំគ្នាមកឆ្ងើអ្វី ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុឆ្លើយថា ពួកអាត្មាមានប្រាថ្នាដើម្បីនឹងមើលមហាបពិត្រ ។ ស្តេចក៏ទ្រង់ត្រាស់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ការមើលខ្ញុំព្រះករុណាជាអ្នកត្រេតអរក្នុងការចម្រាំងនឹងមានប្រយោជន៍អ្វី ពួកលោកត្រូវតែរមិលមើលព្រះដ៏មានព្រះភាគទេតើ ។ មនុស្សពាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រ មិនគួរឆ្ងឹងមកមើលកងទ័ព ដែលស្តេចលើកចេញទៅសោះ ពួកយើងឯណាមកកងកងទ័ព ព្រោះហេតុតែការចិញ្ចឹមជីវិតនឹងបុត្រភរិយា យើងនោះឈ្មោះថាគ្មានលាភផង ឈ្មោះថាបានរបស់អាក្រក់ផង ។ កិក្ខុពាំងឡាយបានឮពួកមនុស្សនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ កិក្ខុពាំងឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច

ฯ เป ฯ เตน ขฑฺฒายนฺติ ทิยฑฺฒิ วิหาเรนฺติ กณฺ
หา ชาม ธมฺมกิยา ภิกฺขู ขุยฺยาเต สเร ธสฺส-
ชาย ภณิสฺสนฺตีติ ฯ เป ฯ สจฺจ กิร ตุมฺเห
ภิกฺขเว ขุยฺยาเต สเร ธสฺสนาย ภณถาติ ฯ
สจฺจ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กณฺ หา ชาม
ตุมฺเห โมฆปุริสา ขุยฺยาเต สเร ธสฺสนาย ภณิสฺสถ
เนต โมฆปุริสา อปฺปสนฺนาน ว ปสาทาย ปสนฺนาน
ว ภิโยภาวาย ฯ เป ฯ ฯาย ปน ภิกฺขเว สมฺ
สิกฺขาปท ขุทฺทิเสยฺยาถ เยน ปน ภิกฺขุ ขุยฺยาเต สเร
ธสฺสนาย ภณฺเยยฺย ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ฯายิ ภควตา
ภิกฺขูน สิกฺขาปท ปญฺญตฺต โหติ ฯ

(๑๘๑) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺส
ภิกฺขโน มาตุโล เสนาย ปติโต โหติ ฯ โส
ตสฺส ภิกฺขโน สนฺติเก ทูต ปาเหสิ อหิ หิ
เสนาย ปติโต อาคจฺฉตุ ภาคิเนโย สมฺปตฺติ ภาคินสฺส
อาคตนฺติ ฯ อถโข ตสฺส ภิกฺขโน ฯตนาเหสิ

។ បេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងនាំគ្នាទៅមើលកងទ័ពដែលស្តេចលើកចេញទៅសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកថា អ្នកទាំងឡាយនាំគ្នាទៅមើលកងទ័ពដែលស្តេចលើកទៅពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់តិះដៀលថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងទៅមើលកងទ័ពដែលស្តេចលើកចេញទៅទេ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយទៅ ដើម្បីមើលកងទ័ពដែលគេលើកចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[๑๘๑] សម័យនោះឯង ឧបដ្ឋាកជំរបស់ភិក្ខុមួយរូប មានជម្ងឺកងទ័ព ។ អ្នកនោះក៏បញ្ជូនទូតទៅកាន់សំណាក់ភិក្ខុនោះថា ខ្ញុំព្រះករុណាមានជម្ងឺកងទ័ព សូមលោកម្ចាស់និមន្តមក ខ្ញុំព្រះករុណាចងឲ្យលោកម្ចាស់និមន្តមកណាស់ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះ

ภควาติ ภิกฺขุสงฺฆปริวุตตาย ปญฺจสตาย อุปาสิกาย สทฺธึ ธมฺมสฺสวนาย คนฺตฺวาติ อยญฺหิ เม มาตุลาติ สญฺญาย ปิโลติกาติ ชิณฺณวตฺถนิวตฺถตาย ปริพฺพาชิกาติ ปพฺพชิตาย ปฏิปชฺชิ ฯ ภควาติ ปฏิสนฺถารตฺถาย อาลาปตฺถาย ฯ อถโข ภควา ปฏิสนฺถารตฺถาย อาลาปตฺถาย ปิโลติกาย ชิณฺณวตฺถนิวตฺถาย ปริพฺพาชิกาย ภิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว ตถารูปปฺปจฺจยา สงฺฆมฺปิ[๑] ฌายิตุนฺติ ปน ภิกฺขเว ๙มํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสิยมาเน อโย ปน ภิกฺขุ อุปาสิกาย สนฺติเก อญฺญติตฺถิยปฏิสญฺญุตฺตาย ตถารูปปฺปจฺจยา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

(๑๘๒) โย ปนาติ โย โยกาจิโก ฯเป ฯ ภิกฺขูติ ฯเป ฯ อยํ ๙มสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขูติ ฯ อุปาสิกา นาม สงฺฆ ตาทิสา ปิโลติกาติ ชิณฺณวตฺถนิวตฺถา ปิ โหติ ปยาตา ปิ ฯ สงฺฆ นาม มหตฺตี อสฺสทฺธา ปตฺตี ฯ ทฺวาทสปุริสา มหตฺตี ฯ ตโตปุริสา อสฺสทฺธา ฯ จตุปฺปุริสา ปตฺตี ฯ

---

๑ อุปาสิกาย สงฺฆมฺปิ ปาฐนฺตรปิ ทิสฺสติ ฯ

ដូច្នេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ភិក្ខុមិនត្រូវទៅមើលកងទ័ពដែលគេលើកចេញទៅទេ តែឥឡូវនេះពុកធំអញនេះមានជម្ងឺនៅក្នុងកងទ័ព អញត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកកងពេលនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យទៅកាន់កងទ័ពបាន ព្រោះហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយទៅ ដើម្បីមើលកងទ័ពដែលគេលើកចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រឿរលែងតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។

(១៨២) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី១នៃបាឋជដិកកណ្ឌរួចហើយ ។ ដែលហៅថា កងទ័ពដែលគេលើកចេញទៅ គឺកងទ័ពលើកចេញពីស្រុកទៅតាំងសំចតនៅក្តី ចេញទៅហើយចេះតែដើរទៅទៀតក្តី ។ ដែលហៅថា កងទ័ព គឺពលដំរី ពលសេះ ពលរថ ពលថ្មើរជើង ។ ពលដំរី(មួយៗ)មានបុរស១២នាក់ ។ ពលសេះ(មួយៗ)មានបុរសបីនាក់ ។ ពលរថ(មួយៗ)មានបុរសបួននាក់ ។

จตฺตาโร ปุริสา สมฺมาสฺส ปตฺติ ฯ ธมฺมฺสฺสาย กปฺปติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ยตฺถ ปิเตา ปสฺสติ อาปตฺติ ปาจิตฺติ-ยสฺส ฯ ธมฺมฺสฺสุปจารํ วิชหิตฺวา ปุนปฺปุนํ ปสฺสติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อญฺญตฺร ตถารูปปฺปจฺจยาติ ฐเปตฺวา ตถารูปปฺปจฺจยนฺ ฯ

[๑๘๓] ทุยฺยุตฺเต ทุยฺยุตฺตสญฺญี ธมฺมฺสฺสาย กปฺปติ อญฺญตฺร ตถารูปปฺปจฺจยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ทุยฺยุตฺเต เวมติโก ธมฺมฺสฺสาย กปฺปติ อญฺญตฺร ตถา-รูปปฺปจฺจยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ทุยฺยุตฺเต ทุยฺยุตฺตสญฺญี ธมฺมฺสฺสาย กปฺปติ อญฺญตฺร ตถารูปปฺปจฺจยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ปกฺกมนฺตกนฺ ธมฺมฺสฺสาย กปฺปติ ภณฺฑมาทาย ทุกฺกฏสฺส ฯ ยตฺถ ปิเตา ปสฺสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ธมฺมฺสฺสุปจารํ วิชหิตฺวา ปุนปฺปุนํ ปสฺสติ

ពលថ្នើរដើង (មួយៗ) មានបុរសបួននាក់កាន់ឆ្នុះ ។ កិក្ខុដើរទៅដើម្បីមើល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុឈរមើល (កងទ័ពនោះ) នៅទីណា កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិចាចិត្តិយ (ក្នុងទីនោះ) ។ កិក្ខុលះបង់ឧបចារសម្រាប់មើលឃើញ ហើយមើលវិញ ។ ត្រូវអាបត្តិចាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា វៀរលែងតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ គឺលើកលែងនូវហេតុមានសភាពយ៉ាងហ្នឹង ។

(๑๘๓) កងទ័ពលើកចេញទៅហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាកងទ័ពលើកចេញទៅមែន ហើយដើរទៅដើម្បីមើល ត្រូវអាបត្តិចាចិត្តិយ វៀរលែងតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។ កងទ័ពលើកចេញទៅហើយ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយនៅតែដើរទៅដើម្បីមើល ត្រូវអាបត្តិចាចិត្តិយ វៀរលែងតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។ កងទ័ពលើកចេញទៅហើយ កិក្ខុសំគាល់ថា លើកចេញទៅមែន ហើយដើរទៅដើម្បីមើល ត្រូវអាបត្តិចាចិត្តិយ វៀរលែងតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។ កិក្ខុដើរទៅដើម្បីមើលកងទ័ពមួយ ។ (ក្នុងកងទ័ពទាំង ៤) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុឈរមើលកងទ័ពនៅទីណា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដនៅ(ទីនោះ) ។ កិក្ខុលះបង់នូវឧបចារសម្រាប់មើលឃើញ ហើយមើលវិញ ។

អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុយុត្តេ ឧយ្យុត្តសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុយុត្តេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុយុត្តេ អនុយុត្តសញ្ញី អនាបត្តិ ។

[๑๘๔] អនាបត្តិ អារកេ បិតោ បស្សតិ តិក្ខត្តុំ បិតោ កាសំ ឯ ឯសិន្នោ កាសំ ឯ ឯបន្នោ កាសំ ឯ អាគច្ឆតិ បដិបថំ គច្ឆន្តោ បស្សតិ តថារូបប្បច្ចយា អាបត្តិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្ស ។

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កឋិនទំពាមិនទាន់លើកចេញទៅទេ ភិក្ខុសំគាល់ថាលើកចេញទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កឋិនទំពាមិនទាន់លើកចេញទៅទេ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កឋិនទំពាមិនទាន់លើកចេញទៅទេ ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនទាន់លើកចេញទៅមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(១៨៤) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលឈរនៅកឋិនអាវាសហើយមើលឃើញ ដល់ភិក្ខុដែលកឋិនទំពានោះលើកមកកាន់ទីដែលភិក្ខុឈរនៅ (ក្តី) អង្គុយនៅ (ក្តី) ដេកនៅ (ក្តី) ដល់ភិក្ខុដែលដើរទៅដួបផ្លូវគាត់បានឃើញកឋិនទំព ដល់ភិក្ខុដែលមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ដល់ភិក្ខុដែលមានសេចក្តីអន្តរាយកើតទ្បើង[1] ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់ ។

---

១ បើមានសេចក្តីអន្តរាយដល់ជីវិត ដល់ព្រហ្មចរិយធម៌ ភិក្ខុគិតថា អញទៅក្នុងកងទ័ពនឹងបានឃើញសេចក្តីអន្តរាយ ហើយដើរចូលទៅក្នុងកងទ័ព មិនត្រូវអាបត្តិ ។

ឥរិយាបថវិភង្គ

(១៨៩) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវ-
ត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខូ សតិ
ការណាយេ សេនំ កត្វា អតិវេកតិរត្តំ សេនាយ
វសន្តិ ។ មនុស្សា ទុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ
ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា សេនាយ វសិស្សន្តិ
អម្ហាកម្បិ អលាភា អម្ហាកម្បិ ទុល្លទ្ធំ យេ មយំ
អាជីវស្ស ហេតុ បុត្តទារស្ស ការណា សេនាយ
បដិវសាមាតិ ។ អស្សោសុំ ខោ កិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ
ទុជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។ យេ តេ កិក្ខូ
អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ
ហិ នាម ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខូ អតិវេកតិរត្តំ សេនាយ
វសិស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ កិក្ខវេ អតិវេក-
តិរត្តំ សេនាយ វសថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ
ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា

សិក្ខាបទទី ៩

(១៨៥) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ
ឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមានកិច្ចធុរៈ ក៏នាំគ្នាទៅកាន់កឋិនៈ ហើយឈប់
នៅក្នុងកឋិនៈច្រើនជាងបីកត្រីវស្សីនៅ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោល
ទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈសក្យបុត្រ
មិនគួរនឹងនៅក្នុងកឋិនៈទេ ពួកយើងឯណាមកអាស្រ័យនៅក្នុងកឋិន
ៈក៏ព្រោះតែការចិញ្ចឹមជីវិតខ្លួននឹងបុត្រភរិយា យើងទាំងនោះឈ្មោះថា
គ្មានលាភផង ឈ្មោះថា ឋានរបស់អាក្រក់ផង ។ ពួកភិក្ខុ
ឮពួកមនុស្សនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ដូច្នោះ
ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុ
នោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរ
នឹងនៅក្នុងកឋិនៈច្រើនជាងបីកត្រីវស្សៅសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកអ្នកឯងនៅនៅ
ក្នុងកឋិនៈច្រើនជាងបីកត្រីវស្សៅ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ
ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រទាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរ

อติเรกติวสฺสานิ สเนติ วสิสฺสติ เนตนฺ เหเยยฺยปุริสา อปฺปสนฺนานนฺ จ ปสาทนาย ปสนฺนานนฺ จ ภิยฺโยภาวาย ฯเปฯ เอวญฺหิ ปน ภิกฺขเว สมฺมา สิกฺขาปทนฺ ฐปิเตยฺยาติ สิยา จ ตสฺส ภิกฺขุโน โกจิเทว ปจฺจโย เสนนฺ คมนาย ติวสฺสติวสฺสานิ เตน ภิกฺขุนา สเนยฺย วสิตพฺพนฺ ฯ ตโต เจ อุตฺตรึ วเสยฺย ฉาฑฺเฑตพฺพนฺติ ฯ

(๑๘๖) สิยา จ ตสฺส ภิกฺขุโน โกจิเทว ปจฺจโย เสนนฺ คมนายาติ สิยา ปจฺจโย สิยา กรณีโย ฯ ติวสฺสติวสฺสานิ เตน ภิกฺขุนา สเนยฺย วสิตพฺพนฺติ เอตฺถ ติสฺสนฺนมฺปิ วสฺสานนฺติ อยเมว วสิตพฺพนฺ ฯ ตโต เจ อุตฺตรึ วเสยฺยาติ จตุตฺเถ ติวสฺเส อตฺตจฺฉเตสุปิเย สเนยฺย วสิตพฺพนฺ อาปตฺติ ฉาฑฺเฑตพฺพสฺสฯ

(๑๘๗) อติเรกติวสฺเส อติเรกสญฺเญ สเนยฺย วสิตพฺพนฺ อาปตฺติ ฉาฑฺเฑตพฺพสฺสฯ อติเรกติวสฺเส วิมติโก สเนยฺย วสิตพฺพนฺ อาปตฺติ ฉาฑฺเฑตพฺพสฺสฯ อติ-

ខ្ញុំនៅកុងកងទ័ពឲ្យច្រើនជាងបីភាគត្រៅទេ ម្នាលមោឃបុរសចាំងឡាយ អំពើនេះមិនទាំងឲ្យដុះថ្ងាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ដុះថ្ងា ឬទាំងពួកជនដែលដុះថ្ងាហើយ ឲ្យរឹងតែតែដុះថ្ងាឡើងក៏ទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំងឡាយ អ្នកចាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា(បើ) ភិក្ខុនោះមានហេតុអ្វីៗគួរនឹងនៅកាន់កងទ័ពនោះ ភិក្ខុនោះត្រូវនៅកុងកងទ័ពបានត្រឹមពីរបីភាគ្រ ។ បើនៅឲ្យហួសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៨៦) ត្រង់ពាក្យថា (បើ) ភិក្ខុនោះមានហេតុអ្វីៗគួរនឹងនៅកាន់កងទ័ពគឺថាភិក្ខុមានហេតុ មានកិច្ចធុរៈ (ដែលគួរទោនមិនបាន) ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះគប្បីនៅក្នុងកងទ័ពបានត្រឹមពីរបីភាគ្រ គឺភិក្ខុត្រូវនៅបានត្រឹមពីរបីយប់ ។ ពាក្យថា បើនៅឲ្យហួសពីកំណត់នោះទៅ សេចក្តីថា កាលព្រះអាទិត្យ អស្តង្គតក្នុងថ្ងៃជាគំរប់ ៤ ភិក្ខុចេះតែនៅកុងកងទ័ពនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៨៧) កាលហួសកំណត់បីភាគ្រហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាហួសមែន ហើយចេះតែនៅក្នុងកងទ័ព ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលហួសកំណត់បីភាគ្រហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយចេះតែនៅកុងកងទ័ព ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលហួសកំណត់បីភាគ្រហើយ

វេកតំវត្តេ ឱឧតកសញ្ញី សេនាយ វសតំ អាបត្តិ ចាចិត្តិ-
យស្ស ។ ឱឧតកតំវត្តេ អតំវេកសញ្ញី អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ ឱឧតកតំវត្តេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
ឱឧតកតំវត្តេ ឱឧតកសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(១៨៨) អនាបត្តិ ទ្វេ តិស្សោ រត្តិយោ វសតំ
ឱឧតកទ្វេតិស្សោ រត្តិយោ វសតំ ទ្វេ· រត្តិយោ វសិត្វា
តតិយាយ រត្តិយា បុរារុណា ឯក្កមិត្វា បុន វសតំ
តិលាភោ វសតំ តិលាភស្ស ការណីយេន វសតំ
សេនា បដិសេនាយ វុដ្ឋា ហោតិ តេនចិ បលិពុទ្ធោ
ហោតិ អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

នវមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

កិក្ខុសំគាល់ថានៅខ្វះ ហើយប្រឹងតែនៅកន្លងកន្លងទៅ ត្រូវអាបត្តិ ឃាចិត្តុយ ។ កាលមិនទាន់ដល់បីភត្រី កិក្ខុសំគាល់ថាហួសហើយ ត្រូវ អាបត្តិទុក្កដ ។ កាលមិនទាន់ដល់បីភត្រីទេ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវ អាបត្តិទុក្កដ ។ កាលមិនទាន់ដល់បីភត្រីទេ កិក្ខុក៏សំគាល់ថាមិនទាន់ដល់ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(១៨៨) អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុដែលនៅគ្រឹមពីរបីភត្រី ដល់កិក្ខុ ដែលនៅមិនទាន់ដល់ពីរបីភត្រី ដល់កិក្ខុដែលនៅគ្រឹមពីរភត្រីហើយ កន្លង ភត្រីជាគំរប់បី ចានចេញទៅមុនអរុណរះ ហើយត្រឡប់ទៅនៅវិញទៀត ដល់កិក្ខុដែលមានជម្ងឺនៅ (ក្នុងកន្លងទៅ) ដល់កិក្ខុដែលនៅដោយកិច្ចរបស់ កិក្ខុមានជម្ងឺ ដល់កិក្ខុដែលនៅកន្លងកន្លងទៅហើយមានកន្លងទៅជាសត្រូវមក ចោមព័ទ្ធកន្លងទៅ (នោះឯង) ដល់កិក្ខុដែលជាប់ចំពាក់ (ដោយបុគ្គលមាន ពៀរឬឥស្សរជន) ណាមួយ ដល់កិក្ខុដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ ដល់កិក្ខុ ឆ្កួត ដល់កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់ ។

ទសមសិក្ខាបទំ

[៤៨៩] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា កិក្ខូ ទ្វិរត្តតិរត្តំ សេនាយ វសមានា ឧយ្យោធិកំបិ ពលកំបិ សេនាព្យូហំបិ អនីកទស្សនំបិ គច្ឆន្តិ ។ អញ្ញតរោបិ ឆព្ភក្ខិយោ កិក្ខូ ឧយ្យោធិកំ គន្ត្វា ភណ្ឌនេ បដិវិន្ទោ ហោតិ ។ មនុស្សា តំ កិក្ខុំ[1] ឧប្បណ្ឌេសុំ កច្ចិ ភន្តេ សុយ្យិត្ថ អហោសិ ភតិ តេ លទ្ធន្តិ លទ្ធនីតិ ។ សោ កិក្ខុ តេហិ មនុស្សេហិ ឧប្បណ្ឌិយមានោ មច្ចុំ អហោសិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា ឧយ្យោធិកំ គច្ឆិស្សន្តិ អម្ហាកម្បិ អលាភា អម្ហាកម្បិ ទុល្លទ្ធំ យេ មយំ អាជីវស្ស ហេតុ បុត្តទារស្ស ការណា ឧយ្យោធិកំ អាគច្ឆាមាតិ ។ អស្សោសុំ ខោ កិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ

---

១ បស្សិតុំ ឧប្បណ្ឌេសុន្តិបិ កត្តុបិ ភោត្តុកេ ទិស្សតិ ។

សិក្ខាបទទី ១០

(១៨៩) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុ កាលនៅកង់កង់ទ័ពអស់ពីរបីភត្រី បាននាំគ្នាទៅកាន់ទីដែលគេច្បាំងគ្នាខ្លះ ទីគេត្រួតពលខ្លះ ទីតាំងនៅនៃកងទ័ពខ្លះ ទីសម្រាប់មើលគេចាត់ក្បួនទ័ពខ្លះ ។ ចានឆព្វគ្គិយកិកុមួយរូប ទៅកាន់ទីដែលគេច្បាំង ហើយកិកុនោះត្រូវសរ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ឡកឡឺយឲ្យកិកុនោះថា លោកម្ចាស់ លោកច្បាំងស្រួលឬទេ លោកបានខ្នាច់ប៉ុន្មានហើយ ។ កាលមនុស្សទាំងឡាយនោះបំអកបំអន់ឲ្យ កិកុនោះក៏អៀនអន់ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល ថន្តុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រមិនគួរនឹងនាំគ្នាមកមើលចម្បាំងសោះ ឯពួកយើងមកកាន់ចម្បាំងក៏ព្រោះតែការចិញ្ចឹមជីវិតនឹងបុត្រកវិហេ អំពើនេះមិនមែនជាលោករបស់យើងទេ គឺទ្រព្យដែលពួកយើងបានមក ឈ្មោះថាបានហើយដោយអាក្រក់ទេតើ ។ កិកុទាំងឡាយបានឮពួកមនុស្សទាំងនោះពោលទោស

ทียนฺตานํ วิฆาเตนฺตานํ ฯ เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ เต ขุชฺฌายนฺติ ทียนฺติ วิฆาเตนฺติ ภณฺฑหิ ตาหิ ตาหิ ฉพฺภิกฺยา ภิกฺขู ขุยฺยาธิกานิ ธญฺญานิ ภกฺขิสฺสนฺตีติ ฯเปฯ สจฺจํ กิร ตุมฺเห ภิกฺขเว ขุยฺยาธิกานิ ธญฺญานิ ภกฺขถาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา ภณฺฑหิ ตาหิ ตาหิ ฉพฺภิกฺยา ขุยฺยาธิกานิ ธญฺญานิ ภกฺขถ เนตํ โมฆปุริสา อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย ปสนฺนานํ วา ภิยฺโย-ภาวาย ฯเปฯ ฯ ยาวญฺจิทํ ปน ภิกฺขเว ฯ ๔ มหา สิกฺขาปทา ขุทฺทานุขุทฺทกานิ ทฺวิรตฺตติรตฺตญฺจ ภิกฺขุ สงฺฆสฺส วาสมาโน ขุยฺยาธิกานิ วา ผลภฺคานิ วา สงฺฆาฏิยา วา อนธิฏฺฐิตานิ วา ภกฺขิยา ชานิตพฺพนฺติ ฯ

(๑๙๐) ทฺวิรตฺตติรตฺตญฺจ ภิกฺขุ สงฺฆสฺส วาสมาโนติ เอตฺถ สงฺฆสฺสาติ ปริโยสานโต วาสมาโน ฯ ขุยฺยาธิกานิ นาม ยตฺถ สมฺภหาเรน ลพฺภนฺติ ฯ ผลภฺคานิ นาม

តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាជាអ្នកមានសេចក្តីច្រឡាំ
តិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា
ពួកឆព្ភគិយភិក្ខុ មិនគួរនឹងទៅមើលចម្បាំងសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយទៅមើលចម្បាំង
ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិត
មែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំង
ឡាយ អ្នកពាល់គ្នាមិនគួរនឹងទៅមើលចម្បាំងទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំង
ឡាយ អំពើនេះមិនទាំងឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
ឬទាំងជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរីងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា
កាលបើភិក្ខុនៅកងកងទ័ព កំណត់ពីរបីរាត្រីហើយ ទៅកាន់ទីដែលគេ
ច្បាំងគ្នាក្តី ទីដែលគេត្រួតពលក្តី ទីតាំងនៅនៃកងទ័ពក្តី ទីសម្រាប់
គេចាត់ក្បួនទ័ពក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๑๙๐) ត្រង់ពាក្យថា **បើភិក្ខុនៅកងកងទ័ព កំណត់ពីរបីរាត្រី**
ហើយ សេចក្តីថា ភិក្ខុនៅក្នុងកងទ័ពបានត្រឹមពីរបីយប់ ។ ដែល
ហៅថា **ទីដែលគេច្បាំងគ្នានោះ** គឺទីដែលគេប្រហារគ្នា ។ ដែលហៅថា

ปตฺตกา หตฺถี ปตฺตกา อสฺสา ปตฺตกา รถา ปตฺตกา ปตฺตี ฯ เสนาพฺยูหํ นาม ฯเตา หตฺถี เหฏฺฐา ฯเตา อสฺสา เหฏฺฐา ฯเตา รถา เหฏฺฐา ฯเตา ปตฺติกา เหฏฺฐา ฯ อนีกํ นาม หตฺถานีกํ อสฺสานีกํ รถานีกํ ปตฺตานีกํ ฯ ตโย หตฺถี ปฏิมุขา หตฺถานีกํ ฯ ตโย อสฺสา ปฏิมุขา อสฺสานีกํ ฯ ตโย รถา ปฏิมุขา รถานีกํ ฯ จตฺตาโร ปุริสา สรหตฺถา ปฏิมุขา ปตฺตานีกํ ฯ

(๑๙๑) ธนุสฺมิญฺจ ปฏิปตฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ยตฺถ ปิโตปิ ปสฺสติ อาปตฺติ ถาจิตฺติยสฺส ฯ ธนุสฺมิญฺจ อุปจารํ วิชหิตฺวา ปุนปฺปุนํ ปสฺสติ อาปตฺติ ถาจิตฺติยสฺส ฯ ฬกเมกสฺมิญฺจ ธนุสฺมิญฺจ ปฏิปตฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ยตฺถ ปิโตปิ ปสฺสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ธนุสฺมิญฺจ อุปจารํ วิชหิตฺวา ปุนปฺปุนํ ปสฺสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

ទីដែលគេត្រួតពលនោះ គឺទីដែលគេកប់ពលថា ពលដំរីមានប៉ុណ្ណេះ ពលសេះមានប៉ុណ្ណេះ ពលរថមានប៉ុណ្ណេះ ពលថ្មើរជើងមានប៉ុណ្ណេះ ។ ដែលហៅថា ទីតាំងនៅនៃកងទ័ពនោះ គឺពលដំរីនៅត្រង់កន្លែងនេះ ពលសេះនៅត្រង់កន្លែងនេះ ពលរថនៅត្រង់កន្លែងនេះ ពលថ្មើរជើងនៅត្រង់កន្លែងនេះ ។ ដែលហៅថា ក្បួនទ័ពនោះ គឺពួកសេនាដំរី ១ ពួកសេនាសេះ ១ ពួកសេនារថ ១ ពួកសេនាថ្មើរជើង ១ ។ **ដំរីបី** ហៅថា **សេនាដំរីយ៉ាងតិចបំផុត ។ សេះបី** ហៅថា **ពួកសេនាសេះយ៉ាងតិចបំផុត ។** រថបី ហៅថា ពួកសេនារថយ៉ាងតិចបំផុត ។ បុរសបួននាក់កាន់សរត្រួតដៃ ហៅថា ពួកសេនាថ្មើរជើងយ៉ាងតិចបំផុត ។

(๑๙๑) កិក្ខុទៅដើម្បីមើល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុឈរមើលឃើញកងទ័ណា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុលះបង់ឧបចារនៃទីមើលហើយក៏នៅមើលឃើញវិញ ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុទៅដើម្បីមើលកងទ័ពមួយ ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុឈរមើលឃើញកងទ័ណា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុលះបង់ឧបចារនៃទីមើលហើយក៏នៅមើលឃើញវិញ ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๑๙๒] อฉมตฺเต อาวาเส ปโตปิ ปสฺสติ กิกฺขุสฺส ปโตปิ กาสํ ฯ ฉิสฺโนกาสํ ฯ ฉิปโนกาสํ ฯ อาคจฺฉา สมฺปหาเร ฉิสฺสติ ปฉิปชฺชิ กจฺฉโนฺ ปสฺสติ สติ กรณีเย กจฺฉา ปสฺสติ อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ทสมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

อเจลกวคฺโค ปฐโม ฯ

ตสฺสุทฺทานํ

ปุรา กเถปนฺถสฺส
ตยิปชฺชากเมว ฉ
มหาฉาเม ปเสนฺติ
เสฉา วิโนฺน สเม ทสาติ ฯ

ជាចិត្តិយកណ្ឌ អចេលកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១០ ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

(១៩២) អាបត្តិមិនមាន ដល់តិក្ខុដែលឈរមើលនៅកន្លែងកាម ដល់តិក្ខុដែលឃើញចម្បាំងជាដើមដែលគេមកកាន់ទីដែលខ្លួនឈរក្តី អង្គុយក្តី ដេកក្តី ដល់តិក្ខុដែលដើរទៅប្រទះឃើញតាមផ្លូវ ដល់តិក្ខុដែលមានកិច្ច (ត្រូវទៅ) ហើយប្រទះឃើញ ដល់តិក្ខុដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ ដល់តិក្ខុឆត ដល់តិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់ ។

អចេលកវគ្គ ដាក់រៀប ៥ ចប់ ។

ឧទ្ទានដែរអចេលកវគ្គនោះមាន ១០ សិក្ខាបទ គឺ

បុរេសិក្ខាបទ ១ កថាសិក្ខាបទ ១

ឧបនន្ទ ៣ សិក្ខាបទ ឧបដ្ឋាកសិក្ខាបទ ១

មហានាមសិក្ខាបទ ១ ឋានទិសិក្ខាបទ ១

សេទាសិក្ខាបទ ១ ទ្វិន្នសិក្ខាបទ ១ ។

សុវាបាសវគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទំ

[១៨៣] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា ចេតិយេសុ[1] ចារិកំ ចរមានោ យេន ភទ្ទវតិកា តេន ចាយាសិ ។ អទ្ទសំសុ ខោ គោចាលកា បសុចាលកា កសកា បថាវិនោ ភគវន្តំ ទូរតោ វ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ មា ខោ ភន្តេ ភគវា អម្ហតិត្តំ អគមាសិ អម្ហតិត្តេ ភន្តេ ជដិលស្ស អស្សមេ ឆាតោ បដិវសតិ ឥទ្ធិមា អាសីវិសោ ឃោរវិសោ សោ ភគវន្តំ មា វិហេឋេសីតិ ។ ឯវំ វុត្តេ ភគវា តុណ្ហី អហោសិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ។បេ។ តតិយម្បិ ខោ គោចាលកា បសុចាលកា កសកា បថាវិនោ ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ មា ខោ ភន្តេ ភគវា អម្ហតិត្តំ អគមាសិ អម្ហតិត្តេ ភន្តេ ជដិលស្ស អស្សមេ ឆាតោ បដិវសតិ ឥទ្ធិមា អាសីវិសោ

---

១ អង្គាលវេ ចេតំយេ ចារិកន្តិបិ ភត្តបិ ចោត្តរេ ទិស្សតិ ។

(១៩៣) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិក ក្នុងចេតិយជនបទ ហើយយាងទៅកាន់ស្រុកកទ្ទវតិកា ។ ពួកអ្នកឃ្វាលគោ ពួកអ្នកឃ្វាលបសុសត្វ (សត្វសម្រាប់ចិញ្ចឹមជាអាហារ) ពួកអ្នកស្រែ ពួកអ្នកដើរផ្លូវ បានឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគយាងមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏នាំគ្នាក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគកុំយាងទៅកាន់កំពង់ឈ្នោះអម្ពៈឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន នាគមានឫទ្ធិជាសត្វអាសុរិស មានពិសដ៏ក្លៀវក្លា អាស្រ័យនៅក្នុងអាស្រម របស់ជដិលទៀបកំពង់ឈ្នោះអម្ពៈ កុំឲ្យនាគនោះបៀតបៀនព្រះដ៏មានព្រះភាគបានឡើយ ។ កាលពួកជនទាំងនោះក្រាបទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះទ្រង់ជោគជាម្ចាស់ក៏ស្ងៀម ។ ពួកអ្នកឃ្វាលគោ អ្នកឃ្វាលបសុសត្វ អ្នកស្រែ អ្នកដើរផ្លូវ បានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាគំរប់ពីរដងផង ។ បេ ។ បីដងផងថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះអង្គកុំយាងទៅកាន់កំពង់អម្ពៈឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន (ព្រោះមាន) នាគមានឫទ្ធិជាសត្វអាសុរិស មានពិសដ៏ក្លៀវក្លា អាស្រ័យនៅ

ยาวาหิเยา เยา ภควนฺตํ มา วิเหเฐสีติ ฯ ตติยมฺปิ
เขา ภควา ตุณฺหี อเหาสิ ฯ อถเขา ภควา อนุ-
ปุพฺเพน จาริกํ จรมาเนา เยน ภทฺทวติกา ตทวสริ ฯ
ตตฺร สุทํ ภควา ภทฺทวติกายํ วิหรติ ฯ อถเขา
อายสฺมา สาคเตา เยน อมฺพติตฺถํ(๑) ตเตฺรวสฺส อส-
เมา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อกฺขการํ ปริวิสิตฺวา
ตีณาสนฺถารกํ ปญฺญาเปตฺวา ปิสีทิ ปลฺลงฺกํ อาภุชิตฺวา
อุชุกายํ ปณิธาย ปริมุขํ สตึ อุปฏฺฐเปตฺวา ฯ
อทฺทสา เขา เยา ภาเตา อายสฺมนฺตํ สาคตํ ป-
วิฏฺฐํ ทิสฺวาน อุกฺกุฏิ อุมฺมเนา ปชฺชิ ฯ อายสฺมาปิ
สาคเตา ปชฺชิ ฯ อถเขา เยา ภาเตา ยกฺขา
อสยหมาเนา ปชฺชลิ ฯ อายสฺมาปิ สาคเตา เต-
เชาธาตุ สมาปชฺชิตฺวา ปชฺชลิ ฯ อถเขา อายสฺมา
สาคเตา ตสฺส ภาคสฺส เตชสา เตชํ ปริยาทิยิตฺวา
เยน ภทฺทวติกา เตนุปสงฺกมิ ฯ อถเขา ภควา
ภทฺทวติกายํ ยถาภิรนฺตํ วิหริตฺวา เยน เกาสมฺพี

๑ ฐ. อมฺพติตฺถกสฺส ฯ ม. อมฺพติตฺถสฺส ฯ

ក្នុងអាស្រមរបស់ជដិលទៀបកំពង់អម្ពៈ កុំឲ្យនាគនោះបៀតបៀនព្រះដ៏មានព្រះភាគបានឡើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់ស្ងៀម ជាគំរប់បីដង ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ទាវកដោយលំដាប់ ក៏បានយាងទៅដល់ស្រុកកទ្ធវតិកា ។ មានដំណឹងល្បីទៅថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅក្នុងស្រុកកទ្ធវតិកានោះ ។ គ្រានោះឯង ព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុបានចូលទៅកាន់អាស្រមរបសជដិលទៀបកំពង់អម្ពៈ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ដើរចូលទៅក្នុងភេងភ្លើង ក្រាលកម្រាលស្មៅហើយក៏អង្គុយពែនភ្នែន តាំងកាយដ៏ត្រង់ដម្កល់សតិផ្ដិតផ្ដង់ ។ ឯនាគនោះបានឃើញព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុចូលមកហើយ លុះឃើញហើយក៏កើតទុក្ខទោមនស្សច្រង្គៀងផ្សែង (ពិសេចំពោះសាគតត្តេរ) ។ ចំណែកខាងព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុ ក៏បង្កួយផ្សែងតបទៅវិញ ។ លំដាប់នោះ នាគនោះខំអត់ទ្រាំទ្រាំសេចក្ដីរំលុបលើ (នោះ) មិនបាន ក៏បណ្ដាលឲ្យកើតភ្លើងឡើង ។ ឯព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុក៏បានចូលតេជោធាតុហើយបណ្ដាលភ្លើងតបទៅវិញ ។ គ្រានោះឯង ព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុ ក៏បានគ្របសង្កត់តេជៈរបស់នាគនោះ ដោយតេជៈ (របស់លោក) ហើយក៏ចូលទៅកាន់ស្រុកកទ្ធវតិកា ។ កាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងស្រុកកទ្ធវតិកាតាមសមគួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យហើយ

តេន ចារិកំ បក្កាមិ ។ អស្សោសុំ ខោ កោសម្ពិកា
ឧបាសកា អយ្យោ កិរ សាកេតោ អម្ពតិត្ថកេន
ជាតេន សទ្ធិំ សង្គាមេសីតិ ។ អថខោ កតិកា អនុ-
បុព្ពេន ចារិកំ ចរមានោ យេន កោសម្ពី តទវសរិ ។
អថខោ កោសម្ពិកា ឧបាសកា កតិកតោ បច្ចុក្ក-
មនំ ករិត្វា យេនាយស្មា សាកេតោ តេនុបសង្កមិំសុ
ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ សាកេតំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
អដ្ឋំសុ ។ ឯកមន្តំ ឋិតា ខោ កោសម្ពិកា ឧបាស-
កា អាយស្មន្តំ សាកេតំ ឯតទវោចុំ កិំ ភន្តេ អយ្យានំ
ទុល្លភញ្ច មនាបញ្ច កិំ បដិយាទេមាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ
ជញ្ញុកិយោ តិក្ខិ កោសម្ពិកេ ឧបាសកេ ឯតទវោចុំ
អត្តាវុសោ កាចោតិកា ជាម បសន្នា តិក្ខិនំ ទុល្លភា
ច មនាបា ច តំ បដិយាទេថាតិ ។ អថខោ កោសម្ពិកា
ឧបាសកា ឃរេ ឃរេ កាចោតិកំ បសន្នំ បដិយា-
ទេត្វា អាយស្មន្តំ សាកេតំ បិណ្ឌាយ ចរន្តំ(១) ឯិស្ថាន

---

๑ ម. ម. បវិដ្ឋំ ។

ក៏ទ្រង់ព្រះដំណើរទៅកាន់ចារិកឯក្រុងកោសម្ពី ។ ពួកឧបាសកនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពីបានឮគេនិយាយថា លោកម្ចាស់សាគត:បានចូរកំឡង់គ្នានឹងនាគឈ្មោះអម្ពតិត្ថក: ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្រះដំណើរទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ហើយទ្រង់សំដៅទៅឯក្រុងកោសម្ពីនោះ ។ គ្រានោះឯង ពួកឧបាសកនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពីនាំគ្នាទៅទទួលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយក៏ចូលទៅរកព្រះសាគត:ដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះសាគត:ដ៏មានអាយុ ហើយក៏ឋិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ពួកឧបាសកនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពី លុះឋិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបនិយាយពាក្យនេះ នឹងព្រះសាគត:ដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន វត្ថុអ្វីដែលលោកម្ចាស់បានដោយកម្រផង ជាទីគាប់ចិត្តផង ពួកយើងខ្ញុំនឹងតាក់តែងវត្ថុអ្វីប្រគេន ។ លុះឧបាសកទាំងនោះបានពោលពាក្យយ៉ាងនេះហើយ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួកឧបាសកដែលនៅក្រុងកោសម្ពីថា ម្នាលអ្នកទាំងឡាយ សុកថ្លាឈ្មោះកាឡោតិកា (មានពណ៌ក្រហមដូចដើងព្រាប) ដែលភិក្ខុទាំងឡាយរកបានដោយកម្រផង ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ពួកភិក្ខុផង ពួកអ្នកឯងចូរតាក់តែងវត្ថុនោះប្រគេនលោកចុះ ។ លំដាប់នោះឯង ពួកឧបាសកនៅក្រុងកោសម្ពីនាំគ្នាតាក់តែងសុកថ្លាឈ្មោះកាឡោតិកាគ្រប់ៗផ្ទះ បានឃើញព្រះសាគត:

អាយស្មន្តំ សាគតំ ឯតទវោចុំ បិវតុ កន្តេ អយ្យា
សាគតោ ភាចោតិកំ បសន្នំ បិវតុ កន្តេ អយ្យា
សាគតោ ភាចោតិកំ បសន្នន្តិ ។ អថខោ អាយស្មា
សាគតោ ឃវេ ឃវេ ភាចោតិកំ បសន្នំ បិវិត្វា ឧក-
វម្ហា និក្ខមន្តោ ឧភវត្ថារេ បវិបតិ ។ អថខោ ភគវា
សម្ពហុលេហិ តិក្ខូហិ សទ្ធិំ ឧភវម្ហា និក្ខមន្តោ អទ្ទស
អាយស្មន្តំ សាគតំ ឧភវត្ថារេ បវិបតិតំ និស្ទាន តិក្ខូ
អាមន្តេសិ តណ្ហាថ តិក្ខវេ សាគតន្តិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ
ខោ តេ តិក្ខូ ភគវតោ បដិស្សុណិត្វា អាយស្មន្តំ សា-
គតំ អាភមំ ឧត្វា យេន ភគវា តេន សីសំ ភត្វា
និចាតេសុំ ។ អថខោ អាយស្មា សាគតោ បវិវិត្តត្វា
យេន ភគវា តេន ចាថេ ភត្វា សេយ្យំ ភប្បសិ ។
អថខោ ភគវា តិក្ខូ អាមន្តេសិ ឧទុ តិក្ខវេ សាគតោ
តថាគតេ សតារវោ អហោសិ សម្បតិសេ្ឋតិ ។ ឯវំ

ដ៏មានអាយុកំពុងដើរទៅបិណ្ឌបាត ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹង
ព្រះសាគត:ដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់
សាគត:និមន្តឆាន់សុកថ្លាឈ្នោះការបាតិការចុះ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន
សូមលោកម្ចាស់សាគត:និមន្តឆាន់សុកថ្លាឈ្នោះការបាតិការចុះ ។ លំដាប់
នោះ ព្រះសាគត:ដ៏មានអាយុ លុះបានឆាន់សុកថ្លាឈ្នោះការបាតិកា
គ្រប់ ។ ផ្ទះហើយចេញចាកនគរទៅ ក៏ដួលដេកទៀបទ្វារនគរ ។
គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគកាលចេញចាកនគរជាមួយនឹងពួកភិក្ខុ
ជាច្រើនអង្គ បានទតឃើញព្រះសាគត:ដ៏មានអាយុដួលដេកនៅទៀប
ទ្វារនគរ លុះទ្រង់ឃើញហើយក៏ត្រាស់បង្គាប់ពួកភិក្ខុថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងចូរគ្រាប់សាគតភិក្ខុឡើង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន យ៉ាងហ្នឹងហើយ ។ ក៏គ្រាប់ព្រះសាគត:ដ៏មានអាយុ
ទៅកាន់អាវាស ហើយផ្តេកបៃតក្បាលទៅរកព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
លំដាប់នោះ ព្រះសាគត:ដ៏មានអាយុបែត្រឡប់ដេកដាក់ដើងទៅរក
ព្រះដ៏មានព្រះភាគវិញ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់
ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពីដើមមកសាគតភិក្ខុ
មានសេចក្តីគោរពកោតក្រែងដល់តថាគតមែនឬទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា

กณฺเฑ ฯ อปิ นุ โข ภิกฺขเว สาคเตา ฌตฺวาหิ ตถา-
คเต สตฺตาหเก สมฺปตฺเตสฺเวว ฯ เอว หิตํ กณฺเฑ ฯ
อถ นุ ภิกฺขเว สาคเตา อมฺหตฺถิตฺตเกน ชาเกน สณฺฐาเม-
สีตุ ฯ ฌาหิ กณฺเฑ ฯ อปิ นุ โข ภิกฺขเว สาคเตา
ฌตฺวาหิ ปหาตุ เอตฺตเกนปิ[๑] สทฺธึ สณฺฐาเมตุนฺติ ฯ
เอว หิตํ กณฺเฑ ฯ อปิ นุ โข ภิกฺขเว ตถา-
คตสฺส ยาว ปิวิตฺวา วิสฺสนฺทิ อสฺสาติ ฯ เอว หิตํ
กณฺเฑ ฯ อเนกปริยาเยน ภิกฺขเว สาคตสฺส อเนกาเล-
มิกา อปฺปฏิรูปา อสฺสาทมณกา อกปฺปิยา อการ-
ณาหิยา กปฺป หิ ตาม ภิกฺขเว สาคเตา มชฺเฌ ปิวิสฺสาติ
เอตฺต ภิกฺขเว อปฺปสนฺนาน ว ปสาทาย ปสนฺนาน ว

๑ ตาเอต สทฺธึ กตฺวา ปาเฐ เอตฺตเก ทิสฺสติ ฯ

សូមទ្រង់មេត្តាទ្រាស ពិតយ៉ាងហ្នឹងហើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះឥឡូវនេះ សាគតភិក្ខុមានសេចក្តីគោរពកោតក្រែងដល់តថាគតឬទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាទ្រាស មិនគោរពទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សាគតភិក្ខុបានបា្រាំងនឹងអម្ពតិត្ថកនាគ ពិតមែនឬទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាទ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះឥឡូវនេះ សាគតភិក្ខុ (ដែលដួលដេកមិនដឹងខ្លួនយ៉ាងនេះ) អាចបា្រាំងនឹងពស់ទឹក[1]បានឬទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាទ្រាស មិនបានទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុបា្រាសចាកសញ្ញាព្រោះធ្លាក់ទឹកណា ទឹកនោះគប្បីគួរផឹកឬទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាទ្រាស មិនគួរផឹកទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មរបស់សាគតភិក្ខុមិនសមគួរ មិនទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សាគតភិក្ខុមិនគួរនឹងផឹកទឹកស្រវឹងសោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ

---

១ ពស់តតពិស ជានដិល់ពស់ចន្លួមម តំងពស់ព្រិលតដាដើម ។

កិរេក្ខភាវាយ ។ បេ ។ ឥមញฺ បន កិក្ខាវេ ឥមំ สิกฺขา-
បទំ อุទฺทิเสยฺยาថ สุภาเยวายจาเน ฉาបิตฺถิยนฺติ ។

(๑๙๔) สุภ ฉาม បิដฺฐสุภ ปูวสุภ ขีรธนสุภ
กิญฺจิปฺปกฺขิตฺต สมฺภารสมฺยุตฺต ។ เยวายา ฉาม ปุฏฺฐ-
สากา ฉลาสากา มฏฺฐาสากา กุฏฺฐาสากา สมฺภารสม-
ยุตฺตา ។ ปิเวยฺยาติ[๑] อนฺตมโส กุสเตฺตนปิ ปิวโต
อาបត្តิ ฉาจิตฺถิยสฺส ។

(๑๙๕) มชฺเช มชฺชสญฺี ปิวโต อาបត្តិ ฉาจิตฺถิยสฺส ។
มชฺเช วิมติโก ปิวโต อาបត្តិ ฉาจิตฺถิยสฺส ។ มชฺเช
อมชฺชสญฺี ปิวโต อาបត្តិ ฉาจิตฺถิยสฺส ។ อมชฺเช

---

๑ อยំ ฉาเหิ วิฉาเรตพฺโพ มาติกายំ อนาគតตฺตา ។

ឲ្យរំងឹតតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។បេ។ ម្នាលកិកុធាំងឡាយ អ្នកធាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុផឹកសុរាទឹងមេរ័យត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๑๙๔) ដែលហៅថា សុរា គឺសុរាធ្វើដោយមេល្ប៊ ๑ សុរាធ្វើដោយនំ ๑ សុរាធ្វើដោយបាយ ๑ សុរាដែលគេដាក់ពូជសុរា ๑ សុរាដែលគេបែកបព្រមដោយគ្រឿងផ្សំផ្សេង ๆ ๑ ។ ដែលហៅថា មេរ័យនោះ គឺទឹកត្នោដែលគេធ្វើដោយផ្កាឈើ ๑ ទឹកត្នោដែលគេធ្វើដោយផ្លែឈើ ๑ ទឹកត្នោដែលគេធ្វើដោយផ្លែចន្ទន៍ ឬគេធ្វើដោយទឹកឃ្មុំ ๑ ទឹកត្នោដែលគេធ្វើដោយទឹកអំពៅ ๑ ទឹកត្នោដែលគេបែកបព្រម ដោយគ្រឿងផ្សំផ្សេង ๆ ๑ ។ ត្រង់ពាក្យថា ផឹក សេចក្តីថា ដោយហោចទៅសូម្បីតែកិកុផឹកប្រមាណប៉ុនបុងស្បូវ ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๑๙๕) ទឹកស្រវឹង កិកុសំគាល់ថា ទឹកស្រវឹង ហើយផឹកត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ទឹកស្រវឹង កិកុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយផឹកត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ទឹកស្រវឹង កិកុសំគាល់ថា មិនមែនទឹកស្រវឹង ហើយផឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មិនមែនទឹកស្រវឹង កិកុសំគាល់

មជ្ឈសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អមជ្ឈេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អមជ្ឈេ អមជ្ឈសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(๑๙๖) អនាបត្តិ អមជ្ឈញ្ហេ ហោតិ មជ្ឈវណ្ណំ មជ្ឈគន្ធំ មជ្ឈរសំ តំ បិវតិ សូបសំចាកេ មំសសំចាកេ តេលសំចាកេ អាមលកជាណិតេ អមជ្ជំ អរិដ្ឋំ បិវតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

បឋមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ថា ទឹកស្រវឹង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនទឹកស្រវឹង កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនទឹកស្រវឹង កិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនទឹកស្រវឹង មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(๑๙๖) ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺកិក្ខុផឹកទឹកមិនស្រវឹង តែទឹកនោះមានពណ៌ដូចជាទឹកស្រវឹង មានក្លិនដូចជាទឹកស្រវឹង មានរសដូចជាទឹកស្រវឹង១ ទឹកស្រវឹងដែលគេចំអិនលាយនឹងសម្ល ๑ ទឹកស្រវឹងដែលគេចំអិនលាយនឹងសាច់ ๑ ទឹកស្រវឹងដែលគេចំអិនលាយនឹងប្រៃ ๑ ទឹកអំពៅដែលគេគាំនឹងផ្លែកន្ធូតព្រៃ ๑ កិក្ខុផឹកថ្នាំអរិដ្ឋ(๑)មិនស្រវឹង ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๑ ចប់ ។

---

๑ ថ្នាំដែលគេធ្វើដោយរសនៃផ្លែឈើ មានផ្លែកន្ធូតព្រៃជាដើម ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ

(១៩៧) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ សត្តរសវគ្គិយំ ភិក្ខុំ អដ្ឋលិប្បតោឧកេន ហាសេសុំ ។ សោ ភិក្ខុ ឧត្តសន្តោ អនស្សាសកោ កាលមកាសិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុំ អដ្ឋលិប្បតោឧ-កេន ហាសេស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខវេ ភិក្ខុំ អដ្ឋលិប្បតោឧកេន ហាសេថាតិ ។ សច្ចំ ភគ-វាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា ភិក្ខុំ អដ្ឋលិប្បតោឧកេន ហាសេស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ប-សន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឱវាទ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ អដ្ឋលិប្បតោឧកេ ចាតិ ឥទំ ។

សិក្ខាបទទី ២

[១៩៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត ជេតពនវិហារ របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ធ្វើសត្ថសមវគ្គិយភិក្ខុមួយរូប ឲ្យសើចដោយដន្ទញ្ជគឺម្រាមដៃ(១) ។ ភិក្ខុនោះសើចគាំងដកដង្ហើមមិនរួចក៏ធ្វើកាលកិរិយាទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏បោលបោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរទទឹងធ្វើភិក្ខុផងគ្នា ឲ្យសើចដោយដន្ទញ្ជគឺម្រាមដៃសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកអ្នកឯងធ្វើភិក្ខុផងគ្នា ឲ្យសើចដោយដន្ទញ្ជគឺម្រាមដៃ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរទទឹងធ្វើភិក្ខុផងគ្នា ឲ្យសើចដោយដន្ទញ្ជគឺម្រាមដៃទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុចាត់ក្រលេកប្រលែងគ្នាដោយដន្ទញ្ជគឺម្រាមដៃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

---

១ ពន្យល់ម្រាមដៃចាត់ក្រលេកលេង ។

(๑๙๘) อฏฺฐลิปฺปาเทนาคา นาม อฏฺฐลิยาปิ ตุนฺนนฺติ ฯ อุปสมฺปนฺนา อุปสมฺปนฺนํ ปาสฺสาธิปฺปายา[๑] กายเน กายํ อาปตฺติ อาปตฺติ ฉาทิตพฺพสฺส ฯ

(๑๙๙) อุปสมฺปนฺนา อุปสมฺปนฺนสญฺญี อฏฺฐลิปฺปาเทนาคเน ปาเสติ อาปตฺติ ฉาทิตพฺพสฺส ฯ อุปสมฺปนฺนา วิมติกา อฏฺฐลิปฺปาเทนาคเน ปาเสติ อาปตฺติ ฉาทิตพฺพสฺส ฯ อุปสมฺปนฺนา อนุปสมฺปนฺนสญฺญี อฏฺฐลิปฺปาเทนาคเน ปาเสติ อาปตฺติ ฉาทิตพฺพสฺส ฯ

(๒๐๐) กายเน กายปฏิพทฺธํ อาปตฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กายปฏิพทฺเธน กายํ อาปตฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กายปฏิพทฺเธน กายปฏิพทฺธํ อาปตฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ นิสฺสคฺคิเยน กายํ อาปตฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ นิสฺสคฺคิเยน กายปฏิพทฺธํ อาปตฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ นิสฺสคฺคิเยน นิสฺสคฺคิยํ อาปตฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

---

๑ ฉ. ปาสาธิปฺปายา ม. ปาสาธิปฺปายา ฯ

(๑๙๘) ដែលហៅថា ជន្ធញ្ញគឺម្រាមដៃទោះ គឺកិក្ខុចាក់ដោយម្រាមដៃ ។ ឧបសម្បន្ន ប៉ងដើម្បីសើចលេង ហើយប៉ះត្រូវកាយរបស់ឧបសម្បន្នផង្គា ដោយកាយរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๑๙๙) ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្បន្ន ហើយធ្វើឲ្យសើចដោយជន្ធញ្ញគឺម្រាមដៃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយធ្វើឲ្យសើចដោយជន្ធញ្ញគឺម្រាមដៃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថាជាអនុបសម្បន្នទៅវិញ ហើយធ្វើឲ្យសើចដោយជន្ធញ្ញគឺម្រាមដៃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๐๐) កិក្ខុពាល់ត្រូវវត្ថុដែលជាប់ដោយកាយ (របស់កិក្ខុផង្គា) ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុពាល់ត្រូវកាយ (របស់កិក្ខុផង្គា) ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុពាល់ត្រូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់កិក្ខុផង្គា) ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុពាល់ត្រូវកាយ (របស់កិក្ខុផង្គា) ដោយវត្ថុសម្រាប់ចោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុពាល់ត្រូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់កិក្ខុផង្គា) ដោយវត្ថុសម្រាប់ចោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុពាល់ត្រូវវត្ថុសម្រាប់ចោះចោល (របស់កិក្ខុផង្គា) ដោយវត្ថុសម្រាប់ចោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ปาจิตฺติยกณฺโฑ สุราปานสิกฺขาปทวณฺณนา อพฺยากตวาโร

(๒๐๑) อนุปสมฺปนฺเน กายเน กายํ อามสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กายเน กายปฏิพทฺธํ อามสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กายปฏิพทฺเธน กายํ อามสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กายปฏิพทฺเธน กายปฏิพทฺธํ อามสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ นิสฺสคฺคิเยน กายํ อามสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ นิสฺสคฺคิเยน กายปฏิพทฺธํ อามสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ นิสฺสคฺคิเยน นิสฺสคฺคิยํ อามสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๒๐๒) อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน วิมตินี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๒๐๓) อนาปตฺติ น หาสฺยาธิปฺปายา สติ กรณิยเย อามสติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ปาจิตฺติยกณฺโฑ นิฏฺฐิโต ฯ

(๒๐๑) កិរិយាត្រេកាយរបស់អនុបសម្បន្ន ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រេវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិរិយាត្រេវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់អនុបសម្បន្ន) ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រេវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិរិយាត្រេកាយ (របស់អនុបសម្បន្ន) ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រេវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិរិយាត្រេវត្ថុដែលជាប់ដោយកាយរបស់អនុបសម្បន្ន ដោយវត្ថុដែលជាប់ដោយកាយរបស់ខ្លួន ត្រេវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិរិយាត្រេកាយ (របស់អនុបសម្បន្ន) ដោយវត្ថុសម្រាប់ចោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រេវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិរិយាត្រេវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់អនុបសម្បន្ន) ដោយវត្ថុសម្រាប់ចោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រេវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិរិយាត្រេវត្ថុសម្រាប់ចោះចោល (របស់អនុបសម្បន្ន) ដោយវត្ថុសម្រាប់ចោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រេវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๐๒) អនុបសម្បន្ន កិរិយាសំគាល់ថាឧបសម្បន្ន ត្រេវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិរិយាមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រេវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិរិយាសំគាល់ថាអនុបសម្បន្ន ត្រេវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๐๓) ភាវៈដែលមិនត្រេវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๔ យ៉ាង) គឺកិរិយាគ្មានបំណងនឹងសើចលេង ๑ កិរិយាមានកិច្ចហើយពាល់ត្រេវ ๑ កិរិយាឆ្គត ๑ កិរិយាដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សំកិណ្ណបទទី ๒ ចប់ ។

តតិយសិក្ខាបទំ

(២០៤) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន សត្តរសវគ្គិយា ភិក្ខូ អចិរវតិយា នទិយា ឧទកេ កីឡន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន ពាឋា បសេនទិ កោសលោ មល្លិកាយ ទេវិយា សទ្ធឹ ឧបរិបាសាទវរគតោ ហោតិ ។ អទ្ទសា ខោ ពាឋា បសេនទិ កោសលោ សត្តរសវគ្គិយេ ភិក្ខូ អចិរ-វតិយា នទិយា ឧទកេ កីឡន្តេ ទិស្វាន មល្លិកំ ទេវិំ ឯតទវោច ឯតេ ហោ មល្លិកេ អរហន្តោ ឧទកេ កីឡន្តីតិ ។ ឯសុំសយំ ខោ មហាពាឋ ភគវាតា សិក្ខាបទំ អប្បញ្ញត្តំ តេ ច ភិក្ខូ អប្បកតញ្ញូនោតិ ។ អថខោ រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស ឯតទ-ហោសិ កេន នុ ខោ អហំ ឧបាយេន ភគវាតោ ច ន អារោចេយ្យំ ភគវា ច ជានេយ្យ ឥមេ ភិក្ខូ ឧទកេ កីឡន្តីតិ ។ អថខោ ពាឋា បសេនទិ កោសលោ សត្តរសវគ្គិយេ ភិក្ខូ បង្កោសាបេត្វា

សិក្ខាបទទី ៣

(២០៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកសត្តរសវគ្គិយ-កិក្ខុលេងទឹកក្នុងស្មុងឈ្មោះអចិរវតី ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបសេនទិកោ-សល ទ្រង់គង់នៅលើប្រាសាទដ៏ប្រសើរ ជាមួយនឹងព្រះទេពីព្រះនាម មល្លិកា ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ទតឃើញពួកសត្តរសវគ្គិយកិក្ខុ កំពុងលេងទឹក ក្នុងស្មុងអចិរវតី លុះទ្រង់ឃើញហើយក៏មានព្រះបន្ទូលនឹង នាងមល្លិកាទេវីយ៉ាងនេះថា នែនាងមល្លិកា ព្រះអរហន្តទាំងនេះលេងទឹកទេតើ ។ នាងមល្លិកាទេវីក្រាបទូលថា បពិត្រមហាកាជ សូមព្រះអង្គកុំសង្ស័យ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនទាន់បញ្ញត្តសិក្ខាបទទេ ពុំនោះសោត កិក្ខុទាំងនោះ ជាអ្នកមិនដឹងនូវសិក្ខាបទ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តរួចហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ដោយ ហេតុដូចម្តេចហ្ន៎ ដែលអញមិនជាប់ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគផង ទាំងព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់ជ្រាបថា កិក្ខុទាំងនេះលេងទឹកផង ។ កាលនោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ឲ្យនិមន្តពួកសត្តរសវគ្គិយកិក្ខុមក

เตสํ มหนฺตํ กุฏฺฐิปิณฺฑํ อทาสิ ๙ทิ กโต กุฏฺฐิปิณฺฑํ ภควาโต เทถาติ ฯ สตฺถาสาวกฺขิยา กิกฺขิตุ กุฏฺฐิปิณฺฑํ อาหาย เยน ภควา เตนุปสงฺกมิสุ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ เอตทโวจุ ๙ทิ กโต กุฏฺฐิปิณฺฑํ ภควา ภควาโต เทถีติ ฯ ภควา ปน ตุมฺเห กิกฺขาเว ภควา อนุญาตีติ ฯ อถาวาตียา ชนิยา ภควา อุทเก ฉฑฺเฑตุ ฯ วิภาหิ พุทฺโธ ภควา ภวิ ทาม ตุมฺเห มาเย ปุริสา อุทเก ฉฑฺเฑสฺสถ เตนุ มาเย ปุริสา อปฺปสนฺนานิ วา ปสาทาย ปสนฺนานิ วา ภิยฺโยภาวาย ฯ เป ฯ เอวญฺจ ปน กิกฺขาเว ๙ทิ สิกฺขาปทนุ อุทฺทิเสยฺยาถ อุทเก หาสฺชนมฺเห[๑] ฉฑฺเฑตพฺพนฺติ ฯ

(๒๐๕) อุทเก หาสฺชนมฺเห ทาม อุปริโตปฺปเก อุทเก หาสฺชนีปฺปาเย นิมุชฺชติ วา อุมฺมุชฺชติ วา ปลวติ วา อาหริตฺถ ฉฑฺเฑตพฺพนฺติ ฯ

---

๑ หาสธมฺเมติปิ ฉฑฺเฑ ฯ

ហើយប្រគេនដុំស្ករអំពៅមួយដុំធំដល់ពួកកិកុខាំងនោះ ដោយព្រះតម្រិះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយថ្វាយដុំស្ករអំពៅនេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគផង ។ ពួកសត្តវសេគ្គិយកិកុយកដុំស្ករអំពៅនោះ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ស្តេចថ្វាយដុំស្ករអំពៅនេះចំពោះព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ស្តេចយើញពួកអ្នកឯងនៅទីណា ។ ពួកកិកុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ស្តេចទតយើញពួកខ្ញុំព្រះអង្គកំពុងលេងទឹកក្នុងស្ទឹងអចិរវតី ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់ហន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងនាំគ្នាលេងទឹកទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងតែតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។បេ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុលេងទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๐๕) ដែលហៅថា លេងទឹកនោះ គឺកិកុមានចំណងនឹងលេងទឹកដែលជ្រៅជាងក្អែកគោឡើងទៅ ទោះមុជចុះក្តី ងើបឡើងក្តី ហែលក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๐๖) ๒ธเกา หาสฺชมฺหา หาสฺชมฺหสญฺโ อาปตฺติ ทาฏิยสฺส ฯ ๒ธเกา หาสฺชมฺหา เวมตฺเกา อาปตฺติ ทาฏิยสฺส ฯ ๒ธเกา หาสฺชมฺหา อหาสฺชมฺหสญฺโ อาปตฺติ ทาฏิยสฺส ฯ

(๒๐๗) เหฏฺาเกาปฺปเกา ๒ธเกา กิฺจิตฺตา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ชาคเย กิฺจิตฺตา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ หาเรน ก ทาเรน ก กาเฏน ก กฏเยน ก ๒ธเกา หาตา[๒] อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กาฏเกตกา ๒ธกา ก กญฺโกา ก ขีรา ก ตกฺกา ก รฏา ก ปสฺสาวา ก ฉกฺเกา ก กิฺจิตฺตา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๒๐๘) ๒ธเกา อหาสฺชมฺหา หาสฺชมฺหสญฺโ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ๒ธเกา อหาสฺชมฺหา เวมตฺเกา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ๒ธเกา อหาสฺชมฺหา อหาสฺชมฺหสญฺโ อนาปตฺติ ฯ

---

๑ ฉ. ม. ๒ยกา ปหาตา ฯ

(๒๐๖) លេង‌ទឹក កិក្ខុសំគាល់ថាលេង‌ទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ លេង‌ទឹក កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ លេង‌ទឹក កិក្ខុសំគាល់ថា មិនបានលេង‌ទេ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๐๗) កិក្ខុលេង‌ទឹករាក់ជាង‌ក្អែកគោ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុលេង‌ទឹកដោយទូក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុប្រហារទឹកដោយដៃក្តី ជើង‌ក្តី កំណាត់ឈើក្តី អាវុធ‌ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុលេង‌ទឹកដែលមានកង‌កាជន៍ក្តី លេង‌ទឹកជ្រាយក្តី ទឹកដោះស្រស់ក្តី ទឹកដោះជូរក្តី ទឹកជ្រលក់ក្តី ទឹកនោមក្តី កកក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๐๘) មិនបានលេង‌ទឹកទេ កិក្ខុសំគាល់ថាលេង‌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនបានលេង‌ទឹក កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនបានលេង‌ទឹក កិក្ខុសំគាល់ថាមិនបានលេង‌ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(๒๐๙) អនាបត្តិ ឧ ហាសប្បដិប្បាយោ សតិ
ការណាយេ ឧទកំ ឱតរិត្វា ឯមុជ្ជតិ វ ឧម្មុជ្ជតិ
វ បលវតិ វ ថាវំ កច្ឆន្តោ ឯមុជ្ជតិ វ ឧម្មុជ្ជតិ
វ បលវតិ វ អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្ម-
កស្សាតិ ។

ឥតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ឃចិត្តិយកណ្ឌ សុរាបានវគ្គ សិក្ខាបទទី ៣ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

(๒๐๙) *វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ* (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)

គឺកិក្ខុគ្មានចំណង់នឹងលេង ๑ កិក្ខុមានកិច្ចហើយចុះទឹកមុជចុះក្តី ងើបក្តី
ហែលក្តី ๑ កិក្ខុឆ្លងទៅត្រើយនាយ មុជចុះក្តី ងើបក្តី ហែលក្តី ๑
កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ฯ

សិក្ខាបទទី ๓ ចប់ ฯ

បត្តុត្តសិក្ខាបទំ

(២១០) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា កោ-
សម្ពិយំ វិហរតិ ឃោសិតារាមេ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អាយស្មា ឧទ្ទោ អជាចារំ អាចរតិ ។ តិក្ខ
ត្តុំ មហាហំសុ មា អាវុសោ ឧទ្ទ ឯវរូបំ អកាសិ នេតំ
កប្បតីតិ ។ សោ អជានន្តិយំ បដិច្ច កាភេតិយោ ។
យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ
វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម អាយស្មា ឧទ្ទោ អជានន្តិយំ
កាសិស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុំ ឧទ្ទ អជានន្តិយំ
កាភេសីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា
កថំ ហិ នាម តុំ មោឃបុរិស អជានន្តិយំ
កាសិស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ
បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន
ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ អជានន្តិយេ
ចាចិត្តិយន្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៤

(២១០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅឃោសិតារាម ជិតក្រុងកោសម្ពី ។ សម័យនោះឯង ឆន្នដ៏មានអាយុតែងតែប្រព្រឹត្តអនាចារ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលឆន្នដ៏មានអាយុ លោកកុំធ្វើអំពើមានសភាពដូច្នេះឡើយ អំពើនេះមិនសមគួរទេ ។ ឆន្នភិក្ខុនោះអាស្រ័យនូវសេចក្តីមិនអើពើ ហើយចេះតែធ្វើ (កម្មនោះ) ដដែល ។ ភិក្ខុពាំងឡាយណាមានសេចក្តីក្អែជ្ងាថាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ឆន្នដ៏មានអាយុ មិនគួរនឹងធ្វើនូវសេចក្តីមិនអើពើសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នែឆន្ន ឮថាអ្នកឯងធ្វើនូវសេចក្តីមិនអើពើ ពិតមែនឬ ។ ឆន្នភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាព្រះសុគត ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងធ្វើនូវសេចក្តីមិនអើពើទេ ម្នាលមោឃបុរស អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរាងឹតតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ អ្នកពាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๑๑) អនាទរិយំ នាម ទ្វេ អនាទរិយានិ បុព្ពណ្ហានាទរិយញ្ច ឆម្មានាទរិយញ្ច ។ បុព្ពណ្ហានាទរិយំ នាម ឧបសម្បន្នេន បញ្ញត្តេន វុច្ចមានោ អយំ ខុទ្ទកំត្តោ ភ វម្ភិតោ ភ ករហិតោ ភ ឥមស្ស វចនំ អកតំ ភវិស្សតីតំ អនាទរិយំ ករោតំ អាបត្តិ ចាបិត្តិយស្ស ។ ឆម្មានាទរិយំ នាម ឧបសម្បន្នេន បញ្ញត្តេន វុច្ចមានោ កថាយំ ឧស្សុយ្យ ភ វិនស្សុយ្យ ភ អន្តរានាយេយ្យ ភតិ តំ ភ ន សិក្ខិតុកាមោ អនាទរិយំ ករោតំ អាបត្តិ ចាបិត្តិយស្ស ។

(๒๑๒) ឧបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្នសញ្ញី អនាទរិយំ ករោតំ អាបត្តិ ចាបិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្នេ វេមតិកោ អនាទរិយំ ករោតំ អាបត្តិ ចាបិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្នេ អនុបសម្បន្នសញ្ញី អនាទរិយំ ករោតំ អាបត្តិ ចាបិត្តិយស្ស ។

(๒๑๓) ឧបសម្បន្នេន អប្បញ្ញត្តេន វុច្ចមានោ ឥទំ ន សល្លេខាយ ន ធូតត្តាយ ន ចាសានិកតាយ

(๒๑๑) ដែលហៅថា មិនអើពើ បានដល់សេចក្តីមិនអើពើពីរយ៉ាង គឺមិនអើពើនឹងបុគ្គល១ មិនអើពើនឹងធម៌១ ។ ដែលហៅថា មិនអើពើនឹងបុគ្គលនោះ គឺឧបសម្បន្ន កាលបើមានឧបសម្បន្នផង់គ្នាពោលជាស់តឿនតាមសិក្ខាបទដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយៗគិតថា ភិក្ខុនេះ សង្ឃបានលើកវត្តហើយក្តី សង្ឃផ្តាសាហើយក្តី សង្ឃតិះដៀលហើយក្តី ពាក្យរបស់ភិក្ខុនេះ អញនឹងមិនធ្វើតាមទេ ហើយក៏ធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ដែលហៅថា មិនអើពើនឹងធម៌នោះ គឺឧបសម្បន្ន កាលបើមានឧបសម្បន្នផង់គ្នា ពោលជាស់តឿនតាមសិក្ខាបទដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តទុកហើយៗ គិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ធម៌នេះបាត់ទៅក្តី សាបសូន្យទៅក្តី អន្តរធានទៅក្តី ឬមិនចង់សិក្សាធម៌នោះ ហើយក៏ធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๑๒) ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្បន្ន ហើយធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បន្នទៅវិញ ហើយធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๑๓) ឧបសម្បន្ន កាលបើមានឧបសម្បន្នផង់គ្នា ពោលជាស់តឿនដោយពាក្យឯទៀត ដែលមិនមែនជាវិនយប្បញ្ញត្តិ ហើយគិតថា

น อเวจยาย น วิริยารมฺภาย สวตฺตตีติ อนาธิวโม กเรติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน ปญฺเจน ก อปฺปฏิเจน ก วุฏฺฐมาโน ๔ ธิ น สเลฺขาย น ฉวตฺตาย น ทาสาธิกตาย น อเวจยาย น วิริยารมฺภาย สวตฺตตีติ อนาธิวโม กเรติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๒๑๘) อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน วิมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๒๑๙) อนาปตฺติ ฯ อมฺหากำ อาจริยานำ ขุกฺกโก ปริปุจฺฉาติ ภณาติ อุทฺทิสกสฺส อาธิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

จตุตฺถสิกฺขาปทำ นิฏฺฐิตำ ฯ

ពាក្យនេះមិននាំឲ្យចិត្តផូរផង់ មិននាំឲ្យកំចាត់បង់កិលេសវដ្ត មិននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីមិនសន្សំនូវកិលេសវដ្ត មិននាំឲ្យប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ហើយធ្វើនូវសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ឧបសម្បន្ន កាលបើមានអនុបសម្បន្នពោលដាស់តឿនតាមសិក្ខាបទដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយក្តី មិនបញ្ញត្តហើយ[1]ក្តី ហើយគិតថា ពាក្យនេះមិននាំឲ្យចិត្តផូរផង់ មិននាំឲ្យកំចាត់បង់កិលេសវដ្ត មិននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីមិនសន្សំនូវកិលេសវដ្ត មិននាំឲ្យប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ហើយធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(២១៤) អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(២១៥) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៣យ៉ាង) គឺកិក្ខុពោលថា ចាប្បីអដ្ឋកថានៃអាចារ្យទាំងឡាយ របស់យើងយ៉ាងនេះ ១ កិក្ខុឆត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់ ។

---

๑ គឺពាក្យដែលហាមមកក្នុងព្រះសូត្រនិងព្រះអភិធម្ម ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ

(២១៦) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ សត្ត-រសវគ្គិយេ ភិក្ខូ ភីសាបេន្តិ ។ តេ ភីសាបិយមានា ភេនន្តិ ។ ភិក្ខូ ឣវមាហំសុ កិស្ស តុម្ហេ អាវុសោ ភេនថាតិ ។ ឥមេ អាវុសោ ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ អម្ហេ ភីសាបេន្តីតិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខូ ភីសាបេស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ ភីសាបេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃ-បុរិសា ភិក្ខូ ភីសាបេស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោ-ភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុំ ភីសាបេយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៥

(២១៦) **សម័យនោះ** ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ធ្វើសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុឲ្យខ្ជាប ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះ កាលបើគេធ្វើឲ្យខ្ជាបក៏ស្រែកយំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ហេតុអ្វីបានជាអ្នកទាំងឡាយស្រែកយំ ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុប្រាប់ថា ម្នាលអាវុសោ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនេះធ្វើយើងពាល់គាឲ្យខ្ជាប ។ ពួកភិក្ខុ**ណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រុងប្រយ័ត្នតិច** ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ តំពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរទើងធ្វើភិក្ខុផងគាឲ្យខ្ជាបសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកពាល់គាធ្វើភិក្ខុផងគាឲ្យខ្ជាប ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ **ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា** ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកពាល់គាមិនគួរទើងបន្ទាបភិក្ខុផងគាទេ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លា ហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយធ្វើភិក្ខុផងគាឲ្យខ្ជាប ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๑๗) โย ปนาติ โย โย ยาทิสো ฯ เป ฯ กิกฺกตีติ ฯ เป ฯ อยํ สมฺมุขา อตฺเถ อธิปฺเปโต กิกฺกตีติ ฯ กิกฺกณฺฑิ อญฺญา กิกฺกา ฯ กึสาเปยฺยาติ อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺส กึสาเปตุกาโม รูปสฺส วา สทฺทสฺส วา คนฺธสฺส วา รสสฺส วา โผฏฺฐพฺพสฺส วา อุปสหรติ กายเยยฺย วาจาย วา กายเยยฺย อาปตฺติ ทาติพฺพายสฺส ฯ โจรกนฺตารสฺส วา วาฬกนฺตารสฺส วา นิรุทกนฺตารสฺส วา อาทิกฺขติ กายเยยฺย วาจาย วา กายเยยฺย อาปตฺติ ทาติพฺพายสฺส ฯ

(๒๑๘) อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสญฺญี กึสาเปติ อาปตฺติ ทาติพฺพายสฺส ฯ อุปสมฺปนฺโน วิมติโก กึสาเปติ อาปตฺติ ทาติพฺพายสฺส ฯ อุปสมฺปนฺโน อนุปสมฺปนฺนสญฺญี กึสาเปติ อาปตฺติ ทาติพฺพายสฺส ฯ

(๒๑๙) อุปสมฺปนฺโน อนุปสมฺปนฺนสฺส กึสาเปตุกาโม รูปสฺส วา สทฺทสฺส วา คนฺธสฺส วา รสสฺส วา โผฏฺฐพฺพสฺส วา อุปสหรติ กายเยยฺย วาจาย วา กายเยยฺย

(๒๑๗) តែងពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបារាជិក ។ ពាក្យថា កិក្ខុផងគ្នា គឺកិក្ខុដទៃ (ក្រៅពីខ្លួន) ។ ពាក្យថា ឲ្យខ្ជាក គឺឧបសម្បន្ន មានបំណងនឹងធ្វើឧបសម្បន្នឲ្យខ្ជាក ហើយសំដែងរូបក្តី សំឡេងក្តី ក្លិនក្តី រសក្តី ផ្សព្វក្តី ទោះបីឧបសម្បន្ននោះខ្ជាកក្តី មិនខ្ជាកក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ (ឧបសម្បន្នមានសេចក្តីថ្លាដើម្បីបន្ទាចឧបសម្បន្នផងគ្នា) ហើយថ្លាប់ផ្លូវលំបាកដោយចោរក្តី ផ្លូវលំបាកដោយមិគសាហាវក្តី ផ្លូវលំបាកដោយខ្ជាកក្តី ទោះបីឧបសម្បន្ននោះខ្ជាកក្តី មិនខ្ជាកក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๑๘) ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយបន្ទាច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសង្ស័យ ហើយបន្ទាច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បន្នទៅវិញ ហើយបន្ទាច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๑๙) ឧបសម្បន្ន មានបំណងនឹងបន្ទាចអនុបសម្បន្ន ហើយសំដែងរូបក្តី សំឡេងក្តី ក្លិនក្តី ផ្សព្វក្តី រសក្តី ទោះបីអនុបសម្បន្ននោះខ្ជាកក្តី

อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ โจรกงฺขาย ปาทกงฺขาย ปาทสญฺญิโน ปาทกงฺขาย ปาทสญฺญิโน อาจิกฺขติ ภายนฺตสฺส ปาทสญฺญิโน ภายนฺตสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๒๒๐) อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๒๒๑) อนาปตฺติ น ภีสาเปตุกามสฺส รูปํ วา สทฺทํ วา คนฺธํ วา รสํ วา โผฏฺฐพฺพํ วา อุปสํหรติ โจรกงฺขาย วา ปาทกงฺขาย วา ปาทสญฺญิโน วา อาจิกฺขติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ปญฺจมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

មិនខ្វាចក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ (ឧបសម្បន្នមានសេចក្តីថ្កោលដើម្បីបន្ទាបអនុបសម្បន្ន) ហើយប្រាប់ផ្លូវលំបាកដោយចោរក្តី ផ្លូវលំបាកដោយមិគសាហាវក្តី ផ្លូវលំបាកដោយខ្មោចក្តី ទោះបីអនុបសម្បន្ននោះខ្វាចក្តី មិនខ្វាចក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๒๐) អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្បន្នដៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថាអនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๒๑) ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺកិក្ខុគ្មានបំណងនឹងបន្ទាច ហើយសំដែងរូបក្តី សំឡេងក្តី ក្លិនក្តី រសក្តី ផ្សព្វក្តី ๑ កិក្ខុ (គ្មានបំណងនឹងបន្ទាចហើយ) ប្រាប់ផ្លូវលំបាកដោយចោរក្តី ផ្លូវលំបាកដោយមិគសាហាវក្តី ផ្លូវលំបាកដោយខ្មោចក្តី ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๔ ចប់ ។

ឆដ្ឋសិក្ខាបទំ

(២២២) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា ភគ្គេសុ វិហរតិ សុំសុមារគិរេ ភេសកឡាវនេ មិគទាយេ ។ តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខូ ហេមន្តិកេ មាសេ អញ្ញតរំ មហន្តំ សុសិរកដ្ឋំ ជោតិំ សមាទហិត្វា វិសិព្ភេសុំ ។ តស្មឹ ច សុសិរេ កណ្ហាសប្បោ អក្តិទា សន្តត្តោ និក្ខមិត្វា កិក្ខូ បរិចាតេសិ ។ កិក្ខូ តហឹ តហឹ បជាវឹសុ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម កិក្ខូ ជោតិំ សមាទហិត្វា វិសិព្ភេស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ កិក្ខវេ កិក្ខូ ជោតិំ សមាទហិត្វា វិសិព្ភេន្តីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តេ កិក្ខវេ មោឃបុរិសា ជោតិំ សមាទហិត្វា វិសិព្ភេស្សន្តិ នេតំ កិក្ខវេ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ វិគរហិត្វា បន កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ

សិក្ខាបទទី ៦

(៤៤៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅកេសកលាវន ជាទីឲ្យអភ័យដល់សត្វម្រឹគ ជិតក្រុងសុំសុមារគិរៈ កងកគ្គជនបទ ។ សម័យនោះឯង កិកុំពាំងឡាយនាំគ្នាបង្កាត់ភ្លើងនឹងឈើដែលមានប្រហោង ១ ដុំធំ ហើយនាំគ្នាអាំងកងខែរងោ ។ មានពស់ខ្មៅ ១ នៅក្នុងប្រហោងឈើនោះ លុះត្រូវកំដៅភ្លើងក៏លូនចេញមក ហើយធ្វើកិកុំពាំងឡាយ ឲ្យដួលជាសពាស ។ កិកុំពាំងឡាយក៏ស្រែះរត់ទៅកងទីនោះៗ ។ កិកុំពាំងឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីជ្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិកុំពាំងនោះក៏ពោលទោសតិះដៀលបន្ទុះបង្អាប់ថា កិកុំពាំងឡាយមិនគួរនឹងបង្កាត់ភ្លើងអាំងសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិកុំពាំងឡាយ ឮថាកិកុំពាំងឡាយបង្កាត់ភ្លើងអាំងពិតមែនឬ ។ ពួកកិកុំក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា នែកិកុំពាំងឡាយ មោឃបុរសពាំងនោះ មិនគួរនឹងបង្កាត់ភ្លើងអាំងទេ ម្នាលកិកុំពាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងតឹងតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។ បេ ។ ម្នាលកិកុំពាំងឡាយ អ្នកពាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុំណាមួយ

วิสีวาตาเปกฺขา[๑] ปาตี สมาธเหยฺย ฯ สมาธหา-
เปยฺย ฯ ฌาปิตนฺติ ภควตา ตสฺมึ
สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตนฺติ ฯ

(๒๒๓) เตน โข ปน สมเยน ตสฺมึ ตลาก
ปโกปิตนฺติ ฯ ตลากปุปฺผกา ตสฺมึ ตลาเก ตสฺมึ ฌาตเก
ภาตุกามา โหนฺติ ฯ ปุเร ภตฺตนฺติ ปุเร ภตฺตกาเล ฯ
อาวุโส ปาตี สมาธหิตฺวา วิสีวาเปม เตน โข ปน
โหติ สมาธิ ปน ภควตา ปฏิกฺขิตฺตตฺตา กุกฺกุจฺจายนฺต
น วิสีวาเปม เตน โข น ปาสุ โหตีติ ฯ ภควโต
ฌาเปตพฺพํ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ตสฺมึเยว ตลาเกน
ตสฺมึนา ปาตี สมาธหิตฺวา ปน สมาธหาเปตฺวา ปน
วิสีวาเปตุนฺติ ฌาปิเต ปน ตสฺมึเยว สมึ สิกฺขาปทึ ทุ-
เสยฺยาเย โย ปน ตสฺมึ อตลาเก วิสีวาเปกฺขา
ปาตี สมาธหิตฺวา ปน สมาธหาเปตฺวา ปน ปริ-
ภญฺญตฺตนฺติ ฯ

๑ ม, ย, วิสีวาเปกฺขา ฯ

មានបំណងនឹងអាងក្តើង បង្អាត់ខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យបង្អាត់ក្តី នូវក្តើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទនេះ ដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះហើយ ។

[๒๒๓] សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយមានជម្ងឺ ។ ឯពួកកិក្ខុអ្នក សួរដំណឹងនិយាយពាក្យនេះនឹងកិក្ខុដែលមានជម្ងឺថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកទាំង ឡាយល្មមអត់ធន់បានឬទេ ល្មមញុំាងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ ។ ពួកកិក្ខុមានជម្ងឺឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ពីដើមយើងរាល់គ្នាបង្អាត់ក្តើងអាង បានជាយើងបានសេចក្តីសុខសប្បាយរាល់គ្នា ដោយហេតុបានអាងក្តើង នោះតែឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ហេតុនោះទើបយើង មានសេចក្តីខ្វាចក្រែង មិនហ៊ានអាងក្តើង បានជាយើងមិនមានសេចក្តីសុខ សប្បាយដោយហេតុនោះឯង ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត អនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុដែលមានជម្ងឺបង្អាត់ក្តើងខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យបង្អាត់ក្តី ហើយ អាងបាន ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខា បទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយមិនមានជម្ងឺ ត្រូវថ្នាទឹងអាងក្តើងហើយ បង្អាត់ខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យបង្អាត់ក្តី នូវក្តើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទ នេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(๒๒๔) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ปตฺตีเยปิ ฉฑฺฑายเยปิ กุกฺกุจฺจายนฺเต[๑] ฯ ภควาเตา ฯเปฯ อาเวเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ตชฺชนียกมฺมนิยสฺสปพฺพาชนียกมฺมปฏิสารณียกมฺมอุกฺขิปนียกมฺมปริวาสมานตฺตมูลายปฏิกสฺสนียกมฺมอพฺภานียกมฺมานิ กาตุนฺติ ฯ

(๒๒๕) ตชฺชนียกมฺมนฺติ ยสฺส ปาราชิกาย ธมฺมาย อนุวาโท ปญฺญายติ สีลวิปตฺติยา วา อาจารวิปตฺติยา วา ทิฏฺฐิวิปตฺติยา วา อาชีววิปตฺติยา วา ตสฺส ตชฺชนียกมฺมนฺติ ฯ

(๒๒๖) นิยสฺสกมฺมนฺติ ยสฺส สงฺฆาทิเสสาย ธมฺมาย อนุวาโท ปญฺญายติ สีลวิปตฺติยา วา อาจารวิปตฺติยา วา ทิฏฺฐิวิปตฺติยา วา อาชีววิปตฺติยา วา ตสฺส นิยสฺสกมฺมนฺติ ฯ

(๒๒๗) ปพฺพาชนียกมฺมนฺติ ยสฺส ปาราชิกาย ธมฺมาย อนุวาโท ปญฺญายติ สีลวิปตฺติยา วา อาจารวิปตฺติยา วา ทิฏฺฐิวิปตฺติยา วา อาชีววิปตฺติยา วา ตสฺส ปพฺพาชนียกมฺมนฺติ ฯ

(๒๒๘) ปฏิสารณียกมฺมนฺติ ยสฺส ปาราชิกาย ธมฺมาย อนุวาโท ปญฺญายติ สีลวิปตฺติยา วา อาจารวิปตฺติยา วา ทิฏฺฐิวิปตฺติยา วา อาชีววิปตฺติยา วา ตสฺส ปฏิสารณียกมฺมนฺติ ฯ

(๒๒๙) อุกฺขิปนียกมฺมนฺติ ยสฺส ปาราชิกาย ธมฺมาย อนุวาโท ปญฺญายติ สีลวิปตฺติยา วา อาจารวิปตฺติยา วา ทิฏฺฐิวิปตฺติยา วา อาชีววิปตฺติยา วา ตสฺส อุกฺขิปนียกมฺมนฺติ ฯ

(๒๓๐) ปริวาสกมฺมนฺติ ยสฺส สงฺฆาทิเสสาย ธมฺมาย อนุวาโท ปญฺญายติ สีลวิปตฺติยา วา อาจารวิปตฺติยา วา ทิฏฺฐิวิปตฺติยา วา อาชีววิปตฺติยา วา ตสฺส ปริวาสกมฺมนฺติ ฯ

(๒๓๑) มานตฺตมูลายปฏิกสฺสนียกมฺมนฺติ ยสฺส สงฺฆาทิเสสาย ธมฺมาย อนุวาโท ปญฺญายติ สีลวิปตฺติยา วา อาจารวิปตฺติยา วา ทิฏฺฐิวิปตฺติยา วา อาชีววิปตฺติยา วา ตสฺส มานตฺตมูลายปฏิกสฺสนียกมฺมนฺติ ฯ

(๒๓๒) อพฺภานียกมฺมนฺติ ยสฺส สงฺฆาทิเสสาย ธมฺมาย อนุวาโท ปญฺญายติ สีลวิปตฺติยา วา อาจารวิปตฺติยา วา ทิฏฺฐิวิปตฺติยา วา อาชีววิปตฺติยา วา ตสฺส อพฺภานียกมฺมนฺติ ฯ

---

๑ ฉ. เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ฯ ปตฺตีเยสุ ฉฑฺฑายเยปิ กุกฺกุจฺจายนฺตา ฯ

(๒๒๔) สมัยนั้นแล ภิกษุตำบลฉัพพัคคีย์ในกรุงสาวัตถี การอุปสมบทของภิกษุ บัณฑิตรู้กันดีแล้ว ภิกษุตำบลฉัพพัคคีย์ ทำการอุปสมบทให้แก่ชายผู้ยังเด็กอยู่ ชายผู้ยังเด็กอยู่ ก็ร้องไห้ ภิกษุตำบลฉัพพัคคีย์ ได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาค ฯ พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูก่อนภิกษุตำบลฉัพพัคคีย์ ถ้าอย่างนั้น เราอนุญาตให้ภิกษุทำการอุปสมบทให้แก่ชายผู้ยังเด็กอยู่ ก็แต่ว่าชายผู้ยังเด็กอยู่ ที่ภิกษุทำการอุปสมบทให้แล้วนั้น ภิกษุพึงให้สึกเสีย ดูก่อนภิกษุตำบลฉัพพัคคีย์ ภิกษุผู้ยังเด็กอยู่ ควรสมาทานสิกขาบทนี้ว่า ภิกษุณีรูปใดรูปหนึ่งมีอายุไม่ครบ ๑๒ ปี ภิกษุณีรูปนั้นพึงให้สึกเสีย ภิกษุณีรูปนั้นพึงถูกปรับอาบัติทุกกฏ ฯ

(๒๒๕) ในคำว่า ภิกษุณีรูปใดรูปหนึ่ง มีเนื้อความอย่างเดียวกันกับที่ได้กล่าวแล้วในหนหลังนั่นแล ฯ ภิกษุณีรูปใดรูปหนึ่งมีอายุไม่ครบ ๑๒ ปี ภิกษุณีรูปนั้นพึงให้สึกเสีย ภิกษุณีรูปนั้นพึงถูกปรับอาบัติทุกกฏ

ปาจิตฺติยกณฺฑ สุกปาตวคฺคสฺส ฉฏฺฐสิกฺขาปทสฺส อตฺถวณฺณนา

(๒๒๖) อกลฺลาโก อกลฺลาณสญฺี วิสีวนาเยกฺขา ฉาตึ สมาทหติ วา สมาทหาเปติ วา อญฺตฺร ตถารูปปฺปจฺจยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อกลฺลาโก เวมติกา วิสีวนาเยกฺขา ฉาตึ สมาทหติ วา สมาทหาเปติ วา อญฺตฺร ตถารูปปฺปจฺจยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อกลฺลาโก กลฺลาณสญฺี วิสีวนาเยกฺขา ฉาตึ สมาทหติ วา สมาทหาเปติ วา อญฺตฺร ตถารูปปฺปจฺจยา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ปฏิลาตึ อุกฺขิปติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กลฺลาโก อกลฺลาณสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กลฺลาโก เวมติกา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กลฺลาโก กลฺลาณสญฺี อนาปตฺติ ฯ

(๒๒๗) อนาปตฺติ กลฺลาณสฺส อญฺเ กตึ วิสิเพฺวติ วิตฺถิตฺเถรกาลึ วิสิเพฺวติ ปธีเปติ ฉาตกเกปิ ฆาตฺวา เยปิ ตถารูปปฺปจฺจยา อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ฉฏฺฐสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ปาចិត្តិយកណ្ឌ សុក្កបាណវគ្គ សិក្ខាបទទី ៦ ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

(๒๒๖) ខ្ញុំមិនមានជម្ងឺ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមានជម្ងឺ មានបំណងនឹងអាំងភ្លើង ហើយបង្កាត់ភ្លើងឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យបង្កាត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រៀវលែងតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។ ខ្ញុំមិនមានជម្ងឺ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ មានបំណងនឹងអាំងភ្លើង ហើយបង្កាត់ភ្លើងខ្លួនឯងក្តី ប្រើឲ្យអ្នកដទៃបង្កាត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រៀវលែងតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។ ខ្ញុំមិនមានជម្ងឺ ភិក្ខុសំគាល់ថាមានជម្ងឺ មានបំណងនឹងអាំងភ្លើង ហើយបង្កាត់ភ្លើងខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យបង្កាត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រៀវលែងតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។ ភិក្ខុចាប់អង្កត់ភ្លើងលើកឡើង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ខ្ញុំមានជម្ងឺ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមានជម្ងឺ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ខ្ញុំមានជម្ងឺ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ខ្ញុំមានជម្ងឺ ភិក្ខុសំគាល់ថាមានជម្ងឺ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(๒๒๗) ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ ភិក្ខុអាំងភ្លើងដែលអ្នកដទៃបង្កាត់ ๑ ភិក្ខុអាំងរើភ្លើងដែលគ្មានអណ្តាត ๑ ភិក្ខុមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះគឺអុជប្រទីបក្តី បង្កាត់ភ្លើង (ដើម្បីដុតថ្នាំគ្រដាំដើម) ក្តី បង្កាត់ភ្លើងកងភេនភ្លើងក្តី ๑ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ[๑] ๑ ភិក្ខុឆត ๑ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់ ។

---

๑ ភិក្ខុពស់ចឹក ចោរ ឬម្រឹគសាហាវបៀតបៀនជាដើម ហៅថា មានសេចក្តីអន្តរាយ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ

(២២៨) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន សមយេន កិកី តោទេយ្យោ ឆ្លាយន្តំ ។ អថខោ រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ សីសំ ន្ហាយិត្វា បច្ឆាសមណ្ឌលមាឡកេ តោទេយ្យំ កិកិំ យាវ អយ្យា ឆ្លាយន្តីតិ ឯកមន្តំ បដិមានេសិ ។ កិកិ យាវ សមន្នាគាឆ្លាយិ ។ អថខោ រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ រត្តិយា សីសំ ន្ហាយិត្វា ឧត្តរាសង្គេ ឧក្កាសតេ ពហិនគរេ វិសិត្វា តាលសេរ្ហេ អសម្ពិន្នេន វិលេបនេន យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ រាជានំ មាគធំ សេនិយំ ពិម្ពិសារំ ភគវា ឥតទវោច តិស្សន្តំ មហារាជ តាលសេរ្ហេ អាគតោ អសម្ពិន្នេន វិលេបនេនាតិ ។ អថខោ រាជា

សិក្ខាបទទី ៧

(២៦៨) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តវេឡុវន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ពួកកិក្ខុនាំគ្នាទៅស្រង់ទឹកឯកំពង់ទឹកឈ្មោះតបោទ ។ គ្រានោះ ព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជ ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ទ្រង់យាងទៅកាន់កំពង់ទឹកឈ្មោះតបោទ ដោយតាំងព្រះហឫទ័យថា នឹងស្រង់ជម្រះព្រះសរីរៈ ហើយក៏ទ្រង់ប្រថាប់ចាំ ក្នុងទីដ៏សមគួរ ដោយតាំងព្រះហឫទ័យថា ចាំលោកម្ចាស់ទាំងឡាយស្រង់ទឹករួចសិន ។ កិក្ខុទាំងឡាយក៏ស្រង់ទឹកបាល់តែយប់ងងឹត ។ គ្រានោះ ព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជ ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ស្រង់ជម្រះព្រះសរីរៈក្នុងវេលាវិកាល ពួកជនបិទ្ធានគរ (ហួស) ទៅស្តេចក៏ឋិតនៅខាងក្រៅនគរ លុះដល់ពេលព្រឹកឡើង ស្តេចមានគ្រឿងលាបព្រះអង្គមិនទាន់បានសំអាត ហើយទ្រង់ព្រះដំណើរទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយគង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជ ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលមហារាជ ហេតុអ្វីបានជាព្រះអង្គមានគ្រឿងលាបមិនទាន់បានសំអាត ហើយស្តេចមកក្នុងវេលាព្រឹក (យ៉ាងនេះ) ។ គ្រានោះ ព្រះបាទ

ជាចំតុំយកណ្តោ សុរាជាតរវត្តស្ស សត្តមសិក្ខាបទស្ស បឋមប្បញ្ញត្តិ

មាគណោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ អថខោ ភគវា រាជានំ មាគណំ សេនិយំ ពិម្ពិសារំ ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេសិ សមាទបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថខោ រាជា មាគណោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ ភគវតា ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សិតោ សមាទបិតោ សមុត្តេជិតោ សម្បហំសិតោ ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និបាតាបេត្វា ភិក្ខូ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ រាជានំបិ បស្សិត្វា ន មត្តំ ជានិត្វា ភុញ្ជន្តីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តេ ភិក្ខវេ មោឃបុរិសា រាជានំបិ បស្សិត្វា ន មត្តំ ជានិត្វា ភុញ្ជិស្សន្តិ នេតំ ភិក្ខវេ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។ វិគរហិត្វា បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន

ពាមិម្ពិសារសេនិយភដ ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ព្រះបាទ-
ពាមិម្ពិសារសេនិយភដ ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈឲ្យយល់ច្បាស់ ឲ្យការន់យក
ត្រេម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយក្នុងពេលនោះ ដោយធម្មីកថា ។ លំដាប់នោះ
ព្រះបាទពាមិម្ពិសារសេនិយភដ ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ លុះព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យយល់ច្បាស់ ឲ្យការន់យកត្រេម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីក
រាយ ដោយធម្មីកថាហើយ ទ្រង់ក្រោកពីអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ធ្វើបទក្សិណចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះហេតុនេះ ដំណើរនេះ
ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយទ្រង់ត្រាស់សួរបញ្ជាក់
ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកភិក្ខុបានឃើញស្តេចហើយ
ឆ្ងល់ទឹកមិនដឹងប្រមាណកាល ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់
មេត្តាត្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមោឃបុរសទាំងនោះ បានឃើញស្តេចហើយ
មិនគួរនឹងឆ្ងល់ទឹកមិនដឹងប្រមាណកាលសោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើ
នេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជន
ដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយ

กิกฺขุ ทิเวนฑฺฒมาสํ[๑] ภุญฺเชยฺย ฉาเทตฺวายนฺติ ฯ ปฐมกฺขนฺธกวณฺณนา นิฏฺฐิตา ฯ

(๒๒๙) เตน โข ปน สมเยน กิกฺขู ทุกฺขา-สมเย ปริฬาหสมเย กุกฺกุจฺจายนฺตา น ภุญฺชนฺติ เสทกิลินฺน กิลฏฺฐ สยนฺติ ฯ ตีหิปิ เสนาสนปริ ยนฺตีติ ฯ กถาวตฺถุ นิฏฺฐิตา ฯ อนุชานามิ กิกฺขเว ทุกฺขาสมเย ปริฬาหสมเย ทิเวนฑฺฒมาสํ ภุญฺชิตุนฺติ ฯ ยถา ปน กิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ ทุทฺทิสฺ-สนฺติ ฯ โย ปน กิกฺขู ทิเวนฑฺฒมาสํ ภุญฺเชยฺย อญฺญตฺร สมยา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ตตฺถายํ สมโย ทิยฑฺฒา มาสา เสสา คิมฺหานนฺติ วสฺสานสฺส ปฐมา มาสา อยญฺเจตฺถ อฑฺฒเตยฺยมาสา ทุกฺขาสมโย ปริฬาหสมโย อยํ ตตฺถ สมโยติ ฯ ปฐมกฺขนฺธก วณฺณนา นิฏฺฐิตา ฯ

---

๑ ทิเวนฑฺฒมาสนฺติปิ ปาฬิ ฯ

មិនទាន់ដល់កំណត់កន្ទុះខែហើយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះរួចហើយ ។

(๒๒๙) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យក្នុងសម័យក្តៅ ក្នុងសម័យស្អុះស្អាប់ ក៏មិនហ៊ានងូតទឹកឡើយ មានខ្លួនប្រឡាក់ដោយញើសក្អែលហើយក៏ចេះតែស៊ីងៗ ។ ចីវរក្តី សេនាសនៈក្តី ក៏ប្រឡាក់ប្រឡួស (ដោយហេតុនោះ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យក្តៅ សម័យស្អុះស្អាប់ ទុកជាមិនទាន់ដល់កន្ទុះខែ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុងូតទឹកបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយមិនទាន់ដល់កំណត់កន្ទុះខែហើយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀរាល់តែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺមួយខែកន្ទុះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគិម្ហានវដ្ត មួយខែខាងដើមនៃវស្សានវដ្ត រួមខែទាំងនេះ ត្រូវជា ២ ខែកន្ទុះ ហៅថាសម័យក្តៅ[1] សម័យស្អុះស្អាប់[2] នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះរួចហើយ ។

๑-๒ មួយខែកន្ទុះខាងចុងគិម្ហានវដ្ត គឺចាំងពី ๑ កើតខែដើរឈ្នៅជិល ๑๕ កើតខែអាសាឡ្ហ នេះជាខេត្តរបស់សម័យក្តៅ ។ ឯមួយខែខាងដើមនៃវស្សានវដ្ត គឺចាំងពី ๑ រោចខែអាសាឡ្ហ ទៅជិល ๑๕ កើតខែស្រាពន៍ នេះជាខេត្តរបស់សម័យស្អុះស្អាប់ ។

ជាបិត្តិយភណ្ឌោ សុរាបានវិគ្គស្ស សត្តមសិក្ខាបទស្ស

(๒๓๐) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូ តិលាជ
បេយ្យន្តិ ។ តិលានបុប្ផកា ភិក្ខូ តិលានេ ភិក្ខូ
ឯតទវោចុំ កច្ចារុសោ ឧបនីយំ កច្ចំ យាបនីយន្តិ ។
បុព្ពេ មយំ អាវុសោ ជិវេនឝ្ឆមាសំ ឆ្ហាយាម តេន
ខោ ជាសុ ហោតិ ឥទានិ បន ភគវតា បដិក្ខិត្តន្តិ
ក្កុក្កុច្ចាយន្តា ន ឆ្ហាយាម តេន ខោ ន ជាសុ
ហោតីតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុ-
ជានាមិ ភិក្ខវេ តិលានេន ភិក្ខុនា ជិវេនឝ្ឆមាសំ
ឆ្ហាយិតុំ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិ-
សេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ ជិវេនឝ្ឆមាសំ ឆ្ហាយេយ្យ
អញ្ញត្រ សមយា ទាចិត្តិយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ
ធិយឝ្ឆោ មាសោ សេសោ តិម្ពានន្តិ វស្សានស្ស
បឋមោ មាសោ វុដ្ឋតេ អឝ្ឆតេយ្យមាសោ ឧណ្ហាសមយោ

ឯកចិត្តិយកណ្ឌ សុភបាឧវគ្គ សិក្ខាបទទី ៣ សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបត្តិ

(๒๓๐) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមានជម្ងឺជាច្រើនអង្គ ។ ឯពួកភិក្ខុ ជាអ្នកសួរជម្ងឺបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលមានជម្ងឺថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកទាំងឡាយល្មមអត់ធន់បានឬទេ ល្មមញុំាងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ ។ ពួកភិក្ខុមានជម្ងឺឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ពីដើមយើងទាំងឡាយមិនទាន់ដល់កំណត់កន្ទុះខែ ក៏តែងតែងូតទឹក ព្រោះហេតុនោះ ទើបពួកយើងមានសេចក្តីសប្បាយ តែឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ហេតុនេះយើងទាំងឡាយមានសេចក្តីសង្ស័យមិនហ៊ានងូតទឹកទៀយ ឬានជាយើងមិនបានសេចក្តីសប្បាយដោយហេតុនោះឯង ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនាំសេចក្តីនុ+ក្រាបទូលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ទុកជាមិនទាន់ដល់កំណត់កន្ទុះខែ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យងូតទឹកបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយមិនទាន់ដល់កំណត់កន្ទុះខែ ហើយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺមួយខែកន្ទុះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគិម្ហរដូវ មួយខែខាងដើមនៃវស្សានរដូវ រួមខែទាំងនេះ ត្រូវជា ២ ខែកន្ទុះ ហៅថា សម័យក្តៅ

ปวิฏฺฐาหาสมโย กิลาสนสมโย อยํ ตสฺส สมโยติ ฯ ฝาฏิยา กตาย กิกฺขุ สงฺฆาปณิ ปญฺญตฺตา โหติ ฯ

(๒๓๑) เตน โข ปน สมเยน กิกฺขู ฝาตมฺปิ ตาย ตุณฺฑิยา ฉาทยนฺติ เสทกเตน ตเตน สยนฺติ ฯ ปีฬกา ปิ เสนาสนานิ ทุสฺสนฺติ ฯ ตตา เต ปตมตฺตา อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ กิกฺขเว ตมฺปสมเย ฉิวเฉฑมาสา ฉาทยิตุ ฝาฏิยา ปน กิกฺขเว ตมฺปิ สงฺฆาปณิ ปริภณฺฑกตา ยา ปน กิกฺขู ฉิวเฉฑมาสา ฉาทยยฺย อญฺญตฺร สมยา ทาตพฺพนฺติ ฯ ตสฺมายิ สมโย ติยเฉฑา มาสา เสสา ตินฺนนฺติ วสฺสานสฺส ปฐมา มาสา สาโรตา อฏฺฐเตยฺยมาสา ปุณฺณสมโย ปวิฏฺฐาหสมโย กิลาสนสมโย ตมฺปสมโย อยํ ตสฺส สมโยติ ฯ ฝาฏิยา กตาย กิกฺขู สงฺฆาปณิ ปญฺญตฺตา โหติ ฯ

สมัยสุ่มสุ่มสาบ สมัยกิกขุมีมานะมัวเมา นี้เรียกว่า สมัยในสิกขาบทนั้น ๆ สิกขาบทนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงบัญญัติแก่กิกขุทั้งหลายอย่างนี้แล้ว ๆ

(๒๓๑) สมัยนั้นแล กิกขุทั้งหลาย ทำกรรมแล้วมีความรังเกียจ (ต้องอาบัติ) ไม่ทำคืนอยู่ ก็สงฆ์ทำอุโบสถกรรม ๆ จีวรกฐิน เสนาสนะกฐิน ก็สงฆ์ทำแล้ว ๆ กิกขุทั้งหลายกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ พระองค์ตรัสถามว่า ดูกรกิกขุทั้งหลาย ในสมัยทำกรรมนั้น ๆ ท่านทั้งหลายรู้ว่าสงฆ์ทำแล้วหรือ ไม่รู้ว่าสงฆ์ทำแล้ว ๆ กิกขุทั้งหลายกราบทูลว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ในสมัยทำกรรมนั้น ๆ ข้าพระองค์ทั้งหลายรู้ว่าสงฆ์ทำแล้ว ๆ ครั้นนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงทราบเรื่องนั้นแล้ว ได้ตรัสเรื่องนี้กะกิกขุทั้งหลายว่า ดูกรกิกขุทั้งหลาย ในสมัยทำกรรมนั้น ๆ ท่านทั้งหลายรู้ว่าสงฆ์ทำแล้ว ๆ

[๒๓๒] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู อทฺธาน-มคฺคํ คจฺฉา กุกฺกุจฺจายนฺตา น ภุญฺชนฺติ เสทกเตน กเตน สยนฺติ ฯ ตีหวิเธ เสนาสนสฺมิ ทุสฺสนฺติ ฯ ภควาเตา ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อทฺธานคมนสมเย ฐิเตน วา นิสินฺเนน วา ภุญฺชิตุ ปน ภิกฺขเว ฯเปฯ สิกฺขาปทํ ปญฺญเปสฺสามิ ตุมฺเหสฺเวว ปน ภิกฺขู ฐิเตน วา นิสินฺเนน วา ภุญฺชิตพฺพนฺติ ฯ ตสฺมา ปน ภิกฺขู ฐิเตน วา นิสินฺเนน วา ภุญฺชิสฺสนฺติ อญฺญตฺร สมยา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ตตฺถายํ สมโย ทิยทฺธา มาสา เสเสา คิมฺหานนฺติ วสฺสานสฺส ปฐมา มาสา อยเมตฺถ อฏฺฐกถายมาสา ตุณฺหีสมโย ปวาหสมโย ตีณิจีวรสมโย กมฺมสมโย อทฺธานคมนสมโย อยเมตฺถ สมโยติ ฯ ยาวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขูนํ สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตนฺติ ฯ

[๒๓๓] เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ภิกฺขู อชฺฌาวสเย ตีหจีวเรน กายพนฺธเนน วิเหสกา โหนฺติ เทวเต ปน ถเวกา ถเวกา ทุสฺสนฺติ ฯ

[๒๓๒] សម័យនោះឯង ភិក្ខុចាំឆ្នាយ ដើរផ្លូវឆ្ងាយ មានសេចក្តីរេឡ្ងៃស (ខ្លាចកែងត្រូវចោស) ក៏មិនហ៊ានងូតទឹក ហើយសិងចាំងខ្លួនដែលសៅហ្មងដោយញើសក្អែល ។ ចីវរក្តី សេនាសនៈក្តី ក៏សៅហ្មងដែរ ។ ភិក្ខុចាំងឆ្ងាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំងឆ្ងាយ ក្នុងសម័យដើរផ្លូវឆ្ងាយនោះមិនចាន់ដល់កំណត់កន្ទុះទេ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុងូតទឹកបាន ម្នាលភិក្ខុចាំងឆ្ងាយ អ្នកចាំងឆ្ងាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយមិនចាន់ដល់កំណត់កន្ទុះទេ ហើយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវៃលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺមួយខែកន្ទុះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគិម្ហរដូវ នឹងមួយខែខាងដើមនៃវស្សានរដូវ រួមខែចាំងនេះត្រូវជាពីរខែកន្ទុះ ហៅថា សម័យក្តៅ សម័យស្អុះស្អាប់ សម័យមានជម្ងឺ សម័យធ្វើការងារ សម័យដើរផ្លូវឆ្ងាយ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តដល់ភិក្ខុចាំងឆ្ងាយយ៉ាងនេះរួចហើយ ។

[๒๓๓] សម័យនោះឯង ភិក្ខុជាច្រើនរូប ធ្វើចីវរកមកចាំងពីឆ្ងាយ ត្រូវខ្យល់បក់ដោយចាំងធូលីមក ចាំងភ្ញៀងក៏ធ្លាក់ចុះមកត្រូវបន្តិច ។ ផង ។

กิกฺขู กุกฺกุจฺจายนฺตา น ญตฺวายนฺติ กาลญฺเญน กตฺตพฺพ-
มยนฺติ ฯ ตีหากาเรหิ เสขาสงฺกิโต ฑุสฺสติ ฯ กถญฺหิ
นาม ภควตา ปญฺญตฺตํ อาเกเจสฺสนฺติ ฯ อนุชานามิ กิกฺขเว ภิกฺขุ-
สมเย ติเรจฺฉานสมฺ ญายิตุ์ วา ปน กิกฺขเว ฯเปฯ
สิกฺขาปทํ ทุทฺทิเสยฺยาถ เยน ปน กิกฺขุ ติเรจฺฉานสมฺ
ญายเยยฺย อญฺญตฺร สมยา อาปตฺติยา ฯ ตตฺถายสฺมา
สมเยน ติเรจฺฉานสมฺ วา มาเสน เสเสน กิมฺหานนฺติ วสฺส-
ญสฺส ปมาเณ มาเสน ฯเปฯ อฏฺเตเยฺยมาสา
ทุณฺหาสมเยน ปาวิฏฺฐมหาสมเยน กิลานสมเยน
กมฺมสมเยน อทฺธานคมนสมเยน ภิกฺขุสงฺฆสมเยน
อยํ ตตฺถ สมเยนาติ ฯ

(๒๓๔) เยน ปนาตฺถ เยน ยาติเสน ฯเปฯ
กิกฺขูติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปโต
กิกฺขูติ ฯ ติเรจฺฉานสมฺ ญายิตุ์ ฯ

កិកូតាំងឡាយមានសេចក្តីរង្កៀស (ខ្ជាប់ត្រែងត្រូវទោស) ក៏មិនហ៊ានឆ្លូតទឹក សឹងតាំងខ្លួនប្រឡាក់ប្រឡូស (នោះឯង) ។ ចំណែកសេនាសនៈក្តី ក៏សៅហ្មងដែរ ។ កិកូតាំងឡាយក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ ក្នុងសម័យខ្យល់ទឹងភ្លៀង ទុកជាមិនទាន់ដល់កំណត់កន្ទុះខែ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកូឆ្លូតទឹកបាន ម្នាលកិកូតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកូណាមួយមិនទាន់ដល់កំណត់កន្ទុះខែ ហើយឆ្លូតទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺមួយខែកន្ទុះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគិម្ហរដូវ នឹងមួយខែខាងដើមនៃសេរ្ជនរដូវ រួមខែទាំងនេះត្រូវជាពីរខែកន្ទុះ ហៅថាសម័យក្តៅ សម័យស្អុះស្អាប់ សម័យមានជម្ងឺ(១) សម័យធ្វើការងារ(២) សម័យដើរផ្លូវឆ្ងាយ(៣) សម័យខ្យល់ទឹងភ្លៀង(៤) នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(๒๓๔) ត្រង់ពាក្យថា កិកូណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបារាជិក ។ ពាក្យថា មិនទាន់ដល់កំណត់កន្ទុះខែ គឺខ្វះកន្ទុះខែ ។

๑-๒-๓-๔ សម័យទាំង ๔ យ៉ាងនេះមិនចំពោះខែណា ថ្ងៃណាទេ តែលមានកំណត់ពីរខែកន្ទុះនោះតែសម័យពីរយ៉ាងខាងដើម ។

ញ្ញាយេយ្យាតិ ចុណ្ណេន ឯ មត្តិកាយ ឯ ញ្ញាយតិ បរោកេ ទុក្កដំ ។ ញ្ញាតបរិយោសានេ អាបត្តិ ចាចិត្តិ-យស្ស ។ អញ្ញត្រ សមយាតិ ឋបេត្វា សមយំ ។ ទុល្លភសមយោ នាម ទិយឌ្ឍោ មាសោ សេសោ តិម្ពា-នំ ។ បវារណាហសមយោ នាម វស្សានស្ស បឋមោ មាសោ ។ ឥទ្ធេតេ អឌ្ឍតេយ្យមាសា ទុល្លភសមយោ បវារណាហសមយោតិ ញ្ញាយតិ ។ តិលាឧសមយោ នាម យស្ស វិនា ញ្ញាតេន ន ជាសុ ហោតិ ។ តិលា-ឧសមយោតិ ញ្ញាយតិ ។ កម្មសមយោ នាម អន្ត-មសោ បរិវេណំបិ សម្មដ្ឋំ ហោតិ ។ កម្មសមយោតិ ញ្ញាយតិ ។ អន្ធានគមនសមយោ នាម អឌ្ឍយោជនំ គមិស្សាមីតិ ញ្ញាយតិ គច្ឆន្តេន ញ្ញាយតិ គតេន ញ្ញាយតិ ។ ភត្តុដ្ឋិសមយោ នាម តិក្ខ្ត្តុ សរតេន ភតេន ឯកកិណ្ណោ ហោតិ ទ្វេ ភ តីណិ ភ ឧទកសុទ្ធិ-តានិ តោយេ បតិតានិ ហោន្តិ ។ ភត្តុដ្ឋិសមយោតិ ញ្ញាយតិ ។

ចាបិត្តិយកណ្ឌ សុរាបានវគ្គ សិក្ខាបទទី ៣ សិក្ខាបទវិភង្គ

ពាក្យថា ឆ្លូតទឹក គឺកិក្ខុកំពុងឆ្លូតទឹកជុំសដោយផងលំអិតក្តី ដោយដីស្អិតក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដតែប៉ុណ្ណោះ ។ លុះឆ្លូតរួចស្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា វៀរលែងតែមានសម័យ គឺលើកលែងចំពោះសម័យដែលគួរ ។ មួយខែកន្ទុះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគិម្ហរដូវ ហៅថាសម័យក្តៅ ។ មួយខែខាងដើមនៃវស្សានរដូវ ហៅថា សម័យស្អុះ-ស្អាប់ ។ រួមខែទាំងនេះ ត្រូវជាពីរខែកន្ទុះ ហៅថា សម័យក្តៅ សម័យស្អុះស្អាប់ កិក្ខុដឹងដូច្នេះហើយ គប្បីឆ្លូតទឹកចុះ ។ កិក្ខុណាវៀរចាកការឆ្លូតទឹកមានសេចក្តីមិនសប្បាយ កិក្ខុនោះហៅថា មានសម័យមានដម្ងឹឬថា មានសម័យឈឺក្តាត់ ។ កិក្ខុដឹងខ្លួនថា មានសម័យឈឺផ្តាត់ហើយ គប្បីឆ្លូតទឹកចុះ ។ ការងារដោយហោចទៅ សូម្បីតែហ្មាសត្រាសសំអាតបរិវេណ ក៏ហៅថា សម័យធ្វើការងារ ។ កិក្ខុដឹងខ្លួនថា សម័យធ្វើការងារហើយ គប្បីឆ្លូតទឹកចុះ ។ ដែលហៅថា សម័យដើរផ្លូវឆ្ងាយ គឺកិក្ខុគិតថា អញនឹងដើរផ្លូវប្រមាណកន្ទុះយោជន៍ ហើយគប្បីឆ្លូតទឹកបាន កិក្ខុអកដំណើរគប្បីឆ្លូតទឹកបាន កិក្ខុដើរទៅហើយគប្បីឆ្លូតទឹកបាន ។ ដែលហៅថា សម័យខ្វល់នឹងភ្លៀង គឺពួកកិក្ខុត្រូវខ្វល់ប្រកបដោយធូលីហើយ មានដំណក់ទឹកពីដំណក់ភ្លៀង បីដំណក់ភ្លៀង ធ្លាក់ត្រូវកាយ ។ កិក្ខុដឹងថា មានសម័យខ្វល់នឹងភ្លៀង គប្បីឆ្លូតទឹកបាន ។

(๒๓๕) ទុតិយភាណវារេ ទុតិយសញ្ញី អញ្ញត្រ សមយា ភញ្ជយតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ ទុតិយ-ភាណវារេ វេមតិកោ អញ្ញត្រ សមយា ភញ្ជយតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ ទុតិយភាណវារេ អតិរេកសញ្ញី អញ្ញត្រ សមយា ភញ្ជយតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ អតិរេកភាណវារេ ទុតិយសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អតិរេកភាណវារេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អតិរេកភាណវារេ អតិរេកសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(๒๓๖) អនាបត្តិ សមយេ អភាណវារំ ភញ្ជយតិ អតិរេកភាណវារំ ភញ្ជយតិ(๑) ចារំ កប្បេន្តោ ភញ្ជយតិ សព្ពប្បទុដ្ឋមេសុ ជនបទេសុ អាបទាសុ ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

---

๑ ឥតោ បរំ កត្ថចិ ភោត្តពេ សតិ ការណាយេ ទ្វេ តីណិ ឧតរិត្វា ភញ្ជយតិ ចារំ តប្បេន្តោ វា អាគច្ឆន្តោ វា តាយតីតិ ឯវំ ជានោ អត្ថំ ។

(๒๓๕) មិនទាន់ដល់កន្ទុះខែ កិក្ខុក៏សំគាល់ថា មិនទាន់ដល់កន្ទុះខែ ហើយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវលែងតែមានសម័យ ។ មិនទាន់ដល់កន្ទុះខែ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវលែងតែមានសម័យ ។ មិនទាន់ដល់កន្ទុះខែ កិក្ខុសំគាល់ថា លើសហើយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវលែងតែមានសម័យ ។ កាលលើសជាងកន្ទុះខែ កិក្ខុសំគាល់ថាខ្វះវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលលើសជាងកន្ទុះខែ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលលើសជាងកន្ទុះខែ កិក្ខុសំគាល់ថា លើសមែន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(๒๓๖) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺកិក្ខុមានសម័យ๑ កន្ទុះខែកិក្ខុងូតទឹកម្តង๑ លើសជាងកន្ទុះខែកិក្ខុងូតទឹក๑ កិក្ខុឆ្លងទៅត្រើយម្ខាងហើយងូត ๑ កិក្ខុនៅកងជនបទចុងដែនបង្អស់๑ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ[๑]๑ កិក្ខុឆ្កួត๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๓ ចប់ ។

---

๑ គឺភិក្ខុមានសត្វឃ្មុំជាដើមដេញទិច ហើយមុជទៅក្នុងទឹក ដើម្បីឲ្យផុតពីសេចក្តីអន្តរាយ នោះ ហៅថា មានសេចក្តីអន្តរាយ ក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ

[២៣៧] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខូ ច បរិព្ភាជកា ច សាកេតា សាវត្ថឹ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នា ហោន្តិ ។ អន្តរាមគ្គេ ចោរា ឯក្ខមិត្វា តេ អច្ឆិន្ទឹសុ ។ សាវត្ថិយា រាជភយា ឯក្ខមិត្វា តេ ចោរេ សកណ្ហោ ភហោត្វា ភិក្ខូនំ សន្តិកេ ទូតំ បាហេសុំ អាភច្ឆន្តុ ភទ្ទន្តា សកំ សកំ ចីវរំ សញ្ជានិត្វា កណ្ហន្តូតិ ។ ភិក្ខូ ចីវរំ ន សញ្ជានន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ ភវំ ហិ នាម ភទ្ទន្តា អត្តនោ អត្តនោ ចីវរំ ន សញ្ជានិស្សន្តីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ខិយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បការណេ

សិក្ខាបទទី ៨

(២៣៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន
របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ កាលនោះឯង ពួកភិក្ខុខ្លះ
ពួកបរិព្វាជកខ្លះ ជារឿនរបូនាំគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយ ពីក្រុងសាកេតទៅក្រុង
សាវត្ថី ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ មានពួកចោរចេញមកប្លន់ពួកភិក្ខុនឹង
ពួកបរិព្វាជកទាំងនោះ ។ រាជអាមាត្យទាំងឡាយនាំគ្នាចេញពីក្រុងសាវត្ថី
មកចាប់ចោរទាំងនោះបានព្រមទាំងទ្រព្យរបស់ ហើយប្រើបម្រើទៅកាន់
សំណាក់ពួកភិក្ខុថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយចូរនិមន្តមកយកចីវររបស់ខ្លួន ។
តាមស្គាល់ចុះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏មិនស្គាល់ចីវរ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយមិនគួរនឹង
មិនស្គាល់ចីវររបស់ខ្លួន។ សោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះ
ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូល
សេចក្តីនុ៎ះបំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះរឿងនេះ ដំណើរនេះ

កិក្ខុសង្ឃំ សន្និបាតាបេត្វា កិក្ខូនំ តថាគតានុច្ឆវិកំ តថាគតា-
លោមកំ ធម្មិំ កថំ កត្វា កិក្ខូ អាមន្តេសិ តេនហិ
កិក្ខវេ កិក្ខូនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេស្សាមិ ទស អត្ថវសេ
បដិច្ច សង្ឃសុដ្ឋុតាយ សង្ឃផាសុតាយ ។បេ។
សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា វិនយានុគ្គហាយ ។ ឯវញ្ច បន កិក្ខវេ
ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ នវំ បន កិក្ខុនា ចីវរ-
លាភេន តិណ្ណំ ទុព្ភណ្ណការណានំ អញ្ញតរំ ទុព្ភណ្ណ-
ការណំ អាគន្តព្វំ ឩនំ វា កន្តិំ វា តោទ្ធវាមំ វា ។
អថ នា ទេ កិក្ខូ តិណ្ណំ ទុព្ភណ្ណការណានំ អញ្ញតរំ
ទុព្ភណ្ណការណំ នវំ ចីវរំ បរិភុញ្ជេយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

(២៣៨) នវំ នាម អកតកប្បំ វុច្ចតិ ។ ចីវរំ
នាម ឆឌ្ឌំ ចីវរានំ អញ្ញតរំ ចីវរំ ។ តិណ្ណំ ទុព្ភណ្ណការ-
ណានំ អញ្ញតរំ ទុព្ភណ្ណការណំ អាគន្តព្វន្តិ អន្តមសោ
កុសក្លេនបិ អាគន្តព្វំ ។ ឩនំ នាម ទ្វេ ឩនានិ

ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយត្រេីធម្មីកថាដ៏ល្មមសមគួរដល់រឿងនោះ។ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយទ្រង់តាស់ហៅពួកភិក្ខុដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង គឺដេីម្បីម្រែពៃដល់សង្ឃ ១ ដេីម្បីសប្បាយដល់សង្ឃ ១ ។បេ។ ដេីម្បីបិតនៅនៃព្រះសទ្ធម្ម ១ ដេីម្បីអនុគ្រោះព្រះវិន័យ ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡេីងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុបានចីវរថ្មីមកហើយ គប្បីកាន់យកនូវវត្ថុសម្រាប់ធ្វេីឲ្យខូចពណ៌ ៣ យ៉ាង គឺពណ៌ខៀវក្តី ពណ៌កក់ក្តី ពណ៌ភ្លៅជាំក្តី វត្ថុសម្រាប់ធ្វេីឲ្យខូចពណ៌ណាមួយ បេីភិក្ខុមិនកាន់យកនូវវត្ថុសម្រាប់ធ្វេីឲ្យខូចពណ៌ ៣ យ៉ាង វត្ថុសម្រាប់ធ្វេីឲ្យខូចពណ៌ណាមួយ ហើយប្រេីប្រាស់ចីវរថ្មី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៤៣៨) ដែលហៅថា ថ្មី គឺចីវរដែលមិនទាន់បានធ្វេីកប្ប ។ ដែលហៅថា ចីវរ គឺបណ្តាចីវរទាំង ៦ ចីវរណាមួយ ។ ត្រង់ពាក្យថា គប្បីកាន់យកនូវវត្ថុសម្រាប់ធ្វេីឲ្យខូចពណ៌ ៣ យ៉ាង វត្ថុសម្រាប់ធ្វេីឲ្យខូចពណ៌ណាមួយ សេចក្តីថា ភិក្ខុត្រូវធ្វេីកប្បពិន្ទុដោយកំណត់យ៉ាងតូចបំផុតត្រឹមប៉ុនចុងស្បូវ ។ ដែលហៅថា ពណ៌ខៀវ គឺវត្ថុមានពណ៌ខៀវពេីរយ៉ាង

កំសនីលំ បលាសនីលំ ។ កន្តមោ ជាម ជិន-
គោ វុច្ចតិ ។ កាឡសាមំ ជាម យន្តិញ្ចិ កាឡ-
កំ[1] ។ អជានា ខេ កិក្ខុ តិណ្ណំ ទុព្ភណ្ណាករណានំ
អញ្ញតរំ ទុព្ភណ្ណាករណន្តិ អន្តមសោ កុសក្តេនបិ
អជានិយិត្វា តិណ្ណំ ទុព្ភណ្ណាករណានំ អញ្ញតរំ ទុព្ភណ្ណ-
ករណំ នវំ ចីវរំ បរិភុញ្ជតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(๒๓๙) អជានិន្តេ អជានិន្តសញ្ញី បរិភុញ្ជតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អជានិន្តេ វេមតិកោ បរិភុញ្ជតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អជានិន្តេ ជានិន្តសញ្ញី បរិ-
ភុញ្ជតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ជានិន្តេ អជានិន្ត-
សញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ជានិន្តេ វេមតិកោ អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ ជានិន្តេ ជានិន្តសញ្ញី អនាបត្តិ ។

---

๑ ឱ. ម. កាឡសាមកំ ។

ចានដល់ពណ៌ខៀវដូចសម្រែត ๑ ពណ៌ខៀវដូចស្វឹកឈើ ๑ ។ ដែលហៅថា ពណ៌កក់ គឺសំដៅយកកក់ដែលនៅតង់ទឹក ។ ដែលហៅថា ពណ៌ខ្មៅជាំ គឺវត្ថុមានពណ៌ខ្មៅណាមួយ ។ ពាក្យថា បើកិក្ខុមិនកាន់យកនូវវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ ๓ យ៉ាង វត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ណាមួយ សេចក្តីថា កិក្ខុមិនធ្វើកប្បពិន្ទុ បណ្តាវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ ๓ យ៉ាង ដោយវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ណាមួយ ដោយកំណត់ប្រមាណយ៉ាងតូចបំផុតត្រឹមប៉ុនបុងស្បូវ ហើយប្រើប្រាស់ចីវរថ្មី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๓๙) ចីវរដែលកិក្ខុមិនធ្វើកប្បពិន្ទុ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់ធ្វើកប្បពិន្ទុ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ចីវរមិនទាន់ធ្វើកប្បពិន្ទុ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ចីវរមិនទាន់ធ្វើកប្បពិន្ទុ កិក្ខុសំគាល់ថាធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ ។ ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ចីវរបានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់បានធ្វើកប្បពិន្ទុ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចីវរបានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចីវរបានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាបានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(๒๘๐) អនាបត្តិ អាទិយិត្វា បរិភុញ្ជតិ កប្បេ ឋត្វា ហោតិ កប្បកតោកាសោ ជិណ្ណោ ហោតិ កប្បកតេន អកប្បកតំ សំសិព្វិតំ ហោតិ អក្ខជ្ជេ អនុភវតេ បរិភណ្ឌេ ខុទ្ទត្តកេសុ អាទិកម្មិកេសុ្បតិ ។

អជ្ឈមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

(๒๘๐) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៩យ៉ាង) គឺភិក្ខុបានធ្វើកប្បពិន្ទុ ហើយប្រើប្រាស់ ๑ កប្បពិន្ទុខូចខាត៧ ๑ កន្លែងដែលធ្វើកប្បពិន្ទុគាំគ្រា៧ ๑ ភិក្ខុដេរចីវរដែលមិនបានធ្វើកប្ប ពិន្ទុភ្ជាប់ជាមួយនឹងចីវរដែលបានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ ๑ ចីវរដែលប៉ះដោយ បំណះថ្មី ๑ ចីវរដែលជាក់អន្ទាត់ថ្មី ๑ ចីវរចាស់ប្រែក់ថែមថ្មី ๑ ភិក្ខុឆត ๑ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ฯ

សិក្ខាបទទី ๘ ចប់ ฯ

(២៤១) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ ភាតុនោ សន្ទិដ្ឋិកោ សម្ភត្តិកោ សាមំ ចីវរំ វិកប្បេត្វា អប្បច្ចុទ្ធារកំ បរិភុញ្ជតិ ។ អថខោ សោ តិក្ខុ តិក្ខុនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ អយំ អាវុសោ អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ មយ្ហំ សាមំ ចីវរំ វិកប្បេត្វា អប្បច្ចុទ្ធារកំ បរិភុញ្ជតីតិ ។ យេ តេ តិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ តិក្ខុស្ស សាមំ ចីវរំ វិកប្បេត្វា អប្បច្ចុទ្ធារកំ បរិភុញ្ជិស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ ឧបនន្ទ តិក្ខុស្ស សាមំ ចីវរំ វិកប្បេត្វា អប្បច្ចុទ្ធារកំ បរិភុញ្ជសីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ

សិក្ខាបទទី ៩

(៦៤១) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុបានវិកប្បចីវរបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯង រួចផ្ញើនឹងភិក្ខុជាសទ្ធិវិហារិករបស់ព្រះថេរៈជាបង្កើតរបស់ខ្លួន ហើយមិនបានឲ្យដកវិកប្បចេញ ក៏ចេះតែប្រើប្រាស់ទៅ ។ ទើបភិក្ខុនោះប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលអាវុសោ ឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុនេះ បានវិកប្បចីវរបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯងផ្ញើនឹងខ្ញុំ ហើយមិនឲ្យដកវិកប្ប (ជាមុន) ហើយចេះតែប្រើប្រាស់ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុមិនគួរទើបវិកប្បចីវរបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯង ទើបភិក្ខុផងគ្នា ហើយមិនបានឲ្យដកវិកប្បចេញសិន ចេះតែប្រើប្រាស់ទៅវិសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នែឧបនន្ទ ឮថា អ្នកឯងបានវិកប្បចីវរបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯងទើបភិក្ខុផងគ្នា ហើយមិនឲ្យដកវិកប្បចេញសិន ចេះតែប្រើប្រាស់ទៅ ពិតមែនឬ ។ ឧបនន្ទដ៏មានអាយុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា

ฌาม ตุ์ เหาะยบุริส กิกฺขุสฺส สามํ จีวรํ วิกเปฺปตฺวา อปฺปจฺจุทฺธารเกา ปริกุปฺปิสฺสติ เอตเ เหาะยบุริส อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย ปสนฺนานํ วา กิเยฺยา-ภาวาย ฯเปฯ ฝาฅฺ ปน กิกฺขเว ๔ตำ สิกฺขาปทำ อุทฺทิเสยฺยาถ เยา ปน กิกฺขุ กิกฺขุสฺส วา กิกฺขุนิยา วา สิกฺขมานาย วา สามเณราสฺส วา สามเณริยา วา สามำ จีวรำ วิกเปฺปตฺวา อปฺปจฺจุทฺธารเกา ปริกุเปฺปยฺย ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

(๒๔๒) เยา ปนาติ เยา ยาทิเสา ฯเปฯ กิกฺขูติ ฯเปฯ อยำ ๔มสฺมึ อเตฺถ อธิเปฺปเตา กิกฺขูติ ฯ กิกฺขุสฺสาติ อญฺญสฺส กิกฺขุสฺส ฯ กิกฺขุนิ ฌาม อุภเตาสเงฺฆ อุปสมฺปนฺนา ฯ สิกฺขมานา ฌาม เทฺว วสฺสานิ ฉสุ ฌมฺเมสุ สิกฺขิตสิกฺขา ฯ สามเณเร ฌาม ทสสิกฺขาปทิเกา ฯ สามเณรี ฌาม ทสสิกฺขาปทิกา ฯ สามนฺติ สยำ วิกเปฺปตฺวา ฯ จีวรนฺติ ฌนฺทำ จีวรกนฺทำ อญฺญตรำ จีวรำ วิกปฺปนุปคำ

នែមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងវិកប្បចីវរបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯងនឹងភិក្ខុផង្គា ហើយប្រើប្រាស់ចីវរ ដែលមិនបានឲ្យគេដកវិកប្បចេញសិនទេ ម្នាលមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយបានវិកប្បចីវរដោយខ្លួនឯងចំពោះភិក្ខុផង្គាក្តី ភិក្ខុនីក្តី សិក្ខមានាក្តី សាមណេរក្តី សាមណេរីក្តី ហើយប្រើប្រាស់ចីវរដែលមិនទាន់ឲ្យគេដកវិកប្បចេញសិន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๔๒) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបាចិត្តិយសិក្ខាបទ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុផង្គា គឺភិក្ខុឯទៀត ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុនី គឺភិក្ខុនីដែលបានឧបសម្បទាកម្មសង្ឃទាំងពីរពួក ។ ដែលហៅថា សិក្ខមានា គឺស្រីដែលបានសិក្សាសិក្ខាកម្មធម៌ទាំង ៦ ត្រប់ពីរឆ្នាំហើយ ។ ដែលហៅថា សាមណេរ គឺកុលបុត្រ (ដែលបានសម្រេចបព្វជ្ជាកម្មហើយ) ទ្រទ្រង់នូវសិក្ខាបទទាំង ១០ ។ ដែលហៅថា សាមណេរី គឺស្រី (ដែលបានសម្រេចបព្វជ្ជាកម្មហើយ) ទ្រទ្រង់នូវសិក្ខាបទទាំង ១០ ។ ពាក្យថា ដោយខ្លួនឯង គឺវិកប្បដោយខ្លួនឯង ។ ដែលហៅថា ចីវរ គឺបណ្តាចីវរទាំង ៦ ចីវរណាមួយ យ៉ាងតូចបំផុតល្មមសម្រេច

បច្ចិមំ ។ វិកប្បនំ ជាម ទ្វេ វិកប្បនា សម្មុខាវិកប្បនា
ច បរម្មុខាវិកប្បនា ច ។ សម្មុខាវិកប្បនា ជាម ឥមំ
ចីវរំ តុយ្ហំ វិកប្បេមិ ឥត្ថន្នាមស្ស វា តំ ។ បរម្មុខាវិ-
កប្បនា ជាម ឥមំ ចីវរំ វិកប្បនត្ថាយ តុយ្ហំ ទម្មិ តំ ។
តេន វត្តព្ពោ កោ តេ មិត្តោ វា សន្ទិដ្ឋោ វា តំ ។
ឥត្ថន្នាមោ ច ឥត្ថន្នាមោ ចា តំ ។ តេន វត្តព្ពោ អហំ
តេសំ ទម្មិ តេសំ សន្តកំ បរិភុញ្ជ វា វិស្សជ្ជេហិ វា
យថាបច្ចយំ វា ករោហីតំ ។ អប្បច្ចុទ្ធារកំ ជាម តស្ស
វា អនិដ្ឋំ តស្ស វា អវិស្សាសោត្ថោ បរិភុញ្ជតំ អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។

(២៤៣) អប្បច្ចុទ្ធារកេ អប្បច្ចុទ្ធារកសញ្ញី បរិភុញ្ជតំ
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អប្បច្ចុទ្ធារកេ វេមតិកោ
បរិភុញ្ជតំ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អប្បច្ចុទ្ធារកេ

กัปปิยวิกปฺปนา ฯ ที่ชื่อว่า วิกัป คือวิกัปมีอยู่ ๒ อย่าง คือ ๑ วิกัปเจาะจงมุข ๑ วิกัปกำกวมมุข ๑ ฯ ที่ชื่อว่า วิกัปเจาะจงมุข คือกิริยาที่กำหนดด้วยคำว่า ขอท่านจงทำวิกัปจีวรนี้เจาะจงแก่ท่านนี้ หรือแก่กิริยานี้นี้ ฯ ที่ชื่อว่า วิกัปกำกวมมุข คือกิริยาที่กำหนดด้วยคำว่า ขอท่านจงทำวิกัปแก่ท่านนี้ ด้วยประการฉะนี้ ฯ ภิกษุนั้นพึงถามเจ้าของจีวรว่า ท่านนี้เป็นอะไรของท่าน หรือท่านรู้จักท่านนี้ไหม ฯ ภิกษุเจ้าของจีวรพึงบอกว่า ท่านนี้ก็ดี นี้ก็ดี ฯ ภิกษุผู้รับวิกัปนั้นพึงกล่าวว่า ขอท่านจงทำวิกัปจีวรนี้แก่ท่านนั้น ท่านจงใช้สอยตามสบายเถิด แล้วจีวรของภิกษุนั้นพึงเสื่อมไป ฯ ที่ชื่อว่า ไม่ได้ให้ภิกษุอื่นทำวิกัป คือภิกษุเจ้าของจีวรใช้สอยจีวรที่ภิกษุผู้รับวิกัปนั้นไม่ได้คืนให้ก่อน ฯ ไม่ขวนขวายในการทำคืนแก่ภิกษุผู้รับวิกัปนั้น ฯ ที่ชื่อว่า ใช้สอย คือเมื่อภิกษุเจ้าของจีวรใช้สอยอยู่ ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

(๒๔๓) จีวรที่ไม่ได้ให้ภิกษุอื่นทำวิกัป ภิกษุสำคัญว่าไม่ได้ให้ภิกษุอื่นทำวิกัป แล้วใช้สอย ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ฯ จีวรที่ไม่ได้ให้ภิกษุอื่นทำวิกัป ภิกษุมีความสงสัย แล้วใช้สอย ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ฯ จีวรที่ไม่ได้ให้ภิกษุอื่นทำวิกัป ภิกษุสำคัญว่า

ปฐมฺปาราชิกสญฺญี ปริภุญฺชติ อาปตฺติ ถาจิตฺติยสฺส ฯ
อนาปตฺติ ภ วิสฺสชฺชิเต ภ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปฐมฺปา
ราชิเก อปฺปฐมฺปาราชิกสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปฐมฺปา-
ราชิเก เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปฐมฺปาราชิเก
ปฐมฺปาราชิกสญฺญี อนาปตฺติ ฯ

(๒๔๔) อนาปตฺติ โส ภ เตน ตสฺส ภ วิสฺสา-
สนฺเต ปริภุญฺชติ ทุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ចានឲ្យគេដកវិកប្ប ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុអធិដ្ឋានក្តី លះបង់ចោលក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចីវរដែលចានឲ្យគេដកវិកប្ប កិក្ខុសំគាល់ថាមិនចានឲ្យគេដកវិកប្បវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចីវរដែលចានឲ្យគេដកវិកប្បហើយ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចីវរដែលចានឲ្យគេដកវិកប្បហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាចានឲ្យគេដកវិកប្បហើយ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(๒๘๔) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๓ យ៉ាង) គឺកិក្ខុប្រើប្រាស់ចីវរដែលកិក្ខុអតទទួលវិកប្បនោះឲ្យក្តី កិក្ខុម្ចាស់របស់ស្និទ្ធស្នាលនឹងកិក្ខុជាអ្នកទទួលវិកប្បនោះក្តី ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๙ ចប់ ។

ទសមសិក្ខាបទំ

(២៦៩) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន សត្តរសវគ្គិយា កិក្ខូ អសន្និហិតបរិក្ខារ-ក ភោគ្គំ ។ ឆព្ពគ្គិយា កិក្ខូ សត្តរសវគ្គិយានំ កិក្ខូនំ បត្តំបិ ចីវរំបិ អបនិធេន្តិ ។ សត្តរសវគ្គិយា កិក្ខូ ឆព្ពគ្គិយេ កិក្ខូ ឯតទវោចុំ នេថាវុសោ អម្ហាកំ បត្តំបិ ចីវរំបីតិ ។ ឆព្ពគ្គិយា កិក្ខូ ហសន្តិ ។ តេ ភេឧន្តិ ។ កិក្ខូ ឯវមាហំសុ កិស្ស តុម្ហេ អាវុសោ ភេឧថាតិ ។ ឥមេ អាវុសោ ឆព្ពគ្គិយា កិក្ខូ អម្ហាកំ បត្តំបិ ចីវរំបិ អបនិធេន្តីតិ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ខុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា កិក្ខូ កិក្ខូនំ បត្តំបិ ចីវរំបិ អបនិធេស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ កិក្ខូ កិក្ខូនំ បត្តំបិ ចីវរំបិ អបនិធេ-ថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា កិក្ខូនំ បត្តំបិ ចីវរំបិ

សិក្ខាបទទី ១០

(៦៤៩) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងអាភមជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកសត្តសេវគ្គិយកិក្ខុមិនបានទុកគ្រឿងបរិក្ខារជាយស្រួល ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុលាក់ទុកជាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ របស់ពួកសត្តសេវគ្គិយកិក្ខុ ។ ពួកសត្តសេវគ្គិយកិក្ខុក៏និយាយពាក្យនេះនឹងពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកចាំឆ្ងាយចូរឲ្យជាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះដល់យើង ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុក៏នាំគ្នាសើច ។ ពួកសត្តសេវគ្គិយកិក្ខុចាំឆនោះក៏យំ ។ កិក្ខុចាំឆ្ងាយសួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ហេតុអ្វីបានជាអ្នកចាំឆ្ងាយយំ ។ ពួកសត្តសេវគ្គិយកិក្ខុប្រាប់ថា ម្នាលអាវុសោ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុចាំឆនេះលាក់ទុកនូវជាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ របស់យើង ។ កិក្ខុចាំឆ្ងាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុចាំឆនោះក៏ពោលទោស តិះដៀលបន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមគ្បីបើពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុលាក់ទុកនូវជាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ របស់កិក្ខុផងគ្នាសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គដ៏ចំរើនគ្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុចាំឆ្ងាយ ឮថា អ្នកចាំឆ្ងាយលាក់ទុកនូវជាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ របស់កិក្ខុផងគ្នាពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុក្រាបទូលថា សូមដ៏ចំរើនព្រះមេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគដ៏ចំរើនបន្ទោសថា នែមោឃបុរសចាំឆ្ងាយ

อปณิเธสฺวาช เนตํ โหติ อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย ปสนฺนานํ วา ภิยฺโยภาวาย ฯ เป ฯ ฯ ฯ

មិនសម្បីបើអ្នកឯងពាល់គ្នាមកលាក់ទុកនូវបាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ របស់កិកុផងគ្នា សោះ ម្នាលមោឃបុរសចាំងឡាយ អំពើដែលពួកអ្នកឯងពាល់គ្នាធ្វើនេះ មិនមែនទាំងជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនជាន់ជ្រះថ្លា ឬទាំងពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងតែតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំងឡាយ អ្នកចាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយ លាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុក នូវបាត្រក្តី ចីវរក្តី និសីទនៈក្តី បំពង់ម្ជុលក្តី វត្ថុពន្ធនៈឆ្អែកក្តី របស់កិក្ខុផងគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๘๖) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋម-បាចិត្តិយសិក្ខាបទ ។ ពាក្យថា កិក្ខុផងគ្នា គឺកិក្ខុឯទៀត ។ ដែលហៅថា បាត្រ គឺបាត្រមានពីរយ៉ាង បានដល់បាត្រដែក១ បាត្រដី១ ។ ដែលហៅថា ចីវរ គឺបណ្តាចីវរទាំង៦ ចីវរណាមួយយ៉ាងតូចបំផុតល្មមកប្បបាន ។ ដែលហៅថា និសីទនៈ សំដៅយកនិសីទនៈដែលមានជាយ ។ ដែលហៅថា បំពង់ម្ជុល គឺបំពង់ម្ជុលដែលមានម្ជុលក្តី ឥតម្ជុលក្តី ។ ដែលហៅថា វត្ថុពន្ធនៈឆ្អែក គឺវត្ថុពន្ធនៈឆ្អែកមានពីរយ៉ាង បានដល់វត្ថុពន្ធឈ្មោះបដិកៈ (ចំរៀកសម្ពត់) ១ វត្ថុពន្ធឈ្មោះសូកវន្តកៈ (គឺវត្ថុពន្ធមានសណ្ឋានដូចពោះរៀនជ្រូក) ១ ។ ពាក្យថា លាក់ទុកឯង គឺកិក្ខុលាក់ទុក

សយំ អបនិធេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អបនិជា-
បេយ្យាតិ អញ្ញំ អាណាបេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
សកឹ អាណាត្តោ ពហុកំបិ អបនិធេតិ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ អន្តមសោ ហាសុប្បាបេក្ខោបីតិ តាទិប្ប-
ភិប្បាយោ ។

(២៨៧) ឧបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្នសញ្ញី បត្តំ ក
ចីវរំ ក និសីទនំ ក សូចិឃរំ ក តាយពន្ធនំ ក អបនិ-
ធេតិ ក អបនិជាបេតិ ក អន្តមសោ ហាសុប្បាបេក្ខោបិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្នេ វេមតិកោ បត្តំ
ក ចីវរំ ក និសីទនំ ក សូចិឃរំ ក តាយពន្ធនំ ក អប-
និធេតិ ក អបនិជាបេតិ ក អន្តមសោ ហាសុប្បាបេក្ខោបិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្នេ អនុបសម្បន្នសញ្ញី
បត្តំ ក ចីវរំ ក និសីទនំ ក សូចិឃរំ ក តាយពន្ធនំ
ក អបនិធេតិ ក អបនិជាបេតិ ក អន្តមសោ ហាសុប្ប-
បេក្ខោបិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញំ បរិក្ខារំ
អបនិធេតិ ក អបនិជាបេតិ ក អន្តមសោ ហាសុប្ប-
បេក្ខោបិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុបសម្បន្នស្ស បត្តំ ក

ដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រើគេឲ្យលាក់ គឺកិក្ខុបង្គាប់អ្នកដទៃ(ឲ្យលាក់ទុក)ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុបង្គាប់គេតែម្តង អ្នកទទួលបង្គាប់លាក់ទុកច្រើនដង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ១ ។ ពាក្យថា ដោយហោចទៅ សម្បីតែគ្រាន់តែមានបំណង នឹងសើចលេង គឺកិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះថានឹងលេង ។

(๒๔๗) ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្បន្ន ហើយលាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុក នូវបាត្រក្តី ចីវរក្តី និសីទនៈក្តី បំពង់ម្ជុលក្តី វត្ថុពន្ធនៈក្តី ដោយហោចទៅ សម្បីតែគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយលាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុក នូវបាត្រក្តី ចីវរក្តី និសីទនៈក្តី បំពង់ម្ជុលក្តី វត្ថុពន្ធនៈក្តី ដោយហោចទៅ សម្បីតែគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថាអនុបសម្បន្នទៅវិញ ហើយលាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុក នូវបាត្រក្តី ចីវរក្តី និសីទនៈក្តី បំពង់ម្ជុលក្តី វត្ថុពន្ធនៈក្តី ដោយហោចទៅ សម្បីតែគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុលាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុក នូវបរិក្ខារដទៃ ដោយហោចទៅ សម្បីតែគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុលាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុក

ปีติ๎ ก อญฺญ ก ปริตฺตาร อปฺปมาณ ก อปฺปมาณาภ
ก อาภสฺสร ปาปุณาติ อุกฺกฏฺฐ ฯ
อปฺปสยฺหนฺโต อุปสยฺหนฺตญฺปี อาปาเทติ อุกฺกฏฺฐ ฯ
อปฺปสยฺหนฺโต เวหปฺผลาปี อาปาเทติ อุกฺกฏฺฐ ฯ อปฺป-
สยฺหนฺโต อปฺปสยฺหนฺตญฺปี อาปาเทติ อุกฺกฏฺฐ ฯ

(๒๔๘) อภาวตฺถ ฆ ปาสาทิกปฺปาโย อุทฺธกฺขิตฺต
ปฏิสาเมติ ฉมฺยา ภาค ภาคฺวา ฆสฺสามีติ ปฏิสาเมติ
อุปฺปตฺติกสฺส อาธิภาคิยสฺสาติ ฯ

ทสมสิกฺขาปท นิฏฺฐิต ฯ

สุภาชนวิภงฺค ฉฏฺโ ฯ

ตสฺสุทฺทาน

สุภ อฏฺฐลิ ปาสาท ช[1]
อภาฆาตญฺ ภิกฺขุนา
เฉตฺวา ฌาน อุปฺปาเทสิ
สาม อปฺปมาเณน จาติ ฯ

---

๑ ฉ. ม. ภาเยฏฺ ฯ

ទូវច្បាត្រូវតែ ចីវរក្តី បរិក្ខារដទៃក្តី របស់អនុបសម្បន្ន ដោយហោចទៅសូម្បី តែនាំតែមានបំណងនឹងសើចលេង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បន្នទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๔๘) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๔ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនប្រាថ្នានឹងសើចលេង ហើយទុកជាក់ទូវច្បាត្រូជាដើមដែលគេទុកជាក់មិនល្អ ๑ កិក្ខុទុកជាក់ដោយគិតថា អញនឹងធ្វើធម្មីកថាហើយសឹមឲ្យវិញ ๑ កិក្ខុឆ្កួត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๑๐ ចប់ ។

សុរាពានវគ្គ ទី ๖ ចប់ ។

ឧទ្ទាននៃសុរាបានវគ្គនោះ (មាន ๑๐ សិក្ខាបទ) គឺ

សុរាសិក្ខាបទ ๑	អង្គុលិសិក្ខាបទ ๑
ហាសសិក្ខាបទ ๑	អនាទរិយសិក្ខាបទ ๑
កឹសនសិក្ខាបទ ๑	ជោតិសិក្ខាបទ ๑
ឋានសិក្ខាបទ ๑	ទុព្ភណ្ណសិក្ខាបទ ๑
សាមសិក្ខាបទ ๑	អបនិធសិក្ខាបទ ๑ ។

សប្បាណកវគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទំ

(២៦៩) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទាយិ ឥស្សរោ ហោតិ ។ ការា ការ ចស្ស អមនាបា ហោន្តិ ។ សោ ការ-កេ វិឝ្ឝិត្វា សីសំ ធិន្ទិត្វា សូលេ បដិចាដេយ្យ ឋបេសិ ។ តិក្ខ្ត្តុ ឋវមាហំសុ តេនហិ អាវុសោ ការា ជីវិតា ឝវេហេបិតាតិ ។ មយា អាវុសោ អមនាបា មេ ការាតិ ។ យេ តេ តិក្ខ្ត្តុ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ ភិក្ខំ ហិ ឝាម អាយស្មា ឧទាយិ សញ្ចិច្ច ចាណំ ជីវិតា ឝវេហេសុតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុំ ឧទាយិ សញ្ចិច្ច ចាណំ ជីវិតា ឝវេហេសីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា ភិក្ខំ ហិ ឝាម តុំ មោឃបុរិស សញ្ចិច្ច ចាណំ ជីវិតា ឝវេហេសុសិ នេតំ មោឃបុរិស

សប្បាណកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

(២៤៩) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ខ្មាយិ ដ៏មានអាយុ (ធ្លាប់) ជានាយខ្មាន់ធ្នូ ។ លោកនោះមិនពេញចិត្ត នឹងសត្វក្អែកទាំងឡាយ ។ ខ្មាយិនោះក៏ចាប់សត្វក្អែកទាំងឡាយ កាត់ក្បាលហើយដោតលើឈើអណ្តាត ដោយលំដាប់គ្នា ។ កិកុទាំង ឡាយ សួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ លោកណាសម្លាប់សត្វក្អែក ទាំងនេះ ។ ខ្មាយិឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំសម្លាប់ (ព្រោះ) សត្វក្អែកខ្ញុំ មិនចូលចិត្តសោះ ។ ពួកកិកុណាដែលមានសេចក្តីជ្រាថ្នាតិច ។បេ។ កិកុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ខ្មាយិដ៏មានអាយុ មិនគួរទទឹងក្លែងផ្តាច់បង់សត្វចាកជីវិតសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ សួរថា ម្នាលខ្មាយិ ឮថា អ្នកឯងក្លែងផ្តាច់បង់សត្វចាកជីវិត ពិតមែនឬ ។ ខ្មាយិក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន ព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរទទឹងក្លែងផ្តាច់បង់ សត្វចាកជីវិតទេ ម្នាលមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា

อปฺปสนฺนานំ วา បសាទាយ បសន្នានំ วา តំយេវ ភោ-
ជนីយំ ។បេ។ ឯវញ្ហេ បន តំភុត្វា ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន តំភុក្ខុ សញ្ចិច្ច ចាណំ
ជីវិតា វោរោបេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(๒๙๐) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។
តំភុត្តិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ
តំភុត្តិ ។ សញ្ចិច្চាតិ ជានន្តោ សញ្ជានន្តោ ចេច្ច
អភិវិតរិត្វា វីតិក្កមោ ។ ចាណោ នាម តិរច្ឆាន-
គតបញ្ញាណោ វុច្চតិ ។ ជីវិតា វោរោបេយ្យាតិ ជីវិតិន្ទ្រិយំ
ឧបច្ឆិន្দតិ ឧបរោធេតិ សន្តតឹ វិតោរោបេតិ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។

(๒๙๑) ចាណោ ចាណសញ្ញី ជីវិតា វោរោបេតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ចាណោ វេមតិកោ ជីវិតា
វោរោបេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ចាណោ អប្បា-
ណសញ្ញី ជីវិតា វោរោបេតិ អនាបត្តិ ។ អប្បាណោ

ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យវិនិបាតតែជ្រះថ្លាឡើងវិញ ។បេ។ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយកែងផ្តាច់បង់សត្វចាកជីវិត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๙๐) ត្រង់ពាក្យថា កិកុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបាពជិកសិក្ខាបទ ។ ពាក្យថា កែង គឺដឹងស្គាល់ជាក់ ហើយកែងប្រព្រឹត្តល្មើស ប្រព្រឹត្តកន្លង ។ ដែលហៅថា សត្វ គឺសំដៅយកសត្វតិរច្ឆាន ។ ពាក្យថា ផ្តាច់បង់នូវសត្វចាកជីវិត គឺផ្តាច់បង់ បំបាត់បង់នូវជីវិតិន្ទ្រិយ គឺធ្វើតំណជីវិតរបស់សត្វឲ្យកន្ត្រើក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๙๑) សត្វ (តិរច្ឆាន) កិកុសំគាល់ថាសត្វ (តិរច្ឆាន) ហើយជាក់ចុះចាកជីវិត (សម្លាប់) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សត្វ (តិរច្ឆាន) កិកុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយជាក់ចុះចាកជីវិត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សត្វ (តិរច្ឆាន) កិកុសំគាល់ថាមិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) ហើយជាក់ចុះចាកជីវិត មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ មិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) កិកុសំគាល់ថា

ชานาสញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អប្បាណោ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អប្បាណោ អប្បាណសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(๒๙๒) អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស ឧមារណាធិប្បាយស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ปឋมสิกฺขาปទំ นิដฺឋิตំ ។

សត្វ (តិរច្ឆាន) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) កិរិយាមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) កិរិ
សំគាល់ថាមិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) មិនត្រូវអាបត្តិទេរីយ ។

(๒๙๒) ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๖ យ៉ាង)
គឺកិរិយាមិនក្រែង ๑ មិនមានស្មារតី ๑ មិនដឹង ๑ មិនប៉ងនឹងសម្លាប់ ๑
កិរិយាធ្លាត ๑ កិរិយាដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๑ ចប់ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ

(២៥៣) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ជានំ សប្បាណកំ ឧទកំ បរិភុញ្ជន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ជានំ សប្បាណកំ ឧទកំ បរិភុញ្ជិស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ភន្តេ ភិក្ខវេ ជានំ សប្បាណកំ ឧទកំ បរិភុញ្ជថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម ភន្តេ មោឃបុរិសា ជានំ សប្បាណកំ ឧទកំ បរិភុញ្ជិស្សន្តិ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ ជានំ សប្បាណកំ ឧទកំ បរិភុញ្ជេយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

សិក្ខាបទទី ២

(៤៩៣) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុដឹងថាទឹកមានសត្វហើយយកទៅប្រើប្រាស់ ។ កិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ កិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុដឹងថាទឹកមានសត្វហើយមិនគួរនឹងយកទៅប្រើប្រាស់សោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយដឹងថាទឹកមានសត្វហើយយកទៅប្រើប្រាស់ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានដោគុណទ្ធ បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកដឹងថាទឹកមានសត្វហើយមិនគួរនឹងយកទៅប្រើប្រាស់ទេ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយដឹងហើយបរិភោគទឹកដែលមានសត្វមានជីវិត (កិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๙๔) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ តិក្ខត្តុំ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ តិក្ខត្តុំ ។ ជានាតិ ជាម សាមំ វា ជានាតិ អញ្ញេ វា តស្ស អារោចេន្តិ ។ សប្បាណកន្តិ ជានន្តោ បរិភោគេន មរិស្សន្តីតិ ជានន្តោ បរិភុញ្ជតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(๒๙๕) សប្បាណកេ សប្បាណកសញ្ញី បរិភុញ្ជតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ សប្បាណកេ វេមតិកោ បរិភុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ សប្បាណកេ អប្បាណកសញ្ញី បរិភុញ្ជតិ អនាបត្តិ ។ អប្បាណកេ សប្បាណកសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អប្បាណកេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អប្បាណកេ អប្បាណកសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(๒๙๖) អនាបត្តិ សប្បាណកន្តិ អជានន្តោ អប្បាណកន្តិ ជានន្តោ បរិភោគេន ន មរិស្សន្តីតិ ជានន្តោ បរិភុញ្ជតិ ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ចាចិត្តិយកណ្ឌ សប្បាណកវគ្គ សិក្ខាបទទី ๒ ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

(๒๙๔) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ๑ នៃបាចិតកណ្ឌ រួចហើយ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺកិក្ខុដឹងខ្លួនឯង ឬពួកអ្នកដទៃប្រាប់ដល់កិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុដឹងថាទឹកមានសត្វមានជីវិត (ឬ) ដឹងថាពួកសត្វទឹងស្លាប់ដោយការប្រើប្រាស់ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๙๕) ទឹកមានសត្វមានជីវិត កិក្ខុសំគាល់ថាទឹកមានសត្វមានជីវិត ហើយប្រើប្រាស់ទឹកនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុសង្ស័យក្នុងទឹកដែលមានសត្វមានជីវិត ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ទឹកមានសត្វមានជីវិត កិក្ខុសំគាល់ថាទឹកគ្មានសត្វ ហើយប្រើប្រាស់ មិនត្រូវអាបត្តិ ។ ទឹកគ្មានសត្វ កិក្ខុសំគាល់ថាមានសត្វ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ទឹកគ្មានសត្វ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ទឹកគ្មានសត្វ កិក្ខុសំគាល់ថាគ្មានសត្វ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(๒๙๖) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๓ យ៉ាង) គឺ កិក្ខុមិនដឹងថាទឹកមានសត្វ (ក្តី) ដឹងថាទឹកគ្មានសត្វវិស (ក្តី) ដឹងថាពួកសត្វទឹងមិនស្លាប់ដោយការប្រើប្រាស់ (ក្តី) ហើយប្រើប្រាស់ ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๒ ចប់ ។

តតិយសិក្ខាបទំ

(២៥៧) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ ជានំ យថាធម្មំ
និហតាធិករណំ បុនកម្មាយ ឧក្កោដេន្តិ អកតំ កម្មំ
ទុក្កដំ កម្មំ បុន កាតព្ពំ កម្មំ អនិហតំ ទុដ្ឋិហតំ បុន
និហនិតព្ពន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈា-
យន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ
ជានំ យថាធម្មំ និហតាធិករណំ បុនកម្មាយ ឧក្កោ-
ដេស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខវេ ជានំ យថា-
ធម្មំ និហតាធិករណំ បុនកម្មាយ ឧក្កោដេថាតិ ។
សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម
តុម្ហេ មោឃបុរិសា ជានំ យថាធម្មំ និហតាធិករណំ
បុនកម្មាយ ឧក្កោដេស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា

សិក្ខាបទទី ៣

(២៩៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុដឹងថាអធិករណៈ(១) ដែលសង្ឃរម្ងាប់សមគួរតាមធម៌ហើយសើរើ ដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀតថា កម្ម(នោះ) គឺសង្ឃមិនបានធ្វើកម្ម(នោះ) គឺសង្ឃធ្វើមិនត្រឹមត្រូវ ពួកយើងត្រូវធ្វើជាថ្មីទៀត កម្មឈ្មោះថា សង្ឃរម្ងាប់ហើយមិនស្រេច រម្ងាប់ហើយមិនល្អ ពួកយើងត្រូវរម្ងាប់ជាថ្មីទៀត ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីជ្រុះថ្នាក់ច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុដឹងថាអធិករណៈ ដែលសង្ឃរម្ងាប់សមគួរតាមធម៌ហើយ មិនគួរទំងសើរើ ដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀតសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកអ្នកឯងដឹងថាអធិករណៈ ដែលសង្ឃរម្ងាប់សមគួរតាមធម៌ហើយ សើរើដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀត ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកដឹងថាអធិករណៈ ដែលសង្ឃរម្ងាប់សមគួរតាមធម៌ហើយ មិនគួរនឹងសើរើ ដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀតទេ

---

១ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ នេះសាកល្មសៀវភៅទី ២ រួចហើយ ។

អប្បសញ្ញានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ហិ បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ ជានំ យថាធម្មំ និហតាធិករណំ បុនកម្មាយ ឧក្កោដេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(๒๙๘) យោ បជានាតិ យោ យាថិសោ ។បេ។ ភិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ ភិក្ខូតិ ។ ជានាតិ ជានាម សានំ វា ជានាតិ អញ្ញេ វា តស្ស អារោចេន្តិ សោ វា អារោចេតិ ។ យថាធម្មំ ជានាម ធម្មេន វិនយេន សត្ថុ សាសនេន វា តំ ឯតំ យថាធម្មំ ជានាម ។

(๒๙๙) អធិករណំ ជានាម បត្តារិ អធិករណាធិប្បាយាធិករណំ អនុវាទាធិករណំ អាបត្តាធិករណំ កិច្চាធិករណំ ។ បុនកម្មាយ ឧក្កោដេយ្យាតិ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន ការេតព្ពំ កម្មំ អនិហតំ ទុដ្ឋុហតំ បុន និហនិតព្ពន្តិ ឧក្កោដេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

នៃមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យដុះថ្ងាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ដុះថ្ងា ឬនាំពួកជនដែលដុះថ្ងាហើយឲ្យរឹងឹតតែដុះថ្ងាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយកាលដឹងថាអធិករណៈដែលសង្ឃរម្ងាប់សមគួរតាមធម៌ហើយ សើរើដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀត ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๙๘) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាឋជិកកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងថ្លែងពួកអ្នកដទៃប្រាប់ដល់ភិក្ខុនោះក្តី ភិក្ខុដែលមានរឿងនោះប្រាប់ក្តី ។ ដែលហៅថា សមគួរតាមធម៌ គឺអធិករណៈដែលសង្ឃធ្វើ (គឺរម្ងាប់) ហើយតាមធម៌តាមវិន័យតាមពាក្យប្រៀនប្រដៅព្រះសាស្តា នេះហៅថា សមគួរតាមធម៌ ។

(๒๙๙) ដែលហៅថា អធិករណៈ គឺ អធិករណៈមាន ៤ យ៉ាង គឺវិវាទាធិករណៈ ១ អនុវាទាធិករណៈ ១ អាបត្តាធិករណៈ ១ កិច្ចាធិករណៈ ១ ។ ពាក្យថា សើរើដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀត គឺភិក្ខុសើរើថា សង្ឃធ្វើកម្មមិនស្រប សង្ឃធ្វើកម្មមិនល្អ យើងត្រូវធ្វើជាថ្មីទៀត សង្ឃរម្ងាប់កម្មមិនស្រប សង្ឃរម្ងាប់កម្មមិនល្អ យើងត្រូវរម្ងាប់ជាថ្មីទៀត ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๖๐) ฉนฺนกมฺมา ฉนฺนกมฺมสมฺภูโต อุปฺปชฺชเตติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ฉนฺนกมฺมา เวมติโก อุปฺปชฺชเตติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉนฺนกมฺมา อจฺฉนฺนกมฺมสมฺภูโต อุปฺปชฺชเตติ อนาปตฺติ ฯ อจฺฉนฺนกมฺมา ฉนฺนกมฺมสมฺภูโต อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อจฺฉนฺนกมฺมา เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อจฺฉนฺนกมฺมา อจฺฉนฺนกมฺมสมฺภูโต อนาปตฺติ ฯ

(๒๖๑) อนาปตฺติ อจฺเฉทสฺส ปกฺเข ปกฺเข ฉกมฺมารหสฺส ปกมฺปิ กมฺมํ กตฺวา ฉนฺนาเตติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ตติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

(๒๖๐) កម្មប្រែកបដោយធម៌ គឺកុំសំគាល់ថាកម្មប្រែកបដោយធម៌ ហើយសើរើឡើង ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ចយ ។ កម្មប្រែកបដោយធម៌ គឺកុំមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយសើរើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មប្រែកបដោយធម៌ គឺកុំសំគាល់ថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ហើយសើរើ មិនត្រូវអាបត្តិ ។ កម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ គឺកុំសំគាល់ថាកម្មប្រែកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ គឺកុំមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ គឺកុំសំគាល់ថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(๒๖๑) អាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កុងសិក្ខាបទនេះមាន ๓ យ៉ាង) គឺគឺកុំដំណឹងថា កម្មដែលសង្ឃធ្វើហើយដោយកិច្ចដែលមិនមែនជាធម៌ក្តី[๑] ដោយពួកក្តី[๒] សង្ឃធ្វើកម្មដល់គឺកុំដែលមិនគួរដល់កម្មក្តី ហើយសើរើ ๑ គឺកុំឆត ๑ គឺកុំដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๓ ចប់ ។

---

๑ បានដល់កម្មដែលធ្វើមិនត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។ ๒ បានដល់កម្មដែលធ្វើបែកខ្ញែកដាច់ពួក មិនព្រមព្រៀងគ្នា ។

បត្តសិក្ខាបទំ

(២៦២) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ សញ្ចេតនិកំ សុក្កវិសដ្ឋិំ អាបត្តិំ អាបជ្ជិត្វា ភាតុនោ សន្ទិដ្ឋិហារិកស្ស កិត្តិនោ អាកង្ខមានស្ស អហំ អាវុសោ សញ្ចេតនិកំ សុក្កវិសដ្ឋិំ អាបត្តិំ អាបន្នោ មា កស្សចិ អារោចេសីតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិត្តិ សញ្ចេតនិកំ សុក្កវិសដ្ឋិំ អាបត្តិំ អាបជ្ជិត្វា សង្ឃំ តស្ស អាបត្តិយា បរិកាសំ យាចិ ។ តស្ស សង្ឃោ តស្ស អាបត្តិយា បរិកាសំ អទាសិ ។ សោ បរិវសន្តោ តំ កិត្តិំ បស្សិត្វា ឯតទវោច អហំ អាវុសោ សញ្ចេតនិកំ សុក្កវិសដ្ឋិំ អាបត្តិំ អាបជ្ជិត្វា សង្ឃំ តស្ស អាបត្តិយា បរិកាសំ យាចិំ តស្ស មេ សង្ឃោ តស្ស អាបត្តិយា បរិកាសំ អទាសិ សោហំ បរិវសាមិ វេទយាមហំ អាវុសោ វេទយតីតិ មំ អាយស្មា ជានេយ្យាតិ ។ កិំ នុ ខោ អាវុសោ យោ អញ្ញោបិ ឥមំ អាបត្តិំ

សិក្ខាបទទី ៤

[៦៦៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ ត្រូវអាបត្តិឈ្មោះសញ្ចេតនិកសុក្កវិ-
សដ្ឋិ(១) ហើយច្រាបដល់កិក្ខុជាសទ្ធិវិហារិក របស់ព្រះថេរៈជាបងប្អូនថា
នែអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិសញ្ចេតនិកសុក្កវិសដ្ឋិហើយ លោកកុំច្រាប
ដល់អ្នកណាឡើយ ។ សម័យនោះឯង កិក្ខុ ១ រូបត្រូវអាបត្តិសញ្ចេត-
និកសុក្កវិសដ្ឋិ ហើយសូមនៅបរិវាស ដើម្បីអាបត្តិនោះនឹងសង្ឃ ។
សង្ឃបានឲ្យបរិវាស ដើម្បីអាបត្តិនោះដល់កិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុនោះ
កំពុងនៅបរិវាស ក៏បានឃើញកិក្ខុដែលព្រះឧបនន្ទ ច្រាបអាបត្តិនោះ
ហើយបានពោលពាក្យនេះថា នែអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិសញ្ចេតនិក-
សុក្កវិសដ្ឋិ ហើយសុំបរិវាស ដើម្បីអាបត្តិនោះនឹងសង្ឃ សង្ឃ
បានឲ្យបរិវាស ដើម្បីអាបត្តិនោះដល់ខ្ញុំនោះឯង ខ្ញុំនោះកំពុងនៅ
បរិវាស នែអាវុសោ ខ្ញុំសូមច្រាបឲ្យដឹង លោកដ៏មានអាយុចូរចាំ
ទុកនូវខ្ញុំថា កិក្ខុនេះបានច្រាបឲ្យដឹង ។ កិក្ខុនោះសួរវិញថា
នែអាវុសោ ទុកជាកិក្ខុដទៃណាតែត្រូវអាបត្តិនេះ កិក្ខុនោះតែង

---

១ បានប្រែក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃសង្ឃាទិសេសរួចហើយ ។

អាបជ្ជតិ សោបិ ឯវំ កាតព្ពតិ ។ ឯវមាវុសោតិ ។
អយំ អាវុសោ អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ
សញ្ចេតនិកំ សុក្កវិសដ្ឋិំ អាបត្តិំ អាបជ្ជិត្វា[๑] សោ មេ
អាវោចេសិ អហំ អាវុសោ សញ្ចេតនិកំ សុក្កវិសដ្ឋិំ
អាបត្តិំ អាបន្នោ មា តាសញ្ចិ អាវោចេសីតិ ។ តាំ បន
ត្វំ អាវុសោ តំ អាបត្តិំ បដិជ្ជានេសីតិ ។ ឯវមាវុសោតិ ។
អថខោ សោ តិក្ខ្ត្តុំ តិក្ខ្ត្តុំ ឯតមត្ថំ អាវោចេសិ ។
យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ
វិបាចេន្តិ តាទិ ហិ នាម ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស ជានំ ទុដ្ឋុល្លំ
អាបត្តិំ បដិជ្ជានេស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ ភិក្ខុ
ភិក្ខុស្ស ជានំ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ បដិជ្ជានេសីតិ ។ សច្ចំ
ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា តាទិ ហិ នាម ត្វំ
មោឃបុរិស ភិក្ខុស្ស ជានំ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ បដិជ្ជានេ-
ស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ
បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ

๑ អាបជ្ជិតិបិ ជាតោ ។

ឆ្នើយ"ឆន៌ហ្នឹងឬ ។ កិក្ខុដែលនៅបរិវេសតបថា យ"ឆន៌ហ្នឹងហើយ អាវុសោ ។ កិក្ខុនោះនិយាយថា នែអាវុសោ លោកឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុនេះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិកសុក្កវិសដ្ឋិហើយ លោកឧបនន្ទនោះបានប្រាប់ខ្ញុំថា នែអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិកសុក្កវិសដ្ឋិហើយ លោកកុំប្រាប់ដល់អ្នកណាឡើយ ។ កិក្ខុដែលនៅបរិវេសនោះនិយាយថា នែអាវុសោ អ្នកបិទបាំងអាបត្តិនោះឬអ្វី ។ កិក្ខុនោះប្រាប់ថា យ"ឆន៌ហ្នឹងហើយ អាវុសោ ។ លំដាប់នោះឯង កិក្ខុនោះប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ កិក្ខុទាំងនោះពោលទោស តិះដៀលបន្ទុះបង្អាប់ថា កិក្ខុកាលដឹងហើយមិនគួរនឹងបិទបាំងអាបត្តិអាក្រក់របស់កិក្ខុផង្គាសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុ ឮថាអ្នកឯងកាលដឹងហើយបិទបាំងអាបត្តិអាក្រក់របស់កិក្ខុផង្គា ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស អ្នកឯងកាលបើដឹងហើយមិនគួរនឹងបិទបាំងអាបត្តិអាក្រក់របស់កិក្ខុផង្គាទេ នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ

ฯมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิเสยฺยาติ ยถา ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส สนฺตกํ อุทฺทิสฺส อาปตฺติ ปฏิญฺญาเยย์ย ตาวตฺติยนฺติ ฯ

(๒๖๓) โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯเปฯ ภิกฺขูติ ฯเปฯ อยมิมสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขูติ ฯ ภิกฺขุสนฺตกนฺติ อญฺญสฺส ภิกฺขุสฺส ฯ สนฺตกนฺติ ยมฺหิ สามํ วา สนฺตกนฺติ อญฺเญ วา ตสฺส อาภเวยฺยุ สเจ วา อาภเวติ ฯ อุทฺทิสฺสาติ ยมฺหิ อาปตฺติ ตฺวาวาทิ จ ตาวกาลิกาทิ จ สงฺฆาทิเสสาทิ ฯ ปฏิญฺญาเยย์ยาติ ยมฺหิ วา ตาทิเส ปาเวสฺสนฺติ สาเวสฺสนฺติ ทาเปสฺสนฺติ ภาเปสฺสนฺติ มญฺเจ กาเรสฺสนฺติ[๑]นาภเวยฺย ปุริมนเยเนว อาปตฺติ ตาวตฺติยสฺสาติ ฯ

(๒๖๔) อุทฺทิสฺสาย อาปตฺติยา อุทฺทิสฺสาปตฺติสญฺญี ปฏิญฺญาเยติ อาปตฺติ ตาวตฺติยสฺสาติ ฯ อุทฺทิสฺสาย อาปตฺติยา เวมติกา ปฏิญฺญาเยติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ อุทฺทิสฺสาย อาปตฺติยา อนุทฺทิสฺสาปตฺติสญฺญี ปฏิญฺญาเยติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ อนุทฺทิสฺสํ อาปตฺติ ปฏิญฺญาเยติ

---

๑ ฉตฺตคฺคเร อาวสิสฺสนฺติ ภาเวสฺสนฺติ ภาเปสฺสนฺติ ฉาเทสฺสนฺติ ฉาเปสฺสนฺติ ฯ

អ្នកចាំងឆ្ការយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយ កាលដឹងហើយបិទបាំងទុកនូវអាបត្តិអាក្រក់ របស់កិក្ខុផងគ្នា (កិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๖๓) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី១នៃបាវាដិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា កិក្ខុផងគ្នា បានដល់កិក្ខុដទៃ ។ ដែលហៅថា ដឹងនោះ គឺកិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃប្រាប់កិក្ខុនោះក្តី កិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិនោះប្រាប់ក្តី ។ ដែលហៅថា អាបត្តិអាក្រក់ បានដល់អាបត្តិបាវាដិកទាំង៤ផង អាបត្តិសង្ឃាទិសេសទាំង១៣ផង ។ ពាក្យថា បិទបាំងទុក សេចក្តីថា (កិក្ខុណា) គាន់តែដាក់ឆុះថា កិក្ខុទាំងឆ្ការយដឹងនូវកិក្ខុនេះហើយ នឹងចោទ នឹងរំលឹក នឹងដេរ នឹងប្រទេច នឹងបង្អាប់បង្អោន (ហេតុនោះ) អញមិនចាប់ប្រាប់ឡើយ (កិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๖๔) អាបត្តិអាក្រក់ (ឆ្ងន់) កិក្ខុសំគាល់ថាអាបត្តិអាក្រក់ ហើយបិទបាំងទុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ អាបត្តិអាក្រក់ កិក្ខុសង្ស័យ ហើយបិទបាំងទុក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាបត្តិអាក្រក់ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនអាបត្តិអាក្រក់ (ស្រាល) ហើយបិទបាំងទុក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុបិទបាំងអាបត្តិមិនអាក្រក់ទុក ត្រូវអាបត្តិ

อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺนสฺส ทุฏฺฐุลฺลํ ก อทุฏฺฐุลฺลํ ก อฑฺฒกาโรปนาปตฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อทุฏฺฐุลฺลาย อาปตฺติยา ทุฏฺฐุลฺลาปตฺติสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อทุฏฺฐุลฺลาย อาปตฺติยา เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อทุฏฺฐุลฺลาย อาปตฺติยา อทุฏฺฐุลฺลาปตฺติสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๒๖๕) อนาปตฺติ สงฺฆสฺส กมฺมานิ ก กลโหก วิคฺคโห ก วิวาโท ก กมฺมสฺสตีนิ ภาเชตฺวา สงฺฆเภทาย ก สงฺฆภินฺทนาย ก กมฺมสฺสตีนิ ภาเชตฺวา อยํ กกฺกนฺโธ ภิกฺขุ ชีวิตนฺตรายํ ก พฺรหฺมจริยนฺตรายํ ก กมฺมสฺสตีนิ ภาเชตฺวา อญฺญ ปฏิรูปเก กิกฺกฺ อปสฺสนฺโต ภาเชตฺวา ญตฺวา เนตุกาโม ภาเชตฺวา ปญฺญายิสฺสติ สเกน กมฺเมน ภาเชตฺวา อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

จตุตฺถสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ទុក្កដ ។ កិក្ខុបិទជាំងសេចក្តីប្រែព្រឹត្តិល្មើសអាក្រក់ (ឆ្នូន) ក្តី មិនអាក្រក់ (ស្រាល)ក្តី របស់អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាបត្តិមិនអាក្រក់ កិក្ខុសំគាល់ថាអាបត្តិអាក្រក់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាបត្តិមិនអាក្រក់ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អាបត្តិមិនអាក្រក់ កិក្ខុសំគាល់ថាអាបត្តិមិនអាក្រក់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๖๕) ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๘ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនច្បាប់ដោយគិតថាសេចក្តីបង្កហេតុក្តី ដំណោះក្តី ប្រកួតប្រកាន់ក្តី វិវាទក្តីនឹងមានដល់សង្ឃ ๑ កិក្ខុមិនច្បាប់ដោយគិតថា សង្ឃនឹងបែកបាក់ឬសង្ឃនឹងប្រែធា ๑ កិក្ខុមិនច្បាប់ដោយគិតថា កិក្ខុនេះ គាចអាក្រក់នឹងធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់ដីវិត ឬនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់ព្រហ្មចារ្យ ๑ កិក្ខុមិនឃើញកិក្ខុទាំងឡាយដទៃដ៏សមគួរ (នឹងច្បាប់) ហើយខានច្បាប់ ๑ កិក្ខុមិនច្បាស្ថានដ៏បិទជាំង ហើយមិនខាន់ជាន់ច្បាប់ ๑ កិក្ខុមិនច្បាប់ដោយសង្ឃឹមថា កិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិនោះ នឹងច្បាកដដោយកម្មជារបស់ខ្លួន ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ

(២៦៦) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន សមយេន រាជគហេ សត្ថារសារក្ខិយា ឆារកា សហាយកា ហោន្តិ ។ ឧចាលិ ឆារកោ តេសំ បមុខោ[1] ហោតិ ។ អថខោ ឧចាលិស្ស មាតាបិតូនំ ឯតទហោសិ តេន ខោ ឧចាយេន ឧចាលិ អម្ហាកំ អច្ចយេន សុខញ្ច ជីវេយ្យ ន ច កិលមេយ្យាតិ ។ អថខោ ឧចាលិស្ស មាតាបិតូនំ ឯតទហោសិ សចេ ខោ ឧចាលិ លេខំ សិក្ខេយ្យ ឯវំ ខោ ឧចាលិ អម្ហាកំ អច្ចយេន សុខញ្ច ជីវេយ្យ ន ច កិលមេយ្យាតិ ។ អថខោ ឧចាលិស្ស មាតាបិតូនំ ឯតទហោសិ សចេ ខោ ឧចាលិ លេខំ សិក្ខិស្សតិ អង្គុលិយោ[2] ទុក្ខា ភវិស្សន្តិ សចេ ខោ ឧចាលិ គណនំ សិក្ខេយ្យ ឯវំ ខោ ឧចាលិ អម្ហាកំ អច្ចយេន សុខញ្ច ជីវេយ្យ ន ច កិលមេយ្យាតិ ។ អថខោ ឧចាលិស្ស មាតាបិតូនំ

---

១ ម. មោក្ខោ ។ ២ អង្គុលិយស្សាតិបិ ឋានេ ។

សិក្ខាបទទី ៤

(៦៦៦) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តវេឡុវន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង កូនក្មេងចាំង១រយ មានពួក ១៧ នាក់ ជាសំឡាញ់នឹងគ្នានៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ក្មេងឈ្មោះឧបាលិជាប្រធាននៃក្មេងចាំងនោះ ។ លំដាប់នោះឯង មាតាបិតាឧបាលិកុមារ បានគិតគ្នាដូច្នេះថា កាលបើឥតអំពីយើងទៅ ឧបាលិគប្បីរស់នៅសប្បាយផង មិនលំបាកផង ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ មាតាបិតារបស់ឧបាលិកុមារ បានគិតគ្នា ក្នុងរឿងនេះទៀតថា បើឧបាលិរៀនសរសេរអក្សរ ដល់ឥតអំពីយើងទៅ ឧបាលិគប្បីរស់នៅសប្បាយផង មិនលំបាកផង ដោយប្រការដូច្នេះ ។ មាតាបិតារបស់ឧបាលិកុមារ បានគិតគ្នា (ថែម) ក្នុងរឿងនេះថា បើឧបាលិនឹងរៀនសរសេរអក្សរ ត្រាមដៃនឹងរួយ បើឧបាលិរៀនរាប់ ដល់ឥតអំពីយើងទៅ ឧបាលិគប្បីរស់នៅសប្បាយផង មិនលំបាកផង ដោយអាការយ៉ាងនេះឯង ។ ទើបមាតាបិតា

ឯតទវោចុំ សចេ ខោ ត្វំ ព្រាហ្មណ តណ្ហំ សំក្ខ-
ស្សតិ ទុរក្ខ ទុក្ខ្ហា អវិស្សតិ សចេ ខោ ត្វំ
រូបំ សំក្ខេយ្យ ឯវំ ខោ ត្វំ អម្ហាកំ អច្ចយេន
សុខញ្ច ជីវេយ្យ ន ច តេ កិលមេយ្យាតិ ។ អថខោ
ព្រាហ្មណោ មាតរំ ឯតទវោចុំ សចេ ខោ ត្វំ
រូបំ សិក្ខិស្សតិ អក្ខីនិស្ស ទុក្ខានិ អវិស្សន្តិ តវមេ
ខោ សមណោ សក្យបុត្តិយោ សុខសីលោ សុខសមាចារ
សុភោជនានិ ភុញ្ជិត្វា និវាតេសុ សយនេសុ សយន្តិ
សចេ ខោ ត្វំ សមណេសុ សក្យបុត្តិយេសុ
បព្ពជេយ្យ ឯវំ ខោ ត្វំ អម្ហាកំ អច្ចយេន សុខញ្ច
ជីវេយ្យ ន ច តេ កិលមេយ្យាតិ ។

(๒๖๗) អស្សោសិ ខោ ព្រាហ្មណោ ធារណោ មាតា-
បិតូនំ តមត្ថំ កថាសល្លាបំ ។ អថខោ ព្រាហ្មណោ
ធារណោ យេន តេ ធារណា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
តេ ធារណេ ឯតទវោច ឯវមយំ អយ្យា សមណេសុ
សក្យបុត្តិយេសុ បព្ពជិស្សាមាតិ ។ សចេ ខោ តុម្ហំ
អយ្យា បព្ពជិស្សថ ឯវំ មយំបិ បព្ពជិស្សាមាតិ ។

របស់ឧបាលិកុមារ ជានគិតគ្នាតទៅទៀតថា បើឧបាលិនឹងរៀនភាសា នឹងលំបាកដល់ខ្លួន បើឧបាលិរៀនមើលរូបនិមិត្ត ដល់ឥតអំពើយើងទៅឧបាលិគប្បីរស់នៅជាសុខផង មិនលំបាកផង ដោយអាការយ៉ាងនេះឯង ។ មាតាបិតាឧបាលិបានគិតគ្នាក្នុងរឿងនេះទៀតថា បើឧបាលិរៀនមើលរូបនិមិត្ត ក្អែករបស់ឧបាលិនោះនឹងលំបាក ឃើញតែពួកសមណៈជាសក្យបុត្រនេះ មានសីលជាសុខ មានសេចក្តីប្រតិព្រឹត្តិល្អជាសុខ ឆាន់ចង្ហាន់ល្អ សិងលើសំណិង ដែលខ្សល់មិនបានចូលទៅ បើឧបាលិបួសក្នុងសំណាក់ សមណៈទាំងឡាយជាសក្យបុត្រ ដល់ឥតអំពើយើងទៅឧបាលិគប្បីរស់នៅជាសុខផង មិនលំបាកផង ដោយអាការៈយ៉ាងនេះឯង ។

(๒๖๗) គាវកណ្ឌៈឧបាលិ បានស្តាប់ពាក្យមាតាបិតាចរចាគ្នាយ៉ាងនេះហើយ ។ ទើបឧបាលិគាវក ចូលទៅរកពួកក្មេងទាំងនោះ លុះចូលទៅហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួកក្មេងទាំងនោះថា នែអ្នកទាំងឡាយ ពួកអ្នកចូរមក យើងនឹងទៅបួសក្នុងសំណាក់សមណៈទាំងឡាយជាសក្យបុត្រ ។ ក្មេងទាំងនោះនិយាយថា នែអ្នក បើអ្នកនឹងបួស យើង

អថខោ តេ ឆារកា ឯកមេកស្ស មាតាបិតរោ ឧបសង្កមិត្វា ឯតទវោចុំ អនុជានាថ អម្ហាកំ អការស្មា អនតិរយំ បញ្ញាយាតិ ។ អថខោ តេសំ ឆារកានំ មាតាបិតរោ សញ្ញមិមេ ឆារកា សមានច្ឆន្ទា កល្យាណាធិប្បាយាតិ អនុជានិំសុ ។ តេ ភិក្ខូ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ហំ បុច្ឆិំ យាចិំសុ ។ តេ ភិក្ខូ បញ្ហាវេសុំ ឧបសម្បាទេសុំ ។ តេ រត្តិយា បច្ចូសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ ភេទន្តិ យាកុំ ទេថ ភត្តំ ទេថ ខាទនីយំ ទេថាតិ ។ ភិក្ខូ ឯវមាហំសុ អាគមេថាវុសោ យាវ រត្តិ វិភាយតិ[1] សចេ យាកុ ភវិស្សតិ បិវិស្សថ សចេ ភត្តំ ភវិស្សតិ ភុញ្ជិស្សថ សចេ ខាទនីយំ ភវិស្សតិ ខាទិស្សថ នោ ចេ ភវិស្សតិ យាកុ ឯ ភត្តំ ឯ ខាទនីយំ ឯ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា ភុញ្ជិស្សថាតិ ។ ឯវំបិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភិក្ខូហិ វុច្ចមានា ភេទន្តិយេវ យាកុំ ទេថ ភត្តំ ទេថ ខាទនីយំ ទេថាតិ សេនាសនំ ឧហាទន្តិបិ ឧម្មិហាន្តិបិ ។

---

๑ យាវ វិភាតាយ រត្តិយាតិបិ ភណ្ដូបិ ឱទាតោ ទិស្សតិ ។

ទឹងបួសយ៉ាងហ្នឹងដែរ ។ ទើបក្មេងទាំងនោះចូលទៅរកមាតាបិតារៀងៗខ្លួន ហើយបាននិយាយពាក្យនេះថា សូមលោកម្ចាយលោកឪពុកអនុញ្ញាតឲ្យយើងខ្ញុំចេញពីផ្ទះទៅបួស ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ។ ទើបមាតាបិតាក្មេងទាំងនោះក៏បានអនុញ្ញាតដោយគិតឃើញថា ក្មេងទាំងអស់នេះមានចំណង់ស្មើគ្នា មានសេចក្តីជ្រះថ្លាស្មើ ។ ពួកក្មេងទាំងនោះចូលទៅរកភិក្ខុទាំងឡាយហើយសូមបព្វជ្ជា ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានឲ្យបព្វជ្ជាឧបសម្បទា ។ ពួកភិក្ខុ (បួសថ្មី) នោះ គ្រែកន្ទើងក្នុងរាត្រីសម័យជិតភ្លឺហើយយំទាវថា អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យបបរ ចូរឲ្យបាយ ចូរឲ្យខាទនីយៈ (នំចំណី) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ អ្នកទាំងឡាយចូរបង្អង់ចាំភ្លឺសិន បើមានបបរ អ្នកទាំងឡាយនឹងបានហូតបបរ បើមានបាយ អ្នកទាំងឡាយនឹងបានឆាន់ បើខាទនីយៈមាន ពួកអ្នកនឹងបានទំពា បើបបរឬបាយ ឬខាទនីយៈគ្មានទេ ពួកអ្នកនឹងត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតហើយឆាន ។ ពួកភិក្ខុក្មេងទាំងនោះដែលភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះក៏ដោយ នៅតែយំទាវថា អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យបបរ ចូរឲ្យបាយ ចូរឲ្យខាទនីយៈ ដុះដាស់សេនាសនៈខ្លះ នោមដាក់ខ្លះ ។

(๒๖๔) អស្សាសិ ខោ ភគវា រត្តិយោ បច្ចូ-
សសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ ឆារកសដ្ឋំ សុត្វាន អាយស្មន្តំ
អានន្ទំ អាមន្តេសិ កឹ នុ ខោ សោ អានន្ទ
ឆារកសទ្ទោតិ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ
ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ
និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និបាតាបេត្វា
ភិក្ខូ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ ជានំ
ឆន្នវីសតិវស្សំ បុក្កលំ ឧបសម្បាទេន្តីតិ ។ សច្ចំ ភគ-
វាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តេ
ភិក្ខវេ មោឃបុរិសា ជានំ ឆន្នវីសតិវស្សំ បុក្កលំ
ឧបសម្បាទេស្សន្តិ ឆន្នវីសតិវស្សោ ភិក្ខវេ បុក្កលោ
អក្ខមោ ហោតិ សីតស្ស ឧណ្ហស្ស ជិឃច្ឆាយ
បិបាសាយ ឌំសមកសវាតាតបសិរិំសបសម្ផស្សានំ
ទុរុត្តានំ ទុរាគតានំ វចនបថានំ ឧប្បន្នានំ សារីរិកានំ
វេទនានំ ទុក្ខានំ តិព្ពានំ ខរានំ កដុកានំ អសាតានំ
អមនាបានំ ចាណាហារានំ អនធិវាសកជាតិកោ ហោតិ
វីសតិវស្សោ ច ខោ ភិក្ខវេ បុក្កលោ ខមោ ហោតិ

(៤៦៨) ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គ្រោកក្នុងវេលាត្រីសម័យដ៏តក្លឹបានឮសម្លេងក្អេង លុះឮហើយក៏ត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមកថា ម្នាលអានន្ទ សម្លេងនោះជាសម្លេងក្អេងឬអ្វី ។ ទើបព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរចំពោះភិក្ខុតាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុតាំងឡាយដឹងហើយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់បុគ្គលមានអាយុខ្វះពី ២០ ឆ្នាំ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជាគ្រែងបន្ទោសថា នែភិក្ខុតាំងឡាយ មោឃបុរសតាំងនោះដឹងហើយ មិនគួរនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់បុគ្គលមានអាយុខ្វះពី ២០ ឆ្នាំទេ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ(ដូចម្តេច) បុគ្គលមានអាយុមិនគ្រប់ ២០ ឆ្នាំ តែឆ្លាតមិនឆន់ទឹកត្រជាក់ក្តៅ ឃ្លានស្រេកសម្ផស្សរបៅមូសខ្យល់កំដៅថ្ងៃសត្វទីយជាតិ[1] តាំងឡាយ នឹងគន្លងពាក្យដែលបុគ្គលពោលអាក្រក់ នឹងគន្លងពាក្យអាក្រក់ដែលបុគ្គលនាំមកប្រាប់ នឹងទុក្ខវេទនាប្រជុំកន្លងរ៉ាវដ៏ក្លៀវក្លា រឹង អាក្រក់ មិនស្រួល មិនជាទីគាប់ចិត្ត ជាទីនាំបង់នូវជីវិតដែលកើតឡើងហើយ ចាត់ជាអ្នកមានជាតិមិនអត់ទ្រាំ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ចំណែកខាងបុគ្គល

---

១ បានដល់សត្វមាន១ខ្លួនរៀង មានពស់ឆ្កែបង្អាដើម ។

សីតស្ស ឧណ្ហស្ស ជិឃច្ឆាយ បិបាសាយ ឌំសមក-
សវាតាតបសិរិំសបសម្ផស្សានំ ទុរុត្តានំ ទុរាគតានំ វេ-
នបថានំ ឧប្បន្នានំ សារីរិកានំ វេទនានំ ទុក្ខានំ តិព្ពានំ
ខរានំ កដុកានំ អសាតានំ អមនាបានំ ចាណហរានំ
អធិវាសកជាតិកោ ហោតិ នេតំ កិក្ខវេ អប្បសន្នានំ
វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។
យាវញ្ច បន កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យុ
ញ្ហោ បន ភិក្ខុ ជានំ ឧត្តរិសតិរេ្ចកំ បុក្កលំ ឧប-
សម្បាទេយ្យ សោ ច បុក្កលោ អនុបសម្បន្នោ តេ
ច ភិក្ខូ តាវញ្ហា ឥទំ តស្មឹ ចាចិត្តិយន្តិ ។

มานวสฺสาคฺเคปตฺโต ๒๐ เทวปริตฺตกปฺปายุกานเมกสมฺปตฺติสมงฺคิมนุสฺสาทโยปิ
ขฺวลฺเลกาเยวาติ สตฺตทิยฺยมานาติ ทีฆนฺตรนฺตรา ฯ นิรนฺตรเมว ปุคฺคลคฺคหณวเสน
อาคตตฺตา ปุคฺคลาติ ปุคฺคลาธิฏฺฐานา ขนฺธาติ อตฺโถ ฯ ปุคฺคลาธิฏฺฐานา ขนฺธา
ปุคฺคลาติ หิ วุตฺตา ฯ ปุคฺคลาธิฏฺฐานา ขนฺธา ปุคฺคลาติ ปุคฺคลาธิฏฺฐานา ขนฺธา
ปุคฺคลาติ ปุคฺคลาธิฏฺฐานา ขนฺธา ปุคฺคลาติ ปุคฺคลาธิฏฺฐานา ขนฺธา ปุคฺคลาติ
ปุคฺคลาธิฏฺฐานา ขนฺธา ปุคฺคลาติ ปุคฺคลาธิฏฺฐานา ขนฺธา ปุคฺคลาติ ปุคฺคลาธิฏฺฐานา
ขนฺธา ปุคฺคลาติ

(๒๖๙) โย បនាតិ យោ យាចិសោ ฯ เป ฯ กิกฺขតិ ฯ เป ฯ អយំ ឥមស្មិំ អត្ថេ អធិប្បេតោ กิกฺขតិ ฯ ជានាតិ ជាម សាមំ វា ជានាតិ អញ្ញេ វា តស្ស អារោចេន្តិ សោ វា អារោចេតិ ฯ ទុតិយិកាយ ជាម អប្បត្តិយិកាយ ฯ อุปสម្បាទេស្សាមីតិ กณฺฑំ វา អាចរិយំ វา បត្តំ วา จีวรំ วา បរិយេសតិ สีมំ วา សម្មន្នតិ អាបត្តិ ทุกฺกฏสฺส ฯ ញត្តិយា ทุกฺกฏំ ฯ ទ្វីហិ กម្មวาจาหิ ทุกฺกฏา ฯ กម្មวาจาបរិយោសาเน อุបជ្ឈាយស្ស អាបត្តិ ថาจิត្តិយស្ស กณฺณสฺส จ អาចរិយสฺส จ អาបត្តិ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๒๗๐) ទุតិយិกาย ទุតិយិกาสญฺญี อุปสម្បាទេតិ អាបត្តិ ថาจิត្តិយស្ស ฯ ទุតិយិกาย វេមតิกោ อุปสម្បាទេតិ អាបត្តិ ทุกฺกฏสฺส ฯ ទุតិ-យิกาย បរិបុณฺณទสវสฺสสญฺญี อุปสម្បាទេតិ អនាបត្តិ ฯ បរិបุณฺณទสវสฺสោ ទุតិយិกาสญฺญี

(๒๖๙) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ๑ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺកិក្ខុនោះដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកកិក្ខុដទៃប្រាប់ដល់កិក្ខុនោះក្តី កុលបុត្រដែលនឹងឧបសម្បទានោះប្រាប់ក្តី ។ បុគ្គលដែលមានវស្សាមិនទាន់ដល់ ๒๐ ឆ្នាំ ហៅថាមានវស្សាមិនទាន់គ្រប់ ๒๐ ឆ្នាំ ។ កិក្ខុគិតថាអញនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈសង្ឃក្តី អាចារ្យក្តី ឧបជ្ឈាយ៍ក្តី ចីវរក្តី សន្ធតសីមា (ប៊ី)ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ក្នុងខណៈចប់ញត្តិ ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ពាំងឆ្ងាយ ក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរដង ។ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាស្រេច ។

(๒๗๐) កុលបុត្រមានវស្សាមិនគ្រប់ ๒๐ កិក្ខុសំគាល់ថាមានវស្សាមិនគ្រប់ ๒๐ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កុលបុត្រមានវស្សាមិនគ្រប់ ๒๐ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កុលបុត្រមានវស្សាមិនគ្រប់ ๒๐ កិក្ខុសំគាល់ថាមានវស្សាគ្រប់ ๒๐ ហើយឲ្យឧបសម្បទា មិនត្រូវអាបត្តិ ។ កុលបុត្រមានវស្សាគ្រប់ ๒๐ កិក្ខុសំគាល់ថា មានវស្សាមិនគ្រប់ ๒๐ ត្រូវអាបត្តិ

อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปริปุณฺณวีสติวสฺเส เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปริปุณฺณวีสติวสฺเส ปริปุณฺณวีสติวสฺสสญฺี อนาปตฺติ ฯ

(๒๗๑) อนาปตฺติ ๆนวีสติวสฺสํ ปุคฺคลํ ปริปุณฺณวีสติวสฺสสญฺี อุปสมฺปาเทติ ปริปุณฺณวีสติวสฺสํ ปริปุณฺณวีสติวสฺสสญฺี อุปสมฺปาเทติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ปฐมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ទុក្កដ ។ កុលបុត្រមានវស្សាគ្រប់ ๒๐ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិ ទុក្កដ ។ កុលបុត្រមានវស្សាគ្រប់ ๒๐ កិក្ខុសំគាល់ថា មានវស្សាគ្រប់ ๒๐ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(๒๗๑) ភិរៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๔ យ៉ាង) គឺកិក្ខុសំគាល់បុគ្គលដែលមានវស្សាមិនទាន់គ្រប់๒๐ថាមានវស្សាគ្រប់๒๐ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ๑ កិក្ខុសំគាល់បុគ្គលដែលមានវស្សាគ្រប់ ๒๐ ថា មានវស្សាគ្រប់ ๒๐ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ចប់

ឆដ្ឋសិក្ខាបទំ

[៤៧៤] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ សត្ថា ភិ-
ក្ខហា បដិយាលោកំ កន្តុកាមោ ហោតិ ។ អញ្ញតរោ
ភិក្ខុ តេ មនុស្សេ ឯតទវោច អម្ភោ អាយស្មន្តេហិ
សទ្ធិំ កមិស្សាមីតិ ។ មយំ ខោ ភន្តេ សុត្តំ បរិហា-
រិស្សាមាតិ ។ បជានាថាវុសោតិ ។ អស្សោសុំ ខោ
ភិក្ខូនា សត្ថោ កិរ សុត្តំ បរិហារិស្សតីតិ តេ មក្កេ
បរិយុដ្ឋិសុ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូនា តំ សត្ថំ ភយោត្វា
អច្ចិន្ទិត្វា តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោចុំ ភិស្ស តុំ ភន្តេ ជានំ
ថេយ្យសត្ថេន សទ្ធិំ កច្ចសីតិ បលិពុទ្ធិត្វា មុញ្ចិសុ ។
អថខោ សោ ភិក្ខុ សាវត្ថិំ គន្ត្វា ភិក្ខូនំ ឯតមត្ថំ
អារោចេសិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ
ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ភិក្ខុ ជានំ

សិក្ខាបទទី ៦

[៤៧៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង មានពួកឈ្មួញរនេះ ១ ពួក មានសេចក្តីជ្រាថ្នាចេញពីក្រុងពជគ្គិះ ហើយទៅកាន់ប្រទេសឈ្មោះបដិយាលោក ។ កិក្ខុ ១ រូបបាននិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សទាំងនោះថា អាត្មានឹងទៅជាមួយនឹងអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយដែរ ។ ពួកមនុស្សទាំងនោះនិយាយវិញថា សូមមាន ពួកយើងនឹងគេចវង្វេចឲ្យរួចពន្ធទេតើ ។ កិក្ខុនោះនិយាយថា នែអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរដឹងចុះ ។ ពួកអ្នកធ្វើការគយបានឮគេនិយាយថា ពួកឈ្មួញនឹងគេចវង្វេចឲ្យរួចពន្ធ ហើយចាំស្កាត់ពួកមនុស្សទាំងនោះក្នុងផ្លូវ ។ ឯពួកអ្នកធ្វើការគយនោះក៏ចាប់រឹបយកពួកឈ្មួញរនេះនោះ ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងកិក្ខុនោះថា មានប្រាជ្ញ លោកដឹងហើយ ហេតុអ្វីបានជាទៅជាមួយនឹងពួកឈ្មួញរនេះដែលគេចវង្វេចឲ្យរួចពន្ធ ថាដូច្នោះហើយក៏ចាប់យាត់កិក្ខុនោះទុកហើយលែងទៅ ។ លុះចាប់នោះឯង កិក្ខុនោះទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីហើយ ប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិក្ខុដឹងហើយ មិនគួរនឹងបបួលគាដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្លងជាមួយគា

เชยฺยสนฺตาน สนฺธึ สมาทาย ฯเปฯ ปฏิ-
ปชฺชิสฺสตีติ ฯเปฯ สญฺจิจฺจ ภูมึ ขณนฺโต ชานาติ เชยฺย-
สนฺตาน สนฺธึ สมาทาย ฯเปฯ ปฏิปชฺชิสฺสตีติ ฯ
สญฺจิจฺจ ขณตีติ ฯ วิสมหิ พุทฺธา ขณนฺติ ขณนฺ หิ ชาม
ภูมึ มหาปุริส ชานาติ เชยฺยสนฺตาน สนฺธึ สมาทาย
ฯเปฯ ปฏิปชฺชิสฺสติ เตน มหาปุริส
อปฺปสนฺนาน วา ปสาทาย ปสนฺนาน วา ภิยฺโยภา-
วาย ฯเปฯ อิทมฺปิ ปน ภิกฺขเว ฯเปฯ สิกฺขาปทนฺ
ทุฏฺฐิเสยฺยาย เยว ปน ภิกฺขุ ชานาติ เชยฺยสนฺตาน
สนฺธึ สมาทาย ฯเปฯ ปฏิปชฺเชยฺย อนฺตมโส
ตาวกาลิกมฺปิ ชาจิตฺตัยนฺติ ฯ

(๒๗๓) เยน ปนาติ เยน ยาทิเสน ฯเปฯ
ภิกฺขูติ ฯเปฯ อยนฺ ฯเปฯ อตฺถ อธิปฺเปโต
ภิกฺขูติ ฯ ชานาติ ชาม สามนฺ วา ชานาติ อญฺ
วา ตสฺส อาโรเจติ สเย วา อาโรเจติ ฯ เชยฺย-
สนฺตา ชาม ชาน ตถตฺถา วา ปาปนฺติ อต-
ตถตฺถา วา ภาวนา วา เชยฺยนฺ ภวนฺติ สุทฺธึ วา

មួយអន្លើដោយពួកឈ្មួញគេចងឲ្យរួចពន្ធសោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់សួរថា នែភិក្ខុ ឮថា អ្នកដឹងហើយបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយពួកឈ្មួញដែលគេចងឲ្យរួចពន្ធ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកដឹងហើយមិនគួរនឹងបបួលគ្នាដើរផ្លូវ ឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយពួកឈ្មួញដែលគេចងឲ្យរួចពន្ធទេ នែ មោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះ ថា ភិក្ខុណាមួយដឹងហើយ បបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើ ដោយពួកឈ្មួញជាចោរ ដោយហោចទៅសូម្បីបន្ទោះស្រុកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៧៣) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង សិក្ខាបទទី ១ នៃបាឋជិតកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុដឹងដោយ ខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃប្រាប់ភិក្ខុនោះក្តី ពួកឈ្មួញនោះប្រាប់ក្តី ។ ដែលហៅថាពួកឈ្មួញជាចោរ គឺពួកចោរដែលធ្វើការ (លួច) ហើយក្តី មិនបានធ្វើការ (លួច) ហើយក្តី ដល់នូវកិរិយាលួច (របស់) ស្លេចក្តី

ปริหารฏฺเ ฯ สนฺติฏฺเ ฐิกาเลา ฯ สมาปชฺชนฺตสฺส กปฺป-
มาวุโส กปฺปสฺส กเฏ กปฺปสฺส กเฏ กปฺปมาวุโส
อฏฺ ก ทิยฺยา ก ปเร ก กปฺปมาตฺ สมาธิมาตฺ
อาปตฺตึ ฐุกฺกฏสฺส ฯ อฏฺมสา ตามนฺตาปตฺตึ กุกฺกุ-
ฏสมฺปาเต ตาเม ตามนฺเต ตามนฺเต อาปตฺตึ ทาติตฺติ-
ยสฺส ฯ อตามเก อาเญ อฏฺยาชเน อฏฺยาชเน
อาปตฺตึ ทาติตฺติยสฺส ฯ

(๒๗๔) เชยฺยสเต เชยฺยสตฺสญฺ สมาธิยา
ปกรณมกฺขิ ปฏิปชฺชติ อฏฺมสา ตามนฺตาปตฺติ อาปตฺตึ
ทาติตฺติยสฺส ฯ เชยฺยสเต เปตาเก สมาธิยา
ปกรณมกฺขิ ปฏิปชฺชติ อฏฺมสา ตามนฺตาปตฺติ อาปตฺตึ
ฐุกฺกฏสฺส ฯ เชยฺยสเต อเชยฺยสตฺสญฺ สมาธิยา
ปกรณมกฺขิ ปฏิปชฺชติ อฏฺมสา ตามนฺตาปตฺติ อา-
ปตฺตึ ฯ กิกฺกุ สมาธิมาตฺ มนุสฺสา ส สมาธิมาตฺ
อาปตฺตึ ฐุกฺกฏสฺส ฯ อเชยฺยสเต เชยฺยสตฺสญฺ

គេចវាងឲ្យរួចពន្ធក្តី ។ ពាក្យថា មួយអន្ទឹ គឺជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា បបួល គឺកិកូនឹងឈ្មួញបបួលគ្នាថា នែអាវុសោ យើងនឹងទៅ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន យើងនឹងទៅ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន យើងនឹងទៅ នែអាវុសោ យើងនឹងទៅ យើងនឹងទៅកងថ្ងៃនេះក្តី ស្អែកក្តី ខានស្អែកក្តី កិកូនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពាក្យថា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្ទោះស្រែកមួយ សេចក្តីថា កិកូដើរទៅកងស្រែកមានចម្ងាយល្មមមាន់ហើរដល់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗចន្ទោះស្រែក ។ កិកូដើរទៅកងព្រៃមិនមែនជាស្រែក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ ។ កន្ទុះយោជន៍ ។

(๒๗๔) ពួកឈ្មួញដែលជាចោរ កិកូសំគាល់ថាពួកឈ្មួញជាចោរ ហើយបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្ទោះស្រែកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពួកឈ្មួញដែលជាចោរ កិកូមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្ទោះស្រែកមួយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពួកឈ្មួញដែលជាចោរ កិកូសំគាល់ថា មិនមែនពួកឈ្មួញជាចោរ ហើយបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្ទោះស្រែកមួយ មិនត្រូវអាបត្តិ ។ កិកូបបួល តែមនុស្សពាំងឆ្ងាយមិនបបួល (កិកូនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពួកឈ្មួញមិនមែនជាចោរ កិកូសំគាល់ថាពួកឈ្មួញជាចោរ

อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อเชยฺยสญฺเญ เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อเชยฺยสญฺเญ อเชยฺยสญฺญี อนาปตฺติ ฯ

(๒๗๔) อนาปตฺติ อสาหสิกา กฏฺฐติ มนุสฺสา สาหสิกนฺติ กิกฺกุ น สาหสิกนฺติ วิสญฺเญเตน กฏฺฐติ อาปทาสุ ชีวิตพฺรหฺมจริยนฺตราเยสุ อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ฉฏฺฐสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ចាចិត្តិយកណ្ឌ សប្បាណកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៦ ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពួកឈ្មួញមិនមែនជាចោរ កិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពួកឈ្មួញមិនមែនជាចោរ កិក្ខុសំគាល់ថាពួកឈ្មួញមិនមែនជាចោរ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(๒๗๕) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនបបួលហើយទៅ១ មនុស្សទាំងឡាយបបួល កិក្ខុមិនបបួល១ កិក្ខុទៅដោយខុសសង្កេត[1] ១ កិក្ខុទៅព្រោះមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆ្កួត១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់ ។

---

๑ ជានដល់ភិក្ខុបបួលថាទៅថ្ងៃនេះ ពេលនេះ តែមិនជានទៅតាមថ្ងៃ តាមពេលដែលជានកំណត់ទេ ។

សត្តមសំវាសទំ

(២៧៦) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ កោសលេសុ ជនបទេសុ សាវត្ថឹ គច្ឆន្តោ អញ្ញតរេន គាមទ្វារេន អតិក្កមតិ ។ អញ្ញតរា ឥត្ថី សាមិកេន សហ កណ្ហិត្វា គាមតោ និក្ខមិត្វា តំ ភិក្ខុំ បស្សិត្វា ឯតទវោច ភវំ ភន្តេ អយ្យោ គមិស្សតីតិ ។ សាវត្ថឹ ខោ អហំ ភគិនិ គមិស្សាមីតិ ។ អហំ អយ្យេន សទ្ធឹ គមិស្សាមីតិ ។ ឯយ្យាសិ ភគិនីតិ ។ អថខោ តស្សា ឥត្ថិយា សាមិកោ គាមតោ និក្ខមិត្វា មនុស្សេ បុច្ឆិ អបយ្យា ឯវរូបំ ឥត្ថឹ បស្សយ្យាថាតិ ។ ឯសយ្យ បព្ពជិតេន សហ គច្ឆតី-តិ ។ អថខោ សោ បុរិសោ អនុពន្ធិត្វា តំ ភិក្ខុំ គហេត្វា អាកោដេត្វា មុញ្ចិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ អញ្ញតរស្មឹ រុក្ខមូលេ[1]បព្ពបេត្តោ និសីទិ ។ អថខោ សា ឥត្ថី តំ បុរិសំ ឯតទវោច ជាយ្យ សោ ភិក្ខុ មំ និប្បាទេសិ

---

១ ឯត្តន្តរេ បត្តំ វិវេច្ចាតិ ភត្តច្ចំ ចោត្តរេ អត្ថិ ។

សំភ្ជាបទទី ៣

(៤៧៦) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេត-
តនៈជាទីសង់ថ្វាយដោយអនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង កិក្ខុ ១ រូប
នៅក្នុងក្រុងសាវត្ថីក្នុងកោសលជនបទ ចូលទៅតាមទ្វារមួយ ។
ស្រី ១ នាក់ឈ្មោះនន្ទិបុត្តិ ចេញពីស្រុកទៅ ឃើញកិក្ខុនោះហើយ
ក៏និយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់នន្ទិទៅណា ។
កិក្ខុនោះនិយាយថា នែនាង អាត្មានន្ទិទៅក្រុងសាវត្ថី ។ ស្រីនោះ
និយាយថា ខ្ញុំម្ចាស់នន្ទិទៅជាមួយលោកម្ចាស់ដែរ ។ កិក្ខុនោះឆ្លើយថា
មកចុះ នាង ។ ខណៈនោះឯង ប្តីនៃស្រីនោះចេញពីស្រុកទៅហើយ
ស្អួមនុស្សទាំងឡាយថា នែអ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយបានឃើញ
ស្រីមានរូបពណ៌យ៉ាងនេះទេ ។ គេឆ្លើយថា នែអ្នក ស្រីនោះទៅ
ជាមួយនឹងអ្នកបួសទៅហើយ ។ ទើបបុរសនោះទៅតាមចាប់កិក្ខុនោះ វាយ
ហើយលែងទៅ ។ កិក្ខុនោះទៀមគាំគ្រាអង្គុយនៅក្បែរគល់ឈើ ១ ដើម
ក្នុងកាលនោះ ។ ឯស្រីនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសនោះ
ថា នែអ្នក កិក្ខុនោះមិនមែនបបួលណែនាំខ្ញុំមកទេ តែថាខ្ញុំឯង

អថ ច អមាមេវ តេន កិក្ខុនា សទ្ធិំ កច្ចាមិ អការណេ
សោ កិក្ខុ កច្ច នំ ឧមាបេហីតិ ។ អថខោ សោ
បុរិសោ តំ កិក្ខុំ ឧមាបេសិ ។ អថខោ សោ កិក្ខុ
សារត្តោ កច្ចា កិក្ខុនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ យេ តេ
កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិតា-
ចេន្តិ កថំ ហិ នាម កិក្ខុ មាតុគ្គាមេន សទ្ធិំ សំវិធាយ
ឯកទ្ធានមគ្គំ បដិបជ្ជិស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ភិក្ខវេ
កិក្ខុ មាតុគ្គាមេន សទ្ធិំ សំវិធាយ ឯកទ្ធានមគ្គំ
បដិបជ្ជសីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា
កថំ ហិ នាម ភិក្ខវេ មោឃបុរិសោ មាតុគ្គាមេន សទ្ធិំ
សំវិធាយ ឯកទ្ធានមគ្គំ បដិបជ្ជិស្សតិ នេតំ មោឃ-
បុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា
ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ មាតុគ្គាមេន
សទ្ធិំ សំវិធាយ ឯកទ្ធានមគ្គំ បដិបជ្ជេយ្យ អន្តមសោ
តាមន្តវាម្បិ ចាចិត្តិយន្តិ ។

ទៅជាមួយនឹងភិក្ខុនោះទេតើ ភិក្ខុនោះមិនមែនជាអ្នកធ្វើ (សេចក្តីខុស) ទេ អ្នកបួរទៅឲ្យភិក្ខុនោះអត់ទោសទៅ ។ ទើបបុរសនោះ សូមទោសនឹងភិក្ខុនោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីហើយ ប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុមិនគួរនឹងបបួលគ្នា ហើយដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយមាតុគ្រាមសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុ ឮថាអ្នកឯងបបួលគ្នាហើយដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយមាតុគ្រាម ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយមាតុគ្រាមទេ ។ នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងតឹងតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយមាតុគ្រាម ដោយហោចទៅសូម្បីបន្ទោះស្រែកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๗๗) เยา ปนาตัง เยา ยาทิโส ฯเป ฯ กิกฺขตัง ฯเป ฯ อยัง สมุฏฺฐาเน อาปตฺติ อนาปตฺติเยา กิกฺขตัง ฯ มาตุคามาเยา ชาคเร มนุสฺสิตฺถี น ยกฺขี น เปตี น ติรจฺฉานคตา ปญฺจ ปฏิจฺฉนฺนา สุกฺกสิตฺตมุภโต-พฺยญฺชนกา ทุฏฺฐุลฺลาทุฏฺฐุลฺลัง อาชานิตุง ฯ สนฺทิฏฺฐิ ปกาเรา ฯ สวิญฺญาณกาตัง กปฺปาสปิจุ กปฺปาสอฏฺฐิ กปฺปาสอฏฺฐิ กปฺปาสปิจุ อปฺป ปิ มหาเยา ปิ ปเร ปิ กปฺปาสาติ สวิญฺญาณกาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนฺตมโส ตาลนฺตรมฺปิ กุกฺกุฏสมฺปาเต ตาเล ตาลนฺเต ตาลนฺเต อาปตฺติ ถาจิตฺติยสฺส ฯ อกฺกมเก อาเยา อฑฺฒโยชเน อฑฺฒโยชเน อาปตฺติ ถาจิตฺติยสฺส ฯ

(๒๗๘) มาตุคาเม มาตุคามสญฺญี สวิญฺญาณกัง ปกติถฺยาณมกัง ปฏิปชฺชติ อนฺตมโส ตาลนฺตรมฺปิ อาปตฺติ ถาจิตฺติยสฺส ฯ มาตุคาเม เวมติเกา สวิญฺญาณกัง ปกติถฺยาณมกัง ปฏิปชฺชติ อนฺตมโส ตาลนฺตรมฺปิ อาปตฺติ ถาจิตฺติยสฺส ฯ มาตุคาเม อมาตุคามสญฺญี สวิญฺญาณกัง

(๒๗๗) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នា នឹងសិក្ខាបទទី១នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា មាតុគ្រាម សំដៅយកមនុស្សស្រី មិនសំដៅយកយក្សស្រី ប្រេតស្រី តិរច្ឆានញ្ជីទេ មនុស្សស្រីនោះតោង់ជាអ្នកដឹងក្តីអាចដឹងសព្វ នូវពាក្យដែលគេពោលល្អ ពោលអាក្រក់ ពាក្យទ្រគោះ មិនមែនពាក្យទ្រគោះ ។ ពាក្យថា មួយ-អន្ទើ គឺជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា បបួលគ្នា គឺកិក្ខុនឹងមាតុគ្រាមបបួលគ្នាថា ម្នាងអើយនឹងទៅ លោកម្ចាស់ យើងនឹងទៅ លោកម្ចាស់ យើងនឹងទៅ ម្នាងអើយ យើងនឹងទៅ យើងនឹងទៅថ្ងៃនេះ ថ្ងៃស្អែក ឬខានស្អែក កិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ពាក្យថា ដោយហោចទៅ សូម្បីបន្ទោះស្រុកមួយ គឺកិក្ខុទៅកន្លែងស្រុកមានចម្ងាយល្មមមាន់ហើរទៅដល់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗបន្ទោះស្រុក ។ កិក្ខុដើរទៅកន្លែងព្រៃមិនមែនជាស្រុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗកន្ទុះយោជន៍ ។

(๒๗๘) មាតុគ្រាម កិក្ខុសំគាល់ថាមាតុគ្រាម ហើយបបួលដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីបន្ទោះស្រុកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មាតុគ្រាម កិក្ខុសង្ស័យ ហើយបបួលដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីបន្ទោះស្រុកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មាតុគ្រាម កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនមាតុគ្រាម ហើយបបួលដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា

ឯកច្ចានមត្ថំ បដិបជ្ជតិ អត្តមនោ តាមន្តរម្បិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ កិញ្ចិ សំវិធហតិ មាតុក្កាមោ ន សំវិធហតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ យក្ខិយា ឯ បេតិយា ឯ បណ្ឌកេន ឯ តិរច្ឆានគតមនុស្សវិក្កហិត្តិយា ឯ សទ្ធិ សំវិធាយ ឯកច្ចានមត្ថំ បដិបជ្ជតិ អត្តមនោ តាមន្តរម្បិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អមាតុក្កាមេ មាតុក្កាមសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អមាតុក្កាមេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អមាតុក្កាមេ អមាតុក្កាមសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(๒๗๔) អនាបត្តិ អសំវិធហិត្វា កច្ចតិ មាតុក្កាមោ សំវិធហតិ កិញ្ចិ ន សំវិធហតិ វិសង្កេតេន កច្ចតិ អាបទាសុ ខិត្តចិត្តស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ដោយហោចទៅសូម្បីចន្ទោះស្រែកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុ
ប្បួល មាតុគ្រាមមិនបប្បួល កិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុបប្បួលដើរផ្លូវឆ្ងាយ
ជាមួយគ្នា មួយអន្ទើដោយយក្សស្រី ប្រែតស្រី មនុស្សខ្ទើយនឹងតិរច្ឆានញី
មានពងដូចមនុស្ស ដោយហោចទៅសូម្បីចន្ទោះស្រែកមួយ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្កដ ។ មិនមែនមាតុគ្រាម កិក្ខុសំគាល់ថាមាតុគ្រាម ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។
មិនមែនមាតុគ្រាម កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែន
មាតុគ្រាម កិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនមាតុគ្រាម មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(๒๗๙) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)
គឺកិក្ខុមិនបប្បួលហើយទៅ១ មាតុគ្រាមបប្បួល កិក្ខុមិនបប្បួល១ កិក្ខុទៅ
ដោយខ្មុសសង្កេត១ កិក្ខុទៅព្រោះមានសេចក្តីអន្តរាយ១ កិក្ខុឆ្កួត១
កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ១ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ

(២៨០) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អរិដ្ឋស្ស ភិក្ខុនោ កន្ទ[1]ភា-ជិបុត្តស្ស ឯវរូបំ បាបកំ ទិដ្ឋិគតំ ឧប្បន្នំ ហោតិ តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ អស្សោសុំ ខោ សម្ពហុលា ភិក្ខូ អរិដ្ឋស្ស កិរ ភិក្ខុនោ កន្ទភាជិបុត្តស្ស ឯវរូបំ បាបកំ ទិដ្ឋិគតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគ-វតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ យេន អរិដ្ឋោ ភិក្ខុ កន្ទភាជិបុត្តោ តេនុប-សង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា អរិដ្ឋំ ភិក្ខុំ កន្ទភាជិបុត្តំ ឯត-ទវោចុំ សច្ចំ កិរ តេ អាវុសោ អរិដ្ឋ ឯវរូបំ បាបកំ

---

[1] កន្ទភាជិបិ បាឡោ ។

សំកុបទី ៨

(២៨០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គាលគង់នៅវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី។ សម័យនោះឯង កិកុ
ឈ្មោះអរិដ្ឋជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្ងាប់គ្នាត មានទិដ្ឋិអាក្រក់មានសភាព
យ៉ាងនេះកើតឡើងដូច្នេះថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
សំដែងថា តែងធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តី
អន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ។ កិកុជាច្រើនរូបបានឮ
ពាក្យនោះថា ឮថាកិកុឈ្មោះអរិដ្ឋជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្ងាប់គ្នាតមានទិដ្ឋិ
អាក្រក់មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើងដូច្នេះថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងថាធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិន
អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវ
ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ។ ទើប
កិកុទាំងនោះ ចូលទៅរកអរិដ្ឋកិកុជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្ងាប់គ្នាតនោះ
លុះចូលទៅហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងអរិដ្ឋកិកុជាកូននៃត្រកូល
អ្នកសម្ងាប់គ្នាតថា ម្នាលអាវុសោអរិដ្ឋ ឮថាអ្នកមានទិដ្ឋិអាក្រក់

อิฏฺฐิกาทีหิ อุปฺปีฬิโต ตถาหิ กิรสฺส ฉมฺเย เนสีทนฺโต อาชา-
ชานมฺปิ ยถา เยเมว อนฺตกายิกา ฉมฺมา วุฏฺฐา กิรสฺส
เต ปฏิเสวโต ชาลิ อนฺตกายาติ ฯ ยาวญฺจิทนฺติ ยาวญฺจ
เหฏฺฐา อาวุโส กิรสฺส ฉมฺเย เนสีทนฺโต อาชา-
ชานมฺปิ ยถา เยเมว อนฺตกายิกา ฉมฺมา วุฏฺฐา กิร-
สฺส เต ปฏิเสวโต ชาลิ อนฺตกายาติ ฯ มา
อาวุโส อิจฺฉ ยาวญฺจิทนฺติ มา กิรสฺส อญฺญาทิสกิ ฉ
ปาปิ สาธุ กิรสฺส อตฺตภาวนฺติ ฉ ปาปิ กิรสฺส ยาวญฺ
จิทนฺติ อเนกปริยาเยน อาวุโส อิจฺฉ อนฺตก-
ยิกา ฉมฺมา วุฏฺฐา[๑] กิรสฺส อลญฺจ ปน เต
ปฏิเสวโต อนฺตกายาย อปฺปสฺสาทา กามา วุฏฺฐา
กิรสฺส พหุทุกฺขา พหูปายาสา อาทีนเวตฺถ ภิ-
ยฺโย อฏฺฐิกงฺกลูปมา กามา วุฏฺฐา กิรสฺส

---

๑ ฉ. ม. อนฺตกายิกา วุฏฺฐา ฯ

មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើងដូច្នេះថា ធម្មិកាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា តែងធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម្មិកាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងចោយ ដោយប្រការដូច្នោះមែនឬ ។ អរិដ្ឋភិក្ខុឆ្លើយថា នែអាវុសោ ធម្មិកាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា តែងធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម្មិកាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ភិក្ខុកាំងឡាយនិយាយថា នែអាវុសោអរិដ្ឋ អ្នកចូរកុំនិយាយយ៉ាងហ្នឹង អ្នកកុំពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រោះថាព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនបានត្រាស់ថាយ៉ាងនេះទេ នែអាវុសោអរិដ្ឋ ធម្មិកាំងឡាយដែលធ្វើសេចក្តីអន្តរាយព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម្មិកាំងឡាយនោះសោតអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេពពិតមែន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមកាំងឡាយមានសេចក្តីរីករាយតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសកងកាមកាំងឡាយនេះមានច្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមកាំងឡាយមានឧបមាដោយពងក្អែង

ตหุทตฺถา ตหุทายาสา อาทีนเว ปสฺส กิเยฺยา
มิสเปสูปมา กามา วุตฺตา ภควตา ฯเปฯ ตโลหิ-
กูปมา กามา วุตฺตา ภควตา ฯเปฯ อฏฺฐิกงฺกล-
สูปมา กามา วุตฺตา ภควตา ฯเปฯ ตุปฺปิณฺฑูปมา
กามา วุตฺตา ภควตา ฯเปฯ ยาจิตกูปมา กามา วุตฺตา
ภควตา ฯเปฯ รุกฺขผลูปมา กามา วุตฺตา ภควตา
ฯเปฯ อสิสูนูปมา กามา วุตฺตา ภควตา ฯเปฯ
สตฺติสูลูปมา กามา วุตฺตา ภควตา ฯเปฯ สปฺปสิ-
รูปมา กามา วุตฺตา ภควตา ตหุทตฺถา ตหุทายาสา
อาทีนเว ปสฺส กิเยฺยาติ ฯ ยาวญฺจิทํ เทว อรญฺญา
กิจฺเจ กนฺตารปฏิปนฺเน เตหิ กิจฺเจหิ วุจฺจมาเน ตเถว
ตํ ชาตรูปํ นิทฺทิสติ(๑) ชาตรูปา มยมฺหาสา อติทีฆา

๑ ฉฏฺฐสฺมึ ฐปฺปนฺตฺติยา กตฺตริ โลฏฺฐเก อตฺเถ ฯ

มានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយដុំសាច់ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយគប់ក្តីងរឭតីស្មៅ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរណ្តៅរងើកក្តីង ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយអ្នកយល់សប្តិ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរបស់ដែលខ្ចីគេ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយផ្លែឈើ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយកាំបិតនិងជញ្ជាំ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយលំពែងនិងដែកស្រួច ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយក្បាលពស់ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន ។ អាវុសគិក្ខុជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្ងាប់ភ្នាត ទុកជាគិក្ខុទាំងឡាយនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះ ក៏នៅតែប្រកាន់ខ្ជាប់ដូចមុននោះដោយបេសេចក្តីប្រកាន់ម៉ាំដោយកំលាំង ហើយពោលយ៉ាងនោះ

ភេមារតំ ឃវំ ព្យា ខោ អហំ អាវុសោ ភគវតា ធម្មំ
ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា
វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។
យតោ ច ខោ តេ តិត្ថិ នាសក្ខីសុ អរិដ្ឋំ តិត្ថិំ
កន្ទាបិបុត្តំ ឯតស្មា ទាបកា និដ្ឋិតតា វិវេចេតុំ អថខោ
តេ តិត្ថិ យេន ភគវា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា
ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ
និទានេ ឯតស្មឹ បការណេ តិត្ថិសង្ឃំ សន្និបាតាបេត្វា
អរិដ្ឋំ តិត្ថិំ កន្ទាបិបុត្តំ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ តេ អរិដ្ឋ
ឯវរូបំ ទាបកំ និដ្ឋិតតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ ភគវតា ធម្មំ
ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា
វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។
ឯវំ ព្យា ខោ អហំ ភន្តេ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជា-
នាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា

ដដែលថា នែអាវុសោ ធម៌ទាំង ឮ ឃ្លាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
សំដែងហើយថាធ្លើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឮ ឃ្លាយនោះមិនអាចធ្លើសេចក្តី
អន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌
ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ កិក្ខុទាំង
ឮ ឃ្លាយនោះ មិនអាចដោះកិក្ខុឈ្មោះអរិដ្ឋជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្មាត
ចេញពីទិដ្ឋិអាក្រក់យ៉ាងនេះក្នុងកាលណា កិក្ខុទាំង ឮ ឃ្លាយនោះក៏ចូលទៅ
គាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងកាលនោះឯង លុះចូលទៅហើយក៏ក្រាបទូល
ដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំកិក្ខុសង្ឃហើយត្រាស់សួរចំពោះអរិដ្ឋកិក្ខុ
ជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្មាតថា នែអរិដ្ឋ ឮថាអ្នកមានទិដ្ឋិអាក្រក់មាន
សភាពយ៉ាងនេះកើតឡើងដូច្នេះថា ធម៌ទាំង ឮ ឃ្លាយណាដែលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគសំដែងថាធ្លើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំង ឮ ឃ្លាយនោះមិនអាចធ្លើ
សេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌
ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ពិតមែនឬ ។
អរិដ្ឋកិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ធម៌ទាំង ឮ ឃ្លាយណាដែល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា ធ្លើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំង ឮ ឃ្លាយ

តេ បដិសេវតោ ឆាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ កស្ស ចុ
ទោ ឆាទ តុំ មោឃបុរិស មយា ឯវំ ធម្មំ ទេសិតំ
អាជានាសិ ឧទុ មយា មោឃបុរិស អនេកបរិយាយេន
អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា អលញ្ច បន តេ បដិសេវតោ
អន្តរាយាយ អប្បស្សាទា កាមា វុត្តា មយា ពហុ-
ទុក្ខា ពហូបាយាសា អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ អដ្ឋិកង្ក-
លូបមា កាមា វុត្តា មយា ។បេ។ មំសបេសូបមា
កាមា វុត្តា មយា ។បេ។ តិណុក្កូបមា កាមា វុត្តា
មយា ។បេ។ អង្គារកាសូបមា កាមា វុត្តា មយា
។បេ។ សុបិនកូបមា កាមា វុត្តា មយា ។បេ។
យាចិតកូបមា កាមា វុត្តា មយា ។បេ។ រុក្ខផលូ-
បមា កាមា វុត្តា មយា ។បេ។ អសិសូនូបមា

នោះមិនអាចធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែង
ហើយ ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលមោឃ-
បុរស អ្នកដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយយ៉ាងនេះ មកពី
អ្នកណា នែមោឃបុរស ធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយតថាគតសំដែងហើយ
ដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះសោតអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ
ដល់បុគ្គលអ្នកសេពបានពិតមែន តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយ
មានសេចក្តីរីករាយតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន
ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន តថាគតសំដែងហើយថា កាម
ទាំងឡាយមានឧបមាដោយពងក្តាន់ ។ បេ ។ តថាគតសំដែងហើយថា
កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយដុំសាច់ ។ បេ ។ តថាគតសំដែងហើយ
ថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយគប់ភ្លើងធ្វើពីស្មៅ ។ បេ ។ តថា-
គតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរណ្តៅរងើកភ្លើង
។ បេ ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយអ្នក
យល់សប្តិ ។ បេ ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមា
ដោយរបស់ដែលខ្ចីគេ ។ បេ ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយ
មានឧបមាដោយផ្លែឈើ ។ បេ ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយ

กามา วุตฺตา มยา ฯ เป ฯ สตฺตสฺสูปมา กามา วุตฺตา มยา ฯ เป ฯ สปฺปสิรูปมา กามา วุตฺตา มยา พหุทุกฺขา พหูปายาสา อาทีนเวเต ปตฺต กิเยฺย อห ป ปน ตุมฺเห เยวิมสฺมิ อตฺตภาเว ทุกฺขปาเตน ทิฏฺฐเตเนน อมฺเห เจว อญฺญเจกจฺเจ อตฺตาเนปิ ขเนยฺย พหุปิ อปุญฺญ ปสวเยฺย ตญฺหิ เต เยวิมสฺมิ ภาวสฺสาทิ ทีฆรตฺต อหิตาย ทุกฺขาย เนต เยวิมสฺมิ อปฺปสนฺนาน ว ปสาทาย ปสนฺนาน ว กิเยฺยกา-ภาย ฯ เป ฯ ยาวปิ ปน กิกฺขาย สมฺม สิกฺขาปท ขุทฺทิเสยฺยาห เยา ปน กิกฺขุ ยาว รเหยฺย ตถาปา กตาวา ตมฺปิ เนสิต อาปาชาปิ ยถา เยเม อตฺตกามิกา ตสฺมา วุตฺตา กตาวา เต ปฏิเสวเตา ชาลิ อตฺตกามาเยวาติ ฯ สา กิกฺขุ กิกฺขาย ยาวชีวมสฺส วชนีเยา มา อายสฺมา ยาว อาจ มา กตาวฺ

មានឧបមាដោយកាំចិតនឹងដ្រែញ្ជ៉ ។ បេ ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយលំពែងនឹងដែកស្រួច ។ បេ ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយក្បាលពស់មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន នែមោឃបុរស កាលបើហេតុមានទំនងយ៉ាងនេះ អ្នកឯងហៅថាពោលបង្កាច់យើងផង ដឹកគាស់ខ្លួនឯងផង បានជាបាបច្រើនផង ដោយទិដ្ឋិដែលខ្លួនប្រកាន់ខុស នែមោឃបុរស ព្រោះថាទិដ្ឋិរបស់អ្នកឯងនោះ នឹងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីទោសមិនមែនជាប្រយោជន៍នឹងទុក្ខ អស់កាលជាអង្វែង នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យដ្រែះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ដ្រែះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលដ្រែះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែដ្រែះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយពោលយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងឡាយ ណាតែងធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ដោយប្រការយ៉ាងណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការយ៉ាងនោះ ។ ភិក្ខុនោះគឺភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុ លោកបួរ

អញ្ញាចំ ក្ខិំ ន ហិ សាធុ ភគវតោ អញ្ញាំ ន ហិ ភគវា ឯវំ វទេយ្យ អនេកបរិយាយេន អាវុសោ អន្ត-ករិយកោ ធម្មោ វុត្តោ ភគវតា អលញ្ច បន តេ បដិសេ-វតោ អន្តរាយាយាតិ ។ ឯវញ្ហិ[1] សោ ភិក្ខុ ភិក្ខូហិ វុច្ច-មានោ តថេវ បក្កមិស្សតិ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខូហិ យាវតតិយំ សមនុភាសិតព្ពោ តស្ស បដិនិស្សគ្គាយ ។ យាវតតិ-យញ្ចេ សមនុភាសិយមានោ តំ បដិនិស្សជ្ជេយ្យ ឥច្ចេតំ កុសលំ នោ ចេ បដិនិស្សជ្ជេយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

(២៨១) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ ភិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មិំ អត្ថេ អធិប្បេតោ ភិក្ខូតិ ។ ឯវំ វទេយ្យាតិ តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។

---

๑ ម. ឯវញ្ហេ បន ។

កុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ កុំពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោលយ៉ាងនេះទេ នែអាវុសោ ធម៌ទាំងឡាយតែងធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះអាចធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេពមែន ។ ឯភិក្ខុនោះកាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះហើយ ក៏នៅតែប្រកាន់មាំយ៉ាងនោះដដែល ភិក្ខុនោះត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្មអស់វារៈបីដង ដើម្បីឲ្យលះទិដ្ឋិនោះចេញ ។ បើភិក្ខុនោះ កាលភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្មអស់វារៈបីដង ហើយលះបង់នូវទិដ្ឋិនោះបាន ។ ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើភិក្ខុនោះមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๘๑) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី១ នៃបាឋដិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះពោលយ៉ាងនេះ គឺភិក្ខុនោះពោលថា ធម៌ទាំងឡាយ ណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

(๒๘๒) โย ภิกฺขุ ยาวตติยานุสฺสาวนาย ๆ ปฏิกมฺมกรณาย ๆ

(๒๘๒) ពាក្យថា កិក្ខុនោះ គឺកិក្ខុដែលនិយាយយ៉ាងនេះនោះឯង ។ ពាក្យថា កិក្ខុទាំងឡាយ គឺកិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាឃើញ កិក្ខុទាំងឡាយណាឮ កិក្ខុទាំងឡាយនោះត្រូវនិយាយឲ្យកិក្ខុដែលមានទិដ្ឋិអាក្រក់នោះថា នែលោកដ៏មានអាយុ លោកកុំនិយាយយ៉ាងហ្នឹង កុំពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងហ្នឹង ការពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោលយ៉ាងនេះទេ ម្នាលអាវុសោ ធម៌ទាំងឡាយធ្លើសេចក្តីអន្តរាយដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះ អាចធ្លើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពមែន ។ កិក្ខុទាំងឡាយត្រូវនិយាយប្រដៅឲ្យកិក្ខុមានទិដ្ឋិអាក្រក់នោះអស់ពីរដងផង ត្រូវនិយាយប្រដៅឲ្យអស់ពីរដងផង ។ បើកិក្ខុនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុទាំងឡាយឮហើយមិននិយាយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុទាំងឡាយត្រូវទាញកិក្ខុនោះមកកាន់ទីកណ្តាលសង្ឃ ហើយនិយាយប្រដៅថា លោកដ៏មានអាយុ លោកកុំពោលយ៉ាងនេះទៀយ កុំពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោលយ៉ាងនេះទេ នែអាវុសោ ធម៌ទាំងឡាយតែងធ្លើសេចក្តីអន្តរាយព្រះដ៏មានព្រះភាគ

เต ปฏิเสวโต อนฺตรายายาติ ฯ ทุติยมฺปิ วตฺวาฯ
ตติยมฺปิ วตฺวา ฯ สเจ ปฏินิสฺสชฺชติ สเทฺวติ
กุสลํ นตฺถิ เจ ปฏินิสฺสชฺชติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๒๘๓) เสา กิกฺขุ กิกฺขูหิ สมนุกาสิตพฺพา ฯ
ยาวญฺหิ ปน กิกฺขเว สมนุกาสิตพฺพา ฯ ฆฺยตฺเตน กิกฺขุนา
ปฏิพเลน สเงฺฆา ญาเปตพฺพา สุณาตุ เม ภนฺเต
สเงฺฆา ฌตฺตฺยามสฺส กิกฺขุโน ยาวตโก ตาปตกิ ธิฏฺฐิตติ
ปุปฺผฺฉ ตถาหิ กกฺขาติ ธมฺมิ เทสิตติ อาชานามิ ยถา
ยเมเม อนฺตรายิกา ธมฺมา วุตฺตา ภควตา เต ปฏิเสวโต
นาลิ อนฺตรายายาติ ฯ เสา ติ ธิฏฺฐิ ธปฺปฏินิสฺสชฺชติ ฯ
ยทิ สเงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลิ สเงฺฆา ฌตฺตฺยามิ กิกฺขุ
สมนุกาเสยฺย ตสฺสา ธิฏฺฐิยา ปฏินิสฺสคฺคาย ฯ
ยสา ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สเงฺฆา ฌตฺตฺยามสฺส

សំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះ អាចដើម្បីសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេពមែន ។ កិក្ខុទាំងឡាយត្រូវនិយាយប្រដៅកិក្ខុមានពិដ្ឋិអាក្រក់នោះអស់វារៈពីរដងផង ត្រូវនិយាយប្រដៅអស់វារៈបីដងផង ។ បើកិក្ខុនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๘๓) កិក្ខុនោះត្រូវកិក្ខុទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្ម ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុទាំងឡាយត្រូវសូត្រសមនុភាសនកម្ម (ដល់កិក្ខុមានពិដ្ឋិអាក្រក់) យ៉ាងនេះ ។ កិក្ខុដែលឈ្មោះអង់អាចត្រូវផ្តៀងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កិក្ខុឈ្មោះនេះមានពិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នេះ) ថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ កិក្ខុនោះ មិនលះបង់ពិដ្ឋិនោះ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះកិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់ពិដ្ឋិនោះ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

កិក្ខុនោ ឥវ្ហបំ ចាបកំ ទិដ្ឋកតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ
ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ
អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ
នាលំ អន្តរាយាតិ ។ សោ តំ ទិដ្ឋិំ ឧប្បដិ-
និស្សជ្ជតិ ។ សង្ឃា ឥត្ថន្នាមំ កិក្ខុំ សមន្តភាសតិ
តស្ស ទិដ្ឋិយា បដិនិស្សគ្គាយ ។ យស្សាយស្មតោ
ខមតិ ឥត្ថន្នាមស្ស កិក្ខុនោ សមន្តភាសនា តស្ស
ទិដ្ឋិយា បដិនិស្សគ្គាយ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស នក្ខមតិ
សោ ភាសេយ្យ ។ ទុតិយម្បិ ឯតមត្ថំ វទាមិ ។បេ។
តតិយម្បិ ឯតមត្ថំ វទាមិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ
សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមស្ស កិក្ខុនោ ឥវ្ហបំ ចាបកំ ទិដ្ឋ-
កតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ
យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា តេ
បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាតិ ។ សោ តំ

កិកុឈ្មោះនេះមានទិដ្ឋិអាក្រក់មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នេះ) ថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ កិកុនោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះ ។ (ឥឡូវនេះ) សង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះកិកុឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះ ។ ការសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះកិកុឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវសួរថា មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់វារៈពីរដងផង ។បេ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់វារៈបីដងផង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កិកុឈ្មោះនេះមានទិដ្ឋិអាក្រក់មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នេះ) ថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ កិកុនោះ

ธิฏฺฐิ ธมฺมฏฺฐิติญาณนฺติ ฯ สเงฺขฺยฺยา ฯเปฯ ตสฺมา ติณฺณนฺนมฺปิ สมฺมุขาสติ ตสฺสา ทิฏฺฐิยา ปฏิทิสฺสตฺตายาติ ฯ ยสฺมายสฺมาติ เหตฺวตฺเถ นิปาโต ฯ ตสฺมาติ ฯเปฯ สมฺมุขาสนา ตสฺสา ทิฏฺฐิยา ปฏิทิสฺสตฺตายาติ เหตฺวตฺเถ ภุมฺมวจนนฺติ ฯ สมฺมุขาภาเว สเงฺขฺยฺยา ฯเปฯ ตสฺสา ทิฏฺฐิยา ปฏิทิสฺสตฺตายาติ ฯ เหตฺวตฺเถ สามิวจนนฺติ ฯ ปาเทติ ฯ

(๒๘๔) ญาตฏฺฐิยา ทุกฺกฏนฺติ ฯ ทิฏฺฐิกมฺมภาวาหิ ทุกฺกฏาติ ฯ กมฺมภาวปริโยสาเน อาปตฺติ ฯ

(๒๘๕) ธมฺมกมฺเม ธมฺมกมฺมสญฺญี ปฏิทิสฺสตฺตายาติ ฯ ธมฺมกมฺเม วิมติโก ปฏิทิสฺสตฺตายาติ ฯ ธมฺมกมฺเม อธมฺมกมฺมสญฺญี ปฏิทิสฺสตฺตายาติ

มิនលះបង់ទិដ្ឋិនោះទេ ។ (ឥទ្ធារនេះ) សង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះកិក្ខុឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះហើយ ។ ការសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះកិក្ខុឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ សង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះកិក្ខុឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះហើយ ។ ការសូត្រសមនុភាសនកម្មនេះគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំចាំទុកនូវសង្ឃកម្មនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(๒๘๔) កិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ក្នុងខណៈចប់ញត្តិ ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដទាំងឆ្ងាយ ក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរ (លើក) ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាស្រេច ។

(๒๘๕) កម្មប្រកបដោយធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ តែមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ តែមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ តែមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិ

ចាចិត្តិយកណ្ឌេ សប្បាណកវគ្គស្ស អដ្ឋមសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវារោ

ចាចិត្តិយស្ស ។ អជម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អជម្មកម្មេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អជម្មកម្មេ អជម្មកម្មសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

(๒๘๖) អជានាបត្តិ អសមធុកាសន្នស្ស បដិនិស្សជ្ជន្នស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ចាចិត្តិយកណ្ឌ សប្បាណកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៨ ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

ចាចិត្តិយ ។ កម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រែកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រែកប ដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๘๖) ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កុងសិក្ខាបទនេះមាន ๔ យ៉ាង) គឺ សង្ឃមិនសូត្រសមនុភាសនកម្ម ๑ ភិក្ខុលះបង់ ๑ ភិក្ខុធត ๑ ភិក្ខុដើម បញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๘ ចប់ ។

(២៨៧) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ ជានំ តថាភនិនា អរិដ្ឋេន ភិក្ខុនា អភិជានុធម្មេន តំ ទិដ្ឋិំ អប្បដិ-និស្សជ្ជេន សទ្ធិំ សម្ភុញ្ជន្តិបិ សំវសន្តិបិ សហាបិ សេយ្យំ កប្បេន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈា-យន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ ជានំ តថាភនិនា អរិដ្ឋេន ភិក្ខុនា អភិជានុធម្មេន តំ ទិដ្ឋិំ អប្បដិនិស្សជ្ជេន សទ្ធិំ សម្ភុញ្ជិស្សន្តិបិ សំវសិស្សន្តិបិ សហាបិ សេយ្យំ កប្បេស្សន្តីតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខវេ ជានំ តថាភនិនា អរិដ្ឋេន ភិក្ខុនា អភិជានុធម្មេន តំ ទិដ្ឋិំ អប្បដិនិស្សជ្ជេន សទ្ធិំ សម្ភុញ្ជថាបិ សំវសថាបិ សហាបិ សេយ្យំ កប្បេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា ជានំ

សិក្ខាបទទី៩

(៦៨៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុដឹងហើយ បរិភោគរួមខ្លះ នៅរួមខ្លះ សម្រែចឥរិយាបថដេករួមខ្លះ ជាមួយនឹងអវិដ្ឋកិកុដែលនៅតែពោលយ៉ាងនោះ មិនបានធ្វើតាមធម៌ មិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះចេញ ។ កិកុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីជុំថ្នាតិច ។ បេ ។ កិកុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀលបន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិកុដឹងហើយមិនគួរនឹងបរិភោគរួមខ្លះ នៅរួមខ្លះ សម្រែចឥរិយាបថដេករួមខ្លះ ជាមួយនឹងអវិដ្ឋកិកុដែលនៅតែពោលយ៉ាងនោះ ជាអ្នកមិនធ្វើតាមធម៌ មិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយដឹងហើយ បរិភោគរួមខ្លះ នៅរួមខ្លះ សម្រែចឥរិយាបថដេករួមខ្លះជាមួយនឹងអវិដ្ឋកិកុដែលនៅតែពោលយ៉ាងនោះ ជាអ្នកមិនបានធ្វើតាមធម៌ ជាអ្នកមិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិកុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ្រទ្ធិបន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយដឹងហើយមិនគួរនឹង

ตถาภาวินิ อภิเชฺฉน กิกฺกา อกตาญฺญุตฺเตน ตสฺ
ติฏฺฐี อปฺปฏิสฺสเวน สฺจิ สมฺปฏิจฺฉนฺตสฺส สมาปตฺติ
ปาปิ สหาปิ เสยฺยโ กาเปฺปตฺวา เนตฺวา เหยฺยปุคฺคลา
อปฺปสนฺนานิ วา ปสาทาย ปสนฺนานิ วา ภิยฺโยภาวาย
ฯ เป ฯ อิทมฺปิ ปน กิกฺขาปทา ตมิ สิกฺขาปทนฺติ
เสยฺยาปิ โย ปน กิกฺขุ ชานนฺ ตถาภาวินิ กิกฺขุ
อกตาญฺญุตฺเตน ตสฺ ติฏฺฐี อปฺปฏิสฺสเวน สฺจิ
สมฺปฏิจฺเฉยฺย วา สมาปเชฺชยฺย วา สหา วา เสยฺยโ
กาเปฺปยฺย ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

(๒๘๘) โย ปนาติ โย โยนิโส ฯ เป ฯ
กิกฺขูติ ฯ เป ฯ อยมิมสฺมิ อตฺเถ อธิเปฺปโต
กิกฺขูติ ฯ ชานาติ ชานาติ สามเมว วา ชานาติ อฺเญ วา
ตสฺส อาโรเจติ สาวา วา อาโรเจติ ฯ ตถาภาวินิ-
นาติ ตถาหิ กตฺตา ธมฺมิ เทสิตนฺ อาชานาติ
ยถา เยเม อนฺตรายิกา ธมฺมา วุตฺตา ภควตา เต
ปฏิเสวโต นาลนฺ อนฺตรายายาติ ฆาตินิ ฯ

ปริโภคมฺปหรนฺติ นหาปนมฺปหรนฺติ สาเรนฺติปิ ปจฺจาสีสนฺติปิ ตาย ปน ภิกฺขุนิยา สทฺธึ ยาว ตติยกา ภิกฺขุนิยา นาลปิตพฺพา ฯ

(๒๘๗) ตตฺถ ยาว ตติยกา ภิกฺขุนิยา นาลปิตพฺพา ฯ ตตฺถ ยาว ตติยกาติ

อกตญาณุชฺชมฺหา ญาม ทุกฺกฏสฺส อนาปาราโต ฯ ตสฺ ทิฏฺฐิ
อปฺปฏิกมฺมสฺสาปตฺติ ปฏิกมฺมาย ปฏิกมฺมสฺสาปตฺติ
สงฺฆาทิ ฯ สมฺมุญฺชนิยา ปาจิตฺ สมฺมาปนา ญาม ทฺวิ
สมฺมาปนา อาทิสมฺมาปนา จ ปริโยสานสมฺมาปนา จ ฯ
อาทิสมฺมาปนา ญาม อาทิสมฺ ทินฺนาย ปฏิกฺขิตฺตาย
ปาจิตฺ อาปตฺติ ถาจิตฺติยสฺส ฯ ปริโยสานสมฺมาปนา ญาม
ทุติยสฺมิ ปาจิตฺ ทุติยาปตฺติ ปาจิตฺ ฯ ปเรน ทุติยสฺมิ ปาจิตฺ
ทุติยาปตฺติ ปาจิตฺ ปเรน ปเรน อาปตฺติ ถาจิตฺติยสฺส ฯ
อกฺขราย ทุติยสฺมิ ปาจิตฺ ทุติยาปตฺติ ปาจิตฺ อกฺขรกฺขราย
อาปตฺติ ถาจิตฺติยสฺส ฯ สมฺปสาทนิยา ปาจิตฺ ทุกฺกฏสฺส

ភិក្ខុណា ដែលសង្ឃលើកវត្ត[๑] ហើយសង្ឃមិនបានហៅចូលពួកទេ ភិក្ខុ នោះហៅថាមិនធ្វើតាមធម៌ ។ ពាក្យថា ជាមួយនឹង (ភិក្ខុ) មិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះ គឺជាមួយនឹង(ភិក្ខុ) ដែលមិនលះបង់នូវទិដ្ឋិនោះឲ្យដាច់ស្រឡះ ។ ពាក្យថា បរិភោគរួមក្តី[๒] សេចក្តីថា ដែលហៅថាបរិភោគរួម គឺបរិភោគរួម មានពីរយ៉ាង បរិភោគរួមដោយអាមិសៈ១ បរិភោគរួមដោយធម៌១ ។ ដែលហៅថា បរិភោគរួមដោយអាមិសៈនោះគឺ ភិក្ខុឲ្យអាមិសៈ (ដល់ភិក្ខុ នោះក្តី) ទទួលអាមិសៈអំពីភិក្ខុនោះក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ដែលហៅថា បរិភោគរួមដោយធម៌ គឺភិក្ខុសំដែងធម៌ (ដល់ភិក្ខុនោះ)ក្តី ឲ្យ(ភិក្ខុនោះ) សំដែងធម៌ឲ្យស្តាប់ក្តី ។ ភិក្ខុសំដែងធម៌ (ដល់ភិក្ខុនោះ)ក្តី ឲ្យ (ភិក្ខុនោះ) សំដែងធម៌ឲ្យស្តាប់ក្តី ដោយបទ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ពាល់ ។ បទ ។ ភិក្ខុសំដែងធម៌(ដល់ភិក្ខុនោះ)ក្តី ឲ្យ(ភិក្ខុនោះ) សំដែងធម៌ឲ្យស្តាប់ក្តី ដោយអក្ខរៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ពាល់ ។ អក្ខរៈ ។ ពាក្យថា នៅរួមក្តី គឺភិក្ខុ

---

๑ គឺភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តដោយបានសូត្រញត្តិចតុត្ថកម្មវាចា ព្រោះភិក្ខុនោះមិនឃើញ អាបត្តិ មិនសំដែងអាបត្តិ មិនលះបង់ទិដ្ឋិ ហៅថាភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត ឯរូបភិក្ខុនោះមិនត្រូវ បរិភោគរួមនឹងសង្ឃឡើយ ។ សេចក្តីពិស្តារក្នុងកម្មក្ខន្ធកៈ គម្ពីរចុល្លវគ្គ ។ ๒ បរិភោគ ក្នុងទីនេះចំពោះយកការសេពគប់ ។

สงฺฆึ อุเทสกญฺจ ปวาเรตฺวา สงฺฆกมฺมํ กโรติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ สหปวาริเต สหปวาริตสญฺญี กเรยฺยาติ เอกจฺเจ อุกฺขิตฺตโก อนุปสมฺปนฺโน ติรจฺฉานคโต ปณฺฑโก เถยฺยสวาสโก ติตฺถิยปกฺกนฺตโก ติรจฺฉานวิชฺชาย ปาราชิกสฺส ปฏิเสวิตตฺตา ภิกฺขุนิยา ปาราชิกสฺส ปฏิเสวิตตฺตา อุภโตพฺยญฺชนกปณฺฑกปกฺเขน ปาราชิกสฺส ปฏิเสวิตตฺตา ปาราชิกสฺส ปฏิเสวิตตฺตา ภิกฺขุนิยา ปาราชิกสฺส ปฏิเสวิตตฺตา อุภโตพฺยญฺชนกปณฺฑกปกฺเขน ปาราชิกสฺส ปฏิเสวิตตฺตา ปาราชิกสฺส ปฏิเสวิตตฺตา ติรจฺฉานคตสฺส ปาราชิกสฺส ปฏิเสวิตตฺตา ปาราชิกสฺส ปฏิเสวิตตฺตา ปกติตฺเถยฺยสวาสกสฺส ปาราชิกสฺส ปฏิเสวิตตฺตา ปาราชิกสฺส ปฏิเสวิตตฺตา ติตฺถิยปกฺกนฺตกสฺส ปาราชิกสฺส ปฏิเสวิตตฺตา ปาราชิกสฺส ปฏิเสวิตตฺตา ติรจฺฉานวิชฺชาย ปาราชิกสฺส ปฏิเสวิตตฺตา ปาราชิกสฺส ปฏิเสวิตตฺตา ปก

ธมฺมเทสนาสงฺฆกมฺมานิ ปาตุมฺปิ วฏฺฏติ ปาตุมฺปิ ภิกษุจะดื่มก็ได้ ปาตพฺพ

อาปตฺติ ฯ อนุกฺกิฏฺฐเกน อุกฺกิฏฺฐกสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุกฺกิฏฺฐเกน วิมติเกน อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุกฺกิฏฺฐเกน อนุกฺกิฏฺฐกสญฺญี อาปตฺติ ฯ

(๒๙๐) อาปตฺติ อนุกฺกิฏฺฐาติ ชานาติ อุกฺกิฏฺฐา สีมาติ ชานาติ อุกฺกิฏฺฐา สีมาติ ชานาติ ปริสา สมฺมติ ชานาติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

สมฺมติกมฺมวคฺคํ นิฏฺฐิตํ ฯ

មិនត្រូវអាបត្តិ ។ កិក្ខុដែលសង្ឃមិនបានលើកវត្ត កិក្ខុសំគាល់ថាសង្ឃលើកវត្តហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុដែលសង្ឃមិនលើកវត្ត កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុដែលសង្ឃមិនលើកវត្ត កិក្ខុសំគាល់ថា សង្ឃមិនលើកវត្ត មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(๒๙๐) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๕ យ៉ាង) គឺកិក្ខុដឹងថា កិក្ខុនោះសង្ឃមិនលើកវត្ត ๑ កិក្ខុដឹងថា កិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយ ដែលសង្ឃបានសូត្រហៅចូលពួកវិញ ๑ កិក្ខុដឹងថា កិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយ ។ បានលះបង់ទិដ្ឋិនោះចេញហើយ ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๙ ចប់ ។

(២៩១) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន កណ្ហភគ្គស្ស នាម សមណុទ្ទេ-សស្ស ឯវរូបំ បាបកំ ទិដ្ឋិគតំ ឧប្បន្នំ ហោតិ តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរា-យិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ អស្សោសុំ ខោ សម្ពហុលា ភិក្ខូ កណ្ហភគ្គស្ស នាម កិរ សមណុទ្ទេសស្ស ឯវរូបំ បាបកំ ទិដ្ឋិគតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខូ យេន កណ្ហភគ្គោ សមណុទ្ទេសោ តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា កណ្ហភគ្គំ សមណុទ្ទេសំ ឯតទវោចុំ សច្ចំ កិរ តេ អាវុសោ កណ្ហភគ្គ ឯវរូបំ

សិក្ខាបទទី ១០

(២៩១) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ វត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ ឯង សមណុទ្ទេស[1] ឈ្មោះកណ្ហកៈ មានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាព យ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នេះ) ថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងថា ជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តី អន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពនោះទេ ។ កិកុជាច្រើនបានឮដំណឹង ថា សមណុទ្ទេសឈ្មោះកណ្ហកៈ មានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាង នេះកើតឡើង (ដូច្នេះ) ថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ ដែលព្រះដ៏មានព្រះ ភាគសំដែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះ ភាគ សំដែងថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាច ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ។ ទើបកិកុទាំងឡាយ នោះចូលទៅគេសមណុទ្ទេស ឈ្មោះកណ្ហកៈ លុះចូលទៅហើយបាន និយាយពាក្យនេះនឹងកណ្ហកសមណុទ្ទេសថា នែអាវុសោកណ្ហកៈ ឮថា

---

១ សមណុទ្ទេស ជាពាក្យដាស់ប្តូរគឺងពាក្យថា សាមណេរ ដែលហៅថាសមណុទ្ទេស ក៏បាន ថាសាមណេរក៏បាន ។

ចាបកំ ឯដ្ឋិកតំ ខុប្បន្នំ តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ
អាជានាមិ យថា យេមេ អន្ធពាលិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា
តេ បដិសេវតោ ន្តលំ អន្តពាយាតិ ។ ឃវំ ព្យា ខោ
អហំ ភន្តេ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ
អន្តពាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ ន្តលំ
អន្តពាយាតិ ។ មា អាវុសោ កណ្ហក ឃវំ អវច មា
ភគវន្តំ អព្ភាចិក្ខិ ន ហិ សាធុ ភគវតោ អព្ភក្ខានំ ន ហិ
ភគវា ឃវំ វេនេយ្យ អនេកបរិយាយេន អាវុសោ កណ្ហក
អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា អលញ្ច បន តេ
បដិសេវតោ អន្តពាយាយ អប្បស្សាទា ភគវា វុត្តា
ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហូបាយាសា អាទីនវោ ឯត្ថ
កិយ្យា អដ្ឋិកង្កលូបមា ភគវា វុត្តា ភគវតា ។ បេ ។

អ្នកឯងមានទិដ្ឋិអាក្រក់មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នេះ)ថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ពិតមែនឬ ។ កណ្ហកសមណុទ្ទេសឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ខ្ញុំកុំណាដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពពិតមែន ។ កិកុទាំងឡាយនិយាយថា នែអាវុសោកណ្ហកៈ អ្នកកុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ កុំពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិនបានត្រាស់យ៉ាងនេះទេ នែអាវុសោកណ្ហកៈ ធម៌ទាំងឡាយធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះ អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពមែន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានសេចក្តីសុខតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសកងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរាងឆ្អឹង ។ បេ ។

ចាបកំ ឥដ្ឋិកតំ ឧបរុន្ធំ តថាហំ កតវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា កតវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាតិ ។ ឯវំ ព្យា ខោ អហំ កន្តេ កតវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា កតវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាតិ ។ មា អាវុសោ កណ្ហក ឯវំ អវច មា កតវន្តំ អព្ភាចិក្ខិ ន ហិ សាធុ កតវតោ អព្ភក្ខានំ ន ហិ កតវា ឯវំ វទេយ្យ អនេកបរិយាយេន អាវុសោ កណ្ហក អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា កតវតា អលញ្ច បន តេ បដិសេវតោ អន្តរាយាយ អប្បស្សាទា កាមា វុត្តា កតវតា ពហុទុក្ខា ពហូបាយាសា អាទីនវោ ឯត្ថ កិយ្យា អដ្ឋិកង្កលូបមា កាមា វុត្តា កតវតា ។ បេ ។

អ្នកឯងមានពិដ្ឋិអាក្រក់មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នេះ)ថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ពិតមែនឬ ។ កណ្ហកសមណុទ្ទេសឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ខ្ញុំកុំណាដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពពិតមែន ។ កិក្ខុទាំងឡាយនិយាយថា នែអាវុសោកណ្ហកៈ អ្នកកុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ កុំពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិនបានត្រាស់យ៉ាងនេះទេ នែអាវុសោកណ្ហកៈ ធម៌ទាំងឡាយធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះ អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពមែន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានសេចក្តីសុខតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរាងឆ្អឹង ។ បេ ។

មំសបេស្សូបមា តាមា វុត្តា ភគវតា ។បេ។ តិណុក្កូ-
បមា តាមា វុត្តា ភគវតា ។បេ។ អង្គារកាសូបមា
តាមា វុត្តា ភគវតា ។បេ។ សុបិនកូបមា តាមា
វុត្តា ភគវតា ។បេ។ យាចិតកូបមា តាមា វុត្តា
ភគវតា ។បេ។ រុក្ខផលូបមា តាមា វុត្តា ភគវតា
។បេ។ អសិសូនូបមា តាមា វុត្តា ភគវតា ។បេ។
សត្តិសូលូបមា តាមា វុត្តា ភគវតា ។បេ។ សប្បសិ-
រូបមា តាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហូបាយាសា
អានិសង្សេ ឯត្ថ កិលេសានំ ។ ឯវំចិ ខោ តាលុ្ទទាយិ
សមណានុន្ទេសោ តេសាំ កិក្ខូនាំ វុត្តមានោ តថេវ តំ
ចាបតរំ ឧដ្ឋិតរំ ថាមសា បរាមាសា អភិនិវិស្ស
វោហរតិ ឯវំ ព្យា ខោ អយំ កន្តេ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយដុំសាច់ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយគប់ក្តៅ ដែលឆ្អៅដោយរស្មី ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរណ្តៅរងើកភ្លើង ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយអ្នកយល់សប្តិ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរបស់ដែលខ្ចីគេ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយផ្លែឈើ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយកាំបិតនឹងផ្តាញ់ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយលំពែងនឹងដែកស្រួច ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយក្បាលពស់មានពុល្លក្ខន្ធច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ពោសកងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន ។ សមណុទ្ទេសឈ្មោះតិស្សទារកដែលកំពុងទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះ ក៏នៅប្រកាន់ទិដ្ឋិរឹងត្អឹងនោះដោយសេចក្តីប្រកាន់ដ៏ម៉ាំហើយពោលយ៉ាងនោះដដែលថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងឡាយណា

អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ យតោ ខោ តេ ភិក្ខូ ជានេយ្យុំ កល្លចិតំ សមណានុទ្ទេសំ ឥតិស្មា ចាបនា ឧដ្ឋិតា វិវេចេតុំ អថខោ តេ ភិក្ខូ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតោ ឥតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា ឥតស្មិំ ឯជាធេ ឥតស្មិំ បករណេ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និបាតាបេត្វា កល្លចិតំ សមណានុទ្ទេសំ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ តេ កល្លចិត ឥវរូបំ ចាបនំ ឧដ្ឋិតន្តិ ឧប្បន្នំ តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ ឥវំ ឮ ខោ អហំ ភន្តេ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អា. ជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ កិស្ស ន្តុ ខោ នាម ត្វំ មោឃបុរិស មយា ឥវំ ធម្មំ ទេសិតំ

ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះ មិនអាចទន់ភ្លោះសមណុទ្ទេសឈ្មោះកណ្ហកៈចេញពីទិដ្ឋិអាក្រក់នោះក្នុងកាលណា កិក្ខុទាំងឡាយនោះ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងកាលនោះ លុះចូលទៅហើយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យប្រជុំកិក្ខុសង្ឃហើយត្រាស់សួរចំពោះកណ្ហកសមណុទ្ទេសក្នុងពេលនោះថា នែកណ្ហកៈ ឮថាអ្នកឯងមានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង(ដូច្នេះ)ថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងថា ជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ពិតមែនឬ ។ កណ្ហកសមណុទ្ទេសនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយយ៉ាងនេះ

អាជានាសិ ន ខុ មយា មោឃបុរិស អនេកបរិយាយេន
អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា អលញ្ច បន តេ បដិសេវតោ
អន្តរាយាយ អប្បសន្នានំ វា មយា ពហុធុក្កា
ពហូបាយាសា អានិនេកេ ឯត្ថ កិរិយា អដ្ឋិកង្កលូបមា
តាមា វុត្តា មយា ។បេ។ មំសបេសូបមា តាមា
វុត្តា មយា ។បេ។ តិណុក្កូបមា តាមា វុត្តា មយា
។បេ។ អង្គារកាសូបមា តាមា វុត្តា មយា ។បេ។
សុបិនកូបមា តាមា វុត្តា មយា ។បេ។ យាចិតកូប-
មា តាមា វុត្តា មយា ។បេ។ រុក្ខផលូបមា តាមា
វុត្តា មយា ។បេ។ អសិសូនូបមា តាមា វុត្តា មយា
។បេ។ សត្តិសូលូបមា តាមា វុត្តា មយា ។បេ។
សង្ឃសិរូបមា តាមា វុត្តា មយា ពហុធុក្កា ពហូ-

អំពីបុគ្គលណាមក នៃមោឃបុរស ធម៌ទាំងឡាយដែលធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ តថាគតសំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ក៏ធម៌ទាំងឡាយនោះអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព (មែន) តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានសេចក្តីសុខតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយពពួងឆ្អឹង ។បេ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយដុំសាច់ ។បេ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយគប់ភ្លើងធ្វើដោយស្មៅ ។បេ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរណ្តៅរងើកភ្លើង ។បេ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយអ្នកយល់សប្តិ ។បេ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរបស់ដែលខ្ចីគេ ។បេ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយផ្លែឈើ ។បេ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយកាំបិតនិងជ្រញ់ ។បេ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយលំពែងនិងដែកស្រួច ។បេ។ តថាគតសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយក្បាលពស់ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន

ចាយាសា អាទីនវោ ឯត្ថ កិំយ្យោ អថ ច បន តុំ
មោឃបុរិស អត្តជា ទុក្កដហិរោតប្បំ ទិដ្ឋិគតេន អម្ហេ ចេវ
អញ្ញេ ចក្ខុមន្តោ អត្តានញ្ច ខនសិ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវសិ
តំ ហិ តេ មោឃបុរិស ភវិស្សតិ ទីឃរត្តំ អហិតាយ
ទុក្ខាយ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ
បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ អថខ្វេតំ មោឃបុរិស
អប្បសន្នានញ្ចេវ អប្បសាទាយ បសន្នានញ្ច ឯកច្চានំ
អញ្ញថត្តាយាតិ ។ វិគរហិត្វា ធម្មឹ កថំ កត្វា ភិក្ខូ
អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខវេ សង្ឃោ កឡាកំ សមណុ-
ទ្ទេសំ ជានាសេតុ ឯវញ្ច បន ភិក្ខវេ ជានាសេតព្ពោ អជ្ជតគ្គេ

ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន នែមោឃបុរស កាលបើដូច្នោះ
ហើយ អ្នកឯងហៅថាពោលបង្កាច់យើងផង គាស់កកាយខ្លួនឯងផង
សោយថាបជាច្រើនផង ព្រោះទិដ្ឋិដែលខ្លួនកាន់យកខុស នែមោឃបុរស
ទិដ្ឋិដែលអ្នកឯងកាន់យកអាក្រក់នោះ ទំាងបង្កាទោសមិនជាប្រយោជន៍ ជា
ទុក្ខដល់អ្នកឯង អស់កាលជាអង្វែង នែមោឃបុរស អំពើនេះមិន
មែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លា
ហើយឲ្យរឹងឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ម្នាលមោឃបុរស ទិដ្ឋិអាក្រក់
របស់អ្នកនេះមានតែនាំមិនឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
ទំាងដើម្បីសេចក្តីក្រយមាយដល់មនុស្សពួកខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយផង ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគបន្ទោសហើយទ្រង់ត្រើតម្កើងថា រួចត្រាស់ហៅភិក្ខុ
ទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ សង្ឃចូរញុំាងកណ្ឌកសម-
ណុទ្ទេសឲ្យវិនាសចុះ[1] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កណ្ឌកសមណុទ្ទេសនោះ
ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវឲ្យវិនាសយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោកណ្ឌក: កាលមាន

---

๑ អដ្ឋកថា វិនាសនោះមានបីយ៉ាង គឺសំវាសនាសនា វិនាសទីទាន១បាននៅរួមដាមួយនឹង
សង្ឃ ๑ លិង្គនាសនា វិនាសបាកកេរ គឺត្រូវដុំរឹកចេញ ๑ ទណ្ឌកម្មនាសនា វិនាសដោយ
ត្រូវទណ្ឌកម្ម មានមិនឲ្យដេកនៅរួមនឹងភិក្ខុអស់ពីរបីរាត្រីជាដើម ๑ កណ្ឌកៈនេះត្រូវទណ្ឌកម្ម-
នាសនា ។

เต อาวุโส กาฬกา น เจว โส ภควา สตฺถา อห. ติสตญฺจ ยมฺปิ เตญฺจ สมณานญฺจ ลาภคฺคโต ภิกฺขาสงฺคหิ ทิวาฏฺฐานสาลาสงฺคหิ สหเสยฺยา สาปิ เต น ตฺวญฺจ จ ปิเว(๑) วิญฺญูนิ ๆ อชฺเชว กาฬกานิ สมณานิ สกฺยปุตฺติยานิ ๆ

(๒๙๒) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ชานนฺติ ตถาชาติยานิ กาฬกานิ สมณานิ อุปสมฺปาเทนฺติปิ อุปฏฺฐาเปนฺติปิ สมฺภุญฺชนฺติปิ สหาปิ เสยฺยาย กปฺเปนฺติ ๆ เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา ๆ เป ๆ เต อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กถญฺหิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ชานนฺติ ตถาชาติยานิ กาฬกานิ สมณานิ อุปสมฺปาเทสฺสนฺติปิ อุปฏฺฐาเปสฺสนฺติปิ สมฺภุญฺชิสฺสนฺติปิ สหาปิ เสยฺยาย กปฺเปสฺสนฺตีติ ๆ เป ๆ สจฺจํ กิร ตุมฺเห ภิกฺขเว ชานนฺติ ตถาชาติยานิ กาฬกานิ สมณานิ อุปสมฺปาเทถาปิ อุปฏฺฐาเปถาปิ สมฺภุญฺชถาปิ สหาปิ เสยฺยาย กปฺเปถาติ ๆ สจฺจํ ภควาติ ๆ

---

๑ ปิเวติ ปร อมามกาติ วณฺณนา ๆ

ថ្ងៃនេះជាដើម អ្នកឯងមិនត្រូវអាងព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះថាជាសាស្តា របស់អ្នកឡើយ សមណុទ្ទេសទាំងឡាយដទៃតែងបានទូវកិរិយាដេករួមឯណា អស់ភត្តីពីរនើងភត្តីបីជាមួយនឹងកិក្ខុទាំងឡាយ កិរិយាដេកនៅរួមនោះមិនមានដល់អ្នកទេ នែមនុស្សត្រៃវិការ អ្នកឯងចូរចៀសចេញទៅ អ្នកចូរវិនាសទៅ ។ ក្នុងកាលនោះឯង សង្ឃបានឲ្យកណ្ហកសមណុទ្ទេសវិនាសហើយ ។

(๒๙๒) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុដឹងថា កណ្ហកសមណុទ្ទេសសង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ បញ្ចុះបញ្ចូលខ្លះ ឲ្យបម្រើខ្លះ បរិភោគរួមខ្លះ សម្រែចឥរិយាបថដេករួមខ្លះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីជ្រាថាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុដឹងថា កណ្ហកសមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ មិនគួរនឹងបញ្ចុះបញ្ចូលខ្លះ ឲ្យបម្រើខ្លះ បរិភោគរួមខ្លះ សម្រែចឥរិយាបថដេករួមខ្លះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយដឹងថា កណ្ហកសមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ បញ្ចុះបញ្ចូលខ្លះ ឲ្យបម្រើខ្លះ បរិភោគរួមខ្លះ សម្រែចឥរិយាបថដេករួមខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។

วิตกฺกหิ ពុទ្ធោ ភគវា កេចិ ហិ ជាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា ជានំ តថាជាសិតំ កល្លាកំ សមណេនេ្ឋសំ ឧបលាបេស្សថាបិ ឧបដ្ឋាបេស្សថាបិ សម្ភុញ្ជិស្សថាបិ សយាបិ សេយ្យំ កប្បេស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ហ បន តិក្ខត្តុំ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ សមណេនេ្ឋសោបិ នេ ឯវំ វេទេយ្យ តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ សោ សមណេនេ្ឋសោ តិក្ខត្តុំ ឯវមស្ស វចនីយោ មា អាវុសោ សមណេនេ្ឋស ឯវំ អវច មា ភគវន្តំ អព្ភាចិក្ខិ ន ហិ សាធុ ភគវតោ អព្ភក្ខានំ ន ហិ ភគវា ឯវំ វេទេយ្យ អនេកបរិយាយេន អាវុសោ សមណេនេ្ឋស អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភគវតា អលញ្ហ បន តេ បដិសេវតោ អន្តរាយាយាតិ ។ ឯវញ្ហ សោ សមណេនេ្ឋសោ តិក្ខត្តុំ

ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសចាំងឡាយ អ្នកចាំងឡាយដឹងថា កណ្តាកសមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាស យ៉ាងនោះហើយមិនគួរនឹងបញ្ចុះបញ្ចូលខ្លះ ឲ្យបម្រើខ្លះ បរិភោគខ្លះ សម្រែចឥរិយាបថជាមួយខ្លះទេ នែមោឃបុរសចាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែនទាំងជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំងឡាយ អ្នកចាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា បើសមណុទ្ទេសពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ។ សមណុទ្ទេសនោះភិក្ខុចាំងឡាយត្រូវនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោសមណុទ្ទេស អ្នកឯងកុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ អ្នកកុំពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោលយ៉ាងនេះទេ នែអាវុសោសមណុទ្ទេស ធម៌ទាំងឡាយធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព (មែន) ។ សមណុទ្ទេសនោះកាលដែលភិក្ខុ

ปุจฺฉามาโน ตเถว ปกฺกมนฺตมฺปิ สมณาโนฺธ ภิกฺขุ ฯ

ពាំង ឮ ហើយ ក៏នៅតែប្រកាន់ដដែល សមណុទ្ទេស នោះកិត្តុពាំង ឮ ត្រូវនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោសមណុទ្ទេស កាលមានថ្ងៃនេះដាដើម អ្នកមិនត្រូវអាង ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះថាជាសាស្តារបស់អ្នកឡើយ សាមណេរពាំង ឮ ដទៃតែងបានកិរិយាដេករួមឯណាអស់រាត្រីពីរបី ជាមួយនឹងកិត្តុពាំង ឮ ការដេកនៅរួមនោះ មិនមានដល់អ្នកទេ នែមនុស្សក្រៃភារ អ្នកចូរចៀសចេញទៅ ចូរវិនាសទៅ ។ កិត្តុណាមួយដឹងថា សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ បញ្ចុះបញ្ចូលក្តី ឲ្យបម្រើក្តី បរិភោគរួមក្តី សម្រេបវិរិយាបថដេករួមក្តី កិត្តុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๙๓) ដែលហៅថា សមណុទ្ទេស គឺសំដៅយកសាមណេរ ។ ពាក្យថា ពោលយ៉ាងនេះ គឺពោលថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ គឺធម៌ពាំង ឮ ណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ពាំង ឮ នោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ។

(๒๙๔) ពាក្យថា សមណុទ្ទេសនោះ គឺសមណុទ្ទេសដែលជាអ្នកពោលយ៉ាងនេះនោះឯង ។ ពាក្យថា កិត្តុពាំង ឮ គឺកិត្តុពាំង ឮ ឯទៀត ។ កិត្តុពាំង ឮ ណាឃើញ កិត្តុពាំង ឮ ណាឮ កិត្តុ

อาวุโส สมณาเยน ปิตา อาจ มา ภควนฺตํ อพฺภาจิกฺขิ น หิ สาธุ ภควโต อพฺภกฺขานํ น หิ ภควา ปิตา วเทยฺย อเนกปริยาเยน อาวุโส สมณาเยน อพฺภายิตพฺพา ธมฺมา วุตฺตา ภควตา อลญฺจ ปน เต ปฏิ-สารโต อพฺภายาตุ ฯ ทุติยมฺปิ วตฺตพฺพา ตติยมฺปิ วตฺตพฺพา ฯ สเจ ปฏินิสฺสชฺชติ ฐเปตพฺพํ กุสลเมว เจ ปฏินิสฺสชฺชติ สา สมณาเยน ภิกฺขุนา ปิตา ปมสฺส วตฺถุสฺส อนฺตกฺเก เต อาวุโส สมณาเยน น เจว สา ภควา สตฺถา อปฺปฏิสิตพฺพา ยมฺปิ เจญฺญ สมณาเยน ลภติ ภิกฺขุนา สทฺธึ ทฺวิรตฺตติรตฺตํ สหาเสยฺยํ สาปิ เต น ตฺเว จ ปิเว วิสฺสาสติ ฯ

(๒๙๕) โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯ เป ฯ ภิกฺขูติ ฯ เป ฯ อยํ สมสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขูติ ฯ ชานาติ นาม สามํ วา ชานาติ อญฺเ วา

ទាំងឡាយនោះត្រូវពោលនឹងសមណុទ្ទេសនោះថា នែអាវុសោសមណុទ្ទេស អ្នកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ កុំពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនសម្រេចប្រយោជន៍ទេ ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោលយ៉ាងនេះទេ នែអាវុសោសមណុទ្ទេស ធម៌ទាំងឡាយ ដែលធ្វើសេចក្តីអន្តរាយព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះ អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព (មែន) ។ សមណុទ្ទេសនោះកិក្ខុទាំងឡាយត្រូវពោលអស់រ៉ាវៈពីរដងផង ត្រូវពោលអស់រ៉ាវៈបីដងផង ។ បើសមណុទ្ទេសនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើលះបង់មិនបានទេ សមណុទ្ទេសនោះ កិក្ខុទាំងឡាយត្រូវនិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោសមណុទ្ទេស កាលមានថ្ងៃនេះជាដើម អ្នកមិនត្រូវអាងព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះថាជាសាស្តារបស់អ្នកឡើយ សមណុទ្ទេសទាំងឡាយដទៃតែងបានការដេកនៅរួមឯណាអស់ពីរនឹងបីជាមួយនឹងកិក្ខុទាំងឡាយ ការដេកនៅរួមនោះមិនមានដល់អ្នកទេ នែមនុស្សវិនាសគេចាប់ អ្នកចូរចៀសចេញទៅ ចូរវិនាសទៅ ។

(២៩៥) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃភោជនវគ្គ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺកិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី

ตสฺส อาโรเจตฺวา สเจ ภ อาโรเจติ ฯ ตถา ลภนฺตสฺส ปฏิ-
ลภนฺตสฺส ฯ สมณาหุเตฺวว ตาว สามเณเรปิ วุตฺตนเยเนว
อุปลาเปยฺย ภนฺเต ตสฺส ปตฺโต ภ จีวรํ ภ อุเทฺทสาทิ ภ
ปริปุณฺโณ ภ ธมฺมกมฺมิโต อุปลาเปติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ
อุปฏฺฐาเปยฺย ภนฺเต ตสฺส ปุณฺณา ภ มตฺติกา ภ ธมฺมกรณี ภ
ภุโญทกา ภ สาธิยติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ
สมฺภุญฺเชยฺย ภนฺเต สมฺโภโค นาม เทฺว สมฺโภคา
อามิสสมฺโภโค จ ธมฺมสมฺโภโค จ ฯ อามิส-
สมฺโภโค นาม อามิสํ เทติ ภ ปฏิคฺคณฺหาติ ภ
อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ธมฺมสมฺโภโค นาม อุทฺทิสติ
ภ อุทฺทิสาเปติ ภ ฯ ปเทน อุทฺทิสติ ภ อุทฺทิสาเปติ ภ
ปเท ปเท อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อกฺขเรน อุทฺทิ-
สติ ภ อุทฺทิสาเปติ ภ อกฺขรกฺขเรน อาปตฺติ ปาจิตฺติ-
ยสฺส ฯ สหา ภ สเยยฺยํ กเปยฺยาติ เอตฺถ ปเนตฺถ
นานาสีลเกหิ สมณาหุเตฺวหิ สทฺธึ สหเสยฺยา ปาจิตฺติยา

កិក្ខុតាំងឆ្ពាយជាទៃ្រជាប់តិក្ខុនោះក្តី ឬសមណុទ្ទេសនោះទៃ្រជាប់ក្តី ។ ពាក្យ
ថា ដែលសង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ គឺសង្ឃឲ្យខូចយ៉ាងនេះហើយ ។
ដែលហៅថា សមណុទ្ទេស គឺសំដៅយកសាមណេរ ។ ពាក្យថា បញ្ចុះ
បញ្ចូលក្តី គឺកិក្ខុបញ្ចុះបញ្ចូលដោយគិតថា អញនឹងឲ្យបាត្រក្តី ចីវរក្តី
ប្រាល័ក្តី អដ្ឋកថាក្តី ដល់សមណុទ្ទេសនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា
ឲ្យបម្រើក្តី គឺកិក្ខុត្រែកអនឹងគ្រឿងលំអិតក្តី ដីស្អិតក្តី ឈើសួនក្តី ទឹក
ឱមាត់ក្តី របស់សមណុទ្ទេសនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា
បរិភោគរួមក្តី គឺបរិភោគរួមមានពីរយ៉ាង ឆានដល់បរិភោគរួមដោយអា-
មិសៈ ១ បរិភោគរួមដោយធម៌ ១ ហៅថាបរិភោគរួម ។ ដែលហៅថាបរិ-
ភោគរួមដោយអាមិសៈ គឺកិក្ខុឲ្យអាមិសៈក្តី ទទួលក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ដែលហៅថា បរិភោគរួមដោយធម៌ គឺកិក្ខុសំដែងធម៌ដល់សមណុទ្ទេស
នោះក្តី ឲ្យសមណុទ្ទេសនោះសំដែងឲ្យស្តាប់ក្តី ។ កិក្ខុសំដែងធម៌ដល់
សមណុទ្ទេសនោះក្តី ឲ្យសមណុទ្ទេសនោះសំដែងឲ្យស្តាប់ក្តី ដោយបទ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ពល់ ។ បទ ។ កិក្ខុសំដែងធម៌ដល់សមណុទ្ទេសនោះក្តី
ឲ្យសមណុទ្ទេសនោះសំដែងឲ្យស្តាប់ក្តី ដោយអក្ខរៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
ពល់ ។ អក្ខរៈ ។ ពាក្យថា សម្រែចកិរិយាដេកនៅរួមក្តី គឺកាលបើសម-
ណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសនោះបានដេកហើយ កិក្ខុក៏ដេកកន្លែងបិទជាំង

អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ កិញ្ចិ ឯត្ថ ជានិតកោ សមណុទ្ទេសោ ឯតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ ឧភោ ក ឯតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ ឧដ្ឋហិត្វា បុនប្បុនំ ឯតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។

(๒๙๖) ជានិតកោ ជានិតកសញ្ញី ឧបសម្បាទេតិ ក ឧបដ្ឋាបេតិ ក សម្ភុញ្ជតិ ក សហ ក សេយ្យំ កប្បេតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ។ ជានិតកោ វេមតិកោ ឧបសម្បាទេតិ ក ឧបដ្ឋាបេតិ ក សម្ភុញ្ជតិ ក សហ ក សេយ្យំ កប្បេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ជានិតកោ អជានិតកសញ្ញី ឧបសម្បាទេតិ ក ឧបដ្ឋាបេតិ ក សម្ភុញ្ជតិ ក សហ ក សេយ្យំ កប្បេតិ អជានិបត្តិ ។ អជានិតកោ ជានិតកសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អជានិតកោ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អជានិតកោ អជានិតកសញ្ញី អជានិបត្តិ ។

ជាមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលបើកិក្ខុដេកហើយ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសក៏ដេកនៅ (ដែរ) កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឬដេកទាំងពីរនាក់ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុក្រោកឡើងហើយដេកញយ ។ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๒๙๖) សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាសង្ឃឲ្យវិនាសហើយ។បញ្ចុះបញ្ចូលក្តី ឲ្យបម្រើក្តី បរិភោគរួមក្តី សម្រេចកិរិយាដេករួមក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសហើយ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយបញ្ចុះបញ្ចូលក្តី ឲ្យបម្រើក្តី បរិភោគរួមក្តី សម្រេចកិរិយាដេករួមក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាសង្ឃមិនបានឲ្យវិនាសទៅវិញហើយ។បញ្ចុះបញ្ចូលក្តី ឲ្យបម្រើក្តី បរិភោគរួមក្តី សម្រេចកិរិយាដេករួមក្តី មិនត្រូវអាបត្តិ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃមិនឲ្យវិនាស កិក្ខុសំគាល់ថាសង្ឃឲ្យវិនាស ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃមិនឲ្យវិនាស កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃមិនឲ្យវិនាស កិក្ខុសំគាល់ថាសង្ឃមិនឲ្យវិនាស មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(២៩៧) អជាបត្តិ អជាសិតេកាតិ ជាជាតិ តំ ឯដ្ឋិ បដិឯស្សដ្ឋាតិ ជាជាតិ ឧម្មត្តកស្ស អាធិកម្មិ-កស្សាតិ ។

ទសមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

សប្បាណកវគ្គោ សត្តមោ ។

តស្សុទ្ទានំ

សញ្ចិច្ចវធសប្បាណំ ឧក្កោដុដ្ឋុល្លជាធនំ
ឱជវីសតិ សត្តញ្ច សំវិជាធអរិដ្ឋកំ
ឧក្ខិត្តកឆ្លកញ្ចេវ ឧស សិក្ខាបទា ឥមេតិ ។

ឃាចិត្តិយកណ្ឌ សប្បាណកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១០ ភិរុះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

(๒๔๗) ភិរុះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๔ យ៉ាង) គឺភិក្ខុដឹងថា សមណុទ្ទេសនោះសង្ឃមិនបានឲ្យវិនាស ๑ ភិក្ខុដឹងថាសមណុទ្ទេសនោះលះបង់ទិដ្ឋិនោះហើយ ๑ ភិក្ខុឆត ๑ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๑๐ ចប់ ។

សប្បាណកវគ្គទី ๗ ចប់ ។

ឧទ្ទាននៃសប្បាណកវគ្គនោះ
មាន ๑๐ សិក្ខាបទនេះគឺ

សញ្ចិច្ចវធសិក្ខាបទ ๑	សប្បាណសិក្ខាបទ ๑
ឧក្កោសិក្ខាបទ ๑	ទុដ្ឋុល្លទានសិក្ខាបទ ๑
ចនវីសតិសិក្ខាបទ ๑	សត្ថសិក្ខាបទ ๑
សំវិធានសិក្ខាបទ ๑	អវិដ្ឋកសិក្ខាបទ ๑
ទុដ្ឋុល្លសិក្ខាបទ ๑	កណ្ឌកសិក្ខាបទ ๑ ។

សហធម្មិកវគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទំ

(២៩៨) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា កោសម្ពិយំ
វិហរតិ ឃោសិតារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អាយស្មា ឆន្នោ អនាចារំ អាចរតិ ។ កិត្តិ ឃវមាហំសុ
មា អាវុសោ ឆន្ន ឯវរូបំ អកាសិ នេតំ កប្បតីតិ ។
សោ ឃវំ វទេតិ ន តាវាហំ អាវុសោ ឯតស្មឹ សិក្ខាបទេ
សិក្ខិស្សាមិ យាវ ឧញ្ញំ កិត្តិំ ព្យត្តំ វិនយធរំ បរិបុច្ឆា-
មីតិ ។ យេ តេ កិត្តិ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ
ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម អាយស្មា ឆន្នោ
កិត្តិហិ សហធម្មិកំ វុច្ចមានោ ឃវំ វក្ខតិ ន តាវាហំ
អាវុសោ ឯតស្មឹ សិក្ខាបទេ សិក្ខិស្សាមិ យាវ ឧញ្ញំ
កិត្តិំ ព្យត្តំ វិនយធរំ បរិបុច្ឆាមីតិ ។បេ។ សចេ កិរ
វោ ឆន្ន កិត្តិហិ សហធម្មិកំ វុច្ចមានោ ឃវំ វទេសិ ន
តាវាហំ អាវុសោ ឯតស្មឹ សិក្ខាបទេ សិក្ខិស្សាមិ
យាវ ឧញ្ញំ កិត្តិំ ព្យត្តំ វិនយធរំ បរិបុច្ឆាមីតិ ។

សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

[៦៩៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
ឃោសិតារាម ទៀបក្រុងកោសម្ពី ។ សម័យនោះឯង ឆន្នៈដ៏មានអាយុ
តែងប្រព្រឹត្តអនាចារ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ និយាយយ៉ាងនេះថា នែ
អាវុសោឆន្នៈ អ្នកកុំធ្វើកម្មមានសភាពយ៉ាងនេះ កម្មដែលអ្នកធ្វើនេះ
មិនគួរទេ ។ ឆន្នភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោទាំងឡាយ
ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់សាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែល
ឈ្លាសដែលទ្រទ្រង់វិន័យ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីជ្រាថ្នាក់
តិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់
ថា ឆន្នៈដ៏មានអាយុ កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយពោលពាក្យប្រកបដោយ
ធម៌ មិនគួរទំាងពោលយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់
សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់បានសាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែល
ឈ្លាសដែលទ្រទ្រង់វិន័យនៅឡើយ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់
សួរថា នែឆន្នៈ ឮថា អ្នកឯងកាលបើភិក្ខុទាំងឡាយពោលពាក្យ
ប្រកបដោយធម៌ និយាយ (នឹងភិក្ខុទាំងឡាយ) យ៉ាងនេះវិញថា នែអាវុ-
សោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់បាន
សាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែលឈ្លាសដែលទ្រទ្រង់វិន័យនៅឡើយ ពិតមែនឬ ។

สงฺฆ์ ภควนฺตนฺ ฯ ภิกฺขเว พุทฺธา ภควนฺโต ครหิ ตาม ตุ์ เหาย ปุริส กิจฺจหิ สหธมฺมิกนฺ วุจฺจมาเน วิ วกฺขนฺ ติ ตาทิหิ อาวุโส ชีวิตสฺมึ สิกฺขาปเท สิกฺขิตุ์ สฺสามิ ยาว ชญฺญา กิจฺจนฺ ตุ์ ตายนฺ ตรา ปริปุจฺฉามีติ เตน เหาย ปุริส อปฺปสนฺนานิ ปา ปสาทาย ปสนฺนานิ ปา ภิ ยฺโยภาวาย ฯเป ฯ ฐปฺ ปน ภิกฺขุเว ๕ม์ สิกฺขาปทนฺ ทุฏฺฐเทสฺยา ยา ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ สหธมฺมิกนฺ วุจฺจมาเน วิ วาเทยฺย ติ ตาทิหิ อาวุโส ชีวิตสฺมึ สิกฺขาปเท สิกฺขิตุ์ สฺสามิ ยาว ชญฺญา กิจฺจนฺ ตุ์ ตายนฺ ตรา ปริปุจฺฉามีติ ตาทิสฺวาเนน กิจฺจนฺ ตุ์ ตายนฺ ตรา อญฺญาตพฺพนฺ ปริปุจฺฉิตพฺพนฺ ปริยาปุณิตพฺพนฺ ฯ อยนฺ ตตฺถ สามีจีติ ฯ

(๒๙๙) โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯเป ฯ ภิกฺขูติ ฯเป ฯ อยนฺ ชีวิตสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขูติ ฯ ภิกฺขูหีติ อญฺเญหิ ภิกฺขูหิ ฯ สหธมฺมิกนฺ นาม ยนฺ ภควตา ปญฺญตฺตนฺ สิกฺขาปทนฺ วิ ตสหธมฺมิกนฺ นาม ฯ

ឆន្នកិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស កាលបើកិក្ខុទាំងឡាយនិយាយពាក្យប្រកបដោយធម៌ អ្នកឯងមិនគួរនឹងពោលយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់បានសាកសួរកិក្ខុដទៃ ដែលឈ្លាសដែលទ្រទ្រង់វិន័យនៅឡើយ នែមោឃបុរស អំពើនេះ មិនមែនទាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬទាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយកាលកិក្ខុទាំងឡាយ ពោលពាក្យប្រកបដោយធម៌ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សាកសួរកិក្ខុដទៃ ដែលឈ្លាសដែលទ្រទ្រង់វិន័យដរាបណា ខ្ញុំនឹងមិនសិក្សាសិក្ខាបទនេះដរាបនោះ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុអ្នកសិក្សាគួរដឹងច្បាស់ គួរសាកសួរ គួរពិចារណា ។ នេះជាសាមីចិកម្ម ក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(๒๙๙) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ๑ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ពាក្យថា កិក្ខុទាំងឡាយ គឺកិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ។ ដែលហៅថា ពាក្យប្រកបដោយធម៌ គឺសិក្ខាបទណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគបញ្ញត្តហើយ សិក្ខាបទនោះហៅថា ពាក្យប្រកបដោយធម៌ ។

เตน ภุญฺชมาเนา วา วเทติ น ตาวหาวุโส ยาว สิกฺขาปเท สิกฺขิสฺสามิ ยาว ญตฺติ กมฺมวาจา อนุสาวนา ปริยนฺตา มาติกา ปทภาชนียนฺติ วิตฺถารโต สพฺพมฺปิ ปาติโมกฺขนฺติ อยมฺปิ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๐๐) อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสญฺญี วา วเทติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อุปสมฺปนฺโน วิมติโก วา วเทติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสญฺญี วา วเทติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อนนุญฺญาเตน ภุญฺชมาเนา ฉนฺทา น สลฺเลขาย น ปฏิสลฺลานา น ปาสาทิกตาย น อปจยาย น วิริยารมฺภาย สมฺภตฺติโต วา วเทติ น ตาวหาวุโส ยาว สิกฺขาปเท สิกฺขิสฺสามิ ยาว ญตฺติ กมฺมวาจา

កិក្ខុនោះ កាលកិក្ខុទាំងឡាយពោលតាមសិក្ខាបទនោះ ត្រឡប់ជាពោលយ៉ាងនេះ គឺពោលថា នែអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនដាន់សិក្សាក្នុងសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនដាន់ចាន់សាកសួរកិក្ខុដទៃ ដែលឈ្លាសដាវិនយធរ ជាបណ្ឌិតមានប្រាជ្ញា ជាពហុស្សូត ជាធម្មកថិកនៅឡើយ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្កដិយ ។

[๓๐๐] ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បន្នពិតមែន ហើយពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនឧបសម្បន្ន ហើយពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដិយ។ កិក្ខុកាលកិក្ខុទាំងឡាយពោលតាមពាក្យដែលមិនមែនជាវិនយបញ្ញត្តិ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ពាក្យនេះមិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីផ្សុះផ្សាយ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំចាត់បង់កិលេស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនាំមកនូវសេចក្តីផ្ចិតផ្ចង់ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនសន្សំនូវកិលេសវដ្ត មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមទេ (ម្យ៉ាងទៀត) ពោលថា នែអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនដាន់សិក្សាសិក្ខាបទនោះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនដាន់

ฌานํ วิโนเทยฺย ปณฺฑิตา เมธาวี พหุสฺสุตา ธมฺมกามกา
ปริปุจฺฉาวินีตา กณาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุป-
สมฺปนฺเนน ปญฺเจเนน วา อปฺปญฺเจเนน วา วุฏฺฐมาเนา
สีมาย วา สโลฺขมาย วา ภูตคามาย วา ชานาติ-
กาตาย วา อปจยาย วา วิริยารมฺภาย สหวาสติยา
ฌานา วิเนติ วา ตาวเทว อาวุโส ฌานสฺมึ สิกฺขา-
ปเท สิกฺขิสฺสามิ ยาว ญตฺติ กิตฺติ ฌานา วิโนเทยฺย
ปณฺฑิตา เมธาวี พหุสฺสุตา ธมฺมกามกา ปริปุจฺฉาวินีตา
กณาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อุป-
สมฺปนฺนสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน
วิมติโกา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อนุป-
สมฺปนฺนสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

สาหสฺสกิกฺขาปทเก ยสฺมา สหเสยฺยาทิวินยาปตฺติ นาม ปณฺณตฺติวชฺชานญฺจ พหูนญฺจ สาธารณา ตสฺมา เอตฺถ ๒ อาปตฺติกฺขนฺธา ๒ อนุปสมฺปนฺนาย สหเสยฺยาปตฺติ ๒ อนุปสมฺปนฺนาย ติรจฺฉานคตาย ๒ อนุปสมฺปนฺนาย มาตุคามสฺส ๒ อนุปสมฺปนฺนาย ปณฺฑกาทีนนฺติ ๒ อนุปสมฺปนฺนาย ๒ อนุปสมฺปนฺนาย ๒ อนุปสมฺปนฺนาย

(๓๐๑) สิกฺขมาเนนาติ สิกฺขิตุกาเมน ฯ อญฺญาตพฺพนฺติ ญาตพฺพํ ฯ ปริปุจฺฉิตพฺพนฺติ ๙ธิ กเร กมฺม ๙มสฺส เกา อตฺถาติ ฯ ปริปญฺหิตพฺพนฺติ ปญฺเหตพฺพํ ตุลยิตพฺพํ ฯ อยํ ตตฺร สามีจีติ อยํ ตตฺร อนุธมฺมตา ฯ

(๓๐๒) อนาปตฺติ ญาตสฺส สิกฺขมานสฺส สิกฺขิตสฺสาติ ภณาติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ปริวาสกฺขนฺธโก นิฏฺฐิโต ฯ

(៣០១) គ្រប់ពាក្យថា អ្នកសិក្សា គឺអ្នកមានសេចក្តីជ្រួលច្របល់ ដើម្បីនឹងសិក្សា ។ ពាក្យថា គួរដ៏ឆ្ងាស់ គឺគួរចេះ ។ ពាក្យថា គួរសាកសួរ គឺគួរសាកសួរថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ពាក្យនេះដូចម្តេច ពាក្យនេះមានសេចក្តីដូចម្តេច ។ ពាក្យថា គួរពិចារណា គឺគួរគិត គួរថ្វឹង ។ ពាក្យថា នេះជាសាមីចិកម្មក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺថានេះតាមទំនៀមក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(៣០២) ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺកិរិយាពោលថា ខ្ញុំនឹងដឹង ខ្ញុំនឹងសិក្សា ១ កិរិយាធ្វើ ១ កិរិយាដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ

(៣០៣) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវា ភិក្ខូនំ អនេកបរិយាយេន វិនយកថំ កថេតិ វិនយស្ស វណ្ណំ កាសតិ វិនយបរិយត្តិយា វណ្ណំ កាសតិ អាទិស្ស អាទិស្ស អាយស្មតោ ឧចាលិស្ស វណ្ណំ កាសតិ ។ ភិក្ខូ ភគវា ខោ អនេកបរិយាយេន វិនយកថំ កថេតិ វិនយស្ស វណ្ណំ កាសតិ វិនយបរិយត្តិយា វណ្ណំ កាសតិ អាទិស្ស អាទិស្ស អាយស្មតោ ឧចាលិស្ស វណ្ណំ កាសតិ ហន្ទ មយំ អាវុសោ អាយស្មតោ ឧចាលិស្ស សន្តិកេ វិនយំ បរិយាបុណាមាតិ ។ តេ ច ពហូ ភិក្ខូ ថេរា ច នវា ច មជ្ឈិមា ច អាយស្មតោ ឧចាលិស្ស សន្តិកេ វិនយំ បរិយាបុណន្តិ ។ អថខោ ឆព្ពគ្គិយានំ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ ឯតរហិ ខោ អាវុសោ ពហូ ភិក្ខូ ថេរា ច នវា ច មជ្ឈិមា ច អាយស្មតោ ឧចាលិស្ស សន្តិកេ វិនយំ បរិយាបុណន្តិ សចេ

សិក្ខាបទទី ២

(៣០៣) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី។ សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងវិនយកថា សំដែងគុណនៃវិន័យ ទ្រង់សំដែងគុណនៃការរៀនវិន័យ ទ្រង់កំណត់រឿយ។ ហើយទ្រង់សំដែងគុណរបស់ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុដល់កិក្ខុទាំងឡាយដោយបរិយាយជាច្រើន។ កិក្ខុទាំងឡាយនិយាយថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងវិនយកថា ទ្រង់សំដែងគុណនៃវិន័យ ទ្រង់សំដែងគុណនៃការរៀនវិន័យ ទ្រង់កំណត់រឿយ។ ហើយទ្រង់សំដែងគុណរបស់ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុដោយបរិយាយជាច្រើន នែអាវុសោទាំងឡាយ បើដូច្នោះយើងនឹងរៀនវិន័យក្នុងសំណាក់ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុ។ ទើបកិក្ខុទាំងឡាយនោះ ជាថេរៈខ្លះ ជាកិក្ខុថ្មីខ្លះ ជាកិក្ខុកណ្តាលខ្លះច្រើនរូប រៀនវិន័យក្នុងសំណាក់ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុ។ លំដាប់នោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុមានគំនិតដូច្នេះថា នែអាវុសោទាំងឡាយ ឥឡូវនេះឯង កិក្ខុច្រើនអង្គ ជាថេរៈខ្លះ ជាកិក្ខុថ្មីខ្លះ ជាកិក្ខុកណ្តាលខ្លះ រៀនវិន័យក្នុងសំណាក់ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុ បើកិក្ខុទាំងឡាយនេះជាអ្នកឈេះស្ទាត់

สเมเ วินเย ปกตญฺญูโน ภาวิสฺสนฺติ อมฺเห เยฏฺฐกา อาคจฺฉิสฺสนฺติ ปติคจฺฉิสฺสนฺติ หนฺท มยํ อายุสา วินยํ วิเนมาติ ฯ อเถโข ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ภิกฺขู อุปสงฺกมิตฺวา เอวมาหํสุ กึ ปนิเมหิ อุทฺทาทุอุทฺทเกหิ สิกฺขาปเทหิ อุทฺทิฏฺเฐหิ ยาวเทว กุกฺกุจฺจาย วิเหสาย วิเลขาย สมฺวตฺตนฺติ ฯ เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู วินยํ วิเนสฺสนฺตีติ ฯเปฯ สจฺจํ กิร ตุมฺเห ภิกฺขเว วินยํ วิเนถาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถญฺหิ นาม ตุมฺเห โมฆปุริสา วินยํ วิเนสฺสถ เนตํ โมฆปุริสา อปฺปสนฺนานญฺจ ปสาทาย ปสนฺนานญฺจ ภิยฺโยภาวาย ฯเปฯ วิครหิตฺวา ธมฺมึ กถึ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ สนฺติ ภิกฺขเว อุทฺทิสิยมานาปิ ขลุ ปาติโมกฺขา อุทฺทิฏฺเฐหิ สมฺมา สิกฺขาปทานุปฺปญฺญตฺตึ อนุปญฺญตฺตึ ยถาทิฏฺโฐ อาปตฺติกฺขนฺโธ ยถาสมุทาจาโร เต วตฺถุสฺมึ วตฺถุปฏิจฺจ ปญฺญตฺติ ฯ

កថាវិនិច្ឆយនឹងតាញមក នំឯទ្រានទៅនូវយើងទាំងឡាយតាមគាប់ចិត្ត នែ
អាវុសោទាំងឡាយ ណ្ហើយចុះ យើងគួរពោលបង្អាប់វិនិច្ឆយវិញ ។ ទើប
ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុ ចូលទៅដិតកិក្ខុទាំងឡាយ ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា
ប្រយោជន៍អ្វីដោយសិក្ខាបទតូច ។ ទាំងនេះ ដែលបុគ្គលណាមួយសំដែង
ឡើងហើយ សិក្ខាបទទាំងឡាយនេះ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីក្តៅ
ក្រហាយចិត្ត ដើម្បីសេចក្តីលំបាកចិត្ត ដើម្បីសេចក្តីសាំញ៉ាំចិត្ត ។ កិក្ខុ
ទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះ
រោលរោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុមិនគួរនឹងពោល
បង្អាប់វិនិច្ឆយសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុទាំង
ឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយពោលបង្អាប់វិនិច្ឆយ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុ
ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹង
ពោលបង្អាប់វិនិច្ឆយទេ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យ
ជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹង
រឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី
សំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយកាលបើកិក្ខុសំដែង
ឡើងនូវបាតិមោក្ខ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ប្រយោជន៍អ្វីដោយសិក្ខាបទ

ขุทฺทานุขุทฺทเกหิ สิกฺขาปเทหิ ขุทฺทิเจหิ ยาวเทว กุกฺกุจฺจาย วิเหสาย วิเลขาย สมฺพตฺตินฺติ สิกฺขาปทวีติกฺกมเก ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

[๓๐๔] โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯ เป ฯ ภิกฺขูติ ฯเป ฯ อยํ สมฺมสฺมึ อาเณ อาณาปฺปโย ภิกฺขูติ ฯ ปาติโมกฺเข ขุทฺทิสฺสมาเนติ ขุทฺทิสฺสนฺเต วา ขุทฺทิสาเปนฺเต วา สชฺฌายํ วา กเรนฺเต ฯ ฆฏิวาเยยฺยาติ กึ ปนเมหิ ขุทฺทานุขุทฺทเกหิ สิกฺขาปเทหิ ขุทฺทิเจหิ ยาวเทว กุกฺกุจฺจาย วิเหสาย วิเลขาย สมฺพตฺตินฺติ เย สมฺม ปริยาปุณนฺติ เตสํ กุกฺกุจฺจํ โหติ วิเหสา โหติ วิเลขา โหติ เย สมฺม น ปริยาปุณนฺติ เตสํ กุกฺกุจฺจํ น โหติ วิเหสา น โหติ วิเลขา น โหติ อนุทฺทิฏฺฐ สนฺธ วา อนุกฺกหิตฺวา สนฺธ วา อปริยาปุตฺตา(๑)

๑ อปริยาปุณิตฺวา ก.สฺ.ปี. โปตฺถเกสุ ทิสฺสติ ฯ

គួច ។ ពាំងនេះដែលកិក្ខុណាមួយសំដែងឡើងហើយ សិក្ខាបទពាំងឲ្យយ
នេះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត ដើម្បីសេចក្តីលំបាកចិត្ត
ដើម្បីសេចក្តីរសេមរសាមចិត្តប៉ុណ្ណោះឯង កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
ព្រោះពោលបង្អាប់សិក្ខាបទ ។

(๓๐๔) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង
សិក្ខាបទទី ๑ នៃបាឋជដិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា កាលបើកិក្ខុសំដែងឡើងនូវ
បាតិមោក្ខ គឺកាលបើកិក្ខុសំដែងឡើងឯងក្តី ឲ្យគេសំដែងឡើងក្តី
ធ្វើស្វាធ្យាយក្តី ។ ពាក្យថា ពោលយ៉ាងនេះ គឺកិក្ខុណាពោលបង្អាប់
វិន័យដល់ឧបសម្បន្នផងគ្នាថា ប្រយោជន៍អ្វីដោយសិក្ខាបទតូច ។ ពាំងនេះ
ដែលកិក្ខុណាមួយសំដែងឡើងហើយ សិក្ខាបទពាំងនេះប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
សេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត សេចក្តីលំបាកចិត្ត សេចក្តីរសេមរសាមចិត្ត
ប៉ុណ្ណោះឯង កិក្ខុណារៀនសិក្ខាបទនេះ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ
ចិត្ត សេចក្តីលំបាកចិត្ត សេចក្តីរសេមរសាមចិត្ត កិក្ខុណាមិនរៀនសិក្ខា-
បទនេះ កិក្ខុនោះមិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត សេចក្តីលំបាកចិត្ត
សេចក្តីរសេមរសាមចិត្តទេ សិក្ខាបទនេះបើមិនមានអ្នកណាសំដែងឡើងក៏
ជាការល្អ សិក្ខាបទនេះបើមិនមានអ្នកណាសិក្សាក៏ជាការល្អ សិក្ខាបទនេះ

สพฺพํ ปาฬิ อฏฺฐกถาโต สพฺพา ปาฬิ วินเยน จ อตฺถนเยน สเมน จ ตุลฺยา สมานา อวิสมา อตนฺตา อโวกิณฺณา อโหนฺตา อุปสมฺปนฺนสฺส วินยํ วิญฺญาเปติ อาปตฺติ ทาเปตพฺพสฺส ฯ

(๓๐๕) อุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺญี วินยํ วิญฺญาเปติ อาปตฺติ ทาเปตพฺพสฺส ฯ อุปสมฺปนฺเน วิมตินี วินยํ วิญฺญาเปติ อาปตฺติ ทาเปตพฺพสฺส ฯ อุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺญี วินยํ วิญฺญาเปติ อาปตฺติ ทาเปตพฺพสฺส ฯ อญฺญํ ธมฺมํ วิญฺญาเปติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺนสฺส วินยํ จ อญฺญํ จ ธมฺมํ วิญฺญาเปติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน วิมตินี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๓๐๖) อนาปตฺติ ธ วิญฺญาตุกาเมน สงฺฆ ตาวสุตฺตนฺเต จ คาถายา จ อภิธมฺเม จ ปริยาปุณนฺเตน ปฏิ วินยํ ปริยาปุณิสฺสามีติ กณาติ อุทฺทิสกสฺส อาธิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ทุติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

បើមិនមានអ្នកណាសៀនក៏ជាការល្អ សិក្ខាបទនេះបើមិនមានអ្នកណាទ្រទ្រង់ក៏ជាការល្អ វិន័យចូរអន្តរធានទៅ ឬកិក្ខុទាំងឡាយនេះចូរកុំឲ្យចេះដឹងអ្វីសោះ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[๓๐๕] ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយពោលបង្អាប់វិន័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយពោលបង្អាប់វិន័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនឧបសម្បន្នហើយពោលបង្អាប់វិន័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុពោលបង្អាប់ធម៌ដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុពោលបង្អាប់វិន័យក្តីធម៌ដទៃក្តី ចំពោះអនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๓๐๖] អវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๔ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនបង់ពោលបង្អាប់ ๑ កិក្ខុពោលថាណ្ហើយចុះអ្នកចូរសៀនព្រះសូត្រទាំងឡាយក្តី គាថាទាំងឡាយក្តី អភិធម្មក្តី ជាមុនសិន ចាំសៀនវិន័យជាខាងក្រោយវិញ ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๒ ចប់ ។

ឥតិយសិក្ខាបទំ

(៣០៧) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ អនាចារំ អាចរិ-ត្វា អញ្ញាណាភេន អាបជ្ជាតិ ជានន្តិ ចាតិមោក្ខេ ឧទ្ទិស្សមានេ ឯវំ វទេន្តិ ឥទានេវ ខោ មយំ ជានាម អយម្បិ កិរ ធម្មោ សុត្តាគតោ សុត្តបរិយាបន្នោ អ-ន្វទ្ធមាសំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតីតិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ ភេវំ ហិ ជាម ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ ចាតិមោក្ខេ ឧទ្ទិស្សមានេ ឯវំ វក្ខន្តិ ឥទានេវ ខោ មយំ ជានាម អយម្បិ កិរ ធម្មោ សុត្តាគតោ សុត្តបរិយាបន្នោ អនុទ្ធមាសំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតីតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខវេ ចាតិមោក្ខេ ឧទ្ទិស្សមានេ ឯវំ វទេថ ឥទានេវ ខោ មយំ ជានាម អយម្បិ កិរ ធម្មោ សុត្តាគតោ សុត្តបរិយាបន្នោ អនុទ្ធមាសំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតីតិ ។

សិក្ខាបទទី ៣

(៣០៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាប្រព្រឹត្តអនាចារហើយគិតថា ភិក្ខុទាំងឡាយចូរដឹងថា យើងទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិដោយសេចក្តីល្ងង់ កាលភិក្ខុកំពុងសំដែងជាតិ-មោក្ខ ក៏នាំគ្នាពោលយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយទើបតែនឹងដឹងឥឡូវនេះថា ធម៌នេះមកហើយក្នុងសុត្តៈ ពាក់ព័ន្ធហើយក្នុងសុត្តៈ មកកាន់ឧទ្ទេស (ការសូត្រ) ពាល់កន្លះខែ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នកមានប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ កាលភិក្ខុកំពុងសំដែងជាតិមោក្ខ ម្តេចក៏នាំគ្នាពោលយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយទើបតែនឹងដឹងក្នុងកាលឥឡូវនេះថា ធម៌នេះមកហើយក្នុងសុត្តៈ ពាក់ព័ន្ធហើយក្នុងសុត្តៈ មកកាន់ឧទ្ទេសពាល់កន្លះខែ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយ កាលភិក្ខុកំពុងសំដែងជាតិមោក្ខ ក៏នាំគ្នាពោលយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយទើបតែនឹងដឹងឥឡូវនេះថា ធម៌នេះមកហើយក្នុងសុត្តៈ ពាក់ព័ន្ធហើយក្នុងសុត្តៈ មកកាន់ឧទ្ទេសពាល់កន្លះខែ ពិតមែនឬ ។

สงฺฆ ภควตา ฯ วิภาเค ตุณฺหี ภควา ตโต ปาจิตฺติยนฺติ ยสฺมา เมถุนธมฺมปฏิสญฺญุตฺตา ปาจิตฺติยา ปาจิตฺติยนฺติ ตสฺมา เอวมาทิ ฯ ตตฺถ ยสฺมา ภควา ตโต ปาจิตฺติยนฺติ ปาจิตฺติยาปตฺติ นาม

ពួកឆព្វគ្គិយកិកុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសចាំងឡាយ អ្នកចាំងឡាយកាលកិកុកំពុងសំដែងជាតិមោក្ខ មិនគួរទើងមកពោលយ៉ាងនេះថា យើងចាំងឡាយទើបតែទឹងដឹងកាលឥឡូវនេះថា ធម៌នេះមកហើយកងសុត្តៈ ពាប់ចូលហើយកងសុត្តៈ មកកាន់ខ្នេសពាល់តន្ទុះខែ ម្នាលមោឃបុរសចាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងតែតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលកិកុចាំងឡាយ អ្នកចាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយ កាលកិកុកំពុងសំដែងជាតិមោក្ខពាល់តន្ទុះខែ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំទើបតែទឹងដឹងកងកាលឥឡូវនេះថា ពុទ្ធជាធម៌នេះមកហើយកងសុត្តៈ ពាប់ចូលហើយកងសុត្តៈ មកកាន់ខ្នេសពាល់តន្ទុះខែ ។ បើកិកុចាំងឡាយដទៃដឹងនូវកិកុនោះថា កិកុនេះធ្លាប់អង្គុយស្តាប់ជាតិមោក្ខ ដែលកិកុសំដែងអស់រាវៈពីរបីដងហើយ នឹងពោលទៅថ្លីទៀតដល់ការស្តាប់ច្រើនដង សេចក្តីវិច (ចាកអាបត្តិ) ដោយអាការដែលមិនដឹងមិនមានដល់កិកុនោះទេ កិកុនោះត្រូវអាបត្តិណា កងរឿងអនាចារនោះ សង្ឃគប្បីញ៉ាំងកិកុនោះឲ្យធ្វើនូវអាបត្តិនោះ ដោយគួរតាមធម៌ម្យ៉ាងទៀត គប្បីលើកមោហារោបនកម្មដល់កិកុនោះថែមទៀតថា ម្នាល

อลาภา ตสฺส เต ขุลฺลจฺุจุ์ ยํ ตุวํ ฆาตเมวาเกฺข ขุทฺทิสฺสมาเณ น สาธุกตา มนสิกโรสีติ ฯ ตสฺมา ตสฺมึ เยวาหเก ฆาติวตฺถุยนฺติ ฯ

(๓๐๘) โย ปนาติ โย โยนิโส ฯเปฯ กิกฺขตีติ ฯเปฯ อยเมตฺถ อาปตฺติ อนาปตฺติ ฯ อนฺตมโส ติรจฺฉานคตมฺปิ อนฺโตกุจฺฉิคตนฺติ ฯ ฆาเตหีติ ขุทฺทิสฺสมาเณ ขุทฺทิสฺสนฺติ ฯ ปหารเทยฺยาติ อาจริยา อาจริยาย อญฺญาณาเกน อาปตฺติ ฆาตนฺติ ฆาเตหีติ ขุทฺทิสฺสมาเณ ปหารเทติ สาเทเว เขา อหา ฆาตมิ อยเมว กิร เอตฺถ สุตฺตาคโต สุตฺตปริยาปนฺโน อนฺตมโส ติรจฺฉานคตมฺปิ กิกฺขตีติ อาปตฺติ ขุกฺกฏสฺส ฯ

ภาวุโส (การนี้) มิใช่ลาภของท่านผู้มีอายุเท่านั้น ท่านผู้มีอายุได้ของดีแล้ว เพราะเหตุว่า เมื่อภิกษุกำหนดสิกขาบทว่าเป็นเครื่องให้ถึงความหลุดพ้นแล้ว ท่านมิได้ตั้งจิตไว้ในประโยชน์อันดีงามเลย ๆ นี้เป็นอาบัติปาจิตตีย์ เพราะไม่ตั้งจิตไว้ในการนั้น (ไม่ตั้งใจ) ๆ

(๓๐๘) ในบทว่า ภิกษุณามุยย มีเสขปาจิตตีย์เหมือนกันในสิกขาบทที่ ๑ แห่งปาฏิกขณกัณฑ์ ๆ บทว่า ภณฺฑนชาตา คือ เกิดการทะเลาะกัน ๆ บทว่า กลหชาตา เสขปาจิตตีย์ ๆ บทว่า วิวาทาปนฺนา เสขปาจิตตีย์ ๆ บทว่า ภิกฺขุนิยา เสขปาจิตตีย์ ๆ บทว่า ปาติโมกฺขา เสขปาจิตตีย์ ๆ บทว่า ปาติโมกฺขา เสขปาจิตตีย์ ๆ บทว่า โสเยว อาบัตินี้ เสขปาจิตตีย์ ๆ บทว่า ตาย

[๓๐๙] ตญฺเจตํ โยเชตุกามา กิญฺจาปิ อญฺญ กิญฺจ ชานนฺติ ๆ ตถาปิ ฉินฺนปุพฺพ ฆนา กิญฺจาปิ ฉินฺนกิญฺจนฺ ติ ตถาคตสฺเสว เอตา ทสพลญาณนฺติ ๆ ตตฺถ ยถา ตถาคตสฺส กิญฺจาปิ อญฺญาณเกน มุตฺต อตฺต ยญฺจ ตตฺถ อาปตฺติ อาปชฺชน ตญฺจ ยถาธมฺม ปาเรตฺวา ทุพฺพิญฺเญยฺยฏฺเฐน โมหา อาโรเปตพฺพ ๆ ฆาฏนฺ ปน กิญฺจาปิ อาโรเปตพฺพ ๆ ฌานฺตน กิญฺจาปิ ปฏิพลเน สชฺเฌ ปาโรเปตพฺพ สุฬาตุ เม ภนฺเต สชฺเฌ อยนฺ ฉตฺตมาโณ กิญฺจ ชานาติเมาเจ ทุทฺทิฏฺฐมาเน ฉ สาธุกนฺ อฏฺฐิกตฺวา มนสิกโรหิ ๆ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺล สชฺเฌ ฉตฺตมาปสฺส กิญฺจาปิ เมปนฺ อาโรเปยฺย ๆ ปสา ญาตุ ๆ สุฬาตุ เม ภนฺเต สชฺเฌ อยนฺ ฉตฺตมาเณ กิญฺจ ชานาติเมาเจ ทุทฺทิฏฺฐมาเน ฉ สาธุกนฺ อฏฺฐิกตฺวา มนสิกโรหิ ๆ สชฺเฌ ฉตฺตมาปสฺส

[๓๐๙] ពាក្យថា បើ(កិក្ខុចាំងឮ្លាយដទៃដឹង) នូវកិក្ខុនោះ សេចក្តីថា កិក្ខុចាំងឮ្លាយដទៃដឹងនូវកិក្ខុអកប្រាថ្នានូវសេចក្តីវង្វេងថា កិក្ខុនេះធ្លាប់អង្គុយ (ស្ទាប់) ជាតិមោក្ខដែលកិក្ខុសំដែងអស់រៈពីរបីដងហើយ ទើបពោលទៅថ្មីទៀតដល់ការស្តាប់ច្រើនដង សេចក្តីរួច (ចាកអាបត្តិ) ដោយអាការដែលមិនដឹងមិនមានដល់កិក្ខុនោះទេ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិណាក្នុងរឿងអនាចារៈនោះ សង្ឃគប្បីញុាំងកិក្ខុនោះឲ្យធ្វើនូវអាបត្តិនោះ ដោយគួរតាមធម៌ ម្យ៉ាងទៀតគប្បីលើកសេចក្តីវង្វេង គឺមោហារោបនកម្មដល់កិក្ខុនោះថែមទៀត ។ ម្នាលកិក្ខុចាំងឮ្លាយ សង្ឃគប្បីលើកមោហារោបនកម្មឲ្យដូច្នេះយ៉ាងនេះ ។ កិក្ខុដែលជាអ្នកឈ្លាស អង់អាច គប្បីញុាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កិក្ខុនេះឈ្មោះនេះ កាលកិក្ខុកំពុងសំដែងជាតិមោក្ខ មិនបានធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យសព្រមចប្រយោជន៍ដ៏ល្អទេឬយ ។ បើមោហារោបនកម្ម មានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីលើកមោហារោបនកម្ម ដល់កិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ នេះជាវាចាប្រកាសឲ្យសង្ឃដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កិក្ខុនេះឈ្មោះនេះ កាលកិក្ខុកំពុងសំដែងជាតិមោក្ខ មិនបានធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យសព្រមចប្រយោជន៍ដ៏ល្អទេ ។ ឥឡូវនេះសង្ឃលើកនូវ

กิกฺขาโต เหตุ อาเหเปตุ ฯ ยสฺมายสฺมาโต ขเมติ สพฺพสฺมา กิกฺขาโต เหตุสฺส อาเหปนา เสาสุจฺจสฺส ยสฺส ขมติ เสา ภาเสยฺย ฯ อาเห-ปิโต สเงฺฆน สพฺพสฺมา กิกฺขาโต เหตุ ฯ ขมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ เอวเมตํ ธารยามิหํ ฯ

(๓๑๐) อนาเหปิโต เหตุ เหตุสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อาเหปิโต เหตุ เหตุสฺส อาปตฺติ ฉ.จตุตฺถียสฺส ฯ

(๓๑๑) ฉมฺมกมฺเม ฉมฺมกมฺมสญฺี เหตุสฺส อาปตฺติ ฉ.จตุตฺถียสฺส ฯ ฉมฺมกมฺเม วิมติโก เหตุสฺส อาปตฺติ ฉ.จตุตฺถียสฺส ฯ ฉมฺมกมฺเม อฉมฺมกมฺมสญฺี เหตุสฺส อาปตฺติ ฉ.จตุตฺถียสฺส ฯ อฉมฺมกมฺเม

មោហាភេបនកម្មដល់តិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ការលើកមោហាភេបនកម្មដល់តិក្ខុឈ្មោះនេះគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀមនៅ មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ មោហាភេបនកម្មសង្ឃបានលើកឡើងហើយដល់តិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ការលើកមោហាភេបនកម្មនេះសមគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវមោហាភេបនកម្មនេះ ដោយការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(๓๑๐) កាលមោហាភេបនកម្ម សង្ឃមិនទាន់លើកឡើងទេ បើតិក្ខុភ្លែងភ្លើរង្វេង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលមោហាភេបនកម្មសង្ឃលើកឡើងហើយ តិក្ខុនៅភ្លែងភ្លើរង្វេងទៀត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๓๑๑) កម្មប្រែកបដោយធម៌ តិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រែកបដោយធម៌ ហើយភ្លែងភ្លើរង្វេង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មប្រែកបដោយធម៌ តិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយភ្លែងភ្លើរង្វេង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មប្រែកបដោយធម៌ តិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ហើយភ្លែងភ្លើរង្វេង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ តិក្ខុសំគាល់ថា

ชฺมฺกมฺสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อชฺมฺกมฺเ
เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อชฺมฺกมฺเ อชฺม-
กมฺสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๓๑๒) อชาปตฺติ ฉ วิตฺถารเณ สุตฺตํ เหาติ
ฆนกฺขนฺธกฺขนฺธตฺถาย วิตฺถารเณ สุตฺตํ เหาติ ฉเมาเหาตุ-
กามสฺส ธมฺมฺตกสฺส อาธิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

កម្មប្រែកបដោយធម៌ ហើយ (ក្លែងធ្វើវង្វេង) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។
កម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ តិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។
កម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ តិក្ខុសំគាល់ថា កម្មមិនប្រែកបដោយធម៌ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្កដ ។

(៣១៦) ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង) គឺ
តិក្ខុមិនទាន់ចាស់ប៉ាតិមោក្ខដោយពិស្តារ ១ តិក្ខុស្តាប់ប៉ាតិមោក្ខដោយ
ពិស្តារអស់ភាវៈមិនទាន់ដល់ពីរបីដង ១ តិក្ខុមិនប៉ងនឹងក្លែងធ្វើវង្វេង ១ តិក្ខុ
ឆ្កួត ១ តិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

បត្តុត្តសិក្ខាបទំ

(ភាព) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ កាកុបិតា អនត្ត-មនា សត្តាសវក្ខិយានំ កិក្ខូនំ បហារំ ទេន្តិ ។ តេ ភេទេន្តិ ។ កិក្ខូ ឱវាទាហំសុ កិស្ស តុម្ហេ អាវុសោ ភេទេថាតិ ។ ឥមេ អាវុសោ ឆព្ភិក្ខូ កាកុបិតា អនត្តមនា អម្ហាកំ បហារំ ទេន្តីតិ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខូ កាកុបិតា អនត្តមនា កិក្ខូនំ បហារំ ទស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ កិក្ខូ កាកុបិតា អនត្តមនា កិក្ខូនំ បហារំ ទេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា កាកុបិតា អនត្តមនា កិក្ខូនំ បហារំ ទស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ

សិក្ខាបទទី ៤

(៣១៣) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុក្រោធខឹង ហើយឲ្យប្រហារដល់ពួកសត្តរសវគ្គិយកិក្ខុ (កិក្ខុមានពួក ១៧) ។ សត្តរសវគ្គិយកិក្ខុទាំងនោះនាំគ្នាស្រែកយំ ។ កិក្ខុទាំងឡាយបានសួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកទាំងឡាយ ហេតុអ្វីបានជាយំ ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយកិក្ខុឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុទាំងនេះក្រោធខឹងបានឲ្យប្រហារដល់ពួកយើង ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីជ្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុ មិនគួរទើងក្រោធខឹង ហើយទៅប្រហារកិក្ខុទាំងឡាយសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយក្រោធខឹង ហើយនាំគ្នាប្រហារកិក្ខុទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរទើងក្រោធខឹង ហើយនាំគ្នាប្រហារកិក្ខុទាំងឡាយទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំ

ปสฏฺฐานํ ก តំយ្យាកាតាយ ฯเปฯ ปវาฬฺ បន តិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន តិក្ខ តិក្ខុស្ស កុបិតោ អនត្តមនោ បហារំ ទទេយ្យ ថាចិត្តិយន្តិ ។

(๓๑๔) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ฯเปฯ តិក្ខូតិ ฯเปฯ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ តិក្ខូតិ ។ តិក្ខុស្សាតិ អញ្ញស្ស តិក្ខុស្ស ។ កុបិតោ អនត្តមនោតិ អនតិរទ្ធោ អាហតចិត្តោ ខិលជាតោ ។ បហារំ ទទេយ្យាតិ តាយេន ក តាយប្បដិពទ្ធេន ក ឯិស្សក្តិយេន ក អន្តមសោ ឧប្បលបត្តេនបិ បហារំ ទេតិ អាបត្តិ ថាចិត្តិយស្ស ។

(๓๑๕) ឧបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្នសញ្ញី កុបិតោ អនត្តមនោ បហារំ ទេតិ អាបត្តិ ថាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្នេ វេមតិកោ កុបិតោ អនត្តមនោ បហារំ ទេតិ អាបត្តិ ថាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្នេ អនុបសម្បន្នសញ្ញី កុបិតោ អនត្តមនោ បហារំ ទេតិ អាបត្តិ ថាចិត្តិយស្ស ។ អនុបសម្បន្នស្ស កុបិតោ អនត្តមនោ បហារំ ទេតិ

ឲ្យដែះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ដែះថ្លា ឬទាំពួកជនដែលដែះថ្លាហើយ ឲ្យវង្វេងតែតែដែះថ្លាឡើងវិញ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិច្ចណាមួយគ្រោធចិត្ត ហើយឲ្យប្រហារដល់ភិក្ខុផង្គា ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣១៤) តែងពាក្យថា កិច្ចណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាកង សិក្ខាបទទី ១ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ដល់ភិក្ខុផង្គា គឺដល់ភិក្ខុដទៃ ។ ពាក្យថា គ្រោធចិត្ត សេចក្តីថា មានចិត្តមិនត្រេកអរ មានចិត្តគុំគួន មានចិត្តរឹងត្អឹង ។ ពាក្យថា ឲ្យប្រហារ គឺឲ្យប្រហារដោយកាយក្តី ដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយក្តី ដោយវត្ថុសម្រាប់ចោលក្តី ដោយហោចទៅសូម្បីតែដោយស្នក់ព្រលិត ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣១៥) ឧបសម្បន្ន[1] ភិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយគ្រោធចិត្តឲ្យប្រហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយគ្រោធចិត្តឲ្យប្រហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសំគាល់ថាជាអនុបសម្បន្ន[2] ហើយគ្រោធចិត្តឲ្យប្រហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុគ្រោធចិត្ត ហើយឲ្យប្រហារដល់អនុបសម្បន្ន

---

១ បានដល់ភិក្ខុ ។ ២ បានដល់ជនមិនមែនភិក្ខុ ។

ជាបិត្តិយកណ្ឌេ សហធម្មិកវគ្គស្ស ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវារោ

អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្នសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុបសម្បន្នេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុបសម្បន្នេ អនុបសម្បន្នសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

[๓๑๖] អនាបត្តិ កោនចិ វិហេឋិយមានោ មោក្ខា-ធិប្បាយោ បហារំ នេតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្ស្ត្តតិ ។

ចតុត្ថសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ហើយឲ្យប្រហារ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๓๑๖) ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๓ យ៉ាង) គឺកិក្ខុដែលជនណាមួយបៀតបៀនហើយមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងឲ្យរួចខ្លួនក៏ឲ្យប្រហារទៅវិញ ๑ កិក្ខុឆ្កួត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๔ ចប់ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ

(៣១៧) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខុយា កិក្ខូ កុបិតា អនត្តមនា សត្ថុសាវក្ខិយានំ កិក្ខូនំ តលសត្តិកំ ឧក្កិរន្តិ ។ តេ បហារសមុច្ឆិតា ភេនន្តិ ។ កិក្ខូ ឣរាមាហំសុ កិស្ស តុម្ហេ អាវុសោ ភេនថាតិ ។ ឥមេ អាវុសោ ឆព្ភិក្ខុយា កិក្ខូ កុបិតា អនត្តមនា អម្ហាកំ តលសត្តិកំ ឧក្កិ-រន្តីតិ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភិក្ខុយា កិក្ខូ កុបិតា អនត្តមនា[1]កិក្ខូនំ តលសត្តិកំ ឧក្កិរិស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ កិក្ខវេ កុបិតា អនត្តមនា កិក្ខូនំ តលសត្តិកំ ឧក្កិរថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា កុបិតា អនត្តមនា កិក្ខូនំ តលសត្តិកំ ឧក្កិរិស្សថ

---

១ ឯត្តន្តរេ សត្ថុសាវក្ខិយានន្តិ កត្ថចិ បោត្ថកេ អត្ថិ ។

សិក្ខាបទទី ៤

(៣១៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួក
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុគ្រោធខឹង ហើយដាល់តែងតឹបាតដៃឡើងសំដៅពួកសត្តវេ-
គ្គិយភិក្ខុ (ធ្វើអាការបីដូចជានឹងវាយ) សត្តវេគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះទើបតែ
នឹងរួចអំពីប្រហារមកហើយ (មានសេចក្តីកំតក់ភ័យ) ដ៏ខ្លាំងក្លាយ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយបានសួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ហេតុអ្វីបានជាពួកអ្នកយំ ។
សត្តវេគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនេះគ្រោធខឹង
ហើយដាបាតដៃឡើងដូចជាលំពែងសំដៅពួកយើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោសតិះដៀល
បន្ទុះបង្អាប់ថាពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរខឹងគ្រោធខឹងហើយដាបាតដៃឡើងដូច
ជាលំពែងសំដៅភិក្ខុផងគ្នាសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយគ្រោធខឹង ហើយដាបាតដៃឡើង
ដូចជាលំពែងសំដៅភិក្ខុទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា
សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹង
គ្រោធខឹង ហើយដាបាតដៃឡើងដូចជាលំពែងសំដៅភិក្ខុទាំងឡាយទេ

เอตํ เหเยฺย ปุริสา อปฺปสฺสาทํ ฯ ปสาทาย ปสฺสาทํ ฯ กิเยฺยกาฯ ฯ เป ฯ ฯ ฯ

ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យដុះថ្ងាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ដុះថ្ងា ឬនាំពួកជនដែលដុះថ្ងាហើយ ឲ្យវិនាំតែតែដុះថ្ងាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយគ្រោធខឹង ហើយងាឡើងនូវលំពែងគឺចាតដៃសំដៅភិក្ខុផងគ្នា ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣១៨) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាកងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាឋដិកណ្ឌ ។ ពាក្យថា សំដៅភិក្ខុផងគ្នា គឺសំដៅភិក្ខុដទៃ ។ ពាក្យថា គ្រោធខឹង គឺមានចិត្តមិនត្រេកអរ មានចិត្តគុំគួន មានចិត្តវិលវិញ ។ ពាក្យថា ងាឡើងនូវលំពែងគឺចាតដៃ សេចក្តីថា ភិក្ខុលើកកាយក្តី លើកវត្តជាប់នឹងកាយក្តី ឡើងដូច ដោយហោចទៅសូម្បីតែស្មៅក្រលិត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣១៩) ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្បន្ន ហើយគ្រោធខឹងងាលំពែងគឺចាតដៃឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយគ្រោធខឹងងាលំពែងគឺចាតដៃឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសំគាល់ថាអនុបសម្បន្ន ហើយគ្រោធខឹងងាលំពែងគឺចាតដៃឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុគ្រោធខឹងដល់

กุปิโต อนตฺตมโน ตลสตฺติกำ ทุกฺกฏำ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน วิมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๓๒๐) อนาปตฺติ กเรนฺตสฺส วิเหฐนปจฺจยา อโรคฺยาธิปฺปายสฺส ตลสตฺติกำ ทุกฺกฏำ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ปญฺจมสิกฺขาปทำ นิฏฺิตำ ฯ

อนุปสมฺปนฺน ហើយងាល់តែងគឺបាតដៃឡើង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ อนุปสมฺปนฺน កិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ อนุปสมฺปนฺน កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ อนุปสมฺปนฺน កិក្ខុសំគាល់ថា อนุปสมฺปนฺน ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๓๒๐) ภาระដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๓ យ៉ាង) គឺកិក្ខុដែលជនណាមួយបៀតបៀនហើយមានសេចក្តីប្រុងប្រាថ្នាដើម្បីនឹងឲ្យរួចខ្លួនក៏ងាល់តែងគឺបាតដៃឡើង ๑ កិក្ខុឆ្កួត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

สิกฺขาปทที่ ๕ จบ ๆ

(៣២១) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា កិក្ខូ កិក្ខុំ អម្ហុលកេន សង្ឃាដិសេសេន អនុទ្ធំសេន្តិ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភក្ខិយា កិក្ខូ កិក្ខុំ អម្ហុលកេន សង្ឃាដិសេសេន អនុទ្ធំសេស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ កិក្ខូ កិក្ខុំ អម្ហុលកេន សង្ឃាដិសេសេន អនុទ្ធំសេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា កិក្ខុំ អម្ហុលកេន សង្ឃាដិ-សេសេន អនុទ្ធំសេស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្ប-សន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា កិរ្យាការាយ

សិក្ខាបទទី ៦

[៣២១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុនាំគ្នាកំចាត់ (គឺចោទ) កិក្ខុផង់គ្នាដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូល ។ កិក្ខុពាំង់ឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ កិក្ខុពាំង់ឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុមិនគួរនឹងចោទកិក្ខុផង់គ្នាដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូលសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុពាំង់ឡាយ ឮថាអ្នកពាំង់ឡាយចោទកិក្ខុផង់គ្នាដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូល ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសពាំង់ឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងចោទកិក្ខុផង់គ្នាដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូលទេ ម្នាលមោឃបុរសពាំង់ឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនពាំង់ឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹង៉តែតែជ្រះថ្លាឡើងទេ

។ បេ ។ ឱវាទេ បន តិក្ខត្តុំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន តិក្ខត្តុំ តិក្ខត្តុំ អម្ហលកេន សង្ឃាទិសេសេន អនុទ្ទិសេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(๓๒๒) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។ តិក្ខត្តុន្តិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ តិក្ខត្តុន្តិ ។ តិក្ខត្តុន្តិ អញ្ញំ តិក្ខត្តុំ ។ អម្ហលកំ នាម អដ្ឋ អសុតំ អបរិសន្ថិតំ ។ សង្ឃាទិសេសេនាតិ តេរសន្នំ អញ្ញតរេន ។ អនុទ្ទិសេយ្យាតិ ចោទេតិ វា ចោទាបេតិ វា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(๓๒๓) ឧបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្នសញ្ញី អម្ហលកេន សង្ឃាទិសេសេន អនុទ្ទិសតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្នេ វេមតិកោ អម្ហលកេន សង្ឃាទិសេសេន អនុទ្ទិសតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្នេ អនុបសម្បន្នសញ្ញី អម្ហលកេន សង្ឃាទិសេសេន អនុទ្ទិសតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អាចារវិបត្តិយា វា ទិដ្ឋិវិបត្តិយា វា អនុទ្ទិសតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

ฯ เป ฯ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយចោទភិក្ខុផង្គាដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ฯ

(๓๒๒) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាកង់សិក្ខាបទទី ๑ នៃបាឋដិកកណ្ឌ ฯ ពាក្យថា ភិក្ខុផង្គា គឺភិក្ខុដទៃ ฯ ដែលហៅថា មិនមានមូល គឺអាបត្តិសង្ឃាទិសេសដែលខ្លួនមិនបានឃើញ មិនបានឮ មិនបានរង្កៀស ฯ ពាក្យថា ដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេស គឺបណ្តាសង្ឃាទិសេសទាំង ๑๓ សិក្ខាបទ សិក្ខាបទណាមួយ ฯ ពាក្យថា ចោទ សេចក្តីថា ភិក្ខុចោទឯង់ក្តី ប្រើគេឲ្យចោទក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ฯ

(๓๒๓) ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយចោទដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ฯ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយចោទដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ฯ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បន្ន ហើយចោទដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ฯ ភិក្ខុចោទដោយអាចារវិបត្តិក្តី ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ฯ

อนุปสมฺปนฺนํ อนุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน วิมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๓๒๔) อนาปตฺติ ตถาสญฺญี โภเชติ ฯ โภชาเปติ ฯ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ฉฏฺฐสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

កិក្ខុចោទអនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា
ឧបសម្បន្ន (ហើយចោទ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថាអនុ-
បសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៣២៤) ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
គឺកិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ពិតមែនហើយចោទឯង១ក្តី ប្រើគេឲ្យចោទក្តី ១
កិក្ខុឆគ ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ

[៣២៥] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខុ សត្តរសវគ្គិយានំ កិក្ខូនំ សញ្ចិច្ច កុក្កុច្ចំ ឧបទហន្តិ ភគវតោ អារុសោ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ន ឆនវីសតិវស្សា បុគ្គលោ ឧបសម្បាទេតព្ពោតិ តុម្ហេ ច ឆនវីសតិវស្សា ឧបសម្បន្នា កច្ចំ នោ តុម្ហេ អនុបសម្បន្នាតិ ។ តេ ភេទន្តិ ។ កិក្ខូ ឱវាទាយំសុ កិស្ស តុម្ហេ អាវុសោ ភេទថាតិ ។ អាមេ អាវុសោ ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខូ អម្ហាកំ សញ្ចិច្ច កុក្កុច្ចំ ឧបទហន្តីតិ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខូ[1] កិក្ខូនំ សញ្ចិច្ច កុក្កុច្ចំ ឧបទហិស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ កិក្ខវេ កិក្ខូនំ សញ្ចិច្ច កុក្កុច្ចំ

---

១ ឯត្ថន្តរេ សត្តរសវគ្គិយានន្តិបិ កត្តព្ពំ ចោត្តព្ពោ អត្ថុ ។

សិក្ខាបទទី ៣

(៣៦៩) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង
ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុក្នែងបង្កហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យកើតដល់ពួក
សត្តរសវគ្គិយកិក្ខុថា ម្នាលអាវុសោ សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
បញ្ញត្តទុកហើយថា បុគ្គលមានឆ្នាំថយពី ២០ សង្ឃមិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទា
ឡើយ ចំណែកពួកលោកមានអាយុមិនទាន់ដល់ ២០ ឆ្នាំមកទទួលឧប-
សម្បទា ពួកលោកមិនមែនជាឧបសម្បន្នទេដឹង ។ សត្តរសវគ្គិយ
កិក្ខុទាំងនោះក៏នាំគ្នាយំ ។ កិក្ខុទាំងឡាយបានសួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុ-
សោ ពួកលោកយំ ព្រោះអ្វី ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយកិក្ខុប្រាប់ថា អាវុសោ
ឆព្វគ្គិយកិក្ខុទាំងនេះ ក្នែងបង្កហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យដល់
ពួកយើង ។ កិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុ
ទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុមិន
គួរទើបក្នែងបង្កហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យ ដល់កិក្ខុទាំងឡាយផង
គ្នាសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ
ឮថា ពួកអ្នកឯងក្នែងបង្កហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យដល់កិក្ខុ

ឧបនហាថាតិ ។ សង្ឃំ ភកភាតិ ។ វិការហិ ពុន្ធោ ភកភា កេដំ ហិ ជាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា កិក្ខំនំ សញ្ចិច្ច កុក្កុច្ចំ ឧបនហិស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភា-ភាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ កិក្ខុស្ស សញ្ចិច្ច កុក្កុច្ចំ ឧបនហេយ្យ ឥតិស្ស មុហុត្តម្បិ អផាសុ ភវិស្សតីតិ ឯតទេវ បច្ចយំ ភវិត្វា អនញ្ញំ ទាចិត្តិយន្តិ ។

(៣២៦) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ កិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ កិក្ខូតិ ។ កិក្ខុស្សាតិ អញ្ញស្ស កិក្ខុស្ស ។ សញ្ចិច្ចាតិ ជានន្តោ សញ្ជានន្តោ ចេច្ច អភិវីតរិត្វា វីតិក្កមោ ។ កុក្កុច្ចំ ឧបនហេយ្យាតិ ឧនវីសតិវស្សោ មញ្ញំ តុំ

ตำผงถวายแก่สงฆ์ ต้องมิใช่หรือ ฯ พวกเดียรถีย์ทูลว่า ข้าแต่พระโคดมผู้เจริญ ต้องแน่ ฯ ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสถามว่า ดูก่อนอุบาลี เพราะเหตุไร พวกเดียรถีย์ผู้ไม่รู้ไม่เห็นเหล่านี้ จึงได้ทำอันตรายแก่ภิกษุผู้ตำผงถวายสงฆ์ ดูก่อนอุบาลี เธอจงบอกเหตุนี้แก่พวกเดียรถีย์ผู้ไม่รู้ไม่เห็นเหล่านี้ ฯ ครั้นพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสอย่างนี้แล้ว ท่านพระอุบาลีได้กราบทูลพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ก็ภิกษุรูปหนึ่งเป็นผู้ไม่ต้องอาบัติ ไม่ต้องอาบัติอย่างไร ฯ ดูก่อนอุบาลี ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ไม่ได้จงใจ ไม่ได้จงใจอย่างไร ฯ ดูก่อนอุบาลี ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ไม่ได้จงใจ ไม่ได้ตั้งใจ ไม่ได้ล่วงรู้ ไม่ได้สำคัญ ไม่ได้จงใจอย่างนี้แล ฯ

(๓๒๖) คำว่า กิกฺขุณา มูเย มีสเจตนาดังกล่าวแล้วในสิกขาบทที่ ๑ แห่งปาจิตตีกัณฑ์ ฯ คำว่า ถวายสงฆ์ คือถวายแก่สงฆ์ ฯ คำว่า ให้ สเจตนีว่า กิกฺขุนีนี้ชื่อว่าให้ ฯ คำว่า ให้เป็นเหตุให้มีสเจตนีสังฆ์ สเจตนีว่า กิกฺขุนีนี้ชื่อว่าให้เป็นเหตุให้มีสเจตนีสังฆ์ ฯ คำว่า กิกฺขุณาปจฺจยา สเจตนีสงฺฆเภทาย สเจตนีว่า กิกฺขุนีนี้ชื่อว่าให้เป็นเหตุให้มีสเจตนีสังฆ์ ฯ คำว่า ภิกษุ สเจตนีว่า ภิกษุนี้ชื่อว่าภิกษุ ฯ

อุปสมฺปนฺโน วิกาเล ยญฺเ ตยา ภุตฺตํ ยญฺเ ตยา ปีตํ ยญฺเ ตยา ขายิตสายิตเมว สตฺถุ วเหา ยญฺเ ตยา ติสนฺนฺตฺ กุกฺกุจฺจ อุปฺปาเทตฺ อาปตฺติ ทาตพฺพตฺตาย ฯ ปฺจนฺนฺ ภยานฺ ภีรุตฺตา อนฺตรายิกนฺ ติ อญฺเ เกจิ ปฺจยา เหาตฺ กุกฺกุจฺจ อุปฺปาเทตฺ ฯ

(๓๒๗) อุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺ สฺาย กุกฺกุจฺจ อุปฺปาเทตฺ อาปตฺติ ทาตพฺพตฺตาย ฯ อุปสมฺปนฺโน วิมติโก สฺาย กุกฺกุจฺจ อุปฺปาเทตฺ อาปตฺติ ทาตพฺพตฺตาย ฯ อุปสมฺปนฺโน อนุปสมฺปนฺนสฺ สฺาย กุกฺกุจฺจ อุปฺปาเทตฺ อาปตฺติ ทาตพฺพตฺตาย ฯ อนุปสมฺปนฺนสฺส สฺาย กุกฺกุจฺจ อุปฺปาเทตฺ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺโน อุปสมฺปนฺนสฺ สฺาย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺโน วิมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺโน อนุปสมฺปนฺนสฺ สฺาย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

ជាមានឆ្នាំមិនគាន់គ្រប់ ๒๐ ហើយឧបសម្បទាទេដឹង លោកបរិភោគ
អាហារក្នុងវេលាវិកាលទេដឹង លោកផឹកទឹកស្រវឹងទេដឹង លោកអង្គុយ
ក្នុងទីស្ងាត់ជាមួយនឹងមាតុគ្រាមទេដឹង កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ពាក្យថា ព្រោះធ្លាសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យនោះឯងជាហេតុពិត មិនមែន
ហេតុដទៃឡើយ សេចក្តីថា ហេតុណាមួយដទៃគ្មាន ចំពោះតែធំបង្ក
ហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យកើតឡើងប៉ុណ្ណោះឯង ។

(๓๒๗) ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយភ្លែង
ផ្តើមសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យឲ្យកើតឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧប-
សម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយភ្លែងផ្តើមសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យ
ឲ្យកើតឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា
អនុបសម្បន្ន ហើយភ្លែងផ្តើមសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យឲ្យកើតឡើង ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុភ្លែងផ្តើមសេចក្តីរង្កៀសសង្ស័យឲ្យកើតឡើងដល់
អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បន្ន
ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๓๒๘) អជាបត្តិ ឧ ក្កុក្កុច្ចំ ឧបឧបាតុកាមោ ឱឆរិសតិវស្សោ មញ្ញេ តុំ ឧបសម្បន្នោ វិកាលេ មញ្ញេ តយា កុត្តំ មជ្ជំ មញ្ញេ តយា បីតំ មាតុក្កាមេន សទ្ធឹ រហោ មញ្ញេ តយា ឯសិទ្ធំ ឥដ្ឋ ជាជាហិ មា តេ បច្ចា ក្កុក្កុច្ចំ អហោសីតិ កណាតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ចាប់ត្តិយកណ្ឌ សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៧ ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

(๓๒๘) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កឋិនសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនមានបំណងនឹងផ្តើមសេចក្តីរង្គៀសសង្ឃ្យឲ្យកើតឡើង តែពោល (តាមសេចក្តីយល់) ថា លោកប្រហែលមានឆ្នាំមិនទាន់ដល់ ២០ ហើយ ឧបសម្បទាទេដឹង លោកបរិភោគអាហារក្នុងវេលាវិកាលទេដឹង លោកផឹកទឹកស្រវឹងទេដឹង លោកអង្គុយកឋិនស្មាត់ជាមួយនឹងមាតុគ្រាមទេដឹង ណ្ហើយចុះ លោកចូរដឹងចុះ លោកកុំរង្គៀសសង្ឃ្យស្អាយក្រោយឡើយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ

(៣២៩) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខូ បេសលេហិ កិក្ខូហិ សទ្ធឹ កឞ្ញន្តិ ។ បេសលា កិក្ខូ ឯវំ វេទេន្តិ អលជ្ជិនោ ឥមេ អាវុសោ ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខូ ន សក្កា ឥមេហិ សហ កឞ្ញិតុន្តិ ។ ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខូ ឯវំ វេទេន្តិ កិំ ស្សុ ភុម្ហេ អាវុសោ អម្ហេ អលជ្ជិកេន ចោទេថាតិ ។ កហំ បន ភុម្ហេ អាវុសោ អស្សុត្ថាតិ ។ មយំ អាយស្មន្តំ ឧបស្សុតឹ តិដ្ឋម្ហាតិ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខូ កិក្ខុំ កឞ្ញនជាតិកំ កលហជាតិកំ វិវាទាបជ្ជនំ ឧបស្សុតឹ តិដ្ឋិស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ភុម្ហេ កិក្ខវេ កិក្ខុំ កឞ្ញនជាតិកំ កលហជាតិកំ វិវាទាបជ្ជនំ ឧបស្សុតឹ តិដ្ឋថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា

សិក្ខាបទទី ៨

(៣៦៩) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដែតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង
ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឈ្លោះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ។
ពួកភិក្ខុដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់និយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុ-
សោ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនេះជាពួកអលជ្ជីទេ ពួកយើងមិនអាចឈ្លោះនឹងពួក
នេះទេ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ (ឮគេ) ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ
ព្រោះហេតុអ្វី អ្នកទាំងឡាយញុះញង់ពួកយើងឲ្យដល់ដោយពាក្យថាអលជ្ជី ។
ពួកភិក្ខុមានសីលជាទីស្រឡាញ់សួរថា ម្នាលអាវុសោ ចុះពួកអ្នកឮគេ
ថាដូចម្តេច ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយថា យើងទាំងឡាយឈរអែបស្តាប់
ពួកលោកដ៏មានអាយុ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីជ្រាថាតិច
។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វ-
គ្គិយភិក្ខុ កាលភិក្ខុទាំងឡាយបង្កហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់ខែងគ្នាមិនគួរ
នឹងឈរអែបស្តាប់សោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា កាលភិក្ខុទាំងឡាយបង្កហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់
ខែងគ្នា ពួកអ្នកឯងឈរអែបស្តាប់ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូល
ថា សូមទ្រង់មេត្តាព្រះសូត ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ

កេចិ បនាហ ភគវតោ មោឃបុរិសោ កិញ្ចនំ កណ្ហជាតានំ កេសានំ ជាតានំ វិកត្តនំ ឧបសង្ហរតិ តំដ្ឋានេ អញ្ញស្ស មោឃបុរិសោ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ហិ បន តំ វត្តព្ពេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ កិញ្ចនំ កណ្ហជាតានំ កេសានំ ជាតានំ វិកត្តនំ ឧបសង្ហរតិ តំដ្ឋេយ្យ យំ ឥមេ កណិសុទ្ទេ តំ សោសុទ្ធមីតិ ឯតទេវ បច្ចយំ ករិត្វា អនញ្ញាចាបិត្តិយន្តិ ។

[៣៣០] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ ភិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មិំ អត្ថេ អធិប្បេតោ ភិក្ខូតិ ។ ភិក្ខនន្តិ អញ្ញេសំ កិញ្ចនំ ។ កណ្ហជាតានំ កេសានំ ជាតានំ វិកត្តនន្តិ អធិការណជាតានំ ។ ឧបសង្ហរតីតិ តំដ្ឋេយ្យាតិ ឥមេសំ សុត្វា ចោទេស្សាមិ សារេស្សាមិ បដិចោទេស្សាមិ បដិសារេស្សាមិ មញ្ញំ ករិស្សាមីតិ

ទ្រង់គិនវិលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ កាលបើកិក្ខុទាំងឡាយ បង្កហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់ខែងគ្នា ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងឈរអែបស្តាប់ទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែនទាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយកាលបើកិក្ខុទាំងឡាយ បង្កហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់ខែងគ្នា ទៅឈរអែបស្តាប់ដោយគិតថា កិក្ខុទាំងនេះនឹងពោលពាក្យណា អញនឹងស្តាប់ពាក្យនោះ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះធ្វើកិរិយាឈរអែបស្តាប់នោះជាហេតុពិត មិនមែនហេតុដទៃឡើយ ។

(៣៣០) តែងពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាកុំឲ្យខុសសិក្ខាបទទី ១ នៃបាឋជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា កាលបើកិក្ខុទាំងឡាយ គឺកាលបើកិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ។ ពាក្យថា បង្កហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់ខែងគ្នា គឺកិក្ខុទាំងនោះមានអធិករណៈកើតឡើងហើយ ។ ពាក្យថា ឈរអែបស្តាប់ គឺកិក្ខុដើរទៅដោយគិតថា អញស្តាប់កិក្ខុទាំងនេះហើយនឹងចោទនឹងឲ្យរំលឹក នឹងចោទចំពោះនឹងឲ្យរំលឹកចំពោះ នឹងធ្វើឲ្យអៀនខ្មាស

กตฺตุ๎ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ยตฺถ ปเนตา สุณาตุ๎ อาปตฺติ ถาวิกสฺส ฯ ปญฺจนฺนา กตฺตาโร กาตุ๎นา กตฺตุ๎ สาสงฺกสมีตุ๎ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ยตฺถ ปเนตา สุณาตุ๎ อาปตฺติ ถาวิกสฺส ฯ ปุเรภตฺตา กตฺตาโร ปิณฑายตุ๎ สาสงฺกสมีตุ๎ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ยตฺถ ปเนตา สุณาตุ๎ อาปตฺติ ถาวิกสฺส ฯ ภิกฺขุสฺส ปเนตา คามสมีปา ปิ สีมสมีปา ปิ ขิตฺตสมีปา ปิ อาคจฺฉา มนฺตฺวา ทุกฺกาสิตพฺพา วิฌาปิตาเปตพฺพา ฯ โส เจ ทุกฺกาเสยฺย ปิ วิฌาปิตาเปยฺย ปิ อาปตฺติ ถาวิกสฺส ฯ เอตเทว ปญฺจนฺนา กาตุ๎นา อนญฺญตฺถ อญฺญา เกาจิ ปญฺญตฺติ นาม นตฺถีติ ๆ

[๓๓๑] อุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺญี อุปสฺสุตี สีมสมีปี อาปตฺติ ถาวิกสฺส ฯ อุปสมฺปนฺเน เวมตาเกา อุปสฺสุตี สีมสมีปี อาปตฺติ ถาวิกสฺส ฯ อุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺญี อุปสฺสุตี สีมสมีปี อาปตฺติ ถาวิกสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺนสฺส อุปสฺสุตี สีมสมีปี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺญี

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុនោះឈរស្តាប់កថាទីណា ត្រូវអាបត្តិ
ចាបិត្តិយ ក្នុងទីនោះ ។ កិក្ខុដើរទៅតាមគ្រោយ បើដើរទៅដោយ
ហេតុសង្ស័យគិតថា អញនឹងស្តាប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុឈរស្តាប់
កថាទីណា ត្រូវអាបត្តិចាបិត្តិយ ក្នុងទីនោះ ។ កិក្ខុដើរទៅមុនហើយ
ឈប់ដោយគិតថា អញនឹងស្តាប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុឈរស្តាប់
កថាទីណា ត្រូវអាបត្តិចាបិត្តិយ ក្នុងទីនោះ ។ កិក្ខុណាមកកាន់ទី
ឈរក្តី ទីអង្គុយក្តី ទីដេកក្តី របស់កិក្ខុផង់គា កិក្ខុនោះគប្បីក្អក គប្បី
ញាំងកិក្ខុដែលកំពុងប្រឹក្សាគានោះឲ្យដឹង ។ បើកិក្ខុនោះមិនក្អកគ្រហែមក្តី
មិនឲ្យគេដឹងក្តី ត្រូវអាបត្តិចាបិត្តិយ ។ ពាក្យថា ព្រោះហេតុតែឈរ
អែបស្តាប់នោះជាហេតុពិត មិនមែនហេតុដទៃទេ្លយ សេចក្តីថា ហេតុ
ឯណាទីមួយដទៃគ្មានទេ បំពោះត្រង់ការឈរអែបស្តាប់ប៉ុណ្ណោះឯង ។

(៣៣១) ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយឈរ
អែបស្តាប់ ត្រូវអាបត្តិចាបិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
ហើយឈរអែបស្តាប់ ត្រូវអាបត្តិចាបិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា
អនុបសម្បន្ន ហើយឈរអែបស្តាប់ ត្រូវអាបត្តិចាបិត្តិយ ។ កិក្ខុឈរ
អែបស្តាប់អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា

อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส

(๓๓๒) อนาปตฺติ สเมสํ สุตฺวา ชีวมิสฺเสมิ วิมิสฺเสมิ ปูวสมิสฺเสมิ อตฺตานํ ปริโมเจสฺสามีติ กฏฺฐติ ขุทฺทกสฺส อาธิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

อฏฺฐมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្ន កិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បន្នដដែល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๓๓๒)ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๓ យ៉ាង) គឺកិក្ខុដើរទៅដោយគិតថា អញនឹងស្តាប់កិក្ខុទាំងនេះហើយនឹងថយចេញ នឹងវៀរនឹងរម្ងាប់ (សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់) នឹងដោះខ្លួន ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់ ។

ឥរិយាបថទំ

[៣៣៣] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខូ អនាចារំ អាចរន្តិ ឯកមេកស្ស កម្ពុ កាយិរមានេ បដិក្កោសន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃោ សន្និបតិតោ ហោតិ តេនចិនេវ ការណីយេន ។ ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខូ ចីវរកម្មំ ករោន្តា ឯកស្ស ឆន្នំ អទំសុ ។ អថខោ សង្ឃោ អយំ អាវុសោ ឆព្ភិក្ខូ-យោ កិក្ខូ ឯកតោ អាតតោ ហុត្វា មយំ កម្មំ ករោមាតិ តស្ស កម្មំ អកាសិ ។ អថខោ សោ កិក្ខូ យេន ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខូ តេនុបសង្កមិ ។ ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខូ តំ កិក្ខុំ ឯតទវោចុំ កិំ អាវុសោ សង្ឃោ អកាសីតិ ។ សង្ឃោ មេ អាវុសោ• កម្មំ អកាសីតិ ។ ន មយំ អាវុសោ ឯតទត្ថាយ ឆន្នំ អទម្ហា តុយ្ហំ កម្មំ ការិស្សតីតិ សចេ មយំ ជានេយ្យាម តុយ្ហំ កម្មំ ករិស្សតីតិ ន មយំ ឆន្នំ

សិក្ខាបទទី ៩

[៣៣៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួក
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុ បានប្រព្រឹត្តអនាចារ កាលសង្ឃធ្វើកម្ម (ដើម្បីដាក់ទោស)
ដល់ភិក្ខុយ៉ូបូ ។ ក៏នាំគ្នានិយាយភ្ជាស់ ។ គ្រានោះឯង សង្ឃបាន
ប្រជុំគ្នាដោយសង្ឃកិច្ចនីមួយ ។ ទើបពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ កំពុងធ្វើចំរើកម្ម
បានឲ្យឆន្ទៈ (សេចក្តីគាប់ចិត្តរបស់ខ្លួន) ដល់ភិក្ខុមួយរូប ។ គ្រានោះឯង
សង្ឃប្រឹក្សាគ្នាថា ម្នាលអាវុសោ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុនេះមកតែម្នាក់ឯង បើដូច្នោះ
ពួកយើងត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនោះចុះ ហើយបានធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។
ទើបភិក្ខុនោះចូលទៅរកពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបានសួរភិក្ខុ
នោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ សង្ឃបានធ្វើអ្វី ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់
ថា ម្នាលអាវុសោ សង្ឃបានធ្វើកម្មដល់ខ្ញុំ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបាន
និយាយថា ម្នាលអាវុសោ យើងតាំងឡាយបានឲ្យឆន្ទៈ ដើម្បីជា
ប្រយោជន៍ដល់កម្មនេះដោយគិតថា សង្ឃនឹងធ្វើកម្មដល់លោកក៏ទេ បើ
យើងតាំងឡាយដឹងថាសង្ឃនឹងធ្វើកម្មដល់លោកសោត យើងតាំងឡាយ

ฉเฑยฺยาหนฺติ ฯ โย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ
เต อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม
ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ธมฺมิกานํ กมฺมานํ ฉนฺทํ ทตฺวา
ปจฺฉา ขียนธมฺมํ อาปชฺชิสฺสนฺตีติ ฯเปฯ สจฺจํ
กิร ตุมฺเห ภิกฺขเว ธมฺมิกานํ กมฺมานํ ฉนฺทํ ทตฺวา
ปจฺฉา ขียนธมฺมํ อาปชฺชถาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ
วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถํ หิ นาม ตุมฺเห โมฆ-
ปุริสา ธมฺมิกานํ กมฺมานํ ฉนฺทํ ทตฺวา ปจฺฉา ขียนธมฺมํ
อาปชฺชิสฺสถ เนตํ โมฆปุริสา อปฺปสนฺนานญฺจ ปสา-
ทนาย ปสนฺนานญฺจ ภิยฺโยภาวาย ฯเปฯ ฯวฺจ
ปน ภิกฺขเว สมนุภาสนฺเตน ฉนฺทสฺเสยฺยา โย ปน
ภิกฺขุ ธมฺมิกานํ กมฺมานํ ฉนฺทํ ทตฺวา ปจฺฉา ขียนธมฺมํ
อาปชฺเชยฺย ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

[๓๓๔] โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯเปฯ
ภิกฺขูติ ฯเปฯ อยํ สมฺมุขา อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขู-
ติ ฯ ธมฺมิกา นาม กมฺมา อปโลกนกมฺมา ญตฺติกมฺมา

មិនឲ្យធន្ទុះទេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីជ្រាបថាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុមិនគួរនឹងឲ្យធន្ទុដល់សង្ឃកម្មទាំងឡាយដែលប្រកបដោយធម៌ ហើយត្រឡប់មកតិះដៀលជាខាងក្រោយវិញសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកអ្នកឯងឯកាលគ្នាឲ្យធន្ទុះដើម្បីសង្ឃកម្មដែលប្រកបដោយធម៌ ហើយត្រឡប់មកតិះដៀលជាខាងក្រោយវិញពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាព្រះសូ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងឲ្យធន្ទុះដើម្បីសង្ឃកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយត្រឡប់មកតិះដៀលជាខាងក្រោយវិញទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លា ហើយឲ្យរឹងតឹងតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយ ឲ្យធន្ទុះដើម្បីកម្មទាំងឡាយដែលប្រកបដោយធម៌ ហើយពោលតិះដៀលជាខាងក្រោយ (កិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๓๓๔) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាឋជដកកណ្ឌ ។ កម្មដែលហៅថាប្រកបដោយធម៌នោះ

ญาตฺถตฺถิยกมฺมํ ญาตฺถปตฺตกมฺมํ ฉหิเนน วินเยน สตฺถุ สาสเนน กตํ ฬหตรํ ฉมฺมิกรณมฺปิ กมฺมํ ฯ ฉนฺทํ ทตฺวา ขียติ อาปตฺติ จาติกฺกมสฺส ฯ

(๓๓๕) ฉมฺมกมฺมฺ ฉมฺมกมฺมสญฺี ฉนฺทํ ทตฺวา ขียติ อาปตฺติ จาติกฺกมสฺส ฯ ฉมฺมกมฺมฺ วิมติโก ฉนฺทํ ทตฺวา ขียติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฉมฺมกมฺมฺ อฉมฺมกมฺมสญฺี ฉนฺทํ ทตฺวา ขียติ อนาปตฺติ ฯ อฉมฺมกมฺมฺ ฉมฺมกมฺมสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อฉมฺมกมฺมฺ วิมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อฉมฺมกมฺมฺ อฉมฺมกมฺมสญฺี อนาปตฺติ ฯ

(๓๓๖) อนาปตฺติ อฉมฺมฺ ก วิกฺขิตฺต ก ฉ กมฺมาทิสฺส ก กมฺมฺ กตฺวา ฉาทนฺโต ขียติ ธมฺมกมฺมสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

គឺ អបលោកនកម្ម ១ ញត្តិកម្ម ១ ញត្តិទុតិយកម្ម ១ ញត្តិចតុត្ថកម្ម ១ ដែលសង្ឃធ្វើតាមធម៌តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា កម្មនេះ ហៅថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ។ កិកុព្រមឲ្យឆន្ទៈ ហើយត្រឡប់តិះដៀល (ជាខាងក្រោយវិញ) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៣៣៥) កម្មប្រកបដោយធម៌ កិកុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឆន្ទៈត្រឡប់តិះដៀលវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ កិកុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយឲ្យឆន្ទៈត្រឡប់តិះដៀលវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ កិកុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឆន្ទៈត្រឡប់តិះដៀល មិនត្រូវអាបត្តិអ្វី ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ កិកុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ (ហើយឲ្យឆន្ទៈត្រឡប់តិះដៀល) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ កិកុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ កិកុសំគាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ មិនត្រូវអាបត្តិអ្វី ។

(៣៣៦) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺកិកុដឹងថាកម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយមិនជាធម៌ក្តី ដោយពួកក្តី ដល់កិកុអកម្មិនគួរដល់កម្មក្តី ហើយតិះដៀល ១ កិកុឆ្កួត ១ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់ ។

ទសមសិក្ខាបទំ

[៣៣៧] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន សង្ឃោ សន្និបតិតោ ហោតិ
កេនចិទេវ ករណីយេន ។ ឆព្ភិក្ខិយា កិក្ខុ ជាតរូបំ
រជតំ ឧគ្គណ្ហាបេតិ ឧបនិក្ខិបាបេតិ ឧគ្គណ្ហាបេន្តម្បិ
ឧបនិក្ខិបាបេន្តម្បិ ។ អថខោ សង្ឃោ
យស្សត្ថាយ សន្និបតិតោ តំ កម្មំ ករិស្សាមាតិ ញត្តិំ
ឋបេសិ ។ អថខោ សោ កិក្ខុ ឯវមេវំមេ ឯកមេកស្ស
កម្មំ ករោន្តិ កស្ស នុម្ហេ កម្មំ ករិស្សថាតិ ឆន្ទំ
អនត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា
។បេ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ខីយន្តិ វិហាយន្តិ ភិក្ខុ
ជានិស្សន្តិ សង្ឃេ វិនិច្ឆយកថាយ វត្តមានាយ ឆន្ទំ
អនត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមិស្សតីតិ ។បេ។ សង្ឃំ
ករិ តុំ កិក្ខុ សង្ឃេ វិនិច្ឆយកថាយ វត្តមានាយ ឆន្ទំ
អនត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមសីតិ ។ សង្ឃំ ភគវាតិ ។

សិក្ខាបទទី ១០

(៣៣៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ វត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង សង្ឃបានប្រជុំគ្នាដោយសង្ឃកិច្ចឯណាមួយ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកំពុងធ្វើចីវរហើយបានឲ្យឆន្ទៈដល់ភិក្ខុមួយរូប ។ គ្រានោះឯង សង្ឃប្រជុំគ្នាដើម្បីប្រយោជន៍ដល់កម្មណា ហើយតាំងញត្តិឡើងដោយប្រឹក្សាគ្នាថា យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើនូវកម្មនោះ ។ ខណៈនោះ ភិក្ខុនោះបាននិយាយថា ភិក្ខុទាំងនេះតែងធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុមួយរូប ។ យ៉ាងនេះឯង (ឥឡូវ) លោកទាំងឡាយនឹងធ្វើកម្មដល់អ្នកណាបាន ហើយមិនឲ្យឆន្ទៈក៏គ្រោតចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កាលសង្ឃកំពុងប្រឹក្សាវិនិច្ឆ័យ ភិក្ខុមិនបានឲ្យឆន្ទៈ មិនគួរទេដឹងគ្រោតចាកអាសនៈចៀសចេញទៅសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុ ឮថាកាលសង្ឃកំពុងប្រឹក្សាវិនិច្ឆ័យ (គឺសង្ឃកំពុងវិនិច្ឆ័យរឿងអ្វីមួយមិនទាន់ហើយ) អ្នកឯងមិនបានឲ្យឆន្ទៈហើយគ្រោតចាកអាសនៈចៀសចេញទៅពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។

វិសេសមធិគច្ឆតិ តេន តំ មោឃបុរិស សង្ឃេ វិនិច្ឆយកថាយ វត្តមានាយ ឆន្ទំ អនត្វា ពុទ្ធ-ឃោសោ បក្កមិស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ហិ បន តេ ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ សង្ឃេ វិនិច្ឆយកថាយ វត្តមានាយ ឆន្ទំ អនត្វា ពុទ្ធឃោសោ បក្កមេយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

(៣៣៨) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ ភិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ ភិក្ខូតិ ។ សង្ឃេ វិនិច្ឆយកថា នាម វត្តុ វា អារោចិតំ ហោតិ អារោចិតំ ញត្តិ វា បរិនិដ្ឋិតា ហោតិ កម្មវាចា វា បរិប្បកតា ហោតិ ។ ឆន្ទំ អនត្វា ពុទ្ធឃោសោ បក្កមេយ្យាតិ កថំ ឥទំ កម្មំ កុប្បំ អស្ស វត្ថុ អស្ស ឆ កោដយ្យាតិ កុច្ឆតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បរិសាយ ហត្ថបាសំ វិជហន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ វិជហិតេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរស កាលសង្ឃកំពុងប្រកាសវិនិច្ឆ័យ ហេតុអ្វីក៏អ្នកឯង មិនឲ្យឆន្ទៈហើយគ្រាកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ម្នាលមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែនធ្វើឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយកាលពាក្យវិនិច្ឆ័យកំពុងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងសង្ឃ មិនឲ្យឆន្ទៈហើយគ្រាកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๓๓๘) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ๑ នៃបាឋដិកកណ្ឌ ។ រឿងដែលសង្ឃប្រកាប់ហើយ តែមិនទាន់បានវិនិច្ឆ័យក្តី ញត្តិសង្ឃតាំងទុកហើយក្តី កម្មវាចាសង្ឃធ្វើមិនទាន់ហើយក្តី ឈ្មោះថាពាក្យវិនិច្ឆ័យ(កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ)ក្នុងសង្ឃ ។ ពាក្យថា កិក្ខុមិនឲ្យឆន្ទៈហើយគ្រាកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ សេចក្តីថា កិក្ខុចេញទៅដោយគិតថា មិនដឹងជាការអ្វី កម្មនេះជាកម្មតំរើតទេ ជាពួកទេ សង្ឃមិនត្រូវធ្វើទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលកិក្ខុកំពុងលះហេតុបាសបរិសទ្យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កាលលះហេតុបាសហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[๓๓๙] ธมฺมกมฺเม ธมฺมกมฺมสญฺี ฉนฺทํ อทตฺวา ทุฏฺยาสนา ปกฺกมติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ธมฺมกมฺเม เวมติโก ฉนฺทํ อทตฺวา ทุฏฺยาสนา ปกฺกมติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ธมฺมกมฺเม อธมฺมกมฺมสญฺี ฉนฺทํ อทตฺวา ทุฏฺยาสนา ปกฺกมติ อนาปตฺติ ฯ อธมฺมกมฺเม ธมฺมกมฺมสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อธมฺมกมฺเม เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อธมฺมกมฺเม อธมฺมกมฺมสญฺี อนาปตฺติ ฯ

[๓๔๐] อนาปตฺติ สงฺฆสฺส กณฺหาภิ ปกาเส- หาโร ปกฺขหาโร ปริวาโร ปกาสนียกมฺมสฺส ปฏิสารณียกมฺมสฺส ตชฺชนียกมฺมสฺส นิยสฺสกมฺมสฺส ปพฺพาชนียกมฺมสฺส ปฏิสารณียกมฺมสฺส อุกฺขิตฺตกานุวตฺติยา ปกฺกนฺตาย ฉนฺทาย ทุฏฺยาสนาย ปกฺกนฺตาย

(๓๓๙) กรรมที่ทำด้วยธรรม ภิกษุสำคัญว่า กรรมที่ทำด้วยธรรม แล้วไม่ให้ฉันทะเพื่อสงฆ์ออกไป ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ฯ กรรมที่ทำด้วยธรรม ภิกษุมีความสงสัย แล้วไม่ให้ฉันทะเพื่อสงฆ์ออกไป ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ กรรมที่ทำด้วยธรรม ภิกษุสำคัญว่ากรรมไม่ได้ทำด้วยธรรม แล้วไม่ให้ฉันทะเพื่อสงฆ์ออกไป ไม่ต้องอาบัติ ฯ กรรมไม่ได้ทำด้วยธรรม ภิกษุสำคัญว่ากรรมที่ทำด้วยธรรม (แล้วไม่ให้ฉันทะเพื่อสงฆ์ออกไป) ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ กรรมไม่ได้ทำด้วยธรรม ภิกษุมีความสงสัย ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ กรรมไม่ได้ทำด้วยธรรม ภิกษุสำคัญว่ากรรมไม่ได้ทำด้วยธรรม ไม่ต้องอาบัติ ฯ

(๓๔๐) ภาระที่ไม่ควรยกขึ้น (ในสิกขาบทนี้มี ๙ อย่าง) คือภิกษุ ๑ ด้วยคิดว่า สงฆ์ตั้งเหตุผิด สงฆ์ตั้งเหตุไม่ควร สงฆ์ตั้งเหตุไม่สมควร สงฆ์ตั้งเหตุไม่ถูกต้อง สงฆ์ไม่ชอบธรรม ๑ ภิกษุ ๑ ด้วยคิดว่า การแตกกันแห่งสงฆ์ การทำลายแห่งสงฆ์ ๑ ภิกษุ ๑ ด้วยคิดว่า สงฆ์ทำกรรมไม่ได้ทำด้วยธรรม ทำกรรมที่ควรทำแก่ผู้ไม่ควร ๑

កម្មំ ភេរំសប្បតីតំ កត្ថតិ តិណាទោ កត្ថតិ តិណាទសប្ប
ការណីយេន កត្ថតិ ឧទ្ធារេន ភ បសប្បារេន ភ បីឌិតោ
កត្ថតិ ន កម្មំ តោបេតុតាមោ បុន បច្ចាតមិសប្ប.
មីតិ កត្ថតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

កិក្ខុមានជម្ងឺចៀសចេញទៅ ១ កិក្ខុទៅដោយកិច្ចដែលគួរធ្វើដល់កិក្ខុឈឺ ១ កិក្ខុដែលឧច្ចារៈក្តី បស្សាវៈក្តីបៀតបៀនហើយទៅ ១ កិក្ខុមិនច្រើបថ្នាដើម្បីនឹងញុំាងកម្មឲ្យកម្រើកហើយចេញទៅដោយគិតថា អញនឹងត្រឡប់មកវិញទៀត ១ កិក្ខុឆត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់ ។

[៣៤៧] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា ភគ្គេសុ វិហរតិ សុំសុមារគិរេ ភេសកឡាវនេ មិគទាយេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ សង្ឃស្ស សេនាសនញ្ច បញ្ញាបេតិ ភត្តានិ ច ឧទ្ទិសតិ ។ សោ ចាយស្មា ទុព្ភលចីវរោ ហោតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស ឯកំ ចីវរំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ អថខោ សង្ឃោ តំ ចីវរំ អាយស្មតោ ឧបនន្ទស្ស សក្យបុត្តស្ស អទាសិ ។ ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ យថាសន្ថុតំ ភិក្ខូ សង្ឃិកំ លាភំ បរិណាមេន្តីតិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ សមគ្គេន សង្ឃេន ចីវរំ ឧគ្គ បច្ឆា ខីយនធម្មំ អាបជ្ជិស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខវេ សមគ្គេន សង្ឃេន ចីវរំ ឧគ្គ បច្ឆា ខីយនធម្មំ អាបជ្ជថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា សមគ្គេន

សិក្ខាបទទី ១១

(៣៤១) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
វេឡុវន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ដ៏ត្រកងពាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង ឥត្ថ-
មលុបុត្រដ៏មានអាយុ ចាត់ចែងសេនាសនៈ នឹងសំដែងកត្តជល់សង្ឃ ។
ឥត្ថមលុបុត្រដ៏មានអាយុនោះជាអ្នកមានចីវរខុញ្ចលកាព ។ សម័យនោះឯង
ចីវរ ១ បានកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ សង្ឃឲ្យចីវរនោះដល់ឥត្ថមលុបុត្រ
ដ៏មានអាយុ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា
ភិក្ខុទាំងឡាយបង្អោនលាភរបស់សង្ឃទៅតាមសេចក្តីគាប់ចិត្ត ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោល
ទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា កាលបើសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យចីវរ (ដល់
ភិក្ខុ) ហើយ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងមកតិះដៀលជាខាងក្រោយសោះ
។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាសង្ឃ
ព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យចីវរ (ដល់ភិក្ខុ) ហើយ អ្នកទាំងឡាយត្រឡប់មកតិះ
ដៀលជាខាងក្រោយវិញ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់
មេត្តាព្រះសិ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះ
ដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ (កាលបើ) សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា

สงฺฆេน ចីវរំ ទត្វា បច្ឆា ទិយ្យមានម្បិ អាបត្តិសម្ភេ
នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្ន-
នំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ហិ បន ភិក្ខវេ
ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ សមគ្គេន
សង្ឃេន ចីវរំ ទត្វា បច្ឆា ទិយ្យមានម្បិ អាបជ្ជេយ្យ
យថាសន្ថុតំ ភិក្ខុំ សង្ឃិកំ លាភំ បរិណាមេន្តិំ
ចាចិត្តិយន្តិ ។

(๓๔๒) យោ បជានតិ យោ យាទិសោ ។បេ។
ភិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មិំ អត្ថេ អធិប្បេតោ ភិក្ខុ-
តិ ។ សមគ្គោ នាម សង្ឃោ សមានសំវាសកោ ស-
មានសីមាយំ ឋិតោ ។ ចីវរំ នាម ឆន្នំ ចីវរានំ អញ្ញតរំ
ចីវរំ វិកប្បនុបគំ បច្ឆិមំ ។ ទត្វាតិ សយំ ទត្វា ។
យថាសន្ថុតំ នាម យថាមិត្តតា យថាសន្ទិដ្ឋតា យថា-
សម្ភត្តតា យថាសមានុបដ្ឋាយកតា យថាសមានា-

ឲ្យចីវរ (ដល់កិក្ខុ) ហើយ មិនគួរនឹងពួកអ្នកឯង តិះដៀលជាខាងក្រោយវិញទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយ(កាលបើ)សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យចីវរ (ដល់កិក្ខុ) ហើយ ក៏ដល់នូវធម៌គឺកិរិយាតិះដៀលជាខាងក្រោយវិញថា កិក្ខុទាំងឡាយបង្អោនលាភរបស់សង្ឃ តាមសេចក្តីគាប់ចិត្ត កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣៤២) ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាឋដិកកណ្ឌ ។ សង្ឃមានសំវាសសើគ្នា បរិភោគក្នុងសីមាសើគ្នា ហៅថា ព្រមព្រៀងគ្នា ។ ដែលហៅថា ចីវរ គឺបណ្តាចីវរ ៦ យ៉ាង ចីវរណាមួយ យ៉ាងគួរចំផុតល្មមសម្រេចកិច្ចវិកប្បបាន[1] ។ ពាក្យថា ឲ្យ គឺឲ្យដោយខ្លួនឯង ។ ដែលហៅថា តាមសេចក្តីគាប់ចិត្តនោះ គឺតាមបុគ្គលដែលជាមិត្ត តាមបុគ្គលដែលធ្លាប់ស្គាល់គ្នា តាមបុគ្គលដែលធ្លាប់គប់គ្នា តាមបុគ្គលដែលមានឧបដ្ឋាយ៍សើគ្នា តាមបុគ្គល

---

๑ អដ្ឋកថា បានដល់សម្តត់ខ្មៅតូច បណ្តោយ ៨ ឆ្នាប់ ទទឹង ៤ ឆ្នាប់ដោយឆ្នាប់ព្រះសុគតឡើងទៅ ហៅថា សម្តត់គួរដល់ការវិកប្ប ។

จวิยกตา ฯ สงฺฆิกํ ฉาม สงฺฆสฺส ธิฺญฺ เหาติ
ปริภุตฺตุ ฯ ลาเภา ฉาม ปีวาปิณฺฑปาตเสฉาสนกิ-
ลาฉปฺปจฺจยเภสชฺชปริกฺขาร อนฺตมโส ปุณฺณปิณฺฑปิ
ธนฺตกฏฺฐปิ ธสิกสุตฺตปิ ฯ ปญฺจ ฑิยฉฉงฺค อาป-
ชฺชิยฺวาติ อุปสมฺปนฺนสฺส สเงฺฆน สมฺมตสฺส สเฉา-
สนปฺปญฺญาปกสฺส ฯ ภิกฺขุธิสกสฺส ฯ ยาวุกาฉ-
กสฺส ฯ ฉลกาฉกสฺส ฯ ขนฺติกาฉกสฺส ฯ อปฺป-
มตฺตกวิสฺสชฺชกสฺส ฯ ปีวาปิ ธิฺญฺ ฑิยติ อาปตฺติ
ฉาจิตฺตลิยสฺส ฯ

(๓๔๓) ฉมฺมกมฺเม ฉมฺมกมฺมสญฺญี ปีวาปิ ธิฺญฺ
ฑิยติ อาปตฺติ ฉาจิตฺตลิยสฺส ฯ ฉมฺมกมฺเม วิมติโก
ปีวาปิ ธิฺญฺ ฑิยติ อาปตฺติ ฉาจิตฺตลิยสฺส ฯ ฉมฺมกมฺเม อ-
ฉมฺมกมฺมสญฺญี ปีวาปิ ธิฺญฺ ฑิยติ อาปตฺติ ฉาจิตฺตลิยสฺส ฯ
อญฺญิ ปริกฺขารปิ ธิฺญฺ ฑิยติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อุป-
สมฺปนฺนสฺส สเงฺฆน อสมฺมตสฺส สเฉาสนปฺปญฺญาป-
กสฺส ฯ ภิกฺขุธิสกสฺส ฯ ยาวุกาฉกสฺส ฯ

ដែលមានអាចារ្យស្មើគ្នា ។ ដែលហៅថា របស់សង្ឃនោះ ចានខាងលាក ដែលគេលះបង់ប្រគេនដល់សង្ឃ ។ ដែលហៅថា លាកនោះ ចានខាងចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ ទំនៀសជ្ជបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ ដោយហោចទៅសូម្បីតែដុំលិអិតក្តី ឈើស្តុនក្តី អម្បោះរងើងក្តី (ក៏ហៅថាលាក) ។ ពាក្យថា ដល់នូវធម៌តិរិយាតិះដៀល ជាខាងក្រោយ សេចក្តីថា កិក្ខុតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរ ដល់ឧបសម្បន្នដែលសង្ឃ សន្មតឲ្យជាអ្នកក្រាលនូវសេនាសនៈក្តី ជាអ្នកសំដែងនូវកត្តិក្តី ជាអ្នកចែកនូវបវរក្តី ជាអ្នកចែកនូវផ្លែឈើក្តី ជាអ្នកចែកនូវបង្អែមក្តី ជាអ្នកឱវាទចែងនូវតុច្ចិតបុច្ចតក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដទី ។

(๓๔๓) កម្មប្រកបដោយធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដទី ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដទី ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដទី ។ កិក្ខុតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យបរិក្ខារដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរឬបរិក្ខារដទៃ ដល់ឧបសម្បន្នដែលសង្ឃមិនបានសន្មតឲ្យជាអ្នកក្រាលនូវសេនាសនៈក្តី ជាអ្នកសំដែងនូវកត្តិក្តី ជាអ្នក

ฉลภิญฺญกสฺส จ ขฺชภิญฺญกสฺส จ อปฺปมตฺตก-
วิสฺสชฺชกสฺส จ ปีฬาย จ อญฺญาย จ ปริกฺขาราย ธิโย ตสฺ
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺนสฺส สเจฺจน สมฺ-
ตสฺส จ อสมฺตสฺส จ เสขาสนปฺปญฺญาปกสฺส จ
กตูปเสกสฺส จ ยาคุภิญฺญกสฺส จ ฉลภิญฺญกสฺส
จ ขฺชภิญฺญกสฺส จ อปฺปมตฺตกวิสฺสชฺชกสฺส จ ปีฬาย
จ อญฺญาย จ ปริกฺขาราย ธิโย ตสฺ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
อชฺฌกาเส ฉทกสฺมิ ฉทกสฺมิสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อชฺฌ-
กาเส เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อชฺฌกาเส
อชฺฌกสฺมิสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๓๔๔) อถาปตฺติ ปกติยา ฉฑฺฑา โหติ สา โหติ
กิยา กเรฺจ กฺวจิ ตสฺส ติฏฺฐน ลชฺชิปิ วินิจ-
ฉิตสฺสติ น สมฺมา อุปเนสฺสตีติ ธิโย ทุฏฺฐุลฺลสฺส
อาปตฺติกิจฺฉกสฺสาติ ฯ

ចែកនូវបបរក្តី ជាអ្នកចែកនូវផ្លែឈើក្តី ជាអ្នកចែកនូវបង្អែមក្តី ជាអ្នកចាត់ចែងនូវតូបន្តិចបន្តួចក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ តិក្ខុតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរ ឬបរិក្ខារដទៃ ដល់អនុបសម្បន្នដែលសង្ឃសន្មតឬមិនបានសន្មតឲ្យជាអ្នកគាល់នូវសេនាសនៈក្តី ជាអ្នកសំដែងនូវកត្តិក្តី ជាអ្នកចែកនូវបបរក្តី ជាអ្នកចែកនូវផ្លែឈើក្តី ជាអ្នកចែកនូវបង្អែមក្តី ជាអ្នកចាត់ចែងនូវតូបន្តិចបន្តួចក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ តិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ តិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ តិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៣៤៤) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កង់សិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)

គឺតិក្ខុតិះដៀលសង្ឃអ្នកធ្វើព្រោះឆន្ទាគតិ ទោសាគតិ មោហាគតិ ភយាគតិដោយប្រការតិចថា ប្រយោជន៍អ្វីដោយលាភដែលសង្ឃឲ្យដល់តិក្ខុនោះ តិក្ខុនោះខ្ចុកជាបានហើយក៏គង់ធ្វើលាភនោះឲ្យវិនាសទៅដដែល នឹងមិនបាននាំយកទៅដោយប្រពៃទេ ១ តិក្ខុឆត ១ តិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ទ្វាទសមសិក្ខាបទំ

(៣៤៥) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន សាវត្ថិយំ អញ្ញតរស្ស បូគស្ស សង្ឃស្ស សចីវរភត្តំ បដិយត្តំ ហោតិ គោដ្ឋា ចីវរេន អច្ឆាទេស្សា-មាតិ ។ អថខោ ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ យេន សោ បូគោ តេនុ-បសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា តំ បូគំ ឯតទវោចុំ ទេថាវុសោ ឥមានិ ចីវរានិ ឥមេសំ ភិក្ខូនន្តិ ។ ន មយំ ភន្តេ ឧស្សាម អម្ហាកំ សង្ឃស្ស អនុរូបំ សចីវរភិក្ខា បញ្ញត្តាតិ ។ ពហូ អាវុសោ សង្ឃស្ស ឆាយកា ពហូ សង្ឃស្ស ភត្តា ឥមេ តុម្ហេ និស្សាយ តុម្ហេ សម្មស្សន្តោ ឥធ វិហរន្តិ តុម្ហេ ចេ ឥមេសំ ន ទស្សថ អថ កោច-រហិ ឥមេសំ ទស្សតិ ទេថាវុសោ ឥមានិ ចីវរានិ ឥមេសំ ភិក្ខូនន្តិ ។ អថខោ សោ បូគោ ឆព្ភក្ខិយេហិ ភិក្ខូហិ

សិក្ខាបទទី ១២

(៣៤៥) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដិតក្រែងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ប្រជុំជនពួកមួយក្នុងក្រែងសាវត្ថីនាំគ្នាតាក់តែងចង្ហាន់ព្រមទាំងចីវរទុកដើម្បីថ្វាយសង្ឃ ដោយគិតថ្លាថា យើងទាំងឡាយនឹងនិមន្តឲ្យលោកធាន់ហើយនឹងប្រគេនចីវរ ។ លំដាប់នោះ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុចូលទៅកាន់ទីប្រជុំជននោះ លុះចូលទៅហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងប្រជុំជននោះថា ម្នាលអាវុសោ ពួកអ្នកចូរឲ្យចីវរទាំងនេះដល់កិក្ខុទាំងឡាយនេះ ។ ពួកជនទាំងនោះបាននិយាយតបវិញថា ព្រះគុណា ពួកខ្ញុំមិនថ្វាយទេ ពួកខ្ញុំដាប់តាក់តែងចង្ហាន់ព្រមទាំងចីវរទុកដើម្បីថ្វាយសង្ឃរាល់ៗឆ្នាំ ។ ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុនិយាយលួងលោមថា ម្នាលអាវុសោ ទាយករបស់សង្ឃមានច្រើន កត្តរបស់សង្ឃក៏មានច្រើន កិក្ខុអម្បាលនេះបានអាស្រ័យលើអ្នកទាំងឡាយបានដួចប្រសព្វអ្នកទាំងឡាយទើបមកគង់នៅក្នុងទីនេះបាន បើអ្នកទាំងឡាយមិនប្រគេនដល់លោកទាំងនេះ ចុះអ្នកណាតើគេនឹងប្រគេនដល់លោកទាំងនេះបាន ម្នាលអាវុសោ ចូរអ្នកទាំងឡាយឲ្យទៅចីវរទាំងឡាយនេះដល់កិក្ខុអម្បាលនេះចុះ ។ ប្រជុំជននោះ កាលត្រូវពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុ

ฉ์ปฺปีฐิยมาเนา ยถาปฏิยตฺตํ ปีฬกา ฉฑฺฑิยนฺติ กิกฺกิฏา
ฉฑฺฑา สณฺหา ภเวยฺยุ ปริสิเว ฯ เย เต กิกฺกา ชานฺติ
สณฺหสฺส สปีฬกสฺส ปฏิยตฺตสฺส ฉ ช ชานฺติ ฉฑฺฑิยนฺติ
กิกฺกิฏา ติฏฺฐนฺติ เต ฆรมาหาสุ ตณฺฑุเลหิ อาวุโส
สณฺหสฺส ปีฬกา ฯ ฉฑฺฑิ ภณฺเฑ ยถาปฏิยตฺตา ปีฬกา
อยฺยา ฉฑฺฑิยา อยฺยานิ ฉฑฺฑิยานิ ปริณามเมนฺติ ฯ
เย เต กิกฺกา อปฺปิฏฺฐา ฯเปฯ เต ขุทฺทายนฺติ ขียนฺติ
วิทาเหนฺติ กถิ หิ นาม ฉฑฺฑิยา กิกฺกา ชานิ สณฺหิกา
ลาภา ปริณตา ปุคฺคลสฺส ปริณามเมสฺสนฺติ ฯเปฯ
สปฺปิ ภริ ตุมฺเห กิตฺตเก ชานิ สณฺหิกา ลาภา ปริณตา
ปุคฺคลสฺส ปริณามเมถาติ ฯ สปฺปิ ภคภาติ ฯ กิตฺตกา หิ
ตุมฺเห ภคภา ภถิ หิ นาม ตุมฺเห มหฺยา ปุริสา ชานิ
สณฺหิกา ลาภา ปริณตา ปุคฺคลสฺส ปริณามเมสฺสถ

ឆ្កើះ ឆ្កៀលទើបថ្វាយចីវរដែលខ្ជូនតាក់តែងទុក ដល់ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុអស់ទៅ ហើយអង្គាសសង្ឃតែកត្តប៉ុណ្ណោះ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយណាដឹងថា កត្តព្រមពាំងចីវរដែលប្រដុំជនតាក់តែងទុកដើម្បីថ្វាយសង្ឃ តែមិនដឹងថា គេថ្វាយដល់ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទៅហើយ ភិក្ខុពាំងឡាយនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះ (នឹងប្រដុំជននោះ) ថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកពាំងឡាយចូរបង្អោនថ្វាយចីវរដល់សង្ឃចុះ ។ ប្រដុំជននោះបាននិយាយប្រាប់ថា បពិត្រព្រះគុណភន្តេ ចីវរដែលតាក់តែងទុកនោះគ្មានទេ លោកម្ចាស់ឆព្វគ្គិយពាំងឡាយបង្អោនទៅដើម្បីពួកលោកម្ចាស់ឆព្វគ្គិយអស់ទៅហើយ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកាលបើដឹងថាលាភរបស់សង្ឃគេបង្អោន (ដើម្បីសង្ឃ) ទៅហើយ មិនគួរនឹងបង្អោនទៅដើម្បីបុគ្គលសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ឮថាអ្នកពាំងឡាយកាលបើដឹងថាលាភរបស់សង្ឃដែលគេបង្អោនទៅដើម្បីសង្ឃហើយ ត្រឡប់បង្អោនទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសពាំងឡាយ អ្នកពាំងឡាយកាលបើដឹងថា លាភរបស់សង្ឃគេបង្អោនទៅ

เนตํ โมฆปุริสา อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย ปสนฺนานํ
วา ภิยฺโยภาวาย ฯเปฯ ฯ ยาวญฺหิ สงฺฆ ภิกฺขเว ๙ มี
สิกฺขาปทา อุทฺทิสิยฺยาถ เยน ปน ภิกฺขุ ชานํ สญฺจิจฺจ
ลาภํ ปริณตฺตํ ปุคฺคลสฺส ปริณาเมยฺย ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

(๓๘๖) เยน ปนาตฺตา เยน ยาทิสา ฯเปฯ
ภิกฺขูติ ฯเปฯ อยํ ๙มสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปโต
ภิกฺขูติ ฯ ชานาติ นาม สามํ วา ชานาติ อญฺเ วา
ตสฺส อาโรเจติ สเจ วา อาโรเจติ ฯ สญฺจิจฺจ
นาม สญฺจิจฺจ กิริยา วุจฺจติ ฯ ลาโภ นาม
จีวรปิณฺฑปาตเสนาสนคิลานปจฺจยเภสชฺชปริกฺขาร
อนฺตมโส ปุปฺผปิณฺฑกปิ ผลกฏฺฐปิ ทนฺตกฏฺฐปิ ฯ
ปริณตฺตํ นาม ทินฺนปฺปมาณ กริสฺสามาติ วาจา กิตฺติ
โหติ ฯ ปุคฺคลสฺส ปริณาเมติ อาทิยติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(ដើម្បីសង្ឃហើយ) ហេតុអ្វីបានដាបង្អោនទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ ម្នាលមោឃបុរសចាំងឆ្ងាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលកិកុចាំងឆ្ងាយ អ្នកចាំងឆ្ងាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយដឹងថា លាភរបស់សង្ឃគេបង្អោនទៅ (ដើម្បីសង្ឃហើយ) ត្រឡប់បង្អោនទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ កិកុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๓๔๖) ត្រង់ពាក្យថា កិកុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ๑ នៃបាឋដិតណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺកិកុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃប្រាប់កិកុនោះក្តី អ្នកម្ចាស់ទាននោះប្រាប់ (ដល់កិកុនោះ) ក្តី ។ ដែលហៅថា រេបស់សង្ឃ គឺលាភដែលគេយក បានថ្វាយ បានបរិច្ចាគដល់សង្ឃ ។ ដែលហៅថា លាភនោះ បានដល់ចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ ទីឯបរិក្ខារគឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ ដោយហេតុនៅ សូម្បីតែដុំនៃលំអិតក្តី ឈើស្តួនក្តី អម្បោះរង៉ើងដើងដម្បាញក្តី (ក៏ហៅថាលាភក្នុងសិក្ខាបទនេះ) ។ ដែលហៅថា គេបង្អោនទៅ គឺម្ចាស់របស់គេបញ្ជូញវាចាថា ពួកខ្ញុំទឹងថ្វាយ ពួកខ្ញុំទឹងឆ្លើ ។ កិកុបង្អោនទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[๓๖๗] บริณาเตน บริณาตสญฺญี ปุคฺคลสฺส บริ-
ณาเมตุ อาปตฺติ ทาติพฺพายสฺส ฯ บริณาเตน เวมตีโก
ปุคฺคลสฺส บริณาเมตุ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ บริณาเตน
อปริณาตสญฺญี ปุคฺคลสฺส บริณาเมตุ อนาปตฺติ ฯ
สงฺฆสฺส บริณาตุ อญฺญสฺส สงฺฆสฺส วา เจติยสฺส
วา บริณาเมตุ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ เจติยสฺส บริ-
ณาตุ อญฺญสฺส เจติยสฺส วา สงฺฆสฺส วา ปุคฺคลสฺส
วา บริณาเมตุ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปุคฺคลสฺส บริณาตุ
อญฺญสฺส ปุคฺคลสฺส วา สงฺฆสฺส วา เจติยสฺส วา
บริณาเมตุ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อปริณาเตน บริณา-
ตสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อปริณาเตน เวมตีโก
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อปริณาเตน อปริณาตสญฺญี
อนาปตฺติ ฯ

(๓๔๗) លាកគេបង្អោនទៅហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាគេបង្អោនទៅហើយ ត្រឡប់បង្អោនមកដើម្បីបុគ្គលវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ លាកគេបង្អោនទៅហើយ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយបង្អោនមកដើម្បីបុគ្គលវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លាកគេបង្អោនទៅហើយ កិក្ខុសំគាល់ថា គេមិនទាន់បង្អោនទៅទេ ហើយបង្អោនមកដើម្បីបុគ្គល មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។ លាកគេបង្អោនទៅ ដើម្បីសង្ឃ តែកិក្ខុបង្អោនមក ដើម្បីសង្ឃដទៃវិញក្តី ដើម្បីចេតិយក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លាកគេបង្អោនទៅហើយដើម្បីចេតិយ កិក្ខុបង្អោនមកដើម្បីចេតិយដទៃវិញក្តី ដើម្បីសង្ឃក្តី ដើម្បីបុគ្គលក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លាកគេបង្អោនទៅដើម្បីបុគ្គលហើយ កិក្ខុត្រឡប់បង្អោនមក ដើម្បីបុគ្គលដទៃវិញក្តី ដើម្បីសង្ឃក្តី ដើម្បីចេតិយក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លាកគេមិនទាន់បង្អោនទៅទេ កិក្ខុសំគាល់ថាគេបង្អោនទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លាកគេមិនទាន់បង្អោនទៅទេ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លាកគេមិនទាន់បង្អោនទៅទេ កិក្ខុសំគាល់ថាគេមិនទាន់បង្អោនទេ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

ฑาปิตฺติยกณฺเฑ สหธมฺมิกวคฺคสฺส ทุฯสมสิกฺขาปทสฺส อตฺถวณฺณนา

(๓๖๘) อถาปตฺติ ครุกา เจเทสิตา ปุจฺฉิยมาเนน ยตฺถ ตุมฺหากํ เจยฺยงฺเคน ปริโภโค ฯ ลเภยฺย ปฏิสงฺขรณํ[๑] ฯ ลเภยฺย ฐิเตเนว ฯ อสฺส ยตฺถ ฯ ปน ตุมฺหากํ จิตฺตํ ปสีเทติ ครุกา เจปิ สิตา ภณาเปตฺวา อุทฺทิสกสฺส อาธิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ทุฯสมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

สหธมฺมิกวคฺโค อฏฺฐเม ฯ

ตสฺสุทฺทานํ

สหธมฺมิวณฺณาญฺ เหเว มหาปเทสกาเล
ครุสลิตฺติ อมูลญฺ สญฺจิจฺจ จ อุปสฺสุติ
ปฏิภาเนน ปญฺจญฺเจ ทูญฺ ปริณามเนน ฯ

---

๑ ปริภาเรน กตฺตพฺพ เจตฺถเก ทิสฺสติ ฯ

ปาចិត្តិយកណ្ឌ សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១២ ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

[๓๔๘] ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๓ យ៉ាង) គឺភិក្ខុបើនាយកសួរថា ពួកខ្ញុំនឹងថ្វាយក្នុងទីណា ភិក្ខុប្រាប់ថា ទេយ្យធម៌របស់អ្នកចាំងឡាយ គប្បីបានបរិភោគក្តី គប្បីបានការដួសជុលក្តី គប្បីបិតនៅយូរអង្វែងក្តី ក្នុងទីណា ម្យ៉ាងទៀតចិត្តរបស់អ្នកចាំងឡាយជ្រះថ្លាក្នុងទីណា អ្នកចាំងឡាយ ចូរថ្វាយក្នុងទីនោះចុះ ๑ ភិក្ខុឆត ๑ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๑๒ ចប់ ។

សហធម្មិកវគ្គ ទី ๘ ចប់ ។

ឧទ្ទាននៃសហធម្មិកវគ្គនោះ (មាន ๑๒ សិក្ខាបទ) គឺ

សហធម្មិកសិក្ខាបទ ๑ វិវណ្ណនសិក្ខាបទ ๑
មោហាបនសិក្ខាបទ ๑ បហារកសិក្ខាបទ ๑
តលសត្តិកសិក្ខាបទ ๑ អមូលកសិក្ខាបទ ๑
សញ្ចិច្ចសិក្ខាបទ ๑ ឧបស្សុតិសិក្ខាបទ ๑
បដិញ្ញាហានសិក្ខាបទ ๑ ឆន្ទសិក្ខាបទ ๑
ទុតិយសិក្ខាបទ ๑ បរិណាមនសិក្ខាបទ ๑ ។

[៣៤៩] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន រាជា បសេនទិ កោសលោ ឧយ្យានភូមិំ អាណាបេសិ កច្ច កាលោ ឧយ្យានំ សោឆេតុំ ឧយ្យានំ គមិស្សាមាតិ ។ អថ ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស បដិស្សុណិត្វា ឧយ្យានំ សោឆេត្វា អទ្ធស ភគវន្តំ អញ្ញតរស្មឹ រុក្ខមូលេ និសិន្នំ និស្ទាន យេន រាជា បសេនទិ កោសលោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា រាជានំ បសេនទឹ កោសលំ ឯតទវោច សុទ្ធំ[1] នេវ ឧយ្យានំ អបិច ភគវា តត្ថ និសិន្នោតិ ។ ហោតុ កាលោ មយំ ភគវន្តំ បយិរុបាសិស្សាមាតិ ។ អថ ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ ឧយ្យានំ គន្ត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ឧបាសកោ ភគវន្តំ បយិរុបាសន្តោ និសិន្នោ

---

1 សុទ្ធំ ឥតិ ពត្តព្ពេ ភោត្តព្ពេ ទិស្សតិ ។

វត្តវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

[៣៤៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ស្តេចព្រះនាមបសេនទិកោសល បានត្រាស់បង្គាប់នាយទុយ្យានបាល (អ្នករក្សាទុយ្យាន) ថា ម្នាលនាយ ឯងចូរទៅដម្រែសំអាតទុយ្យាន យើងនឹងទៅទុយ្យាន ។ នាយទុយ្យានបាលនោះបានទទួលព្រះឱង្ការរបស់ព្រះបាទបសេនទិកោសលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព យ៉ាងហ្នឹងហើយ ។ ក៏ដម្រែទុយ្យាន ទទួលបានឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅក្រោមម្លប់ឈើមួយលុះឃើញហើយ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះបាទបសេនទិកោសល លុះចូលទៅដល់ហើយបានក្រាបទូលព្រះបាទបសេនទិកោសលយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់មេត្តាច្រាស ទុយ្យានរៀបចំស្អាតហើយ ម្យ៉ាងទៀតព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏គង់ក្នុងទីនោះដែរ ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសលទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលនាយ បើដូច្នោះ យើងនឹងទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសលទ្រង់យាងទៅកាន់ទុយ្យាន ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ លុះនោះឯង មានឧបាសកម្នាក់កំពុងអង្គុយ

หោតិ ។ អទ្ទសា ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ តំ ឧបាសកំ ភគវន្តំ បយិរុបាសន្តំ និសិន្នំ ទិស្វាន កិតោ អជ្ជាសិ ។ អថខោ រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស ឯតទហោសិ ជានេយ្យំ ខ្វាហំ តាយំ បុរិសោ ចាតោ ហោតុំ យថា ភគវន្តំ បយិរុបាសតីតិ ។ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ អថខោ សោ ឧបាសកោ ភគវតោ តាវទេវ រាជានំ បសេនទឹ កោសលំ នេវ អភិវាទេសិ ន បច្ចុដ្ឋាសិ ។ អថខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ អនត្តមនោ អហោសិ តកិំ ហិ នាម អយំ បុរិសោ មយិ អាគតេ នេវ អភិវាទេស្សតិ ន បច្ចុដ្ឋេស្សតីតិ ។ អថខោ ភគវា រាជានំ បសេនទឹ កោសលំ អនត្តមនំ វិទិត្វា រាជានំ បសេនទឹ កោសលំ ឯតទវោច ឯសោ ខោ មហារាជ ឧបាសកោ ពហុស្សុតោ អាគតាគមោ ធម្មធរោ វិនយធរោ ។ អថខោ រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស ឯតទហោសិ ជានេយ្យ ខ្វាហំ តាយំ ឧបាសកោ ឧរោ ហោតុំ ភគវាបិ ឥមស្ស វណ្ណំ ភណតីតិ ។

គាល់ដំណែព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ទើបព្រះបាទបសេនទិកោសលទ្រង់ទត
ឃើញឧបាសកនោះកំពុងអង្គុយគាល់ដំណែព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះទតឃ្លាស់
ហើយទ្រង់មានសេចក្តីគិតភ័យ ហើយក៏ទ្រង់ឋិតនៅ (បង្អង់ឈរសិន) ។
លំដាប់នោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បុរសនេះ
មិនមែនជាមនុស្សអាក្រក់ទេ ប្រាកដជាអង្គុយគាល់ដំណែព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ឯព្រះបាទបសេនទិកោសលស្តេចក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដែរ
លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយគង់នៅក្នុងទី
ដ៏សមគួរ ។ ចំណែកឧបាសកនោះមិនបានថ្វាយបង្គំ មិនក្រោកទទួល
ព្រះបាទបសេនទិកោសលឡើយ ព្រោះគោរពដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
គ្រានោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសលទ្រង់តូចព្រះទ័យថា បុរសនេះកាល
បើអញមកហើយ មិនគួរនឹងមិនថ្វាយបង្គំ មិនក្រោកទទួល(អញ)សោះ ។
ខណៈនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបថា ព្រះបាទបសេនទិកោសល
ស្តេចមានព្រះទ័យអាក់អន់ហើយ ទើបទ្រង់គាស់នឹងព្រះបាទបសេនទិ-
កោសលយ៉ាងនេះថា បពិត្រមហារាជ ឧបាសកនេះឯងជាពហុស្សុតជាអ្នក
ស្ទាត់កាន់បិដក មានពាក្យកាន់តាមទាន់ឮឃើញទៅប្រាសអស់ហើយ ។
ព្រះបាទបសេនទិកោសលទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឧបាសកនេះមិនមែន
ជាមនុស្សថោកទាបទេ សូម្បីព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់សរសើរគេដែរ ។

ตํ อุทกสกฺกํ ปติฏฺฐเปตฺวา ปาเทยฺยานิ อุทกสกฺก ยเทว อตฺถีติ ฯ สุฏฺฐุ เทวาติ ฯ อถโข ภควา ภฑาคารํ ปหิเณสิ ปหิเณตฺวา ภฑาคารึ ปกฺโกสิ ปกฺโกสิตฺวา ภฑาคาริกสฺส สนฺติเก ปหิณ

ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់មានព្រះទុក្ខារចំពោះនឹងឧបាសកនោះ យ៉ាងនេះថា ម្នាលឧបាសក អ្នកត្រូវការដោយរបស់ណា គប្បីប្រាប់ដល់យើងចុះ ។ ឧបាសកនោះទូលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ប្រពៃហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ស្តេចបសេនទិកោសល ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអង់អាច ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យកានយក ឲ្យអង់អាច ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយ ស្តេចក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយទ្រង់ធ្វើប្រទក្សិណចៀសចេញទៅ ។

(๓๙๐) គ្រានោះឯង ព្រះបាទបសេនទិកោសលស្តេចគង់ក្នុងទីជាក់ខាងលើនៃប្រាសាទដ៏ប្រសើរ ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសលបានទតឃើញឧបាសកនោះដើរចាំងឆត្រទៅតាមផ្លូវ លុះទតហើយទ្រង់ឲ្យហៅមក ហើយមានព្រះទុក្ខារយ៉ាងនេះថា ម្នាលឧបាសក ឮថាអ្នកឯងជាពហុស្សុតស្ទាត់ក្នុងបិដក ម្នាលឧបាសក ល្អហើយ អ្នកចូរបង្ហាញធម្មិកថាផ្លូវនៃពួកស្រីរបស់យើងផង ។ ឧបាសកនោះទូលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ធុំព្រះអង្គដឹងធម្មិណា ព្រោះហេតុតែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកម្ចាស់ទាំងឡាយគង់នឹងបង្ហាញធម្មិនោះក្នុងផ្លូវនៃពួកស្រី (គឺពួកព្រះសុំ) របស់ព្រះអង្គបាន ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល

สตฺถุ โข อุทายิสฺส อาปตฺติ ยาย ภิกฺขา
เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภิกฺขุโน อภิกฺกมิตฺวา ปฏิ-
มุโข นิสีทิ ฯ ปฏิมุโข นิสินฺนสฺส โข ภตฺตา
ปสนฺนสฺส โกสลสฺส ภิกฺขุโน ปตฺตโต สาลิ
กณฺโฑ ภิกฺขา ปิกฺขุ อาณาเปตฺวา อญฺญตรสฺมึ
ฆรทฺวารฏฺฐาเน ฐปิโต ฯ อถ โข ภิกฺขา
ภตฺตสฺส ปสนฺนสฺส โกสลสฺส ธมฺมิยา กถาย
สนฺทสฺเปสิ สมาทปเปสิ สมุตฺเตเชสิ สมฺปหำ-
เสสิ ฯ อถ โข ภตฺตา ปสนฺนสฺส โกสลสฺส
ภิกฺขุโน ธมฺมิยา กถาย สนฺทสฺปิโต สมาทปิโต
สมุตฺเตชิโต สมฺปหำสิโต อุฏฺฐายาสนา ภิกฺขุโน
อภิกฺกมิตฺวา ปทกฺขิณำ กตฺวา ปกฺกามิ ฯ อถ โข
ภิกฺขา อายสฺมนฺตำ อานนฺทำ อามนฺเตสิ เตนหานนฺท
ญาย สาลิ ฆรทฺวาเร ฐปิโต ฯ ยาวเทว
โข อายสฺมา อานนฺโท ภิกฺขุโน ปฏิสฺสุณิตฺวา
กาเลน กาลำ ปวิสิตฺวา ญาย สาลิ ฆรทฺวาเร
ฐปิโต ฯ อถ โข อายสฺมา อานนฺโท ปุพฺพณฺหสมยำ

ទ្រង់ត្រែះរះថា ខុបាសកគោលពិតមែន ទើបទ្រង់ភជដំណើរទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយគង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល លុះគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ប្រើភិក្ខុមួយរូបដែលអាចនឹងបង្ហាញធម៌ ក្នុងផ្ទះនៃពួកស្រីរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ព្រះបាទបសេនទិកោសលឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអង អាច ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យកានយក ឲ្យអង អាច ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយធ្វើប្រទក្សិណចៀសចេញទៅ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា ម្នាលអានន្ទ អ្នកចូរបង្ហាញធម៌ក្នុងផ្ទះនៃពួកស្រីរបស់ស្តេច ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុបានទទួលព្រះតម្រាស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សូមទ្រង់មេត្តាក្រោស យ៉ាងហ្នឹងហើយ ។ ចូលទៅបង្ហាញធម៌ក្នុងផ្ទះនៃពួកស្រីរបស់ស្តេចសព្វ ។ វេលាតាមសមគួរ ។ វេលាព្រឹក ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុស្លៀកស្បង់ប្រដាប់ដោយបាត្រ

ฉินฺนสีสา ปตฺตจีวรมาทาย เยน ราชา ปเสนทิ
โกสลสฺส ฉินฺนสีสา เตนุปสงฺกมิ ฯ เตน โข
ปน สมเยน ราชา ปเสนทิ โกสลโล มลฺลิกาย
เทวิยา สทฺธึ สยนคโต โหติ ฯ อทฺทสา
โข มลฺลิกา เทวี อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ ทูรโต ว
อาคจฺฉนฺตํ ฉินฺนสีสา ปาสาทิเก ฯ ปีตกามฏฺ
ฐุสฺสุ ปกสฺสิตฺวา ฯ อถ โข อายสฺมา อานนฺโท
ตโต ว ปฏินิวตฺติตฺวา อาราเม กญฺจิ กิญฺจิ ฬตมตฺตํ
อาโรเจสิ ฯ เย เต กิญฺจิ อปฺปิจฺฉา ฯเป ฯ
เต ฉฑฺฑยนฺติ ฑียนฺติ วิทาเรนฺติ กถํ หิ นาม
อายสฺมา อานนฺโท ปุพฺเพ อปฺปฏิสงฺวิทิโต ราชา
อนฺตปุรํ ปวิสิสฺสตีติ ฯเป ฯ สตฺถุ กิร ตุมฺเห อานนฺท
ปุพฺเพ อปฺปฏิสงฺวิทิโต ราชา อนฺตปุรํ ปวิสตีติ ฯ
สตฺถุ กถาติ ฯ วิสหิ ภนฺเต กถา กถํ หิ
นาม ตุมฺเห อานนฺท ปุพฺเพ อปฺปฏิสงฺวิทิโต ราชา อนฺตปุรํ

នឹងចីវរហើយចូលទៅកាន់ពាជនិវេសន៍របស់ព្រះបាទបសេនទិកោសល ។ លោះនោះឯង ព្រះបាទបសេនទិកោសលស្តេចកំពុងផ្គុំជាមួយព្រះទេវីព្រះនាមមល្លិកា ។ នាងមល្លិកាទេវីបានឃើញព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏ក្រោកឡើងដោយប្រញាប់ ។ សំពត់មានពណ៌លឿងរលើងស្អាតក៏រហូតចុះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុត្រឡប់ចាកទីនោះមកកាន់អាកាម ប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់កិកុំទាំងឡាយ ។ កិកុំទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិកុំទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ស្តេចមិនទាន់ផ្ទែជាបជាមុន មិនគួរនឹងចូលទៅខាងក្នុងព្រះពាជវាំងរបស់ស្តេចសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលអានន្ទ ឮថាស្តេចមិនទាន់ផ្ទែជាបជាមុន អ្នកឯងស្រាប់តែចូលទៅខាងក្នុងព្រះពាជវាំងរបស់ស្តេច ពិតមែនឬ ។ ព្រះអានន្ទទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលអានន្ទ ស្តេចមិនទាន់ផ្ទែជាបជាមុន អ្នកឯងមិនគួរនឹងចូលទៅខាងក្នុងព្រះពាជវាំងរបស់ស្តេចទេ

ปริสิสฺสติ เนตํ อาธนฺตฺ อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย
ปสนฺนานํ วา ภิยฺโยภาวาย ฯ เป ฯ วิครหิตฺวา ธมฺมึ
กถึ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ ฯ

[๓๕๑] ทสยิเม[๑] ภิกฺขเว อาทีนวา ภาชนปุ-
ราปฺปวิสเน ฯ กตเม ทส ฯ ส๎ว ภิกฺขเว ภาชา มหา-
สิยา สทฺธึ สยนคโต[๒] โหติ ฯ ตสฺส ภิกฺขุ
ปริสติ ฯ มหาสี ภา ภิกฺขุ ทิสฺวา สิตึ ปาตุกโรติ
ภิกฺขุ วา มหาสึ ทิสฺวา สิตึ ปาตุกโรติ ฯ ตสฺส รญฺโ
ฆรึ โหติ อนฺธา ส๎เมสุ กตึ วา กริสฺสนฺติ วาติ ฯ อยึ
ภิกฺขเว ปฐมา อาทีนวา ภาชนปุราปฺปวิสเน ฯ ปุน
จปรึ ภิกฺขเว ภาชา ภาหุกิโย ภาหุกรณิโย อญฺ-
ตรึ ส๎ตฺถึ กตฺวา นิสฺสรติ ฯ สา เตน ตฺถึ ขณฺฑาติ[๓] ฯ
ตสฺส รญฺโ ฆรึ โหติ น ขา ส๎ว อญฺโ โกจิ ปริสติ
อญฺตฺร ปฺชาปติเยน สิยา นุ ขา ปฺชาปติสฺส กมฺมนฺติ ฯ

---

๑ ม. ทสิเม ฯ ๒ ม. ม. สิริเยฺว ฯ ๓ ขณฺฑี ฯ

ម្នាលអានន្ទ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យដុះថ្ងាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ដុះថ្ងា ឬនាំពួកជនដែលដុះថ្ងាហើយឲ្យរឹងតែតែដុះថ្ងាឡើងទេ ។ បេ ។ ទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ។

[๓๙๑] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសទាំង ๑๐ យ៉ាងនេះរមែងមានក្នុងភិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីរបស់ស្តេច ។ ទោសទាំង ๑๐ យ៉ាងនោះដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចក្នុងលោកនេះ ទ្រង់ប្រថាប់លើក្បាព្រះបន្ទំជាមួយមហេសី ។ ភិក្ខុចូលទៅកាន់ទីនោះ ។ មហេសីបានឃើញភិក្ខុ រមែងធ្វើភិរិយាញញឹមឲ្យច្បាកដខ្លះ ភិក្ខុឃើញមហេសីរមែងធ្វើភិរិយាញញឹមឲ្យច្បាកដខ្លះ ។ ស្តេចរមែងរង្គៀសក្នុងរឿងនោះយ៉ាងនេះថា ការមិនគួរអ្នកទាំងពីរនាក់នេះបានធ្វើហើយ ឬថាអ្នកទាំងពីរនេះនឹងធ្វើនូវការមិនគួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសក្នុងភិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេចជាបឋម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៀតមានតទៅទៀត ស្តេចជាបុគ្គលមានកិច្ចច្រើន មានការងារគួរធ្វើច្រើន ទ្រង់យាងទៅច្បាសស្រីដទៃហើយក៏ក្តេច ។ ឯស្រីនោះក៏មានគតិដោយស្តេចនោះ ។ ស្តេចរមែងរង្គៀសក្នុងរឿងនោះយ៉ាងនេះថា ជននីមួយដទៃចូលទៅកាន់ទីនេះមិនបានទេ លៀរមួយតែបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។

អយំ កិក្ខវេ ទុតិយោ អាទីនវោ ភវន្តេ បុរេ បច្ឆា វេសនេ ។ បុន ចបរំ កិក្ខវេ រញ្ញោ អន្តេបុរេ អញ្ញតរំ រតនំ ឧស្សន្នំ ។ តត្ថ រញ្ញោ ឯវំ ហោតិ ន ខោ មេ អញ្ញោ កោចិ បរិសតិ អញ្ញត្រ បព្ភជិតេន សំយា ឧ ខោ បព្ភជិតស្ស កម្មន្តិ ។ អយំ កិក្ខវេ តតិយោ អាទី-នវោ ភវន្តេ បុរេ បច្ឆា វេសនេ ។ បុន ចបរំ កិក្ខវេ រញ្ញោ អន្តេបុរេ អព្ភន្តរា ខត្តិយមន្តា ព្រាហ្មណា សម្ភេទំ កច្ចន្តិ ។ តត្ថ រញ្ញោ ឯវំ ហោតិ ន ខោ មេ អញ្ញោ កោចិ បរិសតិ អញ្ញត្រ បព្ភជិតេន សំយា ឧ ខោ បព្ភជិតស្ស កម្មន្តិ ។ អយំ កិក្ខវេ ចតុត្ថោ អាទីនវោ ភវន្តេ បុរេ បច្ឆា វេ-សនេ ។ បុន ចបរំ កិក្ខវេ រញ្ញោ អន្តេបុរេ បុត្តោ ឯ បិតរំ បត្ថេតិ បិតា ឯ បុត្តំ បត្ថេតិ ។ តេសំ ឯវំ ហោតិ ន ខោ មេ អញ្ញោ កោចិ បរិសតិ អញ្ញត្រ បព្ភជិតេន សំយា ឧ ខោ បព្ភជិតស្ស កម្មន្តិ ។ អយំ កិក្ខវេ បញ្ចមោ អាទីនវោ ភវន្តេ បុរេ បច្ឆា វេសនេ ។ បុន ចបរំ កិក្ខវេ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី៧ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៀតមានតទៅទៀត រតនៈណាមួយក្នុងបុរីនៃស្តេចជាត់ទៅ ។ ស្តេចរមែងរង្គៀសក្នុងរឿងនោះយ៉ាងនេះថា ជននីមួយដទៃចូលទៅក្នុងទីនេះមិនមានទេ លៀវលែងតែបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី៨ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៀតមានតទៅទៀត រឿងរ៉ាវទាំងឡាយ ដែលស្តេចត្រាស់បង្គាប់ទុកខាងក្នុងមាននៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ត្រឡប់បែកសាយទៅខាងក្រៅ ។ ស្តេចរមែងទ្រង់រង្គៀសក្នុងរឿងនោះយ៉ាងនេះថា ជននីមួយដទៃចូលទៅក្នុងទីនេះមិនមានទេ លៀវលែងតែបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី៩ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៀតមានតទៅទៀត ព្រះរាជបុត្រច្បាស់ជាទន្ទឹងបៀតបៀនចំពោះព្រះរាជបិតាក្នុងបុរីនៃស្តេចក្តី ព្រះរាជបិតាច្បាស់ជាទន្ទឹងបៀតបៀនចំពោះព្រះរាជបុត្រក្តី ។ ព្រះរាជបុត្រព្រះរាជបិតានោះរមែងទ្រង់រង្គៀសយ៉ាងនេះថា ជននីមួយដទៃចូលទៅកាន់ទីនេះមិនមានទេ លៀវលែងតែបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី១០ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ

ภณฺฑา ฉฑฺเฑนฺติ ฉฑฺเฑนฺเต[๑] ปาเปติ ฯ ยสฺสฺจ อมจฺจาปิ เตสุ ฬฺหา โหนฺติ ราชา ตสฺส ปฏิเสธ สมฺปฏิจฺฉติ ฯ อยฺหิ กิรสฺส ธมฺมตา ฯ อถ ราชา ตุฏฺโฐ อาหรนฺเต ราชปุริเส ฯ ปุน จปรฺ ภิกฺขุ ราชา ฉฑฺเฑนฺติ ฉฑฺเฑนฺเต[๒] ปาเปติ ฯ ยสฺสฺจ อมจฺจาปิ เตสุ ฬฺหา โหนฺติ ราชา ตสฺส ปฏิเสธ สมฺปฏิจฺฉติ ฯ อยฺหิ กิรสฺส ธมฺมตา ฯ อถ ราชา ตุฏฺโฐ อาหรนฺเต ราชปุริเส ฯ ปุน จปรฺ ภิกฺขุ ราชา อกาเล เสนฺ ฉินฺทาเปติ ฯ ยสฺสฺจ อมจฺจาปิ เตสุ ฬฺหา โหนฺติ ราชา ตสฺส ปฏิเสธ สมฺปฏิจฺฉติ ฯ อยฺหิ กิรสฺส ธมฺมตา ฯ อถ ราชา ตุฏฺโฐ อาหรนฺเต ราชปุริเส ฯ ปุน จปรฺ ภิกฺขุ ราชา อกาเล เสนฺ

---

๑ ฉ. ม. ฉฑฺเฑนฺเต ฯ ๒ ฉฑฺเฑนฺเต ฯ

ទាំងឡាយ ហេតុដូចម្តេចនៅមានតទៅទៀត ស្តេចទ្រង់តាំងមន្ត្រីដែលតាំងនៅក្នុងទីខាងឲ្យទ្បើងកាន់ទីខ្ពស់ ។ ការតាំងនោះមិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយនោះរមែងរង្កៀសយ៉ាងនេះថា ស្តេចតែងច្រឡកច្រឡំដោយបព្វជិត ខំនឹងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទីប្រាំមួយ កងភិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូចម្តេចនៅមានតទៅទៀត ស្តេចទ្រង់បន្ថយមន្ត្រីដែលតាំងនៅក្នុងទីខ្ពស់ឲ្យតាំងនៅក្នុងទីខាង ។ ការតាំងនោះមិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយនោះរមែងរង្កៀសយ៉ាងនេះថា ស្តេចតែងច្រឡកច្រឡំដោយបព្វជិត ខំនឹងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទីប្រាំពីរ កងភិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូចម្តេចនៅមានតទៅទៀត ស្តេចទ្រង់បញ្ជូនកងទ័ពទៅកងកាលមិនសមគួរ ។ ការបញ្ជូនកងទ័ពនោះ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយនោះរមែងរង្កៀសយ៉ាងនេះថា ស្តេចតែងច្រឡកច្រឡំដោយបព្វជិត ខំនឹងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទីប្រាំបី កងភិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូចម្តេចនៅមានតទៅទៀត ស្តេចទ្រង់ឲ្យបញ្ជូនកងទ័ព

ขุยฺยาเสฺว อนฺตรฆรกฺขโก นิวตฺตาเปตพฺโพ ฯ เยสญฺจ อมนาปา เตสํ ฆรา เหาติ ราชา โหติ ปฏิเสนาสญฺจ ปฏิเสนาสิยา ฯ ปุ โหติ ปฏิสฺสุ กาตพฺพนฺติ ฯ อยํ ภิกฺขเว ฉฏฺโม อาทีนโว ราชนฺตปุรปฺปเวสเน ฯ ปุน จปรํ ภิกฺขเว ราชนฺตปุรํ[๑] ปวิสนฺตสฺส หตฺถิสมฺปิ อสฺสสมฺปิ รถสมฺปิ ปตฺติสมฺปิ ธนุสมฺปิ ปุรโต ปุรโต คจฺฉนฺติ ยานิ น ปฏิสฺสุ สาวุปฺปานิ ฯ อยํ โข ภิกฺขเว สตฺตโม อาทีนโว ราชนฺตปุรปฺปเวสเน ฯ สเมโ โข ภิกฺขเว อฏฺโม อาทีนโว ราชนฺตปุรปฺปเวสเนติ ฯ

[๓๙๒] อถ โข ภควา อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา ทุพฺภรตาย ทุปฺปาสตาย ฯ เป ฯ ยาวญฺจ ปน ภิกฺขเว สมฺมา สิกฺขาปทํ ทุทฺทิเสยฺยาปยโต ปน ภิกฺขุ ยาวญฺจ ปจฺจยสฺส มุทฺธาภิสิตฺตสฺส[๒] อนิกฺขนฺตราชเก อนิกฺขนฺตรตนเก[๓] ปุเพฺพ อปฺปฏิสงฺขิตเต ฯ

---

๑ ฉ. ม ยาวญฺจ อนฺตรปุรํ ฯ ๒ มุทฺธาวสิตฺตสฺส ฯ สเมา ปน ปริภาฆิเตน ฯ สเมติ ฯ ๓ อนิภตรตนเกติปิ ปาเฐ ฯ สเมปิ เตน ฯ สเมติ ฯ

ទៅកន្លែងដ៏សមគួរ ហើយទ្រង់ឲ្យត្រឡប់វិលវិញពាក់កណ្តាលផ្លូវ។ ការត្រឡប់វិលវិញនោះមិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយនោះរមែងរអ៊ូរទាំសយ៉ាងនេះថា ស្តេចតែងច្រឡូកច្រឡំដោយបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី២ ក្នុងការយាងចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៀតមានតទៅទៀត ខាងក្នុងពាជបុរីតែងជ្រួលជ្រើមទៅដោយដំរី ជ្រួលជ្រើមទៅដោយសេះ ជ្រួលជ្រើមទៅដោយរថ ទីឥរបូសំឡេងកូនរសេផង្គៈជាហេតុនៃសេចក្តីត្រេកអរ សុទ្ធតែជារបស់មិនសមគួរដល់បព្វជិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងជាទោសដប់ ក្នុងការយាងចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោស១០យ៉ាងនេះឯងជាទោសក្នុងការយាងចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។

(៣៩២) លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុដោយបរិយាយជាច្រើន ។ បេ ។ ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ (បើ) ស្តេចជាក្សត្រិយ៍ច្មានមុទ្ធាភិសេកហើយ មិនទាន់ជ្រាបជាមុន ឈានកន្លងធរណីចូលទៅកាន់ក្រឡាព្រះបន្ទំ ដែលស្តេចមិនទាន់យាងចេញ ស្រីកែវក៏មិនទាន់ចេញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๓๙๓) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ฯ បេ ฯ
កិញ្ចិតិ ฯ បេ ฯ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ កិញ្ចិតិ ฯ
ខត្តិយោ ជាម ខុភតោ សុជាតោ ហោតិ មាតិតោ ច
បិតិតោ ច សំសុទ្ធគហណិកោ យាវ សត្តមា បិតាម-
ហយុគា អក្ខិត្តោ អនុបកុដ្ឋោ ជាតិវាទេន ฯ មុទ្ធាភិ-
សិត្តោ ជាម ខត្តិយាភិសេកេន អភិសិត្តោ ហោតិ ฯ
អនិក្ខន្តរាជកេតិ រាជា សយនីយរា អនិក្ខន្តោ ហោតិ ฯ
អនិក្ខន្តរតនកេតិ មហេសី សយនីយរា អនិក្ខន្តា ហោតិ
ខុភោ វា អនិក្ខន្តា ហោន្តិ ฯ បុព្ពេ អប្បដិសំវិទិតោតិ
បុព្ពេ អនិមន្តិតោ ฯ ឥទ្ធីលោ ជាម សយនីយរស្ស
ខុម្ហារេ វុច្ចតិ ฯ សយនីយរំ ជាម យត្ថ កត្ថចិ រញ្ញោ
សយនំ បញ្ញត្តំ ហោតិ អន្តមសោ សាណិបរ្ហាការម-
ត្តេនបិ ฯ ឥទ្ធីលំ អតិក្កាមេយ្យាតិ បឋមំ ចាទំ ខុម្ហារំ
អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ฯ ទុតិយំ ចាទំ អតិក្កា-
មេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ฯ

ปาจิตฺติยกณฺฑ รตนวคฺค สิกฺขาปทที่ ๑ สิกฺขาปทวิภงฺค

(๓๙๓) ในคำว่า กิกฺขุณาหมายเอาสตรีผู้ถึงสรณะทั้งสองในสิกขาบทที่ ๑ แห่งปาจิตตกัณฑ์ ๆ ที่ชื่อว่า ภิกษุณี นั้น ได้แก่ ภิกษุณีผู้มีชาติอันสูงสุดทั้งสองฝ่าย คือมีชาติอันสูงสุดทางฝ่ายมารดาและมีชาติอันสูงสุดทางฝ่ายบิดา เป็นผู้ถือกำเนิดดีแล้วทั้งสองฝ่าย คือมีการถือกำเนิดดีแล้วทางฝ่ายมารดาและมีการถือกำเนิดดีแล้วทางฝ่ายบิดา ๆ ที่ชื่อว่า ภิกษุณี นั้น ได้แก่ ภิกษุณีผู้มีชาติอันสูงสุดทั้งสองฝ่าย คือมีชาติอันสูงสุดทางฝ่ายมารดาและมีชาติอันสูงสุดทางฝ่ายบิดา เป็นผู้ถือกำเนิดดีแล้วทั้งสองฝ่าย คือมีการถือกำเนิดดีแล้วทางฝ่ายมารดาและมีการถือกำเนิดดีแล้วทางฝ่ายบิดา ตั้งแต่ปู่ย่าตายายของมารดาและบิดาสืบไปถึงชั้นที่ ๗ ไม่ก้าวล่วงเสียซึ่งการนับว่าเป็นญาติ ไม่ก้าวล่วงเสียซึ่งการนับว่าเป็นโคตร ๆ ที่ชื่อว่า ภิกษุณี นั้น ได้แก่ ภิกษุณีผู้ถึงสรณะทั้งสองด้วยวาจาอันสมบูรณ์ ๆ ที่ชื่อว่า ภิกษุณี นั้น ได้แก่ ภิกษุณีผู้ถึงสรณะทั้งสองด้วยวาจาอันสมบูรณ์ ด้วยการถึงสรณะทั้งสองด้วยวาจาอันสมบูรณ์ ๆ ที่ชื่อว่า ภิกษุณี นั้น ได้แก่ ภิกษุณีผู้ถึงสรณะทั้งสองด้วยวาจาอันสมบูรณ์ ด้วยการถึงสรณะทั้งสองด้วยวาจาอันสมบูรณ์ ด้วยการถึงสรณะทั้งสองด้วยวาจาอันสมบูรณ์ ๆ ที่ชื่อว่า ภิกษุณี นั้น ได้แก่ ภิกษุณีผู้ถึงสรณะทั้งสองด้วยวาจาอันสมบูรณ์ ด้วยการถึงสรณะทั้งสองด้วยวาจาอันสมบูรณ์ ด้วยการถึงสรณะทั้งสองด้วยวาจาอันสมบูรณ์ ด้วยการถึงสรณะทั้งสองด้วยวาจาอันสมบูรณ์ ๆ ที่ชื่อว่า ภิกษุณี นั้น ได้แก่ ภิกษุณีผู้ถึงสรณะทั้งสองด้วยวาจาอันสมบูรณ์ ด้วยการถึงสรณะทั้งสองด้วยวาจาอันสมบูรณ์ ด้วยการถึงสรณะทั้งสองด้วยวาจาอันสมบูรณ์ ด้วยการถึงสรณะทั้งสองด้วยวาจาอันสมบูรณ์ ด้วยการถึงสรณะทั้งสองด้วยวาจาอันสมบูรณ์ ๆ ที่ชื่อว่า ภิกษุณี นั้น ได้แก่ ภิกษุณีผู้ถึงสรณะทั้งสองด้วยวาจาอันสมบูรณ์ ด้วยการถึงสรณะทั้งสองด้วยวาจาอันสมบูรณ์ ด้วยการถึงสรณะทั้งสองด้วยวาจาอันสมบูรณ์ ด้วยการถึงสรณะทั้งสองด้วยวาจาอันสมบูรณ์ ด้วยการถึงสรณะทั้งสองด้วยวาจาอันสมบูรณ์ ด้วยการถึงสรณะทั้งสองด้วยวาจาอันสมบูรณ์ ๆ ที่ชื่อว่า ภิกษุณี นั้น ได้แก่ ภิกษุณีผู้ถึงสรณะทั้งสองด้วยวาจาอันสมบูรณ์ ด้วยการ

[๓๙๔] อปฺปฏิสำวิทิโต อปฺปฏิสำวิทิตสญฺี ฯเปฯ อนาปตฺติ ฯ อปฺปฏิสำวิทิโต เวมติโก ฯเปฯ อนาปตฺติ ฯ อปฺปฏิสำวิทิโต ปฏิสำวิทิตสญฺี ฯเปฯ อนาปตฺติ ฯ ปฏิสำวิทิโต อปฺปฏิสำวิทิตสญฺี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปฏิสำวิทิโต เวมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปฏิสำวิทิโต ปฏิสำวิทิตสญฺี อนาปตฺติ ฯ

[๓๙๕] อนาปตฺติ ปฏิสำวิทิโต น ขตฺติโย โหติ น ขตฺติยกิเสโกน อกิสิตฺโต โหติ ภชา สยมฺภุยา ภคินฺยา โหติ มเหสี สยมฺภุยา ภคินฺยา โหติ ธาโต ภ สยมฺภุยา ภคินฺยา โหติ น สยมฺภุเย ธมฺมฏฺกสฺส อาธิปจฺจกสฺส ฯ

ปฐมสิกฺขาปทำ นิฏฺิตำ ฯ

(๓๙๔) ស្តេចមិនបាននិមន្ត កិក្ខុសំគាល់ថាស្តេចមិនបាននិមន្ត ហើយដើរកន្ទុងឆ្ងាណីចូល៧ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ស្តេចមិនបាននិមន្ត កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយដើរកន្ទុងឆ្ងាណីចូល៧ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ស្តេចមិនបាននិមន្ត កិក្ខុសំគាល់ថាស្តេចនិមន្ត ហើយដើរកន្ទុងឆ្ងាណីចូល៧ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ស្តេចនិមន្តហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាស្តេចមិនបាននិមន្ត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ស្តេចនិមន្តហើយ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ស្តេចនិមន្តហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាស្តេចនិមន្តហើយ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(๓๙๕) ក្រៅពីនេះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๙ យ៉ាង) គឺស្តេចបាននិមន្ត ๑ ជននោះមិនមែនជាក្សត្រិយ៍ ๑ ជាស្តេចតែមិនបានទទួលអភិសេកដោយអភិសេកជាក្សត្រិយ៍ ๑ ស្តេចយាងចេញពីក្រឡាព្រះបន្ទំ ๑ មហេសីចេញពីក្រឡាព្រះបន្ទំ ๑ ឬមួយស្តេចនឹងមហេសីទាំងពីរ ចេញពីក្រឡាព្រះបន្ទំ ๑ ស្តេចនឹងមហេសីមិនបាននៅក្នុងក្រឡាព្រះបន្ទំ ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๑ ចប់ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ

[៣៥៦] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ អចិរបក្កន្តាយ នទិយា ឆ្លាយតិ ។ អញ្ញតរោបិ ព្រាហ្មណោ បញ្ចសតានំ ថវិកំ ថលេ និក្ខិបិត្វា អចិរបក្កន្តាយ នទិយា ឆ្លាយិត្វា(១) វិស្សវិត្វា អគមាសិ ។ អថខោ សោ កិក្ខុ តស្សាយំ ព្រាហ្មណស្ស ថវិកា មា នស្សីតិ អត្តហេសិ ។ អថខោ សោ ព្រាហ្មណោ សវិត្វា តុរិតោ អាគាវិត្វា តំ កិក្ខុំ ឯតទវោច អបិ មេ ភោ ថវិកំ បស្សេយ្យាសីតិ ។ ហន្ទ ព្រាហ្មណាតិ អទាសិ ។ អថខោ តស្ស ព្រាហ្មណស្ស ឯតទហោសិ កោនុ ខោ អហំ ឧចាយេន តមស្ស កិក្ខុនោ បុណ្ណាបត្តំ ន ទទេយ្យន្តិ ។ ន មេ ភោ បញ្ចសតានិ សហស្សំ មេតិ បលិពុទ្ធិត្វា មុញ្ចិ ។ អថខោ សោ កិក្ខុ អាវមំ កត្វា កិក្ខូនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា

---

១ វិ. ម. ឆ្លាយត្តោ ។

សិក្ខាបទទី ២

(៣៥៦) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គាលគង់នៅ វត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុមួយរូបឆ្លងទឹកកងស្ទឹងអចិរវតី ។ មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ទៀតបានទុកថង់ ប្រាក់ចំនួន ៥០០ កហាបណៈលើគោក ហើយចុះឆ្លងទឹកកងស្ទឹងអចិរវតី (ទៅដ៏មកហើយ) ក៏ភ្លេចថង់ប្រាក់ ដើរចៀសចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះក៏រើសយកដោយគិតថា ថង់នេះប្រាកដជាថង់ប្រាក់របស់ព្រាហ្មណ៍នោះ កុំបីវិនាសបាត់ឡើយ ។ ឯព្រាហ្មណ៍នោះនឹកឃើញក៏ត្រឡប់វិលមកវិញដោយប្រញាប់ ហើយបានសួរភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់បានឃើញថង់ប្រាក់របស់ខ្ញុំដែរឬ ។ ភិក្ខុនោះ បានឲ្យថង់ប្រាក់នោះទៅដោយពាក្យថា យកចុះព្រាហ្មណ៍ ។ ទើបព្រាហ្មណ៍នោះបានគិតយ៉ាងនេះថា អញមិនគប្បីឲ្យរង្វាន់ដល់ភិក្ខុនេះ ដោយខុយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ព្រាហ្មណ៍នោះចោទប្រកាន់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ កហាបណៈរបស់ខ្ញុំមិនមែន ៥០០ទេ របស់ខ្ញុំប្រាកដជា ១ ១០០ រួចចាប់ភិក្ខុនោះហើយក៏លែងទៅ ។ ចំណែកភិក្ខុនោះទៅកាន់អាចមហើយប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រុងប្រតិប

ฯ เปฯ เต ทุฏฺฐาเยว ทฺวีหิ ตีหิ วาจาหิ กเถ ยาม กิกฺขุ รตนํ ทุกฺกเฏสฺสาติ ฯ เปฯ สงฺโฆ กิเร ตุณฺหี กิกฺขุ รตนํ ทุกฺกเฏสีติ ฯ สงฺโฆ กงฺขติ ฯ กิเรยฺยาถ ตุณฺหี กงฺขา กเถ ยาม ตุณฺหี เยวายสฺมนฺตานิ ธาเรสฺสามิ รตนํ ทุกฺกเฏสฺสิ เนตฺถ เยวายสฺมนฺตานิ อปฺปสนฺนานญฺจ ปสาทาย ปสนฺนานญฺจ ภิยฺโยภาวาย ฯ เปฯ ยาวญฺจ ปน กิกฺขเว สมฺมุขีภูตาย สิกฺขาปทํ ทุทฺเทเสยฺยาถ เยน ปน กิกฺขุ รตนํ วา รตนสมฺมตํ วา ทุกฺกณฺเณยฺย วา ทุกฺกณฺเณเปยฺย วา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ยาวญฺจิทํ กิกฺขเว สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตํ เหติ ฯ

(๓๕๗) เตน โข ปน สมเยน สาวตฺถิยา ทุสฺสกา เหติ ฯ มนุสฺสา อลงฺกตปฏิยตฺตา ทุยฺยานํ คจฺฉนฺติ ฯ วิสาขาปิ มิคารมาตา อลงฺกตปฏิยตฺตา ทุยฺยานํ คจฺฉติ ตาย ตาย ทิสาย ทาสิคณปริวุตา ปายาสิ ฯ ทุยฺยานํ คนฺตฺวา ยนฺตมฺหา ปจฺโจโรหิตฺวา

ฯ បេ ฯ កិកុ្ខពាំង់ឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា កិកុ្ខមិនគួរនឹង់រើសយកវតនៈមានមាសច្បាក់ជាដើមសោះ ฯ បេ ฯ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលកិកុ្ខ ឮថាអ្នកឯង់រើសយកវតនៈ ពិតមែនឬ ฯ កិកុ្ខនោះទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ฯ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរស អ្នកឯង់មិនគួរនឹង់រើសយកវតនៈទេ ម្នាលមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹង់រឹតតែជ្រះថ្លាទេ ฯ បេ ฯ ម្នាលកិកុ្ខពាំង់ឡាយ អ្នកពាំង់ឡាយគប្បីសំដែង់ឡើង់នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាង់នេះថា កិកុ្ខណាមួយរើសយកឯង់ក្តី ឲ្យគេរើសយកក្តី នូវវតនៈក្តី នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជាវតនៈក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ฯ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់កិកុ្ខពាំង់ឡាយយ៉ាង់នេះ ฯ

(៣៥៧) សម័យនោះឯង់ មានមហាសេពក្តង់ក្រុង់សាវត្ថី ฯ មនុស្សពាំង់ឡាយប្រជាប់តាក់តែង់ខ្លួនទៅកាន់ឧទ្យាន ฯ សូម្បីនាង់វិសាខាម៉ិគារមាតា ក៏បានប្រជាប់តាក់តែង់កាយ ហើយក៏ចេញចាកស្រុកទៅដោយគិតថា អញនឹង់ទៅកាន់ឧទ្យានដែរ ហើយគិតតទៅទៀតថា ចុះអញនឹង់ទៅកាន់ឧទ្យានធ្វើអ្វី បើដូច្នោះគួរតែអញចូលគាល់ព្រះដ៏មាន

เสยฺยฏฺฐิ อาการณา ปิณฺฑปาตา อุฏฺฐาเปนฺโต กณฺเจกฺขณิกาย
ปฏิลาภา ปฏิลาภา ปาเปติ ๆ อยเมตฺถ วินิจฺฉโย ๆ ยา ปน
ภิกฺขุนี เอกสฺมึ ปิณฺฑปาเต อนุปฺปนฺเน ทุติยปิณฺฑปาตา
ปฏิลาภา ปฏิลาภา ปาเปติ ๆ อยเมตฺถ วินิจฺฉโย ๆ ยา ปน
ภิกฺขุนี ปิณฺฑปาตา ปฏิลาภา ปฏิลาภา ปาเปติ ๆ อยเมตฺถ
วินิจฺฉโย ๆ ยา ปน ภิกฺขุนี ปิณฺฑปาตา ปฏิลาภา ปฏิลาภา
ปาเปติ ๆ อยเมตฺถ วินิจฺฉโย ๆ ยา ปน ภิกฺขุนี

ព្រះភាគវិញ ហើយក៏ដោះនូវគ្រឿងភាគរណៈចង់ជាបង្វិចដោយសំពត់បង្គ ហើយបានហុចឲ្យទៅទាសីថា ម៉ែហង ឯងចូរយកបង្វិចនេះទៅ ។ លំដាប់នោះ នាងវិសាខាមិគារមាតា បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់នាងវិសាខាមិគារមាតាដែលអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថាហើយ ។ ឯនាងវិសាខាមិគារមាតា លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថាហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយចៀសចេញទៅ ។ ឯទាសីនោះក៏ក្អេចចោលនូវបង្វិចនោះ ហើយដើរចេញទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយឃើញហើយ បានក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះអ្នកទាំងឡាយចូររើសយកទុកចុះ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុរើសឯង ប្តូរប្រើគេឲ្យរើស នូវវត្ថុ នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជាវត្ថុ

อุกฺกหาเปตฺวา ๆ ปน ตสฺมิญฺจ ปเทเส ยสฺส ภาสฺสตี สา ภาสฺสตีติ ๆ ปน ตสฺมิญฺจ ปเทเส ๔ มาสา สงฺฆาทิเสสาย ๆ ปน ตสฺมิญฺจ ปเทเส ๔ มาสา ถุลฺลจฺจยสฺส ๆ ปน ตสฺมิญฺจ ปเทเส ๔ มาสา ทุกฺกฏสฺส ๆ ปน ตสฺมิญฺจ ปเทเส ๔ มาสา ทุพฺภาสิตสฺส ๆ ปน ตสฺมิญฺจ ปเทเส ๔ มาสา ปาจิตฺติยสฺส ๆ ปน ตสฺมิญฺจ ปเทเส ๔ มาสา ปาฏิเทสนีย

កន្ធកាភមហើយទុកដោយគតិថា រតនៈរបស់អ្នកណា អ្នកនោះនឹងយក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយលើសឯងក្តី ឲ្យគេលើសក្តី នូវរតនៈក្តី នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវរំលងតែ (លើសយកនូវរតនៈដែលគេភ្លេច) នៅក្នុងវត្ត ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៣៩៨) គ្រានោះឯង ក្នុងកាសីជនបទ មានស្រុក ១ ជាទីធ្វើការងារបស់អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ។ គហបតីនោះបានបង្គាប់អន្តេវាសី (កូនខ្ចី) ថា ម៉ើលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក អ្នកឯងគប្បីធ្វើកតិកប្រគេនផង ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូបត្រាច់ទៅកាន់ចារិកក្នុងកាសីជនបទ ហើយហួសទៅកាន់ស្រុកជាទីធ្វើការងារបស់អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ។ បុរសនោះបានឃើញភិក្ខុទាំងនោះមកអំពីចម្ងាយ លុះបានឃើញច្បាស់ហើយ បានចូលទៅរកភិក្ខុទាំងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានថ្វាយបង្គំភិក្ខុទាំងនោះហើយពោលនូវពាក្យនេះថា បពិត្រព្រះគុណសូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយទទួលចង្ហាន់របស់គហបតី ក្នុងថ្ងៃស្អែក ។

อนิกาสเสสุ ขตา เต กิกฺกิ ตุณฺหีภาวเน ฯ อถโข
สโ ปุริสโ ตสฺสา รตฺติยา อจฺจเยน ปณีตํ
ขาทนียํ โภชนียํ ปฏิยาทาเปตฺวา ตาลกฺขนฺธาเป-
ตาเปตฺวา อฏฺฐสิมุฏฺฐิกกฺขนฺธาเปตฺวา เต กิกฺกิ กเณฺณ
ปภาสิตฺวา อยฺยา กุญฺชิตฺวา กจฺจนฺตุ อหิปิ กมฺมนฺตา
กมิสฺสนฺติ อฏฺฐสิมุฏฺฐิกกฺขนฺธาเปสฺสามิตฺวา อกมาสิ ฯ กิกฺกิ
ปสฺสิตฺวา สเจ มยิ กมิสฺสนฺติ ฉสฺสิสฺสตายิ
อฏฺฐสิมุฏฺฐิกาติ ตสฺสา อจฺฉิสุ ฯ อถโข สโ ปุริสโ
กมฺมนฺตา อาคจฺฉนฺโต เต กิกฺกิ ปสฺสิตฺวา ฬตฺวาเจว
กิสฺส กเณฺณ อยฺยา ฯเปฯ อจฺฉนฺตีติ ฯ อถโข เต
กิกฺกิ ตสฺส ปุริสสฺส ฬตมตฺถํ อาโรเจตฺวา สาวตฺถึ
คนฺตฺวา กิกฺกินิ ฬตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ กิกฺกิ กกวโต
ฬตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ อถโข กกวา ฬตสฺมึ นิทาเน
ฬตสฺมึ ปกรเณ ชนฺตุ กถิ กตฺวา กิกฺกิ อมนฺเตสิ
อนุชานามิ กิกฺกเว รตนิ ว รตนสมฺมตฺตา ว อฏฺฐกเม
ว อฏฺฐวสเต ว อุกฺกโหตฺวา ว อุกฺกหาเปตฺวา ว
นิกฺกิปิตุ ยุสฺส กวิสฺสติ สโ หวิสฺสตีติ ฯ ฬวญฺ

កិកុ្ខតាំងនោះបានទទួលដោយការៈស្ងៀមនៅ ។ លុះកន្ទុងភត្តិនោះទៅ បុរសនោះបានឲ្យគេតាក់តែងខាទនីយភោជនីយាហារដ៏ផ្ងត់ផ្ងង់ ហើយបានឲ្យពិតកត្តកាល(ពេលឆាន់) រួចក៏ដោះនូវចិញ្ចៀនចេញ ហើយអង្គាសកិកុ្ខតាំងនោះដោយកត្តស្រែចហើយពិតថា លោកម្ចាស់តាំងឆ្ងាយឆាន់ហើយសូមនិមន្តទៅចុះ ចំណែកខ្ញុំនឹងទៅធ្វើការងារដែរ (និយាយដូច្នេះហើយ) ក៏ក្លេចចិញ្ចៀន(នោះ)ហើយទៅ ។ កិកុ្ខតាំងឆ្ងាយបានឃើញហើយ ក៏ឈប់នៅកន្លែងនោះដោយគិតគ្នាថា បើយើងតាំងឆ្ងាយនឹងដើរចេញទៅ ចិញ្ចៀននេះនឹងបាត់បង់ទៅពុំខាន ។ ឯបុរសនោះកាលមកអំពីធ្វើការងារបានឃើញកិកុ្ខតាំងនោះហើយសួរយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះគុណា ពួកលោកម្ចាស់ឈប់នៅកន្លែងនេះធ្វើអ្វី ។ ទើបកិកុ្ខតាំងនោះប្រាប់សេចក្តីទុ+ដល់បុរសនោះ ហើយទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី បានប្រាប់សេចក្តីទុ+ដល់កិកុ្ខតាំងឆ្ងាយ ។ កិកុ្ខតាំងឆ្ងាយក្រាបទូលដំណើរទុ+ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅកិកុ្ខតាំងឆ្ងាយមកថា ម្នាលកិកុ្ខតាំងឆ្ងាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុ្ខរើសឯងឬឲ្យគេរើស នូវរតនៈក្តី នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈក្តី ខាងក្នុងវត្តក្តី ខាងក្នុងទីស្នាក់ក្តី ហើយទុកជាក់ដោយគិតថា រតនៈរបស់ជនណា ជននោះនឹងនាំយកទៅ ។ ម្នាលកិកុ្ខតាំងឆ្ងាយ អ្នកតាំងឆ្ងាយគប្បីសំដែងឡើង

ปน ภิกฺขเว สมฺมา สมฺมาปธานํ อุฏฺฐหนฺตสฺส โย ปน ภิกฺขุ วีริยํ จ วีริยสมฺปยุตฺตา จ อฏฺฐสมาปตฺติโย จ อฏฺฐวิโมกฺขา จ อฏฺฐวิโมกฺขปฏิปาฏิยา จ ฉฬภิญฺญา จ ฉฬภิญฺญาปฏิปาฏิยา จ จาตุปฺปฏิสมฺภิทา จ ปาปุณิตุกาโม ๆ วีริยญฺจ ปน ภิกฺขุโน วีริยสมฺปยุตฺตา จ อฏฺฐสมาปตฺติโย จ อฏฺฐวิโมกฺขา จ อฏฺฐวิโมกฺขปฏิปาฏิยา จ ฉฬภิญฺญา จ ฉฬภิญฺญาปฏิปาฏิยา จ จาตุปฺปฏิสมฺภิทา จ นิกฺขิปิตพฺพา ยสฺส ภวิสฺสติ โส หาริสฺสตีติ ๆ อยํ ตตฺถ สามีจีติ ๆ

(๓๕๙) โย ปนาติ โย โยนิโส ๆ เป ๆ ภิกฺขูติ ๆ เป ๆ อยํ สมฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขูติ ๆ วีริยนฺติ ยา มุตฺตา มณิ เวฬุริโย สงฺโข สิลา ปวาฬ รชตํ ชาตรูปํ โลหิตงฺโก มสารคลฺโล ฯลฯ วีริยนฺติ ๆ วีริยสมฺปยุตฺตา ธมฺมา ยา มนุสฺสานํ อุปกาโรปกาโร ฯลฯ วีริยสมฺปยุตฺตา ธมฺมา ๆ อญฺญตฺร อฏฺฐสมาปตฺติโย จ อฏฺฐวิโมกฺขา จ ตตฺถ ปเตฺวา อฏฺฐสมาปตฺติโย อฏฺฐวิโมกฺขา ๆ อฏฺฐวิโมกฺขา ติ ปวิตฺตสฺส อากาสสฺส อนนฺตาอากาสา อปวิตฺตสฺส อุปจาเร ๆ อฏฺฐวิโมกฺขาติ ติ ปวิตฺตสฺส

ន្ថូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយរើសឯងក្តី ឲ្យគេរើសក្តី ន្ថូវតេន:ក្តី ន្ថូវត្តុដែលគេសន្មតជាតេន:ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀវលែងតែខាងក្នុងវត្ត ឬខាងក្នុងទីស្មាក់ ។ ម្យ៉ាងទៀតកិកុគប្បីរើសឯង ឬឲ្យគេរើស ន្ថូវតេន:ក្តី ន្ថូវត្តុដែលគេសន្មតជាតេន:ក្តី ខាងក្នុងអាវាមក្តី ខាងក្នុងទីស្មាក់ក្តី ហើយទុកដាក់ដោយគិតថា តេន:របស់ជនណា ជននោះនឹងនាំយកទៅ ។ នេះជាសាមីចិកម្ម ក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(៣៩៨) ត្រង់ពាក្យថា កិកុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាចិតកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា តេន:នោះ បានដល់តែវមុក្តា តែវមណិ តែវពៃទូរ សង្ខ តែវសិលា តែវបវាឡ ត្រីបាក់ មាស តែវត្រែហម (តែវទទឹម) តែវមកេដ (តែវពព្រួស) នេះឈ្មោះថាតេន: ។ ដែលហៅថា វត្តុដែលគេសន្មតជាតេន:នោះ បានដល់វត្តុឯណាមួយជាគ្រឿងចុបភោគបរិភោគរបស់មនុស្សទាំងឡាយ វត្តុនេះឈ្មោះថា គេសន្មតជាតេន: ។ ពាក្យថា រៀវលែងតែខាងក្នុងអាវាមក្តី ខាងក្នុងទីស្មាក់ក្តី គឺលើកលែងតែខាងក្នុងវត្ត ទឹងខាងក្នុងទីស្មាក់ ។ ដែលហៅថា ខាងក្នុងវត្តនោះ គឺវត្តដែលមានបេង សំដៅយកទីខាងក្នុងនៃបេងវត្ត (បើ) វត្តដែលមិនមានបេង សំដៅយកត្រឹមទីបថវីនៃវត្ត ។ ដែលហៅថា ខាងក្នុងទីស្មាក់នោះ គឺទីស្មាក់ដែលមានបេង សំដៅយកទីខាងក្នុ

อาวสเถ อนฺโตอาวสเถ อปริกฺขิตฺตสฺส อุปจา-
เร ฯ อุกฺกฑฺเฒยฺยาติ สยํ กฑฺฒติ อาณตฺติ ปาจิตฺติ-
ยสฺส ฯ อุกฺกฑฺฒาเปยฺยาติ อญฺญํ กฑฺฒาเปติ อาณตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส ฯ

(๓๖๐) ๓เตน ๔โข ๕ปน ๖อิกฺขุกา ๓เตนสมฺปตฺตา ๔
อุปาสเกปิ ๔ อุปาสเกหิ ๔ อุกฺกฑฺฒาเปตฺวา ๔ อุกฺกฑฺฒา-
เปตฺวา ๔ อิกฺขิปิตพฺพนฺติ ภูเมน ๔ อิมินาเนว ๔ สญฺญาณํ
กตฺวา อิกฺขิปิตฺวา อาจิกฺขิตพฺพํ ยสฺส ภณฺฑํ อฏฺฐิ สาโ
อาคจฺฉตูติ ฯ สเจ ๓ตตฺถ อาคจฺฉติ สาธุ วตฺเตพฺพา อาวุสาโ
กึ อิมสฺเส ภณฺฑนฺติ ฯ สเจ ภูเมน ๔ อิมินาเนว ๔
สมฺปาเทตฺวา ๓ตาตพฺพา ฯ โน เจ สมฺปาเทติ ปิจิณฺฑปาติ
อาวุสาติ วตฺเตพฺพา ฯ ๓ตสฺมา อาปสา ปกฺกมนฺเตน ยา
๓ตตฺถ ๓โหนฺติ ๓ภิกฺขู ปฏิปุจฺฉา ๓เตสํ ๓ปาเตฺว อิกฺขิปิตฺวา

នៃទីស្នាក់ (បើ) ទីស្នាក់ដែលឥតរបង សំដៅយកត្រឹមទីចុងបាន នៃទីស្នាក់ ។ ពាក្យថា រើសឯង សេចក្តីថា កិក្ខុកាន់យកដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេរើស សេចក្តីថា កិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃកាន់យក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣៦០) ពាក្យថា ម្យ៉ាងទៀត កិក្ខុគប្បីរើសឯង ឬឲ្យគេរើសនូវវត្ថុ នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជាវត្ថុក្តី ខាងក្នុងវត្តក្តី ខាងក្នុងទីស្នាក់ក្តី ហើយទុកដាក់ សេចក្តីថា កិក្ខុផ្ញើសញ្ញា[1] (គ្រឿងកំណត់ដឹង) ដោយរូបក្តី ដោយនិមិត្តគ្រឿងសំគាល់ក្តី គប្បីទុកដាក់ហើយប្រាប់ថា ជនណាបាត់កណ្ឌ ជននោះចូរមកយកចុះ ។ បើម្ចាស់របស់នោះមកកាន់ទីនោះកិក្ខុគប្បីសួរគេថា អាវុសោ កណ្ឌរបស់អ្នកដូចម្តេច ។ បើគេប្រាប់ត្រូវតាមរូបក្តី តាមនិមិត្តគ្រឿងសំគាល់ក្តី កិក្ខុគប្បីឲ្យចុះ ។ បើគេប្រាប់មិនត្រូវ កិក្ខុគប្បីពោលថា អាវុសោ អ្នកចូរកេខ្លួនឯងចុះ ។ កាលកិក្ខុនោះនឹងចៀសចេញចាកទីស្នាក់នោះទៅ កិក្ខុទាំងឡាយណាដ៏សមគួរមាននៅកាន់ទីនោះ គប្បីផ្ញើទុកកាន់ដៃកិក្ខុទាំងឡាយនោះ

---

๑ ភិក្ខុដែលបានរើសកែវ ៣ ប្រការ អាឧបាសគ្រាក់ជាដើម ដែលគេភ្លេចនៅក្នុងវត្តក្តី ក្នុងលំនៅរបស់ភិក្ខុក្តី ត្រូវធ្វើស្លាកយកទៅបិទទុកនៅទីណាមួយ គឺទ្វារវត្ត ឬទីដិតកន្លែងដែលខ្លួននៅ ឯសេចក្តីក្នុងស្លាកនោះ ជុំរុះ អ្នកណាបាត់របស់អ្វី អ្នកនោះចូលមកទទួលយក ។

ปกฺกมิตพฺพํ ฯ เถโร เจ เถรสฺส ภิกฺขุ ปฏิญฺญา เยน ตสฺส เถรสฺส ภิกฺขุ ตเถว ปฏิญฺญา เตสญฺจ ปาจิตฺติ อนาปตฺติ ปกฺกมิตพฺพํ ฯ อยํ ตสฺส สามีจิ อยํ ตสฺส อนุธมฺมตา ฯ

(๓๖๑) อนาปตฺติ รตนญฺจ วา รตนสมฺมตญฺจ วา อญฺญภเย วา อญฺญาสเย วา ขิตฺตจิตฺตสฺส วา ขิตฺตจิตฺตเกน วา อาทิกมฺมิกสฺส วา ติกฺขิตฺตสฺส ยสฺส ภาริยติ ภาริยตี สเว ภาริยตีติ รตนสมฺมตญฺจ[1] ทิสฺวาสญฺจ กณฺฑาติ ตาวกาลิกญฺจ กณฺฑาติ ปริสุกฺกลสญฺญิสฺส ขุทฺทกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ขุทฺทิยสิกฺขาปทญฺจ นิฏฺฐิตญฺจ ฯ

---

๑ รตนญฺจ วา รตนสมฺมตญฺจ วาติ กตฺถจิ โปตฺถเกสุ ทิสฺสติ ฯ

ហើយចៀសចេញទៅ ។ បើមិនមានកិកុដ៏សមគួរទេ កិកុនោះត្រូវផ្ញើទុកទៅដៃរបស់ពួកគហបតីដ៏សមគួរ ដែលមានទៅកន្លែងនោះ ហើយគប្បីចៀសចេញទៅ ។ ពាក្យថា នេះជាសាមីចិកម្មកន្លងសិក្ខាបទនោះ គឺនេះតាមធម្មតាក្នុងរឿងនោះ ។

(៣៦១) ភវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺកិកុរើសឯង ឬឲ្យគេរើស នូវរតនៈក្តី នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈក្តី ខាងក្នុងវត្តក្តី ខាងក្នុងទីស្មាក់ក្តី ហើយទុកដាក់ដោយគិតថា រតនៈរបស់អ្នកណា អ្នកនោះនឹងនាំយកទៅ ១ កិកុកាន់យកវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈដោយសិទ្ធិស្នាល ១ កិកុកាន់យកជារបស់ខ្លី ១ កិកុសំគាល់ថាជារបស់បង្អុលបូ ១ កិកុឆគ ១ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ២ ចប់ ។

(៣៦២) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខុភា តិក្ខ វិការេ តាមំ បរិសិត្វា សកាយំ ឯសីនិត្វា អនេកវិហិតំ តិរច្ឆានកថំ កថេន្តិ សេយ្យថីទំ រាជកថំ ចោរកថំ មហាមត្តកថំ សេនាកថំ ភយកថំ យុទ្ធកថំ អន្នកថំ បានកថំ វត្ថកថំ សយនកថំ មាលាកថំ គន្ធកថំ ញាតិកថំ យានកថំ គាមកថំ និគមកថំ នគរកថំ ជនបទកថំ ឥត្ថីកថំ សុរាកថំ វិសិខាកថំ កុម្ភដ្ឋានកថំ បុព្វបេតកថំ នានត្តកថំ លោកក្ខាយិកំ សមុទ្ទក្ខាយិកំ ឥតិភវភវកថំ

សិក្ខាបទទី ៣

(៣៦២) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបួលទៅកាន់ស្រុកកងវេលារសៀល ហើយអង្គុយនិយាយតិរច្ឆានកថាផ្សេងៗ ជារច្រើន កងរោងជាទីប្រជុំនិយាយ តិរច្ឆានកថានោះដូចម្តេចខ្លះ តិរច្ឆានកថានោះ គឺពោលអំពីរឿងស្តេច ពោលអំពីចោរ ពោលអំពីមហាមត្យ ពោលអំពីសេនាតាហាន ពោលអំពីភ័យ (នឹងសត្វសាហាវជាដើម) ពោលអំពីចម្បាំង ពោលអំពីបាយ ពោលអំពីទឹក ពោលអំពីសំពត់ ពោលអំពីទីដេក ពោលអំពីផ្កាកម្រង ពោលអំពីគ្រឿងក្រអូប ពោលអំពីញាតិ ពោលអំពីយាន ពោលអំពីស្រុក ពោលអំពីនិគម ពោលអំពីក្រុង ពោលអំពីជនបទ ពោលអំពីស្ត្រី ពោលអំពីសុរា ពោលអំពីច្រកល ពោលអំពីទីដាក់លនៃភ្នួម គឺកំពង់ទឹក ពោលអំពីញាតិដែលស្លាប់ទៅកាន់បរលោក ពោលអំពីរឿងផ្សេងៗ ដែលឥតប្រយោជន៍ ពោលអំពីលោក (លទ្ធិក្នុងហេតុកងលោក) ពោលអំពីសមុទ្រ ពោលអំពីភវៈ[1]នឹងអភវៈ[2]ដែលជាហេតុ

---

១ ភវៈ គឺសស្សតទិដ្ឋិ ។ ២ អភវៈ គឺឧច្ឆេទទិដ្ឋិ ម្យ៉ាងទៀត ភវៈ គឺសេចក្តីចំរើន អភវៈ គឺសេចក្តីសាបសូន្យ ឬភវៈ គឺសេចក្តីសុខក្នុងកាម អភវៈ គឺសេចក្តីព្យាយាមធ្វើខ្លួនឲ្យលំបាកឥតប្រយោជន៍ ។

สตึ ปฏฺ ฯ มนุสฺสา ขุชฺชายนฺติ ขีณนฺติ วิกิรเตฺต
กฏเ หิ ตาส สมณา สกฺยปุตฺติยา วิกาเล
คาม ปวิสิตฺวา สกาย นิสีทิตฺวา อเนกวิหิตา
ติรจฺฉานกถา กเถสฺสนฺติ เสยฺยถีทิ ภตฺตกถ เจร-
กถ มหามตฺตกถ เสนากถ ภยกถ ยุทฺธกถ
อนฺนกถ ปานกถ วตฺถกถ สยนกถ มาลา-
กถ คนฺธกถ ญาติกถ ยานกถ คามกถ
นิคมกถ นครกถ ชนปทกถ อิตฺถีกถ สุกถ
วิสิขากถ กุมฺภฏฺฐานกถ ปุพฺพเปตกถ นานตฺตกถ
โลกกฺขายิกา สมุทฺทกฺขายิกา อิติภวาภวกถ
สตึ ปฏฺ เสยฺยถาปิ หิ กามโคตโมติ ฯ
อเสฺสสุ โข ภิกฺขู เตส มนุสฺสาน ขุชฺช-
ยนฺตาน ขีณนฺตาน วิกิรเตฺตาน ฯ เย เต ภิกฺขู
อปฺปิจฺฉา ฯเป ฯ เต ขุชฺชายนฺติ ขีณนฺติ วิกิรเตฺต กฏ
หิ ตาส ธุตฺตกิยา ภิกฺขู วิกาเล คาม ปวิสิตฺวา

ឥតប្រយោជន៍ ដូច្នេះខ្លះ ដូច្នោះខ្លះ ។ មនុស្សពាល់ឮយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណសក្យបុត្រ មិនគួរនឹងមកចូលស្រុក កង់វេលាវិកាលហើយអង្គុយនិយាយតិរច្ឆានកថាផ្សេង ៗ ជាច្រើន ក្នុងពេលជាទីប្រជុំនិយាយ ដូចពួកគ្រហស្ថអកប្បរិសោគន្ធវាសោះ តិរច្ឆានកថានោះដូចម្តេចខ្លះ តិរច្ឆានកថានោះគឺ ពោលអំពីរឿងស្តេច ពោលអំពីចោរ ពោលអំពីមហាមាត្យ ពោលអំពីសេនាទាហាន ពោលអំពីភ័យ (នឹងសត្វសាហាវជាដើម) ពោលអំពីចម្បាំង ពោលអំពីបាយ ពោលអំពីទឹក ពោលអំពីសំពត់ ពោលអំពីទីដេក ពោលអំពីកម្រងផ្កា ពោលអំពីគ្រឿងក្រអូប ពោលអំពីញាតិ ពោលអំពីយាន ពោលអំពីស្រុក ពោលអំពីនិគម ពោលអំពីនគរ ពោលអំពីជនបទ ពោលអំពីស្ត្រី ពោលអំពីសុរា ពោលអំពីច្រក ពោលអំពីទីដំកល់នៃភ្លុម គឺកំពង់ទឹក ពោលអំពីញាតិដែលស្លាប់ទៅកាន់បរលោក ពោលអំពីរឿងផ្សេង ៗ ពោលអំពីលោក (លទ្ធិក្នុងកក្នុងលោក) ពោលអំពីសមុទ្រ ពោលអំពីភាវៈទឹងអាស្រ័យដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ដូច្នេះខ្លះ ដូច្នោះខ្លះ ។ កិក្ខុពាល់ឮយបានឮមនុស្សពាល់នោះពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ កិក្ខុពាល់ឮយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុពាល់ឮយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុ មិនគួរនឹងមកចូលស្រុកកង់វេលាវិកាល

សកាយំ ឆិន្ទិតុន្តា អនេកវិហិតំ តិរច្ឆានកថំ
កថេស្សតិ សេយ្យថីធំ រាជកថំ ។បេ។ ឥតិភ-
វាភវកថំ ឥតិ វា ឥតិ ។បេ។ សចេ កោរ តុម្ហេ
តំក្ខណេ វិការេ តាមំ បរិសិត្វា សកាយំ ឆិន្ទិតុន្តា
អនេកវិហិតំ តិរច្ឆានកថំ កថេថ សេយ្យថីធំ
រាជកថំ ។បេ។ ឥតិភវាភវកថំ ឥតិ វា ឥតិ ។
សចេ ភគវាតិ ។ វិការហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ បា-
ឆាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា វិការេ តាមំ បរិសិត្វា
សកាយំ ឆិន្ទិតុន្តា អនេកវិហិតំ តិរច្ឆានកថំ
កថេស្សថ សេយ្យថីធំ រាជកថំ ។បេ។ ឥតិភវា-
ភវកថំ ឥតិ វា នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ
វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។
ឯវញ្ហិ បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ

ហើយអង្គុយនិយាយតិរច្ឆានកថាផ្សេង ៗ ជាច្រើន ក្នុងពេលជាទីប្រជុំពោល
សោះ តិរច្ឆានកថានោះដូចម្តេចខ្លះ តិរច្ឆានកថានោះគឺ ពោលអំពី
រឿងស្តេច ។ បេ ។ ពោលអំពីកវៈនឹងអកវៈ ដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍
ដូច្នេះខ្លះ ដូច្នោះខ្លះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាល
កិកុំពាំងឡាយ ឮថា ពួកអ្នកឯងពាល់គាប្លួលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ហើយ
អង្គុយនិយាយតិរច្ឆានកថាផ្សេង ៗ ជាច្រើន តិរច្ឆានកថានោះដូចម្តេចខ្លះ
តិរច្ឆានកថានោះគឺ ពោលអំពីរឿងស្តេច ។ បេ ។ ពោលអំពី
កវៈនឹងអកវៈដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ដូច្នេះខ្លះ ដូច្នោះខ្លះ ពិតមែនឬ ។
ពួកឆព្វគ្គិយកិកុំក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាត្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធ
ជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គំនុំដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសពាំងឡាយ
ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងប្លួលស្រុក ក្នុងវេលាវិកាល ហើយអង្គុយនិយាយ
តិរច្ឆានកថាផ្សេង ៗ ជាច្រើនទេ តិរច្ឆានកថានោះដូចម្តេចខ្លះ តិរច្ឆានកថា
នោះគឺ ពោលអំពីរឿងស្តេច ។ បេ ។ ពោលអំពីកវៈនឹងអកវៈ
ដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ដូច្នេះខ្លះ ដូច្នោះខ្លះ ម្នាលមោឃបុរសពាំង
ឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។
ម្នាលកិកុំពាំងឡាយ អ្នកពាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ

ยาว ปน ภิกฺขุ วิกาเล ภาคิ ปริโภเชยฺย อาปตฺติ-ยนฺติ ฯ ฝาฏิโก ภควตา ภิกฺขูนิ สิกฺขาปทนิ ปญฺญตฺตนิ โหติ ฯ

(๓๖๓) เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ภิกฺขู โกสเลสุ ชนปเทสุ สาวตฺถิ คจฺฉนฺตา สายนิ อญฺญตรนิ ภาคิ ฉปถจฺฉิสุ ฯ มนุสฺสา เต ภิกฺขู ปสฺสิตฺวา ปานิเยน นิมนฺเตสุ ฯ อถ โข เต ภิกฺขู ภควตา ปฏิกฺขิตฺตนิ วิกาเล ภาคิ ปริภุญฺชิตุ กุกฺกุจฺจายนฺตา[1] น ปริภุญฺชิสุ ฯ โรคา เต ภิกฺขู อุปฏฺฐหิสุ ฯ อถ โข เต ภิกฺขู สาวตฺถิ คนฺตฺวา ภิกฺขูนิ ปุจฺฉิสุ กจฺจิ ภิกฺขเว ขมนียนิ ยาปนียนิ ปิณฺฑกา น ทุลฺลภา กสิ วุตฺติ น กสิรา ปาลิ ปากฏา มนุสฺสา น พหูปกรณา อปฺปาพาธา ตุมฺเห ภิกฺขเว ผาสุ วิหรถา ติ ฯ ขมนียนิ ภควา ยาปนียนิ ภควา ปิณฺฑกา น ทุลฺลภา ภควา กสิ วุตฺติ น กสิรา ปาลิ ปากฏา มนุสฺสา น พหูปกรณา อปฺปาพาธา มยนิ ภควา ผาสุ วิหรามา ติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขู ภควโต เอตมตฺถนิ อาโรเจสุ ฯ ภิกฺขู ภควา เอตมตฺถนิ อาโรเจสุ ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมิ นิทาเน เอตสฺมิ ปกรณเ ธมฺมิ กถนิ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว อาพาธา วิกาเล ภาคิ ปริภุญฺชิตุ ฝาฏิโก ปน ภิกฺขเว เอวนิ สิกฺขาปทนิ อุทฺทิเสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ อนาพาธา วิกาเล ภาคิ ปริภุญฺเชยฺย ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ฝาฏิโก ภควตา ภิกฺขูนิ สิกฺขาปทนิ ปญฺญตฺตนิ โหติ ฯ

---

๑ กุกฺกุจฺจายนฺตา ภนฺเต กตฺตพฺพนิ โหตฺเวว ทิสฺวาติ ฯ

យ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយចូលស្រុកកងវេលាវិកាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទនេះដល់កិកុតាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[๓๖๓] សម័យនោះឯង កិកុតាំងឡាយច្រើនរូបទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីកងកោសលជនបទ ក៏បានចូលទៅកាន់ស្រុកមួយ កងវេលាល្ងាច ។ មនុស្សតាំងឡាយឃើញកិកុតាំងនោះហើយ ក៏បានពោលនូវពាក្យនេះថា សូមលោកម្ចាស់តាំងឡាយនិមន្តចូលមក ។ ចំណែកកិកុតាំងនោះសង្ស័យថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឃាត់ហាមនូវការចូលស្រុកកងវេលាវិកាលហើយ ឬក៏មិនហាមចូលទៅ ។ ចោរតាំងឡាយបានបួនកិកុតាំងនោះ ។ កិកុតាំងនោះទៅក្រុងសាវត្ថីហើយ ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់កិកុតាំងឡាយ ។ កិកុតាំងឡាយក៏បានទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហើយត្រាស់ហៅកិកុតាំងឡាយមកថា ម្នាលកិកុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុដែលបានលាកិកុផងគ្នាហើយចូលស្រុកកងវេលាវិកាលបាន ម្នាលកិកុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយមិនបានលាហើយចូលទៅកាន់ស្រុកកងវេលាវិកាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទនេះដល់កិកុតាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

ปาจิตฺติยกณฺฑ รตนวคฺคสฺส ตติยสิกฺขาปทสฺส อนุปฺปญฺญตฺติ

(๓๖๔) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ โกสลเรสุ ชนปเทสุ สาวตฺถึ คจฺฉนฺโต สายํ อญฺญตรํ คามํ อุปคจฺฉิ ฯ มนุสฺสา ตํ ภิกฺขุ ปสฺสิตฺวา ฯลฯ ปวิสถ ภนฺเตติ ฯ อถ โข โส ภิกฺขุ ภควตา ปฏิกฺขิตฺตํ อกาลปุญฺญา วิกาเล คามํ ปวิสิตฺวา กุกฺกุจฺจายนฺโต น ภาวิสิ ฯ ถีนมิ ตํ ภิกฺขุ อจฺฉินฺทึสุ ฯ อถ โข โส ภิกฺขุ สาวตฺถึ คนฺตฺวา ภิกฺขูนํ ฯลฯ อาโรเจสิ ฯ ภิกฺขู ภควโต ฯลฯ อาโรเจสุ ฯ อถ โข ภควา ฯลฯ ภิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว สติ ภิกฺขุ อาปุญฺญา วิกาเล คามํ ปวิสิตุ ฯลฯ ปวิสิตพฺพนฺติ ฯ ฯลฯ ปวิสิตพฺพนฺติ ฯ ฯลฯ ปวิสิตพฺพนฺติ ฯ

(៣៦៤) សម័យនោះឯង កិកុមួយរូបទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីកាលសៅ-លដនបទ វេលាល្ងាចបានចូលទៅកាន់ស្រុកមួយ ។ មនុស្សទាំងឡាយឃើញកិកុនោះហើយបានពោលនូវពាក្យនេះថា សូមលោកម្ចាស់និមន្តចូលមក ។ ចំណែកកិកុនោះវង្វេងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឃាត់ហាមការដែលមិនបានលាកិកុផងគ្នា ហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ទើបមិនហ៊ានចូលទៅ ។ ពួកចោរកំចួនកិកុនោះ ។ កិកុនោះទៅដល់ក្រុងសាវត្ថីក៏ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់កិកុទាំងឡាយ ។ កិកុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅកិកុទាំងឡាយមកថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុលាកិកុដែលមាននៅជាមុន ហើយទើបចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាលបាន ម្នាលកិកុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុណាមួយមិនលាកិកុដែលមាននៅ ហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទនេះដល់កិកុទាំងឡាយយ៉ាងនេះហើយ ។

(៣៦៥) សម័យនោះឯង មានឥស្សរកិកុមួយរូប ។ កិកុមួយរូបទៅកាន់ស្រុកដោយគិតថា អញនឹងទៅយកក្តីងមក ។ តែកិកុនោះ

ภควตา ปฏิกฺขิตฺตํ สนฺถ กิกฺกุ อกปฺปฺย วิกาเล ตาทิ ปวิสิตุนฺติ กุกฺกุจฺจายนฺโต น ชานิสิ ฯ ภควตา ฯเปฯ มตฺตํ อาโรเจสิ ฯ อถโข ภควา ฯเปฯ นิกามเย ฯเปฯ ภควตา ธมฺมี กถา กถิตา กิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ กิกฺขเว ตถารูเป อจฺจายิเก กรณีเย สนฺถ กิกฺกุ อกปฺปฺย วิกาเล ตาทิ ปวิสิตุ ฝาฏฺ ปน กิกฺขเว ฯเปฯ สิกฺขาปทํ อุทฺทิเสยฺยาถ เยน ปน กิกฺขุ สนฺถ กิกฺกุ อกปฺปฺย วิกาเล ตาทิ ปวิเสยฺย อญฺตฺร ตถารูปา อจฺจายิกา กรณีเยน ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

(๓๖๖) เยน ปกาเรน เยน ยาทิเสน ฯเปฯ กิกฺขุนา ฯเปฯ อยํ ฯเปฯ อตฺถ อธิปฺเปตา กิกฺขุนา ฯ สนฺโถ นาม กิกฺขู สกฺกา เหาติ อาปุจฺฉา ปวิสิตุ ฯ อสนฺโถ นาม กิกฺขุ น สกฺกา เหาติ อาปุจฺฉา ปวิสิตุ ฯ วิกาโล นาม มชฺฌนฺเห วีติวตฺเต ยาว อรุณุคฺคมนา ฯ ตาทิ ปวิเสยฺยาติ ปวิกฺขิตฺตสฺส ตาทิสฺส ปวิกฺขิปิ อตฺถกมฺมสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ

ว่าอย่างนี้ว่า ดูก่อนภิกษุ ก็ภิกษุใดรู้อยู่ ฉันของเคี้ยวของฉันที่ยังมิได้ให้ ในวิกาลก็ดี ในเวลาเป็นที่ไม่สมควรก็ดี ในเวลาเป็นที่ไม่สมควรก็ดี ในวิกาลก็ดี ภิกษุนั้นต้องอาบัติปาจิตตีย์ ๆ

(๓๖๖) ในคำว่า ภิกษุใด มีอธิบายดังกล่าวแล้วในสิกขาบทที่ ๑ แห่งภาณวารก่อน ๆ ในคำว่า รู้อยู่ ความว่า รู้อยู่ เห็นอยู่ ทราบอยู่ ในคำว่า ของเคี้ยว ได้แก่ ของเคี้ยวมีห้าอย่าง คือ ข้าวสุก ขนมสด ขนมแห้ง ปลา เนื้อ ในคำว่า ของฉัน ได้แก่ ของฉันมีห้าอย่าง คือ ข้าวสุก ขนมสด ขนมแห้ง ปลา เนื้อ ในคำว่า ที่ยังมิได้ให้ ความว่า ที่ยังมิได้ให้ ที่ยังมิได้ยกให้ ที่ยังมิได้ปล่อยให้ ที่ยังมิได้มอบให้ ที่ยังมิได้ยินยอมให้ ที่ยังมิได้ทำให้เป็นของเขา ที่ยังมิได้ทำให้เป็นของเขาแล้ว ที่ยังมิได้ทำให้เป็นของเขาแล้วในที่นี้ ในคำว่า ในวิกาลก็ดี ความว่า ในเวลาเที่ยงคืนก็ดี ในเวลาเที่ยงวันก็ดี ในคำว่า ในเวลาเป็นที่ไม่สมควรก็ดี ความว่า ในเวลาเป็นที่ไม่สมควรก็ดี ในวิกาลก็ดี ในคำว่า ในวิกาลก็ดี ความว่า ในเวลาเที่ยงคืนก็ดี ในเวลาเที่ยงวันก็ดี ในคำว่า ภิกษุนั้นต้องอาบัติปาจิตตีย์ ความว่า ภิกษุนั้นต้องอาบัติปาจิตตีย์ ต้องอาบัติที่ควรแสดง ต้องอาบัติที่ควรแก้ไข ต้องอาบัติที่ควรสำรวมระวังต่อไป ๆ

(๓๖๗) ในคำว่า ภิกษุใด มีอธิบายดังกล่าวแล้วในสิกขาบทที่ ๑ แห่งภาณวารก่อน ๆ ในคำว่า รู้อยู่ ความว่า รู้อยู่ เห็นอยู่ ทราบอยู่ ในคำว่า ของเคี้ยว ได้แก่ ของเคี้ยวมีห้าอย่าง คือ ข้าวสุก ขนมสด ขนมแห้ง ปลา เนื้อ ในคำว่า ของฉัน ได้แก่ ของฉันมีห้าอย่าง คือ ข้าวสุก ขนมสด ขนมแห้ง ปลา เนื้อ ในคำว่า ที่ยังมิได้ให้ ความว่า ที่ยังมิได้ให้ ที่ยังมิได้ยกให้ ที่ยังมิได้ปล่อยให้ ที่ยังมิได้มอบให้ ที่ยังมิได้ยินยอมให้ ที่ยังมิได้ทำให้เป็นของเขา ที่ยังมิได้ทำให้เป็นของเขาแล้ว ที่ยังมิได้ทำให้เป็นของเขาแล้วในที่นี้ ในคำว่า ในวิกาลก็ดี ความว่า ในเวลาเที่ยงคืนก็ดี ในเวลาเที่ยงวันก็ดี ในคำว่า ในเวลาเป็นที่ไม่สมควรก็ดี ความว่า ในเวลาเป็นที่ไม่สมควรก็ดี ในวิกาลก็ดี ในคำว่า ในวิกาลก็ดี ความว่า ในเวลาเที่ยงคืนก็ดี ในเวลาเที่ยงวันก็ดี ในคำว่า ภิกษุนั้นต้องอาบัติปาจิตตีย์ ความว่า ภิกษุนั้นต้องอาบัติปาจิตตีย์ ต้องอาบัติที่ควรแสดง ต้องอาบัติที่ควรแก้ไข ต้องอาบัติที่ควรสำรวมระวังต่อไป ๆ

อปริกฺขิตฺตสฺส คามสฺส อุปจารํ ฉิกฺกมนฺตสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อญฺญตฺร ตถารูปา อจฺจายิกา กรณียา ปหิณิตฺวา ตถารูปํ อจฺจายิกกรณียํ ฯ

(๓๖๗) วิกาเล วิกาลสญฺญี สนฺตึ ภิกฺขุ๊ อนาปุจฺฉา คามํ ปวิสติ อญฺญตฺร ตถารูปา อจฺจายิกา กรณียา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ วิกาเล วิมติโก สนฺตึ ภิกฺขุ๊ อนาปุจฺฉา คามํ ปวิสติ อญฺญตฺร ตถารูปา อจฺจายิกา กรณียา อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ วิกาเล กาลสญฺญี สนฺตึ ภิกฺขุ๊ อนาปุจฺฉา คามํ ปวิสติ อญฺญตฺร ตถารูปา อจฺจายิกา กรณียา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กาเล วิกาลสญฺญี อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กาเล วิมติโก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ กาเล กาลสญฺญี อนาปตฺติ ฯ

ภิกฺขุ ฉานฺนมฺปิ ภิกฺขูนฺ ปวารณาย ปวารณาย ปวารณาย

[๓๖๘] อนาปตฺติ ตถารูเป อาพาธปจฺจยา การณาเยสนฺตสฺส ภิกฺขุสฺส อาปุจฺฉา ปวิสโต อสนฺตสฺส ภิกฺขุสฺส อนาปุจฺฉา ปวิสโต อนฺตรฆรคโต[๑] คจฺฉโต ภิกฺขุอุปสฺสยํ คจฺฉโต ตตฺถายเสยฺยํ คจฺฉโต ปริกฺขิตฺตสฺส คามสฺส มคฺคา โหนฺติ อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ตติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

---

๑ ฉ. ม. อนฺตรฆรคโต ฯ

(៣៦៨) ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១១ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមានកិច្ចប្រញាប់មានសភាពដូច្នោះ ១ ភិក្ខុបានលាភិក្ខុផង់គ្នាដែលមាននៅហើយចូលទៅ ១ ភិក្ខុមិនបានលាព្រោះគ្មានភិក្ខុហើយចូលទៅ ១ ភិក្ខុដើរទៅកាន់បន្ទោះអាចម ១ ភិក្ខុទៅកាន់លំនៅភិក្ខុនី ១ ភិក្ខុទៅកាន់លំនៅពួកតិរ្ថិយ ១ ភិក្ខុទៅកាន់ទីធាន់ហើយត្រឡប់វិញ ១ ភិក្ខុដើរតាមផ្លូវមាននៅក្នុងស្រុក ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្គួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

បត្តសិក្ខាបទំ

[៣៦៧] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ កបិលវត្ថុស្មឹ និគ្រោធារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរេន ឧទ្ធការេន កិក្ខុ បហរិតា ហោន្តិ យេសំ អយ្យានំ សូចិឃរេន អត្ថោ អហំ សូចិឃរេនាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខូ ពហូ សូចិឃរេ វិញ្ញាបេន្តិ ។ យេសំ ខុទ្ទកា សូចិឃរា តេ មហន្តេ សូចិឃរេ វិញ្ញាបេន្តិ ។ យេសំ មហន្តា សូចិឃរា តេ ខុទ្ទកេ សូចិឃរេ វិញ្ញាបេន្តិ ។ អថខោ ឧទ្ធការេ កិក្ខូនំ ពហូ សូចិឃរេ ការេន្តេ ន សក្កោតិ អញ្ញំ វិញ្ញាយិកំ កល្លំ កាតុំ អត្ថជាបិ ន យាបេតិ ។ បុត្តធារាបិស្ស កិលមន្តិ ។ មនុស្សា ជុគ្ឃាយន្តិ ខីយន្តិ វិហាយន្តិ ភវិស្សន្តិ ភិក្ខូ ជាតិ សមណា សក្យបុត្តិយា ន មត្តំ ជានិត្វា ពហូ សូចិឃរេ វិញ្ញាបេស្សន្តិ អយំ នមេសំ ពហូ សូចិឃរេ ការេន្តេ ន សក្កោតិ អញ្ញំ វិញ្ញាយិកំ កល្លំ កាតុំ អត្ថជាបិ ន យាបេតិ បុត្តធារាបិស្ស

សិក្ខាបទទី ៤

[៣៦៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គាលគង់នៅ ទិគ្រាធាវាម ទៀបក្រុងកបិលពស្តុ ក្នុងដែនសក្កៈ ។ វេលានោះឯង មានជាងឆ្នៃភ្លុកម្នាក់ ចាន់ចវរណាកិក្ខុទាំងឡាយថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយណា ត្រូវការបំពង់ម្ជុល ខ្ញុំព្រះករុណា នឹងប្រគេនបំពង់ម្ជុល ។ គ្រានោះ កិក្ខុទាំងឡាយក៏ចាន់សូមបំពង់ម្ជុលជាច្រើន ។ ពួកកិក្ខុណា មានបំពង់ម្ជុលតូច កិក្ខុទាំងនោះសូមបំពង់ម្ជុលធំទៀត ពួកកិក្ខុណា មានបំពង់ម្ជុលធំ កិក្ខុទាំងនោះសូមយកបំពង់ម្ជុលតូចទៀត ។ លំដាប់នោះ ជាងឆ្នៃភ្លុកវេលាតែធ្វើបំពង់ម្ជុលច្រើនប្រគេនកិក្ខុទាំងឡាយ ក៏មិនអាចនឹងធ្វើរបស់សម្រាប់លក់ដូរឯទៀតបានឡើយ ហើយមិនអាចនឹងញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានផង ទាំងកូននឹងប្រពន្ធរបស់ជាងនោះសោត ក៏នឿយព្រួយលំបាក ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តមិនគួរនឹងមិនដឹងប្រមាណ សូមបំពង់ម្ជុលច្រើន ឯជាងឆ្នៃភ្លុកនេះវេលាតែធ្វើបំពង់ម្ជុលច្រើនប្រគេនកិក្ខុទាំងនេះ ក៏មិនអាចធ្វើរបស់សម្រាប់លក់ដូរឯទៀតបាន ហើយមិនបានញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានផង ទាំងកូននឹងប្រពន្ធរបស់ជាងនោះសោត

កាលមត្តំ ។ អស្សាសំ ខោ កិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ខុជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិហាយន្តានំ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ខុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិហាយន្តិ កថំ ហិ នាម កិក្ខូ ន មត្តំ ជានិស្សា ពហូ សូបិយរេ វិញ្ញាបេស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ កិក្ខវេ កិក្ខូ ន មត្តំ ជានិត្វា ពហូ សូបិយរេ វិញ្ញាបេន្តីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តេ កិក្ខវេ មោឃបុរិសា ន មត្តំ ជានិត្វា ពហូ សូបិយរេ វិញ្ញាបេស្សន្តិ នេតំ កិក្ខវេ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ អដ្ឋមយំ វា ឧទ្ធមយំ វា វិសាណមយំ វា សូបិយរំ ការាបេយ្យ ភេទនកំ បាចិត្តិយន្តិ ។

ក៏ទៀបត្រូវយល់ថាក ។ កាលមនុស្សពាល់នោះតំពង់តែពោលពោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ កិក្ខុពាល់ឮយក៏បានឮច្បាស់ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុពាល់នោះក៏ពោលពោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិក្ខុពាល់ឮយមិនគួរនឹងមិនដឹងប្រមាណ សូមបំពង់ម្ជុលច្រើន (ហួសកំណត់) ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុពាល់ឮយ ឮថាកិក្ខុពាល់ឮយមិនស្គាល់ប្រមាណ សូមបំពង់ម្ជុលច្រើន ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុពាល់នោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុពាល់ឮយ ពួកមោឃបុរសពាល់នោះមិនគួរនឹងមិនដឹងប្រមាណ សូមបំពង់ម្ជុលច្រើនទេ ម្នាលភិក្ខុពាល់ឮយ អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុពាល់ឮយ អ្នកពាល់ឮយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយឲ្យគេធ្វើបំពង់ម្ជុលជាវិការនៃឆ្អឹងក្តី ជាវិការនៃក្អែកក្តី ជាវិការនៃស្នែងក្តី ត្រូវកេទនកប្បាបត្តិយ[1] ។

---

១ អាបត្តិប្បាចិត្តិយនេះមានកិច្ចត្រូវបំបែកបំពង់ម្ជុលនោះមុនជាវិនយកម្ម ទើបសំដែងបានបើមិនបានធ្វើវិនយកម្មទេ សំដែងមិនបានឡើយ ។

[๓๗๐] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ฯ បេ ฯ កិក្ខិតិ ฯ បេ ฯ អយំ ឥមស្មឹ អត្តេ អដ្ឋប្បត្តោ កិក្ខិតិ ฯ អដ្ឋិ ជាម យដ្ឋិញ្ចិ អដ្ឋិ ฯ ទន្តោ ជាម ហត្ថិទន្តោ វុច្ចតិ ฯ វិសាណំ ជាម យដ្ឋិញ្ចិ វិសាណំ ฯ ភាជ-បេយ្យាតិ ភាជេតិ ឯ ភាជាបេតិ ឯ បយោគេ ទុក្កដំ បដិលាភេន កិដ្ឋិត្វា ចាតិត្តិយំ ទេសេតព្ពំ ฯ

[๓๗๑] អត្តនា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ฯ អត្តនា វិប្បកតំ បរេហិ បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ฯ បរេហិ វិប្ប-កតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិយស្ស ฯ បរេហិ វិប្បកតំ បរេហិ បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាតិត្តិ-យស្ស ฯ អញ្ញស្សត្ថាយ ភាជេតិ ឯ ភាជាបេតិ ឯ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ฯ អញ្ញេន ភាជំ បដិលភិត្វា បរិភុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ฯ

[๓๗๘] ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ឆ្នឹង គឺឆ្នឹងណាមួយ ។ ដែលហៅថាក្តុក សំដៅយកក្តុកដំរីជាប្រមាណ ។ ដែលហៅថា ស្នែង គឺស្នែងណាមួយ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យអ្នកដទៃធ្វើក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដកន្លះប្រយោគដែលធ្វើ ត្រូវបំបែកបំពង់មូលដែលខ្លួនបានមកនោះ ហើយសឹមសំដែងអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[๓๗๑] កិក្ខុញ៉ាំងបំពង់មូលដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ឲ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុបង្គាប់អ្នកដទៃឲ្យសម្រេចនូវបំពង់មូលដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បំពង់មូលដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បំពង់មូលដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុធ្វើដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យធ្វើក្តី នូវបំពង់មូលដើម្បីអ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុបានបំពង់មូលដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๓๗๒] អជាយត្តំ កល្លិកាយ អរណិកេ វិវេ
អញ្ញនិយា អញ្ញនិសលាកាយ ឯសិដេ ឧទក-
បុញ្ជនិយា ឧម្មុក្កស្ស អាធិកម្មិកស្សត្តំ ។

ចតុត្ថសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

(៣៧២) ភវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុយកឆ្នឹងជាដើមមកធ្វើជាឡែវក្តុំ ១ ធ្វើជារបស់សម្រាប់ពួតក្តើង ១
ធ្វើជាក្រវិលវត្តពន្ធចង្កេះ ១ ធ្វើជាខ្ទាស់សម្រាប់ជាក់ថ្នាំបន្តក់ក្នែក ១ ធ្វើជា
ចង្កឹះនៃខ្ទាស់នោះ ១ ធ្វើជាមៀនកាំបិត ១ ធ្វើជារបស់សម្រាប់ដួតទឹក ១
ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ

(៣៧៣) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ ឧច្ចេ មញ្ចេ សយតិ ។ អថខោ ភគវា សម្ពហុលេហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធិំ សេនាសនចារិកំ អាហិណ្ឌន្តោ យេនាយស្មតោ ឧបនន្ទស្ស សក្យបុត្តស្ស វិហារោ តេនុបសង្កមិ ។ អទ្ទសា ខោ អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ ភគវន្តំ ទូរតោ វ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន ភគវន្តំ ឯតទវោច អាគច្ឆតុ មេ ភន្តេ ភគវា សយនំ បស្សត្ថតិ ។ អថខោ ភគវា តតោ វ បដិនិវត្តិត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ អាសយតោ ភិក្ខវេ មោឃបុរិសោ វេឌិតព្ពោតិ ។ អថខោ ភគវា អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ អនេកបរិយាយេន វិគរហិត្វា ទុព្ភរតាយ ។ បេ ។ ឃវញ្ច បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ ឯវំ បន ភិក្ខុនា មញ្ចំ វា

សិក្ខាបទទី ៤

(៣៧៣) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុសិងលើគ្រែដ៏ខ្ពស់ ។ លុះនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់សេនាសនចារិកជាមួយនឹងពួកភិក្ខុច្រើនរូប ហើយចូលទៅកាន់វិហារដែលព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុនៅ ។ ឯព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុបានក្រេឡេកទៅឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគកំពុងយាងមកពីចម្ងាយ លុះបានឃើញហើយ ក៏បានក្រាបទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ចូលមកគង់លើទីដេក របស់ខ្ញុំព្រះអង្គសិន ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏ទ្រង់ត្រឡប់មកពីទីនោះវិញ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯមោឃបុរស អ្នកទាំងឡាយគប្បីដឹងដោយទីអាស្រ័យ[1] ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុដោយអនេកបរិយាយ ។បេ។ ហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើគ្រែក្តី

---

១ ឃ.ធម្មិ.ទី៤. ។

ปิยปฺ ก การยมาเนน อฏฺฐลฺลจาตกฺ การเตพฺ
สุกตลฺลเน อญฺญตฺร เหฏฺฐิมาย อชนิยา ตำ
อติกฺกามยโต เนตนกำ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

(๓๗๔) นวำ ปาม การณำ อุปาทาย ภุญฺชติ ฯ
ปเญฺจ ปาม ปตฺตาเก ปญฺจ ปสาเรกา พุทฺธิกาตเจ
กุฏฺฐิปาตเกา อาหาปาตเกา ฯ ปิยปฺ ปาม ปตฺตาวิ
ปิหาน ปสาเรกำ พุทฺธิกาตนฺ กุฏฺฐิปาตกำ อาหาป-
าตกำ ฯ การยมาเนปาติ กเรโตปิ ก การาเปโตปิ
ก ฯ อฏฺฐลฺลจาตกำ การเตพฺ สุกตลฺลเน อญฺญตฺร
เหฏฺฐิมาย อชนิยาติ ปเหตฺวา เหฏฺฐิมำ อชนิยำ ฯ

តាំងក្តីដ៏ថ្មី ត្រូវឲ្យធ្វើឲ្យមានដើង ៨ ផ្ចាប់ដោយផ្ចាប់ព្រះសុគត រាស់ពីត្រឹមមេគែខាងក្រោមចុះទៅ (បើធ្វើ) ឲ្យកន្ទុងហួសពីនោះទៅ ត្រូវឆេទនកបាចិត្តិយ(១) ។

(៣៧៤) ដែលហៅថា ថ្មី គឺសំដៅយកការធ្វើឡើងជាប្រមាណ ។ ដែលហៅថាគែ គឺគែមាន ៤ យ៉ាង បានដល់គែដែលគេដាប់ដើងហើយបញ្ចូលមេគែទៅក្នុងដំណាប់នោះ ១ គែដែលគេបង្កាំដើងគែដោយមេគែ ហើយធ្វើដោយសង្ខេបជាបល្ល័ង្ក ១ គែដែលគេធ្វើដើងប្រហែលនឹងដើងសត្វសេះសត្វពពែជាដើម ១ គែដែលគេបានបញ្ចុះពន្លូញទៅក្នុងមេ ១ ។ ដែលហៅថា តាំង គឺតាំងមាន ៤ យ៉ាង តាំងដែលគេដាប់ដើងហើយបញ្ចូលមេតាំងទៅក្នុងដំណាប់នោះ ១ តាំងដែលគេបង្កាំដើងតាំងដោយមេតាំង ហើយធ្វើដោយសង្ខេបជាបល្ល័ង្ក ១ តាំងដែលគេធ្វើដើងប្រហែលនឹងដើងសត្វសេះសត្វពពែជាដើម ១ តាំងដែលគេបានបញ្ចុះពន្លូញទៅក្នុងមេ ១ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើគឺធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ។ ពាក្យថា ឲ្យធ្វើឲ្យមានដើង ៨ ផ្ចាប់ ដោយផ្ចាប់ព្រះសុគត រៀរចាកមេគែខាងក្រោម គឺរៀរមេគែខាងក្រោមចុះទៅ

---

១ អាបត្តិបាចិត្តិយនេះមានកំប្លុងត្រែវិកាត់ (ដើងត្រែ) នោះមុនជាវិនយកម្មទើបសំដែងបាន បើមិនបានធ្វើវិនយកម្មទេ សំដែងមិនបានឡើយ ។

ตํ อตีตฺกาเมตฺวา กเรติ ฯ กาเรติ ฯ ปเยเกฯ ทุกฺกฏํ ปฏิลาเภนฺติ ฉินฺทิตฺวา ฉาปิตฺติยํ เนเสตพฺพํ ฯ

(๓๗๕) อตฺตนา ปิยกมฺยตาย อตฺตนา ปริโยสาเปติ อาปตฺติ ฉาปิตฺติยสฺส ฯ อตฺตนา ปิยกมฺยตาย ปเรหิ ปริโยสาเปติ อาปตฺติ ฉาปิตฺติยสฺส ฯ ปเรหิ ปิยกมฺยตาย อตฺตนา ปริโยสาเปติ อาปตฺติ ฉาปิตฺติยสฺส ฯ ปเรหิ ปิยกมฺยตาย ปเรหิ ปริโยสาเปติ อาปตฺติ ฉาปิตฺติยสฺส ฯ อญฺญสฺสตฺถาย กเรติ ฯ กาเรติ ฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อญฺเญน กตํ ปฏิลภิตฺวา ปริภุญฺชติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๓๗๖) อฉาปตฺติ ปฺหาลิกาย กเรติ ฯ ฉาเปติ ฯ กเรติ อญฺเญน กตํ ปฺหาลิกาติกฺกนฺตํ ปฏิลภิตฺวา ภิญฺชติ ฯ ปริภุญฺชติ ฉุฬฺหกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ปญฺจมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

តិរវស់ពីត្រឹមមេរៀតខាងក្រោម កិក្ខុធ្វើដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ឲ្យកន្លងហួសប្រមាណនោះៗ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដកន្លះប្រយោគដែលធ្វើ ត្រូវគាត់រៀតក្នុងខណៈដែលបានមកចេញ ហើយសឹមសំដែងអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(๓๗๕) រៀតដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រៀប កិក្ខុសម្រៀបដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ រៀតដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រៀប កិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រៀបឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ រៀតដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រៀប កិក្ខុធ្វើឲ្យសម្រៀបដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ រៀតដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រៀប កិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រៀបឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុធ្វើរៀតដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យអ្នកដទៃធ្វើក្តី ដើម្បីអ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុបានរៀតឬតាំងដែលអ្នកដទៃធ្វើ (ហើយយកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๓๗๖) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๕ យ៉ាង) គឺកិក្ខុធ្វើត្រូវតាមប្រមាណ ๑ កិក្ខុធ្វើឲ្យថយចុះពីប្រមាណ ๑ កិក្ខុបានរៀតឬតាំងដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យហួសប្រមាណ (យកមក) គាត់បេញហើយប្រើប្រាស់ ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๕ ចប់ ។

(៣៧៧) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខូ មញ្ចំបិ បីឋំបិ ភូសោនទ្ធំ កោរាបេន្តិ ។ មនុស្សា វិហារចារិកំ អាបាណ្ឌុកា បេសេត្វា ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា មញ្ចំបិ បីឋំបិ ភូសោនទ្ធំ កោរាបេស្សន្តិ សេយ្យថាបិ គិហី កាមភោគិនោតិ ។ អស្សោសុំ ខោ កិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខូ មញ្ចំបិ បីឋំបិ ភូសោនទ្ធំ កោរាបេស្សន្តីតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ កិក្ខវេ មញ្ចំបិ បីឋំបិ ភូសោនទ្ធំ កោរាបេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។

សិក្ខាបទទី ៦

(៣៧៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឲ្យគេធ្វើគ្រែខ្ពស់ តាំងខ្ពស់ ញាត់ដោយសំឡីគរ ឬសំឡីកប្បាស (ជាដើម) ។ ពួកមនុស្សនាំគ្នាដើរទៅកាន់វិហារចារិក ជាន់ឃើញហើយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តមិនគួរនឹងឲ្យគេធ្វើគ្រែខ្ពស់ តាំងខ្ពស់ ញាត់ដោយសំឡីដូចជាពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាមគុណសោះ ។ កាលមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ជាន់ឮប្បាស់ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងឲ្យគេធ្វើគ្រែខ្ពស់ តាំងខ្ពស់ ញាត់ដោយសំឡីសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយឲ្យគេធ្វើគ្រែខ្ពស់ តាំងខ្ពស់ ញាត់ដោយសំឡី ពិតមែនឬ ។

វិតរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កេន ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា មញ្ចំ ឬ បីឋំ ឬ តូលោនទ្ធំ ការាបេស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោ-កាវ ។បេ។ ឯវញ្ហេ បន ភិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ មញ្ចំ វា បីឋំ វា តូលោនទ្ធំ ការាបេយ្យ ឧទ្ទាលនកំ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(៣៧៨) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ ភិក្ខូតិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មឹ អត្ថេ អធិប្បេតោ ភិក្ខូតិ ។ មញ្ចោ នាម បត្តារោ មញ្ចោ មសារកោ ពុន្ទិកាពន្ធោ ភុទ្ធិ-ជាទិកោ អាហរិមោ ចតុរស្សោ ។ បីឋំ នាម បត្តារំ បីឋាទិ

កិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហៅសួរថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរទើងឲ្យគេធ្វើត្រែខ្លះ តាំងខ្លះ ញាត់ដោយសំឡីទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយឲ្យគេធ្វើត្រែក្តី តាំងក្តី ញាត់ដោយសំឡី ត្រូវទុក្កដនៃកឋាចិត្តិយ[1] ។

(៣៧៨) ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ត្រែ គឺត្រែមាន ៤ យ៉ាង បានដល់ត្រែដែលគេដាប់ដើង ហើយបញ្ចូលមេត្រែទៅក្នុងដំណាប់នោះ ១ ត្រែដែលគេបង្ខាំដើងត្រែដោយមេត្រែ ហើយធ្វើដោយសង្ខេបជាបល្ល័ង្ក ១ ត្រែដែលគេធ្វើដើងប្រហែលនឹងដើងសេះដើងពពែជាដើម ១ ត្រែដែលគេបានបញ្ចុះបន្ថយទៅក្នុងមេ ១ ។ ដែលហៅថា តាំង គឺតាំងមាន ៤ យ៉ាង បានដល់តាំងដែលគេដាប់ដើងហើយបញ្ចូលមេតាំងទៅក្នុងដំណាប់នោះ ១

---

១ អាចត្តិយាចិត្តិយនេះមានកិច្ចត្រូវទំលាយ (សំឡី) ដោះមុនដាវិនយកម្ម ទើបសំដែងបាន បើមិនបានធ្វើវិនយកម្មទេ សំដែងមិនបានឡើយ ។

มสารกํ ตุฏฺฐิภาวฏฺโ กุชฺฌนาทิวตฺถุ ๆ

ภูมิ ชาติ ลกฺขณา ภูมิยา วุตฺตภูมิ ลตาภูมิ เจตสิกภูมิ ๆ กามาวจรกุสลกมฺมปถา ๑๐ กามาวจรา ๑๐ ยาวตา ขนฺธาทโย ขนฺธาเยว ๓ ปญฺจกฺขนฺธา ๕ เอกวีสติ ๒๑ ๆ

(๓๗๙) อตฺถิ วิปฺปกตํ อตฺถิ ปริโยสานํ อตฺถิ วิปฺปกตปริโยสานา ๆ อตฺถิ วิปฺปกตา ปเนว ปริโยสานา อตฺถิ ปริโยสานา ปเนว วิปฺปกตา ๆ ปเนว วิปฺปกตา อตฺถิ ปริโยสานา ๆ ปเนว วิปฺปกตา ปเนว ปริโยสานา ๆ อญฺญสฺมิญฺญาย กรณกฺขเณ ๑ กาลาติปตฺติ ๑ อภพฺพปุคฺคลา ๑ ปุคฺคลาธิฏฺฐานา ๑ ๆ

តាំងដែលគេបង្ខាំដើងតាំងដោយមេតាំងតាំងឡាយ ហើយធ្វើដោយសង្ឃេបជាបល្ល័ង្ក ១ តាំងដែលគេធ្វើដើងប្រហែលនឹងដើងសេះដើងតពែជាដើម ១ តាំងដែលគេបានបញ្ចុះដើងទៅក្នុងមេ ១ ។ ដែលហៅថា សំឡី គឺសំឡីមាន ៣ យ៉ាង គឺសំឡីកើតពីដើមឈើ (មានដើមកោជាដើម) ១ សំឡីកើតពីវល្លិ(មានវល្លិទឹកដោះជាដើម) ១ សំឡីកើតអំពីស្មៅ ១ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺកិក្ខុធ្វើដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ កិក្ខុត្រូវរើកគាយសំឡីកងវែកងចេញ ។

(៣៧៩) វែកឬតាំងដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វែកឬតាំងដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វែកឬតាំងដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។- វែកឬតាំងដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុធ្វើវែកឬតាំងដោយខ្លួនឯងក្តី អ្នកដទៃធ្វើក្តី ដើម្បីបុគ្គលដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុបានវែកឬតាំងដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យ (ហើយយកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ฉฏฺฐจตุกฺกนิปาตสฺส ฉฏฺฐสีหวคฺคสฺส อฏฺฐกถาย

(๓๘๐) อฏฺฐเม อายาเจยฺยาติ กายจิตฺเตน อสฺสาทยมาโน ปตฺถยมาโน ปิเหยฺย. ปิหาปนฺโนติ ปิหาย อาปนฺโน. ปิหาปนฺนาติ ปิหาย ปตฺตา. ปิหาปนฺนตฺตนฺติ ปิหาย ปตฺตภาวนฺติ อตฺถวเสน ปิหาปนฺนตฺตนฺติ ๆ

ฉฏฺฐสีหวคฺคสฺส อฏฺฐกถา ฯ

ចាប់ត្តំយកណ្តុ រតនវគ្គ សិក្ខាបទទី ៦ ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

[๓๙๐] ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๙ យ៉ាង) គឺភិក្ខុធ្វើជាសំពត់អាយោគ ๑ ធ្វើជាវត្តពន្ធចង្កេះ ๑ ធ្វើជាយោគជាត្រ ๑ ធ្វើជាស្មៅកជាត្រ ๑ ធ្វើជាគម្រងទឹក ๑ ធ្វើជាខ្ទើយ ๑ ភិក្ខុបានវៃគ្រឿងតាំងដែលអ្នកជាមែធ្វើឲ្យ (ហើយយកមក) ទម្លាយចេញទើបប្រើច្រាស់ ๑ ភិក្ខុឆត ๑ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ

[៣៨៧] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ភគវតោ តិក្ខត្តុំ និស្សន្ទំ
អនុញ្ញាតំ ហោតិ ។ ឆព្ភក្ខិយា តិក្ខត្តុ ភគវតោ និស្សន្ទំ
អនុញ្ញាតន្តិ អប្បមាណិកាយ និស្សន្ទាយ ជាវេន្តិ
មញ្ញេ បិ បីឋេ បិ ភុរតោបិ បច្ឆតោបិ ឋិតេ ន្តិ ។
យេ តេ តិក្ខត្តុ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ
ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ ឥមំ ហិ នាម ឆព្ភក្ខិយា តិក្ខត្តុ
អប្បមាណិកាយ និស្សន្ទាយ ជាវេស្សន្តីតិ ។បេ។
សច្ចំ កិរ តុម្ហេ តិក្ខត្តុ អប្បមាណិកាយ និស្សន្ទាយ
ជាវេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា
ឥមំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា អប្បមាណិកាយ
និស្សន្ទាយ ជាវេស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្ប-
សន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ

សិក្ខាបទទី ៧

[៣៨១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង សំពត់និសីទនៈ (សំពត់សម្រាប់គ្រាប់អង្គុយ) ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ បានអនុញ្ញាតហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ឯពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុគិតថា សំពត់និសីទនៈព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានអនុញ្ញាតហើយ ។ តែប្រើប្រាស់សំពត់និសីទនៈទាំងឡាយមិនសមប្រមាណ ធ្វើឲ្យសំពត់និសីទនៈទាំងនោះសំយុងចុះពីខាងមុខខ្លះ ពីខាងក្រោយខ្លះនៃគ្រែនឹងតាំង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ តំណោលទោស តិះដៀល ជន្លុះមង្កាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់និសីទនៈមិនសមប្រមាណសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយប្រើប្រាស់សំពត់និសីទនៈមិនសមប្រមាណពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ មិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់និសីទនៈមិនសមតាមប្រមាណទេ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែនទាំពួកជនដែលមិនជាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬទាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ

๗ เปฯ ฯ ฯาตฺวา ปน ตตฺถาปิ ตมฺปิ สงฺคีติกฺขนฺธกมฺปิ ตุณฺหี-ภาเวเนว อธิวาเสตฺวา ตโต ปฏฺฐาย ตตฺถ ตตฺถ ปาฬิยา อาคตฏฺฐานานิ ปาฬิวเสเนว วิตฺถาเรตฺวา ๆ สตฺถุ ปรินิพฺพานโต ปฐมสงฺคีติ ตีหิ มาเสหิ นิฏฺฐาสิ ๆ ตโต ปรมฺปิ วสฺสานิ ทฺวาทส ภิกฺขู ตตฺถ ตตฺถ ปาฬิยา อาคตฏฺฐานานิ วิตฺถาเรนฺตา

។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងទៀនន្ទវិសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុឲ្យគេធ្វើសំពត់និសីទនៈ គប្បីឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់និសីទនៈនោះយ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ២ ចំអាម ទទឹង ១ ចំអាមកន្លះ ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ បើភិក្ខុធ្វើឲ្យកន្លងហួសប្រមាណនោះទៅ ត្រូវឆេទនកបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៣៨២] សម័យនោះឯង ឧទាយិដ៏មានអាយុមានកាយធំ ។ ឧទាយិនោះបានគ្រាលសំពត់និសីទនៈ ចំពោះព្រះកក្ខព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចទាញឲ្យយឺតដោយដុំវិញហើយអង្គុយនៅ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងឧទាយិដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា នែឧទាយិ អ្នកបានជាគ្រាលសំពត់និសីទនៈហើយទាញឲ្យយឺតដោយដុំវិញ ដូចជាជាងស្បែកពីដើម ព្រោះហេតុអ្វី ។ ឧទាយិនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បានជាខ្ញុំព្រះអង្គធ្វើដូច្នោះ ព្រោះសំពត់និសីទនៈដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតដល់ភិក្ខុទាំងឡាយតូចពេកណាស់ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងវេលានោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត(ឲ្យត)

ฝาฦ្ង បន ភិក្ខវេ ๔មំ សិង្ឃាបធំ ឧទ្ទិស្សយ្យាម ឯស្ស ធនំ បន រាត្តិយា ការាយមានេន បមាណិកំ ការាវេតព្ពំ ។ តត្រិទំ បមាណំ ឥឃសោ ទ្វេ វិទត្ថិយោ សុគតវិទត្ថិយា តិរិយំ ឥឃច្ឆំ ទសាវិទត្ថិ ។ តំ អតិក្កាមយតោ ឆេទនកំ ចាបិត្តិយន្តិ ។

(๓๘๓) ឯឡកធនំ នាម សទ្ធសំ វុច្ចតិ ។ ការាយមានេនាតិ ករោន្តេន វា ការាបេន្តេន វា ។ បមាណិកំ ការវេតព្ពំ ។ តត្រិទំ បមាណំ ឥឃសោ ទ្វេ វិទត្ថិយោ សុគតវិទត្ថិយា តិរិយំ ឥឃច្ឆំ ទសាវិទត្ថិ ។ តំ អតិក្កាមេតុ ករោតិ វា ការាបេតិ វា បយោគេ ទុក្កដំ បដិលាភេន ឯឡិតុ ចាបិត្តិយំ ឆេទេតព្ពំ ។

(๓๘๔) អត្តនា វិញ្ញត្តំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាបិត្តិយស្ស ។ អត្តនា វិញ្ញត្តំ បរេហិ បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាបិត្តិយស្ស ។ បរេហិ វិញ្ញត្តំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ

ខ្លួវជាយនៃបំពត់និសីទនៈ១ បំអាមទៀត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកចាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុទ័ងឲ្យគេធ្វើសំពត់និសីទនៈត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវទំហំប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់និសីទនៈនោះយ៉ាងនេះ គឺបណ្តាយ ២ បំអាម ទទឹង ១ បំអាមកន្លះ នឹងជាយ ១ បំអាម ដោយបំអាមព្រះសុគត ។ (បើភិក្ខុធ្វើ) ឲ្យកន្លងហួសពីនោះទៅ ត្រូវឆេទនកបាចិត្តិយ ។

[៣៨៣] ដែលហៅថា សំពត់និសីទនៈនោះ គឺសំដៅយកសំពត់និសីទនៈដែលមានជាយ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ។ ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យត្រូវទំហំប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់និសីទនៈនោះយ៉ាងនេះ គឺបណ្តាយ ២ បំអាម ទទឹង ១ បំអាមកន្លះ នឹងជាយ ១ បំអាម ដោយបំអាមព្រះសុគត ។ ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ឲ្យកន្លងហួសប្រមាណនោះទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ ភិក្ខុត្រូវកាត់សំពត់និសីទនៈកន្លះខណៈដែលបានមក ហើយសឹមសំដែងអាបត្តិបាចិត្តិយចេញ ។

[៣៨៤] សំពត់និសីទនៈដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សំពត់និសីទនៈដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សំពត់និសីទនៈដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិ

ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ปเรหิ วิญฺญตฺตึ ปเรหิ ปวารณาสาเปตฺวา อภุตฺวา ปาจิตฺติยนฺติ ฯ อญฺญตฺราติ ฐเปตฺวา ฯ ตถาปเรตฺวา ฯ อญฺเญน กเตนาติ ปฏิกฺขิตฺตา ปวารณาย อภุตฺวา ภุญฺชนฺตสฺส ฯ

(๓๘๕) อถาภตฺตนฺติ ปมาณิกานิ ฐเปตฺวา ขุทกานิ ฐเปตฺวา อญฺเญน กเตน ปมาณาติกฺกนฺตานิ ปฏิกฺขิตฺตา ภิกฺขาสิกฺขาปทานิ ฯ กุมฺมาสปิณฺฑานนฺติ ยาคุขชฺชกานนฺติ ฯ ตถาปเรตฺวา ฯ ปฏิกฺขิตฺตกสฺสาติ ฯ

สตฺตมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ចាចិត្តិយ ។ សំពត់និសីទនៈដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិកុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេច ត្រូវអាបត្តិចាចិត្តិយ ។ កិកុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ដើម្បីអ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិកុបានសំពត់និសីទនៈដែលបុគ្គលដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៣៨៥) វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កថ៍សិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺកិកុធ្វើសំពត់និសីទនៈត្រូវតាមប្រមាណ ១ កិកុធ្វើសំពត់និសីទនៈថយចុះពីប្រមាណ ១ កិកុបានសំពត់និសីទនៈ ដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យលើសហួសប្រមាណ ហើយកាត់ចេញទើបប្រើប្រាស់ ១ កិកុធ្វើសំពត់និសីទនៈឲ្យជាពិតានក្តី ឲ្យជាកម្រាលផែនដីក្តី ឲ្យជានាំងក្តី ឲ្យជាពូកក្តី ឲ្យជាខ្នើយក្តី ១ កិកុឆត ១ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ

[៣៨៦] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវតា តិក្ខត្តុំ កណ្ឋាប្បដិច្ឆាទិ អនុញ្ញាតា ហោតិ ។ ឆព្ពគ្គិយា តិក្ខត្តុំ ភគវតា កណ្ឋាប្បដិច្ឆាទិ អនុញ្ញាតាតិ អប្បមាណិកាយោ កណ្ឋាប្បដិច្ឆាទិយោ ជាវន្តិ បុរតោបិ បច្ឆតោបិ អាកឌ្ឍន្តា អាហិណ្ឌន្តិ ។ យេ តេ តិក្ខត្តុំ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា តិក្ខត្តុំ អប្បមាណិកាយោ កណ្ឋាប្បដិច្ឆាទិយោ ជាវេស្សន្តីតិ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ តិក្ខត្តុំ អប្បមាណិកាយោ កណ្ឋាប្បដិច្ឆាទិយោ ជាវថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា អប្បមាណិកាយោ កណ្ឋាប្បដិច្ឆាទិយោ ជាវេស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច

សិក្ខាបទទី ៨

[៣៨៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានអនុញ្ញាតសំពត់សម្រាប់គ្របកម (ជារដើម) ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុគិតគ្នាថា សំពត់សម្រាប់គ្របកមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានអនុញ្ញាតហើយ ។ ក៏ប្រើប្រាស់នូវសំពត់សម្រាប់គ្របកមទាំងឡាយមិនសមប្រមាណ ទាញពីមុខខ្លះពីក្រោយខ្លះហើយចេញដើរទៅ ។ ពួកភិក្ខុណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរទើបប្រើប្រាស់សំពត់សម្រាប់គ្របកមមិនសមប្រមាណសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយប្រើប្រាស់សំពត់សម្រាប់គ្របកមទាំងឡាយមិនសមប្រមាណ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាប ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែពួកមោឃបុរស អ្នកទាំងឡាយមិនគួរទើបប្រើប្រាស់សំពត់សម្រាប់គ្របកម មិនសមប្រមាណទេ នែពួកមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

ปน ภิกฺขเว ๕มํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสิยมาเน ภิกฺขุ-ปฏิญฺญาตเกน ปน ภิกฺขุนา ภาสายมาเนน ปมาณิกา กาเรตพฺพา ฯ ตตฺรายํ ปมาณิ ธียเสา ปสฺสา วินยธโร สุตฺตนฺติโก อาริโย เขมี วินยธโร ฯ ตํ อติกฺกามยโต เฉทนกํ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

(๓๘๗) ภิกฺขุปฏิญฺญาตเกน นาม ยสฺส อาปตฺติ อาปชฺชิตพฺพา โหติ สงฺฆาทิเสสาปิ ถุลฺลจฺจยมฺปิ ปาจิตฺติยาปิ ปาฏิเทสนียมฺปิ ทุกฺกฏมฺปิ ทุพฺภาสิตมฺปิ อาปตฺติ ปฏิญฺญาตเกน ภาสายมาเนนาติ สงฺฆาทิเสสาปิ ถุลฺลจฺจยมฺปิ ปาจิตฺติยาปิ ฯ ปมาณิกา กาเรตพฺพา ฯ ตตฺรายํ ปมาณิ ธียเสา ปสฺสา วินยธโร สุตฺตนฺติโก อาริโย เขมี วินยธโร ฯ ตํ อติกฺกามยโต สงฺฆาทิเสสาปิ ถุลฺลจฺจยมฺปิ ปาจิตฺติยาปิ ปาฏิเทสนียมฺปิ ทุกฺกฏมฺปิ ทุพฺภาสิตมฺปิ อาปตฺติโย โหนฺติ ฯ

(๓๘๘) อตฺถาปตฺติ วิปฺปกตา โหติ อตฺถาปตฺติ นิฏฺฐิตา โหติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อตฺถาปตฺติ วิปฺปกตา โหติ ปโยคา

ក្នុងគាថាទាំងឡាយគប្បីសំដែងឆ្លើយនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុឲ្យគេធ្វើសំពត់សម្រាប់គ្របកម ត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវនឹងប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់សម្រាប់គ្របកមនោះ យ៉ាងនេះ គឺបណ្តាយ ៤ ចំអាមទទឹង ២ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ បើកិក្ខុធ្វើឲ្យកន្លងហួសប្រមាណនោះទៅ ត្រូវនេះទនកឋាចិត្តិយ ។

(៣៩៧) សំពត់ដែលគេធ្វើដើម្បីបិទ ឬគ្របនូវអាពាធ គឺកម្ហរមាស់ក្តី បូសតូចក្តី ទឹករងៃក្តី បូសធំក្តី តាំងពីខាងក្រោមដួតបុះមក តាំងពីមណ្ឌលជង្គង់ឡើងទៅរបស់កិក្ខុ ហៅថាសំពត់សម្រាប់គ្របកម ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ។ កិក្ខុត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវនឹងប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់សម្រាប់គ្របកមនោះយ៉ាងនេះ គឺបណ្តាយ ៤ ចំអាម ទទឹង ២ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ កិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ឲ្យកន្លងហួសប្រមាណនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ កិក្ខុត្រូវកាត់សំពត់សម្រាប់គ្របកមក្នុងខណៈដែលបានមក ហើយសឹមសំដែងអាបត្តិបាចិត្តិយចេញ ។

(៣៩៨) សំពត់សម្រាប់គ្របកមដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យសម្រេចខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សំពត់សម្រាប់គ្របកមដែល

ปริโยสาเปตุ๋ อาปตฺติ อาปชฺชิตพฺพา ฯ ปเรหิ วิปฺปกตญฺจ อตฺตนา ปริโยสาเปตุ๋ อาปตฺติ อาปชฺชิตพฺพา ฯ ปเรหิ วิปฺปกตญฺจ ปเรหิ ปริโยสาเปตุ๋ อาปตฺติ อาปชฺชิตพฺพา ฯ อญฺญสฺสตฺถาย กเรตุ๋ ก กาเรตุ๋ ก อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อญฺเญน กตํ ปฏิลทฺธุ๋ ปริภุญฺชิตุ๋ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๓๘๙) อนาปตฺติ ปมาณิกํ กเรตุ๋ อูนกํ กเรตุ๋ อญฺเญน กตํ ปมาณาติกฺกนฺตํ ปฏิลทฺธุ๋ ธุวปริภุญฺชิตุ๋ วิสาขํ ก กุมฺภฏฺฐาณิยา ก สาณิปฺปการา ก กิสิยา ก พิมฺโพหนา ก กเรตุ๋ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

อฏฺฐมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សំពត់សម្រាប់គេបកមដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យសម្រេចខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សំពត់សម្រាប់គេបកមដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុបានសំពត់សម្រាប់គេបកម ដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ថ្វៃច្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៣៨៩) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺកិក្ខុធ្វើសំពត់សម្រាប់គេបកមត្រូវតាមប្រមាណ ១ កិក្ខុធ្វើសំពត់សម្រាប់គេបកមថយចុះពីប្រមាណ ១ កិក្ខុបានសំពត់សម្រាប់គេបកមដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យកន្លងហួសប្រមាណហើយកាត់ចេញ ទើបប្រើច្រាស់ ១ កិក្ខុធ្វើសំពត់សម្រាប់គេបកមឲ្យជាពិតានក្តី ជាគ្រឿងកម្រាលផែនដីក្តី ជារនាំងក្តី ជាពូកក្តី ជាខ្នើយក្តី ១ កិកឆត ១ កិកដើមបញ្ចាតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់ ។

ឧរិមសិក្ខាបទំ

(៣៩០) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវតោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ ហោតិ ។ ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភគវតោ វស្សិកសាដិកា អនុញ្ញាតា ហោតិ ។ ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភគវតោ វស្សិកសាដិកា អនុញ្ញាតាតិ អប្បមាណិកាយោ វស្សិកសាដិកាយោ ជាវន្តិ បុរតោបិ បច្ឆតោបិ អាកឌ្ឍន្តា អាហិណ្ឌន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយ្យន្តិ វិបាចេន្តិ ភគវំ ហិ ជាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ អប្បមាណិកាយោ វស្សិកសាដិកាយោ ជាវេស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខវេ អប្បមាណិកាយោ វស្សិកសាដិកាយោ ជាវថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា ភគវំ ហិ ជាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា អប្បមាណិកាយោ វស្សិកសាដិកាយោ ជាវេស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ច

សិក្ខាបទទី ៩

(៣៩០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគកាលគង់នៅវត្តជេត-
ពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង សំពត់
វស្សិកសាដកព្រះដ៏មានព្រះភាគបានអនុញ្ញាតហើយដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ។
ឯពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុគិតគ្នាថា សំពត់វស្សិកសាដកព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន
អនុញ្ញាតហើយ ។ ក៏ប្រើប្រាស់សំពត់វស្សិកសាដកមិនសមប្រមាណ ទាញ
ពីមុខខ្លះពីក្រោយខ្លះហើយចេញដើរទៅ ។ ពួកកិក្ខុណា មានសេចក្តីប្រាថ្នា
តិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វ-
គ្គិយកិក្ខុមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់វស្សិកសាដកមិនសមប្រមាណសោះ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំង
ឡាយប្រើប្រាស់សំពត់វស្សិកសាដក មិនសមប្រមាណ ពិតមែនឬ ។
កិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏-
មានព្រះភាគទ្រង់ចរោសថា នែពួកមោឃបុរស អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹង
ប្រើប្រាស់សំពត់វស្សិកសាដក មិនសមប្រមាណទេ នែពួកមោឃបុរស
អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួក
ជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុ

ปน ภิกฺขเว ๔ มํ สงฺฆาปธึ ฉนฺทสฺเสยฺยาถ วสฺสคฺคสา
ฏิกํ ปน ภิกฺขุนา ตาวเทว ปมาณิกา
ตาเวตฺวา ฯ ตโตปิ ปมาณิ ธิยเสา ฉ วิคเต
สุตสวิคเต ติวิยิ อฺญาเตยฺยา ฯ ตโต อติกฺกาเม
ยเถ เฉทนกิ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ

(๓๙๑) วสฺสิกสาฏิกา นาม วสฺสานสฺส
ปาตุมฺหิสมยาย ฯ ตาวเทว ปิกาติ ตาวเทว ภ
ตาวเทเตติ ภ ฯ ปมาณิกา ตาเวตฺวา ฯ ตโตปิ
ปมาณิ ธิยเสา ฉ วิคเต สุตสวิคเต ติวิยิ
อฺญาเตยฺยา ฯ ตโต อติกฺกาเมตฺวา ตาเวติ ภ ตาเวเต
ภ ปโยเค ทุกฺกฏสฺส ปฏิเทเสนฺเต ฉินฺทิตฺวา ปาจิตฺติยิ
เฉเสตพฺพนฺติ ฯ

(๓๙๒) อตฺตนา วิฺญาปิตนฺติ อตฺตนา ปริโยสาเปติ
อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ อตฺตนา วิฺญาปิตนฺติ ปเรหิ ปริ-
โยสาเปติ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส ฯ ปเรหิ วิฺญาปิตนฺติ

ចាំង ឡាយ អ្នកចាំង ឡាយគប្បីសំដែងម្បើង ន្ទូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុឲ្យគេធ្វើសំពត់វស្សិកសាដក ត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវនឹងប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់វស្សិកសាដកនោះយ៉ាងនេះ គឺបណ្តាយ ៦ ចំអាម ទទឹង ២ ចំអាមកន្ទុះ ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ បើកិក្ខុធ្វើឲ្យកន្ទុងហួសប្រមាណនោះទៅ ត្រូវឆេទនកបាចិត្តិយ ។

(៣៩១) ដែលហៅថា សំពត់វស្សិកសាដកនោះ គឺសំពត់ដែលកិក្ខុធ្វើសម្រាប់ងូតទឹកក្នុងអស់ ៤ ខែនៃវស្សានរដូវ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ។ កិក្ខុត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវតាមប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់វស្សិកសាដកនោះយ៉ាងនេះ គឺបណ្តាយ ៦ ចំអាម ទទឹង ២ ចំអាមកន្ទុះ ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ បើកិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ឲ្យកន្ទុងហួសប្រមាណនោះទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ កិក្ខុត្រូវកាត់សំពត់វស្សិកសាដកក្នុងខណៈដែលបានមក ហើយសមសំដែងអាបត្តិបាចិត្តិយចេញ ។

(៣៩២) សំពត់វស្សិកសាដកដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សំពត់វស្សិកសាដកដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សំពត់វស្សិកសាដកដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យសម្រេច

อตฺตนา ปริโยสาเปตพฺพนฺติ อาปชฺชิตพฺพนฺติ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ ปเรหิ ปิยฺยกาเรหิ ปเรหิ ปริโยสาเปตพฺพนฺติ อาปชฺชิตพฺพนฺติ ปาจิตฺติยนฺติ ฯ อญฺญสฺสตฺถาย กเรตพฺพนฺติ กาเรตพฺพนฺติ อาปชฺชิตพฺพนฺติ ทุกฺกฏนฺติ ฯ อญฺเญน กตนฺติ ปฏิลภิตฺวา ปริภุญฺชตีติ อาปชฺชิตพฺพนฺติ ทุกฺกฏนฺติ ฯ

(๓๙๓) อาปชฺชิตพฺพนฺติ ปมาณิกนฺติ กเรตพฺพนฺติ อูนกนฺติ กเรตพฺพนฺติ อญฺเญน กตนฺติ ปมาณาติกฺกนฺตนฺติ ปฏิลภิตฺวา ปริภุญฺชตีติ วิตานนฺติ วา กุมฺภตฺถรณนฺติ วา สาณิปฺปาการนฺติ วา กิลญฺชนฺติ วา ตปฺโปหานนฺติ วา กเรตพฺพนฺติ อุปฺปฏิกสฺสนฺติ อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

สารมสิกฺขาปทนฺติ ฯ

ដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សំពត់វស្សិកសាដកដែលអ្នកដទៃធ្វើ មិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុបានសំពត់វស្សិកសាដកដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៣៩៣) ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺកិក្ខុធ្វើសំពត់វស្សិកសាដកត្រូវតាមប្រមាណ ១ កិក្ខុធ្វើសំពត់វស្សិកសាដកចយចុះពីប្រមាណ ១ កិក្ខុបានសំពត់វស្សិកសាដកដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យហួសប្រមាណ ហើយ (យកមក) កាត់បេញ ទើបប្រើប្រាស់ ១ កិក្ខុធ្វើសំពត់វស្សិកសាដក (នោះ) ឲ្យជាពិតានក្តី ជាកម្រាលផែនដីក្តី ជាវនាំងក្តី ជាពូកក្តី ជាខ្នើយក្តី ១ កិក្ខុឆត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ទុសមសិក្ខាបទំ

[៣៩៤] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទ្ទោ ភគ-
វតោ អាវុដ្ឋាបុត្តោ អភិរូបោ ហោតិ ទស្សនីយោ
បាសាទិកោ ឧត្តរុត្តិលោមកោ ភគវតា ។ សោ
សុភគចីវរប្បមាណំ ចីវរំ ធារេតិ ។ អន្តេវាសិ ខោ
បនេត កិត្តិ អាយស្មន្តំ ឧទ្ទំ ទ្វារតោ ។ អាគច្ឆន្តំ
ទិស្វាន ភគវា អាគច្ឆតីតិ អាសនា វុដ្ឋហន្តិ ។ តេ
ឧបភតំ សញ្ញាធិត្វា ឧដ្ឋាយន្តិ ខិយន្តិ វិហាយន្តិ ភិក្ខំ
ហិ នាម អាយស្មា ឧទ្ទោ សុភគចីវរប្បមាណំ ចីវរំ
ធារេស្សតីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ ឧទ្ទ សុភគចីវរប្ប-
មាណំ ចីវរំ ធារេសីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ
ភគវា ភិក្ខំ ហិ នាម ត្វំ ឧទ្ទ សុភគចីវរប្ប-
មាណំ ចីវរំ ធារេស្សសិ នេតំ ឧទ្ទ អប្បសន្នានំ វា

សិក្ខាបទទី ១០

[៣៩៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេត-
ពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះនន្ទដ៏
មានអាយុ ជាបុត្តនៃព្រះមាតុច្ឆានៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានរូបល្អគួរនឹង
រមឹលមើល នាំឲ្យជ្រះថ្លា មានកំពស់ខាងជាងព្រះដ៏មានព្រះភាគ ៤ ឆ្នាប់ ។
ព្រះនន្ទនោះទ្រង់ចីវរប៉ុនគ្នានឹងចីវរព្រះសុគត ។ ពួកភិក្ខុជាថេរៈបានឃើញ
ព្រះនន្ទដ៏មានអាយុ ដើរមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏នាំគ្នាគ្រោក
ទៅរង៍អំពីអាសនៈ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរមក ។
លុះព្រះនន្ទចូលមកជិតហើយ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ស្គាល់ច្បាស់ ទើបពោល
ទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ព្រះនន្ទដ៏មានអាយុមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់
ចីវរប៉ុនចីវរព្រះសុគតសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នែនន្ទ
ឮថាអ្នកឯងប្រើប្រាស់ចីវរប៉ុនចីវរព្រះសុគត ពិតមែនឬ ។ ព្រះនន្ទនោះ
ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាប ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែនន្ទ អ្នកឯងមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់ចីវរប៉ុន
ចីវរព្រះសុគតទេ នែនន្ទ អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា

បសាធាយ បសន្នាធំ វា តិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ហេ បន តិក្ខត្តុំ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន តិក្ខត្តុំ សុតតិក្ខត្តុំ បរិយាបុណាតិ តីហំ ភោគបេយ្យ អតិរេកំ វា ឆេទនកំ ចាបត្តិយំ ។ តត្រិទំ សុតតស្ស សុតតបរិយាបុណាតិ ឥមស្មិំ នវ វិនត្តិយោ សុតតវិនត្តិយា តិរិយំ ន វិនត្តិយោ ។ ឥទំ សុតតស្ស សុតតបរិយាបុណនត្តំ ។

(๓๙๕) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។បេ។ តិក្ខត្តុន្តិ ។បេ។ អយំ ឥមស្មិំ អត្ថេ អធិប្បេតោ តិក្ខត្តុំ ។ សុតតបរិយាបុណាតិ នាម ទិយសោ នវ វិនត្តិយោ សុតតវិនត្តិយា តិរិយំ ន វិនត្តិយោ ។ ភោគបេយ្យាតិ ភោគេតិ វា ភោគបេតិ វា បយោតេ ទុក្កដំ បដិលាភេន ធិទ្ធិត្វា ចាបត្តិយំ ទេសេតព្ពំ ។

(๓๙๖) អត្តនា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាបត្តិយស្ស ។ អត្តនា វិប្បកតំ បរេហិ បរិ-យោសាបេតិ អាបត្តិ ចាបត្តិយស្ស ។ បរេហិ វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ អាបត្តិ ចាបត្តិយស្ស ។

ឲ្យដែះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែលដែះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែដែះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយឲ្យគេធ្វើចីវរប៉ុនចីវរព្រះសុគតឬធំជាង ត្រូវនេទនកបាចិត្តិយ ។ ឯប្រមាណសុគតចីវរបស់ព្រះសុគតនោះយ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ៩ ចំអាម ទទឹង ៦ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ នេះជាប្រមាណសុគតចីវរបស់ព្រះសុគត ។

(៣៩៥) ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាកុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ប្រមាណសុគតចីវរ គឺបណ្តោយ ៩ ចំអាម ទទឹង ៦ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺកិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដកុងប្រយោគដែលធ្វើ កិក្ខុត្រូវកាត់ចីវរកុងខណៈដែលបានមក ហើយសឹមសំដែងអាបត្តិបាចិត្តិយចេញ ។

(៣៩៦) ចីវរដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យស្រមែចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ចីវរដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃស្រមែចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ចីវរដែលអ្នកមិនទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យស្រមែចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

បរេហិ វិប្បកតំ បរេហិ បរិយោសាបេតំ អាបត្តិ ចាចិត្តិយេស្ស ។ អញ្ញស្សត្ថាយ ករោតំ ឯ ការាបេតំ ឯ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អញ្ញេន កតំ បដិលភិត្វា បរិភុញ្ជតំ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

(៣៩៧) អនាបត្តិ ឩនកំ ករោតំ អញ្ញេន កតំ បដិលភិត្វា ឯកច្ចិត្វា បរិភុញ្ជតំ វិតានំ ឯ កុម្មត្ថរណំ ឯ សាណិបាការំ ឯ កិសឺ ឯ ពិម្ពោហនំ ឯ ករោតិ ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ទសមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

រតនវគ្គោ ឆដ្ឋោ ។

តស្សុទ្ទានំ

រញ្ញោ ច រតនំ សន្តំ ស្វេ ច មញ្ចញ្ច ភូមិកំ
និសីទនញ្ច កណ្ឌុញ្ច វស្សិកា សុគតេន ចាតិ ។

ចីវរដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច កិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឲ្យ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុបានចីវរដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់
ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៣៨៧) ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
គឺកិក្ខុធ្វើចីវរថយចុះពីប្រមាណ ១ កិក្ខុបានចីវរដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ
(យកមក) កាត់ចេញ ទើបប្រើប្រាស់ ១ កិក្ខុធ្វើចីវរនោះ ឲ្យជាពិតាន
ក្តី ជាកម្រាលដែនដីក្តី ជារនាំងក្តី ជាពួកក្តី ជាខ្នើយក្តី ១ កិក្ខុឆត ១
កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់ ។

រតនវគ្គទី ៩ ចប់ ។

ឧទ្ទានៃរតនវគ្គនោះ (មាន ១០ សិក្ខាបទ) គឺ

ពជសិក្ខាបទ ១ រតនសិក្ខាបទ ១

សន្ថតសិក្ខាបទ ១ សូចិសិក្ខាបទ ១

មញ្ចសិក្ខាបទ ១ តូលិកសិក្ខាបទ ១

និសីទនសិក្ខាបទ ១ កណ្ឌុសិក្ខាបទ ១

វស្សិកសិក្ខាបទ ១ សុគតសិក្ខាបទ ១ ។

[៣៩៨] ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ អាយស្មន្តោ ទ្វេនវុតិ ភាចិត្តិយា ជម្មា ។ តត្ថាយស្មន្តេ បុច្ឆាមិ កច្ចិត្ថ បរិសុទ្ធា ទុតិយម្បិ បុច្ឆាមិ កច្ចិត្ថ បរិសុទ្ធា តតិយម្បិ បុច្ឆាមិ កច្ចិត្ថ បរិសុទ្ធា បរិសុទ្ធេត្ថាយស្មន្តោ តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

ភាចិត្តិយកណ្ឌំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៤៨] បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិចាប់ពីយ ទាំង ៤៦ ខ្ញុំបានសំដែងរួចហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកដ៏មានអាយុក្នុងអាបត្តិទាំងនោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរអស់វារៈជាគំរប់ពីរដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរអស់វារៈជាគំរប់បីដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សុទ្ធតែជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ ក្នុងអាបត្តិទាំងនេះ ព្រោះហេតុនោះបានជាអស់លោកស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីបរិសុទ្ធនេះ ដោយការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះឯង ។

ចាប់ពីយកណ្តុរ ចប់ ។

បាដិទេសនីយកណ្ឌំ

អមេ ខោ បញាយស្មន្តោ ចត្តារោ ចាដិទេសនីយា

ធម្មា ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ។

បឋមសិក្ខាបទំ

[៣៩៩] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ

វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន

ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា កិក្ខុនី សាវត្ថិយំ

បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បដិក្កមនកាលេ អញ្ញតរំ កិក្ខុំ

បស្សិត្វា ឯតទវោច ហន្ទយ្យ កិក្ខុំ បដិក្កណ្ហាតិ ។

សុដ្ឋុ ភគិនីតិ សព្ពេ វ អក្ខហេសិ ។ សា ឧបកដ្ឋេ

កាលេ ជាសក្ខិំ បិណ្ឌាយ ចរិតុំ ឯទ្ធកត្តា អហោសិ ។

អថខោ សា កិក្ខុនី ទុតិយម្បិ ទិវសំ ។បេ។

តតិយម្បិ ទិវសំ សាវត្ថិយំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បដិក្កម-

ណកាលេ តំ កិក្ខុំ បស្សិត្វា ឯតទវោច ហន្ទយ្យ

បាដិទេសនីយកណ្ឌ

បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ទាំង ៤ នេះ តែងមកកាន់ខ្នុះខ្នួស ។

សិក្ខាបទទី ១

(៣៩៩) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានកិក្ខុនី ១ រូបទៅបិណ្ឌបាត ក្នុងក្រុងសាវត្ថី កាលដែលត្រឡប់មកវិញ បានឃើញកិក្ខុ ១ រូប ហើយបាននិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ទទួលចង្ហាន់សិន ។ កិក្ខុនោះតបថា នែនាង ប្រពៃហើយ ។ ក៏ទទួលយកចង្ហាន់ទាំងអស់ ។ កាលបើវេលាដិត (ថ្ងៃត្រង់ហើយ) កិក្ខុនីនោះក៏មិនអាចនឹងដើរទៅបិណ្ឌបាតបានទៀតឡើយ ក៏ជាប់ចង្ហាន់ ។ លុះគ្រាខាងក្រោយមក កិក្ខុនីនោះទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី អស់ថ្ងៃជាគំរប់ពីរដងផង ។ បេ ។ អស់ថ្ងៃជាគំរប់បីដងផង ក្នុងវេលាដែលត្រឡប់មកវិញ ក៏បានឃើញកិក្ខុនោះទៀត ហើយបាននិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់

តំ ភិក្ខុំ បដិក្កណ្ហាតំ ។ សុដ្ឋុ កតំ ឆិតំ សព្ពំ អក្ខរហេតុំ ។
សា ឧបភោគេ តាលេ ជាសភ្លំ បិណ្ឌាយ ចរិតុំ
ឆិន្នភត្តា អហោសិ ។ អថខោ សា តំ ភិក្ខុនិំ ចតុត្ថេ
ទិវសេ រជ្ជិយាយ បវេឆន្តិ កច្ចតំ ។ សេដ្ឋី តហាបតំ
រាជេន បដិបជ្ជំ អាតច្ចណ្តោ តំ តំ ភិក្ខុនិំ ឯតទវោច អបេ-
ហាយ្យតំ ។ សា ជិក្ខមន្តិ តស្សុ បវិបតំ ។ សេដ្ឋី
តហាបតំ តំ តំ ភិក្ខុនិំ ឧមាបេសិ ឧមាហាយ្យ មយាសិ
ចាតិតាតិ ។ ជាហំ តហាបតំ តយា ចាតិតា អបិច
អហាមេវ ទុព្ភលាតិ ។ តិស្សបន តុំ អយ្យ ទុព្ភលាតិ ។
អថខោ សា តំ ភិក្ខុនិំ សេដ្ឋិស្ស តហាបតិស្ស ឯតមត្ថំ
អារោចេសិ ។ សេដ្ឋី តហាបតិ តំ តំ ភិក្ខុនិំ ឃរំ នេត្វា
ភោជេត្វា ឧជ្ឈាយតិ ខិយតិ វិចារេតិ តកថំ ហិ ជាម
តកុដ្ឋា តំ ភិក្ខុនិយា ហត្ថតោ អាមិសំ បដិក្កហេស្សន្តិ

ទទួលយកចង្ហាន់សិន ។ កិក្ខុនោះតបថា នែនាង ចុះបៃតហើយ ។ ក៏ទទួលយកចង្ហាន់ទាំងអស់ ។ កាលបើវេលាជិត (ថ្ងៃត្រង់ហើយ) កិក្ខុនីនោះក៏មិនអាចនឹងដើរទៅបិណ្ឌបាតបានឡើយ ក៏ដាច់ចង្ហាន់ ។ លំដាប់នោះ លុះដល់ថ្ងៃទី ៤ កិក្ខុនីនោះក៏ដេរជោងដើរទៅតាមច្រក ។ មានសេដ្ឋីគហបតីម្នាក់ កាលបរវេថមកដល់ផ្លូវប្រសព្វគ្នា ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងកិក្ខុនីនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកចូរចៀសចេញ ។ កិក្ខុនីនោះកាលចៀសចេញទៅក៏ដួលជិតកន្ទែងនោះឯង ។ សេដ្ឋីគហបតីក៏បានញ៉ាំងកិក្ខុនីនោះឲ្យអត់ទោសថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកមេត្តាអត់ទោស (ដ្បិត) លោកម្ចាស់ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដួលហើយ ។ កិក្ខុនីនោះតបថា នែគហបតី ខ្លួនអាត្មា អ្នកឯងនឹងបានធ្វើឲ្យដួលក៏ទេ ខ្លួនអាត្មាជាស្រីមានកំលាំងអន់ស្រាប់ទេតើ ។ សេដ្ឋីគហបតីសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ព្រោះហេតុអ្វីបានជាលោកមានកំលាំងអន់ថយ ។ ខណៈនោះ កិក្ខុនីនោះ ក៏បានប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់សេដ្ឋីគហបតី (ដោយសព្វគ្រប់) ។ សេដ្ឋីគហបតីក៏បាននាំយកកិក្ខុនីនោះ ទៅឯផ្ទះឲ្យធាន់ចង្ហាន់រួចហើយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយមិនគួរនឹងទទួលអាមិសៈអំពីដៃកិក្ខុនីសោះ ដ្បិតមាតុគ្រាមតែងបានលោក

តំ ឆ្ឌលាភេ មាតុគ្គាមោតិ ។ អស្សាសុំ ខោ តំ កុក្កុ
សេដ្ឋិស្ស ភរិយតិស្ស ឧដ្ឋាយន្តស្ស ទីយន្តស្ស
វិជាយេន្តស្ស ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។
តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ វិជាយេន្តិ កថំ ហិ នាម
តំ កុក្កុ តំ កុក្កុនិយា ហត្ថតោ អាមិសំ បដិក្ខេស្សតីតិ
។បេ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ តំ កុក្កុ តំ កុក្កុនិយា ហត្ថតោ
អាមិសំ បដិក្ខេសីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ ញាតិកា
តេ តំ កុក្កុ អញ្ញាតិកាតិ ។ អញ្ញាតិកា ភគវាតិ ។
អញ្ញាតេកា មោឃបុរិស អញ្ញាតិកាយ ន ជានាតិ
បដិរូបំ វា អប្បដិរូបំ វា សន្តំ វា អសន្តំ វា កថំ
ហិ នាម ត្វំ មោឃបុរិស អញ្ញាតិកាយ តំ កុក្កុនិយា
ហត្ថតោ អាមិសំ បដិក្ខេស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស
អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភា-
វាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន តំ កុក្កុវ តំ មំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន តំ កុក្កុ អញ្ញាតិកាយ តំ កុក្កុ-
និយា អន្តរឃរំ បវិដ្ឋាយ ហត្ថតោ ខាទនីយំ វា
ភោជនីយ វា សហត្ថា បដិក្ខេត្តា ខាទេយ្យ វា

ដោយកម្រៃ ។ កាលដែលសេដ្ឋគហបតី ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ កិក្ខុទាំងឡាយក៏បានឮច្បាស់ ពួកកិក្ខុណា មានសេចក្តីប្រថ្នា តិចៗ បេ ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិក្ខុមិនគួរ ទឹងទន្ទួលយកអាមិសៈអំពីដៃកិក្ខុនីសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុ ឮថាអ្នកឯងទន្ទួលយកអាមិសៈអំពីដៃកិក្ខុនី ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា នែកិក្ខុ កិក្ខុនីនោះត្រូវជាញាតិរបស់អ្នកដែរឬមិនត្រូវជាញាតិទេ ។ កិក្ខុនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស កិក្ខុនីនោះមិនត្រូវជាញាតិទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា នែមោឃបុរស បុគ្គលដែលមិនមែនជាញាតិ តែងមិនដឹងនូវអំពើសមគួរ ឬមិនសមគួរ អំពើល្អិតល្អន ឬមិនល្អិតល្អនរបស់ស្ត្រីដែលមិនមែនជាញាតិឡើយ នែមោឃបុរសអ្នកឯងមិនគួរទន្ទឹងទន្ទួលយកអាមិសៈអំពីដៃកិក្ខុនីដែលមិនមែនជាញាតិទេ នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយទន្ទួលយកខាទនីយៈឬភោជនីយៈដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីដៃកិក្ខុនីដែលមិនមែនជាញាតិ ដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ

กุญฺเญยฺย ฯ ปฏิเทเสตพฺพํ เตน ภิกฺขุนา ตายฺเย อาวุเสติ ฯ ฉฏฺฐี อาปตฺตี อสปฺปายํ ปาฏิเทสนียนฺติ ฯ ปฏิเทเสมีติ ฯ

(๔๐๐) โย ปนาติ โย โยนิโส ฯเปฯ ภิกฺขูติ ฯเปฯ อยเมตฺถ อตฺถุทฺธาโร ภิกฺขูติ ฯ อญฺญาติกา นาม มาตาปิตโรปิ ยาว สตฺตมา ปิตามหยุคา อสมฺพนฺธา ฯ ภิกฺขุนี นาม อุปสมฺปนฺนา ฯ อนฺตมโส ตงฺขณูปสมฺปนฺนมฺปิ สิกฺขมานกมฺปิ ฯ ขาทนียนฺติ ปญฺจ ภোชนานิ ยาวกาลิกญฺจ สตฺตาหกาลิกญฺจ ยาวชีวิกญฺจ ปเภทา อาเรสมฺปิ ขาทนียนฺติ นาม ฯ ภোชนียนฺติ นาม ปญฺจ ภোชนานิ ตทุปิยานิ กุมฺมาสา สตฺตุ มจฺโฉ มํสนฺติ ฯ ขาทิสฺสามิ ภุญฺชิสฺสามีติ ปฏิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อญฺญาหาเรติ อญฺญาหาเร อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสฺส ฯ อญฺญาติกายาติ อญฺญาติกสญฺญี อนฺตมโส ปาริวาสิกาย ภิกฺขุนิยาปิ ภোชนียนฺติ สญฺญี ปฏิคฺคเหตฺวา ขาทนฺติ ปาฏิ

---

๑ ...ติปิ ปาเฐ ฯ

ហើយទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី កិក្ខុនោះត្រូវសំដែងអាបត្តិបាដិទេសនីយៈថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តំនៀលហើយមិនជាទីសប្បាយ តថ្បវខ្ញុំសូមសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។

(៤០០) ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាឋដិកកណ្ឌ ។ កិក្ខុនីដែលមិនបានជាប់ទាក់ទងគ្នា អំពីចំណែកខាងមាតាឬបិតាជរាបតាំងពីគូនៃជីដូនជីតាទី ៧ ហៅថាមិនមែនជាញាតិ ។ ស្រីដែលបានឧបសម្បទាក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំងពីរពួក ហៅថាភិក្ខុនី ។ ច្រកហួត (ក្តី) ច្រកខាល់ (ក្តី) ទីប្រជុំផ្ទះមានជ្រុង ៤ ឬមានជ្រុង ៣ (ក្តី) ផ្ទះរបស់តែកូល (ក្តី) ហៅថាចន្លោះផ្ទះ ។ ដែលហៅថា ខាទនីយៈ គឺលើកលែងភោជនទាំង ៥ នឹងរបស់ដែលជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវជីវិកចេញ ក្រៅពីនោះហៅថា ខាទនីយៈទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា ភោជនីយៈនោះ គឺភោជនមាន ៥ យ៉ាង ឬានដល់ឬាយ ១ នំកុម្មាស ១ សដ្ឋូវ ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ កិក្ខុទទួលយកខាទនីយៈឬភោជនីយៈ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងទំពាស៊ី នឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈគ្រប់ៗពាក្យដែលលេបចូលទៅ ។ កិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ កិក្ខុដឹងច្បាស់ថាមិនមែនជាញាតិ ហើយទទួលយកខាទនីយ ឬ ភោជនីយៈដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីដៃកិក្ខុនីដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ យកមកទំពាស៊ីក្តី

กุญฺชตฺ ก อาปตฺติ ฉาฑเนสนิยสฺส ฯ อญฺญาต-
กาย เวมติกา อนฺวยโ ปริฬาย หาตฺเว ขาทนียํ
ก โภชนียํ ก สหาตฺถา ปฏิคฺคเหตฺวา ขาทตฺ
ก กุญฺชตฺ ก อาปตฺติ ฉาฑเนสนิยสฺส ฯ อญฺญาต-
กาย ญาตกสญฺญี อนฺวยโ ปริฬาย หาตฺเว
ขาทนียํ ก โภชนียํ ก สหาตฺถา ปฏิคฺคเหตฺวา
ขาทตฺ ก กุญฺชตฺ ก อาปตฺติ ฉาฑเนสนิยสฺส ฯ ยาม-
กาลิกกฺ สตฺตาหกาลิกกฺ ยาวชีวิกกฺ อาหารตฺถาย
ปฏิคฺคณฺหาตฺ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อชฺฌาหาเร อชฺฌา-
หาเร อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปกาเต อุปสมฺปชฺชาย
หาตฺเว ขาทิสฺสามิ กุญฺชิสฺสามีตฺ ปฏิคฺคณฺหาตฺ
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อชฺฌาหาเร อชฺฌาหาเร อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ ญาตกาย อญฺญาตกสญฺญี อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ ญาตกาย เวมติกา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
ญาตกาย ญาตกสญฺญี อนาปตฺติ ฯ

បរិភោគក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យនឹងកិក្ខុនីដែលមិនមែនជាញាតិ ហើយទទួលយកខាទនីយៈឬភោជនីយៈដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីដៃកិក្ខុនីដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ យកមកទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ កិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ ហើយទទួលយកខាទនីយៈឬភោជនីយៈ ដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីដៃកិក្ខុនីដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ យកមកទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កិក្ខុទទួលយករបស់ដែលជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក ទទឹងរបស់ដែលជាយាវជីវិក ដើម្បីជាអាហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។ កិក្ខុទទួលយកខាទនីយៈឬភោជនីយៈអំពីដៃកិក្ខុនី ដែលបានឧបសម្បទាកន្ធសំណាក់សង្ឃតែម្ខាង ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងទំពាស៊ីទទឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។ កិក្ខុនីជាញាតិ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាញាតិ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុនីជាញាតិ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុនីជាញាតិ កិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[๘๐๑] มหาปตฺเต ญาติคามสฺส ฆาเตตา น เจตา ขตฺติยมหาสาลานํ เจตา พฺราหฺมณมหาสาลานํ เจตา คหปติมหาสาลานํ เจตา นิคมสฺส เจตา นครสฺส เจตา รฏฺฐสฺส เจตา ชนปทสฺส เจตา ราชูนญฺจ ราชมหามตฺตานญฺจ ปิยมนาปานญฺจ ทสฺสนาย ปฏิกฺกมติ ปาปกานญฺจ ปาปกานญฺจ ปาปกานญฺจ

[๔๐๑] ភវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๑๑ យ៉ាង) គឺកិក្ខុនីជាញាតិ๑ កិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិឲ្យគេឲ្យនូវខាទនីយៈនឹងភោជនីយៈ មិនបានឲ្យដោយខ្លួនឯង๑ កិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ បានដាក់ចុះនូវខាទនីយៈនឹងភោជនីយៈហើយឲ្យ๑ កិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ បានឲ្យនូវខាទនីយៈនឹងភោជនីយៈក្នុងលំនៅរបស់កិក្ខុនីខាងក្នុងអាវាស ๑ កិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ បានឲ្យនូវខាទនីយៈនឹងភោជនីយៈក្នុងដំណេករបស់តិរ្ថិយ ๑ កិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ បាននាំយកខាទនីយៈនឹងភោជនីយៈអំពីស្រុក ហើយឲ្យក្នុងវេលាដែលត្រឡប់មកវិញ ๑ កិក្ខុនីបាននាំយករបស់ដែលជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក ទឹងរបស់ដែលជាយាវជីវិក ឲ្យដោយពាក្យថា កាលបើហេតុមាន សូមលោកម្ចាស់និមន្តធាន់ចុះ ๑ កិក្ខុនីទួលយកខាទនីយៈនឹងភោជនីយៈអំពីដៃរបស់សិក្ខមានា ๑ កិក្ខុនីទួលយកខាទនីយៈនឹងភោជនីយៈអំពីដៃសាមណេរី ๑ កិក្ខុនីឆត ๑ កិក្ខុនីដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๑ ចប់ ។

(៤០២) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា ភាគវេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន សមយេន តិក្ខ្ត្តុំ ភុញ្ជន្តិ ។ ឆព្ភ-ក្តិយា តិក្ខ្ត្តុំយោ ឆព្ភក្តិយានំ តិក្ខ្ត្តុំ ភោសាសន្តិយោ បិតា ហោន្តិ ៥ឆ ស្ទបំ ទេថ ៥ឆ ឱទនំ ទេថាតិ ។ ឆព្ភក្តិយា តិក្ខ្ត្តុំ យាវទត្ថំ ភុញ្ជន្តិ ។ អញ្ញេ តិក្ខ្ត្តុំ ន ចិត្តរូបំ ភុញ្ជន្តិ ។ យេ តេ តិក្ខ្ត្តុំ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភក្តិយា តិក្ខ្ត្តុំ តិក្ខ្ត្តុំយោ ភោសាសន្តិយោ ន ឯកវេស្សន្តិតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ តិក្ខ្ត្តុំ តិក្ខ្ត្តុំយោ ភោសា-សន្តិយោ ន ឯកវេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម អុម្ហេ មោឃបុរិសា តិក្ខ្ត្តុំ-យំយោ ភោសាសន្តិយោ ន ឯកវេស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វ បសាទាយ បសន្នានំ វ តិយ្យោភា-វាយ ។បេ។ វិគរហិត្វា បន តិក្ខ្ត្តុំ ៥ំ សិក្ខាបទំ

សិក្ខាបទទី ២

(៤០៦) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តវេ-
ឡុវនៃជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងភគ្គនាម ។ គ្រានោះឯង មានពួកភិក្ខុ
ដែលគេបាននិមន្តមកឆាន់ក្នុងសំណាក់របស់ត្រកូលតាំងឡាយ ។ ពួក
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុនីទៅឈរបង្គាប់គេថា អ្នកតាំងឡាយចូរប្រគេនសម្ងមកកង់ទី
នេះ អ្នកតាំងឡាយចូរប្រគេនបាយមកកង់ទីនេះដូចេះ ចំពោះឆព្វគ្គិយភិក្ខុ
តាំងឡាយ ។ ឯពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក៏បានឆាន់ជាបថាល់តែម្តង ។ ពួកភិក្ខុ
ឯទៀតក៏ឆាន់ចង្ហាន់មិនបានបរិបូណ៌ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយណា មានសេចក្តី
ប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុតាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា
ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងមិនយាត់ពួកភិក្ខុនីដែលជាអ្នកបង្គាប់គេសោះ
។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ឮថាអ្នកតាំងឡាយ
មិនបានយាត់ពួកភិក្ខុនីដែលកំពុងបង្គាប់គេ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុតាំងនោះ
ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរសតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយមិនគួរ
នឹងមិនយាត់ពួកភិក្ខុនីដែលកំពុងបង្គាប់គេទេ ម្នាលមោឃបុរសតាំងឡាយ
អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជន
ដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ

ឧទ្ទិសេយ្យាថ កិក្ខូ បនេវ ភុលេសុ ឆិមន្តិតា ភុញ្ជន្តិ ។ តត្រ ចេ(๑) កិក្ខុនី ភោសាសមានេយ្យា បិតា ហោតិ ឥច្ច ស្សំ នេវ ឥច ឧទនំ នេថាតិ ។ តេហិ កិក្ខូហិ សា កិក្ខុនី អបសាទេតព្ពា អបសក្កា តាវ ភគិនិ យាវ កិក្ខូ ភុញ្ជន្តិតិ ។ ឯកស្សបិ ចេ(๒) កិក្ខុនោ ឆប្បដិ-ភាសេយ្យ តំ កិក្ខុនិ អបសាទេតុំ អបសក្កា តាវ ភគិនិ យាវ ភក្ខូ ភុញ្ជន្តិតិ បដិទេសេតព្ពំ តេហិ កិក្ខូហិ តាវយ្យំ អាវុសោ ឆម្មំ អាបជ្ជិម្ហា អសប្បាយំ ចាដិទេ-សនីយំ តំ បដិទេសេមាតិ ។

(๔๐๓) កិក្ខូ បនេវ ភុលេសុ ឆិមន្តិតា ភុញ្ជន្តីតិ ភុលំ ឆាម ចត្តារិ ភុលានិ ខត្តិយភុលំ ព្រាហ្មណ-ភុលំ វេស្សភុលំ សុទ្ទភុលំ ។ ឆិមន្តិតា ភុញ្ជន្តីតិ បញ្ចន្នំ ភោជនានំ អញ្ញតរេន ភោជនេន ឆិមន្តិតា ភុញ្ជន្តិ ។ កិក្ខុនី ឆាម ឧភតោសង្ឃេ ឧបសម្បន្នា ។

---

๑ យេសាតិ កត្ថចិ ហោត្តកេ ទិស្សតិ ។ ๒ ឆ. ម. ឯកស្ស យេបិ ។

អ្នកចាំឆ្ងាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុចាំឆ្ងាយដែលជនបាននិមន្តហើយ ឆាន់កងំសំណាក់របស់ត្រកូលចាំឆ្ងាយ ។ បើមានកិក្ខុនីមកឈរបង្គាប់គេដឹតនោះថា អ្នកចាំឆ្ងាយចូរប្រគេនសម្លមកកងំនេះ អ្នកចាំឆ្ងាយចូរប្រគេនបាយមកកងំនេះ ។ កិក្ខុចាំងនោះត្រូវបណ្តេញកិក្ខុនីនោះថា នែនាង ។ ចូរថយចេញទៅសិន ទម្រាំតែពួកកិក្ខុឆាន់រួចសព្វគ្រប់ ។ កិក្ខុសូម្បី ១ រូបបើមិនបានពោលបណ្តេញកិក្ខុនីនោះដោយពាក្យថា នែនាង ។ ចូរថយចេញទៅ ទម្រាំតែពួកកិក្ខុឆាន់រួចសព្វគ្រប់ ដូច្នេះសិនទេ កិក្ខុចាំងនោះត្រូវសំដែងដោយពាក្យថា ម្នាលអាវុសោ យើងត្រូវហើយនូវអាបត្តិឈ្មោះចាជិទេសនីយៈដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល មិនជាទីសប្បាយចិត្ត ឥឡូវយើងសូមសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។

(๔๐๓) ពាក្យថា កិក្ខុចាំឆ្ងាយដែលជនបាននិមន្តឆាន់កងំសំណាក់របស់ត្រកូលចាំឆ្ងាយ សេចក្តីថា ដែលហៅថា ត្រកូល បានដល់ត្រកូល ៤ ពួក គឺត្រកូលក្សត្រ ១ ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ១ ត្រកូលឈ្មួញ ១ ត្រកូលអ្នកគ្រួ ១ ។ ពាក្យថា ដែលគេនិមន្តឆាន់ គឺកិក្ខុដែលពួកជនបាននិមន្តឆាន់ដោយកោដនចាំង ៥ កោដនណាមួយ ។ ដែលហៅថា កិក្ខុនី គឺស្ត្រីដែលបានឧបសម្បទា ក្នុងសំណាក់សង្ឃចាំងពីរពួក ។

เวสาสฺยนฺติ ฆาม ยถาปิณฺฑา ยถาสงฺขฺยา ยถา-สมฺภฏา ยถาสมาฆุปฏฺฐายกตา ยถาสมาฆา จริยกตา ๔๘ สฺวปิ เนว ๔๘ ขีณนฺติ เนวาตี อยเมตฺถ เวสาสฺยนฺติ ฆาม ฯ เตหิ ภิกฺขูหีติ ภุญฺชมา-เนหิ ภิกฺขูหิ ฯ สา ภิกฺขุนีติ ยา สา เวสาสฺยนฺติ ภิกฺขุนี ฯ เตหิ ภิกฺขูหิ สา ภิกฺขุนี อปสาเรตพฺพา อปสกฺก ตาว ภคินิ ยาว ภิกฺขุ ปญฺญตฺตีติ ฯ ปกติยาปิ เต ภิกฺขเว อนปสาทิเต[1] ฆาทิสฺสามิ ภุญฺชิสฺสามีติ ปฏิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อาฬฺหเก อาฬฺห-เก อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ

[๔๐๔] อุปสมฺปนฺนาย อุปสมฺปนฺนสญฺญี เวสา-สฺยนฺติยา ฉ ฉิกฺขาปเท อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ อุปสมฺปนฺนาย เวมติกา เวสาสฺยนฺติยา ฉ ฉิกฺขาปเท อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ อุปสมฺปนฺนาย อนุป-สมฺปนฺนสญฺญี เวสาสฺยนฺติยา ฉ ฉิกฺขาปเท อาปตฺติ

---

๑ อนปสาทิเตติ กตฺถจิ ปาฐเภเท ทิสฺสติ ฯ อนปสาเทตฺวา อนปเนตฺวาติ อตฺโถ อฏฺฐกถาสุ วุตฺโต ฯ

ដែលហៅថា បង្អាប់ គឺភិក្ខុនីណា ពោលថាអ្នកទាំងឡាយចូរប្រែគេនសម្ងួមកកឋិនេះ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រែគេនជាយមកកឋិនេះ តាមសមគួរដល់ភិក្ខុដែលជាមិត្ត ភិក្ខុដែលធ្លាប់ស្គាល់ ភិក្ខុដែលធ្លាប់សិទ្ធស្នាល ភិក្ខុដែលមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នា ភិក្ខុដែលមានអាចារ្យស្មើគ្នា ភិក្ខុនីនេះហៅថាជាអ្នកបង្អាប់ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងនោះ គឺពួកភិក្ខុដែលកំពុងឆាន់ (នោះឯង) ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនីនោះ គឺភិក្ខុនីដែលកំពុងបង្អាប់នោះឯង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ត្រូវបណ្តេញភិក្ខុនីនោះដោយពាក្យថា នែនាង ។ ចូរចេញទៅសិនទៅ មិនតែពួកភិក្ខុនានាត្រូវសឹងគ្រប់ ។ ភិក្ខុសូម្បី ១ រូបបើមិនបានបណ្តេញភិក្ខុនីទេ ហើយទទួលយកដោយគិតថាអាត្មាអញនឹងទំពាស៊ីនឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈគ្រប់ ។ ពាក្យដែលលេបចូលទៅ ។

(៤០៤) ឧបសម្បន្នា[1]កំពុងបង្អាប់ ភិក្ខុដឹងច្បាស់ថាឧបសម្បន្នាមែន តែមិនបានពោលហាម ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងឧបសម្បន្នាកំពុងបង្អាប់ ហើយមិនបានពោលហាម ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ ឧបសម្បន្នាកំពុងបង្អាប់ ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ថាអនុបសម្បន្នាទៅវិញ ហើយមិនបានពោលហាម ត្រូវអាបត្តិ

---

១ ស្រីដែលបានឧបសម្បទាអំពីឧភតោសង្ឃ ដែលហៅថា ភិក្ខុនីនោះឯង ។

ปาติเทสนียนฺติ ฯ ปกาเรน ปฏิเสเธตพฺพนฺติ ปาติเทสนียนฺติ ฯ อนุปสมฺปนฺนาย ภิกฺขุนิยา ฯ ปาติเทสนียนฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺนาย อุปสมฺปนฺนสญฺญิ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺนาย เวมติกา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุปสมฺปนฺนาย อนุปสมฺปนฺนสญฺญี อนาปตฺติ ฯ

(๘๐๔) อนาปตฺติ อตฺตโน กตฺวา ปาเปติ ฯ เปเต อญฺญสฺส[1] กตฺวา เปเต ฯ ปาเปติ ยํ ฯ ยสฺส ตสฺส ปาเปติ ยตฺถ ฯ ยตฺถ ตตฺถ ปาเปติ สพฺเพสํ สมกํ ปาเปติ สิกฺขมานา ภิกฺขาสติ สามเณรี ภิกฺขาสติ ปญฺจ ภোชนานิ ปเหตฺวา สพฺพตฺถ อนาปตฺติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ตติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

---

๑ อญฺญสฺสาติปิ ปาฬิ ฯ

ចាជិទេសនីយៈ ។ ស្រីដែលបានឧបសម្បទាកម្មសំណាក់កិក្ខុនីសង្ឃតែម្ខាងកំពុងពោលបង្កាប់ កិក្ខុមិនបានពោលហាម ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្នា កិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្បន្នាទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងអនុបសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ អនុបសម្បន្នា កិក្ខុសំគាល់ថាអនុបសម្បន្នាមែន មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

(๔๐๕) អាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๑๐ យ៉ាង) គឺកិក្ខុនីបង្កាប់ឲ្យយកឲ្យប្រគេនកត្តរបស់ខ្លួន មិនប្រគេនដោយខ្លួនឯង ๑ កិក្ខុនីប្រគេនកត្តរបស់ពួកជនដទៃ មិនបានប្រើអ្នកដទៃឲ្យប្រគេន ๑ វត្តណាដែលឲយកមិនទាន់ប្រគេន កិក្ខុនីក៏បង្កាប់គេឲ្យប្រគេនវត្តនោះ ๑ ឲយកមិនទាន់ប្រគេនក្នុងទីណា កិក្ខុនីបង្កាប់គេឲ្យប្រគេនក្នុងទីនោះ ๑ កិក្ខុនីបង្កាប់គេឲ្យប្រគេនកត្តដ៏ស្មើគាដល់ពួកកិក្ខុចាំឆ្ងាំពួង ๑ សិក្ខមានាពោលបង្កាប់ ๑ សាមណេរីពោលបង្កាប់ ๑ អាបត្តិមិនមានដល់កិក្ខុព្រោះកោដនចាំឆ្ងាំពួងវៀរលែងតែកោដន ๕ យ៉ាងចេញ ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

សិក្ខាបទទី ๒ ចប់ ។

តតិយសិក្ខាបទំ

(៤០៦) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន សាវត្ថិយំ អញ្ញតរំ កុលំ ឧភតោ បសន្នំ ហោតិ សទ្ធាយ វឌ្ឍតិ ភោគេន ហាយតិ ។ យំ តស្មឹ កុលេ ឧប្បជ្ជតិ បុរេភត្តំ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា តំ សព្ពំ ភិក្ខុំ វិស្សជ្ជេត្វា អប្បេកទា អនសិតា អប្បន្តិ ។ មនុស្សា ឧដ្ឋាយន្តិ ខីយន្តិ វិចារេន្តិ ភវំ ហំ ឆាម សមណា សក្យបុត្តិយា ន មត្តំ ជានិត្វា បដិក្ខេបេស្សន្តិ ឥមេ ឥមេសំ ទត្វា អប្បេកទា អនសិតា អប្បន្តិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ឧដ្ឋាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ អថ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថ ខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បការណេ ធម្មឹ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ យំ កុលំ

សិក្ខាបទទី ៣

[៤០៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ក្នុងក្រុងសាវត្ថីមានត្រកូល ១ មានសេចក្តីដែរថ្លាចាំងពីរនាក់(១) (ប្តីប្រពន្ធ) បានចំរើនដោយសទ្ធា តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យសម្បត្តិ ។ ខាទនីយៈឬភោជនីយៈណាដែលកើតឡើងក្នុងត្រកូលនោះកាលមុនកត្តា ជនចាំងនោះដួនកាលខាទនីយៈឬភោជនីយៈចាំងអស់នោះប្រគេនដល់កិក្ខុចាំងឡាយ ។ មនុស្សចាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តមិនគួរនឹងមិនស្គាល់ប្រមាណហើយទទួលយកសោះ ជនចាំងឡាយនេះបានប្រគេនខាទនីយៈនឹងភោជនីយៈដល់កិក្ខុចាំងនេះ ហើយដួនកាលខាទនីយៈឬភោជនីយៈឯង ។ កាលពួកមនុស្សចាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់កិក្ខុចាំងឡាយក៏បានឮច្បាស់ ។ លុះនោះ កិក្ខុចាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើនូវធម្មីកថាក្នុងគ្រានោះ ហើយទ្រង់ត្រាស់ហៅកិក្ខុចាំងឡាយមកដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលកិក្ខុចាំងឡាយ ត្រកូល

---

๑ អដ្ឋកថា បានឮថាក្នុងត្រកូលនោះមានជនពីរនាក់បានសម្រេចព្រះសោតាបត្តិផល ។

សន្ធាយ វុច្ចតិ កោកេន ហាយតិ ឯវរូបស្ស កុលស្ស ញត្តិទុតិយេន កម្មេន សេក្ខសម្មតិំ ទាតុំ ឯវញ្ហិ បន ភិក្ខវេ ទាតព្ពា ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ កុលំ សន្ធាយ វុច្ចតិ កោកេន ហាយតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមស្ស កុលស្ស សេក្ខសម្មតិំ ទទេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ កុលំ សន្ធាយ វុច្ចតិ កោកេន ហាយតិ ។ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមស្ស កុលស្ស សេក្ខសម្មតិំ ទេតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្ថន្នាមស្ស កុលស្ស សេក្ខសម្មតិយា ទានំ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ ទិន្នា សង្ឃេន ឥត្ថន្នាមស្ស កុលស្ស សេក្ខសម្មតិ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា

ណាដែលចំរើនដោយសទ្ធា តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យសម្បត្តិ តថាគត
អនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យៗនូវសេក្ខសម្មតិ គឺសម្មតិត្រកូលនោះថាជាសេក្ខត្រកូល
ដោយកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ ចំពោះត្រកូលបែបនេះចុះ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ (សេក្ខសម្មតិ) សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុ ១ រូបដែលជា
អ្នកឈ្វាសប្រតិពលត្រូវផ្តៀងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន
ព្រះសង្ឃសូមស្តាប់នូវពាក្យខ្ញុំ (ដ្បិត) ត្រកូលឈ្មោះនេះតែងចំរើនដោយ
សទ្ធា តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យសម្បត្តិ ។ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់
សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីឲ្យនូវសេក្ខសម្មតិដល់ត្រកូលឈ្មោះនេះចុះ ។
នេះជាពាក្យផ្តៀងសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ព្រះសង្ឃ
សូមស្តាប់នូវពាក្យខ្ញុំ (ដ្បិត) ត្រកូលមានឈ្មោះនេះចំរើនដោយសទ្ធា
តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យ ។ ឥឡូវសង្ឃឲ្យនូវសេក្ខសម្មតិដល់ត្រកូល
ឈ្មោះនេះ ។ កិរិយាឲ្យនូវសេក្ខសម្មតិដល់ត្រកូលឈ្មោះនេះ បើសមគួរ
ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម បើ
មិនសមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បី
ពោលឡើង ។ សេក្ខសម្មតិសង្ឃបានឲ្យដល់ត្រកូលមានឈ្មោះនេះរួច
ស្រេចហើយ ។ ការឲ្យសេក្ខសម្មតិសមគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះ

สุญฺญโต ฯ ฝาเมตพฺพา ฌายิตพฺพาติ ฯ ฝาฏิ บท กิตฺตาว
ตาว สีลกฺขนฺธาทโย ธมฺมาเยว ยาว ขา บท ตาว
เสกฺขสมฺมตาว กุลาว เย บท กิตฺติ ตถารู-
เปสุ เสกฺขสมฺมเตสุ กุเลสุ ขาตวนฺโต จ
ภาวนฺโต จ สมาคฺคา ปติฏฺฐหิตฺวา ขาเตยฺยา จ
กุฏุมฺพิยา จ ปติเรสเตฺวา เตน กิตฺติตา ตายนฺติ
อาวุโส ตสฺมา อาปตฺติ อสปฺปายนฺติ ตาติเรสวเสน
ตถา ปติเรสเมติ ฯ ฝาฏิทา กถา กิตฺติ
สีลกฺขนฺธาทโย ปญฺจาปิ โหนฺติ ฯ

(๔๐๗) เตน ขา บท สมเยน สาวตฺถิยา
ทุสฺสเว โหติ ฯ มนุสฺสา กิตฺติ ลิมเลตฺวา ภาเชนฺติ ฯ
ตถิ ขา กุลา กิตฺติ ลิมเลสิ ฯ กิตฺติ กุกฺกุจฺจ-
ยนฺตา ชานิกาเสนฺติ ปติกฺขิตฺตา กถา เสกฺขสมฺ-
เตสุ กุเลสุ ขาตวนฺโต จ ภาวนฺโต จ สมาคฺคา
ปติฏฺฐหิตฺวา ขาทิตพฺพา ภุญฺชิตพฺพา ฯ เต ทุฏฺฐาตพฺพา ทิยฺยนฺติ
วิชาเตนฺติ กิตฺตา ขา ชาม อมฺหากา ฌีวิเตน ยา

ជាសង្ឃស្មើមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះត្រង់ហេតុដែលស្មើមនៅយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ពួកត្រកូលណាមួយដែលសង្ឃជានសន្ធតថា ជាសេក្ខត្រកូលហើយ កិក្ខុណាមួយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃជានឲ្យសេក្ខសម្មតិបែបនោះ ហើយទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី កិក្ខុនោះត្រូវសំដែងថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិឈ្មោះជាដិទេសនីយៈ មិនជាទីសប្បាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល ឥឡូវខ្ញុំសូមសំដែងនូវអាបត្តិនោះចេញ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជានបញ្ញត្តហើយដល់ពួកភិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

(៤០៧) សម័យនោះឯង មហាស្រព (គេលេង) នៅក្រុងសាវត្ថី ។ ពួកមនុស្សគេជានទិមន្តភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យឆាន់ ។ ចំណែកខាងត្រកូលនោះឯង ក៏ជានទិមន្តភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យ (ឆាន់ចង្ហាន់) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនឹករង្កៀសមិនហ៊ានទទួលនិមន្ត ព្រោះគិតថា ការដែលទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃជានសន្ធតថាសេក្ខហើយ (យកមក) ទំពាស៊ី ឬបរិភោគ ព្រះដ៏មានព្រះភាគយាត់ហើយ ។ មនុស្សទាំងឡាយនោះក៏បោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា យើងនឹងរស់នៅប្រយោជន៍អ្វី ដ្បិតលោកម្ចាស់

អយ្យា អម្ហាកំ ន បដិក្កូលាតិ ។ អាសុំ ខោ កិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។ អថខោ តេ កិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បការណេ ធម្មឹ កថំ កត្វា កិក្ខូ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ កិក្ខវេ និមន្តិតេន សេក្ខសម្មតេសុ កុលេសុ ខាទនីយំ ភោជនីយំ សហត្ថា បដិក្ខហេត្វា ខាទិតុំ ភុញ្ជិតុំ វា តុ បន កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យានិ ខោ បន តានិ សេក្ខសម្មតានិ កុលានិ យោ បន កិក្ខុ តថារូបេសុ សេក្ខសម្មតេសុ កុលេសុ បុព្វេ អនិមន្តិតោ ខាទនីយំ ភោជនីយំ សហត្ថា បដិក្ខហេត្វា ខាទេយ្យ វា ភុញ្ជេយ្យ វា បដិទេសេតព្ពំ តេន កិក្ខុនា តាវយ្ហោ អាវុសោ ធម្មំ អាបជ្ជិំ អសប្បាយំ បាដិទេសនីយំ តំ បដិទេសេមីតិ ។ តុ តំ កិក្ខុំ ភគវតា កិក្ខុំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

តាំងឡាយ មិនហ៊ានទទួលយកខាទនីយៈភោជនីយៈរបស់យើង កាលមនុស្សតាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ ពួកភិក្ខុក៏ថាន្ទាប្បាស់ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុតាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុតាំងឡាយមកកន្លងវេលានោះថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ដើម្បីឲ្យភិក្ខុដែលមានគេនិមន្ត ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីពួកត្រកូល ដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូលហើយ (យកមក) ទំពាស៊ី បរិភោគបាន ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ពួកត្រកូលណាមួយ ដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូលហើយ ភិក្ខុណាមួយឥតមានគេនិមន្តក្នុងកាលមុន ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូល មានសភាពបែបនោះហើយ (យកមក) ទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី ភិក្ខុនោះត្រូវសំដែងថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវហើយ នូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ មិនជាទីសប្បាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល ខ្ញុំសូមសំដែងនូវអាបត្តិនោះចេញ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុតាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[๒๐๘] สัตว์ ใด ชน สมเยน อัญญตเร กัณฑ์ สัตว์ กุลสัตว์ กุลุปเคา เหตุ ๆ อย่างไร สัตว์ กัณฑ์ บุพพัณหสมัย อันวาสัตว์ ปัตตจีวรมาทาย เข้า สู่ กุล สัตว์ สัตว์ปุบสันถัมมิ อุปสันถัมมิตวา ปัญญัตเต อาสเน อันสัมผัส ๆ อย่างไร สัตว์ กัณฑ์ กิเลสเหตุ ๆ อย่างไร สัตว์ สัตว์ ย่อม สัตว์ กัณฑ์ ฌานจักษุ กุญชร กันตุ ๆ อย่างไร สัตว์ สัตว์ ภควา ปัญญัตตัง อัน-มันตัสเน สัตว์กัมมัสสกาสุ กุลเสสุ ทานมัยัง วา ภาวนามัยัง วา สมาปัตติ ปัญญัตเหตวา ทานัง กุญชัสสุ กุญกุจจายันโต น ปัญญัตเหสิ ถามสัตว์ ปัจจัยจีวรัง อันตกัตเต อเหสิ ๆ อย่างไร สัตว์ สัตว์ อาคม กัตวา กัณฑ์ ฌานมัตตัง อาเภเชสิ ๆ กัณฑ์ ภควาสัตว์ ฌาน-มัตตัง อาเภเชสุง ๆ อย่างไร สัตว์ ภควา ฌานัสมิง อันตเร ฌานัสมิง ปกรณัง ธัมมัง กถัง กตวา กัณฑ์ อามันเตสิ อนุชานามิ กัณฑ์ เว กิเลสเนน กัณฑ์ถา สัตว์กัมมัสสกาสุ กุลเสสุ ทานมัยัง วา ภาวนามัยัง วา สมาปัตติ ปัญญัตเหตวา

(៤០៨) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ជាដំណុងរបស់ត្រកូលនោះ ។ លំដាប់នោះ ក្នុងវេលាត្រីពីរយាម ភិក្ខុនោះបានស្លៀកស្បង់ហើយប្រដាប់ដោយចាត្រទំចីវរ ដើរចូលទៅកាន់ត្រកូលនោះ លុះចូលទៅហើយ ក៏អង្គុយលើអាសនៈដែលគេក្រាលទុក ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះជួនជាមានជម្ងឺផង ។ គ្រានោះ មនុស្សទាំងឡាយក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ចូរលោកម្ចាស់និមន្តឆាន់សិន ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះនឹកអរឆ្លើសថា ភិក្ខុដែលគេមិនបាននិមន្តហើយទទួលយកភាជនីយៈក្តី ខាជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូលហើយ (យកមក) ចំពោះព្រះបរិភោគ ព្រះដ៏មានព្រះភាគហាមហើយ បានជាមិនហ៊ានទទួល ហើយមិនអាចដើម្បីដើរទៅបិណ្ឌបាតបាន ក៏អត់ឃ្លាន ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះត្រឡប់ទៅវត្តវិញ បានដំណាលប្រាប់រឿងនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកកាន់វេលានោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមានជម្ងឺទទួលយកភាជនីយៈក្តី ខាជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូលហើយ (យកមក)

ฌานานิ อุปฺปาเทตฺวา ฌานฺจ ปน กตฺวา ๗ ทิวสานิ สิกฺขาปทานิ
ธาเรสฺสามาติ ยาวตา ปน ตาวตา สงฺฆสนฺตาเน
กุลานิ ยานิ ปน ตานิ ตถารูปานิ สงฺฆสนฺเตสุ
กุลเสสุ ปุเพฺพ อนิมนฺติตานิ อกตาหานิ ฆานทีนิ ฯ
ภาชนทีนิ ฯ สมาปตฺติ ปฏิกฺขิตฺตา ฆานเยฺย ฯ
กุญฺเชยฺย ฯ ปฏิเสวิตพฺพานิ เนว ตานิกานิ การเยฺย
อาวุโส ฉนฺทนฺ อาทาย อสปฺปายนฺ ปาฏิเสวิตพฺพนฺ
ตนฺ ปฏิเสวิตพฺพเมวาติ ฯ

(๒๐๙) ยาวตา ปน ตาวตา สงฺฆสนฺตาเน
กุลานีติ สงฺฆสนฺตานนฺ นาม ยนฺ กุลนฺ สงฺฆนฺ
อุปฺปเตฺวติ เกเสน ปกาเยติ ฉาทนสฺส กุลสฺส ญาตีนนฺ-
เยน กมฺเมน สงฺฆสนฺตานนฺ นิฏฺฐา เหาติ ฯ ยาว ปนาติ
ยาว ยาทิโส ฯ เป ฯ ภิกฺขูติ ฯ เป ฯ อยนฺ สมสฺสี
อาเทฺส อนิเยฺยาเต ภิกฺขูติ ฯ ตถารูปสุ สงฺฆสนฺเตสุ
กุลเสสูติ ฉาทนสุ สงฺฆสนฺเตสุ กุลเสสุ ฯ
อนิมนฺติตาเน นาม อาคนฺตุกาย ฯ คมิกาย ฯ

ទំពាសុី ឬបរិភោគបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ពួកត្រកូលណាមួយដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូលហើយ ភិក្ខុណាមួយឥតមានគេនិមន្តក្នុងកាលមុនហើយឥតទាំងមានជម្ងឺ បានទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូលបែបនោះហើយ (យកមក) ទំពាសុី ឬបរិភោគ ភិក្ខុនោះត្រូវសំដែងថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវហើយនូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ មិនជាទីសប្បាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល ខ្ញុំសូមសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។

[๔๐๙] ពាក្យថា ពួកត្រកូលណាមួយដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូលហើយ សេចក្តីថា ត្រកូលណាដែលចំរើនដោយសទ្ធា តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យសម្បត្តិ សង្ឃបានឲ្យសេក្ខសម្មតិដោយញត្តិទុតិយកម្មចំពោះត្រកូលបែបនេះ (ត្រកូលនោះ) ឈ្មោះថាសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូល ។ ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាឥតកណ្ឌ ។ ពាក្យថា អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូលបែបនោះ គឺអំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូល មានសភាពយ៉ាងនោះ ។ ដែលហៅថា ឥតគេនិមន្ត គឺឥតគេនិមន្តដើម្បីឆាន់កន្លងថ្ងៃនេះ ឬដើម្បីឆាន់កន្លងថ្ងៃស្អែក ទោះបី

อนิมนฺติโต ยาวุปจารํ ปิณฺฑปาตญฺจ นิมนฺตนญฺจ ปฏิสา
อนิมนฺติโต นาม ฯ นิมนฺติโต นาม อญฺญตราย ภิ
กฺขาย ภิ นิมนฺติโต ยาวุปจารํ อโนกฺขมนฺโต
นิมนฺตนญฺจ ปฏิสา นิมนฺติโต นาม ฯ อกิลาโต
นาม สกฺโกติ ปิณฺฑาย จริตุํ ฯ กิลาโต นาม
น สกฺโกติ ปิณฺฑาย จริตุํ ฯ ขาทนียํ นาม
ปญฺจ ภোชนานิ ยาวกาลิกํ สตฺตาหกาลิกํ
ยาวชีวิกํ ปเนตฺถ อาสเยน ขาทนียํ นาม ฯ
ภোชนียํ นาม ปญฺจ ภোชนานิ ขีรโภ กุมฺมาสา
สตฺตุ ปกฺโก มํสํ ฯ อนิมนฺติโต อกิลาโต
ขาทิสฺสามิ ภุญฺชิสฺสามีติ ปฏิญฺญาตีติ อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ อชฺฌาหาเร อชฺฌาหาเร อาปตฺติ
ถาฏิเทสนียสฺส ฯ

(๔๑๔) สเจ สงฺฆสฺส เจติเย สงฺฆสฺส ปริวเณ อนิมนฺติโต
อกิลาโต ขาทนียํ ภ ภোชนียํ ภ สยาตฺ

ภิกษุដើរទៅកាន់ឧបចារៈរបស់ផ្ទះ ទើបមានពួកជនឧទ្ទិសគ្នា ភិក្ខុនេះក៏ហៅថា ឥតមានគេនិមន្តដែរ ។ ដែលហៅថា មានគេនិមន្ត គឺមានគេនិមន្តដើម្បីឆាន់ភត្តថ្ងៃនេះ ឬដើម្បីឆាន់ភត្តថ្ងៃស្អែក កាលភិក្ខុមិនទាន់បានដើរទៅកាន់ឧបចារៈរបស់ផ្ទះនៅឡើយ ស្រាប់តែមានពួកជនឧទ្ទិសគ្នា ភិក្ខុនេះហៅថាមានគេនិមន្ត ។ ភិក្ខុណាដែលអាច ដើម្បីនឹងដើរទៅបិណ្ឌបាតបាន ភិក្ខុនោះហៅថាមិនមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុណាដែលមិនអាចនឹងដើរទៅបិណ្ឌបាតបានទេ ភិក្ខុនោះហៅថាមានជម្ងឺ ។ ដែលហៅថា ខាទនីយៈ គឺរៀវ លែងតែគោជន ៥ យ៉ាង នឹងរបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក នឹងរបស់ជាយាវជីវិកចេញ ក្រៅពីនោះហៅថាខាទនីយៈទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា ភោជនីយៈ បានដល់គោជន ៥ យ៉ាង គឺបាយ ១ នំស្រស់ ១ នំក្រៀម ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ ភិក្ខុឥតមានគេនិមន្ត ឥតមានជម្ងឺទទួលយកនូវខាទនីយៈឬភោជនីយៈដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងទំពាស៊ី នឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈគ្រប់ ។ ពាក្យដែលលេបចូលទៅ ។

[๔๑๐] តក្កូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខៈ ភិក្ខុសំគាល់ថាតក្កូលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខៈមែន ឥតមានគេនិមន្ត ឥតមានជម្ងឺ ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន (យកមក)

បដិក្ខិបិត្វា ខាទតិ ឯ កុញ្ចតិ ឯ អាបត្តិ ថាដិ-
ទេសនីយស្ស ។ សេក្ខសម្មតេ វេមតិកោ អនិមន្តិតោ
អតិលាភោ ខាទនីយំ ឯ ភោជនីយំ ឯ សហត្ថា
បដិក្ខិបិត្វា ខាទតិ ឯ កុញ្ចតិ ឯ អាបត្តិ ថាដិ-
ទេសនីយស្ស ។ សេក្ខសម្មតេ អសេក្ខសម្មតសញ្ញី
អនិមន្តិតោ អតិលាភោ ខាទនីយំ ឯ ភោជនីយំ ឯ
សហត្ថា បដិក្ខិបិត្វា ខាទតិ ឯ កុញ្ចតិ ឯ អាបត្តិ
ថាដិទេសនីយស្ស ។ យាមកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ
យាវជីវិកំ អាហារត្ថាយ បដិក្ខិបតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អសេក្ខ-
សម្មតេ សេក្ខសម្មតសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
អសេក្ខសម្មតេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
អសេក្ខសម្មតេ អសេក្ខសម្មតសញ្ញី អនាបត្តិ ។

ចំពោះ ឬបវារណា ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ ភិក្ខុសង្ឃយកក្នុងត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខៈ តែមានគេនិមន្ត តែតាំងមានជម្ងឺ ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន (យកមក) ចំពោះឬបវារណា ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ ត្រកូលដែលសង្ឃសន្មតថាជាសេក្ខៈ ភិក្ខុសំគាល់ថាត្រកូលដែលសង្ឃមិនបានសន្មតជាសេក្ខៈ តែមានគេនិមន្ត តែតាំងមានជម្ងឺ ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន(យកមក) ចំពោះឬបវារណា ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ ភិក្ខុទទួលយករបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក នឹងរបស់ជាយាវជីវិក ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អាហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។ ត្រកូលដែលសង្ឃមិនបានសន្មតថាជាសេក្ខៈ ភិក្ខុសំគាល់ថាត្រកូលសង្ឃបានសន្មតជាសេក្ខៈវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងត្រកូលដែលសង្ឃមិនបានសន្មតថាជាសេក្ខៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ត្រកូលដែលសង្ឃមិនបានសន្មតថាជាសេក្ខៈ ភិក្ខុសំគាល់ថាត្រកូលដែលសង្ឃមិនបានសន្មតថាជាសេក្ខៈមែន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(๔๑๑) อถาปตฺติ อิมสฺมิญฺเจว ตีเรน สฺ อิมสฺมิญฺ-
เจว ตีเรน สฺ เสสกํ กุพฺพติ อญฺเญ ภิกฺขา ตตฺถ ปญฺญตฺตา โหนฺติ ยาเคา อิมาวตฺถุ เขตฺเต ขิตฺตกเตฺต สลากภตฺเต ปกฺขิเกา อุโปสถิเกา ปาฏิป-
ทิเกา ยาคสลากํ ภตฺตสลากํ ยาวทีวกํ สติ ปจฺจเย ปริภุญฺชติ เขตฺเต อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺ-
มิกสฺสาติ ฯ

ตติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ ฯ

(៤១១) អរៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមានគេនិមន្ត ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុធាន់របស់ដែលសល់អំពីភិក្ខុដែលគេបាននិមន្ត ឬរបស់ដែលសល់អំពីភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ចង្ហាន់ដែលគេបានតាក់តែងទុកកងទីនោះចំពោះពួកភិក្ខុដទៃ ១ ពួកជនបាននាំយកខាទនីយៈ ឬ ភោជនីយៈមកពីផ្ទះហើយប្រគេន ១ ភិក្ខុទទួលធាន់និច្ចភត្ត ១ សលាកភត្ត ១ បក្ខិកភត្ត ១ ឧបោសថិកភត្ត ១ ប្បាដិបទិកភត្ត ១ ជនបានប្រគេនន្ហូរបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក និងរបស់ជាយាវជីវិក ដោយវាចាថា កាលបើមានហេតុ និមន្តលោកម្ចាស់ធាន់ប៉ុះ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

បុគ្គលវគ្គបទំ

(៤៧២) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សក្កេសុ វិហរតិ កបិលវត្ថុស្មិំ និគ្រោធារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន សាកិយានិយោ ឥច្ចន្តិ អារញ្ញកេសុ សេនាសនេសុ កត្តុំ ការាបុំ ។ អស្សោសុំ ខោ សាកិយានិយោ សាកិយានិយោ កិរ អារញ្ញកេសុ សេនាសនេសុ កត្តុំ ការាបេន្តីតិ ។ តេ មក្កេ បរិយុដ្ឋិំសុ ។ សាកិយានិយោ បណីតំ ខាទនីយំ ភោជនីយំ(1) អាទាយ អារញ្ញកំ សេនាសនំ អគមំសុ ។ សាកិយានិយោ និក្ខមិត្វា សាកិយានិយោ អច្ឆិទ្ទិំសុ ច ភុញ្ជិំសុ ច ។ សាកិយានិយោ និក្ខមិត្វា តេ ចោរេ សកណ្ហេ ភយោត្វា ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ ភេជ្ជំ ហិ នាម ភគ្គន្តា អារាមេ ចោរេ បដិវិសន្តេ នាភោចេស្សន្តីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ សាកិយានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។

---

1 ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វាតិ ពត្តព្ពេ ឯកត្តនយេ នបុំសកវចនំ ទិស្សតិ ។

សិក្ខាបទទី ៤

(៤១២) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅទិ-
ន្នៃគាឆាកម ទៀបក្រុងកបិលពស្តុ ក្នុងដែនសក្កៈ ។ គ្រានោះឯង មាន
ពួកទាសៈរបស់សាកិយជន ជាមនុស្សខ្ជូចកាច ។ ពួកស្រីសាកិយៈ
ច្រើនថាដើម្បីនឹងធ្វើនូវកត្តព (ប្រែគេនពួកកិកុដែលនៅ) ក្នុងទីសេនាសនៈ
ដែលតាំងនៅក្នុងវៃព្រៃ ។ ពួកទាសៈរបស់សាកិយជនបានឮដំណឹងថា
ឥឡូវ ឮថាពួកស្រីសាកិយៈមានសេចក្តីច្រើនថាដើម្បីនឹងធ្វើនូវកត្តព (ប្រ-
គេនពួកកិកុដែលនៅ) ក្នុងទីសេនាសនៈដែលតាំងនៅក្នុងវៃព្រៃ ។ ពួក
ទាសៈទាំងនោះនាំគ្នាទៅពួនសម្ងំចាំស្លាក់ជិតផ្លូវ ។ (លុះ) ពួកស្រី
សាកិយៈនាំយកភាទនីយៈទឹងកោជនីយៈដ៏ឧត្តមចេញដើរតម្រង់ទីសេនា-
សនៈ ដែលតាំងក្នុងវៃព្រៃ ឯពួកទាសៈរបស់សាកិយជន ក៏ស្ទុះចេញទៅប្លន់
ពួកស្រីសាកិយៈ ហើយច្របូកច្របល់ថែមទៀតផង ។ ពួកសាកិយជនក៏បាន
ចេញទៅចាប់ពួកចោរទាំងនោះព្រមទាំងពស្តុតាង ហើយក៏ពោលទោស
តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កាលពួកចោរវារទៅជិតវត្ត លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
មិនគួរទើសមិនច្រាប់ (យើងឲ្យដឹងផងសោះ) ។ កាលពួកសាកិយជនពោល
ទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ តិកុទាំងឡាយក៏បានឮច្បាស់ ។

อชเฺฌ เต ภิกฺขู ภควโต ปตฺตมตฺเต อาโรเจสุ ฯ อชเฺฌ ภควา ปตฺตสฺมึ นิฏฺฐาเน ปตฺตสฺมึ ปการเณ ฉฏฺฐึ ภิกขึ ภิกฺขู อามนฺเตสิ เตนหิ ภิกฺขเว ภิกฺขูนํ สิกฺขาปทํ ปญฺญาเปสฺสามิ ทส อตฺถวเส ปฏิจฺจ สงฺฆสุฏฺฐุตาย ฯ เป ฯ สทฺธมฺมฏฺฐิติยา วินยานุคฺคหาย ฯวาฯ ปน ภิกฺขเวฯ เมฯ สิกฺขาปทํ อุทฺทิเสยฺยาถ ยานิ เหฯ ปน ตานิ อาวาฺจิกานิ เสนาสนานิ สาสงฺก-สมฺมตานิ สปฺปฏิภยานิ เยฯ ปน ภิกฺขู ตถารูเปสุ เสนาสเนสุ วิหรนฺเต[1] ปุเพฺพ อปฺปฏิสงฺขิทิตฺวา ยานนิยเมฯ วา คามนิยเมฯ วา อชฺฌาวเส สหาโย ปฏิภูหตฺถา ขาเทยฺยฯ วา กุเฏฺฐยฺยฯ วา ปฏิเทเสตพฺพึ เตน ภิกฺขูนา การเยฺยาฺ อาวุโสฯ ฉฏฺฐึ อาปตฺตึ อสปฺปายึ ปาฏิเทส-นิยเมฯ ตํ ปฏิเทเสมีติ ฯ ฯวาฯ ภิกฺขเวฯ ภิกฺขูนํ สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตึ เหติ ฯ

---

๑ ฉ. ม. เหตฺถเว อยเฺย ปาเฬ ส เหติ ฯ

លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកកុងវេលានោះដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះតថាគតទន្ទឹងបញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកភិក្ខុ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ទាំង ១០ យ៉ាង គឺដើម្បីជាការស្រួលដល់សង្ឃ ។ បេ ។ ដើម្បីញុំាងព្រះសទ្ធម្មឲ្យប្រតិដ្ឋេរ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ព្រះវិន័យ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ទីសេនាសនៈទាំងឡាយណាដែលមាននៅក្នុងវៃ ដែលគេសន្មតថាទីប្រកបដោយរង្គៀស ប្រកបដោយកំយំចំពោះមុខ ភិក្ខុណាមួយនៅក្នុងទីសេនាសនៈទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ ហើយទទួលយកនូវទន្លីយៈក្តី កោជន៍យៈក្តី ដែលគេមិនបានឲ្យដំណឹងជាមុន ដោយដៃរបស់ខ្លួនខាងក្នុងអាចម (យកមក) ទំពាស៊ីប្រើប្រាស់ ភិក្ខុនោះត្រូវសំដែងអាបត្តិថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវហើយទូវអាបត្តិ ឈ្មោះជាដិរេសនីយៈ មិនជាទីសប្បាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល ខ្ញុំសូមសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយ ដល់ពួកភិក្ខុដោយន័យដូចបានពោលមកយ៉ាងនេះ ។

[๘๑๓] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ อารญฺเญสุ เสนาสเนสุ ตินฺตาโร หุตฺวา ๆ มนุสฺสา ขาทนียํ โภชนียํ อาทาย อารญฺเญ เสนาสนานิ อคมิสุ ๆ อถ โข เต มนุสฺสา ตานิ ภิกฺขูนิ ปตนฺตเร ปุญฺญานิ กเรยฺยามาติ ๆ อถ โข เต ภิกฺขู ภควตา ปฏิกฺขิตฺตานิ อารญฺเญสุ เสนาสเนสุ ขาทนียานิ จ โภชนียานิ จ สหตฺถา ปฏิคฺคเหตฺวา ขาทิตุมฺปิ ปิวิตุมฺปิ ลภนฺติ ยาวกาลิกานิปิ สนฺนิธิการกานิ ปริภุญฺชิตุมฺปิ อโหสิ ๆ อถ โข เต ภิกฺขู ภิกฺขูนานิ ปตมานิ อาเหเรสิ ๆ ภิกฺขู ภควตา ปตมานิ อาเหเรสุนฺติ ๆ อถ โข ภควา ปตสฺมึ นิทาเน ปตสฺมึ ปกรณเ ธมฺมึ กถึ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว ตินฺตาเรน ภิกฺขุนา อารญฺเญสุ เสนาสเนสุ ขาทนียานิ จ โภชนียานิ จ สหตฺถา ปฏิคฺคเหตฺวา ขาทิตุมฺปิ ปิวิตุมฺปิ ลภนฺติ ยาวกาลิกานิปิ สนฺนิธิการกานิ ปริภุญฺชิตุมฺปิ

[๔๑๓] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ១រូបមានជម្ងឺនៅកន្លែងទីសេនាសនៈតាំងនៅក្នុងវិហារ ។ មនុស្សពាំងឮបាននាំយកភាគនីយកោដនីយហារដើរសំដៅទៅត្រង់ទីសេនាសនៈដែលតាំងនៅក្នុងវិហារ(នោះ) ។ គ្រានោះឯង មនុស្សពាំងនោះក៏បាននិយាយពាក្យនេះទៅភិក្ខុនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់ចូរនិមន្តឆាន់ ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះនឹករង្កៀសថា ការដែលភិក្ខុទទួលយកភាគនីយៈឬកោដនីយៈ ដោយដៃរបស់ខ្លួនក្នុងទីសេនាសនៈពាំងឮដែលតាំងនៅក្នុងវិហារ (ហើយយកមក) ទំពាស៊ីឬបរិភោគ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ហាមហើយ ក៏មិនហ៊ានទទួលយក ហើយមិនអាចនឹងទៅបិណ្ឌបាតបានឡើយក៏អត់ឆ្អាន់ ។ លុះគ្រាខាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះបានដំណាលរឿងនុ៎ះដល់ភិក្ខុពាំងឮ ។ ភិក្ខុពាំងឮក៏បានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រើតមកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុពាំងឮមកកន្លែងវិហារនោះដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឮ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមានជម្ងឺទទួលយកភាគនីយៈឬកោដនីយៈ ដោយដៃរបស់ខ្លួន កន្លែងទីសេនាសនៈពាំងឮដែលតាំងនៅក្នុងវិហារ (យកមក) ទំពាស៊ីឬបរិភោគបាន ម្នាលភិក្ខុពាំងឮ អ្នកពាំងឮគប្បីសំដែងឡើង

ขุทฺทิเสยฺยาย ยานิ เหฏฺ ปน ตานิ อาวาฆาตนิ เสนาสนานิ สาสงฺกสมฺมตานิ สปฺปฏิภยานิ เยฏฺ ปน ตีสุ ตถารูเปสุ เสนาสเนสุ วิหารเจฺจ ปุเพฺ อปฺปฏิสงฺขาย ทฺวารปิธานํ วา กเวฏนิยา วา อฑฺฒาภเย สหาเจฺจ ปฏิกฺกเมฺม อกลาเร วาเตยฺยา วา กุเจฺฉยฺยา วา ปฏิเวเสตพฺพา เตน ภิกฺขุนา สารชฺเชน อาวุโส ธมฺมิ อาปตฺติ อสปฺปายา ชานิเวสนิยา ตา ปฏิเวเสมีติ ฯ

(๔๑๔) ยานิ เหฏฺ ปน ตานิ อาวาฆาตนิ เสนาสนานีติ อาวาฆาตา นาม เสนาสนา ปญฺจนฺนเมวาตา ปญฺจมา ฯ สาสงฺกา นาม อาคเมา อาคมุปจาเร เจารานิ นิวาเสนฺตสฺส นิสฺสคฺคิยา กุเลสุ นิสฺสคฺคิยา ปิเลสุ นิสฺสคฺคิยา นิสีเทสุ นิสฺสคฺคิยา นิปเชฺชสุ นิสฺสคฺคิยา ฯ สปฺปฏิภยา นาม อาคเมา อาคมุปจาเร เจารเหฏา มนุสฺสา หตา นิสฺสคฺคิยา วิลุตฺตา นิสฺสคฺคิยา อาโรเจตา นิสฺสคฺคิยา ฯ เยฏฺ ปนาตา เยฏฺ

ន្ថូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ទីសេនាសនៈតាំងឡាយណាមួយដែលមាននៅក្នុងវិត្រៃ ដែលគេសន្មតថាជាទីប្រកបដោយរឆ្គៀស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ កិក្ខុណាមួយឥតមានជម្ងឺនៅក្នុងទីសេនាសនៈតាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ បានទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដែលគេមិនបានឲ្យដំណឹងជាមុន ដោយដៃរបស់ខ្លួនក្នុងអាវាម (ហើយយកមក) ទំពាស៊ីឬបរិភោគ កិក្ខុនោះត្រូវសំដែងអាបត្តិថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវហើយនូវអាបត្តិឈ្មោះបាដិទេសនីយៈ មិនជាទីសប្បាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល ខ្ញុំសូមសំដែងនូវអាបត្តិនោះចេញ ។

(៤១៤) ពាក្យថា ទីសេនាសនៈតាំងឡាយណាមួយដែលមាននៅក្នុងវិត្រៃ គឺទីសេនាសនៈយ៉ាងជិតបំផុតគ្រឹម ៥០០ ជួរធ្នូអំពីស្រុក ហៅថា សេនាសនៈតាំងនៅក្នុងវិត្រៃ ។ ដែលហៅថា ទីប្រកបដោយរឆ្គៀស គឺទុកាសជាទីនៅ ទុកាសសម្រាប់បរិភោគ ទុកាសសម្រាប់ឈរនៅ ទុកាសសម្រាប់អង្គុយនៅ ទុកាសសម្រាប់ដេកនៅ របស់ពួកចោរកំពុងប្លន់កដក្នុងអាវាម ឬក្នុងឧបចារនៃអាវាម ។ ដែលហៅថា ទីប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ គឺមនុស្សគាំងឡាយដែលពួកចោរវៅសម្លាប់ វាប្លន់ វាវាយឬសំពងក៏ប្លុកដកក្នុងអាវាម ឬឧបចាររបស់អាវាម ។ ពាក្យថា

យោ ติសោ ។ បេ ។ ភិក្ខូតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មិំ អត្ថេ អធិប្បេតោ ភិក្ខូតិ ។ តថារូបេសុ សេនាសនេសូតិ ឯវរូបេសុ សេនាសនេសុ ។ អប្បដិសំវិទិតំ ឆាម បញ្ហន្តំ បដិសំវិទិតំ ឯតំ អប្បដិសំវិទិតំ ឆាម ។ អាវាមំ អាវាមុបចារំ ឋបេត្វា បដិសំវិទិតំ ឯតំ អប្បដិសំវិទិតំ ឆាម ។ បដិសំវិទិតំ ឆាម យោ កោចិ ឥត្ថី វា បុរិសោ វា អាវាមំ វា[1] អាវាមុបចារំ វា[2] អាគន្ត្វា អារោចេតិ ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុ ខាទនីយំ វា[3] ភោជនីយំ វា[4] អាហារិយិស្សតីតិ ។ សចេ សាសង្កំ ហោតិ សាសង្កន្តិ អាចិក្ខិតព្ពំ ។ សចេ សប្បដិភយំ ហោតិ សប្បដិភយន្តិ អាចិក្ខិតព្ពំ ។ សចេ ហោតុ ភិក្ខុ អាហារិយិស្សតីតិ កណាតិ ចោរា វត្តញ្ហា មនុស្សា ឥត្ថន្នាមន្តិ អបសក្កាតិ ។ យាគុយា បដិសំវិទិតេ តស្សា បរិភោគេ អាហារិយតិ ឯតំ

๑-๒-๓-๔ ឆ. ម. ចោត្តពេសុ ឥមេ វាសទ្វា ន ហោន្តិ ។

ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបាចិត្តិយកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ក្នុងទីសេនាសនៈ ទាំងឮយ៉ាងមានសភាពដូច្នោះ គឺទីសេនាសនៈទាំងឮយ៉ាងមានសភាពបែបនេះឯង ។ ដែលហៅថា គេមិនបានឲ្យដំណឹង គឺបើសហធម្មិកបុគ្គលទាំង ៥ បានឲ្យដំណឹងហើយក្តី ការឲ្យដំណឹងនេះក៏គង់ហៅថា គេមិនបានឲ្យដំណឹងដដែល ។ ការឲ្យដំណឹងក្នុងទីដទៃក្រៅពីអាវាស ឬឧបចារបស់អាវាសក្តី ការឲ្យដំណឹងយ៉ាងនេះក៏ឈ្មោះថាគេមិនបានឲ្យដំណឹងដដែល ។ ដែលហៅថា មានគេឲ្យដំណឹង គឺបុគ្គលណាមួយនោះស្រីក្តី ប្រុសក្តី មកកាន់អាវាស ឬឧបចារបស់អាវាសប្រាប់ (ចំពោះភិក្ខុ) ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ត្រកូលឈ្មោះនេះគេនឹងនាំយកខាទនីយៈឬភោជនីយៈ(មកប្រគេន)។ បើទីប្រកបដោយរង្កៀស ភិក្ខុត្រូវប្រាប់ថា ទីប្រកបដោយរង្កៀស ។ បើទីប្រកបដោយភ័យ ចំពោះមុខ ភិក្ខុត្រូវប្រាប់ថា ទីប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ។ បើគាយកនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សេចក្តីរង្កៀសក្តី សេចក្តីភ័យក្តីក៏លើកទុកចុះ ជនមុខជានឹងនាំយកខាទនីយៈឬភោជនីយៈមកមិនខានទេ (នោះ) ភិក្ខុត្រូវនិយាយនឹងពួកចោរថា ដ្បិតមានពួកមនុស្សគេនឹងចូលមកកាន់ទីនេះ អ្នកទាំងឮយ៉ាងចូរថយចេញសិន ។ កាលគាយកឲ្យដំណឹងថានឹងប្រគេនបបរ តែគាយកនោះត្រឡប់ជានាំយក

បដិសំវិទិតំ ឆាទ ។ ភគ្គេន បដិសំវិទិតេ តស្ស បរិភោគេ អាបាយិតំ ឯតំ បដិសំវិទិតំ ឆាទ ។ ខាទនីយេន បដិសំវិទិតេ តស្ស បរិភោគេ អាបាយិតំ ឯតំ បដិសំវិទិតំ ឆាទ ។ កុលេន បដិសំវិទិតេ យេ តស្មឹ កុលេ មនុស្សា ខាទនីយំ ឯ ភោជនីយំ ឯ អាហរន្តិ ឯតំ បដិសំវិទិតំ ឆាទ ។ គាមេន បដិសំវិទិតេ យេ តស្មឹ គាមេ មនុស្សា ខាទនីយំ ឯ ភោជនីយំ ឯ អាហរន្តិ ឯតំ បដិសំវិទិតំ ឆាទ ។ បូគេន បដិសំវិទិតេ យេ តស្មឹ បូគេ មនុស្សា ខាទនីយំ ឯ ភោជនីយំ ឯ អាហរន្តិ ឯតំ បដិសំវិទិតំ ឆាទ ។ ខាទនីយំ ឆាទ បញ្ច ភោជនានិ យាមកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ យាវជីវិកំ ឋបេត្វា អវសេសំ ខាទនីយំ ឆាទ ។ ភោជនីយំ ឆាទ បញ្ច ភោជនានិ ឋិនញ្ច កុម្មាសោ សត្តុ មច្ឆោ មំសំ ។ អជ្ឈោហរោ ឆាទ បរិក្ខិត្តស្ស

បរិភោគរបស់បច្ចយនោះមកប្រគេនវិញ នេះហៅថាមានគេឲ្យដំណឹងដែរ ។ កាលបើយកឲ្យដំណឹងថានឹងប្រគេនកត្តុ តែបើយកនោះត្រឡប់ជានាំយកបរិភោគរបស់កត្តុនោះប្រគេនវិញ នេះហៅថាមានគេឲ្យដំណឹងដែរ ។ កាលបើបើយកបានឲ្យដំណឹងថានឹងប្រគេនភាទនីយៈ តែបើយកនោះត្រឡប់ជានាំយកបរិភោគរបស់ភាទនីយៈនោះប្រគេនវិញ នេះក៏ហៅថាគេបានឲ្យដំណឹងដែរ ។ កាលបើបើយកគេបានឲ្យដំណឹងថាត្រកូលនោះនឹងប្រគេន មានពួកមនុស្សណាក្នុងត្រកូលនោះគេនាំយកភាទនីយៈឬភោជនីយៈមកប្រគេន នេះក៏ហៅថាគេបានឲ្យដំណឹងដែរ ។ កាលបើបើយកគេបានឲ្យដំណឹងថាអ្នកស្រុកគេនឹងប្រគេន មានពួកមនុស្សណាក្នុងស្រុកនោះគេនាំយកភាទនីយៈឬភោជនីយៈមកប្រគេន នេះក៏ហៅថាគេបានឲ្យដំណឹងដែរ ។ កាលបើបើយកគេបានឲ្យដំណឹងថាប្រជុំជនគេនឹងប្រគេន មានពួកមនុស្សណាក្នុងប្រជុំជននោះគេនាំយកភាទនីយៈ ឬភោជនីយៈមកប្រគេន នេះក៏ហៅថាគេបានឲ្យដំណឹងដែរ ។ ដែលហៅថា ភាទនីយៈ គឺរឿរលែងភោជនតាំង ៥ យ៉ាង នឹងរបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក នឹងយាវជីវិកចេញ ក្រៅពីនោះហៅថាភាទនីយៈតាំងអស់ ។ ដែលហៅថាភោជនីយៈ បានដល់ភោជន ៥ យ៉ាងគឺបាយ ១ នំស្រស់ ១ នំក្រៀម ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ ដែលហៅថា ខាទនីយៈ គឺខាទនីយៈនៃអាគម គឺខាទនីយៈនៃអាគម

อาคมสฺส อณฺฑาคาเรา อปริกฺขิตฺตสฺส ฉปญฺจาเร ฯ อกิลาโส ฉาทน สงฺกาติ ปิณฺฑาย จริตุ ฯ กิลาโส ฉาทน ฉ สงฺกาติ ปิณฺฑาย จริตุ ฯ อปฺปฏิสงฺขิตฺต อกิลาโส ฆานิสฺสามิ กุญฺชิสฺสามีติ ปฏิกฺขิปิตฺวา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อณฺฑาคาเร อณฺฑาคาเร อาปตฺติ ปาฬิเทเสนียสฺส ฯ

(๔๑๙) อปฺปฏิสงฺขิเต อปฺปฏิสงฺขิตสญฺี ฆาทนียํ ภ ภาชนียํ ภ อณฺฑาคเม สหตฺถา ปฏิคฺคเหตฺวา อกิลาโส ฆาทติ ภ กุญฺชติ ภ อาปตฺติ ปาฬิเทเสนียสฺส ฯ อปฺปฏิสงฺขิเต เวมติโก ฆาทนียํ ภ ภาชนียํ ภ อณฺฑาคเม สหตฺถา ปฏิคฺคเหตฺวา อกิลาโส ฆาทติ ภ กุญฺชติ ภ อาปตฺติ ปาฬิเทเสนียสฺส ฯ อปฺปฏิสงฺขิเต ปฏิสงฺขิตสญฺี ฆาทนียํ ภ ภาชนียํ ภ อณฺฑาคเม สหตฺถา ปฏิคฺคเหตฺวา อกิลาโส ฆาทติ ภ กุญฺชติ ภ อาปตฺติ ปาฬิเทเสนียสฺส ฯ ยาวกาลิกํ สตฺตาหกาลิกํ ยาวชีวิกํ อาหารตฺถาย ปฏิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

ដែលមានរបង ឬ។បថារំខនអាកាសដែលឥតរបង ។ កិក្ខុណាដែលអាច
ទើរដើរទៅបិណ្ឌបាតបាន កិក្ខុនោះឈ្មោះថាគ្មានដម្បី ។ កិក្ខុណាដែល
មិនអាចទើរដើរទៅបិណ្ឌបាតបានទេ កិក្ខុនោះឈ្មោះថាមានដម្បី ។ កិក្ខុ
មិនមានដម្បីទទួលយកខាទនីយៈឬភោជនីយៈ ដែលគាយកឥតឲ្យដំណឹង
ដោយគិតថា អាត្មាអញទើរទំពាស៊ី ទើរបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។
កិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈគ្រប់ ។ ភារៈដែលលេបចូលទៅ ។

(๔๑๙) គាយកមិនបានឲ្យដំណឹង កិក្ខុមិនមានដម្បីសំគាល់ថា
គាយកមិនបានឲ្យដំណឹង ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី
ដោយដៃរបស់ខ្លួនខាងក្នុងអាកាស (យកមក) ទំពាស៊ីឬបរិភោគ ត្រូវ
អាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ កិក្ខុមិនមានដម្បីមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងរបស់ដែល
គាយកមិនទាន់បានឲ្យដំណឹង ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី
ដោយដៃរបស់ខ្លួនខាងក្នុងអាកាស (យកមក) ទំពាស៊ីឬបរិភោគ ត្រូវអា-
បត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ គាយកមិនបានឲ្យដំណឹង កិក្ខុមិនមានដម្បីសំគាល់
ថាគាយកបានឲ្យដំណឹង ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី
ដោយដៃរបស់ខ្លួនខាងក្នុងអាកាស (យកមក) ទំពាស៊ីឬបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិ
បាដិទេសនីយៈ ។ កិក្ខុទទួលរបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក ទើ
របស់ជាយាវជីវិក ដើម្បីប្រយោជន៍ជាអាហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អាឡ្លាមហាវេ អាឡ្លាមហាវេ អាមន្តំ ទុក្កដស្ស ។ បដិសំវិទិតេ អប្បដិសំវិទិតសញ្ញី អាមន្តំ ទុក្កដស្ស ។ បដិសំវិទិតេ វេមតិកោ អាមន្តំ ទុក្កដស្ស ។ បដិសំវិទិតេ បដិសំវិទិតសញ្ញី អនាមន្តំ ។

(៤១៦) អនាមន្តំ បដិសំវិទិតេ តិលាឧស្ស បដិសំវិទិតេ ឯ តិលាឧស្ស ឯ សេសកំ ភុញ្ជតិ ពហាភមេ បដិក្កមោគ្ឃា អន្តោអាភមេ ភុញ្ជតិ តត្ថ ជាតកំ មូលំ ឯ តចំ ឯ បត្តំ ឯ បុប្ផំ ឯ ផលំ ឯ ភុញ្ជតិ យាមកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ យាវជីវិកំ សតិ បច្ចយេ បរិភុញ្ជតិ ទុម្មត្តកស្ស អាធិកម្មិកស្សត្តំ[1] ។

---

១ ឥតោ បរំ តស្សុត្តរំ អញ្ញាតិកា បវិដ្ឋាយ ភោសាសន្តំ ន ឱភិរេយ សេក្ខសម្មតាយ ខេទេ អារញ្ញកោធិនេន ជាតំ កត្តព្ពំ ឱត្តរេ ទិស្សតិ ។

កិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្កដគ្រប់ៗ ពាក្យដែលលេបចូលទៅ ។ បេសល់ដែលគាយកបានឲ្យដំណឹងហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាគេមិនបានឲ្យដំណឹងទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បេសល់ដែលគាយកបានឲ្យដំណឹងហើយ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ បេសល់ដែលគាយកបានឲ្យដំណឹងហើយ កិក្ខុសំគាល់ថាគេបានឲ្យដំណឹងមែន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(๔๑๖) ពាក្យដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๘ យ៉ាង) គឺបេសល់ដែលគាយកបានឲ្យដំណឹង ๑ កិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ កិក្ខុឆាន់ខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈដែលសល់អំពីកិក្ខុដែលគេបានឲ្យដំណឹង ឬអំពីកិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ កិក្ខុទទួលយកខាទនីយៈឬភោជនីយៈពីខាងក្រៅអាវាស (ហើយយកមក) ឆាន់ខាងក្នុងអាវាស ๑ កិក្ខុឆាន់មើមឈើក្តី សំបកឈើក្តី ស្លឹកឈើក្តី ផ្កាឈើក្តី ផ្លែឈើក្តី ដែលដុះនៅខាងក្នុងអាវាសនោះ ๑ កាលបើមានហេតុ កិក្ខុឆាន់របស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក នឹងរបស់ជាយាវជីវិកបាន ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ [๑] ។

---

๑ ឯអំពីនេះទៅ មានពាក្យត្រាកដក្នុងគម្ពីរខ្លះថា ឧទ្ធានគាថាជិទេសនិយកណ្ឌនោះថា(មាន ๔ សិក្ខាបទ)គឺ កិក្ខុបួលទៅកាន់បន្ទោះស្រែកហើយទទួលយកបង្ហាន់អំពីដៃភិក្ខុនីដែលមិនមែនដាច្ចាតិ ๑ កិក្ខុមិនហាមឃាត់ភិក្ខុនីដែលកំពុងបង្គាប់បញ្ជាគ្រហស្ថ ๑ ការឲ្យនូវសេក្ខសម្មតិ ๑ ការឆាន់បង្ហាន់ក្នុងសេនាសនៈតាំងនៅក្នុងព្រៃ ๑ ។

ปาฬิเทสนายกณฺฑ จตุตฺถสิกฺขาปทวณฺณนา ทุฏฺฐโทสสิกฺขาปทวณฺณนา

(๔๑๗) ทุฏฺฐิฏฺฐา โข อายสฺมนฺตา ฉพฺภเว ปาฬิเทสนายา ฉมฺหา ฯ ตตฺถายสฺมนฺเต ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ทุติยมฺปิ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ตติยมฺปิ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ปริสุทฺธตฺถายสฺมนฺโต ตสฺมา ตุณฺหี ฯ เอวเมตํ ธารยามิ อหนฺติ ฯ

ปาฬิเทสนายกณฺฑ ฉฏฺฐ ฯ

(๔๑๗) បពិត្រលោកដ៏មានអាយុតាំងឡាយ អាបត្តិជាតិទេសនា-យៈតាំង ๔ ខ្ញុំបានសំដែងរួចហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកដ៏មានអាយុ ក្នុងអាបត្តិតាំងនោះ លោកតាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរ ជាគំរប់ពីរដងផង លោកតាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរជា គំរប់បីដងផង លោកតាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ លោកដ៏មាន អាយុតាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយក្នុងអាបត្តិតាំងនេះ ព្រោះហេតុនោះ ឮជាលោកស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំចាំទុកនូវសេចក្តីបរិសុទ្ធិត្រង់ការស្ងៀម នៅនេះឯង ។

ជាតិទេសនាយកណ្ឌ ចប់ប៉ុណ្ណេះ ។

សេក្ខិយកណ្ឌំ

ឥមេ ខោ បនាយស្មន្តោ សេក្ខិយា

ធម្មា ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ។

បរិមណ្ឌលវគ្គោ

ឆព្ពីសតិ សារុប្បា

(៤០៨) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ បុរតោបិ បច្ឆតោបិ ឋិលម្ពេន្តា ឯកាសនេន្តិ ។ មនុស្សា ជុគ្ឆាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា សក្យ-បុត្តិយា បុរតោបិ បច្ឆតោបិ ឋិលម្ពេន្តា ឯកាសេស្សន្តិ សេយ្យថាបិ តិហី កាមភោគិនោតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ជុគ្ឆាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ជុគ្ឆាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា

សេក្ខិយកណ្ឌ

បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ វត្តដែល

គប្បីសិក្សាទាំងនេះតែងមកកាន់ខ្នើស ។

បរិមណ្ឌលវគ្គ

សារុប្ប មាត ២៦

(៤១៨) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលសម្រេចឥរិយាបថនៅក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុស្ងើកស្បង់ឲ្យស្មុយមុខខ្លះ ស្មុយក្រោយខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា សមណៈទាំងឡាយជាសក្យបុត្រមិនសមបើនឹងស្ងើកស្បង់ឲ្យស្មុយមុខខ្លះ ស្មុយក្រោយខ្លះ ដូចជាពួកគ្រហស្ថដែលជាអ្នកបរិភោគកាមសោះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា គួរបើដែរ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុហ៊ាន

កិត្តិ បុរតោបិ បច្ឆតោបិ ឯលម្ពេ្ឋ ឯកាសេ្សន្តីតិ ។
អថខោ តេ កិត្តិ[1] ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។
អថខោ អគគ ឯតស្មិំ ឯនាឯ ឯតស្មិំ បករណេ
ឆដ្ឋិ ភេ ភគ្គ កិត្តិសង្ឃំ សង្ឃដិតាបេត្វា
ឆព្ពគ្គិយេ កិត្តិ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ តុម្ហេ កិត្តិវេ
បុរតោបិ បច្ឆតោបិ ឯលម្ពេ្ឋ ឯកាសេថាតិ ។ សច្ចំ
ភគវាតិ ។ វិគរហិ តុទ្ធោ ភគវា ភេ ហិ ឆាម
តុម្ហេ មោឃបុរិសា បុរតោបិ បច្ឆតោបិ ឯលម្ពេ្ឋ
ឯកាសេ្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា
បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។
ឯវញ្ច បន កិត្តិវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ
បរិមណ្ឌលំ ឯកាសេ្សយ្យាបត្តិ សិក្ខា ករណីយា ។

បរិមណ្ឌលំ ឯកាសេវំ នាភិមណ្ឌលំ ជាឆុមណ្ឌលំ
បដិច្ឆាទេត្តេន ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច បុរតោ វា
បច្ឆតោ វា ឯលម្ពេ្ឋ ឯកាសេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

---

๑ អថខោ តេ ភិក្ខូតិ ឆ. ម. ឯត្ថន្តរេ នត្ថិ ។

ស្ងៀកស្បង់ឲ្យស្ទុយមុខខ្លះ ស្ទុយក្រោយខ្លះ ។ ខណៈនោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាហើយត្រាស់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់សួរចំពោះភេរពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថាអ្នកទាំងឡាយស្ងៀកស្បង់ស្ទុយមុខខ្លះ ស្ទុយក្រោយខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាជ្រាប ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់ត្រាស់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនសមបើនឹងស្ងៀកស្បង់ឲ្យស្ទុយមុខខ្លះ ស្ទុយក្រោយខ្លះទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះនឹងបាននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លារួចហើយក៏ទេដែរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងស្ងៀក(ស្បង់)ឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។

ភិក្ខុត្រូវស្ងៀកឲ្យជាបរិមណ្ឌល គឺបិទជាំងមណ្ឌលផ្ចិត[1]មណ្ឌលជង្គង់[2] ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយស្ងៀកឲ្យស្ទុយមុខឬស្ទុយក្រោយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

១-២ អដ្ឋកថា ភិក្ខុត្រូវស្ងៀកស្បង់ឲ្យជាបរិមណ្ឌល ខាងលើបិទមណ្ឌលផ្ចិត ខាងក្រោមបិទមណ្ឌលជង្គង់ តំស្រុងចុះទៅខាងក្រោមអំពីជង្គង់ ប្រមាណ ៨ ធ្នាប់ ។

อถาปรตฺถิ อสญฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส กิลา-
นสฺส อาปตฺติสุ ทุพฺพลกสฺส อาธิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

(๔๑๙) สาวตฺถินิทานํ(๑) ฯ เตน โข ปน สมเยน
ฉพฺภิกฺขู ภิกฺขุ ปุราเภทปิ ปจฺฉาเภทปิ ฉิลฺลนฺตา
จาปนฺติ ฯ เป ฯ ปริมณฺฑลมฺปิ จาปิสฺสามีติ สิกฺขา
กรณียา ฯ

ปริมณฺฑลมฺปิ จาปิตตฺตา ทุกฺกา กณฺโฑ สมุ กตฺวา ฯ
โย อนาทริยมฺปิ ปฏิจฺจ ปุราเภทปิ ปจฺฉาเภทปิ ฉิลฺลนฺตา
จาปติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อถาปรตฺถิ อสญฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส กิลา-
นสฺส อาปตฺติสุ ทุพฺพลกสฺส อาธิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

(๔๒๐) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน
ฉพฺภิกฺขู ภิกฺขุ กายมฺปิ วาจมฺปิ อนฺตรายเร กปฺปนฺติ ฯ เป ฯ
สุปฺปฏิปฺปสฺสมฺภนฺตา อนฺตรายเร กปฺปิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา ฯ

---

๑ ยตฺถ สาวตฺถินิทานํ ทิสฺสติ ตตฺถ เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหรติ
เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อารามេតិ ជាលំ ហោតិ ฯ

ភវៈដែលមិនគ្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង១ ភិក្ខុមិនមានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(๔๑๙) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដណ្តប់ (ចីពរ) ស្មុយមុខខ្លះ ស្មុយគ្រោយខ្លះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងដណ្តប់ (ចីពរ) ឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។

ភិក្ខុគប្បីដណ្តប់ឲ្យជាបរិមណ្ឌលគឺ ធ្វើទូវជាយ ទាំងពីរឲ្យត្រឹមស្មើគ្នា ។ ភិក្ខុណាអស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដណ្តប់ (ចីពរ) ឲ្យស្មុយមុខខ្លះ ស្មុយគ្រោយខ្លះ ភិក្ខុនោះគ្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភវៈដែលមិនគ្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង១ ភិក្ខុមិនមានសតិ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ១ ភិក្ខុឆ្កួត១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ១ ។

(๔๒๐) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយបើកចំហទូវគាយ[1] ហើយដើរទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ (គឺកាន់ស្រុក) ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងបិទបាំងឲ្យល្អដើរទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ ។

---

๑ គឺភិក្ខុមិនបានបិទបាំងកាយឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។

សុប្បដិច្ឆន្នេន អន្តរឃរេ ភុញ្ជិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច កាយំ វិវរិត្វា អន្តរឃរេ ភុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិណានស្ស អាបទាសុ ខុទ្ទកស្ស អានិកម្ហិកស្ស ។

(๔๒๑) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខិយា កិក្ខូ កាយំ វិវរិត្វា អន្តរឃរេ និសីទន្តិ ។បេ។ សុប្បដិច្ឆន្នោ អន្តរឃរេ និសីទិតព្ពោ សិក្ខា करणीया ។

សុប្បដិច្ឆន្នេន អន្តរឃរេ និសីទិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច កាយំ វិវរិត្វា អន្តរឃរេ និសីទតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

ភិក្ខុត្រូវបិទជាំង(๑)ឲ្យល្អដើរទៅកន្លែងចន្ទោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយបើកចំហកាយ ដើរទៅកន្លែងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កន្លែងសិក្ខាបទនេះមាន ๗ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេច๑ ភិក្ខុគ្មានសតិ๑ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន๑ ភិក្ខុមានជម្ងឺ๑ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ ភិក្ខុឆ្គត๑ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ๑ ។

(๔๒๑) *សាវត្ថីនិទាន* ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយបើកចំហកាយអង្គុយកន្លែងចន្ទោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងបិទជាំង(កាយ)ឲ្យល្អអង្គុយនៅកន្លែងចន្ទោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវបិទជាំង(๒)ឲ្យល្អអង្គុយនៅ កន្លែងចន្ទោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយបើកចំហកាយអង្គុយនៅ កន្លែងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

---

๑ អដ្ឋកថា ថាបិទជាំងឲ្យល្អ គឺមិនទទួរក្បាល អធិប្បាយថា ភិក្ខុនឹងចូលទៅក្នុងស្រុកត្រូវយកចីវរមកដាក់គ្របលើស្មា ពាក់ក្តុំហើយយកដាយទាំងពីរបិទជាំងក រួចហើយធ្វើបុងមុំទាំងពីរឲ្យត្រឹមស្មើគ្នា ហើយប្រមូលចូលមក រួចបិទជាំងដរាបដល់ភ្នែកដៃ ហើយគប្បីដើរទៅ ។
๒ អដ្ឋកថា ថាភិក្ខុនឹងអង្គុយនៅក្នុងស្រុក ត្រូវបើកកាយខាងលើតាំងពីកញ្ចឹងករហូតដល់ក្បាល ខាងដៃតាំងពីត្រឹមភ្នែកដៃទៅបុងម្រាម ខាងជើងតាំងពីបុងកំភួនជើងទៅខាងក្រោម ហើយគប្បីអង្គុយចុះ ។

អជាបត្តំ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តំលាភស្ស ភាសុបគតស្ស អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤២២) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា តំក្ខ ហត្ថមរិ ចាទមរិ កីឌ្បាបេត្តា អន្តរាយេ តច្ឆន្តិ ។ បេ ។ សុសំវុតោ អន្តរាយេ តមិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

សុសំវុតេន អន្តរាយេ តច្ឆិតុំ ។ យោ អជានរិយ បដិច្ច ហត្ថំ វា ចាទំ វា កីឌ្បាបេត្តោ អន្តរាយេ តច្ឆតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជាបត្តំ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តំលាភស្ស អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤២៣) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា តំក្ខ ហត្ថមរិ ចាទមរិ កីឌ្បាបេត្តា អន្តរាយេ ជិំសីនច្ឆិ ។ បេ ។ សុសំវុតោ អន្តរាយេ ជិំសីនិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

អវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង១ កិក្ខុគ្មានសតិ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន១ កិក្ខុមានជម្ងឺ១ កិក្ខុដែលចូលទៅកាន់លំនៅ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ១ កិក្ខុឆ្កួត១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ១ ។

(๔๒๒) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយ ឋសដៃខ្លះ ឋសដើងខ្លះ ដើរទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងសង្រួមឲ្យល្អដើរទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ ។

កិក្ខុត្រូវតែសង្រួមឲ្យល្អដើរទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយគ្រវាត់គ្រវែងដៃខ្លះ ដើងខ្លះ ដើរទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ១ កិក្ខុគ្មានសតិ ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆ្កួត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(๔๒๓) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយ ឋសដៃខ្លះ ឋសដើងខ្លះ អង្គុយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងសង្រួមដោយល្អអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

សុសំវុតេន អន្តរឃរេ ឯសីនេតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច បាត្តំ វា ចីវរំ វា កាឡុបេន្តោ អន្តរឃរេ ឯសីនតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលាឯស្ស អាបជ្ជាសុ ខុទ្ទកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(๔๒๔) សារត្តានិធានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា កិត្តិ តហំ តហំ ឯលោកេន្តា អន្តរឃរេ កច្ឆន្តិ ។ បេ ។ ឯកិត្តិតេបិ អន្តរឃរេ កមិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ឯកិត្តិតេបិ អន្តរឃរេ កន្តព្ពំ យុគមត្តំ បេក្ខន្តេន ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឯលោកេន្តោ អន្តរឃរេ កច្ឆតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលាឯស្ស អាបជ្ជាសុ ខុទ្ទកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

កិកុត្រូវតែសង្រួមឲ្យល្អអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។ កិកុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយវាសដៃ ឬវាសជើងអង្គុយនៅ ក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លេង ๑ កិកុគានសតិ ๑ កិកុមិនដឹងខ្លួន ๑ កិកុមានជម្ងឺ ๑ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិកុឆត ๑ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

(๔๒๖) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុក្រឡេកមើលត្រង់ទីនោះ។ ដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។ បេ ។ ត្រង់គាស់ថា កិកុគប្បីឆ្ងើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមានភ្នែកសំឡឹងចុះដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។

កិកុត្រូវតែមានភ្នែកសំឡឹងចុះ ដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ក្រឡេកមើលត្រឹមតែមួយជួរនឹម ។ កិកុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយក្រឡេកមើលត្រង់ទីនោះ។ ដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លេង ๑ កិកុគានសតិ ๑ កិកុមិនដឹងខ្លួន ๑ កិកុមានជម្ងឺ ๑ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិកុឆត ๑ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

(๘๒๕) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ตหึ ตหึ ปิโลเตกขณฺฑา อนฺตรายเร นิสีทนฺติ ฯเป ฯ ปิกฺขิตฺตจกฺขุ อนฺตรายเร นิสีทิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา ฯ

ปิกฺขิตฺตจกฺขุนา อนฺตรายเร นิสีทิตพฺพํ ยุคมตฺตํ เปกฺขนฺเตน ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ ตหึ ตหึ ปิโลเตกขณฺฑา อนฺตรายเร นิสีทติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสญฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส ตินฺนสฺส อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

(๘๒๖) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ปิกฺขิตฺตกาย อนฺตรายเร กปฺปนฺติ ฯเป ฯ น ปิกฺขิตฺตกาย อนฺตรายเร กมิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา ฯ

น ปิกฺขิตฺตกาย อนฺตรายเร กปฺปยิ ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ ปกตตา ภ ปกตตา ภ ปิกฺขิปิตฺวา อนฺตรายเร กปฺปติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(៤២៥) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ក្រឡេកមើលត្រង់ទីនោះៗ អង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីឆ្ងើយសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមានភ្នែកសំឡឹងចុះអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។

កិក្ខុត្រូវតែមានភ្នែកសំឡឹងចុះត្រឹមមួយជួរនឹមអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយក្រឡេកមើលត្រង់ទីនោះៗ អង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនក្រៃង ១ កិក្ខុគានសតិ ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤២៦) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយ សើយចីវរដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីឆ្ងើយសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនបានសើយចីវរដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។

កិក្ខុមិនត្រូវសើយចីវរដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះទេ ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយសើយចីវរខាងម្ខាងឬទាំងពីរខាងដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤២៧) សារត្តានិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឧក្ខិត្តកាយ អន្តរឃរេ និសីទន្តិ ។បេ។ ន ឧក្ខិត្តកាយ អន្តរឃរេ និសីទិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ឧក្ខិត្តកាយ អន្តរឃរេ និសីទិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ឱកតោ វា ឧកតោ វា ឧក្ខិបិត្វា អន្តរឃរេ និសីទតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស វាសុបគតស្ស អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

បរិមណ្ឌលវគ្គោ បឋមោ ។

ភវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๗ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ๑ កិក្ខុគ្មានសតិ ๑ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ๑ កិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ฯ

(๔๒๗) សាវត្ថីនិទាន ฯ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយ សើយចីវរអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោរផ្ទះ ฯ បេ ฯ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសើយចីវរអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោរផ្ទះ ฯ

កិក្ខុមិនត្រូវសើយចីវរ អង្គុយនៅក្នុងចន្ទោរផ្ទះទេ ฯ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយសើយចីវរខាងម្ខាងឬទាំងពីរខាងអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោរផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ฯ

ភវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๘ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ๑ កិក្ខុគ្មានសតិ ๑ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ๑ កិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ កិក្ខុដែលចូលទៅកាន់អាវាស ๑ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិក្ខុឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ฯ

ខុជ្ជគ្គិកវគ្គោ[1]

(៤២៨) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខុយោ កិក្ខូ មហាហសិតំ ហាសន្តា អន្តរាយបេ កច្ចន្តិ ។បេ។ ន ខុជ្ជកម្បិកាយ អន្តរាយបេ តមិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ខុជ្ជកម្បិកាយ អន្តរាយបេ តព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច មហាហសិតំ ហាសន្តោ អន្តរាយបេ តច្ចតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលាឧស្ស ហាសនិយស្មិំ វត្ថុស្មិំ មិហិតមត្តំ[2]ករោតិ អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤២៩) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខុយោ កិក្ខូ មហាហសិតំ ហាសន្តា អន្តរាយបេ ឧិស្សន្តិ ។បេ។ ន ខុជ្ជកម្បិកាយ អន្តរាយបេ ឧិស្សិ-ឧិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

---

១ ខុជ្ជគ្គិកវគ្គោតិ កត្ថបិ ចោត្ថកេ ទិស្សតិ ។ ២ ហសមេត្តន្តិ ចារោ កត្ថបិ ចោត្ថកេ ទិស្សតិ ។

(៤២៨) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយ សើចខ្ចាំងដើរទៅកុងឆចន្លោះផ្លះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសើចខ្ចាំង ដើរទៅកុងឆចន្លោះផ្លះ ។

កិក្ខុមិនត្រូវសើចខ្ចាំងដើរទៅកុងឆចន្លោះផ្លះទេ ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយសើចខ្ចាំងដើរទៅកុងឆចន្លោះផ្លះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ១ កិក្ខុគ្មានសតិ ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុត្រាន់តែធ្វើញញឹមកុងវត្ថុដែលគួរញញឹម ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆ្កួត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤២៩) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយកិក្ខុទាំងឡាយសើចខ្ចាំងអង្គុយទៅកុងឆចន្លោះផ្លះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសើចខ្ចាំងអង្គុយទៅកុងឆចន្លោះផ្លះ ។

ន ឧជ្ជគ្ឃិកាយ អន្តរឃរេ ឯសិតព្ពំ ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ច មហាហសិតំ ហាសន្តោ អន្តរឃរេ ឯសិតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលាឧស្ស ហាសនិយេ ឋានេ វត្តេ មិហិតមត្តំ(១) ភាវេតិ អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៣០) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឧច្ចាសទ្ទំ មហាសទ្ទំ ភាវេន្តា អន្តរឃរេ កច្ឆន្តិ ។ បេ ។ អប្បសទ្ទោ អន្តរឃរេ គមិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

អប្បសទ្ទេន អន្តរឃរេ គន្តព្ពំ ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ច ឧច្ចាសទ្ទំ មហាសទ្ទំ ភាវេន្តោ អន្តរឃរេ គច្ឆតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលាឧស្ស អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៣១) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឧច្ចាសទ្ទំ មហាសទ្ទំ ភាវេន្តា អន្តរឃរេ

---

១ ហសនមត្តត្តំ ញត្វា កត្តុបិ ឆោត្តុពេ ទិស្សតិ ។

កិក្ខុមិនត្រូវសើចខ្ចាំងអង្គុយនៅកន្លែងបន្ទោះផ្ទះឡើយ ។ កិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយសើចខ្ចាំងអង្គុយនៅកន្លែងបន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ๑ កិក្ខុគ្មានសតិ ๑ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ๑ កិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ កិក្ខុគ្មានតែធ្វើញញឹមកន្លែងដែលគួរញញឹម ๑ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិក្ខុឆ្កួត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

(๔๓๐) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុធ្វើន្ទូវសំឡេងហ៊ោ សំឡេងឮដ៏ខ្ចាំងដើរទៅកន្លែងបន្ទោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនយាយសំដីតិចដើរទៅកន្លែងបន្ទោះផ្ទះ ។

កិក្ខុត្រូវមានសំឡេងតិចដើរទៅកន្លែងបន្ទោះផ្ទះ ។ កិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើន្ទូវសំឡេងហ៊ោ សំឡេងឮខ្ចាំងដើរទៅកន្លែងបន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๗ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ๑ កិក្ខុគ្មានសតិ ๑ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ๑ កិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិក្ខុឆ្កួត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

(๔๓๑) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុធ្វើន្ទូវសំឡេងហ៊ោ សំឡេងឮដ៏ខ្ចាំងអង្គុយនៅកន្លែងបន្ទោះផ្ទះ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា

ฉสีนฺติ ฯ เป ฯ อปฺปสนฺนา อนฺตรายเร ฉสีนิสฺสาหีติ สิกฺขา กรณียา ฯ

อปฺปสนฺเนน อนฺตรายเร ฉสีนิตพฺพํ ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ อุจฺจาสยนฺติ มหาสยนฺติ กเรยฺย อนฺตรายเร ฉสีนติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสญฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส ตีณนฺนสฺส อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

(๔๓๒) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู กายปฺปจาลกํ อนฺตรายเร กจฺฉปิกายปิ ขิลมฺปิ ฯเป ฯ น กายปฺปจาลกํ อนฺตรายเร ภิกฺขิสฺสาหีติ สิกฺขา กรณียา ฯ

น กายปฺปจาลกํ อนฺตรายเร กจฺฉปิ กายปิ ขิลมฺปิ กจฺฉปิกายปิ ขิลมฺปิ ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ กายปฺปจาลกํ อนฺตรายเร กจฺฉปิ กายปิ ขิลมฺปิ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสญฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส ตีณนฺนสฺส อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

កិកុ្ខគប្បីឆ្លើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងនិយាយសំដីតិចអង្គុយនៅកងឹ
ចន្លោះផ្លះ ។

កិកុ្ខត្រូវតែមានសំឡេងតិចអង្គុយនៅកងឹចន្លោះផ្លះ ។ កិកុ្ខណា
អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើនូវសំឡេងហ៊ោសំឡេងឮដ៏ខ្លាំងអង្គុយ
នៅកងឹចន្លោះផ្លះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កងឹសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិកុ្ខមិន
ភ្លេង ១ កិកុ្ខគ្មានសតិ ១ កិកុ្ខមិនដឹងខ្លួន ១ កិកុ្ខមានជម្ងឺ ១ កិកុ្ខមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ កិកុ្ខឆត ១ កិកុ្ខដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៣២) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុ្ខគ្រែ
លែងកាយ យោលកាយដើរទៅកងឹចន្លោះផ្លះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិកុ្ខ
គប្បីឆ្លើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនគ្រែលែងកាយដើរទៅកងឹចន្លោះផ្លះ ។

កិកុ្ខមិនត្រូវធ្វើកាយឲ្យគ្រែលែងដើរទៅកងឹចន្លោះផ្លះ ។ ត្រូវផ្គត់ផ្គង់
កាយដើរទៅ (កងឹចន្លោះផ្លះ) ។ កិកុ្ខណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ
ហើយគ្រែលែងកាយ យោលកាយដើរទៅកងឹចន្លោះផ្លះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កងឹសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិកុ្ខមិន
ភ្លេង ១ កិកុ្ខគ្មានសតិ ១ កិកុ្ខមិនដឹងខ្លួន ១ កិកុ្ខមានជម្ងឺ ១ កិកុ្ខមានសេចក្តី
អន្តរាយ ១ កិកុ្ខឆត ១ កិកុ្ខដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[๔๓๓] សារទ្ធំនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ កាយប្បចាលកំ អន្តរឃរេ និសីទន្តិ កាយំ ឯលម្ពេន្តា ។បេ។ ន កាយប្បចាលកំ អន្តរឃរេ និសីទិតព្ពន្តិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន កាយប្បចាលកំ អន្តរឃរេ និសីទិតព្ពំ កាយំ បក្ខបោតុំ និសីទិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច កាយប្បចាលកំ អន្តរឃរេ និសីទតិ កាយំ ឯលម្ពេន្តោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាបទាសុ ខិត្តចិត្តស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[๔๓๔] សារទ្ធំនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ ពាហុប្បចាលកំ អន្តរឃរេ កច្ឆន្តិ ពាហុំ ឯលម្ពេន្តា ។បេ។ ន ពាហុប្បចាលកំ អន្តរឃរេ កមិសព្ពមិតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ពាហុប្បចាលកំ អន្តរឃរេ កន្តព្ពំ ពាហុំ បក្ខបោតុំ កន្តព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ពាហុប្បចាលកំ អន្តរឃរេ កច្ឆតិ ពាហុំ ឯលម្ពេន្តោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

[៤៣៣] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រលែងកាយ ឃោលកាយអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោរផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនគ្រលែងកាយ អង្គុយនៅក្នុងចន្ទោរផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវគ្រលែងកាយ អង្គុយនៅក្នុងចន្ទោរផ្ទះទេ ត្រូវតែផ្គត់ផ្គង់កាយហើយអង្គុយនៅ (ក្នុងចន្ទោរផ្ទះ) ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយឃ្លោងកាយ ឃោលកាយ អង្គុយនៅក្នុងចន្ទោរផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្រៃ ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់ទីនោ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៣៤] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយបង់ចោយ វាសដៃដើរទៅក្នុងចន្ទោរផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនបង់ចោយដើរទៅក្នុងចន្ទោរផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវបង់ចោយដើរទៅក្នុងចន្ទោរផ្ទះទេ ត្រូវដាក់ដៃឲ្យស្រួលដើរទៅ (ក្នុងចន្ទោរផ្ទះ) ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយបង់ចោយវាសដៃដើរទៅក្នុងចន្ទោរផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អជាបត្តំ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលា-
ឧស្ស អាបជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៣៥) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ពាហុប្បថាលកំ អន្តរឃរេ និសីទន្តិ
ពាហុំ ថិលម្ហេត្តា ។បេ។ ន ពាហុប្បថាលកំ
អន្តរឃរេ និសីទិតព្ពំ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ពាហុប្បថាលកំ អន្តរឃរេ និសីទិតព្ពំ ពាហុំ
បក្ខហេត្វា និសីទិតព្ពំ ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ច
ពាហុប្បថាលកំ អន្តរឃរេ និសីទតិ ពាហុំ ថិលម្ហេត្តោ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជាបត្តំ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស
តិលាឧស្ស ឯសុបតតស្ស អាបជាសុ ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៣៦) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ សីសប្បថាលកំ អន្តរឃរេ
តច្ឆន្តិ សីសំ ថិលម្ហេត្តា ។បេ។ ន សីសប្បថាលកំ
អន្តរឃរេ តច្ឆិតព្ពំ សិក្ខា ករណីយា ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លេង ១ កិកុគ្មានសតិ ១ កិកុមិនដឹងខ្លួន ១ កិកុមានជម្ងឺ ១ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិកុឆត ១ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៣៥) សាវត្ថីនិទាន សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយកិកុទាំងឡាយធ្លាដៃ ភាសដៃអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិកុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធ្លាដៃ អង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។ កិកុមិនត្រូវធ្លាដៃ អង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះទេ ត្រូវដាក់ដៃឲ្យស្រួលអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។ កិកុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្លាដៃ ភាសដៃអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លេង ១ កិកុគ្មានសតិ ១ កិកុមិនដឹងខ្លួន ១ កិកុមានជម្ងឺ ១ កិកុឫស្សៅនៅកាន់ទីនៅ ១ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិកុឆត ១ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៣៦) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុគ្រលែងក្បាល អេក្បាលដើរនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិកុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនបានគ្រលែងក្បាលដើរនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។

ន សីសប្បថាលកំ អន្ធរាយរេ កន្ធុំ សីសំ បក្ខ-
ហេត្វា កន្ធុំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច សីសប្បថាលកំ
អន្ធរាយរេ កច្ចតិ សីសំ ឯលម្ពេន្ធោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលា-
ឧស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(๔๓๗) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ឆព្ភក្ខិយា តិត្ថិ សីសប្បថាលកំ អន្ធរាយរេ និសីទន្តិ
សីសំ ឯលម្ពេន្តា ។បេ។ ន សីសប្បថាលកំ
អន្ធរាយរេ និសីទិតព្ពំ សិក្ខា ករណីយា ។

ន សីសប្បថាលកំ អន្ធរាយរេ និសីទិតព្ពំ សីសំ
បក្ខហេត្វា និសីទិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច
សីសប្បថាលកំ អន្ធរាយរេ និសីទតិ សីសំ ឯលម្ពេន្តោ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលា-
ឧស្ស ភិសុបកតិស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិ-
កម្មិកស្សាតិ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវគ្រែលែងក្បាលដើរទៅកាន់ចន្ទោះផ្ទះទេ ត្រូវតែផ្គងដំតម្រង់ក្បាលឲ្យស្រួលដើរទៅ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ គ្រែលែងក្បាល ដើរទៅកាន់ចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង ១ ភិក្ខុគ្មានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៣៧) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ គ្រែលែងក្បាល ដេកលើអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនគ្រែលែងក្បាល អង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវគ្រែលែងក្បាលអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះទេ ត្រូវតែផ្គងដំតម្រង់ក្បាលឲ្យស្រួលអង្គុយនៅ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយគ្រែលែងក្បាល ដេកលើអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង ១ ភិក្ខុគ្មានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុប្លែកទៅកាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ខុម្ភកវគ្គោ

(៤៣៨) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខុយា កិត្តិ ខុម្ភកតា អន្តរាយរេ កច្ឆន្តិ ។បេ។ ន ខុម្ភកតោ អន្តរាយរេ តមិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ខុម្ភកតេន អន្តរាយរេ កន្តព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ឝកតោ វា ឧកតោ វា ខុម្ភំ កត្វា អន្តរាយរេ កច្ឆតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិណា-ណស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៣៩) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខុយា កិត្តិ ខុម្ភកតា អន្តរាយរេ និស្សីទន្តិ ។បេ។ ន ខុម្ភកតោ អន្តរាយរេ និស្សីទិស្សាមីតិ សិក្ខា ករ-ណីយា ។

ន ខុម្ភកតេន អន្តរាយរេ និស្សីទិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ឝកតោ វា ឧកតោ វា ខុម្ភំ កត្វា អន្តរាយរេ និស្សីទតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

(៤៣៨) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ (យកដៃ) ស្ទឹមចង្កេះដើរទៅកង់ចន្ទោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិន (យកដៃ) ស្ទឹមចង្កេះដើរទៅកង់ចន្ទោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវស្ទឹមចង្កេះដើរទៅកង់ចន្ទោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើទុក្កដិយោស្ទឹមចង្កេះតែម្ខាងក្តី ទាំងពីរខាងក្តី ហើយដើរទៅកង់ចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លៀង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៣៩) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ (យកដៃ) ស្ទឹមចង្កេះអង្គុយទៅកង់ចន្ទោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិន (យកដៃ) ស្ទឹមចង្កេះអង្គុយទៅកង់ចន្ទោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវ (យកដៃ) ស្ទឹមចង្កេះហើយអង្គុយទៅកង់ចន្ទោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើទុក្កដិយោស្ទឹមចង្កេះតែម្ខាងក្តី ទាំងពីរខាងក្តី អង្គុយទៅកង់ចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អជាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិសាធស្ស ភិក្ខុបកតស្ស អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(๔๔๐) សារត្តិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ធម្មិកិយា កិក្ខុ សសីសំ ចារុបិត្វា អន្តរយរេ កច្ចន្តិ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុណ្ហិតោ អន្តរយរេ តមិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយោ ។

ន ភិក្ខុណ្ហិតេន អន្តរយរេ តន្តុំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច សសីសំ ចារុបិត្វា អន្តរយរេ តច្ចតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិសាធស្ស អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(๔๔๑) សារត្តិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ធម្មិកិយា កិក្ខុ សសីសំ ចារុបិត្វា អន្តរយរេ ឯសិនន្តិ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុណ្ហិតោ អន្តរយរេ ឯសិនិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយោ ។

អាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លៃង ១ កិកុគ្មានស្នាវតី ១ កិកុមិនដឹងខ្លួន ១ កិកុមានជម្ងឺ ១ កិកុចូលទៅកាន់ទីនៅ ១ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិកុឆត ១ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៤០) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុទទូរក្បាលដើរទៅកង់ចន្ទោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិកុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនទទូរក្បាលដើរទៅកង់ចន្ទោះផ្ទះ ។

កិកុមិនត្រូវទទូរក្បាលដើរទៅកង់ចន្ទោះផ្ទះឡើយ ។ កិកុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយទទូរក្បាលដើរទៅកង់ចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លៃង ១ កិកុគ្មានស្នាវតី ១ កិកុមិនដឹងខ្លួន ១ កិកុមានជម្ងឺ ១ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិកុឆត ១ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៤១) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុទទូរក្បាលអង្គុយនៅកង់ចន្ទោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិកុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនទទូរក្បាលអង្គុយនៅកង់ចន្ទោះផ្ទះ ។

น ขุกฺกุฬฺหาเตน อนฺตรายเร ฉินฺทิตพฺพํ ฯ เยน อนาธารียํ ปฏิจฺจ สงฺฆสฺส จาตุปจฺฉา อนฺตรายเร ฉินฺทติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสญฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส ตีลานสฺส ปาสุปคตสฺส อาปทาสุ ขิตฺตจิตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

(๒๒๒) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ขุกฺกุฬิกาย อนฺตรายเร ภุญฺชนฺติ ฯ เป ฯ น ขุกฺกุฬิกาย อนฺตรายเร ภุญฺชิตพฺพนฺติ สิกฺขา กรณียา ฯ

น ขุกฺกุฬิกาย อนฺตรายเร ภุญฺชิตพฺพํ ฯ เยน อนาธารียํ ปฏิจฺจ ขุกฺกุฬิกาย อนฺตรายเร ภุญฺชติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสญฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส ตีลานสฺส ปาสุปคตสฺส อาปทาสุ ขิตฺตจิตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

ភិក្ខុមិនត្រូវទុកូរក្បាលអង្គុយនៅកន្លែងចន្ទោះផ្លូវទេ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយទុកូរក្បាលអង្គុយនៅកន្លែងចន្ទោះផ្លូវ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុចូលទៅកាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(๔๔๒) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដើរចំអើតដើរនៅកន្លែងចន្ទោះផ្លូវ ។ បេ ។ ត្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនចំអើតដើរហើយដើរនៅកន្លែងចន្ទោះផ្លូវ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវចំអើតដើរដើរនៅកន្លែងចន្ទោះផ្លូវទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយដើរចំអើតដើរនៅកន្លែងចន្ទោះផ្លូវ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុចូលទៅកាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(๔๔๓) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុអង្គុយត្រចោមក្បាលជង្គង់កន្លែងចន្ទោះផ្លូវ ។ បេ ។ ត្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនអង្គុយត្រចោមក្បាលជង្គង់កន្លែងចន្ទោះផ្លូវ ។

(៤៤៣) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ បល្លត្ថិកាយ អន្តរឃរេ និសីទន្តិ ។បេ។ ន បល្លត្ថិកាយ អន្តរឃរេ និសីទិតព្ពំ សិក្ខា ករណីយា ។

ន បល្លត្ថិកាយ អន្តរឃរេ និសីទិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ហត្ថបល្លត្ថិកាយ វា ទុស្សបល្លត្ថិ-កាយ វា អន្តរឃរេ និសីទតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលោទស្ស វាសុបគតស្ស អាបទាសុ ខុទ្ទកវត្ថុកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

សមត្តឹំស ភោជនប្បដិសំយុត្តា

(៤៤៤) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ អសក្កច្ចំ បិណ្ឌបាតំ បដិគ្គណ្ហន្តិ ឆឌ្ឌេត្វាបិ វិយ ។បេ។ សក្កច្ចំ បិណ្ឌបាតំ បដិគ្គ-ហេតព្ពំ សិក្ខា ករណីយា ។

ភិក្ខុមិនត្រូវអង្គុយតែចោមក្បាលដង្គង់ ក្នុងចន្លោះផ្ទះទ្បើយ ។ ភិក្ខុណា
អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយតែចោមក្បាលដង្គង់ដោយដៃក្តី តែចោម
ដោយវែនឥងសំពត់ក្តី ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កន្លងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ភ្លេង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុចូលទៅ
កាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ភោជនប្បដិសំយុត្ត ៣០

[៤៤៤] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទទួល
អាហារបិណ្ឌបាតមិនគោរព ធ្វើដូចជាមានសេចក្តីជ្រាបថាទឹងចាក់ចោល
។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងទទួលអាហារ
បិណ្ឌបាតដោយគោរព ។

សក្កច្ចំ បិណ្ឌចារោ បដិក្កហេតព្ពោ ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ច អសក្កច្ចំ បិណ្ឌចារំ បដិក្កណ្ហាតិ ឆេត្តុកាមោ វិយ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលាដស្ស អាបជ្ជាសុ ខុទ្ទកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៤៥) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ តមំ តមំ ឱលោកេត្វា បិណ្ឌចារំ បដិក្កណ្ហន្តិ អាកិរន្តេបិ អតិក្កន្តេបិ ន ជានន្តិ ។ បេ ។ បត្តសញ្ញី បិណ្ឌចារំ បដិក្កហេស្សាមីតិ សិក្ខាការណាយ ។

បត្តសញ្ញិនា បិណ្ឌចារោ បដិក្កហេតព្ពោ ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ច តមំ តមំ ឱលោកេត្វា បិណ្ឌចារំ បដិក្កណ្ហាតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលាដស្ស អាបជ្ជាសុ ខុទ្ទកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

កិក្ខុត្រូវទទួលអាហារបិណ្ឌបាតដោយគោរព ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយទទួលអាហារបិណ្ឌបាតមិនគោរព ធ្វើដូចជាមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងចាក់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង គឺកិក្ខុមិនឈឺ ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៤៥) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុសំឡឹងមើលទៅកាន់ទីនោះ ។ ទទួលបិណ្ឌបាត កាលបើមានដនកំពុងដាក់ជាត្តក្តី ដាក់រួចហើយដើរទៅក្តី ក៏មិនបានដឹងសោះ (ព្រោះមិនសង្ស័យវៀតមើលទៅទីឆ្ងៃសង្កាស) ។ បេ ។ ត្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងសំគាល់កន្លងជាត្រហើយទទួលបិណ្ឌបាត ។

កិក្ខុត្រូវសំគាល់កន្លងជាត្រហើយទទួលបិណ្ឌបាត ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំឡឹងមើលទៅកាន់ទីនោះ ទទួលបិណ្ឌបាត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង គឺកិក្ខុមិនឈឺ ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(๔๔๖) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ បិណ្ឌចារំ បដិក្កមន្តា សូបំយេវ ពហុំ បដិក្កមន្តិ ។បេ។ សមសូបកំ បិណ្ឌចារំ បដិក្កមោសារេតិ សិក្ខា ករណីយា ។

សូចោ ឆាម ទ្វេ សូចា មុក្កសូចោ មាសសូចោ ហត្ថហារិយោ ។ សមសូបកោ បិណ្ឌចារោ បដិក្កមោតព្ពោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច សូបំយេវ ពហុំ បដិក្កមតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលាជនស្ស រសរសេ ញាតកានំ បវារិតានំ អញ្ញស្សត្ថាយ អត្តនោ ឆនេន អាបជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(๔๔๗) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ ជូបិកតំ[๑] បិណ្ឌចារំ បដិក្កមន្តិ ។បេ។ សមតិត្តិកំ បិណ្ឌចារំ បដិក្កមោសារេតិ សិក្ខា ករណីយា ។

---

๑. ម. ជូបិកតំ ។

(៤៤៦) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកាលទទួលបិណ្ឌបាត ទទួលយកសម្ងប្រេីនជាង ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វេីសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យល្មមគ្នានឹងសម្ង[1] ។

ដែលហៅថា សម្ង បានដល់សម្ងពីរយ៉ាង គឺសម្ងសណ្តែកចុាយ ១ សម្ងសណ្តែកពាជមាស ១ ដែលគួរជននឹងនាំទៅដោយដៃបាន ។ ភិក្ខុត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតល្មមគ្នានឹងសម្ង ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអេីតេី ហេីយទទួលយកសម្ងប្រេីនជាង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១២ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ សម្ងមានរសដ៏ត្រៃលែង ១[2] ភិក្ខុទទួលយកបរស់ជនជាញាតិ ១ បរស់ជនដែលបានបវារណា ១ ភិក្ខុទទួលយកដេីម្បីប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃ ១ ភិក្ខុទទួលយកដោយទ្រព្យបរស់ខ្លួន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្គត ១ ភិក្ខុដេីមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៤៧) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទទួលបិណ្ឌបាតពេញកំពុងចុាត្រ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វេីសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យស្មេីត្រឹមកណ្តាប់មាត់ចុាត្រ ។

---

១ អដ្ឋកថា សម្ងដែលមានប្រមាណប៉ុនភាគទី ៤ នៃភត្ត ហៅថា សម្ងល្មមនឹងបិណ្ឌបាត ។
២ អដ្ឋកថា ម្ហូបអាហារដទៃ ។ មានសម្ងបន្លែ ត្រីសាច់ជាដេីម ដែលក្រៅពីសម្ងសណ្តែកចាយនឹងសម្ងសណ្តែកពាជមាសជេេញ ។

សមតិត្តិំ តោ បិណ្ឌាចារោ បដិក្កមោតព្ពោ ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ច ទូបីភាវំ បិណ្ឌាចារំ បដិក្ខិបតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជានបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ឧម្មត្តកវារោ តតិយោ ។

កិកុ្ខត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យគេញ៉ាស្មើគ្រឹមកណ្តាប់មាត់បាត្រ ។ កិកុ្ខ
ណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយទទួលបិណ្ឌបាត ឲ្យកំពុងលើស
កណ្តាប់មាត់បាត្រទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺកិកុ្ខមិន
ក្លៀង ១ កិកុ្ខមិនមានស្មារតី ១ កិកុ្ខមិនដឹងខ្លួន ១ កិកុ្ខមានសេចក្តីអន្តរាយ ១
កិកុ្ខឆត ១ កិកុ្ខដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ខម្ពកវគ្គ ទី ៣ ចប់ ។

(៤៤៨) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆឡភិញ្ញោ ភិក្ខូ អសក្កច្ចំ បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជន្តេ អភុញ្ជិតុកាមាបិ វិយ ។បេ។ សក្កច្ចំ បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

សក្កច្ចំ បិណ្ឌបាតោ ភុញ្ជិតព្ពោ ។ យោ អជានន្តិយំ បដិច្ច អសក្កច្ចំ បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជតិ អភុញ្ជិតុកាមោ វិយ[1] អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជានន្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលាឧស្ស អាបជ្ជនេ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៤៩) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆឡភិញ្ញោ ភិក្ខូ តហំ តហំ ឌិលោកេត្វា បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជន្តិ អាភិសន្ទេបិ អតិក្កន្តេបិ ន ជានន្តិ ។បេ។ បត្តសញ្ញី បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

បត្តសញ្ញិនា បិណ្ឌបាតោ ភុញ្ជិតព្ពោ ។ យោ អជានន្តិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឌិលោកេត្វា បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

---

១ អភុញ្ជិតុកាមោវិយាតំ ឆ. ម. ជោតូរកេ ឧត្តំ ។

[៤៤៨] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆាន់បិណ្ឌបាតមិនគោរព ធ្វើដូចជាមិនចង់ឆាន់ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងឆាន់បិណ្ឌបាតដោយគោរព ។

ភិក្ខុត្រូវឆាន់បិណ្ឌបាតដោយគោរព ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយឆាន់បិណ្ឌបាតមិនគោរព ធ្វើហាក់ដូចជាមិនចង់ឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ពាក្យដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេច ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៤៩] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបែរមើលទៅទីនោះៗ ឆាន់បិណ្ឌបាត កាលបើទាយកកំពុងអង្គាសភ្លើ អង្គាសរួចហើយចេញដើរទៅក្តី ក៏មិនដឹងអ្វីឡើយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងសំគាល់តែក្នុងចាត្រឆាន់បិណ្ឌបាត ។

ភិក្ខុត្រូវសំគាល់តែក្នុងចាត្រ ហើយឆាន់បិណ្ឌបាត ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំឡឹងមើលទៅទីនោះៗ ឆាន់បិណ្ឌបាតបណ្តើរ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អជាបត្តំ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលោ-
ឧស្ស អាបជ្ជាសុ ខុទ្ទកស្ស អាធិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៩០) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ឆព្ភក្ខិយា តិក្ខ្ត្តុំ តហំ តហំ ឯមសិត្វា[1] បិណ្ឌាចាតំ
ភុញ្ជន្តិ ។បេ។ សបជានំ បិណ្ឌាចាតំ ភុញ្ជិស្សាមីតិ
សិក្ខា ករណីយា ។

សបជានំ បិណ្ឌាចាតេ ភុញ្ជិតព្ពោ ។ យោ
អជានរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឯមសិត្វា[2] បិណ្ឌាចាតំ
ភុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជាបត្តំ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស
តិលានស្ស អញ្ញេសំ ទេន្តោ ឯមសតិ អញ្ញភាជនេ
អាកិរន្តោ ឯមសតិ ទុត្តរិតន្តេ អាបជ្ជាសុ ខុទ្ទក-
ស្ស អាធិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៩១) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ឆព្ភក្ខិយា តិក្ខ្ត្តុំ បិណ្ឌាចាតំ ភុញ្ជន្តា សូបំយេវ ពហុំ
ភុញ្ជន្តិ ។បេ។ សមសូបកំ បិណ្ឌាចាតំ ភុញ្ជិស្សាមីតិ
សិក្ខា ករណីយា ។

១-២ ម. ម. ឧបរិភ្ញ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លេង ១ កិកុមិនមានស្មារតី ១ កិកុមិនដឹងខ្លួន ១ កិកុមានជម្ងឺ ១ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិកុឆត ១ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[๔๙๐] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុកកាយជាយឲ្យខូចក្នុងទីនោះ ។ ឆាន់បិណ្ឌបាត ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិកុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងឆាន់បិណ្ឌបាតរាចឲ្យស្មើ ។

កិកុត្រូវឆាន់បិណ្ឌបាតរាចឲ្យស្មើ ។ កិកុណារាអស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ កកាយជាយឲ្យខូចក្នុងទីនោះ។ ឆាន់បិណ្ឌបាត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លេង ១ កិកុមិនមានស្មារតី ១ កិកុមិនដឹងខ្លួន ១ កិកុមានជម្ងឺ ១ កិកុកកាយបិណ្ឌបាតឲ្យខូចឲ្យដល់ពួកជនដទៃ ១ កិកុកកាយបិណ្ឌបាតឲ្យខូចរោយរាយចុះក្នុងកាជនដទៃ ១ កិកុកកាយសម្ងុតក្តៅពេក ១ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិកុឆត ១ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[๔๙๑] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុកាលឆាន់បិណ្ឌបាត ក៏ឆាន់សម្ងួតច្រើនជាង ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិកុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងឆាន់បិណ្ឌបាតឲ្យល្មមគ្នានឹងសម្ងួ ។

សូទោ ជាម ទ្វេ សូទា មុក្ខសូទោ មាសសូទោ ហត្ថហារិយោ ។ សមសូបតោ បិណ្ឌាទាតោ កុញ្ជិតព្ពោ ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ច សូបំយេវ ពហុំ កុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសក្កិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស រសរសេ ញាតកានំ បវារិតានំ អញ្ញស្សត្ថាយ[1] អត្តនោ ជនេន អាបជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៥២) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា កិក្ខូ ថូបតោ[2] ឌិមម្ភិត្វា បិណ្ឌាទាតំ កុញ្ជន្តិ ។ បេ ។ ន ថូបតោ[3] ឌិមម្ភិត្វា បិណ្ឌាទាតំ កុញ្ជិស្សន្តីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ថូបតោ[4] ឌិមម្ភិត្វា បិណ្ឌាទាតោ កុញ្ជិតព្ពោ ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ច ថូបតោ[5] ឌិមម្ភិត្វា បិណ្ឌាទាតំ កុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

---

១ អញ្ញស្សត្ថាយាតិ ឱ. ម. ជោតូតេ នត្ថិ ។ ២-៣-៤-៥ ថូបិកាតោតិ កត្ថចិ ជោតូតេ ទិស្សតិ ។

ដែលហៅថា សម្ប ជានដល់សម្បពីរយ៉ាង៑ គឺសម្បសណ្តែកជ្រុយ ១ សម្បសណ្តែកពងមាស ១ ដែលជនគួរនឹងនាំទៅដោយដៃបាន ។ ភិក្ខុត្រូវធាន់បិណ្ឌបាតឲ្យស្មើគ្នានឹងសម្ប ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធាន់សម្បឲ្យច្រើនជាង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១២ យ៉ាង៑) គឺភិក្ខុមិនឆ្លង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ សម្ងមានសេដាំក្រៃលែង ១ ភិក្ខុធាន់សម្ងរបស់ញាតិ ១ ភិក្ខុធាន់សម្ងរបស់ជនដែលបានបវារណា ១ ភិក្ខុធាន់សម្ងដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ជនដទៃ[1] ១ ភិក្ខុធាន់សម្ងដែលបានមកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៥២) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុច្រមត្រង់កំពូលជ្រុយ ហើយធាន់បិណ្ឌបាត ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនបានច្រមត្រង់កំពូលជ្រុយហើយធាន់បិណ្ឌបាត ។

ភិក្ខុមិនត្រូវច្រមត្រង់កំពូលជ្រុយហើយធាន់បិណ្ឌបាតទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ច្រមត្រង់កំពូលជ្រុយហើយធាន់បិណ្ឌបាត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

---

១ បទត្រង់នេះហាក់ដូចជាលើស ប្រហែលចំឡុងតាមសិក្ខាបទខាងដើមត្រង់អង្គថា ភិក្ខុទទួលសម្ងដើម្បីអ្នកដទៃ ទេដឹង តែសិក្ខាបទនេះនិយាយពីធាន់សម្ង ភិក្ខុធាន់ដើម្បីអ្នកដទៃ ដូចម្តេចបាន បាលីបទនេះមិនមានក្នុងប្បាច់ឱរូបទេ ។

អជាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលា-
ឧស្ស បរិគ្គហេ សេសេ ឯកោ សន្ថរំ ត្វា ចីវរំ ត្វា
ភុញ្ជតិ អាបជ្ជតិ ទុក្កដស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៩៣) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ សូបំ ព្យញ្ជនំ ឯ ឧទនេន បដិច្ឆាទេន្តិ
កាយ្យាកម្យតំ ឧបាទាយ ។បេ។ ន សូបំ ឯ ព្យញ្ជនំ
ឯ ឧទនេន បដិច្ឆាទេស្សាមិ កាយ្យាកម្យតំ ឧបាទា-
យាតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន សូបំ ឯ ព្យញ្ជនំ ឯ ឧទនេន បដិច្ឆាទេតព្ពំ
កាយ្យាកម្យតំ ឧបាទាយ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច
សូបំ ឯ ព្យញ្ជនំ ឯ ឧទនេន បដិច្ឆាទេតិ កាយ្យា-
កម្យតំ ឧបាទាយ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

ภาระដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๙ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង ๑ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ๑ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ๑ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ ភិក្ខុប្រមូលបិណ្ឌបាតដែលសេសសល់បន្តិចបន្តួច ឲ្យប្រមូលជាមួយគ្នា ហើយបរិភោគ ๑ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ ភិក្ខុឆ្កួត ๑ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

[๘๙๓] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ កាយបាយលុបសម្លខ្ទះ ម្លុបខ្ទះ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីល្មោភច្រើន ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនកាយបាយលុបសម្ល ប្តូរម្លុប ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីល្មោភច្រើន ។

ភិក្ខុមិនត្រូវកាយបាយលុបសម្ល ប្តូរម្លុប ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីល្មោភច្រើនទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយកាយបាយលុបសម្លប្តូរម្លុប ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីល្មោភច្រើន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អជាបត្តិំ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស សាមំ ភោ បដិញ្ញាតេត្វា នេត្តំ ន កាយ្យា ភគវតោ ធម្មំ ទេសេន្តេន យថា. ធាយ អាបត្តាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៥៤) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខុ សូបំ ភិន្ទិំ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា[1] សូបំ ភិន្ទិំ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិស្សន្តិ កស្ស សម្បន្នំ ន មធុរំ កស្ស សាទុំ ន រុច្ចតីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ កិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ខិយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ភិក្ខូ កិក្ខុ សូបំ ភិន្ទិំ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ភន្តេ កិក្ខវេ សូបំ ភិន្ទិំ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា

---

១ កថំ ហិ នាម ឆព្ភគ្គិយា ភិក្ខូតិ ឧ. ម. បោត្ថកេ ទិស្សតិ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនឈឺ ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ពួកជនជាម្ចាស់របស់គេលុបសម្លុប ប្តមប ហើយប្រគេន ១ កិក្ខុមិនអាស្រ័យសេចក្តីល្មោភច្រើន ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៥៤] សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុសូមសម្ងួះ ជ្រាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងហើយឆាន់ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្ត មិនសមបើនឹងហ៊ានសូមសម្ងួះ ជ្រាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងហើយឆាន់សោះ អ្នកណាហើយដែលមិនគាប់ចិត្តនឹងអាហារដ៏ឧបបរិបូណ៌ អ្នកណាហើយដែលមិនគាប់ចិត្តនឹងអាហារដែលមានសេសឆ្ងាញ់ ។ ពួកកិក្ខុបានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ ។ ពួកកិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុមិនសមបើនឹងហ៊ានសូមសម្ងួះ ជ្រាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងហើយឆាន់សោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយសូមសម្ងួះ ជ្រាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនហើយឆាន់ ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ្ឋានម្ចាស់

ភេទំ ហិ ឥទម តុម្ហេ អោឃបុរិសា សូបំបិ ជិវនំបិ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិស្សថ នេតំ អោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ហិ បន ភិក្ខវេ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ ន សូបំ វា ជិវនំ វា អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។ ឯវញ្ចិទំ ភគវតា ភិក្ខូនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៤៥៨] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខូ តិលានា ហោន្តិ ។ តិលានបុច្ឆកា ភិក្ខូ តិលានេ ភិក្ខូ ឯតទវោចុំ កច្ចាវុសោ ខមនីយំ កច្ចិ យាបនីយន្តិ ។ បុព្វេ មយំ អាវុសោ សូបំបិ ជិវនំបិ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជាម តេន នោ ផាសុ ហោតិ ឥទានិ បន ភគវតា បដិក្ខិត្តន្តិ ភុញ្ជាយន្តា ន វិញ្ញាបេម តេន នោ ន ផាសុ ហោតីតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ

ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហៅភ្នកសថា ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងហ៊ានសូមសម្លុះ ជាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនហើយឆាន់សោះ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះនឹងបានដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសូមសម្លុះជាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងហើយឆាន់ទេ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់ពួកភិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

(๘๕๕) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានជម្ងឺ ។ ឯពួកភិក្ខុអកសួរជម្ងឺបានពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលមានជម្ងឺថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកទាំងឡាយលួមអត់ធន់បានឬទេ អ្នកទាំងឡាយលួមញុំាងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ពីដើមយើងតែងសូមសម្លុះ ជាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងហើយឆាន់ ហេតុនោះបានជាយើងសប្បាយ តែឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមឃាត់ហើយ ពួកយើងមានសេចក្តីរង្កៀសដូច្នេះបានជាមិនហ៊ានសូមគេ ហេតុនោះបានជាយើងមិនសប្បាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូល

អាភោគេសុំ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ ខណេ ឯតស្មឹ បករណេ ឆម្ហឹ ភិក្ខុំ ភគ្គុ តិក្ខ្ត្តុ អាមន្តេសិ[1] អត្តជាជាមិ តិក្ខត្តុ តិលាឆេន តិក្ខ្ត្តុ សូបំបិ ឯឆនំបិ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិតុំ ឯវញ្ហេ បឆ តិក្ខត្តុ ឆមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ ឆ សូបំ ភ ឯឆនំ ភ អតិលាឆោ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិស្សតីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ឆ សូបំ ភ ឯឆនំ ភ អតិលាឆេន អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិតព្ពំ ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ច សូបំ ភ ឯឆនំ ភ អតិលាឆោ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជានបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលាឆស្ស ញាតកាឆំ បវារិតាឆំ អញ្ញស្សត្តាយ អត្តនោ ឆនេន អាបជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

---

๑ អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ ។ បេ ។ ភិក្ខូ អាមន្តេសីតិ ឯកេបិ យាចន្តេ ឥត្តំ ។

សេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទានេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើនូវធម្មីកថាក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យភិក្ខុដែលមានជម្ងឺសូមសម្តីបាយក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនហើយឆាន់បាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគួរឆ្លើសេចក្តីសិក្សាថា អញឥតមានជម្ងឺនឹងមិនបានសូមសម្ផុបាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ហើយឆាន់ ។

ភិក្ខុឥតមានជម្ងឺ មិនត្រូវសូមសម្ផុបាយដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនហើយឆាន់ទេ ។ ភិក្ខុណាឥតមានជម្ងឺអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សូមសម្ផុបាយដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๑๑ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង ๑ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ๑ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ๑ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ ភិក្ខុសូមកងសំណាក់ញាតិ ๑ ភិក្ខុសូមកងសំណាក់ជនដែលបានបវារណា ๑ ភិក្ខុសូមដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ๑ ភិក្ខុបានមកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ๑ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ ភិក្ខុឆត ๑ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

[๔๘๖] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ธมฺมกถิโก ภิกฺขุ ฉฬงฺคสมนฺนาคเต ปเรสํ ปตฺเต ทิฏฺโฐเกทฺโธ ฯเปฯ น ฉฬงฺคสมนฺนาคเต ปเรสํ ปตฺเต ทิฏฺโฐเกสฺสูปนิสา สิกฺขา กรณียา ฯ

น ฉฬงฺคสมนฺนาคตา ปเรสํ ปตฺตา ทิฏฺโฐเกตพฺพา ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ ฉฬงฺคสมนฺนาคเต ปเรสํ ปตฺเต ทิฏฺโฐเกติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสญฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส อสฺสทฺธสฺส ภ อกามเรสฺสูปนิสา ภ ทิฏฺโฐเกติ น ฉฬงฺคสมนฺนาคเตสฺส อาปตฺติ ฉมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิ-กสฺสาติ ฯ

[๔๘๗] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ธมฺมกถิโก ภิกฺขุ มหนฺตํ ภณฺฑกปฏิจฺฉาทิกา ฯเปฯ ภาตมหนฺตํ ภณฺฑกปฏิจฺฉาทิกา สิกฺขา กรณียา ฯ

ภาตมหนฺตนฺติ ภณฺฑกปฏิจฺฉาทิกา ภาตพฺพา ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ มหนฺตํ ภณฺฑกปฏิจฺฉาทิกา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(៤៥៦) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុប្រឆាំងនឹងលើកទោស ហើយសំឡឹងមើលថាតើពួកភិក្ខុដទៃ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនប្រឆាំងលើកទោស ហើយសំឡឹងមើលថាតើពួកភិក្ខុដទៃ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសំឡឹងមើលថាតើពួកភិក្ខុដទៃ ដោយប្រឆាំងនឹងលើកទោសទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយប្រឆាំងនឹងលើកទោស ក៏សំឡឹងមើលថាតើពួកភិក្ខុឯទៀត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនឆ្កួន ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុសំឡឹងមើលដោយគិតថា អញនឹងឲ្យឬអញនឹងប្រើគេឲ្យឲ្យ ១ ភិក្ខុមិនបានប្រឆាំងនឹងលើកទោសហើយសំឡឹងមើល ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្គត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៥៧) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធ្វើពុំទូតបាយធំពេក ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធ្វើពុំទូតបាយឲ្យធំពេក ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើពុំទូតបាយឲ្យធំពេកទេ[1] ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើពុំទូតបាយឲ្យធំពេក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

---

១ អដ្ឋកថា ពុំទូតបាយធំពេកប៉ុនពងក្អែក តួចពេកប៉ុនពងមាន់មិនគួរ បើតួតឲ្យកើងាកណ្តាលគួរ ។

អជាបត្តំ អសប្បិំ អសតិយា អជាឧត្តស្ស តិលោទស្ស ខជ្ជកេ ផលាផលេ ទុត្តរិតន្តេ អាបជាសុ ទុម្ភុត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(๔๙๘) **សារត្តំ**ឯតានំ ។ នេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា តក្កំ ទធិំ អាលោបំ ភោជេត្វា ភុញ្ជន្តិ ។ បេ ។ បរិមណ្ឌលំ អាលោបំ ភោជេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

បរិមណ្ឌលោ អាលោបោ នាម ។ **យោ** អនាទរិយំ បដិច្ច ទធិំ អាលោបំ ភោជេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជាបត្តំ អសប្បិំ អសតិយា អជាឧត្តស្ស តិលោទស្ស ខជ្ជកេ ផលាផលេ ទុត្តរិតន្តេ អាបជាសុ ទុម្ភុត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๑๐ យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លេង ๑ កិកុមិនមានស្មារតី ๑ កិកុមិនដឹងខ្លួន ๑ កិកុមានជម្ងឺ ๑ កិកុធាន់បង្អែម ๑ ផ្លែឈើតូចធំ ๑ សម្ងុតព្រៃកង្គ ๑ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិកុឆត ๑ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

(๔๙๘) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុធ្វើពំនូតជាយវែងពេកហើយធាន់ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិកុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងធ្វើពំនូតជាយឲ្យជាបរិមណ្ឌល គឺឲ្យមូល ។

កិកុត្រូវធ្វើពំនូតជាយឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។ កិកុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើពំនូតជាយឲ្យវែង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๑๐ យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លេង ๑ កិកុមិនមានស្មារតី ๑ កិកុមិនដឹងខ្លួន ๑ កិកុមានជម្ងឺ ๑ កិកុធាន់បង្អែម ๑ ផ្លែឈើតូចធំ ๑ សម្ងុតព្រៃកង្គ ๑ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិកុឆត ๑ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

កពទ្ធវគ្គោ

(៤៥៩) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខិយា កំក្ខ អនាហារេ កពន្ធេ មុខទ្វារំ វិវរិត្វ ។បេ។ ន អនាហារេ កពន្ធេ មុខទ្វារំ វិវរិសប្បមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន អនាហារេ កពន្ធេ មុខទ្វារ វិវរិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច អនាហារេ កពន្ធេ មុខទ្វារំ វិវរតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលា-នស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៦០) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភិក្ខិយា កំក្ខ កុញ្ជមានា សព្ពំ ហាត្តំ មុខេ បក្ខិបន្តិ ។បេ។ ន កុញ្ជមានោ សព្ពំ ហាត្តំ មុខេ បក្ខិបិសប្បមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

(៤៥៩) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកាលពំនូតបាយមៅមិនទាន់មកដល់មាត់ ក៏ហាមាត់ចាំ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា កាលពំនូតបាយមិនទាន់មកដល់ អញនឹងមិនបើកហាមាត់ចាំ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវហាមាត់ចាំពំនូតបាយដែលមិនទាន់បានមកដល់មាត់ទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយហាមាត់ចាំពំនូតបាយដែលមិនទាន់មកដល់មាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៦០) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកាលឆាន់បាយ ក៏ញាត់(ម្រាម)ដៃចាំងអស់ចូលទៅក្នុងមាត់ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញកាលឆាន់បាយ នឹងមិនញាត់(ម្រាម)ដៃចាំងអស់ចូលទៅក្នុងមាត់ ។

ន កុញ្ជមានេន សព្ពោ ហាត្តោ មុខេ បក្ខិបិតព្ពោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច កុញ្ជមានោ សព្ពំ ហត្ថំ មុខេ បក្ខិបតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[๔๖๑] សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ សកពទ្ធេន មុខេន ព្យាហរន្តិ ។ បេ ។ ន សកពទ្ធេន មុខេន ព្យាហរិតព្ពំ យោ ព្យាហរេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

ន សកពទ្ធេន មុខេន ព្យាហរិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច សកពទ្ធេន មុខេន ព្យាហរតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

កិក្ខុកាលនាន់ជាយមិនត្រូវញាត់(ត្រមាម)ដៃចាំងអស់ចូលទៅក្នុងមាត់ទេ ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយនាន់ជាយញាត់(ត្រមាម)ដៃចាំងអស់ចូលទៅក្នុងមាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ពាក្យដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆ្កួត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៦១) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុនិយាយចាំងពំនូតជាយទៅក្នុងមាត់ ។ បេ ។ ត្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីឆ្លើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិននិយាយចាំងពំនូតជាយទៅក្នុងមាត់ ។

កិក្ខុមិនត្រូវនិយាយចាំងពំនូតជាយទៅក្នុងមាត់ទេ ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយនិយាយចាំងពំនូតជាយ ទៅក្នុងមាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ពាក្យដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆ្កួត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(๒๖๒) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺภิกฺขู ภิกฺขุ ปิณฺฑาเลปกมฺปิ ภุญฺชิตฺวา ฯเปฯ น ปิณฺฑาเลปกมฺปิ ภุญฺชิสฺสามีติ สิกฺขา กรณีเยา ฯ

น ปิณฺฑาเลปกมฺปิ ภุญฺเชยฺย ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ ปิณฺฑาเลปกมฺปิ ภุญฺเชยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสฺสทฺธสฺส อสฺสทฺธิยา อปฺปาพาธสฺส คิลานสฺส ขชฺชเก ฉลาฑเล อาปทาสุ ขุทฺทกสิกฺขา นิทฺเทโส ฯ

(๒๖๓) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺภิกฺขู ภิกฺขุ ภตฺตาวเฬปกมฺปิ ภุญฺชิตฺวา ฯเปฯ น ภตฺตาวเฬปกมฺปิ ภุญฺชิสฺสามีติ สิกฺขา กรณีเยา ฯ

น ภตฺตาวเฬปกมฺปิ ภุญฺเชยฺย ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ ภตฺตาวเฬปกมฺปิ ภุญฺเชยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสฺสทฺธสฺส อสฺสทฺธิยา อปฺปาพาธสฺส คิลานสฺส ขชฺชเก ฉลาฑเล ขุทฺทกปิณฺเฑ อาปทาสุ ขุทฺทกสิกฺขา นิทฺเทโส ฯ

(៤៦២) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាន់ ចោះដុំថ្ម (ទៅកឋិនមាត់) ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធាន់ចោះដុំថ្ម (ទៅកឋិនមាត់) ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់ចោះដុំថ្ម (ទៅកឋិនមាត់) ទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធាន់ចោះដុំថ្ម (ទៅកឋិនមាត់) ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កឋិនសិក្ខាបទនេះមាន៩យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្រៃ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុធាន់បង្អែម ១ ផ្លែឈើតូចធំ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៦៣) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាន់ កាត់ពំនូតថ្ម ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធាន់កាត់ពំនូតថ្ម ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់កាត់ពំនូតថ្មទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធាន់កាត់ពំនូតថ្ម ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កឋិនសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្រៃ ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុធាន់បង្អែម ១ ផ្លែឈើតូចធំ ១ សម្ភុនត្តវិកង្គ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[๖๖๔] សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ អវគណ្ឌការកំ កុញ្ជន្តិ ។ បេ ។ ន អវគណ្ឌការកំ កុញ្ជិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។ ន អវគណ្ឌការកំ កុញ្ជិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ឯកតោ ឯ ឧភតោ ឯ កណ្ណំ កត្វា កុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស[1] ឧលានលេ អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[๖๖๕] សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា ភិក្ខូ ហត្ថិនិទ្ធនកំ កុញ្ជន្តិ ។ បេ ។ ន ហត្ថិនិទ្ធនកំ កុញ្ជិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។ ន ហត្ថិនិទ្ធនកំ កុញ្ជិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ហត្ថិនិទ្ធនកំ កុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស ករវបរំ ឧទ្ធន្តោ ហត្ថំ និទ្ធនតំ អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

---

๑ តិលានស្ស ឧដ្ឋហេតំ កត្តព្ពំ ឱលុព្ភហេ ទិស្សតិ ។

(๔๖๔) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆាន់បៀមពំនូតបាយក្នុងថ្ពាល់ (គឺបៀមដូចស្មា) ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនឆាន់បៀមពំនូតបាយក្នុងថ្ពាល់ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់បៀមពំនូតបាយក្នុងថ្ពាល់ទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់បៀមពំនូតបាយ ក្នុងថ្ពាល់ម្ខាង ឬទាំងពីរខាង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๘ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង ๑ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ๑ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ๑ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ ភិក្ខុឆានផ្លែឈើធំតូច ๑ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ ភិក្ខុឆត ๑ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

(๔๖๕) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆានរលាស់ដៃ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនឆានរលាស់ដៃ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឆានរលាស់ដៃទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ឆានរលាស់ដៃបណ្តើរ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๘ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង ๑ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ๑ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ๑ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ ភិក្ខុចោលសម្រាមហើយរលាស់ដៃ ๑ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ ភិក្ខុឆត ๑ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

(๘๖๖) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู สิกฺขาปทานิ ปญฺญเปนฺติ ฯ เป ฯ สิกฺขาปทานิ ปญฺญเปนฺติปิ สิกฺขา กรณียา ฯ น สิกฺขาปทานิ ปญฺญเปตพฺพานิ ฯ โย อชานนฺโต ปญฺญเปติ สิกฺขาปทานิ ปญฺญเปติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อชานนฺโต อสญฺจิจฺจ อสติยา อนาปตฺติยา สิกฺขาปทานิ ปญฺญเปติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๘๖๗) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ปาฏิโมกฺขานิ ปญฺญเปนฺติ ฯ เป ฯ น ปาฏิโมกฺขานิ ปญฺญเปตพฺพานิ ฯ โย อชานนฺโต ปญฺญเปติ ปาฏิโมกฺขานิ ปญฺญเปติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

---

๑ ม. ฉฑฺเฑยฺยาติ ฯ

(๔๖๖) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធាន់ធ្វើគ្រាប់ចាយឲ្យជ្រុះពោយពាយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធាន់គ្រាប់ចាយ ឲ្យជ្រុះពោយពាយ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់ធ្វើគ្រាប់ចាយ ឲ្យជ្រុះពោយពាយទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធាន់ធ្វើគ្រាប់ចាយ ឲ្យជ្រុះពោយពាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ឥវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនឆ្កួត ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុចោលសម្រាមដោយគៅចាំងគ្រាប់ចាយ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(๔๖๗) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធាន់លៀនអណ្តាត ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធាន់លៀនអណ្តាត ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់លៀនអណ្តាតទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធាន់លៀនអណ្តាត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អជាបត្តំ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលា-
ឧស្ស អាបជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតំ ។

(៤៦៨) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ឆព្ភក្ខិយា តិក្ខ្ម ចបុចបុការកំ កុញ្ជន្តិ ។បេ។ ន
ចបុចបុការកំ កុញ្ជិសុ្បមីតិ សិក្ខា ការណីយា ។
ន ចបុចបុការកំ កុញ្ជិតព្ពំ ។ យោ អជានរិយំ
បដិច្ច ចបុចបុការកំ កុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជាបត្តំ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស
តិលានស្ស អាបជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតំ។

ភាពវ្ជវិត្តេ បញ្ចមោ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លេង ១ កិកុមិនមានស្មារតី ១ កិកុមិនដឹងខ្លួន ១ កិកុមានជម្ងឺ ១ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិកុឆត ១ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៦៨) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុធាន់ធ្វើសំឡេងឮផ្ចប់ៗ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិកុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធាន់ធ្វើសំឡេងឲ្យឮផ្ចប់ៗ ។

កិកុមិនត្រូវធាន់ធ្វើសំឡេងឲ្យឮផ្ចប់ៗទេ ។ កិកុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធាន់ធ្វើសំឡេងឲ្យឮផ្ចប់ៗ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លេង ១ កិកុមិនមានស្មារតី ១ កិកុមិនដឹងខ្លួន ១ កិកុមានជម្ងឺ ១ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិកុឆត ១ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ភណវារវគ្គទី ៥ ចប់ ។

សុរសុរវគ្គោ

(៤៦៧) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា កោសម្ពិយំ
វិហរតិ ឃោសិតារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញតរេន ព្រាហ្មណេន សង្ឃស្ស បយោចាគំ បដិ-
យត្តំ ហោតិ ។ តិក្ខ្ត្តុំ សុរុសុរុការកំ ទីរំ បិវន្តិ ។
អញ្ញតរោ ឧដបុព្ពកោ តិក្ខ្ត្តុំ ឋវមាហ សញ្ញយំ មញ្ញេ
សន្ថ្ឋ សីតិ ភវតោតិ ។ យេ តេ តិក្ខ្ត្តុំ អប្បិច្ឆា
។បេ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ វិចាចេន្តិ ភដំ ហិ
ជាម តិក្ខ្ត្តុំ សង្ឃំ អារព្ភ ឧរំ ភរិស្សតីតិ ។បេ។ សចេ
ភិរ ត្តុំ តិក្ខ្ត្តុំ សង្ឃំ អារព្ភ ឧរំ អភាសីតិ ។ សចេ
ភគភតិ ។ រិតរហិ ពុទ្ធោ ភគវា ភដំ ហិ ជាម តុំ
មោឃបុរិស សង្ឃំ អារព្ភ ឧរំ ភរិស្សសិ នេតំ មោឃ-
បុរិស អប្បសន្នានំ វ បសាទាយ បសន្នានំ វ ភិយ្យោ-
ភាវាយ ។បេ។ រិតរហិត្វា ធម្មឹ ភដំ ភត្វា តិក្ខ្ត្តុំ

(៤៦៩) សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
ឃោសិតារាម ជិតក្រុងកោសម្ពី ។ វេលានោះឯង មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់
បានតាក់តែងទឹកដោះចំពោះសង្ឃ ។ អស់ពាំងពួកភិក្ខុក៏ឆាន់ទឹកដោះឆ្អែ
សំឡែងឲ្យឰ្នគ្រែក ។ ។ មានភិក្ខុ ១ រូបធ្លាប់ជាអ្នកវង្វាំ (ពីដើម) បាន
ពោលពាក្យនេះថា សង្ឃពាំងអស់នេះទំនងជាឆ្អែទឹកដោះឲ្យគ្រែជាក់
ទេដឹង ។ ភិក្ខុពាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុពាំង
នោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុ (នេះ) មិនសមបើ
ន៏ឯហ៊ានពោលកំប្លែងប្រាប្ញព្រះសង្ឃ (ដូច្នេះ) សោះ ។ បេ ។ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុ ឮថាអ្នកឯងពោលកំប្លែង
ប្រាប្ញសង្ឃ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តា-
ប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាល
មោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមបើនឹងហ៊ានពោលកំប្លែងប្រាប្ញសង្ឃ (ដូច្នេះ)
សោះ ម្នាលមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនបានដឹកនាំពួកជន
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យបានជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹង
រឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ទ្រង់បន្ទោសរួចហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា

អាមន្តេសិ ន តិក្ខត្តុំ ភុត្តំ ភ ជម្មំ ភ សង្ឃំ ភ អារព្ភ ឧភោ តាតញ្ចេ យោ តាវយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។ អថខោ អតវា តំ តិក្ខត្តុំ អនេកបរិយាយេន វិតារបិត្វា ធម្មិកថាយ ។បេ។ ឯវញ្ច បន តិក្ខត្តុំ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ ន សុរុសុរុការកំ កុញ្ជិសញ្ញាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន សុរុសុរុការកំ កុញ្ជិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច សុរុសុរុការកំ កុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស អាបជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៧០) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា តិក្ខត្តុំ ហត្ថនិល្លេហកំ កុញ្ជន្តិ ។បេ។ ន ហត្ថនិល្លេហកំ កុញ្ជិសញ្ញាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ហត្ថនិល្លេហកំ កុញ្ជិតព្ពំ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ហត្ថនិល្លេហកំ កុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវនិយាយកំបែងប្រាព្ធព្រះពុទ្ធឬព្រះធម៌ឬព្រះសង្ឃទេ ភិក្ខុណានិយាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសភិក្ខុនោះដោយអនេកបរិយាយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនបានធាន់ធ្វើសំឡេងឲ្យឮគ្រក ។ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់ធ្វើសំឡេងឲ្យឮគ្រក ។ ទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធាន់ធ្វើសំឡេងឲ្យឮគ្រក ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេច ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(๔๗๐) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធាន់លិទ្ធដៃ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធាន់លិទ្ធដៃ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់លិទ្ធដៃទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធាន់លិទ្ធដៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

อนาคตสฺส อสงฺขฺเยฺยสฺส อสงฺขฺเยฺยสฺส อนนฺตสฺส กปฺปสฺส อาทิมฺหิ ฯ

(๔๗๑) สารตฺถทีปนายนฺ ฯ เตน ขีณาสเวน ปน สมเยน ปจฺจุปฺปนฺนา กิตฺติ ปตฺถฏสทฺทา โหติ ฯ เป ฯ น ปตฺถฏสทฺทา กิตฺติ สพฺพตฺถ ปากฏภาวา ฯ น ปตฺถฏสทฺทา กิตฺติ สพฺพตฺถ ปากฏภาวา ฯ โย อนาทริยมฺปิ ปฏิจฺจ ปตฺถฏสทฺทา กิตฺติ อาคตา ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาคตสฺส อสงฺขฺเยฺยสฺส อสงฺขฺเยฺยสฺส อนนฺตสฺส กปฺปสฺส ปริตฺตเกสุ เสเสสุ ฐาเนสุ สทฺธมฺมฏฺฐิติยา ทีฆายุกตาย อาทิมฺหิ ฯ

(๔๗๒) สารตฺถทีปนายนฺ ฯ เตน ขีณาสเวน ปน สมเยน ปจฺจุปฺปนฺนา กิตฺติ ปุถุลทีฆสทฺทา โหติ ฯ เป ฯ น ปุถุลทีฆสทฺทา กิตฺติ สพฺพตฺถ ปากฏภาวา ฯ น ปุถุลทีฆสทฺทา กิตฺติ สพฺพตฺถ ปากฏภาวา ฯ โย อนาทริยมฺปิ ปฏิจฺจ ปุถุลทีฆสทฺทา กิตฺติ อาคตา ทุกฺกฏสฺส ฯ

ภาវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កឋិនសិក្ខាបទនេះមាន ๗ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង ๑ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ๑ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ๑ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ ភិក្ខុឆ្គត ๑ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ฯ

[๔๗๑] សាវត្ថីនិទាន ฯ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធាន់លិទ្ធបាត្រ ฯ បេ ฯ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធាន់លិទ្ធបាត្រ ฯ

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់លិទ្ធបាត្រទេ ฯ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធាន់លិទ្ធបាត្រ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ฯ

ภาវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កឋិនសិក្ខាបទនេះមាន ๘ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង ๑ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ๑ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ๑ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ ភិក្ខុប្រមូលគោជនតាំងឡាយ ដែលសេសសល់បន្តិចបន្តួចមកកឋិនជាមួយគ្នាលិទ្ធហើយធាន់ ๑ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ ភិក្ខុឆ្គត ๑ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ฯ

[๔๗๒] សាវត្ថីនិទាន ฯ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធាន់លិទ្ធបហូរមាត់ ฯ បេ ฯ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធាន់លិទ្ធបហូរមាត់ ฯ

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់លិទ្ធបហូរមាត់ទេ ฯ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធាន់លិទ្ធបហូរមាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ฯ

អថាបត្តំ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលា-
ឧស្ស អាបជ្ជនាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតំ ។

(៤៧៣) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា កក្កដេ
វិហរតិ សុំសុមារគិរេ ភេសកឡាវនេ មិគទាយេ ។
តេន ខោ បន សមយេន កិក្កិ កោកនទេ ចាសាទេ
សាមិសេន ហត្ថេន ចាឌិយថាលកំ បដិក្កណ្ហន្តំ ។
មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម
សមណា សក្យបុត្តិយា សាមិសេន ហត្ថេន ចាឌិយ-
ថាលកំ បដិក្កហេស្សន្តិ សេយ្យថាបិ គិហី កាមភោ-
គិនោតិ ។ អស្សោសុំ ខោ កិក្កិ តេសំ មនុស្សានំ
ឧជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ កិក្កិ
អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ
ហិ នាម កិក្កិ សាមិសេន ហត្ថេន ចាឌិយថាលកំ
បដិក្កហេស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ កិក្កិ តំ កិក្កិ
សាមិសេន ហត្ថេន ចាឌិយថាលកំ បដិក្កណ្ហន្តីតិ ។

ភវ:ដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កឋិនសិក្ខាបទនេះមាន ๗ យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លៃង ๑ កិកុមិនមានស្នាវតី ๑ កិកុមិនដឹងខ្លួន ๑ កិកុមានជម្ងឺ ๑ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិកឆុត ๑ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

(๔๗๓) *សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជាគុណគង់នៅកេសកម្ពារវន (ព្រៃសម៉ែ) ជាទីឲ្យអភ័យដល់សត្វទ្រឹង្គ ទៀបក្រុងសុំសុមារគិរ: ក្នុងដែនភគ្គ: ។ សម័យនោះឯង ពួកកិកុនៅលើ កោកនទប្បាសាទ (ក្បាសាទមានសណ្ឋានដូចផ្កាឈូក) មានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិស: ទទួលភាជន:ទឹកសម្រាប់ឆាន់ ។ មនុស្សពាំងឆ្ងាយ កំពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណ:ជាសក្យបុត្ត មានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិស: មិនសមបើនឹងទទួលចាប់ភាជន:ទឹកសម្រាប់ឆាន់ដូចជាពួកគ្រហស្ថដែលបរិភោគកាមគុណសោះ ។ ពួកកិកុបានឮមនុស្សពាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ កិកុពាំងឆ្ងាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិកុពាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិកុពាំងឆ្ងាយមានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិស: មិនសមបើនឹងហ៊ានទទួលភាជន:ទឹកសម្រាប់ឆាន់សោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុពាំងឆ្ងាយ បានឮថាកិកុពាំងឆ្ងាយមានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិស:ទទួលភាជន:ទឹកសម្រាប់ឆាន់ ពិតមែនឬ ។*

สงฺฆํ ภควตา ฯ ปิตาปิ พุทฺธา ภควา ตาทิ ปิ ตาม
เต ตกฺกาย เหยฺยุ สามิเสน หาเปน ชานิย-
ชาลกา ปฏิคฺคเหสฺสนฺติ เนตา ตกฺกาย อปฺปสนฺนานิ ว
ปสาทาย ปสนฺนานิ ว ตาเยปาตาย ฯเป ฯ
ยาวญฺจ ปน ตกฺกาย สมิ สิกฺขาปทา ทุกฺกเฏยฺยา ว
สามิเสน หาเปน ชานิยชาลกา ปฏิคฺคเหสฺสามีติ
สิกฺขา กรณีเยา ฯ

น สามิเสน หาเปน ชานิยชาลเกา ปฏิคฺคเห-
ตพฺเพ ฯ โย อนาทริยเม ปฏิจฺจ สามิเสน หาเปน
ชานิยชาลกา ปฏิคฺคณฺหาติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสญฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส ติลา-
นสฺส ตาวสฺสามีติ ว ตาวเทสฺสามีติ ว ปฏิคฺคณฺหาติ
อาปทาสุ ทุพฺภิกฺขสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

(๔๗๔) เตน สมเยน พุทฺธา ภควา ภคฺเคสุ
วิหรนฺติ สุสุมารคิเร เภสกฬาวเน มิคทาเย ฯ

ภิกฺขุตាំងនោះក៏ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ម្នេចបុរសតាំងនោះមានដៃប្រឡាក់ ដោយអាមិសៈ មិនសមបើនឹងទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់ឆាន់សោះ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អំពើនេះមិនបានដឹកនាំពួកជនដែលមិនជាន់ជ្រែះថាឲ្យជ្រែះថាឡើង ឬពួកជនដែលជ្រែះថាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រែះថាឡើងទេ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញមានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិសៈ នឹងមិនទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់ឆាន់ ។

ភិក្ខុមានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិសៈ មិនត្រូវទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់ឆាន់ទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ មានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិសៈទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់ឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្រៃង១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ១ ភិក្ខុទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់ឆាន់ដោយប័ងថា អញនឹងលាង ឬអញនឹងប្រើគេឲ្យលាង១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ១ ភិក្ខុឆត១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ១ ។

[๔๗๔] សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងកេសកម្ពលវន (វៃសម៉ី) ជាទីឲ្យអភ័យដល់សត្វទ្រឹគ ទៀប

តេន ខោ បន សមយេន កិកូ ភោភនទេ ថាសាទេ
សសិត្ថកំ បត្តោវំ អន្តរឃរេ ឆឌ្ឌេន្តិ ។ មនុស្សា
ទុជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា
សក្យបុត្តិយា សសិត្ថកំ បត្តោវំ អន្តរឃរេ ឆឌ្ឌេស្សន្តិ
សេយ្យថាបិ កិមិ ភាមភោតំនោតំ ។ អស្សោសុំ ខោ
កិកូ តេសំ មនុស្សានំ ទុជ្ឈាយន្តានំ ខិយន្តានំ វិបា-
បេន្តានំ ។ យេ តេ កិកូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទុជ្ឈា-
យន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម កិកូ សសិត្ថកំ
បត្តោវំ អន្តរឃរេ ឆឌ្ឌេស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ
កិកូវេ កិកូ សសិត្ថកំ បត្តោវំ អន្តរឃរេ ឆឌ្ឌេន្តីតិ ។
សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម
តេ កិកូវេ មោឃបុរិសា សសិត្ថកំ បត្តោវំ អន្តរឃរេ
ឆឌ្ឌេស្សន្តិ នេតំ កិកូវេ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ

ស្រែនសុំសុមារគិរៈ កង្វែនកគ្គៈ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនោះលើ
កោកនទបោក្ខរា (បោក្ខរាទមានសណ្ឋានដូចផ្ការំដួត) ចាត់ទឹកដែល
លាងជាតិតាំងគ្រាប់ជាយទៅក្នុងចន្ទោះផ្នះ ។ មនុស្សតាំងឡាយក៏ពោល
ទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្ត មិនសមបើនឹង
ហ៊ានចាត់ទឹកដែលលាងជាតិតាំងគ្រាប់ជាយទៅក្នុងចន្ទោះផ្នះ ដូចជាពួក
គ្រហស្ថដែលបរិភោគកាមគុណសោះ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយបានឮមនុស្សតាំង
នោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុតាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះ
បង្អាប់ថា ភិក្ខុតាំងឡាយមិនសមបើនឹងហ៊ានចាត់ទឹកដែលលាងជាតិតាំង
គ្រាប់ជាយទៅក្នុងចន្ទោះផ្នះសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ឮបានឮថា ភិក្ខុតាំងឡាយចាត់ទឹក
លាងជាតិតាំងគ្រាប់ជាយទៅក្នុងចន្ទោះផ្នះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុតាំងនោះ
ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ដោយហេតុនុ៎ះតាំង
នោះ មិនសមបើនឹងហ៊ានចាត់ទឹកលាងជាតិតាំងគ្រាប់ជាយទៅក្នុង
ចន្ទោះផ្នះសោះ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ អំពើនេះមិនបានដឹកនាំពួកជនដែល
មិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យកាន់តែ

បសន្នោ ឯ តំយេវ្ហកាយ ។ បេ ។ ឯវ្ហេ បន តំក្ខណេ
ឥមំ សតិបដ្ឋានំ ឧទ្ទិស្សេយ្យ ន សសតិវត្តតំ បត្តោវ
អន្តរាយេ ឆន្ទេសព្ភមីតិ សតិបដ្ឋា ភាវនាយ ។

ន សសតិវត្តតំ បត្តោវ អន្តរាយេ ឆន្ទេតព្ពំ ។
យោ អនាទរិយំ បដិច្ច សសតិវត្តតំ បត្តោវ អន្តរ-
យេ ឆន្ទេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលោ-
ន្តស្ស ឧទ្ធវត្តា ឯ តិន្ទិត្តា ឯ បដិក្ខេបោ ឯ ឥមាវត្តា
ឆន្ទេតិ អាបន្នាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

សោឡស ធម្មទេសនាបដិសំយុត្តំ

(៤៧៤) សាវត្ថិនិទានំ ។ ភគវន្តំ ខោ បន សមយេន
ឆព្ភិក្ខិយា តិក្ខ ឆត្តចាលិស្ស ឆប្បំ ទេសេន្តំ ។
យេ តេ តិក្ខ អម្ហាកំ ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ

ដែរថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនចាក់ទឹកលាងជ្រលក់ត្រទាំងគ្រាប់ចាយទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវចាក់ទឹកលាងជ្រលក់ត្រទាំងគ្រាប់ចាយទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ចាក់ទឹកលាងជ្រលក់ត្រទាំងគ្រាប់ចាយទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេង១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ១ ភិក្ខុប្រមូលគ្រាប់ចាយមកឆ្នុកគាហើយសម្រិតចោលតែទឹកក្តី ភិក្ខុប្រឡាប់គ្រាប់ចាយឲ្យរលាយជាទឹកហើយចាក់ចោលទាំងអស់ក្តី ភិក្ខុចាក់ទឹកលាងជ្រលក់ត្រទាំងគ្រាប់ចាយទៅកាន់កាសនៈ (កន្លែង) ក្តី ភិក្ខុនាំយកទឹកលាងជ្រលក់ត្រទាំងគ្រាប់ចាយទៅចាក់ចោលក្តី ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ធម្មុទ្ទេសវារបដិសំយុត្ត មាន ៣៦ សិក្ខាបទ

(๔๗๕) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មនុស្សមានឆត្រនៅកាន់ដៃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏បោលបោស តិះដៀល

វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយោ កិក្ខូ ឆត្តញ្ញាណិស្ស ធម្មំ ទេសេស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្ចំ កិរ ភុម្ហេ កិក្ខវេ ឆត្តញ្ញាណិស្ស ធម្មំ ទេសេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា គរហំ ហិ នាម ភុម្ហេ មោឃ-បុរិសា ឆត្តញ្ញាណិស្ស ធម្មំ ទេសេស្សថ នេតំ មោឃ-បុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ វិគរ្ហិត្វា បន កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ ន ឆត្តញ្ញាណិស្ស ធម្មំ ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។ វិគរ្ហិំ ភគវតា កិក្ខូនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(៤៧៦) តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខូ ឆត្ត-ញ្ញាណិស្ស កិលានស្ស ធម្មំ ទេសេតុំ ករុណ្ណាយន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា ឆត្តញ្ញាណិស្ស កិលានស្ស ធម្មំ ន ទេសេស្សន្តីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ កិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ អថ ខោ

បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនសមបើនឹងហ៊ានសំដែងធម៌ដល់មនុស្ស
មានឆត្រនៅក្នុងដៃសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយសំដែងធម៌ដល់បុគ្គល
មានឆត្រនៅក្នុងដៃ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់
ព្រះមេត្តាត្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា
ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងសំដែងធម៌ដល់
មនុស្សមានឆត្រនៅក្នុងដៃទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិន
ឃើញដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លា
ហើយឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង
ឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តី
សិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សមានឆត្រនៅក្នុងដៃ ។ សិក្ខា-
បទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តហើយដល់ពួកភិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

(๔๗๖) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយរង្គើសក្កិរិយាសំដែងធម៌
ដល់មនុស្សឈឺមានឆត្រនៅក្នុងដៃ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស
តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តមិនសមបើនឹងសំដែង
ធម៌ដល់មនុស្សឈឺមានឆត្រនៅក្នុងដៃសោះ។ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្ស
ទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំង

เต กิกฺขู ภควโต ปาตราสญฺจ อาโรเจสุ ฯ อถ โข ภควา ปาตฺวาว สาวตฺถิยา ปิณฺฑาย ปาวิสิ ปจฺจูส กาล กาลญฺญู ยุตฺต ปตฺตกาลา อนุปฺปตฺต กิกฺขเว ทณฺฑกมฺม สงฺฆาทิเสสญฺจ ถุลฺลจฺจยญฺจ ทฺวินฺน ปาจิตฺติยาน ปฏิเทสนาย ฯ

ทณฺฑกมฺม นาม ตีณิ ทณฺฑานิ เสตจฺฉตฺต กาฬญฺจุจฺฉตฺต ปณฺฑุจฺฉตฺต มณฺฑลคีว สลากหตฺถ ฯ ทณฺฑา นาม พุทฺธปาสิโต สาวกปาสิโต ปจฺเจกปาสิโต เถราปาสิโต อคฺคุปฏฺฐากปาสิโต ยนฺตปาสิโต ฯ เถยฺยสตฺถา[1]ปเถน เถยฺยจิตฺโต ปเถ ปเถ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อกฺกนฺเน เถยฺยจิตฺโต อกฺกมนกฺกนฺเน อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

---

๑ อยมฺ ปาฬิ วิตฺถารโต อภิธมฺมาวตาเร ฯ

នោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាន
នេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើនូវធម្មីកថា ក្នុងវេលានោះ
រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាត ដើម្បីឲ្យភិក្ខុសំដែងធម៌ ដល់មនុស្សឈឺមានឆត្រ
នៅក្នុងដៃបាន (តតមានទោស) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា
អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បូមានឆត្រនៅក្នុងដៃ ។

ដែលហៅថា ឆត្រ បានដល់ឆត្រ៣យ៉ាងគឺ ឆត្រដែលគេពាស
ដោយសំពត់មានពណ៌ស១ ឆត្រដែលគេធ្វើដោយផែង១ ឆត្រដែលគេធ្វើ
ដោយស្លឹកឈើ ១ (ឆត្រទាំង៣នេះ)ដែលគេចងឲ្យមានកងមូល[1] ចង
ឲ្យជាប់មាំដោយឆ្នឹងឆត្រ[2] ។ ដែលហៅថា ធម៌ គឺធម៌ដែលព្រះពុទ្ធ
ទ្រង់សំដែង សាវកសំដែង ឥសីសំដែង ទេវតាសំដែង ប្រកបដោយអដ្ឋក-
ថា ប្រកបដោយបាឡី ។ ត្រង់ពាក្យថា សំដែង គឺភិក្ខុសំដែងដោយបទ
ត្រឹមអក្ខរៈមួយក្តី គប់ៗបទ ។ ភិក្ខុសំដែងដោយអក្ខរៈ ត្រឹមអក្ខរៈ
មួយក្តី គប់ៗអក្ខរៈ ។

---

១ ដីកាវិនិច្ឆ័យ ឆត្រនេះគេធ្វើឆ្អឹងទទឹងមានរង់មូលជុំវិញជាកន់ ហើយយកមកភ្ជាប់នឹងឆ្អឹង
បណ្តោយចងរឹតនឹងចេស ។ ២ ឆត្រនេះគេធ្វើឆ្អឹងបណ្តោយនឹងឆ្អឹងទទឹងឲ្យត្រង់ចងឲ្យមាំមាន
ជាងវែង (ឆ្អឹងលុត) គេប្រើបើកបិទបាន ។

ន ឆត្តចាលិសុ អតិលានសុ ឯម្ហោ ទេសេតព្ពោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ឆត្តចាលិសុ អតិលានសុ ឯម្មំ ទេសេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានសុ អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(๔๗๗) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្ខិយា តិក្ខុ ឧណ្ហចាលិសុ ឯម្មំ ទេសេន្តិ ។ បេ ។ ន ឧណ្ហចាលិសុ អតិលានសុ ឯម្មំ ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ឧណ្ហេ ឯាម មជ្ឈិមស្ស បុរិសស្ស ចតុហត្ថោ ឧណ្ហោ ។ តតោ ទុក្កដ្ឋោ អឧណ្ហេ ទុមតោ អឧណ្ហោ ។ ន ឧណ្ហចាលិសុ អតិលានសុ ឯម្ហោ ទេសេតព្ពោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ឧណ្ហចាលិសុ អតិលានសុ ឯម្មំ ទេសេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានសុ អាបជ្ជាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

កិកុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បី មានធ្នែនៅកន្លះដៃទេ ។ កិកុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បី មានធ្នែនៅកន្លះដៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លេង ១ កិកុមិនមានស្មារតី ១ កិកុមិនដឹងខ្លួន ១ កិកុមានដម្បី ១ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិកុឆ្កួត ១ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៧៧) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិកុសំដែងធម៌ដល់មនុស្ស មានដំបងនៅកន្លះដៃ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិកុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បី មានដំបងនៅកន្លះដៃ ។

ដែលហៅថា ដំបង បានដល់ដំបងប្រវែង ៤ ហត្ថមជ្ឈិមបុរស ។ ប្រវែងជាង ៤ ហត្ថនោះ ក៏មិនហៅថាដំបង ខ្វីជាង ៤ ហត្ថនោះក៏មិនហៅថាដំបងដែរ ។ កិកុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បី មានដំបងនៅកន្លះដៃទេ ។ កិកុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បី មានដំបងនៅកន្លះដៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លេង ១ កិកុមិនមានស្មារតី ១ កិកុមិនដឹងខ្លួន ១ កិកុមានដម្បី ១ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិកុឆ្កួត ១ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(๔๗๘) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺภิกฺขู ภิกฺขู สตฺตาหกาลิกสฺส ฉมฺเม เสนฺติ ฯ เป ฯ น สตฺตาหกาลิกสฺส อกาลิกสฺส ฉมฺเม เสสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา ฯ

สตฺต นาม ปกาโรนาโร อุกาโรนาโร ปหาโร(๑) ฯ น สตฺตาหกาลิกสฺส อกาลิกสฺส ฉมฺเม เสตพฺเพ ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ สตฺตาหกาลิกสฺส อกาลิกสฺส ฉมฺเม เสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อกาปตฺติ อสญฺจิจฺจ อสติยา อกาเลน สตฺตาหกาลิกสฺส กาลิกสฺส อาปทาสุ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

(๔๗๙) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺภิกฺขู ภิกฺขู ยาวชีวิกสฺส ฉมฺเม เสนฺติ ฯ เป ฯ น ยาวชีวิกสฺส อกาลิกสฺส ฉมฺเม เสสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา ฯ

---

๑ ปหาโรนาม กตูปโค โกตฺถาโร ทิสฺสติ ฯ

(๔๗๘) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មនុស្សមានគ្រឿងសស្ត្រានៅកន្លែងដៃ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មានគ្រឿងសស្ត្រានៅកន្លែងដៃ ។

គ្រឿងដែលសម្រាប់ប្រហារមានមុខមុតតែម្ខាង ឬមានមុខមុតទាំងពីរខាង ហៅថា គ្រឿងសស្ត្រា ។ កិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មានគ្រឿងសស្ត្រានៅកន្លែងដៃទេ ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មានគ្រឿងសស្ត្រានៅកន្លែងដៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កន្លែងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនឆ្លង ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆ្កួត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(๔๗๙) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មនុស្សមានគ្រឿងអាវុធនៅកន្លែងដៃ ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មានគ្រឿងអាវុធនៅកន្លែងដៃ ។

អាវុសំ ភាគ្យ ចាចោ កោធញ្ញោ ។ ឯ អាវុឆចា-
ណិសྶ អតិលាឧសྶ ឆម្ភោ ឧេសេតព្ពោ ។ យោ
អជាឧវិយំ បដិច្ច អាវុឆចាណិសྶ អតិលាឧសྶ ឆម្ភំ
ឧេសេតិ អាបត្តិ ទុក្កដសྶ ។

អជាបត្តំ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជាឧច្ឆសྶ តិលា-
ឧសྶ អាបជាសុ ឧម្មត្តកសྶ អាទិកម្មិកសྶាបត្តិ ។

សុរុសុរុវគ្គោ ឆដ្ឋោ ។

ធម្មានដង់កង់ដំបូ (ដូចដង់រែក) ឬធម្មានដង់មូល ហៅថា គ្រឿងអាវុធ ។ កិកុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មានគ្រឿងអាវុធនៅកង់ដៃទេ ។ កិកុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ មានគ្រឿងអាវុធនៅកង់ដៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភ័ះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កង់សិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិកុមិនក្តៅ ១ កិកុមិនមានស្មារតី ១ កិកុមិនដឹងខ្លួន ១ កិកុមានជម្ងឺ ១ កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិកុឆត ១ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សុរុស្សុរវគ្គទី ៦ ចប់ ។

បាទុការគ្គោ

(៤៨០) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវតិយា កិក្ខូ ចាតុការូឡ្ហស្ស ធម្មំ ទេសេន្តិ ។បេ។ ន ចាតុការូឡ្ហស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ចាតុការូឡ្ហស្ស អតិលានស្ស ធម្មោ ទេសេតព្ពោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច អក្កន្តស្ស វា បដិមុក្កស្ស វា ឱមុក្កស្ស វា អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស អាបទាសុ ខុទ្ទត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៨១) សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវតិយា កិក្ខូ ឧថាហានារូឡ្ហស្ស ធម្មំ ទេសេន្តិ ។ បេ ។ ន ឧថាហានារូឡ្ហស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

បាទុការគ្គ

(៤៨០) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សពាក់ខ្នាប់ដើង ។ បេ ។ ខ្ញុំតែសំថា កិក្ខុ គប្បីឆ្លើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បីពាក់ខ្នាប់ដើង ។

កិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បីពាក់ខ្នាប់ដើងទេ ។ កិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បីជាន់ខ្នាប់ដើងក្តី ពាក់ក្តី ដោះបង្ហើបតែងបន្តិចក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ពាក្យដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (កន្លះសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានដម្បី ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆគ ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៨១) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មនុស្សពាក់ស្បែកដើង ។ បេ ។ ខ្ញុំតែសំថា កិក្ខុគប្បីឆ្លើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បីពាក់ស្បែកដើង ។

ន ខ្វាហាណាវុន្ទ្រិយេសុ អកិលាសេសុ ឆន្ទោ នេសេ-
តព្ពោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច អញ្ញត្តេសុ ច បដិ-
ឃញ្ញេសុ ច ពុទ្ធញ្ញេសុ ច អកិលាសេសុ ឆន្ទំ នេសេតិ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលា-
ឆេស្ស អបនាសុ ពុទ្ធត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤៨២) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន
សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ យាឧកតស្ស ឆន្ទំ
នេសេន្តិ ។ បេ ។ ន យាឧកតស្ស អកិលាសេស្ស
ឆន្ទំ នេសេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

យានំ នាម វុច្ចតិ រថោ សកដំ សន្ទមានិកា
សិវិកា ចាដ្ដិ ។ ន យាឧកតស្ស អកិលាសេស្ស ឆន្ទោ
នេសេតព្ពោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច យាឧកតស្ស
អកិលាសេស្ស ឆន្ទំ នេសេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

កិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺពាក់ស្បែកដើងទេ ។ កិក្ខុណាអស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺជាន់លើស្បែកដើងក្តី ពាក់ក្តី ដោះបង្កើបកែងបន្តិចក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

អវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនក្លៀង ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៨៦) *សាវត្ថីនិទាន* ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មនុស្សនៅលើយាន ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺនៅលើយានទេ ។

ដែលហៅថា យាន គឺសំដៅយកវ(១) រថ វរេះ ៖ថទ្រង់គ្រឿង(២)ក្រៃស្មែង ទំងអង្រឹង ។ កិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺនៅលើយានទេ ។ កិក្ខុណាអស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺនៅលើយានត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

---

១ អដ្ឋកថា យានដំនិះដែលគេប្រែក់ដំបូលខាងលើមានសណ្ឋានដូចជាមណ្ឌប ។ ២ ទាំងពីរខាងនៃរថនោះ គេពាក់បង្កងសុទ្ធសឹងតែធ្វើពីរបស់ល្អ ។ មានមាសប្រាក់ជាដើម មានទ្រង់ក្រាយដូចជាស្លាបក្រុង ។

อิมาหิ ปฏิปทาหิ อปฺปฏิปชฺชนา อนาปชฺชนา อนชฺฌาจรณา อนติกฺกมนา อวีติกฺกมนา ฯ

(๔๘๓) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู สยนาสนสฺมึ ฉมฺเพ เสนฺติ ฯเปฯ น สยนาสนสฺมึ อภิลาสสฺมึ ฉมฺเพ เสสฺสนฺติ ฯเปฯ น สยนาสนสฺมึ อภิลาสสฺมึ ฉมฺเพ เสสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา ฯ

น สยนาสนสฺมึ อภิลาสสฺมึ ฉมฺเพ เสตพฺพา ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ อนฺตมโส ฉมายมฺปิ[๑] นิปชฺชสฺสุ[๒] อภิลาสสฺมึ ฉมฺเพ เสสิ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อิมาหิ ปฏิปทาหิ อปฺปฏิปชฺชนา อนาปชฺชนา อนชฺฌาจรณา อนติกฺกมนา อวีติกฺกมนา ฯ

(๔๘๔) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ปลฺลตฺถิกาย นิสีทนฺติ ฯเปฯ น ปลฺลตฺถิกาย นิสีทิสฺสนฺติ อภิลาสสฺมึ ฉมฺเพ เสสฺสนฺติ ฯเปฯ น ปลฺลตฺถิกาย นิสีทิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา ฯ

---

๑ ม. ฉมายมฺปิ ฯ ๒ ม. นิปชฺชสฺสุ สยนาสนสฺมึ ฯ

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេច ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្គត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៨៣) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មនុស្សនៅលើដំណេក ។បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺនៅលើដំណេក ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺនៅលើដំណេកទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ ដោយហោចទៅសូម្បីដេកនៅលើផែនដី ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនភ្លេច ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្គត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(៤៨៤) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មនុស្ស អង្គុយត្រដោមក្បាលដង្គត់ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ អង្គុយត្រដោមក្បាលដង្គត់ ។

ន បល្លង្ខិកាយ និសិន្នស្ស អតិលានស្ស ឆម្ភោ ទេសេតព្ពោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ហត្ថបល្លង្ខិ-កាយ វា ទុស្សបល្លង្ខិកាយ វា និសិន្នស្ស អតិ-លានស្ស ធម្មំ ទេសេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលា-នស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[៤៨៥] សាវត្ថីនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ វេមិតសីសស្ស ធម្មំ ទេសេន្តិ ។បេ។ ន វេមិតសីសស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

វេមិតសីសោ នាម កេសេ ឆ ទស្សាបេត្វា វេមិតោ ហោតិ ។ ន វេមិតសីសស្ស អតិលានស្ស ឆម្ភោ ទេសេតព្ពោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច វេមិតសីសស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលានស្ស កេសេ វា អវាបេត្វា ទេសេតិ អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

កិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បីអង្គុយត្រចោមកា្រលជង្គង់ទេ ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បីអង្គុយត្រចោមកា្រលជង្គង់ដោយដៃក្តី អង្គុយត្រចោមកា្រលជង្គង់ដោយសំពត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ๑ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ๑ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ๑ កិក្ខុមានដម្បី ๑ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កំពុងឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

(๔๘๕) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មនុស្សជ្រួតកា្រល ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បីជ្រួតកា្រល ។

ដែលហៅថា មនុស្សជ្រួតកា្រល គឺសំដៅយកមនុស្សដែលជ្រួតកា្រលមិនឲ្យឃើញចុងសក់ ។ កិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បីជ្រួតកា្រលទេ ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានដម្បីជ្រួតកា្រល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๘ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនភ្លេង ๑ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ๑ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ๑ កិក្ខុមានដម្បី ๑ កិក្ខុបង្អាប់មនុស្សនោះឲ្យបើកឈ្នួតឲ្យលេចចុងសក់ចេញ ហើយទើបសំដែង ๑ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កំពុងឆត ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ។

[๔๘๖] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺภิกฺขู กิกฺขุ ทุกฺขุปฺปตฺติสีสสฺส ฉมฺเ ทเสนฺติ ฯ เป ฯ น ทุกฺขุปฺปตฺติสีสสฺส อกิลาสุสฺส ฉมฺเ ทเสสฺสามีติ สิกฺขา กรณีโย ฯ

ทุกฺขุปฺปตฺติสีเสา นาม สสีสํ ปารุโต ปฏิจฺฉนฺโน ฯ น ทุกฺขุปฺปตฺติสีสสฺส อกิลาสุสฺส ฉมฺเ ทเสตพฺโพ ฯ โย อนาทิยิ ปฏิจฺฉ ทุกฺขุปฺปตฺติสีสสฺส อกิลาสุสฺส ฉมฺเ ทเสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสญฺจิจฺจ อสติยา อนาทนฺตสฺส กิลาสุสฺส สีสํ วิวริตฺวา ทเสติ อาปทาสุ ทุปฺปตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

[๔๘๗] สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺภิกฺขู กิกฺขู ฉมายํ[๑] นิสีทิตฺวา อาสเน นิสินฺนสฺส ฉมฺเ ทเสนฺติ ฯ เป ฯ น ฉมายํ[๒] นิสีทิตฺวา อาสเน นิสินฺนสฺส อกิลาสุสฺส ฉมฺเ ทเสสฺสามีติ สิกฺขา กรณีโย ฯ

๑-๒ ม. ฉมายา ฯ

(๔๘๖) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សទេវកូរក្បាល ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺទេវកូរក្បាល ។ ដែលហៅថា មនុស្សទេវកូរក្បាល គឺសំដៅយកមនុស្សដែលក្បាលសំពត់គ្រប់ទាំងក្បាល ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺទេវកូរក្បាលទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺទេវកូរក្បាល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្រៃង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុបង្គាប់គេឲ្យបើកឈូតក្បាលហើយខើបសំដែង ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(๔๘๗) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុអង្គុយផ្ងាល់ទឹងដី ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយនៅលើអាសនៈ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនអង្គុយផ្ងាល់ទឹងផែនដី ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺអង្គុយនៅលើអាសនៈ ។

ฉ ฉมายํ ฉสีฉิตฺวา อาสเน ฉสิตฺตสฺส อกิ-
ลาฉสฺส ฉมฺหา เฉเสตพฺพา ฯ โย อฉาเจ ภิกฺขุ
ฉมายํ ฉสีฉิตฺวา อาสเน ฉสิตฺตสฺส อกิลาฉสฺส
ฉมฺหา เฉเสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อฉาปตฺติ อสญฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส กิลา-
ฉสฺส อาปฉาสุ ขิตฺตจิตฺตสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

(๔๘๘) สาวตฺถินิฉานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน
ฉพฺภคฺคิยา ภิกฺขู ฉีเต อาสเน ฉสีฉิตฺวา อุเจ อาสเน
ฉสิตฺตสฺส ฉมฺหา เฉเสนฺติ ฯ เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา
ฯเป ฯ เต อุชฺฌายนฺติ ขิยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ
หิ นาม ฉพฺภคฺคิยา ภิกฺขู ฉีเต อาสเน ฉสีฉิตฺวา
อุเจ อาสเน ฉสิตฺตสฺส ฉมฺหา เฉเสสฺสนฺตีติ ฯเป ฯ
สจฺจํ กิร ภนฺเต ภิกฺขเว ฉีเต อาสเน ฉสีฉิตฺวา
อุเจ อาสเน ฉสิตฺตสฺส ฉมฺหา เฉเสตีติ ฯ
สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา กถญฺหิ
หิ นาม ตุเมฺห โมฆปุริสา ฉีเต อาสเน ฉสีฉิตฺวา

កិក្ខុមិនត្រូវអង្គុយផ្តាល់ទឹងផែនដី ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺអង្គុយនៅលើអាសនៈទេ ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយនៅលើផែនដី ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺអង្គុយនៅលើអាសនៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនក្រៃង ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆ្កួត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(๔๘๘) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ៗ កិក្ខុចាស់ទាបមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុចាស់នោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបន្ថាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុមិនសមបើទឹងអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់សោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុចាស់ឯណ្ឌ ចានឮថាអ្នកចាស់ឯណ្ឌអង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុចាស់នោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសចាស់ឯណ្ឌ អ្នកចាស់ឯណ្ឌមិនគួរទឹងអង្គុយ

ขุทฺทเก สิกฺขาปเท ฉฏฺฐวคฺเค ปฐมปาราชิกกณฺฑวณฺณนา

โหตุ ปาสาเท ฉินฺทิสฺสามิ ฌาปิสฺสามิ เฉเทตฺวา ภินฺทิตฺวา ฌาเปตฺวา ปกฺกมิ ฯ เป ฯ วิปฺปฏิสารี ปจฺฉา กุกฺกุจฺจกาโย ฯ เป ฯ อิทมฺปิ ปฐมปาราชิกสฺส องฺคทฺวยสมุฏฺฐานตาย ติสมุฏฺฐานิกนฺติ วทนฺติ ฯ

(๒๘๙) ภูตปุพฺพนฺติ กิกฺกาเร ภาวกรณสมีเป เจตนาสฺส ภาวกรณนฺติ[๑] ปฐมปตฺติ กตฺตุกมฺยตา อเหสิ ฯ อถ โข กิกฺกาเร สา ภาวกิริ[๒] ตสฺส ภาวกาเล ฌานโต วุฏฺฐหิตฺวา ภูตปุพฺพนฺติ อตฺตโน อนุภูตปุพฺพภาวมตฺตา ภูตปุพฺพนฺติ อาห ฯ ตสฺมา อยฺยปุตฺต ตุยฺหมิว มยฺหมฺปิ ฌานนฺติ วุตฺตนฺติ ฯ ตสฺมิ อตฺโถ อตฺถาลโย อตฺถสฺสาตา ฯ สเจ[๓] น ลภติ สมฺมาย ปาฏิยา ปาฏิยา ปาฏิยา

លើអាសនៈខ្ពស់ ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ទេ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះមិនបានដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមឃាត់ហើយ ទ្រង់ធ្វើនូវធម្មីកថាគ្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ។

[៤៨៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលពីដើមកំណើតក្នុងភពណាសំមានស្រីជាប្រពន្ធរបស់បុរសចណ្ឌាលម្នាក់ជាស្រីមានគតិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្រីចណ្ឌាលនោះបានពោលពាក្យនេះនឹងបុរសចណ្ឌាលនោះថា បពិត្រអ្នកជាអយ្យបុត្រ ឥឡូវនេះខ្ញុំមានគតិហើយ ខ្ញុំចង់ទទួលទានផ្លែស្វាយណាស់ ។ ឯប្តីនោះតបវិញថា ផ្លែស្វាយគ្មានទេ (ព្រោះ) កាលនេះមិនមែនជាកាលមានផ្លែស្វាយ ។ ប្រពន្ធនោះនិយាយថា បើខ្ញុំមិនបានផ្លែស្វាយទេ ខ្ញុំមុខជានឹងស្លាប់ (ពុំខានឡើយ) ។ គ្រានោះឯង មានដើមស្វាយរបស់ស្តេច (១ដើម) តែងមានផ្លែជាប់ជានិច្ច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះ បុរសចណ្ឌាលនោះក៏ចូលទៅរកដើមស្វាយនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ឡើងទៅពួនលើដើមស្វាយនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះឯង ស្តេចបានទ្រង់ពាជដំណើរទៅកាន់ដើមស្វាយនោះជាមួយនឹងព្រាហ្មណបុរោហិត លុះដល់ហើយក៏គង់លើអាសនៈដ៏ខ្ពស់

មន្តំ បរិយោបុណាតិ ។ អថខោ កិកីវេតស្ស ឧវាគស្ស
ឯតទហោសិ យាវ អនច្ឆរិយោ អយំ ភវំ យត្រ ហិ
នាម ឧបេ្ប អាសនេ និសីទិត្វា មន្តំ បរិយោបុណិស្សតិ
អយញ្ហ ព្រាហ្មណោ អនច្ឆរិយោ យត្រ ហិ នាម នីចេ
អាសនេ និសីទិត្វា ឧបេ្ប អាសនេ និសិន្នស្ស មន្តំ
ភាចេស្សតិ អហាញ្ញំ អនច្ឆរិយោ យោហំ ឥត្តិយា
ការណា រញ្ញោ អន្តំ អវហារមិ សព្ពមិទំ ច បរិភតន្តំ ។
ភត្តេ បរិបតិ ។

ឧភោ អន្តំ ន ជានន្តិ ឧភោ ធម្មំ ន បស្សរេ
យោចាយំ មន្តំ ភាចេតិ យោចាធម្មេន ឆីយតិ ។
សាលីនំ ឱទនោ ភុត្តោ សុចិមំសូបសេចនោ(១)
តស្មា ធម្មេ ន វត្តាមិ ធម្មោ អរិយេភិ វណ្ណិតោ

---

๑ ម. សុចិមំសូបសេចនោ ។

ហើយក៏រៀនទូរមន្ត ។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ គ្រានោះ បុរសចណ្ឌាលនោះមានសេចក្តីរិះគិតយ៉ាងនេះថា ស្តេចណាគង់លើអាសនៈខ្ពស់ហើយរៀនទូរមន្ត ស្តេចនេះឯងហៅថាមិនប្រកបដោយធម៌ឡើយ ។ មួយទៀត ព្រាហ្មណ៍ណាអង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយបង្ហាញមន្តដល់មនុស្សដែលអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ ព្រាហ្មណ៍នេះឯងហៅថាមិនប្រកបដោយធម៌ដែរ ចំណែកខ្ញុំនេះវិញដែលមកលុចផ្ទៃស្មាយរបស់ស្តេច ព្រោះហេតុអំពីស្រី អញនេះឯងក៏ហៅថាមិនប្រកបដោយធម៌ដែរ ឯបា្រប់ទាំងនេះវាចប្លុកចប្លឹកគ្នាអស់ហើយ ។ បុរសនោះគិតដូច្នោះហើយក៏លោតចុះពីដើមស្វាយមកកន្លែងនោះឯង (ហើយពោលគាថា) ថា

ព្រាហ្មណ៍ណាបង្ហាញមន្ត (ដល់ស្តេច) ក្តី
ស្តេចអង្គណារៀនមន្តមិនប្រកបដោយធម៌ក្តី
ជនទាំងពីរនោះឈ្មោះថាមិនស្គាល់នូវហេតុ
ជនទាំងពីរនោះឈ្មោះថាមិនដឹងនូវផល ។

ព្រាហ្មណ៍ក៏ពោលគាថាតបវិញថា

(នែអ្នកចណ្ឌាល) ខ្ញុំបានទទួលទានច្រាយអង្កាំ
ស្រូវសាលីដែលលាយដោយសាច់ដ៏ស្អាតរបស់ស្តេច
(ជាពស់ថ្លា) ព្រោះហេតុនោះ ខ្ញុំនឹងប្រព្រឹត្ត

ជំរត្តំ តំ ឆឌ្ឌលាតំ យសលាភញ្ច ព្រាហ្មណា

យា រុក្ខំ វិនិចាតេន អឆម្ភរណេន ច ។

មរិញ្ច មហាព្រហ្មេ បច្ចន្តញ្ញេបិ ចាណិនោ

មា តំ អឆម្ភោ អាបរិតោ អស្មា ភុម្ភមិវាតិឆាតំ ។

[๔๙๐] តថាបិ មេ ភិក្ខវេ អមនាបា នីលេ

អាសនេ និសីទិត្វា ឧច្ចេ អាសនេ និសិន្នស្ស មត្តំ

ភវេតុំ កាមន្តិំ បន ឯតរហិ ន អមនាបា ភវិស្សតិ

នីលេ អាសនេ និសីទិត្វា ឧច្ចេ អាសនេ និសិន្នស្ស

ឧម្មុំ ឧទេសេតុំ នេតំ ភិក្ខវេ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ

បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។ ឯវញ្ហេ បច

ទៅកាន់ធម៌នោះមិនបានទេ (តែខ្ញុំដឹងថា)
ធម៌នេះពួកព្រះអរិយៈតែងសរសើរហើយ ។
ឯបុរសចណ្ឌាលក៏ឱនលាថាតបវិញថា
បពិត្រព្រាហ្មណ៍ ការដែលបានទ្រព្យ
នឹងបានយសបែបនោះ ពាក្យនិន្ទាតែងមាន
(ជាធម្មតា) ម្យ៉ាងទៀត ការបរិភុញ្ជមជាតិ
ដែលមិនប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ជាហេតុនាំឲ្យធ្លាក់ចុះទៅកាន់
អបាយ បពិត្រមហាព្រហ្ម អ្នកឯងចូរវៀរចេញ
សូម្បីពួកសត្វដទៃក៏គង់តែចំអិនបាយបរិភោគ (ដូច្នោះដែរ)
អ្នកកុំប្រព្រឹត្តឲ្យខុសធម៌នោះឡើយ បើអ្នកប្រព្រឹត្តខុសធម៌
ហើយ មុខជានឹងបែកធ្លាយដូចជាភ្នំមិនខាន ។

(៤៩០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីតែកាន់គ្រានោះបុគ្គលអង្គុយលើ
អាសនៈខ្ពស់ បានហើយបង្ហាញមន្តដល់បុគ្គលដែលអង្គុយលើអាសនៈទាប
ម្តេចក៏គង់ជាទីមិនគាប់ចិត្តដល់តថាគត នឹងនិយាយទៅថ្វីដល់បុគ្គលដែល
អង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយសំដែងធម៌ដល់បុគ្គល ដែលអង្គុយលើ
អាសនៈខ្ពស់ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ក៏នឹងតែមិនបានជាទីគាប់ចិត្តតថាគត
ដែរពេក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនជាទីដែះថ្លាដល់ពួកជនដែល

កិត្តកវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ ន នីចេ អាសនេ
និសិន្នា ឧច្ចេ អាសនេ និសិន្នស្ស អតិលានស្ស
ធម្មំ ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា करणीया ។

ន នីចេ អាសនេ និសិន្នា ឧច្ចេ អាសនេ
និសិន្នស្ស អតិលានស្ស ធម្មោ ទេសេតព្ពោ ។ យោ
អនាទរិយំ បដិច្ច នីចេ អាសនេ និសិន្នា ឧច្ចេ
អាសនេ និសិន្នស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេតិ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស
តិលានស្ស អាបទាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(๔๙๑) សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធុវក្ខិយា កិក្ខូ បិតា និសិន្នស្ស ធម្មំ ទេសេន្តិ
។ បេ ។ ន បិតោ និសិន្នស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ
ទេសេស្សាមីតិ សិក្ខា करणीया ។

ន បិតេន និសិន្នស្ស អតិលានស្ស ធម្មោ ទេសេ-
តព្ពោ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច បិតោ និសិន្នស្ស
អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

មិនគាន់ដែរថ្លា ឬនាំពួកជនដែលដែរថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែដែរថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនអង្គុយលើអាសនៈពាប ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់។

ភិក្ខុមិនគប្បីអង្គុយលើអាសនៈពាប ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយលើអាសនៈពាប ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺ អង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ពាៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្រៃ ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

(๘๙๑) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឈរសំដែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនឈរសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺដែលអង្គុយ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឈរសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺអង្គុយទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយឈរសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺអង្គុយនៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

มญฺเ อสญฺจิจฺจ อสติยา อาปชฺชนฺตสฺส อนาปตฺติ อสญฺจิจฺจ อสติยา อาปชฺชนฺตสฺส อนาปตฺติ อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

(๔๗๒) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ปฐเมน กฐินุทฺธารสฺส ฉมฺมึ เสนฺติ ฯเปฯ น ปฐเมน กฐินุทฺธารสฺส อกาลจีวรสฺส ฉมฺมึ เสนฺติ สพฺพมิทํ สงฺฆา การณาย ฯ

น ปฐเมน กฐินุทฺธารสฺส อกาลจีวรสฺส ฉมฺมึ เสนฺติ ฯ โย อนาทริยํ ปฏิจฺจ ปฐเมน กฐินุทฺธารสฺส อกาลจีวรสฺส ฉมฺมึ เสติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อนาปตฺติ อสญฺจิจฺจ อสติยา อาปชฺชนฺตสฺส อกาลจีวรสฺส ฉมฺมึ เสนฺติ อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

(๔๗๓) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ทุติเยน กฐินุทฺธารสฺส ฉมฺมึ เสนฺติ ฯเปฯ น ทุติเยน กฐินุทฺธารสฺส อกาลจีวรสฺส ฉมฺมึ เสนฺติ สพฺพมิทํ สงฺฆา การณาย ฯ

ภาระដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๗ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនក្រៃង ๑ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ๑ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ๑ កិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិក្ខុឆគ ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ฯ

(๔๙๒) សាវត្ថីនិទាន ฯ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុដើរខាងក្រោយ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សដើរខាងមុខ ฯ បេ ฯ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនដើរខាងក្រោយ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺដើរខាងមុខ ฯ

កិក្ខុមិនត្រូវដើរខាងក្រោយ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺដើរខាងមុខទេ ฯ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរខាងក្រោយ ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺដើរខាងមុខ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ฯ

ภาระដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ๗ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិនក្រៃង ๑ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ๑ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ๑ កិក្ខុមានជម្ងឺ ๑ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ๑ កិក្ខុឆគ ๑ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ๑ ฯ

(๔๙๓) សាវត្ថីនិទាន ฯ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុដើរក្រៅផ្លូវ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សដើរតាមផ្លូវ ฯ បេ ฯ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនដើរក្រៅផ្លូវ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺដើរតាមផ្លូវ ฯ

ន ចិប្បវេន កច្ឆន្តេន បវេន កច្ឆន្តស្ស អតិលាឧស្ស ឆម្ភោ នេសេតព្ពោ ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ច ចិប្បវេន កច្ឆន្តោ បវេន កច្ឆន្តស្ស អតិលាឧស្ស ឆម្ភំ នេសេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជានបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលាឧស្ស អាបជ្ជាសុ ចិម្ពកស្ស អាធិកម្មិកស្សាតិ ។

តយោ បកិណ្ណកា

(๔๙๒) សារត្តំ ឯកជ្ឈំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ឧញ្ញិយា កិក្ខូ បិតា ចិច្ចារម្បិ បស្សាវម្បិ ករោន្តិ ។ បេ ។ ន បិតោ អតិលាឧោ ចិច្ចារំ ឯ បស្សាវំ ឯ ករិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន បិតេន អតិលាឧេន ចិច្ចារោ ឯ បស្សាវោ ឯ កាតព្ពោ ។ យោ អជានរិយំ បដិច្ច បិតោ អតិលាឧោ ចិច្ចារំ ឯ បស្សាវំ ឯ ករោតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អជានបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលាឧស្ស អាបជ្ជាសុ ចិម្ពកស្ស អាធិកម្មិកស្សាតិ ។

កិក្ខុមិនត្រូវដើរក្រៅផ្លូវ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺដើរតាមផ្លូវ ទេ ។ កិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយដើរក្រៅផ្លូវ សំដែងធម៌ ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺដើរតាមផ្លូវ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិន ក្រៃង ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុមាន សេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

បកិណ្ណកៈ មាន ๓ សិក្ខាបទ

(๔๙๔) សាវត្ថីនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុ ឈរបន្ទោបង់ឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុគប្បី ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញគ្មានជម្ងឺនឹងមិនឈរបន្ទោបង់ឧច្ចារៈ ឬបស្សាវៈ ។

កិក្ខុគ្មានជម្ងឺមិនត្រូវឈរបន្ទោបង់ឧច្ចារៈ ឬបស្សាវៈទេ ។ កិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ គ្មានជម្ងឺហើយឈរបន្ទោបង់ឧច្ចារៈ ឬបស្សាវៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិន ក្រៃង ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុ មានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(๔๙๕) สาวตฺถินิทานํ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู มาตาปิ อุจฺฉาเรนฺติ ปสฺสาเวนฺติ เขฬมฺปิ ตาเปนฺติ ฯเปฯ ฉ มาตาปิ อติลาเปนฺติ อุจฺจารมฺปิ ปสฺสาวมฺปิ เขฬมฺปิ ปาเปนฺติ ฯ

ฉ มาตาปิ อติลาเปนฺติ อุจฺจารมฺปิ ปสฺสาวมฺปิ เขฬมฺปิ ตาเปนฺติ ปายาเปนฺติ ฯ ยาวตา อิจฺฉานิยนฺติ ปฏิจฺจ มาตาปิ อติลาเปนฺติ อุจฺจารมฺปิ ปสฺสาวมฺปิ เขฬมฺปิ ปาเปนฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

อิจฺฉาปตฺติ อสญฺจิจฺจ อสติยา อชานนฺตสฺส ติลานสฺส อปฺปฏิกมฺมา ปกติ มาตาปิตโร ปิตฺตาติ อาปชฺชนฺตสฺส ทุพฺภาสิกสฺส อาธิปเตยฺยปฏิกฺขิตฺตาติ ฯ

(๔๙๖) เตน สมเยน พุทฺธา ภควา สาวตฺถิยา วิหรติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราเม ฯ เตน

[๔๙๕] สาวตฺถีนิทาน ฯ สมัยนั้นแล พวกภิกษุวัคคีย์ภิกษุ บริโภคเสนาสนะอันมีร่มเงาน้อย ปูลาดน้อย สิ้นเปลืองน้อย ในป่าเขา ฯ เป ฯ ทรงสรรเสริญว่า ภิกษุควรเพื่อเสพสิกขาว่า เราไม่บริโภคเสนาสนะอันมีร่มเงาน้อย ปูลาดน้อย สิ้นเปลืองน้อย ในป่าเขา ฯ

ภิกษุไม่บริโภคเสนาสนะอันมีร่มเงาน้อย ปูลาดน้อย สิ้นเปลืองน้อย ในป่าเขา ไม่ชื่อว่าต้องอาบัติทุกกฏ ฯ ภิกษุใดไม่บริโภคเสนาสนะอันมีร่มเงาน้อย ปูลาดน้อย สิ้นเปลืองน้อย ในป่าเขา ภิกษุนั้นชื่อว่าต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

ภิกษุไม่ต้องอาบัติ (ในสิกขาบทนี้มี ๘ อย่าง) คือภิกษุไม่ใคร่ครวญ ๑ ภิกษุไม่มีสติ ๑ ภิกษุไม่ฉลาด ๑ ภิกษุมีความต้องการ ๑ บริโภคเสนาสนะอันมีร่มเงาน้อย ปูลาดน้อย สิ้นเปลืองน้อย ในป่าเขา ภิกษุไม่บริโภคเสนาสนะอันมีร่มเงาน้อย ปูลาดน้อย สิ้นเปลืองน้อย ในป่าเขา ๑ ภิกษุมีความเสียจริต ๑ ภิกษุมีจิตฟุ้งซ่าน ๑ ภิกษุต้นบัญญัติ ๑ ฯ

[๔๙๖] สมัยนั้นแล พระผู้มีพระภาคประทับอยู่ ณ พระเชตวันอารามของอนาถบิณฑิกเศรษฐี เขตกรุงสาวัตถี ฯ ครั้งนั้นแล

ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឧទកេ ឧច្চារម្បិ បស្សាវម្បិ ខេឡម្បិ ករោន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈា-យន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា ឧទកេ ឧច្চារម្បិ បស្សាវម្បិ ខេឡម្បិ ករិស្សន្តិ សេយ្យថាបិ តិត្ថិ កាមភោគិនោតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិបាចេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឧទកេ ឧច្চារម្បិ បស្សាវម្បិ ខេឡម្បិ ករិស្សន្តីតិ ។បេ។ សច្চំ កិរ តុម្ហេ ភិក្ខវេ ឧទកេ ឧច្চារម្បិ បស្សាវម្បិ ខេឡម្បិ ករោថាតិ ។ សច្চំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ ហិ នាម តុម្ហេ មោឃបុរិសា ឧទកេ ឧច្চារម្បិ បស្សាវម្បិ ខេឡម្បិ ករិស្សថ នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។បេ។

ពួកឆព្វគ្គិយកិកុបន្ទោបង់ខ្ចាៈខ្វៃ បស្សាវៈខ្វៃ ស្ពោះទឹកមាត់ខ្វៃ ជាក់លើទឹក ។ មនុស្សពាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តមិនសមបើនឹងហ៊ានបន្ទោបង់ខ្ចាៈខ្វៃបស្សាវៈខ្វៃ ស្ពោះទឹកមាត់ខ្វៃ ជាក់លើទឹក ដូចជាពួកគ្រហស្ថអកបរិភោគកាមគុណសោះ ។ កិកុពាំងឡាយបានឮមនុស្សពាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ ។ កិកុពាំងឡាយណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិកុពាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយកិកុមិនសមបើនឹងបន្ទោបង់ខ្ចាៈខ្វៃ បស្សាវៈខ្វៃ ស្ពោះទឹកមាត់ខ្វៃ ជាក់លើទឹកសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិកុពាំងឡាយ ឮថាអ្នកពាំងឡាយបន្ទោបង់ខ្ចាៈខ្វៃបស្សាវៈខ្វៃ ស្ពោះទឹកមាត់ខ្វៃ ជាក់លើទឹក ពិតមែនឬ ។ កិកុពាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលមោឃបុរសពាំងឡាយ អ្នកពាំងឡាយមិនគួរនឹងបន្ទោបង់ខ្ចាៈខ្វៃបស្សាវៈខ្វៃ ស្ពោះទឹកមាត់ខ្វៃ ជាក់លើទឹកទេ ម្នាលកិកុពាំងឡាយ អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬទាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលកិកុពាំងឡាយ អ្នកពាំង

ฆาฏา ปน ตีณิเวว ๕ทิ สิกฺขาปทานิ ทุทฺเทสยฺยาย น อุทฺเทเส อุทฺธารา ปาติโมกฺขา ขนฺธกา เวรญฺชกา สิกฺขา กรณียา ฯ ฆาฏีนํ ภควตา ตีณิเยว สิกฺขาปทานิ ปญฺญตฺตานิ โหนฺติ ฯ

(๘๙๗) เตน โข ปน สมเยน ตีณิเยว ตีณิ เทเส อุทฺเทเส อุทฺธารา ปาติโมกฺขา ขนฺธกา เวรญฺชกา กาตุํ กุกฺกุจฺจายนฺติ[๑] ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํ ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมึ นิทาเน เอตสฺมึ ปกรณเ ธมฺมึ กถึ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว ตีณิเยว ตีณิ เทเส อุทฺเทเส อุทฺธารา ปาติโมกฺขา ขนฺธกา เวรญฺชกา กาตุนฺติ ฆาฏา ปน ตีณิเยว ๕ทิ สิกฺขาปทานิ ทุทฺเทสยฺยาย น อุทฺเทเส อตีณิเยว อุทฺธารา ปาติโมกฺขา ขนฺธกา เวรญฺชกา สิกฺขา กรณียา ฯ

---

๑ กุกฺกุจฺจายนฺตา ภควโตเต กตฺตพฺพเ วตฺตพฺพเ ทิสฺสนฺติ ฯ

ឦ្ចាយ ត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនបានបន្ទោបង់នូវច្ចារៈ ឬបស្សាវៈ ឬស្អោះទឹកមាត់ ដាក់លើទឹក ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានបញ្ញត្តចំពោះពួកកិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

(๔๙๗) សម័យនោះឯង កិក្ខុតាំងឦ្ចាយមានជម្ងឺទឹករងៀសនឹងការបន្ទោបង់នូវច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្អោះទឹកមាត់ខ្លះ ដាក់លើទឹក ។ កិក្ខុតាំងនោះ ក៏បានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាក្នុងវេលានោះរួចទ្រង់ត្រាស់ហៅកិក្ខុតាំងឦ្ចាយមកដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលកិក្ខុតាំងឦ្ចាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុដែលមានជម្ងឺ បន្ទោបង់នូវច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្អោះទឹកមាត់ខ្លះ ដាក់លើទឹកបាន ម្នាលកិក្ខុតាំងឦ្ចាយ អ្នកតាំងឦ្ចាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញគ្មានជម្ងឺនឹងមិនបន្ទោបង់នូវច្ចារៈ ឬបស្សាវៈ ឬស្អោះទឹកមាត់ដាក់លើទឹក ។

ន ខុទកេ អតិលាឧេន[1] ខុទ្ទាកេ វា បស្សាវេ វា ខេឧេ្បា វា កាតុម្ហេ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច ខុទកេ អតិលាឧោ ខុទ្ទាវំ វា បស្សាវំ វា ខេឧ្បំ វា ករេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ចិច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស តិលាឧស្ស ឋលេ ករោតោ ខុទកំ ផុដ្ឋតិ អាបជាសុ ខុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ចាទុកវគ្គោ សត្តមោ ។

---

๑ ភិក្ខុតាតិ កត្តុចិ ហោត្វេវ ទិស្សតិ ។

កិកុគ្មានជម្ងឺមិនត្រូវបន្ទោបង់ឧច្ចារៈ ប្បស្សាវៈ ឬស្ដោះទឹកមាត់ ដាក់លើទឹកទេ ។ កិកុណាគ្មានជម្ងឺអាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ ហើយបន្ទោបង់ឧច្ចារៈប្បស្សាវៈឬស្ដោះទឹកមាត់ ដាក់លើទឹក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨យ៉ាង) គឺកិកុមិនភ្លេង ១ កិកុមិនមានស្មារតី ១ កិកុមិនដឹងខ្លួន ១ កិកុមានជម្ងឺ ១ ឧច្ចារៈ ប្បស្សាវៈ ឬទឹកមាត់ដែលកិកុបន្ទោបង់ដាក់លើគោក ហើយហូរទៅកន្លងទឹក ១ កិកុមានសេចក្ដីអន្តរាយ ១ កិកុឆត ១ កិកុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ចាទុកាវគ្គទី ៧ ចប់ ។

ទស្សនាវំ[1]

វេរមណ្ណាសំ បដិច្ចន្នំ

សុសំវុតោ តត្ថិត្តចក្ខុនា

ទក្ខិតុដ្ឋកវ្ជិការប្បសន្នោ

តយោ ចេវប្បចាលការ ។

ទម្ភកិកុណ្ឌិតោ ចេវ

ទុក្កដិបលម្ភត្តិការយ ច

សក្កច្ចំ បត្តសញ្ញី ច

សមស្សបសមតិត្តិកំ ។

សក្កច្ចំ បត្តសញ្ញី ច

សបធានា សមេន ច

ទ្វូបិកតោ បដិច្ចន្នំ

---

១ ឱ. ម. ជោតុកេសុ ទក្ខាទនាជាតា នត្ថិ ។

បំនួនសិក្ខាបទក្នុងសេក្ខិយវត្ត[1]នោះគឺ

បរិមណ្ឌលនិវាសន ១ បរិមណ្ឌលបារុបន ១ សុបដិច្ឆន្នគមន ១
សុបដិច្ឆន្ននិសីទន ១ សុសំវុតគមន ១ សុសំវុតនិសីទន ១
ខុក្ខិត្តចក្ខុគមន ១ ខុក្ខិត្តចក្ខុនិសីទន ១ នខុក្ខិត្តគមន ១
នខុក្ខិត្តនិសីទន ១ នខុជ្ឈគ្ឃិគមន ១ នខុជ្ឈគ្ឃិនិសីទន ១
អប្បសទ្ទគមន ១ អប្បសទ្ទនិសីទន ១ នកាយប្បចាលគមន ១
នកាយប្បចាលនិសីទន ១ នពាហុប្បចាលគមន ១
នពាហុប្បចាលនិសីទន ១ នសីសប្បចាលគមន ១
នសីសប្បចាលនិសីទន ១ នក្ខម្ភគគមន ១ នក្ខម្ភគនិសីទន ១
នខុគ្គុណ្ឋគមន ១ នខុគ្គុណ្ឋនិសីទន ១ នខុក្កុដិគមន ១
នបល្លត្ថិកនិសីទន ១ សក្កច្ចបិណ្ឌបាតបដិគ្គហណ ១
បត្តសញ្ញបដិគ្គហណ ១ សមសូបកបដិគ្គហណ ១
សមតិត្តិកបដិគ្គហណ ១ សក្កច្ចបិណ្ឌបាតភុញ្ជន ១
បត្តសញ្ញបិណ្ឌបាតភុញ្ជន ១ សប្បទានបិណ្ឌបាតភុញ្ជន ១

---

១ ព្រះត្រៃបិដកអក្សរខ្មែរបំនងភូមា មិនមានតាថាត្រាប់ចំនួនសិក្ខាបទក្នុងសេក្ខិយកណ្ឌនេះដូចក្នុងកណ្ឌឯទៀតៗ ទាងដើមនោះទេ ឯកណ្ឌទាងដើម គឺជាភាជិកកណ្ឌក្តី តេរេសកណ្ឌក្តី រហូតដល់ឆាចិត្តិយកណ្ឌ ក៏សុទ្ធតែមានតាថាត្រាប់ចំនួនសិក្ខាបទទាំងអស់ ប្លែកតែតែកន្លែងដែរតាថាកណ្ឌខ្លះដាក់ត្រង់ចុងបំផុតវគ្គ កណ្ឌខ្លះដាក់ត្រង់ចុងបំផុតកណ្ឌ ឯក្នុងបាលីស្លឹករឹតអក្សរខមមានតាថាត្រាប់ចំនួនសិក្ខាបទត្រង់កន្លែង តាំងពីជាភាជិកកណ្ឌដល់សេក្ខិយកណ្ឌ ។

សេតុំយកណ្ដោ ឧភតនគាថា

វិញ្ញាតុំ ពុជ្ឈនសញ្ញិនា ។
មហន្តំ មណ្ឌលំ ទ្វារំ
សព្ពំ មាតុំ ន ភ្យាភវេ
ពុទ្ធោ វេជ្ជមនំ(๑) តណ្ហោ
ឆន្នំ សិទ្ធាវកោរតំ ។
ឱភិរូបិនិទ្ធារតំ ចេវ
ចរុចបុ សុរុស្សុ
អយោ ឯស្សមាតា វុត្តា
សាមិសេន សសិដ្ឋកា ។
ឆត្តចាលិស្ស សទ្ធម្មំ
ន នេសន្តិ តថាគតា
តតោ ច ទណ្ឌចាលិស្ស
សត្តអាវុជចាលិនោ ។
ចាទុកា ពុចាមាតា ចេវ
យានសេយ្យតស្ស ច
បល្លង្កាយ និសិន្នស្ស
វេដ្ឋិតោ កុណ្ឌិតេន ច ។

---

๑ ពុទ្ធវេជ្ជមនន្តំ ជាហៅ យុត្តតរោ ។

សេក្ខិយកណ្ឌ ឧត្តរគាថា

សមសូបកបិណ្ឌបាតកុញ្ជរ	๑	នច្ចុបិកវគ្គមូនកុញ្ជរ	๑
សូបព្យញ្ជនោទនបដិច្ឆាទន	๑	សុរោមនវិញ្ញត្តិ	๑
ទុជ្ជនសញ្ញាបត្តោលោកន	๑	នាតិមហន្តកតម្បកវណ	๑
បរិមណ្ឌលអាលោបវរណ	๑	នអនាហដទ្វារវិវរណ	๑
នសព្វហត្ថបត្តិបន	๑	នសកពម្បព្យាហរណ	๑
នបិណ្ឌេក្ខបកកុញ្ជរ	๑	នកពម្បវច្ឆទក	๑
នអវគណ្ឌការកុញ្ជរ	๑	នហត្ថនិទ្ធុនកកុញ្ជរ	๑
នសិង្ឃាវគារកកុញ្ជរ	๑	នជិវ្ហានិច្ឆារកកុញ្ជរ	๑
នចបុចបុការកកុញ្ជរ	๑	នសុរុសុរុការកកុញ្ជរ	๑
នហត្ថនិល្លេហកកុញ្ជរ	๑	នបត្តនិល្លេហកកុញ្ជរ	๑
នទុជ្ជនិល្លេហកកុញ្ជរ	๑	នសាមិសបដិគ្គហណ	๑
នសសិត្ថកឆឌ្ឌន	๑	នឆត្តបាណិទេសន	๑
នទណ្ឌបាណិទេសន	๑	នសត្ថបាណិទេសន	๑
នអាវុធបាណិទេសន	๑	នបាទុកាឧម្ភទេសន	๑
នទុបាហនទេសន	๑	នយានគតទេសន	๑
នសយនគតទេសន	๑	នបល្លត្ថិកទេសន	๑
នវេដិតសីសទេសន	๑	នទុគ្គណ្ឌិតសីសទេសន	๑

ឆមា និចាសវេ ហានេ

បច្ចតោ ឧប្បវេនេ ច

បឋកេន ន តាវតុំ

មាវិតេ ឧឆកម្មិ ចាតំ ។

បរិមណ្ឌលុជ្ជុកត្ថកា

ទុក្កំ សង្កិច្ច ឆាមាដា

ឆ សុរុសុរុ ចាឧកា

តិវេតេ សត្តវិក្ខិយា ។

បញ្ចតា អតិនេវេន

តោតមេន យសសវិនា

សាវកេ សិក្ខាឧត្តាយ

បញ្ចសត្តតិសេក្ខិយាតំ ។

ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ អាយស្មន្តោ សេក្ខិយា ឆម្មា ។ តត្ថា-យស្មន្តេ បុច្ឆាមិ កច្ចិត្ថ បរិសុទ្ធា ឧតិយម្បិ បុច្ឆាមិ កច្ចិត្ថ បរិសុទ្ធា តតិយម្បិ បុច្ឆាមិ កច្ចិត្ថ បរិសុទ្ធា បរិសុទ្ធត្ថាយស្មន្តោ តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមិតំ ។

សេក្ខិយកណ្ឌំ និដ្ឋិតំ ។

នធម្មាទេសនា ๑ នន្ទិយាសនាទេសនា ๑

នបិតទេសនា ๑ នបច្ឆតោទេសនា ๑

នឧប្បថទេសនា ๑ នបិតកវណា ๑

នហរិតកវណា ๑ នឧទកកវណា ๑ ฯ

វគ្គចាំង ๗ នេះគឺ បរមណ្ឌលវគ្គ ๑ នឧជ្ឈគ្ឃិកវគ្គ ๑

នខម្មកតវគ្គ ๑ នសក្កបវគ្គ ๑ នាហដវគ្គ ๑

នសុរាសុរាវគ្គ ๑ នបាទុកាវគ្គ ๑ ฯ សេក្ខិយវត្តចាំង ๗๕ សិក្ខាបទ (នេះ) ព្រះគោតមដ៏មានយសជាទេវតាវៃក្រៃលែងជាងទេវតា បានបញ្ញត្តហើយ ដើម្បីឲ្យពួកសាវកសិក្សាតាម ។ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុចាំងឡាយ វត្តដែលគប្បីសិក្សាចាំងឡាយ ខ្ញុំបានសំដែងផ្តើងហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកដ៏មានអាយុក្នុងសេក្ខិយវត្តចាំងនោះ លោកចាំងឡាយបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរជាគំរប់ពីរដងផង លោកចាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរជាគំរប់បីដងផង លោកចាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ អស់លោកដ៏មានអាយុជាអ្នកបរិសុទ្ធក្នុងសេក្ខិយវត្តចាំងនេះហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាអស់លោកស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីបរិសុទ្ធិនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ฯ

សេក្ខិយកណ្ឌ ចប់ ฯ

អធិការណាសម្ពន្ធ

(៤៩ន) តមេ ខោ បនាយស្មន្តោ សត្ត អធិករ.

រណាសមថា ធម្មា ខន្ធេសំ អាភច្ចន្តំ ។ ឧប្បន្នុប្បន្នានំ

អធិការណានំ សមថាយ វូបសមាយ សម្មុខាវិនយោ

ទាតព្ពោ សតិវិនយោ ទាតព្ពោ អមូឍវិនយោ

ទាតព្ពោ បដិញ្ញាយ តាវតកំ យេភុយ្យសិកា

តស្ស ចាបិយសិកា តិណវត្ថារកោតិ ។

ពួកធម៌សម្រាប់រម្ងាប់នូវអធិករណៈ

(៤៩៨) បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ពួកធម៌ ៧ យ៉ាង សម្រាប់រម្ងាប់នូវអធិករណៈនេះ តែងមកកាន់ខុទ្ទេស (គឺការដែលសំដែងខ្លីៗ) ។ (ធម៌ ៧ យ៉ាងនោះគឺ) សង្ឃត្រូវឲ្យសម្មុខាវិនយ[1] ១ សង្ឃត្រូវឲ្យសតិវិនយ[2] ១ សង្ឃត្រូវឲ្យអមូឡ្ហវិនយ[3] ១ សង្ឃត្រូវវិនិច្ឆ័យកាត់ទោសតាមពាក្យប្តេជ្ញារបស់កិក្ខុអកតញ្ញូ ១ សង្ឃត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមពាក្យទាំងច្រើនជាប្រមាណ ១ សង្ឃត្រូវធ្វើទោសតាមកម្មរបស់កិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តលាមក[4] ១ សង្ឃត្រូវវិនិច្ឆ័យឲ្យពួកកិក្ខុដែលវិវាទនាស់ខែងគ្នា សង្គ្រោះសង្គ្រោមអត់ធន់គ្នាទៅវិញទៅមក ដូចគេគ្រប់មូត្រលាមកដោយស្មៅដើម្បីសូរម្ងាប់នៃអធិករណៈ (ទាំងនោះ) ដែលកើតឡើងហើយ ១ ។

---

១ ធម្មវាទីបុគ្គលពន្យល់បង្ហាញអធម្មវាទីបុគ្គលដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យនេះជាសត្ថុសាសន៍.លោកចូរកាន់យកធម្មវិន័យនេះចុះ លោកចូរស្រឡាញ់ធម្មវិន័យនេះចុះ បើអធិករណៈរម្ងាប់បានដូច្នេះជាដើម ហៅថា សម្មុខាវិនយ ។ ២ សង្ឃត្រូវឲ្យសតិវិនយដល់ភិក្ខុដែលបរិសុទ្ធជាកអាបត្តិមានសតិបរិបូណ៌ ដោយញត្តិចតុត្ថកម្មវាចា ។ ៣ សង្ឃត្រូវឲ្យអមូឡ្ហវិនយដល់ភិក្ខុដែលជាពីឆ្គួតហើយ ដោយញត្តិចតុត្ថកម្មវាចា ដើម្បីមិនឲ្យភិក្ខុណាមួយចោទភិក្ខុនោះដោយអាបត្តិអ្វីឡើយ ។ ៤ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តលាមក ភិក្ខុឯទៀតចោទដោយអាបត្តិក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃត្រឡប់គេចកែប្រែសំដីពោលពាក្យកុហក សង្ឃត្រូវធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ដោយញត្តិចតុត្ថកម្មវាចា ហើយភិក្ខុនោះត្រូវប្រព្រឹត្តវត្ត មានមិនត្រូវឲ្យ ។ ឧបសម្បទានឹងនិស្ស័យជាដើម ។ (ស្រង់យកពីចុល្លវគ្គ សមថក្ខន្ធកៈ) ។

ขนฺธฏฺฐ โข อายสฺมนฺโต สตฺต อธิการณาสมถา ฉปฺปา ฯ ตตฺถายสฺมนฺเต ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ทุติยมฺปิ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ตติยมฺปิ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ปริสุทฺธาตฺถายสฺมนฺโต ตสฺมา ตุณฺหี ฯ ฯลฯ เมตนฺ ธารยามีติ ฯ

อธิกรณสมถา ฉมฺมา สตฺตา ฯ

(๒๙๙) ขนฺธฏฺฐ โข อายสฺมนฺโต ฉ ธมฺมา ขนฺธฏฺฐา จตฺตาโร จาปาชิการา ฉมฺมา ขนฺธฏฺฐา สาสฺส สทฺธาธิเสสา ฉมฺมา ขนฺธฏฺฐา ทฺเว อธิยตา ฉมฺมา ขนฺธฏฺฐา ตีสุ ฉสฺสกฺกิยา จาจิตฺตียา ฉมฺมา ขนฺธฏฺฐา ทฺเว ฉวุตฺถิ จาจิตฺตียา ฉมฺมา ขนฺธฏฺฐา จตฺตาโร จาฉินฺเนสนียา ฉมฺมา ขนฺธฏฺฐา

បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ធម៌សម្រាប់រម្ងាប់អធិករណៈ មាន៧យ៉ាង ខ្ញុំបានសំដែងរួចហើយ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកដ៏មានអាយុក្នុងធម៌៧យ៉ាងនោះ អស់លោកជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរជាគំរប់ពីរដងផង អស់លោកជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរជាគំរប់បីដងផង អស់លោកជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬអស់លោកដ៏មានអាយុជាអ្នកបរិសុទ្ធក្នុងធម៌ទាំងនោះហើយ ហេតុនោះបានជាអស់លោកស្ងៀមនៅ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ។

ធម៌សម្រាប់រម្ងាប់នូវអធិករណៈ ចប់។

(៤៩៩) បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ និទានខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អាបត្តិបាចិត្តិយ៤ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អាបត្តិសង្ឃាទិសេស១៣ ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អនិយតសិក្ខាបទ២ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អាបត្តិនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ៣០ ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អាបត្តិបាចិត្តិយ ៩២ ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ៤ ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ

เสกฺขิยา ฉฬฺเฉตฺวา ขุทฺทกา สตฺต อนิสฺสิตวเสน สมถา ฉฬฺเฉตฺวา ฯ ฌตฺตกิ์ เตสฺส ภควโต สุตฺตานนฺ สุตฺตปริยาปนฺนนฺ อนฺวฑฺฒมาสนฺ ขุทฺทกนฺ อาคจฺฉติ ฯ เตสฺ สเมฺหหาว สมฺ-ภเฺหหิ สมฺโมทมาเนหิ อวิวทมาเนหิ สิกฺขิตพฺพนฺ ฯ

มหาวิภงฺเค ทุติโย ฯ

សេក្ខិយវត្តខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ ធម៌ស្រាប់រម្ងាប់អធិករណៈមាន ៧ យ៉ាងខ្ញុំក៏សំដែងឡើងហើយ ។ សិក្ខាបទមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ មកហើយក្នុងសុត្តៈ (មាតិកា) ពាប់បញ្ចូលហើយក្នុងសុត្តៈ តែងមកកាន់ឧទ្ទេស (គឺការសំដែងឫតិមោក្ខ) រាល់ៗ កន្លះខែ ។ អស់លោកពាល់អង្គគប្បីព្រមព្រៀងគ្នា គប្បីរីករាយគ្នា កុំវិវាទគ្នា គប្បីសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងនោះទៅហោង ។

មហាវិភង្គ ចប់ ។

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៦ ១

និទានធម្មគ្គិយភិក្ខុ ..... ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ២

បទភាជនីយ ៣

ភិរះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៤

សិក្ខាបទទី ៧ ៥

និទានសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុ ..... ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ ៧

សិក្ខាបទវិភង្គ ៨

បទភាជនីយ ៩

ភិរះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ១០

សិក្ខាបទទី ៥ ១១

និទានភិក្ខុ ២ រូប ..... ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ ១២

បទភាជនីយ ១៣

ភិរះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ១៤

សិក្ខាបទទី ៩ ១៥

និទានឆន្នភិក្ខុ ..... ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ១៧

លេខទំព័រ

បទភាជនីយ. ๑๘
ភិរុះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๑๙

សិក្ខាបទទី ๑๐ ๒๐

និទានភិក្ខុស្រែកអាឡវីតាំងឡាយ. . . . . ״
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាជនីយ. ๒๑
ភិរុះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ. ๒๒
ឧទ្ទាននៃភូតគាមវគ្គ. ๒๓

នុភាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ๑ ๒๔

និទានឆព្វគ្គិយភិក្ខុ. . . . . ״
ការសន្មតិភិក្ខុឲ្យជាអ្នកឲ្យឱវាទដល់ភិក្ខុនី. ๒๖
សេចក្តីបញ្ញត្តិ. ๒๗
ការសន្មតិភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ๘ ប្រការឲ្យជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនី. ๓๐
សិក្ខាបទវិភង្គ. ๓๑
គរុធម៌ ๘ ប្រការ. ๓๓
បទភាជនីយ. ๓๔
ភិរុះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๓๘

សិក្ខាបទទី ๒ ๓๙

និទានព្រះជូឡបន្ថក. . . . . ״
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាជនីយ. ๔๒
ភិរុះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๔๓

សន្ទីកបដ្ឋលទ្រាប់មាតិកា ៥០៧

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៣ ៤៨

និទានឧត្តុគ្គិយភិក្ខុ . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាំបូង ៤៥

និទានព្រះមហាបដាបតីគោតមី ៤៦

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ៤៧

បទភាជនីយ ៤៨

ភិរះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៤៩

សិក្ខាបទទី ៤ ៥០

និទានឧត្តុគ្គិយភិក្ខុ . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ នឹងបទភាជនីយ ៥១

ភិរះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៥៣

សិក្ខាបទទី ៥ ៥៤

និទានភិក្ខុ ១ រូបត្រាប់ទៅបិណ្ឌបាត . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាំបូង ៥៥

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ ៥៦

សិក្ខាបទវិភង្គ នឹងបទភាជនីយ ៥៧

ភិរះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៥៨

សិក្ខាបទទី ៦ ៥៩

និទានឧទាយិភិក្ខុ . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ៦១

បទភាជនីយ នឹងភិរះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៦២

ពេទ្ធទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៧ ๖๓

និទានធម្មគ្គិយភិក្ខុ . . . . . ״
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង ๖๔
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ និងសិក្ខាបទវិភង្គ ๖๕
បទភាជនីយ ๖๗
ភិរុះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๖๘

សិក្ខាបទទី ៨ ๖๙

និទានធម្មគ្គិយភិក្ខុ . . . . . ״
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង ๗๐
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ និងសិក្ខាបទវិភង្គ ๗๑
បទភាជនីយ ๗๒
ភិរុះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๗๓

សិក្ខាបទទី ៩ ๗๔

និទានឧបុល្លនន្ទាភិក្ខុនី . . . . . ״
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង ๗๖
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ និងសិក្ខាបទវិភង្គ ๗๗
បទភាជនីយ ๗๘
ភិរុះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๗๙

សិក្ខាបទទី ១០ ๘๐

និទានឧទាយិភិក្ខុ . . . . . ״
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ ๘๑

លេខទំព័រ

បទភាជនីយ នឹងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៨២
ឧទ្ទាននៃឧភាទវគ្គ ៨៣

គោជនវគ្គ បឋមសិក្ខាបទ ៨៤

និទានដព្វគ្គិយភិក្ខុ .... "
សេចក្ដីបញ្ញត្តិជាដំបូង នឹងនិទានព្រះសារីបុត្តត្ថេរ ៨៦
សេចក្ដីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ នឹងបទភាជនីយ ៨៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៨៨

សិក្ខាបទទី ២ ៨៩

និទានទេវទត្តភិក្ខុ ..... "
បឋមប្បញ្ញត្តិ នឹងបឋមានុប្បញ្ញត្តិ ៩០
ទុតិយានុប្បញ្ញត្តិ ៩១
តតិយានុប្បញ្ញត្តិ ៩២
ចតុត្ថានុប្បញ្ញត្តិ ៩៣
បញ្ចមានុប្បញ្ញត្តិ ៩៤
ឆដ្ឋានុប្បញ្ញត្តិ ៩៥
សត្តមានុប្បញ្ញត្តិ ៩៧
បទភាជនីយ នឹងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៩៩

សិក្ខាបទទី ៣ ១០០

និទានបុរសធ្វើការម្នាក់ជាមនុស្សទីលក្រ ..... "
បឋមប្បញ្ញត្តិ ១០៣
និទានភិក្ខុ ១ រូបមានដង្វែ នឹងបឋមានុប្បញ្ញត្តិ ១០៤

លេខទំព័រ

ទុតិយានុប្បញ្ញត្តិ..... ១០៥

តតិយានុប្បញ្ញត្តិ..... ១០៦

និយាយពីអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុកំណត់ភត្តដែលគេបម្រុងរើម្បីខ្លួន ឲ្យដល់ភិក្ខុឯទៀត និង
សិក្ខាបទវិភង្គ..... ១០៧

បទភាជនីយ..... ១០៨

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ..... ១០៩

សិក្ខាបទទី ៤ ១១០

និទានឧបាសិកាដាមាតារបស់នាងកាណា..... "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ..... ១១៥

បទភាជនីយ..... ១១៦

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ..... ១១៧

សិក្ខាបទទី ៥ ១១៨

និទានភិក្ខុជ្រើនរូប..... "

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាជម្បូង..... ១១៩

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ និងសិក្ខាបទវិភង្គ..... ១២១

បទភាជនីយ..... ១២៣

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ..... ១២៤

សិក្ខាបទទី ៦ ១២៥

និទានភិក្ខុពីររូបដើរផ្លូវឆ្ងាយ..... "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ..... ១២៧

លេខទំព័រ

បទភាជនីយ ១២៩

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ១៣០

សិក្ខាបទទី ៧ ១៣១

និទានសត្ថារសរត្តិយភិក្ខុ . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ១៣២

បទភាជនីយ ១៣៣

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ១៣៤

សិក្ខាបទទី ៨ ១៣៥

និទានព្រះវេឡដ្ឋសីសត្ថេរ . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ ១៣៦

សិក្ខាបទវិភង្គ នឹងបទភាជនីយ ១៣៧

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ១៣៨

សិក្ខាបទទី ៩ ១៣៩

និទានឆព្វគ្គិយភិក្ខុ . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង ១៤០

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ១៤១

បទភាជនីយ ១៤២

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ១៤៤

សិក្ខាបទទី ១០ ១៤៥

និទានភិក្ខុ ១ រូបជាអ្នកប្រែប្រួលក្នុងសង្ឃកុលន្លង់របស់គ្រប់យ៉ាង . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង នឹងសេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ ១៤៦

	លេខទំព័រ
សិក្ខាបទវិភង្គ	១៤៧
បទភាជនីយៈ នឹងភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៤៨
ឧដ្ឋានវិធីនៃភោជនវគ្គ	១៤៩
អចេលកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១	១៥០
និទានព្រះអានន្ទដំមានអាយុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ	១៥៣
បទភាជនីយ	១៥៤
ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៥៥
សិក្ខាបទទី ២	១៥៦
និទានព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	១៥៧
សិក្ខាបទវិភង្គ	១៥៨
បទភាជនីយ	១៥៩
ភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៦០
សិក្ខាបទទី ៣	១៦១
និទានព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ	១៦៣
បទភាជនីយ នឹងភាវៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៦៤
សិក្ខាបទទី ៤	១៦៥
និទានព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ	១៦៦

សង្ខិត្តបច្ចុប្បន្នកថា ៥១៣

លេខទំព័រ

បទភាជនីយ ១៦៧

ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ១៦៨

សិក្ខាបទទី ៥ ១៦៩

ឯកានត្រ ឧបនន្ទសក្យបុត្រ . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ ១៧១

បទភាជនីយ ១៧១

ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ១៧២

សិក្ខាបទទី ៦ ១៧៣

ឯកានត្រ ឧបនន្ទសក្យបុត្រ . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាដំបូង ១៧៤

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ ទី ១ និង ទី ២ . . . . . ១៧៧

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ ទី ៣ . . . . . ១៧៨

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ ទី ៤ និងសិក្ខាបទវិភង្គ ១៧៩

បទភាជនីយ ១៨១

ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ១៨២

សិក្ខាបទទី ៧ ១៨៣

ឯកានទមហានាមសក្យ . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ និងបភេទណា ៤ យ៉ាង ១៨៨

បទភាជនីយ ១៨៩

ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ១៩១

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៨ ๑๙๒

និទានធម្មត្តិយភិក្ខុ . . . . . ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាំដំបូង ๑๙๓

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ๑๙๔

បទភាជនីយ ๑๙๕

ភិរុះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๑๙๖

សិក្ខាបទទី ៩ ๑๙๗

និទានធម្មត្តិយភិក្ខុ . . . . . ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិដាំដំបូង សិក្ខាបទវិភង្គ នឹង បទភាជនីយ ๑๙๘

ភិរុះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๑๙๙

សិក្ខាបទទី ១០ ๒๐๐

និទានធម្មត្តិយភិក្ខុ . . . . . ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ๒๐๑

បទភាជនីយ ๒๐๒

ភិរុះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ នឹងឧទ្ទាននៃអចេឡកវគ្គ ๒๐๓

សុរាបានវគ្គ សិក្ខាបទទី ๑ ๒๐๔

និទានពួកអ្នកឃ្វាលគោ នឹងឃ្វាលពពែ . . . . . ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ នឹងបទភាជនីយ ๒๐๙

ភិរុះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๒๑๐

សន្ធីកថង្កុលច្រាប់មាតិកា ៥១៥

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ២ ២១១

និទានធម្មគ្គិយភិក្ខុ និងសេចក្តីបញ្ញត្តិ . . . . . "

សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាជនីយ ២១២

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២១៣

សិក្ខាបទទី ៣ ២១៤

និទានសត្តរសវត្ថុយភិក្ខុ . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ ២១៥

បទភាជនីយ ២១៦

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២១៧

សិក្ខាបទទី ៤ ២១៨

និទានឆន្នភិក្ខុ និងសេចក្តីបញ្ញត្តិ . . . . . "

សិក្ខាបទវិភង្គ បទភាជនីយ ២១៩

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២២០

សិក្ខាបទទី ៥ ២២១

និទានធម្មគ្គិយភិក្ខុ និងសេចក្តីបញ្ញត្តិ . . . . . "

សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាជនីយ ២២២

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២២៣

សិក្ខាបទទី ៦ ២២៤

និទានភិក្ខុប្រើនរូប . . . . . "

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង និងសេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ១ . . . . . ២២៥

	លេខទំព័រ
សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ទី ๒ និងសិក្ខាបទវិភង្គ	๒๒๖
បទភាជនីយ និងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	๒๒๗
សិក្ខាបទទី ๗	**๒๒๘**
និទានព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិដាដំបូង	๒๒๘
សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ទី ๑	๒๓๑
សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ទី ๒	๒๓๑
សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ទី ๓	๒๓๒
សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ទី ๔	๒๓๓
សេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្ទាប់ទី ๕	๒๓๔
សិក្ខាបទវិភង្គ	๒๓๕
បទភាជនីយ និងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	๒๓๖
សិក្ខាបទទី ๘	**๒๓๗**
និទានភិក្ខុប្រែនរូប	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ	๒๓๘
បទភាជនីយ	๒๓๙
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	๒๔๐
សិក្ខាបទទី ๙	**๒๔๑**
និទានព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ	๒๔๒

សន្ធិភាជនីយ ៥១៣

លេខទំព័រ

បទភាជនីយ ២៤៣

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២៤៤

សិក្ខាបទទី ១០ ២៤៥

និទានសត្តរសវត្ថុយកិច្ច ..... "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ ២៤៦

បទភាជនីយ ២៤៧

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ និងឧទ្ទាននៃសុរាបានវគ្គ ២៤៨

សប្បាណកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ ២៤៩

និទានឧទកយកិច្ច ..... "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាជនីយ ២៥០

ភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២៥១

សិក្ខាបទទី ២ ២៥២

និទានជញ្ញគ្គិយកិច្ច និងសេចក្តីបញ្ញត្តិ ..... "

សិក្ខាបទវិភង្គ បទភាជនីយ និងភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២៥៣

សិក្ខាបទទី ៣ ២៥៤

និទានជញ្ញគ្គិយកិច្ច ..... "

សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ និងអធិការណៈ ៤ យ៉ាង ២៥៥

បទភាជនីយ និងភារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២៥៦

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៤ ២៥៧

និទានព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រ . . . . . ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ នឹងបទភាជនីយ ២៥៩

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២៦០

សិក្ខាបទទី ៥ ២៦១

និទានឧបាលិថេរោ . . . . . ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ ២៦៥

សិក្ខាបទវិភង្គ នឹងបទភាជនីយ ២៦៦

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២៦៧

សិក្ខាបទទី ៦ ២៦៩

និទានភិក្ខុ ១ រូប . . . . . ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ២៦៩

បទភាជនីយ ២៧០

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២៧១

សិក្ខាបទទី ៧ ២៧៤

និទានភិក្ខុ ១ រូប . . . . . ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ ២៧៣

សិក្ខាបទវិភង្គ នឹងបទភាជនីយ ២៧៤

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ២៧៥

សន្ទីកថង្កុលទ្រាប់មាតិកា ៥១៩

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៨ ២៧៦

និទានភិក្ខុឈ្មោះអរិដ្ឋ ជាភិក្ខុមិច្ឆាទិដ្ឋិ ... ″
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ... ២៨២
ការសូត្រសមនុភាសនកម្ម ... ២៨៤
បទភាជនីយ ... ២៨៦
វិរៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ... ២៨៧

សិក្ខាបទទី ៩ ២៨៨

និទានឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ... ″
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ... ២៨៩
ការបរិភោគរួម មានពីរយ៉ាង ... ២៩០
បទភាជនីយ ... ២៩១
វិរៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ... ២៩២

សិក្ខាបទទី ១០ ២៩៣

និទានសមណុទ្ទេសឈ្មោះកណ្ឋក មានទិដ្ឋិអាក្រក់ ... ″
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ... ៣០១
បទភាជនីយ ... ៣០២
វិរៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ នឹងឧទ្ទាននៃសប្បាណកវគ្គ ... ៣០៥

សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ ៣០៦

និទានភិក្ខុឈ្មោះឆន្ន ... ″
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ... ៣០៧

	លេខទំព័រ
បទភាជនីយ	๓๐๙
ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	๓๑๐
សិក្ខាបទទី ๒	**๓๑๑**
និទានព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងអានិសង្សវិន័យ និងនិទានធម្មគ្គិយភិក្ខុ	″
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ	๓๑๓
បទភាជនីយ និងភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	๓๑๔
សិក្ខាបទទី ๓	**๓๑๕**
និទានធម្មគ្គិយភិក្ខុ	″
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ	๓๑๗
អោហារោបនកម្ម	๓๑๘
បទភាជនីយ	๓๑๙
ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	๓๒๐
សិក្ខាបទទី ๔	**๓๒๑**
និទានធម្មគ្គិយភិក្ខុ	″
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាជនីយ	๓๒๒
ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	๓๒๓
សិក្ខាបទទី ๕	**๓๒๔**
និទានធម្មគ្គិយភិក្ខុ	″
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាជនីយ	๓๒๕
ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	๓๒๖

សង្ខេបចន្លោះប្រាប់មាតិកា ៥៦១

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៦ ៣៦៧

និទានឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ... ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាជនីយ ... ៣២៨

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ... ៣២៩

សិក្ខាបទទី ៧ ៣៣០

និទានឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ... ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ ... ៣៣១

បទភាជនីយ ... ៣៣២

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ... ៣៣៣

សិក្ខាបទទី ៨ ៣៣៤

និទានឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ... ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ ... ៣៣៥

បទភាជនីយ ... ៣៣៦

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ... ៣៣៧

សិក្ខាបទទី ៩ ៣៣៨

និទានឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ... ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ ... ៣៣៩

បទភាជនីយ និងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ... ៣៤០

សិក្ខាបទទី ១០ ៣៤១

និទានឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ... ″

លេខទំព័រ

សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ.... ๓๔๒
បទភាជនីយ នឹងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๓๔๓

សិក្ខាបទទី ๑๑ ๓๔๕

និទានទព្វមល្លបុត្រ ๆ
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ๓๔๖
បទភាជនីយ ๓๔๗
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๓๔๘

សិក្ខាបទទី ๑๒ ๓๔๙

និទានឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ๆ
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ๓๕๑
បទភាជនីយ ๓๕๒
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ នឹងឧទ្ធានៃសហធម្មិកវគ្គ ๓๕๓

រតនវគ្គ សិក្ខាបទទី ๑ ๓๕๔

និទានស្តេចព្រះទាមបសេនទិកោសល ๆ
និយាយពីទោសបួលទៅកាន់រាជត្រកូលមាន ๑๐ យ៉ាង ๓๕๙
សេចក្តីបញ្ញត្តិ ๓๖๒
សិក្ខាបទវិភង្គ ๓๖๓
បទភាជនីយ នឹងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ๓๖๔

សិក្ខាបទទី ๒ ๓๖๕

និទានភិក្ខុ ๑ រូប ๆ
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង នឹងនិទាននាងវិសាខាមិគារមាតា ๓๖๖

សង្ខិត្តបច្ចុប្បន្នកថា ៥៤៧

លេខទំព័រ

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ១ នឹងនិទានភូតខ្វួយអនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ៣៦៨

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ២ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ៣៧០

បទភាជនីយ ៣៧១

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៣៧២

សិក្ខាបទទី ៣ ៣៧៣

និទានដព្វត្ថេរភិក្ខុ និយាយតិរច្ឆានកថា . . . . . ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង និទានភិក្ខុច្រើនរូប នឹងសេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ១ . . . . ៣៧៦

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ២ . . . . . ៣៧៧

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ៣ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ៣៧៨

បទភាជនីយ ៣៧៩

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៣៨០

សិក្ខាបទទី ៤ ៣៨១

និទានភិក្ខុច្រើនរូប . . . . . ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ ៣៨២

សិក្ខាបទវិភង្គ នឹងបទភាជនីយ ៣៨៣

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៣៨៤

សិក្ខាបទទី ៥ ៣៨៥

និទានព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រ . . . . . ″

សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ ៣៨៦

បទភាជនីយ នឹងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៣៨៧

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៦ ៣៨៨

និទានឧទ្ទុទ្ទិយភិក្ខុ . . . . . "
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ ៣៨៩
បទភាជនីយ ៣៩០
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៣៩១

សិក្ខាបទទី ៧ ៣៩២

និទានឧទ្ទុទ្ទិយភិក្ខុ . . . . . "
សេចក្តីបញ្ញត្តិដាំបង្គុំ និងនិទានឧទ្ទេសភិក្ខុ ៣៩៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិដាច់ស្នាប់ សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាជនីយ ៣៩៤
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៣៩៥

សិក្ខាបទទី ៨ ៣៩៦

និទានឧទ្ទុទ្ទិយភិក្ខុ . . . . . "
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាជនីយ ៣៩៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៣៩៨

សិក្ខាបទទី ៩ ៣៩៩

និទានឧទ្ទុទ្ទិយភិក្ខុ . . . . . "
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាជនីយ ៤០០
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៤០១

សិក្ខាបទទី ១០ ៤០២

និទានឧទ្ទុភិក្ខុ . . . . . "

សន្ទីកថន្តុលច្រាប់មាតិកា ៥២៥

លេខទំព័រ

សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ នឹងបទភាជនីយ. ៤០៣
ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៤០៤
ឧទ្ទាននៃវគ្គនេះ. ៤០៥

ចាដិទេសនីយកណ្ឌ សិក្ខាបទទី ១ ៤០៦

និទានភិក្ខុនី ១ រូបទៅបិណ្ឌបាត. . . . . ״
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ នឹងបទភាជនីយ. ៤០៩
ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៤១១

សិក្ខាបទទី ២ ៤១២

និទានឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី. . . . . ״
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ. ៤១៣
បទភាជនីយ. ៤១៤
ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៤១៥

សិក្ខាបទទី ៣ ៤១៦

និទានត្រៃកូលៈ ១ មានសេចក្តីដ្រិះថ្នាំងពីរនាក់ប្តីប្រពន្ធ. . . . . ״
សេចក្តីសម្មតិ. ៤១៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង នឹងនិទានភិក្ខុដ្រៃនេះ. ៤១៨
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្តាប់ទី ១. . . . . ៤១៩
និទានភិក្ខុ ១ រូប. ៤២០
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្តាប់ទី ២ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ. ៤២១
បទភាជនីយ. ៤២២
ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ៤២៤

	លេខទំព័រ
សិក្ខាបទទី ៤	**៤២៥**
និទានពួកទាសរបស់សាក្យជិន	″
សេចក្តីបញ្ញត្តិដាំបួង	៤២៦
និទានភិក្ខុ ១ រូប និងសេចក្តីបញ្ញត្តិដាបន្តាប់	៤២៧
សិក្ខាបទវិភង្គ	៤២៨
បទភាជនីយៈ	៤៣១
ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៤៣២
សេក្ខិយកណ្ឌ	**៤៣៤**
បរិមណ្ឌលវគ្គ	″
សារុប្ប មាន ២៦	″
ឧជ្ជគ្ឃិកវគ្គ	៤៤២
ខិប្បកវគ្គ	៤៤៨
គោជនប្បដិសំយុត្ត ៣០	**៤៥១**
សក្កច្ចវគ្គ	៤៥៥
ភាជនវគ្គ	៤៦៤
សុរុសុរុវគ្គ	៤៧០
ធម្មទេសនាបដិសំយុត្តមាន ១៦ សិក្ខាបទ	**៤៧៦**
ជាតុកវគ្គ	៤៨២
បកិណ្ណក មាន ៣ សិក្ខាបទ	៤៩៣
ពួកធម៌សម្រាប់រម្ងាប់នូវអធិករណៈ	៥០១

សៀវភៅនេះ ត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញ ដោយប្រាក់អំណោយនៃ
អ្នកខាងក្រោមនេះ :

Printing costs were met through the gift of

Nui Tanaka
1197 Nagaoka, Santo-cho, Sakata-gun, Shiga Japan

この本は次の方によって復刻されました。

田中ぬい
〒521-02　滋賀県坂田郡山東町長岡1197
☎0749-55-0022
祈平和平等　兄 戦死 菩提の為に

ព្រះត្រៃបិដក ភាគទី ១១០ " អភិធម្មបិដក "
ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ, ភ្នំពេញ
ការបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ របស់សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ
បោះពុម្ព ថ្ងៃទី ១០ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤
សហប្រតិបត្តិការរៀបរៀង និងបោះពុម្ពនៅប្រទេសជប៉ុន

TRIPITAKA VOL. 4 (of 110 volumes total)
"VINAYA PITAKA"
Published by the Buddhist Institute, Phnom Penh
Reproduced with the kind cooperation of the
TRIPITAKA PUBLISHING COMMITTEE
First edition December 8, 1994
Printed in Japan by Hirosaki Sogo Printing Ltd.

トリピタカ（南伝大蔵経）全110巻・第4巻ヴィナヤピタカ（律部）

発　行：プノンペン仏教研究所
復刻救援：カンボジア版トリピタカ(南伝大蔵経)復刻救援委員会
発　行：1994年12月8日

印刷・製本／弘前相互印刷株式会社
製作にあたり弘前相互印刷株式会社の多大な協力を得ました。

INSTITUT BOUDDHIQUE